

MEERJARENPLAN 2020-2025 omgevingsanalyse – EEKLO – meerjarenplanaanpassing 2022

Eeklo – stad/OCMW

Inhoudsopgave

INLEIDING	19
1 DEMOGRAFIE.....	20
1.1 Cijfergegevens	20
1.1.1 Bevolking naar leeftijd & geslacht	20
1.1.2 Cijfers huishoudens	25
1.1.3 Kencijfers eigen diensten	28
1.2 Externe documenten	28
1.2.1 Bevolkings- en huishoudensvoorzichten – Statistiek Vlaanderen	28
2 ONDERWIJS	29
2.1 Toestand in Eeklo	29
2.2 Cijfergegevens	29
2.2.1 Tevredenheid.....	29
2.2.2 Dagonderwijs.....	30
2.2.3 Volwassenenonderwijs in Eeklo	35
2.2.4 Deeltijds kunstonderwijs - Kunstacademie in Eeklo.....	36
2.3 Interne documenten	37
2.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	37
2.3.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie	37
2.4 Externe documenten	38
2.4.1 Decreet Deeltijds kunstonderwijs (28/02/2018).....	38
2.5 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	38
3 MOBILITEIT	39
3.1 Cijfergegevens	39
3.1.1 Gebruik van vervoersmiddelen	39
3.1.2 Tevredenheid over mobiliteitsvoorzieningen	40
3.1.3 Walkabilityscore	43
3.1.4 Kencijfers eigen diensten	44
3.2 Interne documenten	47
3.2.1 Mobiliteitsplan Eeklo (2018)	47
3.2.2 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	48
3.2.3 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie	50
3.2.4 Vooruitgang dossier Ring.....	51
3.2.5 Bevragingen Eeklo Zuid	51
3.2.6 Bevraging Westlaan-Neelemanslaan-Heidelaan	51
3.2.7 Bevraging Cocquytstraat	52

3.2.8	Interne bevraging i.v.m. duurzame mobiliteit.....	52
3.3	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	52
3.4	Externe documenten	53
3.4.1	Uit: Inspiratiegids voor Belgische steden en gemeenten – Agoria Smart Cities	53
3.4.2	Uit: de ‘Jong Geweld’ enquête van Meetjesman (2018).....	53
3.4.3	Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)	54
3.4.4	Decreet basisbereikbaarheid / vervoerregio (www.vlaanderen.be / www.mobiel21.be)	55
3.4.5	Uit de Corona Impact Monitor (2021).....	56
4	WONEN.....	57
4.1	Cijfergegevens	57
4.1.1	Aantal woningen naar bouwwijze, bouwjaar, oppervlakte, eigendomstitel	57
4.1.2	Sociale huur	61
4.1.3	Tevredenheid over de woonsituatie	62
4.1.4	Kencijfers eigen diensten	64
4.1.5	Uit: Klimaatrapport van provincies.incijfers.be.....	66
4.1.6	Mobiscore.....	66
4.2	Interne documenten	67
4.2.1	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	67
4.3	Gesprekken.....	67
4.3.1	Woonwijzer Meetjesland	67
4.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	69
4.5	Externe documenten.....	69
4.5.1	Uit: Wootrends in Europa – zijn we klaar voor de toekomst? (Matexi op Woondag van VVSG en Wonen Vlaanderen op 6/12/18).....	69
4.5.2	Uit: Woonwensen en de doelstellingen en ontwikkelingsperspectieven voor woningen en woonomgevingen van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (2017).....	70
4.5.3	Uit: Van huisje-tuintje-beestje-auto naar de cappuccino-stad? Vlaamse woonwensen in context (2017)	71
4.5.4	Uit: Evolutie van de betekenis van het wonen in Vlaanderen (2018).....	72
4.5.5	Uit: Woonsurvey 2018.....	73
4.5.6	Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)	75
4.5.7	Woonregio’s in Oost-Vlaanderen – provincie Oost-Vlaanderen (2018)	77
4.5.8	Uit: De werking van de Vlaamse woningmarkt. Een synthese van vijf jaar woningmarktonderzoek (2021).....	80
4.5.9	Draaiboek voor de opmaak van een lokale langetermijn renovatiestrategie i.o.v. Vlaams Energie en Klimaat Agentschap (BUUR Part of Sweco 2021)	80

4.5.10	Uit: De impact van de COVID-19 crisis op de woonsituatie van Vlamingen. Een analyse van de Grote Coronastudie (2021)	81
5	MILIEU – NATUUR – ENERGIE.....	83
5.1	Toestand in Eeklo	83
5.2	Cijfergegevens milieu	83
5.2.1	Afval / riolering.....	83
5.2.2	Kencijfers eigen diensten	86
5.3	Cijfergegevens energie	87
5.3.1	CO ₂ -emissies	87
5.3.2	Energieverbruik woningen	88
5.3.3	Hernieuwbare energie.....	89
5.4	Cijfergegevens natuur	92
5.5	Klimaatscenario's	95
5.6	Interne documenten	97
5.6.1	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	97
5.7	Gesprekken.....	97
5.7.1	Kringloopwinkels Meetjesland m-accent	97
5.8	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	98
5.9	Externe documenten.....	99
5.9.1	Uit: Memorandum voor het Meetjesland (Natuurpunt & Partners Meetjesland) (2018)	99
5.9.2	Uit: Lokale voedselstrategieën – Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (2015).....	100
5.9.3	Uit: Klimaatbestendig inrichten van de stad (www.klimaatruimte.be)	100
5.9.4	Uit: Inzetten op hernieuwbare warmte (BBL – gemeente voor de toekomst) (2018)	101
5.9.5	Uit: Memorandum SPRINGZAAD.be: inspiratie voor een prikkelend speelnatuurbeleid (2018)	101
5.9.6	Uit: Suggesties voor lokale besturen (Bond Beter Leefmilieu - gemeente voor de toekomst) (2018).....	102
5.9.7	Uit: BOS+ - Bos en bomen (inspiratie voor een nieuw beleid (2018).....	102
5.9.8	Uit studie Hogeschool van Amsterdam met 12 steden.....	103
5.9.9	Uit: Actieplan voedselverlies en biomassa - (rest)stromen circulair 2021-2025, Vlaamse overheid	103
5.9.10	Uit: Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.0 (2022)	104
5.9.11	Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024.....	108
6	RUIMTE & INFRASTRUCTUUR.....	110
6.1	Cijfergegevens	110
6.1.1	Bevolkingsdichtheid / bebouwing	110

6.1.2	Bodemaafdichting / ruimtebeslag.....	112
6.2	Interne documenten	113
6.2.1	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	113
6.2.2	Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie	114
6.3	Ruimtelijke ontwikkeling en hun mobiliteitseffecten	115
6.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	118
6.5	Externe documenten.....	119
6.5.1	GECORO – toekomst oefening 2019	119
6.5.2	Uit: Betonrapport Vlaanderen (2018)	119
6.5.3	Uit: Werelddag van de stedenbouw 2018 (Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning)	120
6.5.4	Uit: Strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (2018)	121
6.5.5	Uit: Recepten voor klimaatneutrale kernversterking – Limburg – Bond Beter Leefmilieu (2019)	122
6.5.6	Uit: Ruimterapport Vlaanderen (2021)	123
6.5.7	Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024.....	130
7	OVERHEID.....	133
7.1	Cijfergegevens	133
7.1.1	Info aan en consultatie van inwoners	133
7.1.2	Tevredenheid over dienstverlening	134
7.1.3	Kencijfers eigen diensten	136
7.2	Interne documenten	138
7.2.1	Audits.....	138
7.2.2	Zelfevaluatie bestuurskracht.....	139
7.2.3	Participatietrajecten.....	141
7.2.4	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	143
7.2.5	Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie	145
7.2.6	Evaluatie Meerjarenplan 2014-2019.....	147
7.3	Gesprekken.....	155
7.3.1	Traject zelfevaluatie op basis van Leidraad Organisatiebeheersing	155
7.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	155
7.5	Externe documenten.....	156
7.5.1	Uit: Nota kerntakendebat – IDEA Consult (2018).....	156
7.5.2	I-monitor 2016.....	157
7.5.3	GISmonitor 2015.....	160
7.5.4	Uit: de ‘Jong Geweld’ enquête van Meetjesman (2018).....	161

7.5.5	Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)	162
7.5.6	Uit: het Seminarie Kenniscentrum Vlaamse Steden ism UGent en CSI Flanders (december 2018) – innovatie van stedelijke organisaties.....	162
7.5.7	Opvallende trends voor lokale besturen	164
7.5.8	Uit: de Corona Impact Monitor (2021).....	164
7.5.9	Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024.....	166
8	ARMOEDE & WELZIJN.....	168
8.1	Toestand in Eeklo	168
8.2	Cijfergegevens	168
8.2.1	Financiële gegevens.....	168
8.2.2	Tewerkstellingsgegevens.....	173
8.2.3	Armoede-indexen.....	175
8.2.4	Sociale woningen.....	179
8.2.5	Kencijfers eigen diensten	180
8.2.6	Anderstaligen.....	181
8.3	Interne documenten	184
8.3.1	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	184
8.3.2	Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie	185
8.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	186
8.5	Gesprekken.....	187
8.5.1	Adviesraad Welzijn & Diversiteit – toekomst oefening 25 september 2018	187
8.5.2	Wereldraad – toekomst oefening 4 oktober 2018.....	189
8.5.3	Uit: Memorandum Wereldraad.....	189
8.5.4	Wijkcentrum De Kring	190
8.6	Externe documenten.....	191
8.6.1	Uit: Decreet Lokaal Sociaal Beleid (2018).....	191
8.6.2	Uit: Aanbevelingen voor een geletterde gemeente (Centrum Basiseducatie) (2018)	193
8.6.3	Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)	193
8.6.4	Uit: Samen werken aan samenleven in uw gemeente (suggesties van de Koning Boudewijnstichting n.a.v. verkiezingen 2018).....	194
8.6.5	Uit: Scoren met lokaal sociaal beleid – Speelveld, spelregels, ploeg en tactiek	195
8.6.6	Uit: Memorandum Verso (Vereniging voor social profit organisaties) – vijf voorstellen (2018)	199
8.6.7	Uit: de digitale kansarmoedebarmeter van de Koning Boudewijnstichting (2020) ..	199
8.6.8	Uit: ICT-bezit en -moeilijkheden van personen die leven in armoede: Een vergelijkend vragenlijstonderzoek (Universiteit Gent - 2020).....	201
8.6.9	Lokale ArmoedeBarometer (2020).....	202

8.6.10	Uit: sociaal rapport – impact Corona op werking Sociaal Huis Eeklo (mei 2020)	202
8.6.11	Uit: Digitale ongelijkheid in Vlaanderen. Een vergelijkend onderzoek tussen kwetsbare en niet-kwetsbare mensen (2021)	205
8.6.12	Uit: Decenniumdoelen - 2021	206
8.6.13	Wijziging integratie- en inburgeringsdecreet (2021)	208
8.6.14	Jaarrapport inburgering 2021.....	209
8.6.15	Uit: de Corona Impact Monitor (2021).....	209
8.6.16	Barometer digitale inclusie – Koning Boudewijnstichting (2022)	210
8.6.17	Plan Samenleven	213
8.6.18	Lokale armoedebarmeter 2022.....	213
8.6.19	Maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst – Statistiek Vlaanderen (2022)	214
8.6.20	Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024.....	214
9	ZORG & GEZONDHEID	218
9.1	ZORG.....	218
9.1.1	Toestand in Eeklo	218
9.1.2	Cijfergegevens	218
9.1.3	Interne documenten.....	226
9.1.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	232
9.1.5	Externe documenten	233
9.2	GEZONDHEID	246
9.2.1	Toestand in Eeklo	246
9.2.2	Cijfergegevens	247
9.2.3	Interne documenten.....	251
9.2.4	Externe documenten	251
10	FINANCIEN	256
10.1	Cijfergegevens	256
10.1.1	Ontvangsten algemeen	256
10.1.2	Uitgaven algemeen.....	256
10.1.3	Autofinancieringsmarge / schulden	257
10.1.4	Toelage aan politiezone.....	258
10.1.5	Belfiusprofiel	259
10.1.6	Exploitatie-uitgaven in Eeklo en buurgemeenten 2021	261
10.2	Interne documenten	263
10.2.1	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018	263
10.3	Externe documenten	264

10.3.1	Uit: Lokale financiën in Vlaanderen: een toekomstblik – VVSG – Seminarie Belfius 17-05-2019	264
10.3.2	Uit: Studie Lokale financiën 2021 – Belfius	264
10.3.3	Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024.....	265
11	PERSONEEL	268
11.1	Cijfergegevens	268
11.2	Interne documenten	269
11.2.1	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	269
11.3	Externe documenten.....	269
11.3.1	Uit: Lokaal ‘P & O’ – dossier november 2018.....	269
11.3.2	Opvallende trends voor lokale besturen.....	269
12	VRIJE TIJD.....	270
12.1	Vrije tijd algemeen	270
12.1.1	Cijfergegevens	270
12.1.2	Buurtenmonitor.....	272
12.1.3	Interne documenten.....	273
12.1.4	Externe documenten.....	273
12.2	Sport.....	275
12.2.1	Cijfergegevens	275
12.2.2	Kencijfers eigen diensten	278
12.2.3	Interne documenten.....	279
12.2.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	280
12.2.5	Externe documenten.....	281
12.2.6	Uit: Coronabevraging i.v.m. het zwembadgebruik (2021)	282
12.2.7	Bevraging zwembad 2022 – ZWEM 22.....	283
12.3	Cultuur.....	284
12.3.1	Cijfergegevens	284
12.3.2	Kencijfers eigen diensten	285
12.3.3	Interne documenten.....	287
12.3.4	Bevragingen bib en CC – 2022.....	293
12.3.5	Gesprekken.....	294
12.3.6	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	296
12.3.7	Externe documenten.....	296
12.4	Toerisme.....	301
12.4.1	Cijfergegevens	301
12.4.2	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	303

12.4.3	Gesprekken.....	303
12.4.4	Externe documenten	305
12.5	Jeugd.....	305
12.5.1	Cijfergegevens	305
12.5.2	Kencijfers eigen diensten	307
12.5.3	Interne documenten.....	307
12.5.4	Gesprekken.....	310
12.5.5	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	312
12.5.6	Externe documenten	312
12.5.7	Uit: Uit de Marge – onderzoek welzijn jongeren n.a.v. covid 19 (2020).....	321
12.5.8	Wel Doeners – Meetjesman – bevraging 2021	322
12.6	Uitgaan – Evenementen	324
12.6.1	Cijfergegevens	324
12.6.2	Kencijfers eigen diensten	325
12.6.3	Interne documenten.....	325
12.6.4	Externe documenten	326
13	ONDERNEMEN & WERKEN	328
13.1	Ondernemen	328
13.1.1	Cijfergegevens	328
13.1.2	Kencijfers eigen diensten	336
13.1.3	Interne documenten.....	337
13.1.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	341
13.1.5	Externe documenten	341
13.2	Werken	345
13.2.1	Toestand in Eeklo	345
13.2.2	Cijfergegevens	346
13.2.3	Externe documenten	352
14	VEILIGHEID & SAMENLEVEN.....	363
14.1	Toestand in Eeklo	363
14.2	Cijfergegevens	363
14.2.1	Verkeersongevallen.....	363
14.2.2	Drugserelateerde misdrijven	365
14.2.3	Buurtgevoel	368
14.2.4	Onveiligheidsgevoel.....	369
14.2.5	Veiligheidsmonitor 2018	373
14.3	Interne documenten	373

14.3.1	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	373
14.3.2	Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie	373
14.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	374
14.5	Externe documenten.....	375
14.5.1	Uit: ‘Jong Geweld’ enquête van Meetjesman (2018).....	375
14.5.2	Insteek vanuit Vlaams overleg van preventieambtenaren	375
14.5.3	Uit: dossier ‘Veilige buurt’ – LOKAAL juni 2018.....	375
14.5.4	Uit: Corona Impact Monitor (2021).....	375
14.5.5	Uit Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025	376
14.5.6	Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024.....	377
15	ALGEMEEN.....	381
15.1	Uitrustingsgraad	381
15.2	Experimenteren en uitbreken (uit inspiratienota administratie – juli 2018).....	381
15.3	E-Gov als rode draad in het nieuwe dienstverleningsconcept (uit inspiratienota administratie – juli 2018)	381
15.4	VISIE 2050 – langetermijnstrategie – Vlaamse Regering (2018)	382
15.5	SDG’S als leidraad voor de komende decennia (uit inspiratienota administratie – juli 2018)..	384
15.6	Smart Cities.....	386
15.6.1	Uit: Smart City – de praktische gids (2018)	386
15.6.2	Uit: Inspiratiegids voor Belgische steden en gemeenten Agoria Smart Cities	390
15.6.3	Uit: Digitale rapport (2018-2021), gepubliceerd door We Are Social en Hootsuite ...	392
15.7	Megatrends – Megatrendsproject van de VMM-MIRA (2014)	392
15.8	SECAP – Duurzaam energie- en klimaatactieplan Stad Eeklo (april 2018)	394
15.9	Klimaatadaptatieplan (2019).....	400
15.10	Uit: Van uitsluiting naar insluiting – VVSG (2018)	403
15.11	Uit: Corona-impact op het sociaal-economisch weefsel – SERV 2020.....	404
15.12	Uit het Vlaamse Relanceplan (2020)	405
15.13	Uit: Naar een volwaardige digitale transformatie van het lokaal bestuur - Visie van de Vlaamse steden en gemeenten – VVSG (2021).....	405
15.14	Grote coronastudie van UAntwerpen-UHasselt-KU Leuven (2020-2021).....	407
15.15	Regiovorming.....	407
15.16	Index van de digitale economie en maatschappij (DESI) 2021 - België.....	408
15.17	Signal Digital Gateway Regulation.....	409
15.18	Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024.....	410
16	SAMENVATTING OMGEVINGSANALYSE – versie november 2022	422
16.1	Demografie	422

16.1.1	Profiel Eeklonaren	422
16.2	Onderwijs	422
16.2.1	Profiel stad.....	422
16.2.2	Profiel eigen organisatie.....	423
16.3	Mobiliteit	423
16.3.1	Profiel Eeklonaren	423
16.3.2	Profiel stad.....	423
16.3.3	Profiel eigen organisatie.....	424
16.4	Wonen	424
16.4.1	Profiel Eeklonaren /stad	424
16.4.2	Profiel eigen organisatie.....	425
16.5	Milieu-Natuur-Energie.....	425
16.5.1	Profiel Eeklonaren	425
16.5.2	Profiel stad.....	426
16.5.3	Profiel eigen organisatie.....	426
16.6	Ruimte & Infrastructuur	427
16.6.1	Profiel stad.....	427
16.6.2	Profiel eigen organisatie.....	427
16.7	Armoede & Welzijn	428
16.7.1	Profiel Eeklonaren	428
16.7.2	Profiel eigen organisatie.....	428
16.8	Zorg & Gezondheid.....	429
16.8.1	Profiel Eeklonaren	429
16.8.2	Profiel stad.....	429
16.8.3	Profiel eigen organisatie.....	429
16.9	Financiën	430
16.9.1	Profiel eigen organisatie.....	430
16.10	Personeel.....	431
16.10.1	Profiel eigen organisatie.....	431
16.11	Gebouwen	431
16.11.1	Profiel eigen organisatie.....	431
16.12	Vrije tijd	431
16.12.1	Profiel Eeklonaren	431
16.12.2	Profiel stad.....	432
16.12.3	Profiel eigen organisatie.....	433
16.13	Ondernemen & Werken	434

16.13.1	Profiel Eeklonaren	434
16.13.2	Profiel stad.....	434
16.13.3	Profiel eigen organisatie.....	435
16.14	Samenleven & Veiligheid.....	435
16.14.1	Profiel Eeklonaren	435
16.14.2	Profiel stad.....	436
16.14.3	Profiel eigen organisatie.....	436
16.15	Algemeen.....	437
16.15.1	Profiel Eeklonaren	437
16.15.2	Profiel stad.....	437
16.15.3	Profiel eigen organisatie.....	437
16.16	Bestuurskracht.....	438
16.17	Fusieverkenning.....	443
16.18	Trends vertaald naar EEKLO	444
16.18.1	Megatrends	444
16.18.2	Burgemeestersconvenant – SDG's	444
16.18.3	Smart City	445
16.18.4	Mobiliteit	445
16.18.5	Wonen	446
16.18.6	Milieu-Natuur-Ruimte	446
16.18.7	Armoede-Welzijn.....	447
16.18.8	Zorg-Gezondheid	449
16.18.9	EEKLO als Overheid.....	449
16.18.10	Vrije tijd	450
16.18.11	Jeugd als doelgroep.....	450
16.18.12	Ondernemen-Werken	450
17	PARTICIPATIETRAJECT	452
17.1	Intern participatietraject opmaak meerjarenplan 2020-2025	452
17.2	Extern participatietraject opmaak meerjarenplan 2020-2025.....	452
17.2.1	Burgerparticipatie – 25 juni 2019 in CC De Herbakker – TROTS op Eeklo.....	452
17.2.2	Adviezen vanwege adviesraden na voorstelling meerjarenplan op gemeenteraadscommissie op 13 november 2019	463
	Bronnenlijst	469
	BIJLAGE 1: indeling clusters waarmee vergelijkingen worden gemaakt in deze omgevingsanalyse ..	473
	BIJLAGE 2: indeling 7 wijken Eeklo	475

LIJST GRAFIEKEN en TABELLEN

grafiek 1	Aantal inwoners in Eeklo 2010 tot 2020 – projectie vanaf 2020 tot 2040.....	20
grafiek 2	Aantal inwoners per buurt – Eeklo – 2000, 2005, 2010, 2015, 2022	21
grafiek 3	Verwachte evolutie van de 67-plussers in de Vlaamse gemeenten tussen 2020 en 2030 in %	22
grafiek 4	Observaties en vooruitberekeningen inwoners Eeklo volgens leeftijdscategorie – 2011 tot 2030	23
grafiek 5	Inwonersaantal naar leeftijd – Eeklo – 2000, 2010, 2022	24
grafiek 6	Aantal personen naar leeftijd en geslacht Eeklo 2030 t.o.v. 2020.....	24
	Inwonersaantal naar leeftijd en geslacht – Eek	24
grafiek 7	Demografische afhankelijkheidsratio – Eeklo, Belfiuscluster – 2013 tot 2022	25
grafiek 8	Soorten huishoudens in Eeklo - 2022.....	26
grafiek 9	Grootte van huishoudens – Eeklo – observatie 2011 tot 2020 – vooruitberekeningen 2021 tot 2030.....	26
grafiek 10	Verwachte evolutie van de alleenwonenden – 2020-2030.....	27
grafiek 11	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de onderwijsvoorzieningen in de gemeente (in %) – 2020.....	29
grafiek 12	Instroom en uitstroom lager onderwijs – Eeklo, Belfiuscluster – 2021	30
grafiek 13	Leerlingen in het lager onderwijs met thuistaal niet-Nederlands – Eeklo, Belfiuscluster – 2021	31
grafiek 14	Schoolse vertraging in lager onderwijs – Eeklo, Belfiuscluster – 2021	31
grafiek 15	Aantrekkingskracht secundair onderwijs – 2020	32
grafiek 16	Schoolse vertraging in secundair onderwijs – Eeklo, Belfiuscluster – 2020.....	33
grafiek 17	Leerlingen in het secundair onderwijs met thuistaal niet-Nederlands – Eeklo, Belfiuscluster – 2021	33
grafiek 18	Vroegtijdig schoolverlaters in Eeklose scholen naar schoolse vordering, nationaliteit en thuistaal – diverse schooljaren.....	34
grafiek 19	Aandeel inwoners dat vaak/altijd gebruik maakt van bepaald vervoersmiddel voor verplaatsingen in de vrije tijd (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020.....	39
grafiek 20	Aandeel inwoners dat met bepaald vervoersmiddel grootste deel van afstand naar werk, school of opleiding aflegt – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020	40
grafiek 21	Aandeel inwoners dat tevreden is over de staat van fietspaden in de gemeente – 2020	41
grafiek 22	Aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt – 2020..	41
grafiek 23	Aandeel van de inwoners dat vindt dat kinderen zich zelfstandig en veilig kunnen verplaatsen – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020	42
grafiek 24	Walkabilityscore in Eeklo.....	44
grafiek 25	Aantal ritten met deelauto's per jaar vanuit Eeklo – vanaf 2018	45
grafiek 26	Aantal Blue-bikeritten per jaar – vanaf 2016	45
grafiek 27	Eengezinswoningen naar bouwwijze – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2021	57
grafiek 28	Appartementen t.o.v. alle woonegelegenheden – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 1992 tot 2021	58

grafiek 29	Toename mediaan prijzen verkochte huizen, procentuele verandering tussen gemiddelde mediaan 2010/2011 en gemiddelde mediaan 2018/2019; en aantal verkochte huizen in 2018 en 2019	59
grafiek 30	Gemiddeld aantal verkochte woningen in 2017-2018-2019, in aantal woongelegenheden en als aandeel van de woningvoorraad in 2019.....	59
grafiek 31	Aandeel huurders en eigenaars – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2021	60
grafiek 32	Aandeel huurders en eigenaars – buurten Eeklo - 2021	60
grafiek 33	Aantal sociale huurwoningen per 100 huishoudens - 2022	61
grafiek 34	Aandeel kandidaat-huurders voor een sociale woning t.o.v. aantal private huishoudens – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2012 tot 2021	62
grafiek 35	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de gemeente of stad in % - Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020	63
grafiek 36	Aandeel van de inwoners dat fier is op de gemeente of stad in % - Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020	63
grafiek 37	Uitgereikte conformiteitsattesten in 2019, aantallen en aandelen t.o.v. het aantal woongelegenheden (in %), Vlaams Gewest – 2019	65
grafiek 38	Aantal nieuwbouw / renovaties – Eeklo – 1996 tot 2021	65
grafiek 39	Aantal klanten in Eeklo / contacten met Eeklonaren in de Woonwijzer – diverse werkjaren	68
grafiek 40	Aantal kg restafval per inwoner 2016 tot 2021.....	84
grafiek 41	Aantal kg restafval per inwoner – IVM-gemeenten – 2021	85
grafiek 42	Aandeel inwoners dat tevreden is over de huisvuilvoorzieningen in % - Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020	85
grafiek 43	Zuiveringsgraad riolering – Eeklo, Belfiuscluster – 2021.....	86
grafiek 44	Evolutie verleidingsgraad – Eeklo, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2016 tot 2021 ..	88
grafiek 45	Evolutie totale CO ₂ -uitstoot door huishoudens, per huishouden – 2011 tot 2020	89
grafiek 46	Benuttingsgraad daken voor PV – Oost-Vlaanderen – 2021	90
grafiek 47	PV-installatie kleiner dan 10 KW per 100 huishoudens – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2011 tot 2022	91
grafiek 48	Vermeden CO ₂ -emissie door productie van hernieuwbare elektriciteit (links) en warmte (rechts) – Eeklo – 2020	91
grafiek 49	Groen in de buurt – Eeklo, Belfiuscluster – 2013 en 2016	92
grafiek 50	Groen in de gemeente/stad – Eeklo, Belfiuscluster – 2013 en 2016	93
grafiek 51	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over groen in de gemeente of stad in % – 2020	94
grafiek 52	Evolutie jaarlijkse hoeveelheid neerslag in mm (huidige klimaat, 2030, 2050 en 2100) ..	96
grafiek 53	Evolutie tropische dagen en nachten per jaar (huidige klimaat, 2030, 2050 en 2100)	96
grafiek 54	Bestemmingscategorieën – Eeklo en buurgemeenten – 2022	111
grafiek 55	Aantal bedrijven met landbouwproductie – Eeklo en buurgemeenten – 2001 tot 2020 ..	111
grafiek 56	Aantal arbeidsplaatsen landbouw (zelfst. / loontrekkenden) – Eeklo, buurgemeenten – 2017 tot 2020	112
grafiek 57	Bodemafdicthting in % – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2015	112
grafiek 58	Ruimtebeslag in % – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2019.....	113
grafiek 59	Conclusies uit het Ruimterapport voor het omgevingsdenken.....	129

grafiek 60	Aandeel inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over nieuwe ingrepen van gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020.....	133
grafiek 61	Aandeel van de inwoners dat vindt dat het gemeente- of stadsbestuur voldoende inspanningen doet om bewoners bij veranderingen te betrekken (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020.....	133
grafiek 62	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de loketvoorzieningen van de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020	134
grafiek 63	Aandeel inwoners dat tevreden is over de digitale dienstverlening – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020	135
grafiek 64	Gemiddeld inkomen per inwoner – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – evolutie 2008 tot 2019	169
grafiek 65	Gemiddeld inkomen per inwoner van Eeklo – per statistische sector – 2019.....	170
grafiek 66	Aantal personen met een (equivalent) leefloon t.o.v. aantal inwoners – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020.....	170
grafiek 67	Aantal personen met een (equivalent) leefloon – Eeklo – 2012 tot 2021	171
grafiek 68	Aantal inwoners met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering t.o.v. aantal inwoners – Eeklo, Vlaams Gewest – 2021.....	171
grafiek 69	Evolutie van het aandeel inwoners met een verhoogde tegemoetkoming – Eeklo, Belfiuscluster – 2014-2021.....	172
grafiek 70	Aantal ouderen met inkomensgarantie ouderen (IGO) of gewaarborgd inkomen bejaarden (GIB) t.o.v. aantal inwoners van 65 jaar en ouder – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2021	172
grafiek 71	Huishoudens met actieve budgetmeter elektriciteit per 1.000 afnemers – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2012 tot 2021	173
grafiek 72	Aantal personen in een gezin met lage werkintensiteit t.o.v. aantal inwoners van 0 tot 59 jaar – Eeklo, Belfiuscluster – 2020.....	174
grafiek 73	Personen in een gezin met lage werkintensiteit – Eeklo – 2011 tot 2020	174
grafiek 74	Kinderen in een gezin met lage werkintensiteit – Eeklo, Vlaams Gewest – 2011 tot 2020	175
grafiek 75	Kansarmoede-index Kind & Gezin – Eeklo, Vlaams Gewest, buurgemeenten – 2017 tot 2021 (= aantal geboortes in kansarme gezinnen t.o.v. totaal aantal geboortes)	176
grafiek 76	Onderwijskansarmoede-indicator – Eeklo, Belfiuscluster – 2012 tot 2021	177
grafiek 77	Armoedebaarometer – Eeklo – 2020	178
grafiek 78	Aantal gezinnen, kinderen, toelidingen werking Brugfiguur Eeklo – diverse schooljaren	181
grafiek 79	Aantal inwoners van niet-Belgische afkomst t.o.v. alle inwoners – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 1990 tot 2022	182
grafiek 80	Armoede-indicatoren volgens herkomst (Belg vs niet-EU) – Eeklo – 2018 en 2020... ..	184
grafiek 81	Evolutie in de percentages internetaansluiting thuis in België en buurlanden – 2019 en 2021	210
grafiek 82	Evolutie in het niveau van de vaardigheden per categorie, volgens opleidingsniveau – 2019/2021	211
grafiek 83	Evolutie in de percentages gebruik van essentiële diensten bij 16-24-jarigen volgens opleiding – 2019/2021	212
grafiek 84	Evolutie in de percentages gebruik van onlinediensten bij 55-74-jarigen – 2019/2021... ..	212
grafiek 85	Aantal plaatsen in de kinderopvang van baby's en peuters (0 tot 2 jaar) t.o.v. aantal baby's en peuters – Eeklo, Belfiuscluster – 2021	218

grafiek 86	Aantal plaatsen in de kinderopvang van baby's en peuters (0 tot 2 jaar) t.o.v. het aantal baby's en peuters – Eeklo, Belfiuscluster – 2014 tot 2021	219
grafiek 87	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de opvang van baby's en peuters in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020	219
grafiek 88	Aantal plaatsen in voor- en naschoolse kinderopvang t.o.v. aantal 3 tot 11-jarigen – Eeklo, buurgemeenten en het Vlaamse Gewest – 2015 tot 2022	220
grafiek 89	Aantal plaatsen in residentiële ouderenzorg (woonzorgcentra + assistentiewoningen t.o.v. aantal 65-plussers – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2021	222
grafiek 90	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de ouderenvoorzieningen in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020	223
grafiek 91	Aandeel gebruikers antidepressiva – Eeklo, buurgemeenten en Vlaanderen – 2010, 2015, 2020	248
grafiek 92	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de gezondheidsvoorzieningen in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaanderen – 2020	248
grafiek 93	Gemeten NO2-concentraties in Eeklo tijdens Curieuzeneuzen – 2018	250
grafiek 94	Evolutie drugsgelateerde misdrijven (links) en types drugsgelateerde misdrijven (rechts) in Eeklo – 2011 tot 2021	251
grafiek 95	Personeelskosten in jaarrekening in euro – 2021	257
grafiek 96	Autofinancieringsmarge per inwoner in euro – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2014 tot 2021	258
grafiek 97	Schulden per inwoner gemeente/OCMW/AGB – 2021	258
grafiek 98	Verdeling van de toelage aan de politiezone – 2021	259
grafiek 99	Exploitatie-uitgaven per beleidsdomein – Eeklo, Belfiuscluster – 2016 tot 2020.....	261
grafiek 100	Exploitatie-uitgaven naar functionele indeling, in euro – Eeklo, buurgemeenten – 2021	262
grafiek 101	Aantal vrijetijdsactiviteiten per 1.000 inwoners naar type – Eeklo, Belfiuscluster – 2021	270
grafiek 102	Aantal vrijetijdsactiviteiten in Eeklo – 2015 tot 2021	271
grafiek 103	Sportparticipatie in % - Eeklo, Vlaams Gewest – 2020.....	275
grafiek 104	Gebruik sportvoorzieningen in het afgelopen jaar in de eigen/andere gemeente in % - Eeklo, Vlaams Gewest – 2020	276
grafiek 105	Tevredenheid over sportvoorzieningen in % – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020	277
grafiek 106	Aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende sportvoorzieningen zijn in de buurt (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020	277
grafiek 107	Aandeel inwoners dat afgelopen jaar een culturele activiteit heeft bijgewoond in eigen of andere gemeente/stad, in procenten – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020.....	285
grafiek 108	Aantal overnachtingen in Eeklo en buurgemeenten – 2015 tot 2021	302
grafiek 109	Aantal overnachtingen (absoluut + per 1.000 inwoners) in Eeklo – 2001 tot 2021....	302
grafiek 110	Bezoek speeltuin of speelplein in eigen / andere gemeente (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020.....	306
grafiek 111	Voldoende speelvoorzieningen en geschikte plekken voor de jeugd (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020	306
grafiek 112	Tevredenheid over restaurants en eetcafés in % – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020.....	324
grafiek 113	Bezoek festival, evenement, fuif in de eigen / andere gemeenten (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020	325
grafiek 114	Nettogroeiratio ondernemingen = verschil tussen aantal oprichtingen en stopzettingen t.o.v. aantal ondernemingen (in %) – Eeklo, Belfiuscluster – 2011 tot 2020	328

grafiek 115	Aantal vestigingen naar grootteorde van werknemers t.o.v. totaal aantal vestigingen (in %) – Eeklo, Belfiuscluster – 2019.....	329
grafiek 116	Aantal vestigingen naar sector t.o.v. aantal vestigingen (in %) – Eeklo, Belfiuscluster – 2019	329
grafiek 117	Aantal bezoldigde werknemers naar hoofdsector t.o.v. aantal bezoldigde werknemers (in %) – Eeklo, Belfiuscluster – 2021.....	330
grafiek 118	Aantal handelspanden + gevulde handelspanden – Eeklo – 2008 tot 2022	330
grafiek 119	Leegstaande handelspanden t.o.v. alle handelspanden – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2008 tot 2022	331
grafiek 120	Type winkels (in %) – Eeklo, vergelijkbare steden/gemeenten, Vlaams Gewest – 2022 ..	331
grafiek 121	Percentages types winkels – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2022	332
grafiek 122	Evolutie aantal winkels – Eeklo – 2008 tot 2022	333
grafiek 123	Eet- en drankgelegenheden – Eeklo – evolutie 2008 tot 2022	334
grafiek 124	Tevredenheid over restaurants en eetcafés (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020 ..	335
grafiek 125	Aandeel inwoners dat afgelopen jaar winkels / shoppingcentra bezocht in eigen / andere gemeente (in %) – Eeklo, cluster – 2020.....	335
grafiek 126	Aandeel van de inwoners dat vindt dat er voldoende winkels zijn in de buurt (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020	336
grafiek 127	Werkzoekendengraad (jaargemiddelde) – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2007 tot 2021	347
grafiek 128	Werkzoekenden naar leeftijd – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2022	348
grafiek 129	Aandeel niet-werkende werkzoekenden < 25 jaar t.o.v. aantal inwoners < 25 jaar – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2014 tot 2022.....	348
grafiek 130	Aantal jobs – Eeklo – 2010 tot 2019.....	350
grafiek 131	Werkzaamheidsgraad – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2006 tot 2019	350
grafiek 132	Tijdsduur verplaatsingen van en naar school of werk (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020	351
grafiek 133	In- en uitgaande pendel – Eeklo en buurgemeenten – 2019	352
grafiek 134	Arbeidsvraag per sector – 2016 tot 2030.....	353
grafiek 135	Evolutie verkeersongevallen met letsel, per 1.000 inwoners – Eeklo, cluster, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2009 tot 2021	363
grafiek 136	Aantal verkeersslachtoffers bij voetgangers en fietsers per 100.000 inwoners – Eeklo, Belfiuscluster – 2021	364
grafiek 137	Evolutie drugsgelateerde misdrijven (links) en types drugsgelateerde misdrijven (rechts) – Eeklo – 2011 tot 2021)	365
grafiek 138	Strafrechtelijke inbreuken – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2021	366
grafiek 139	Strafrechtelijke inbreuken – Eeklo – 2008 tot 2021.....	367
grafiek 140	Aantal gevallen van intrafamiliaal geweld – Eeklo – 2008 tot 2021	367
grafiek 141	Aandeel van de inwoners dat wekelijks contact heeft met andere buurtbewoners (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020	368
grafiek 142	Aandeel van de inwoners dat vindt dat er teveel mensen van een andere cultuur in de stad wonen (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020.....	369
grafiek 143	Aandeel inwoners dat vaak/altijd bepaalde plekken in gemeente/stad mijdt omwille van veiligheidsrisico's, in procenten – 2020.....	370
grafiek 144	Aandeel inwoners dat zich onveilig voelt in de buurt (in %) – Eeklo, cluster – 2020..	370

grafiek 145	Aandeel inwoners dat de afgelopen maand hinder in de buurt heeft ondervonden in % – Eeklo, cluster – 2020.....	371
grafiek 146	Aandeel inwoners dat afgelopen maand vaak hinder heeft ondervonden van zwerfvuil, dieren of hondenpoep, in procenten – Eeklo, cluster – 2020.....	372
grafiek 147	SDG-monitor Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest	385
grafiek 148	Mentaal welzijn vrouwen/mannen – maart tot september 2021	407
grafiek 149	Index van de digitale economie en maatschappij – 2021	408
tabel 1	Evolutie totale bevolking – Eeklo, Vlaams Gewest – 2005 tot 2022	20
tabel 2	Leeftijdsstructuur – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 1990 tot 2021.....	22
tabel 3	Leeftijdsstructuur – Eeklo, buurgemeenten – 2020 en 2035.....	23
tabel 4	Aandeel private huishoudens naar grootte – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2020 en projectie 2030	27
tabel 5	Kencijfers burgerzaken – Eeklo – 2018, 2019, 2020, 2021.....	28
tabel 6	Aantal leerlingen in dagonderwijs in Eeklo – 2017 tot 2021.....	30
tabel 7	Aantal leerlingen secundair onderwijs in Eeklo, Evergem, Lievegem, Maldegem, Aalter – diverse schooljaren	35
tabel 8	Aantal cursisten volwassenonderwijs in Eeklose scholen en uit Eeklo – evolutie 2013-2021..	36
tabel 9	Cijfers Kunstacademie schooljaren 2017-18, 2018-19, 2019-20, 2020-21 en 2021-22	36
tabel 10	Betaalwijze voor parkeren in Eeklo – 2017-2019-2020-2021	44
tabel 11	Aantal publieke laadpalen voor elektrische voertuigen – Eeklo, Vlaams Gewest, buurgemeenten – 2018 tot 2022	44
tabel 12	Gemiddelde belasting van de N9 in de avondspits (17 tot 18 uur) op een weekdag in aantal voertuigen per uur – Eeklo – 2007	46
tabel 13	Evolutie aantal instappende reizigers per dag (oktobertelling NMBS) – Eeklo station – diverse jaren.....	47
tabel 14	Voortgangsrapportering Ringdossier – juni 2022.....	51
tabel 15	Evolutie gemiddeld E-peil en EPB-dossiers nieuwbouwwoningen – Eeklo – 2010 tot 2021	66
tabel 16	Uitbetaalde subsidiebedragen – Eeklo – 2018-2019-2020-2021	86
tabel 17	Evolutie van de CO ₂ -emissies in ton per sector – Eeklo – evolutie 2011 tot 2020.....	87
tabel 18	Evolutie CO ₂ -emissies in ton/sector – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2020 t.o.v. 2011.....	87
tabel 19	Opgewekte elektriciteit via hernieuwbare energie in MWh – Eeklo – 2011 tot 2020.....	89
tabel 20	Omzet Kringloopwinkel in Eeklo – 2014 tot 2021	97
tabel 21	Bestemmingscategorieën – Eeklo en buurgemeenten – 2022	110
tabel 22	Aantal dieren in landbouwbedrijven – Eeklo en buurgemeenten – 2021	111
tabel 23	Aandeel inwoners dat tevreden is over diverse vormen van consultatie van en info aan de burger – 2020	134
tabel 24	Kencijfers communicatie en IT Eeklo – 2018-2019-2020-2021	136
tabel 25	Aantal (opgevolgde) klachten Eeklo – 2018, 2019, 2020, 2021	137
tabel 26	Fiscale statistieken – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2019	168
tabel 27	Gemiddeld inkomen per inwoner – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2008 en 2019.....	169
tabel 28	Aantal sociale woningen – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2021	179
tabel 29	Aantal huurders van sociale woningen in Eeklo per nationaliteitsgroep in 2022.....	179

tabel 30	Gezinnen op de wachtlijst voor sociale woningen – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2021.....	180
tabel 31	Kencijfers Sociaal huis, sociale dienst, sociale woningen OCMW – Eeklo – 2018, 2019 en 2020	180
tabel 32	Eigen cijfers werking rond anderstaligen – Eeklo – 2018, 2019 en 2020.....	182
tabel 33	Herkomst van inwoners in Eeklo – 1990, 2000, 2010, 2020, 2022	182
tabel 34	Groepen herkomstlanden inwoners Eeklo – 2010, 2015, 2020 en 2022	183
tabel 35	Aandeel nieuwkomers dat een inburgeringsattest behaalde – Eeklo – 2012 tot 2021 ..	183
tabel 36	Kencijfers buitenschoolse kinderopvang – Eeklo – 2021	221
tabel 37	Kencijfers eigen diensten OCMW Eeklo – 2018, 2019, 2020 en 2021	222
tabel 38	Aantal warme maaltijden in LDC Zonneheem – 2014 tot 2020	224
tabel 39	Aantal vrijwilligers Zonneheem – 2020.....	225
tabel 40	Aantal ritten vervoer op maat LDC Zonneheem – 2016 tot 2020.....	225
tabel 41	Aantal personen erkend door directie-generaal personen met een handicap 18-64j per 1.000 inw van 18-64j – Eeklo, buurgemeenten – 2016, 2018, 2020, 2022.....	247
tabel 42	Indicatoren kankerscreenings – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2016, 2018, 2020	247
tabel 43	Kencijfers stad/OCMW Eeklo inzake gezondheid – 2018, 2019 en 2020.....	248
tabel 44	Enkele financiële indicatoren – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2020 en 2021 .	257
tabel 45	Lokale fiscaliteit per inwoner – Eeklo, Belfiuscluster – 2016 tot 2021.....	260
TABEL 46	Personeelskosten – Eeklo stad + OCMW, Belfiuscluster – 2016 tot 2021	260
tabel 47	Financiële indicatoren – Eeklo stad + OCMW – 2016 tot 2021	261
tabel 48	Cijfers personeelsdienst – Eeklo – 2017 tot 2021	268
tabel 49	Vrijwilligers in de stedelijke diensten – Eeklo – 2019, 2020, 2021	272
tabel 50	Kencijfers sportdienst Eeklo – 2018, 2019, 2020 en 2021	278
tabel 51	Aandeel inwoners dat tevreden is over culturele voorzieningen en bibliotheekvoorzieningen (in %) – Eeklo, buurgemeenten , cluster, Vlaams Gewest – 2020.....	284
tabel 52	Kencijfers cultuur – Eeklo – 2017, 2018, 2019, 2020 en 2021	285
tabel 53	Kencijfers jeugd Eeklo – 2018, 2019, 2020 en 2021.....	307
tabel 54	Kencijfers evenementendienst Eeklo – 2018, 2019, 2020 en 2021	325
tabel 55	Aantal nieuwe ondernemingen in Eeklo – 2011 tot 2020.....	328
tabel 56	Aantal winkels + aandeel ketens – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2022	333
tabel 57	Kencijfers KMO / markten – Eeklo – 2018, 2019, 2020 en 2021.....	337
tabel 58	Werkzoekendengraad (jaargemiddelde) – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2007 tot 2021	346
tabel 59	Werkzoekendengraad < 25 jaar – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2007 tot 2021	347
tabel 60	Diverse tewerkstellingsindicatoren – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2022.....	348
tabel 61	Aandeel NWWZ met arbeidshandicap – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2014 tot 2022	349
tabel 62	Uitgaande/inkomende pendel + werken in Eeklo, per sector – 2017 en 2019.....	351
tabel 63	Aantal verkeersslachtoffers onder de zwakke weggebruikers – Eeklo – 2005 tot 2021.	364
tabel 64	Cijfers Eeklo voor criminele fenomenen – 2018, 2019, 2020, 2021	366
tabel 65	Aandeel inwoners dat de afgelopen maand vaak tot altijd hinder had van verkeer – Eeklo, buurgemeenten, cluster – 2017 en 2020	372

INLEIDING

Deze omgevingsanalyse maakt deel uit van het meerjarenplan 2020-2025 van stad/OCMW Eeklo. Ze is opgebouwd uit vijftien hoofdstukken: de veertien domeinen uit de gemeente- en stadsmonitor en een algemeen deel met overkoepelende data.

De hoofdstukken bevatten cijfergegevens uit diverse externe bronnen (gemeentemonitor, provincies.incijfers.be, veiligheidsmonitor, Vlaamse databanken, het financieel profiel van lokale besturen via ABB,...), maar ook kencijfers van de eigen diensten. Bij de cijfergegevens worden vergelijkingen gemaakt met clusters van gemeenten die het best met Eeklo te vergelijken zijn. Afhankelijk van de bron zijn dit verschillende clusters: Belfiuscluster, cluster van 'centrale gemeenten goed uitgerust' (provincies.incijfers.be) en cluster van gemeenten met gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo (gemeente-stadsmonitor voor data uit de burgerbevraging). De steden/gemeenten van deze clusters zijn te vinden achteraan de bronnenlijst. We nemen voor 2022 ook gegevens op uit de Buurtenmonitor die in samenwerking met de provincie Oost-Vlaanderen is uitgerold in Eeklo in het voorjaar 2022.

Daarnaast zijn (uittreksels uit) interne documenten opgenomen: inspiratienota van de Eeklose administratie naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 2018, insteken voor de politieke beleidsverklaring begin 2019, tevredenheidsbevragingen, neerslagen van gesprekken met coördinatoren van stakeholders in de stad en regio, toekomst oefeningen met adviesraden. Voor de interne werking werd ook begin 2019 een sterkte-zwakteanalyse toegevoegd. Deze zullen we in 2023 opnieuw uitvoeren.

Als laatste in elk hoofdstuk staan uittreksels uit externe publicaties en documenten die aandachtspunten en trends weergeven over alle beleidsdomeinen heen. Het gaat om memoranda die zijn opgemaakt naar aanleiding van gemeentelijke of Vlaamse verkiezingen (VVSG, provinciebestuur, Vlaamse organisaties, Meetjeslandse partners,...), artikels uit vaktijdschriften, publicaties over wereldwijde trends, enz. Als we letterlijk citeren uit de documenten, doen we dit cursief.

Naar aanleiding van de meerjarenplanaanpassing 2022 werden de cijfers in de omgevingsanalyse waar mogelijk geactualiseerd (vb. nieuwe gegevens uit de gemeente-stadsmonitor) en zijn ook nieuwe documenten toegevoegd. In oktober 2021 werd een nieuwe politieke meerderheid gevormd. De politieke beleidsverklaring van deze nieuwe ploeg werd al mee verwerkt in de meerjarenplanaanpassing 2022.

We voegen op het einde een samenvatting toe van ongeveer 20 pagina's waarin we alle plus- en werk-/aandachtspunten oplijsten en de trends op Eeklose maat vertalen.

In deze omgevingsanalyse vindt u achteraan ook een overzicht van het participatietraject dat werd gelopen in voorbereiding op het meerjarenplan (in juni 2019).

1 DEMOGRAFIE

1.1 Cijfergegevens

1.1.1 Bevolking naar leeftijd & geslacht

tabel 1 Evolutie totale bevolking – Eeklo, Vlaams Gewest – 2005 tot 2022

		Eeklo																
1/jan	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
aantal inwoners	19353	19535	19645	19825	19940	20043	20187	20274	20329	20449	20551	20561	20708	20890	21134	21285	21549	21775
groei (2005 = 100)	100	100,9	101,5	102,4	103	103,6	104,3	104,8	105	105,7	106,2	106,2	107	107,9	109,2	110	111,3	112,5

		Vlaams Gewest																
1/jan	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
aantal inwoners	6.043.161	6.078.000	6.117.440	6.161.000	6.208.877	6.251.983	6.306.638	6.350.765	6.381.859	6.410.705	6.444.127	6.477.804	6.516.011	6.552.967	6.589.069	6.629.143	6.653.062	6.698.876
groei (2005 = 100)	100	100,6	101,2	102	102,7	103,5	104,4	105,1	105,6	106,1	106,6	107,2	107,8	108,4	109	109,7	110,1	110,8

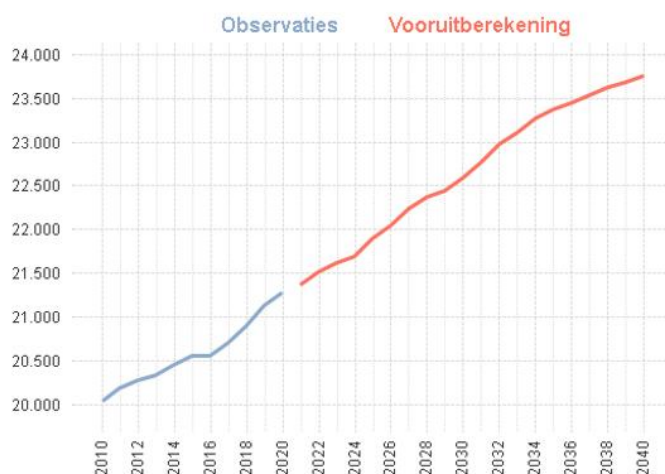
(bron: provincies.incijfers.be – eigen bewerking)

Het aantal inwoners in Eeklo is sedert 2005 met 21,5% toegenomen. Deze groei is iets sneller dan die in het Vlaamse Gewest. Eeklo telde op 1 januari 2022 21.775 inwoners.

Tussen 2010 en 2020 zagen we een toename van de Vlaamse bevolking van 6%, tussen 2020 en 2030 verwachten we een toename van 4%, tussen 2030 en 2040 een toename van 3,2%. In het Vlaamse Gewest verwachten we de komende jaren een geringere groei van de bevolking door een val in migratiecijfers, een aanhoudend laag vruchtbaarheidscijfer en een oversterfte ten gevolge van de coronapandemie. Tegen 2030 zullen er in het Vlaamse Gewest 6,9 mio inwoners zijn.

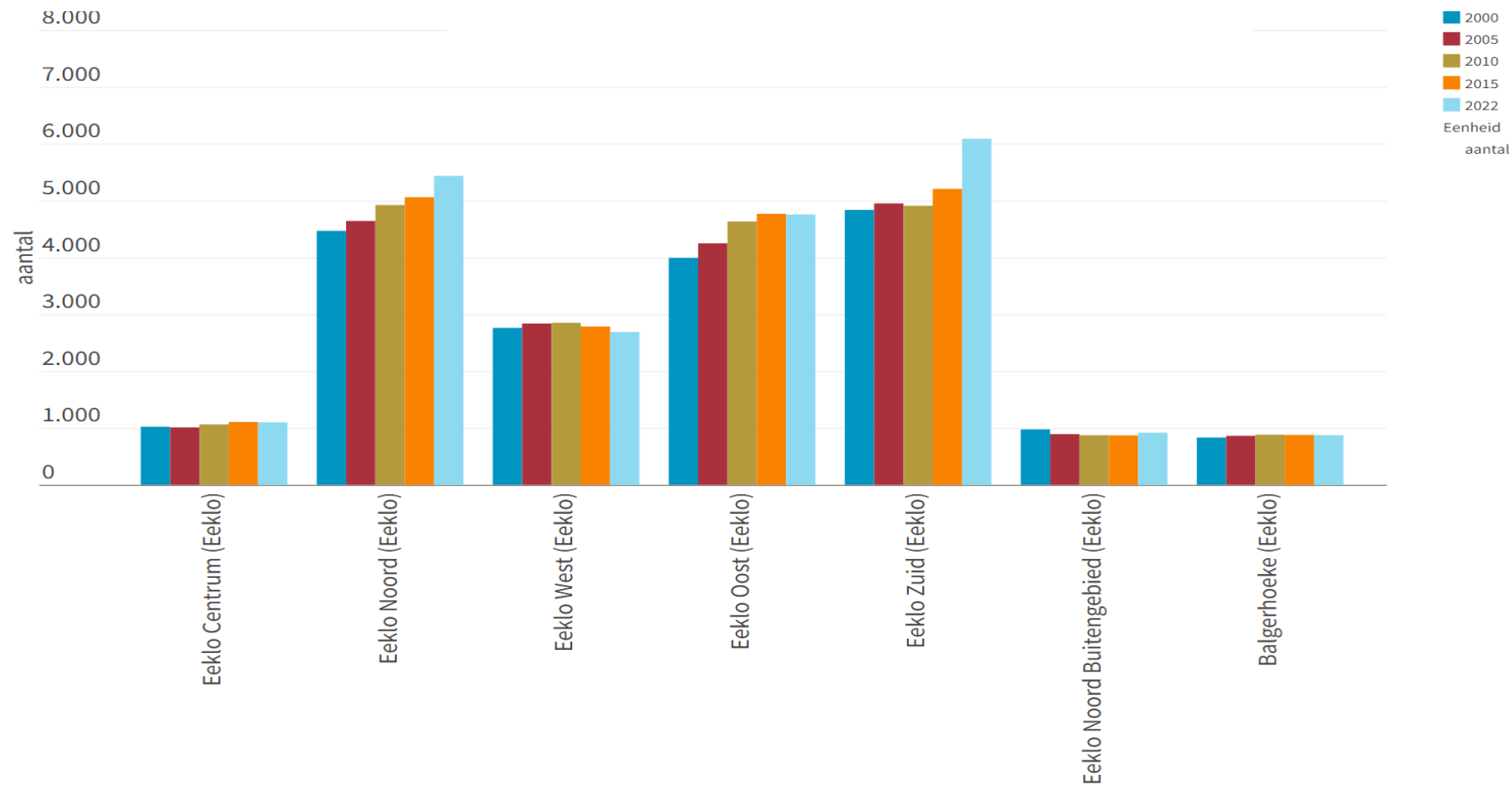
Wat Eeklo betreft, was er tussen 2010 en 2020 een stijging van het aantal inwoners met 6,2%, tussen 2020 en 2030 verwachten we een stijging van 6,1% (blijft hier in tegenstelling tot het Vlaamse Gewest wel stabiel) tot 22.593 inwoners en tussen 2030 en 2040 nog een stijging van 5,2% tot 23.758 inwoners.

grafiek 1 Aantal inwoners in Eeklo 2010 tot 2020 – projectie vanaf 2020 tot 2040

(bron: waarnemingen 2020: Statbel – vooruitzichten: Statistiek Vlaanderen)

grafiek 2 Aantal inwoners per buurt – Eeklo – 2000, 2005, 2010, 2015, 2022

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Splitsten we op naar buurten op basis van statistische sectoren, dan zien we in Eeklo Noord en Eeklo Oost een absolute en gestage toename van het aantal inwoners gedurende de jongste jaren. We zien het omgekeerde in Eeklo West. De jongste jaren zien we een grote sprong in Eeklo Zuid (de kaart met de indeling van de 7 buurten is opgenomen in de bijlagen).

tabel 2 Leeftijdsstructuur – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 1990 tot 2021

	0-17 jaar (t.o.v. inwoners) [%]			18-64 jaar (t.o.v. inwoners) [%]			65+ jaar (t.o.v. inwoners) [%]		
	Eeklo	centrale gemeenten goed uitgerust	Vlaams gewest	Eeklo	centrale gemeenten goed uitgerust	Vlaams gewest	Eeklo	centrale gemeenten goed uitgerust	Vlaams gewest
1990	20,2%	22,3%	21,8%	63,8%	63,4%	64%	16%	14,3%	14,2%
1995	19%	21,8%	21,4%	63,8%	62,9%	63,3%	17,2%	15,3%	15,3%
2000	18,3%	21%	20,6%	62,9%	62,4%	62,7%	18,8%	16,6%	16,7%
2005	18,4%	20,5%	20%	61,9%	61,8%	62,3%	19,7%	17,7%	17,7%
2010	18,7%	20,1%	19,6%	61%	61,8%	62,3%	20,3%	18,2%	18,1%
2015	18,3%	19,8%	19,5%	59,8%	60,7%	61,2%	21,9%	19,6%	19,3%
2018	17,8%	19,7%	19,4%	59,4%	60,1%	60,6%	22,8%	20,3%	20%
2020	18,1%	19,7%	19,4%	59,1%	59,6%	60,1%	22,8%	20,7%	20,4%
2022	18%	19,7%	19,4%	59,1%	59,1%	59,7%	22,9%	21,2%	20,9%

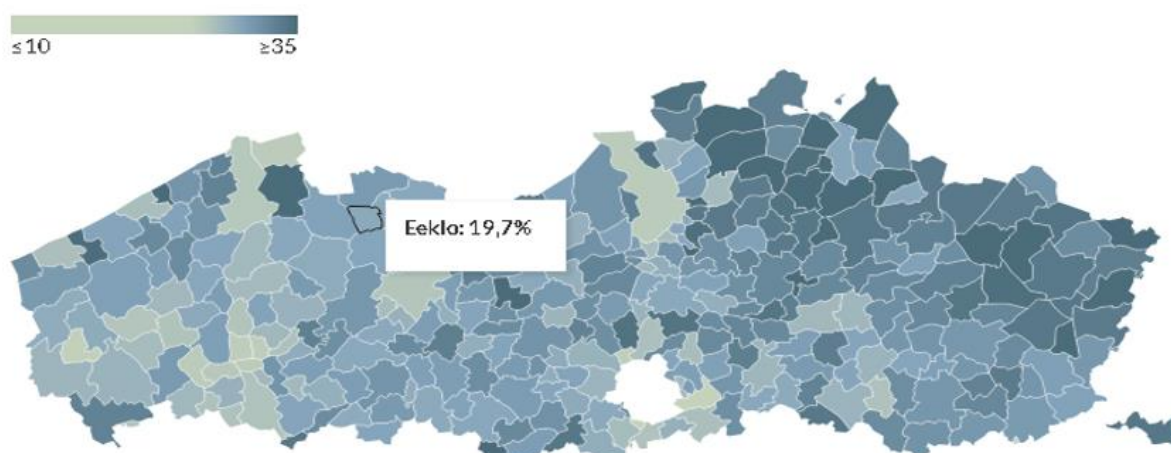
(bron: Rijksregister – provincies.incijfers.be)

In 2022 bestaat 18% van de Eeklose bevolking uit de groep 0 tot 17 jaar. Op Vlaams niveau blijft die groep op 19,4%. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' scoort 19,7%. De groep 18 tot 64 jaar maakt in 2022 in Eeklo 59,1% van de bevolking uit (59,7% in het Vlaamse Gewest, 59,1% in de cluster). Het aandeel senioren in Eeklo bedraagt 22,9% (het Vlaamse Gewest 20,9%, cluster 21,2%).

De vergrijzing zet zich door. Tussen 2020 en 2030 zal in het Vlaamse Gewest de groep van 67 jaar en ouder met 22% toenemen. In Eeklo zal dit met 19,7% zijn. De groep 18- tot 66-jarigen stijgt met 0,4%; de groep onder 18 jaar daalt met 0,6%. De bevolkingstoename situeert zich dus zo goed als alleen maar in de groep senioren.

Alle Vlaamse gemeenten zullen tussen 2020 en 2030 een toename kennen van het aantal 67-plussers, tussen de 9 en 35%.

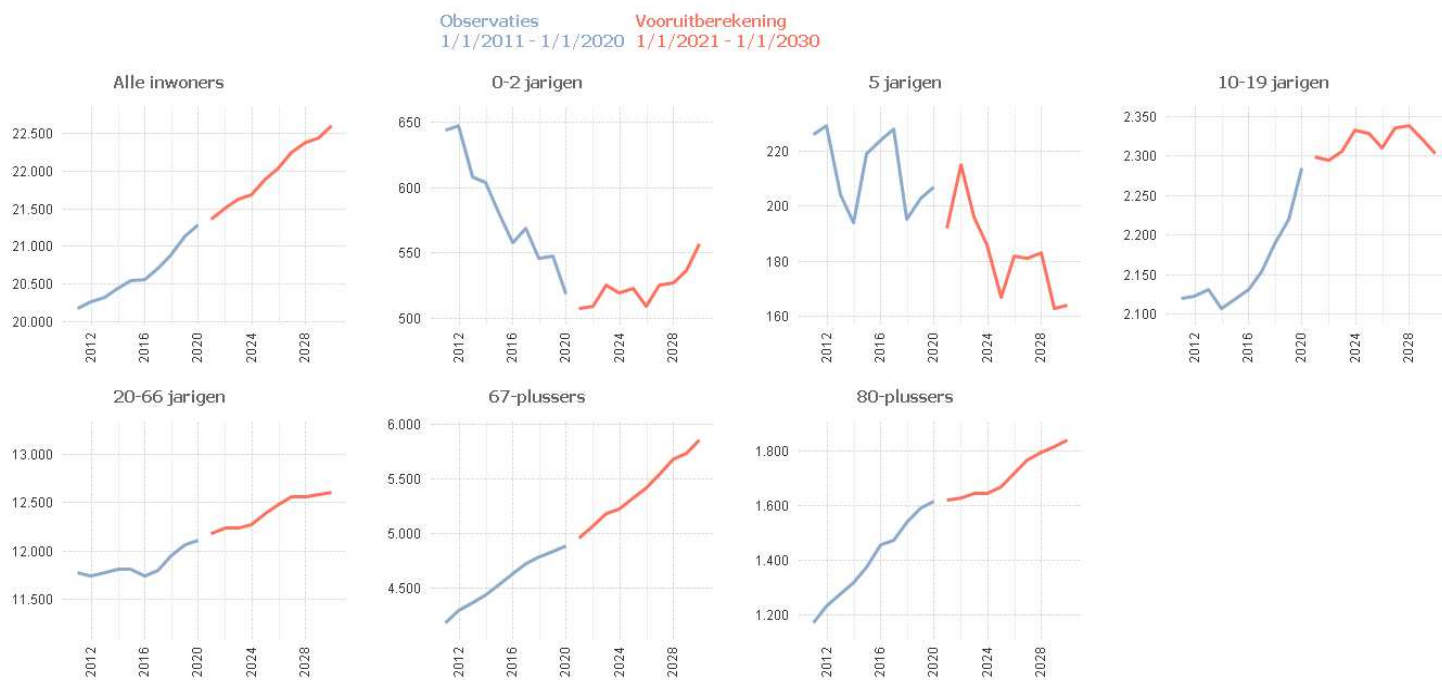
grafiek 3 Verwachte evolutie van de 67-plussers in de Vlaamse gemeenten tussen 2020 en 2030 in %

(bron: waarnemingen 2020: Statbel – vooruitzichten 2030: Statistiek Vlaanderen)

Op onderstaande grafieken zijn de cijfers en vooruitberekening voor de verschillende leeftijdscategorieën in de Eeklose bevolking te zien.

grafiek 4 Observaties en vooruitberekeningen inwoners Eeklo volgens leeftijdscategorie – 2011 tot 2030

(bron: waarnemingen 2020: Statbel – vooruitzichten 2030: Statistiek Vlaanderen)

Als we de cijfers van de buurgemeenten nemen, zien we het volgende:

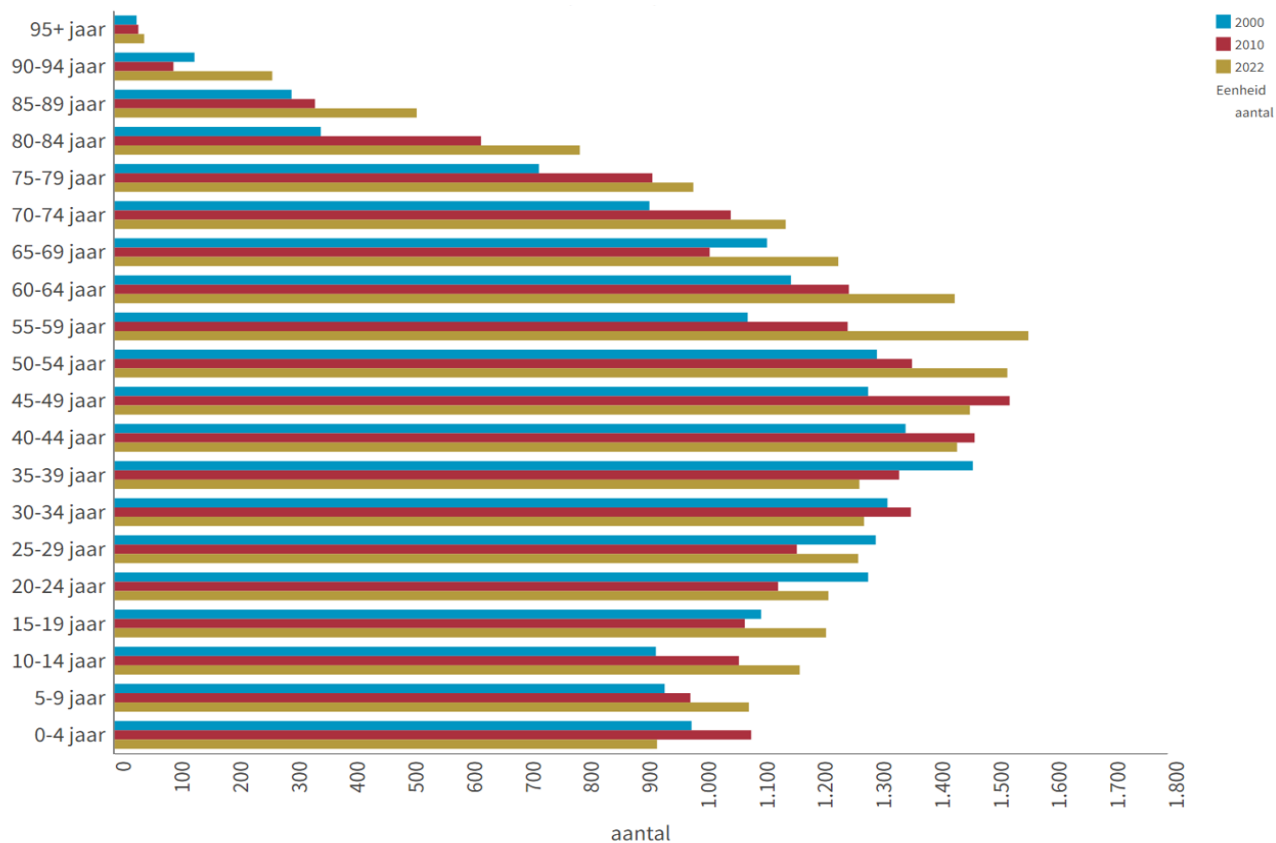
tabel 3 Leeftijdsstructuur – Eeklo, buurgemeenten – 2020 en 2035

	0-17 jaar (t.o.v. alle inwoners)		18-66 jaar (t.o.v. alle inwoners)		67+ jaar (t.o.v. alle inwoners)	
	2020	2035 (projectie)	2020	2035 (projectie)	2020	2035 (projectie)
Eeklo	18%	15,80%	61,40%	59,90%	20,70%	24,30%
Assenede	18%	16,80%	62,60%	59,30%	19,40%	23,90%
Kaprijke	18,40%	17,50%	61,40%	58,60%	20,10%	23,90%
Sint-Laureins	17,80%	16,60%	62,50%	57,90%	19,70%	25,50%

(bron: waarnemingen 2020: Statbel – vooruitzichten 2035: Statistiek Vlaanderen)

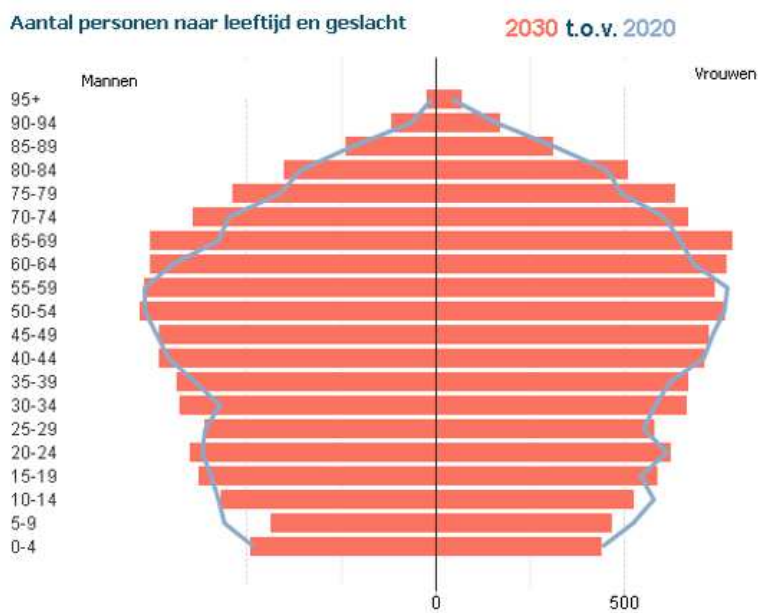
Het aandeel jongeren neemt in al deze gemeenten af. Het aandeel senioren stijgt het meest fors in Sint-Laureins (tot 25,5%), maar ook de andere gemeenten zitten rond een aandeel van 24% aan 67-plussers tegen 2035.

grafiek 5 Inwonersaantal naar leeftijd – Eeklo – 2000, 2010, 2022

(bron: Rijksregister - www.provincies.incijfers.be)

grafiek 6 Aantal personen naar leeftijd en geslacht Eeklo 2030 t.o.v. 2020

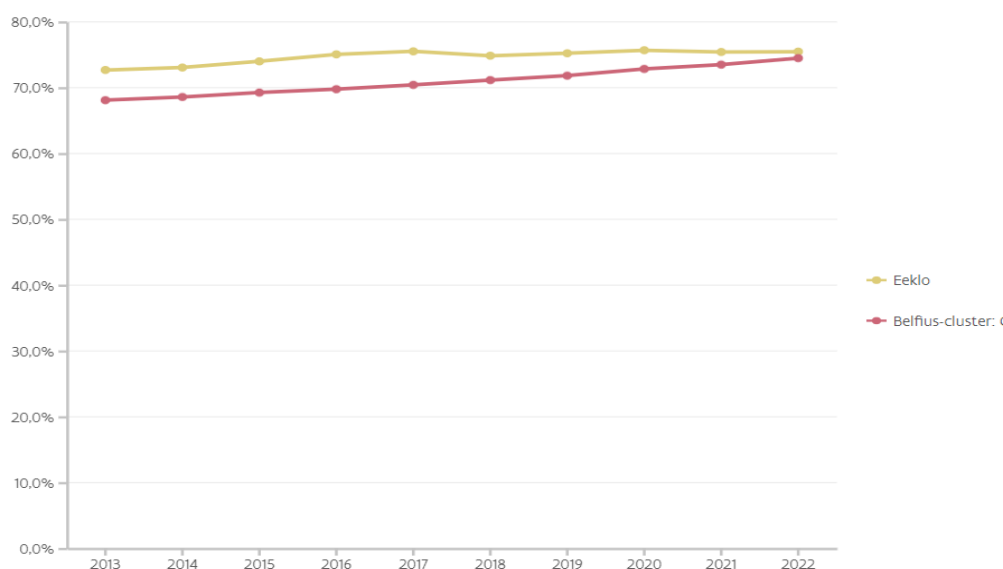
(bron: waarnemingen 2020: Statbel – vooruitzichten 2030: Statistiek Vlaanderen)

Ook in bovenstaande piramide zien we duidelijk het versmallen van de basis en verbreden van de top.

De demografische afhankelijkheidsratio is de verhouding tussen het aantal 0-19-jarigen en 65-plussers en het aantal 20-64-jarigen. In Eeklo gaat dit van 72,7% in 2013 naar 75,5% in 2022. Ter vergelijking: in de Belfiuscluster evolueert dit van 68,1% naar 74,5%; in het Vlaamse Gewest stijgt dit van 68,3 % naar 73,7%. Dit betekent dat er nu in Eeklo voor 1.000 Eeklonaren tussen 20 en 64 jaar er 755 personen zijn tussen de 0 en 19 jaar en boven de 65 jaar.

In de buurgemeenten is dit 751 voor Kaprijke, 740 voor Assenede en 726 voor Sint-Laureins.

grafiek 7 Demografische afhankelijkheidsratio – Eeklo, Belfiuscluster – 2013 tot 2022

(bron: Statbel via Statistiek Vlaanderen – gemeentemonitor)

1.1.2 Cijfers huishoudens

De groei van de **private huishoudens** in het Vlaamse Gewest is enigszins stabiel. Tussen 2010 en 2020 steeg het aantal gezinnen met 8%, tussen 2020 en 2030 verwachten we een stijging van 7%. Tegen 2030 zullen er 3 mio huishoudens in het Vlaamse Gewest zijn.

Eeklo telt in 2022 in totaal 10.004 gezinnen. De prognose voor 2030 spreekt over 10.826 gezinnen, tegen 2040 worden er 11.520 gezinnen verwacht.

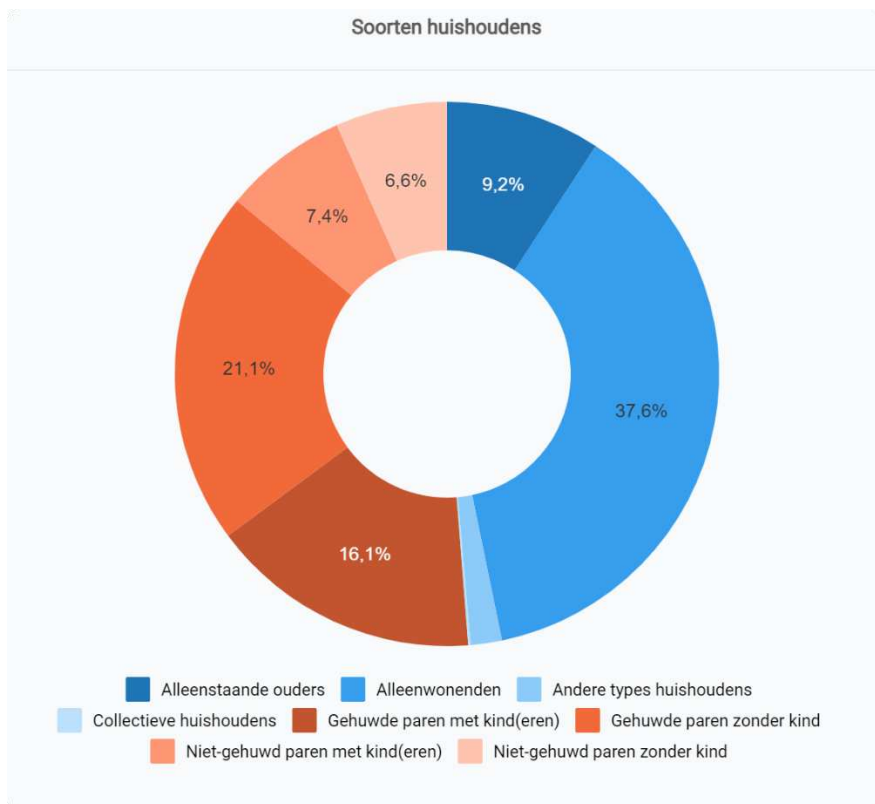
Het aantal **1-persoonshuishoudens** in het Vlaamse Gewest blijft groeien, vooral bij de 67-plussers. Van 2010 tot 2020 steeg dit met 15%; tussen 2020 en 2030 wordt nog eens een stijging van het aantal eenpersoonshuishoudens van 15% verwacht. In 2030 zal bijna 1,05 miljoen personen van 18 jaar of ouder in het Vlaamse Gewest alleen wonen. Dit is het gevolg van:

- minder samenwonenden met partner en inwonende kinderen
- meer alleenstaande ouders
- minder 40- tot 66-jarigen die samenwonen met partner.

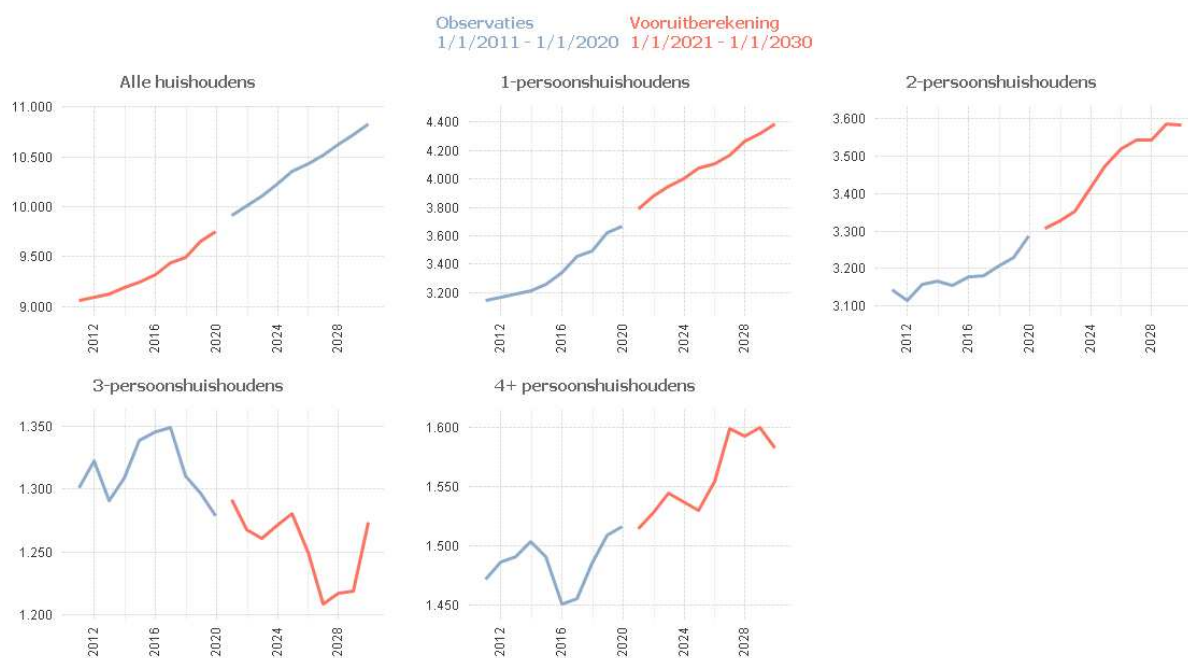
Eeklo telt in 2022 heel veel gezinnen die uit 1 persoon bestaan: 37,5%. Ter vergelijking: in Kaprijke is dit 28,1%, in Sint-Laureins 28,6%, in Assenede 30,1%. In het Vlaamse Gewest is gemiddeld 32,6% van de gezinnen een éénpersoonsgezin. Voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit

volgens provincies.incijfers.be 32%. Het Vlaamse Gewest en de buurgemeenten van Eeklo krijgen ook geleidelijk aan meer éénpersoonsgezinnen. De trend is dus gelijkaardig met Eeklo, maar wij blijven opvallend hoog scoren.

grafiek 8 Soorten huishoudens in Eeklo - 2022

grafiek 9 Grootte van huishoudens – Eeklo – observatie 2011 tot 2020 – vooruitberekeningen 2021 tot 2030

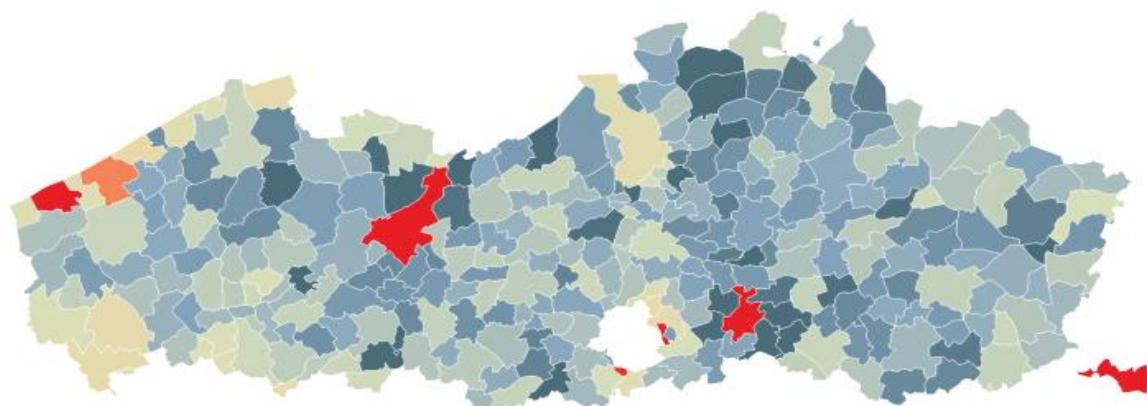
(bron: waarnemingen 2020: Statbel – vooruitzichten 2030: Statistiek Vlaanderen)

Tegen 2030 loopt het aandeel éénpersoonsgezinnen in Eeklo nog op tot 40,5% (34,4 % in het Vlaamse Gewest). In tabel 4 zien we dat het aandeel éénpersoonsgezinnen in 2030 in Kaprijke oploopt tot 33,1%, in Assenede tot 31,5% en in Sint-Laureins tot 29,5%. De gemiddelde gezinsgrootte daalt in Eeklo naar 2,07 in 2030 (Vlaams Gewest = 2,25).

In Eeklo is 22,7% van de gezinnen met minderjarige kinderen een alleenstaande ouder, in Oost-Vlaanderen is dit 17,4%, in het Vlaamse Gewest 17,1%. In Assenede is dit 15,7%, in Kaprijke 13,5% en in Sint-Laureins 13% (www.provincies.incijfers.be).

grafiek 10 Verwachte evolutie van de alleenwonenden – 2020-2030

Verwachte evolutie van de alleenwonenden
Gemeenten van Vlaams Gewest, 2020-2030, in %

Bron: waarnemingen 2020: Statbel, vooruitzichten 2030: Statistiek Vlaanderen

tabel 4 Aandeel private huishoudens naar grootte – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2020 en projectie 2030

	Eeklo		Kaprijke		Sint-Laureins		Assenede		Vlaams Gewest	
	2022	2030	2022	2030	2022	2030	2022	2030	2022	2030
1 persoon (t.o.v. alle huishoudens)	37,5%	40,5%	28,1%	33,1%	28,6%	29,5%	30,1%	31,5%	32,6%	34,4%
2 personen (t.o.v. alle huishoudens)	34,2%	33,1%	37,6%	35,9%	38,4%	39,7%	37,9%	38%	34,3%	33,9%
3 personen (t.o.v. alle huishoudens)	12,8%	11,8%	14,2%	13,1%	15,2%	13,8%	14,3%	12,9%	13,7%	12,8%
4 personen en meer (t.o.v. alle huishoudens)	15,5%	14,6%	20,1%	17,9%	17,8%	17%	17,7%	17,6%	19,4%	18,8%
Gemiddelde gezinsgrootte	2,14	2,07	2,34	2,23	2,28	2,25	2,26	2,23	2,30	2,25

(bron: waarnemingen 2020: Statbel – vooruitzichten 2030: Statistiek Vlaanderen; 2022: provincies.incijfers.be)

Wat de samenstelling van huishoudens betreft, zijn er grote verschillen tussen de 7 buurten in Eeklo. Het aandeel eenpersoonshuishoudens ziet er als volgt uit (Eeklo algemeen = 37,5%):

- Balgerhoeke: 28%
- Eeklo Centrum: 54,7%
- Eeklo Noord: 41,5%
- Eeklo Noord Buitengebied: 18,9%
- Eeklo Oost: 28,4%
- Eeklo West: 32,3%
- Eeklo Zuid: 42,5%

1.1.3 Kencijfers eigen diensten

tabel 5 Kencijfers burgerzaken – Eeklo – 2018, 2019, 2020, 2021

	2018	2019	2020	2021
aantal uitgereikte E-ID's	3.478	875	879	959
aantal uitgereikte verblijfskaarten	439	579	515	615
aantal uitgereikte kids-ID's	626	577	442	593
aantal aankomsten	1.303	1.364	1.445	1.381
aantal vertrekkers	1.148	1.085	1.266	1.306
aantal geboorten	595	560	587	693
aantal overlijdens	445	503	493	452
aantal huwelijken	78	74	57	66
aantal rijbewijzen	1.256	1.131	910	1.300
aantal uitgereikte paspoorten	841	704	286	449
aantal vreemdelingendossiers	130	126	122	170
interne verhuisbewegingen in Eeklo	1.102	1.301	1.283	1.052

Tussen 1 oktober 2021 en 31 maart 2022 zijn in totaal 825 personen Eeklo binnengekomen. 523 personen zijn binnen Oost-Vlaanderen verhuisd. 95 EU-burgers hebben een eerste inschrijving in België gevraagd. De grootste groepen onder hen zijn:

- Roemenen (35)
- Bulgaren (17)
- Nederlanders (12)
- Polen (11)

Onder de aankomsten zijn er 146 alleenstaanden. Daarnaast zijn er 144 gezinnen die uit meer dan 1 persoon bestaan die verhuisden naar Eeklo. De helft ervan bestaat uit 2 personen, 28% van de gezinnen uit 3 personen. 28 personen werden in gemeenschappen ingeschreven (rusthuizen of beschut wonen).

In de betrokken periode zijn 679 personen vertrokken. 441 verhuisden naar een andere Oost-Vlaamse gemeente. 58 personen werden naar het buitenland afgeschreven.

De cijfers inzake migratie zijn toegevoegd in het hoofdstuk over Armoede & Welzijn.

1.2 Externe documenten

1.2.1 Bevolkings- en huishoudensvooruitzichten – Statistiek Vlaanderen

Deze gegevens zijn opgenomen in de vorige pagina's.

2 ONDERWIJS

2.1 Toestand in Eeklo

Eeklo heeft geen stedelijk onderwijs, behalve deeltijds kunstonderwijs (Kunstacademie met afdelingen Beeld, Muziek en Woord).

Volgende scholen zijn aanwezig in Eeklo:

- vrij onderwijs
 - o basisonderwijs: de Meidoorn, de Wegel, Sint-Jozef / Sint-Janneke, Sint-Antonius
 - o buitengewoon basisonderwijs De Triangel – vestiging Eeklo (De Eik)
 - o secundair onderwijs: College Ten Doorn en IVV Sint-Vincentius campus Eeklo
- gemeenschapsonderwijs
 - o basisonderwijs: de Tandem, Droomschip
 - o secundair onderwijs: de Tandem
- onafhankelijke Freinetschool De Kleine Helden
- provinciaal onderwijs
 - o lagere school voor buitengewoon onderwijs: Kiempunt campus Eeklo
 - o secundair onderwijs en deeltijds onderwijs: Richtpunt campus Eeklo

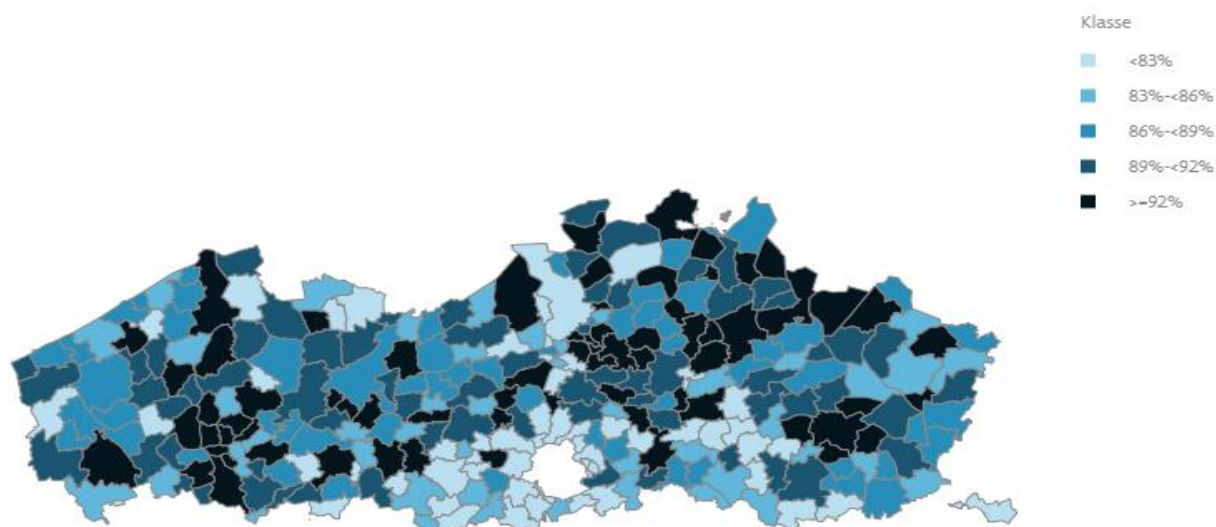
Daarnaast is er een aanbod aan volwassenenonderwijs: KISP, CVO Groeipunt.

2.2 Cijfergegevens

2.2.1 Tevredenheid

92% van de Eeklonaren is tevreden over de onderwijsvoorzieningen in Eeklo (2020). In 2017 was dit 93%. Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 88%. Voor Kaprijke en Assenede is dit 82%, voor Sint-Laureins 83%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 88%.

grafiek 11 *Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de onderwijsvoorzieningen in de gemeente (in %) – 2020*

(bron: Burgerbevraging 2020 Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

2.2.2 Dagonderwijs

Eeklo telt in 2021 6.351 leerlingen in het dagonderwijs. Dit is 4,6% meer dan in 2017. Het aantal leerlingen in het secundair onderwijs neemt 6,1% toe.

tabel 6 Aantal leerlingen in dagonderwijs in Eeklo – 2017 tot 2021

	kleuter	lager	secundair	totaal
2017	784	1.515	3.775	6.074
2018	728	1.530	3.785	6.043
2019	755	1.523	3.799	6.077
2020	785	1.524	3.951	6.260
2021	776	1.568	4.007	6.351

(bron: Departement Onderwijs & Vorming - gemeentemonitor)

2.2.2.1 Kleuteronderwijs in Eeklo

In Eeklo is de participatiegraad bij het kleuteronderwijs 112,5% in 2021. Dit blijft de jongste jaren constant. Dit betekent dat op 100 kleuters tussen 2,5 en 5 jaar die in Eeklo wonen er 112,5 kleuters in Eeklo naar school gaan. Voor Sint-Laureins is dit 110,9; voor Assenede 103,6; voor Kaprijke 100,5.

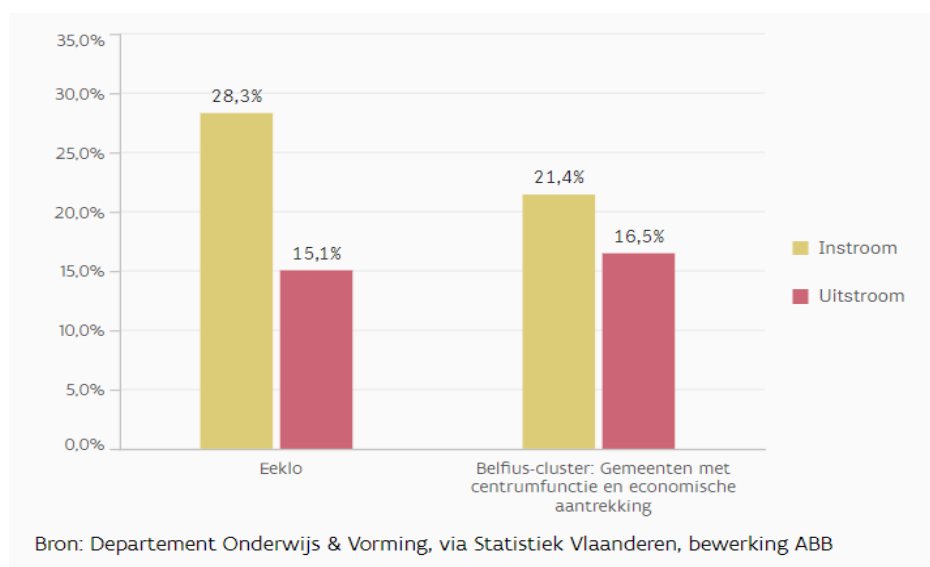
(bron: Departement Onderwijs & Vorming – gemeentemonitor)

2.2.2.2 Lager onderwijs in Eeklo

In Eeklo gaan per 100 kinderen die de leeftijd voor de lagere school hebben en in Eeklo wonen, 112,8 kinderen er naar de lagere school. In Assenede is dit 98,9, in Sint-Laureins 95,4 en in Kaprijke 77,8.

Ten opzichte van het aantal Eeklose kinderen van 6 tot 11 jaar komen er 28,3% kinderen bij in de Eeklose lagere scholen die afkomstig zijn van een andere gemeente (Belfiuscluster: 21,4% - zie grafiek hieronder). Daartegenover gaat 15,1% van de Eeklose kinderen naar een lagere school buiten Eeklo (Belfiuscluster = 16,5%). In kleinere buurgemeenten zie je de omgekeerde tendens: zo is het instroompercentage in Kaprijke 15,1%, de uitstroom 38%. In Sint-Laureins is dit 22,8% instroom en 27,6% uitstroom; in Assenede 21,5% instroom en 22,5% uitstroom.

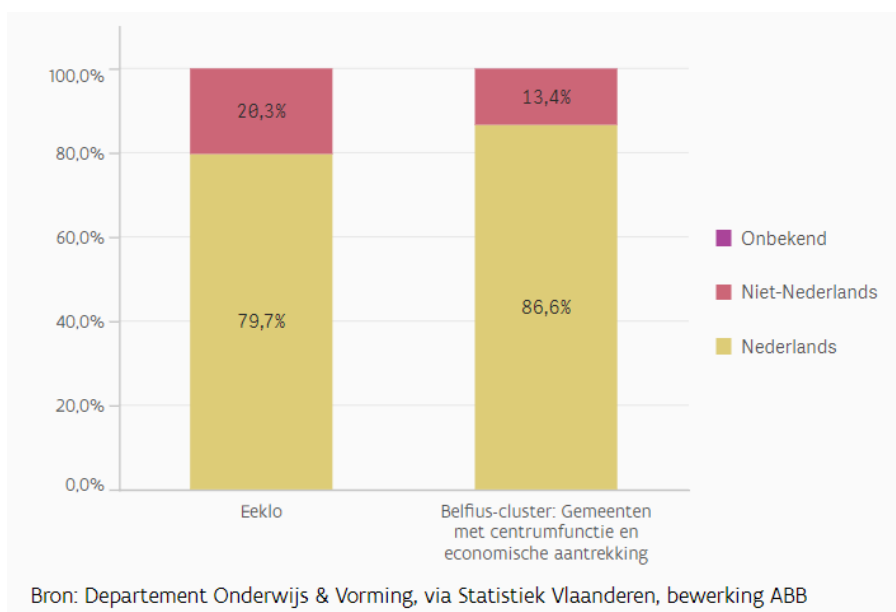
grafiek 12 Instroom en uitstroom lager onderwijs – Eeklo, Belfiuscluster – 2021

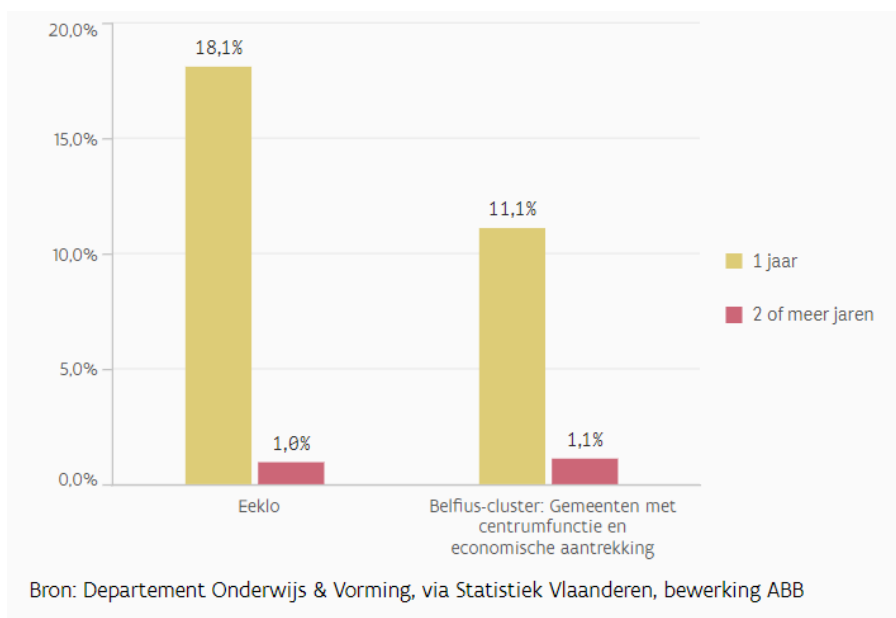
De thuistaal van de Eeklose leerlingen in het lager onderwijs is voor 20,3% van de kinderen geen Nederlands. Dit blijft snel stijgen (2009: 4,7%; 2018: 13,4%; 2021: 20,3%). Voor de Belfiuscluster gaat

dit om 13,4%. Het Eeklose percentage is hoog in vergelijking met Assenede (4,9%), Sint-Laureins (3,1%) en Kaprijke (2,1%).

grafiek 13 *Leerlingen in het lager onderwijs met thuistaal niet-Nederlands – Eeklo, Belfiuscluster – 2021*

grafiek 14 *Schoolse vertraging in lager onderwijs – Eeklo, Belfiuscluster – 2021*

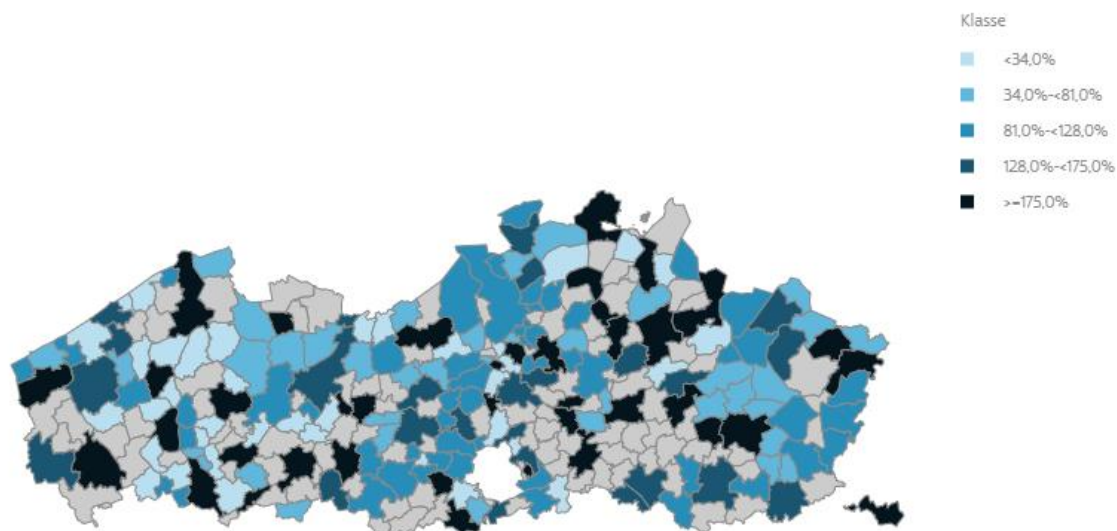

Het percentage schoolse vertraging in het lager onderwijs in Eeklo ligt hoog. In 2021 had 19,1% van de leerlingen in het vierde leerjaar een achterstand van 1 (18,1%) of 2 jaar (1%). Dit aantal schommelt sterk de afgelopen jaren, maar scoort altijd hoog. Bij de Belfiuscluster bedraagt dit 12,2%; het Vlaamse gemiddelde is 13,1%. In Assenede is dit 14,6%. We zien een forse stijging in Sint-Laureins (15,3%) en in Kaprijke (15,8%).

2.2.2.3 Secundair onderwijs in Eeklo

In Eeklo gaan in 2021 per 100 jongeren die de leeftijd voor de middelbare school hebben en in Eeklo wonen 265 kinderen er naar de middelbare school. **Eeklo staat hiermee op de 7de plaats in het Vlaamse Gewest.** De aantrekkingskracht neemt de jongste jaren weer toe.

grafiek 15 Aantrekkingskracht secundair onderwijs – 2020

(bron: Departement Onderwijs & Vorming – gemeentemonitor)

Ten opzichte van het aantal Eeklose jongeren van 12 tot 17 jaar komen er in 2021 206% jongeren bij in de Eeklose middelbare scholen die afkomstig zijn van een andere gemeente (Belfiuscluster: 100%). **Eeklo staat hier in de top 9 in het Vlaamse Gewest.** Daartegenover gaat 29,6% van de Eeklose jongeren naar een middelbare school buiten Eeklo (Belfiuscluster = 34,8%). In de buurgemeenten met een middelbare school zie je een omgekeerde tendens: zo is het instroompercentage in Maldegem 18,9%, de uitstroom 57,4%. Voor Aalter is dit respectievelijk 21,5% en 58%; voor Lievegem 17% instroom en 78,7% uitstroom en voor Evergem 36,4% instroom en 75,5% uitstroom.

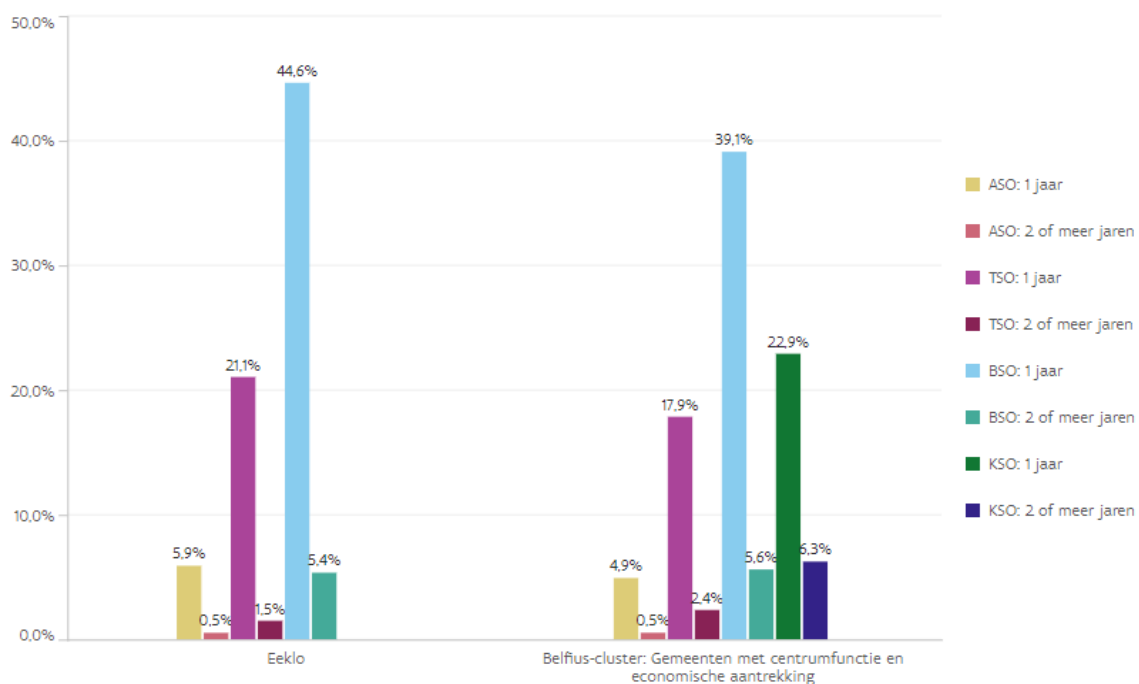
Aantal leerlingen dat minstens 30 halve dagen in secundair onderwijs ongewettigd afwezig was: 74 leerlingen (2021). Dit is 1,92% (= Vlaamse gemiddelde).

Onderstaande grafiek toont het percentage van 1 of 2 jaar achterstand in het derde jaar secundair, voor de verschillende richtingen. In Eeklo scoort het ASO 6,4%, de Belfiuscluster 5,4%. Voor het TSO ligt Eeklo ook hoger: 22,6% heeft 1 of 2 jaar achterstand t.o.v. 20,3% gemiddeld voor de Belfiuscluster. Voor het BSO is de score: 50% voor Eeklo, 44,7% voor de Belfiuscluster.

In 2020 verliet 13,8% van de Eeklose leerlingen in het secundair onderwijs de school zonder voldoende kwalificatie. In de Belfiuscluster is dit 8,4%. Kaprijkse (7,8%), Sint-Laureinse (4,8%) en Assenedse (4,8%) leerlingen scoren hier lager.

grafiek 16 *Schoolse vertraging in secundair onderwijs – Eeklo, Belfiuscluster – 2020*

Aandeel leerlingen die in eerste jaar van tweede graad van secundair onderwijs schoolse vertraging hebben opgelopen, in vestigingsplaatsen in gemeente, in procenten

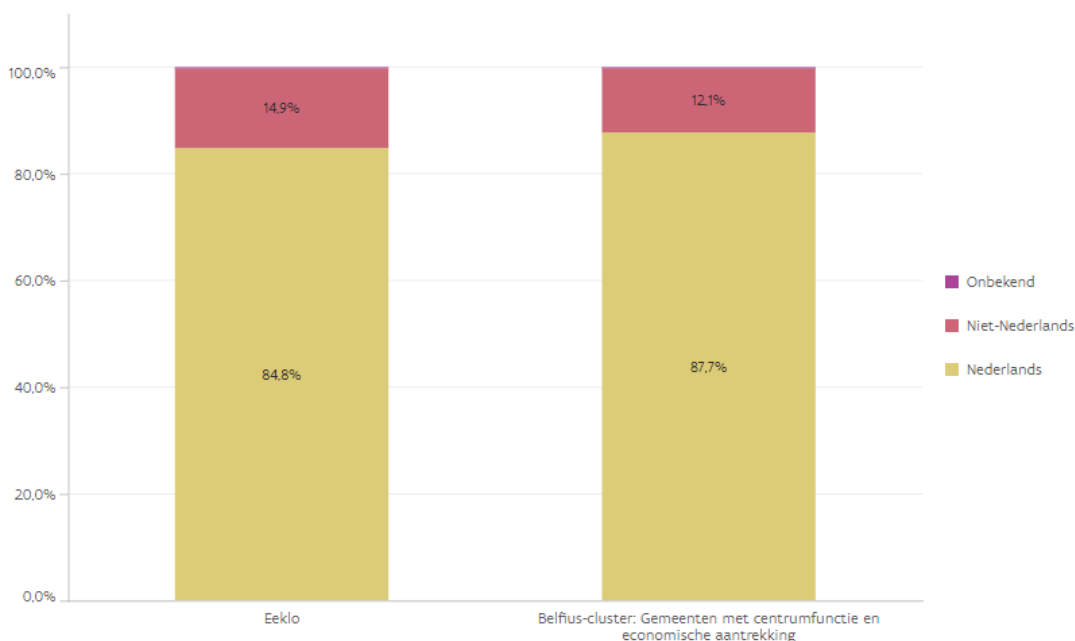

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

De thuistaal van de Eeklose leerlingen in het secundair onderwijs is voor 14,9% van de jongeren geen Nederlands. Voor de Belfiuscluster gaat dit om 12,1%, in Kaprijke is dit 3%, in Sint-Laureins 3,1% en in Assenede 4%.

grafiek 17 *Leerlingen in het secundair onderwijs met thuistaal niet-Nederlands – Eeklo, Belfiuscluster – 2021*

Aandeel leerlingen in gewoon secundair onderwijs die wonen in gemeente, opgesplitst naar thuistaal, in procenten

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

In de volgende tabellen staan nog meer gedetailleerde cijfers over vroegtijdig schoolverlaters die in Eeklo wonen of er naar school gaan.

Het aandeel vroegtijdig schoolverlaters in de Eeklose scholen daalt de jongste jaren. In het schooljaar 2017-2018 stond dit op 9,6%. Voor het schooljaar 2019-2020 staat dit op 7,2%.

Bij de leerlingen van Belgische nationaliteit was 6,5% vroegtijdig schoolverlater. Bij de niet-Belgen ging dat om 31,3%. Bij de leerlingen zonder schoolse achterstand verlaat 1,1% vroegtijdig de school, bij diegene met 1 jaar schoolse achterstand stijgt dit al naar 7,8%. Bij 2 jaar achterstand gaat dit naar 24,2%.

Waar de gezinstaal Nederlands is, verlaat 6,2% vroegtijdig de school. Waar met niemand in het gezin Nederlands wordt gesproken, gaat dit om 26,9%.

Kijken we naar de woonplaats van de Eeklose leerlingen secundair onderwijs, dan tellen we 28 vroegtijdig schoolverlaters in het schooljaar 2019-2020 (= **13,8%**). Bij degene zonder schoolse achterstand gaat dit om 1,8%, met 1 jaar schoolse achterstand is dit 16,3%, bij 2 jaar is dit 38,1%. Deze cijfers zijn merkkelijk hoger dan voor de Eeklose scholen in het algemeen. Van de 28 vroegtijdig schoolverlaters zijn er 13 meisjes en 15 jongens.

grafiek 18 *Vroegtijdig schoolverlaters in Eeklose scholen naar schoolse vordering, nationaliteit en thuistaal – diverse schooljaren*

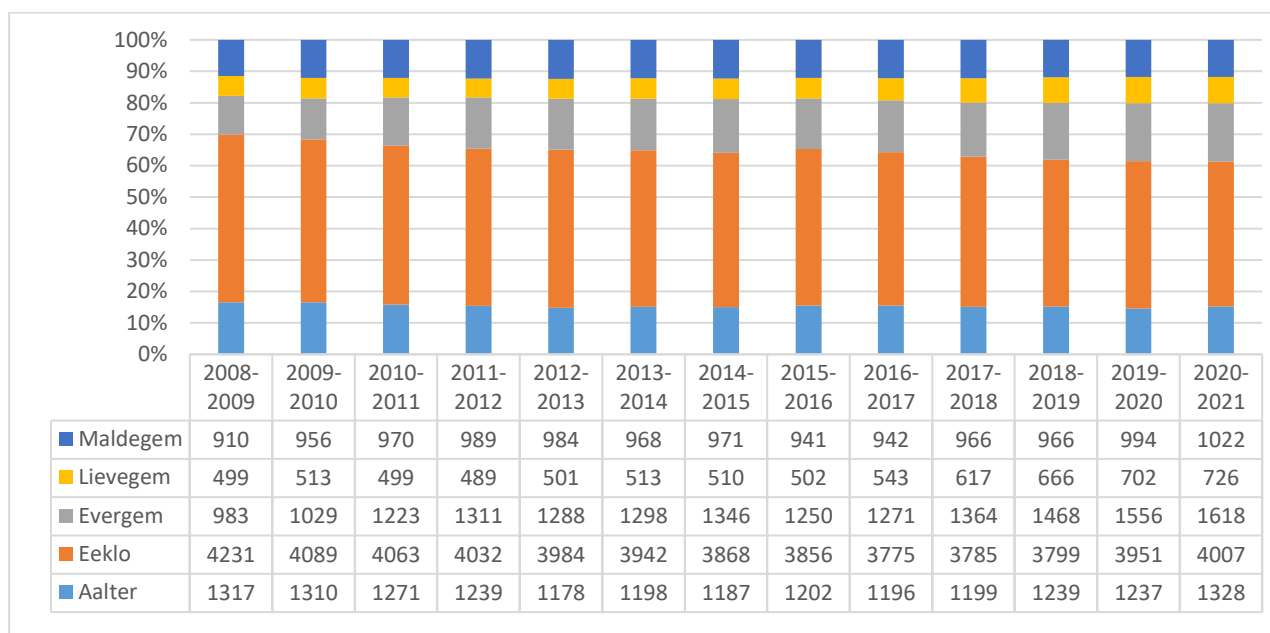
	2010-2011	2010-2011	2011-2012	2011-2012	2012-2013	2012-2013	2013-2014	2013-2014	2014-2015	2014-2015	2015-2016	2015-2016	2016-2017	2016-2017	2017-2018	2017-2018	2018-2019	2018-2019	2019-2020	2019-2020
Aantal jaren schoolse achterstand	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv
Geen schoolse achterstand	2	0,5%	3	0,7%	5	1,3%	3	0,7%	4	1,0%	2	0,5%	3	0,7%	4	1,1%	4	1,0%	4	1,1%
1 jaar schoolse achterstand	23	13,0%	14	9,2%	7	5,3%	7	4,5%	16	11,3%	17	9,8%	13	9,4%	14	8,6%	12	8,7%	10	7,8%
2 jaar schoolse achterstand	11	27,5%	6	20,0%	13	39,4%	7	24,1%	6	22,2%	5	21,7%	10	47,6%	8	38,1%	8	38,1%	8	24,2%
Meer dan 2 jaar schoolse achterstand	2	66,7%	3	75,0%	1	50,0%	1	16,7%	2	50,0%			1	50,0%	1	50,0%	1	50,0%	1	33,3%
n.v.t.	31	66,0%	31	66,0%	26	55,3%	29	54,7%	28	50,9%	24	57,1%	24	51,1%	31	58,5%	30	58,8%	17	44,7%
Totaal	69	10,1%	57	8,7%	52	8,5%	47	7,0%	56	9,1%	48	7,4%	51	8,4%	58	9,6%	55	9,2%	40	7,2%

	2010-2011	2010-2011	2011-2012	2011-2012	2012-2013	2012-2013	2013-2014	2013-2014	2014-2015	2014-2015	2015-2016	2015-2016	2016-2017	2016-2017	2017-2018	2017-2018	2018-2019	2018-2019	2019-2020	2019-2020
Belg/niet-Belg	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv
Belg	64	9,5%	49	7,7%	45	7,6%	46	6,9%	54	8,9%	43	6,8%	42	7,1%	51	8,7%	44	7,8%	35	6,5%
niet-Belg	5	62,5%	8	53,3%	7	38,9%	1	7,7%	2	18,2%	5	27,8%	9	47,4%	7	36,8%	11	32,4%	5	31,3%
Totaal	69	10,1%	57	8,7%	52	8,5%	47	7,0%	56	9,1%	48	7,4%	51	8,4%	58	9,6%	55	9,2%	40	7,2%

	2010-2011	2010-2011	2011-2012	2011-2012	2012-2013	2012-2013	2013-2014	2013-2014	2014-2015	2014-2015	2015-2016	2015-2016	2016-2017	2016-2017	2017-2018	2017-2018	2018-2019	2018-2019	2019-2020	2019-2020
Tikt aan op 'Gezinstaal'	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv	% vsv
Ja	3	33,3%	5	45,5%	10	55,6%	1	10,0%	5	29,4%	4	16,0%	7	43,8%	5	26,3%	9	33,3%	7	26,9%
Nee	66	9,8%	52	8,1%	42	7,1%	46	6,9%	51	8,5%	44	7,1%	44	7,4%	53	9,1%	46	8,1%	33	6,2%
Totaal	69	10,1%	57	8,7%	52	8,5%	47	7,0%	56	9,1%	48	7,4%	51	8,4%	58	9,6%	55	9,2%	40	7,2%

(bron: Onderwijs Vlaanderen)

tabel 7 Aantal leerlingen secundair onderwijs in Eeklo, Evergem, Lievegem, Maldegem, Aalter – diverse schooljaren

(bron: Departement Onderwijs & Vorming –gemeentemonitor – eigen bewerking)

Het aantal leerlingen in het secundair onderwijs in Eeklo daalde tussen 2008-2009 (4.231 leerlingen) en schooljaar 2018-2019 (3.799 leerlingen). Vanaf dan nam het aantal weer toe, tot 4.007 in schooljaar 2020-2021.

Van de 4.007 leerlingen in de Eeklose scholen zitten er:

- 1.249 in de 1ste graad
- 1.284 in de 2de graad
 - o 379 in ASO
 - o 553 in TSO
 - o 352 in BSO
- 1.288 in de 3de graad
 - o 354 in ASO
 - o 500 in TSO
 - o 434 in BSO
- 153 in het deeltijds beroepssecundair
- 33 in de OKAN-klas

Als we de 1ste graad niet meetellen, zit 26,6% in het ASO, 38,2% in het TSO en 28,5% in het BSO. Daarnaast zit nog eens 5,5% in het deeltijds beroeps (samen = 34%). 1,2% is voor de OKAN.

2.2.3 Volwassenenonderwijs in Eeklo

In het schooljaar 2019-2020 zaten 1.008 leerlingen uit Eeklo in het volwassenonderwijs. Dit is sedert 2013 gedaald met bijna 16%. Ook het aantal cursisten in Eeklo daalde in dezelfde grootteorde. De daling situeert zich vooral vanaf schooljaar 2019-2020: misschien zit de coronacrisis vanaf maart 2020 hier voor iets tussen als het om cursussen korter dan een schooljaar gaat.

tabel 8 Aantal cursisten volwassenonderwijs in Eeklose scholen en uit Eeklo – evolutie 2013-2021

	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
aantal unieke inschrijvingen volwassenenonderwijs in Eeklo	3128	3303	3127	2862	3060	3043	2666	2185
aantal unieke inschrijvingen volwassenenonderwijs inwoners Eeklo	1468	1570	1511	1447	1525	1562	1301	1083

(bron: Departement Onderwijs en Vorming)

2.2.4 Deeltijds kunstonderwijs - Kunstacademie in Eeklo

De Kunstacademie Beeld Muziek Woord Eeklo (met afdelingen in Waarschoot en Zomergem) bood in het schooljaar 2021-2022 totaal 80 cursussen aan, waaronder 18 in de afdeling Beeld, 50 in de afdeling Muziek en 12 in de afdeling Woord. In totaal zijn er 67 leerkrachten actief. Het aantal inschrijvingen voor het schooljaar 2021-2022 was opnieuw op het peil als voor corona.

In Eeklo gaan 538 leerlingen naar de cursussen beeld (met 8 extra kinderen in de BKO Dolfijn), 438 leerlingen naar de cursussen Muziek en 141 leerlingen naar cursussen Woord. 38 leerlingen volgen domeinoverschrijdend les. Dit zijn totaal 1.163 inschrijvingen voor de Eeklose afdeling van het Deeltijds Kunstonderwijs. Dit gaat om 1.117 leerlingen.

48 leerlingen met een beperking volgen een opleiding in de KA!, met aangepaste begeleiding. 93 leerlingen maken gebruik van UTPAS met kansentarief.

tabel 9 Cijfers Kunstacademie schooljaren 2017-18, 2018-19, 2019-20, 2020-21 en 2021-22

	schooljaar 2017-2018	schooljaar 2018-2019	schooljaar 2019-2020	schooljaar 2020-2021	schooljaar 2021-2022
aantal verhuurde instrumenten in Eeklo	49	60	58	49	49
aantal verhuurde instrumenten in Lievegem (Waarschoot + Zomergem)	15	25	14	14	14
aantal cursussen in aanbod beeld	16	17	17	17	18
aantal cursussen in aanbod muziek	31	46	49	49	50
aantal cursussen in aanbod woord	9	11	12	11	12
aantal leerkrachten beeld	28	26	25	22	23
aantal leerkrachten muziek	33	34	35	35	36
aantal leerkrachten woord	6	7	8	10	8
aantal leerlingen beeld in Eeklo	568	554	510	493	538
aantal leerlingen beeld in Balgerhoeke	17	15	3	0	geen aanbod
aantal leerlingen beeld in BKO Dolfijn/ Sportpark	9	10	6	4	8
aantal leerlingen beeld in Lievegem (Waarschoot + Zomergem)	175	161	185	174	212
aantal leerlingen beeld totaal	769	740	704	671	756
aantal leerlingen muziek in Eeklo	426	408	442	408	438
aantal leerlingen muziek in Lievegem (Waarschoot + Zomergem)	-	233	203	163	203

aantal leerlingen muziek totaal	426	641	645	571	641
aantal leerlingen woord in Eeklo	133	149	150	140	141
aantal leerlingen woord in Lievegem (Waarschoot + Zomergem)	-	127	133	140	118
aantal leerlingen woord totaal	133	276	283	280	259
aantal leerlingen domein overschrijdend in Eeklo	37	23	30	41	38
aantal leerlingen domein overschrijdend in Waarschoot	31	17	34	36	35
aantal leerlingen domein overschrijdend in Zomergem	20	21	35	28	32
aantal leerlingen domein overschrijdend	88	61	99	105	105
aantal inschrijvingen in Eeklo	1.190	1.139	1.141	1.086	1.163
totaal aantal inschrijvingen KA	1.803	1.718	1.731	1.627	1.761
totaal aantal leerlingen in Eeklo					1.117
totaal aantal leerlingen in de KA					1.544
aantal leerlingen met een beperking in cursus KA!	55	43	39	36	48
aantal leerlingen met UitPAS kansentarif	41	58	75	103	93
aandeel Eeklose leerlingen	25,3%	28,75%	29,2%	34,1%	37,7%

(bron: Kunstacademie Eeklo)

2.3 Interne documenten

2.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Cultuur – ABC

- **cultuureducatie** blijft van groot belang: aanleren van cultuurbeleving, leesbevordering, mediawijsheid
- **ABC-cultuursite** = plek van ontmoeting (binnen- en buitenruimtes) waar de raakvlakken voor samenwerking meer benut dienen te worden (zaalgebruik, programmatie, promotie, pleingebruik)
- **gevarieerd aanbod** creëren met durf tot experiment
- maximaal inzetten op **nieuwe impulsen in de KA!** en in uitbreiding op de volledige ABC-site ingevolge het nieuwe decreet op het Deeltijds Kunstonderwijs (DKO)
- open blik op de **meerwaarde van het regionale**: Comeet (regiobib, samenwerking tussen CC's), KA! met afdelingen in het Meetjesland

2.3.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

De Kunstacademie zet hiervoor deze performance als voorbeeld:

“Het filmpje ‘Der Lauf der Dinge’ van het Zwitserse kunstenaarsduo Fischli en Weiss heeft ons geïnspireerd voor het jaarthema van de Kunstacademie: Vervoer – beroer – ontroer.

Dit kunstwerk/concept staat bol van deze principes: actie-reactie, inspiratie leidt tot creatie, kruisbestuiving, plaats voor het onverwachte en verrassingen...

Een samenwerking voor de Kunstacademie = elkaar kennen en (h)erkennen, elkaar zoeken en vinden, elkaar ondersteunen, elkaar aanvullen met als doel elkaar te versterken.”

<https://youtu.be/BsRDmyIPg98>

2.4 Externe documenten

2.4.1 Decreet Deeltijds kunstonderwijs (28/02/2018)

De grote wijzigingen door dit nieuwe decreet zijn:

- nieuwe einddoelen en een geactualiseerde opleidingsstructuur
- veel vrijheid voor de artistieke en pedagogische visie van leerkrachten en directeurs
- voor 6- en 7-jarigen bevat het niveaudecreet heel wat nieuwigheden. Vroeger konden kinderen vanaf 6 jaar alleen dans of beeldende kunst volgen. Vanaf nu kunnen ze ook voor muziek en woordkunst-drama kiezen. In de 1ste graad (6- en 7-jarigen) kan een academie bovendien kiezen om domeinoverschrijdend óf domeingericht tewerk te gaan.
- het versterkt de toegankelijkheid van het unieke onderwijsaanbod van de academies. Zij kunnen weer nieuw aanbod programmeren en nieuwe vestigingsplaatsen oprichten, wat de afgelopen jaren sterk bemoeilijkt werd door de programmatiestop.
- het zet sterk in op samenwerking (vb. door lokaal samen te werken met scholen van het basis-, secundair of hoger onderwijs)
- het maakt de organisatie van een academie eenvoudiger. Zo wordt de inning van het inschrijvingsgeld en de uitbetaling van de werkingsmiddelen voor de academies eenvoudiger en transparanter.

2.5 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

We maken deze oefening opnieuw begin 2023.

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Goede samenwerking stad – scholen	Geen eigen onderwijs behalve KA
Scholenoverleg basis – secundair	Veel werking rond schooluitval wordt uitbesteed
Projecten rond schoolse vertraging / schooluitval via OCMW-De Kring-jeugddienst: <ul style="list-style-type: none"> - Brugfiguur - Het Jonge Kind - Katrol - Overleg onderwijs-Welzijn - ... 	Vraag van scholen is groter dan het mogelijke aanbod (tijdsinvestering). De jeugddienst zou zijn kennis kunnen gebruiken om externe organisaties in te schakelen.
Convenanten met diverse organisaties voor uitwerking schoolse vertraging / schooluitval: <ul style="list-style-type: none"> - De Kring - Apart 	Te weinig afstemming tussen tewerkstellingsprojecten van de stad en het OCMW
Ruim aanbod Kunstacademie	Niet altijd voldoende samenwerking KA met bib en cc
Grote aantrekkingskracht Kunstacademie voor regio	
Vormingsaanbod en preventieve jongereninformatie naar de diverse graden vanuit de jeugddienst	
Samenwerking rond jongeren en tewerkstelling	

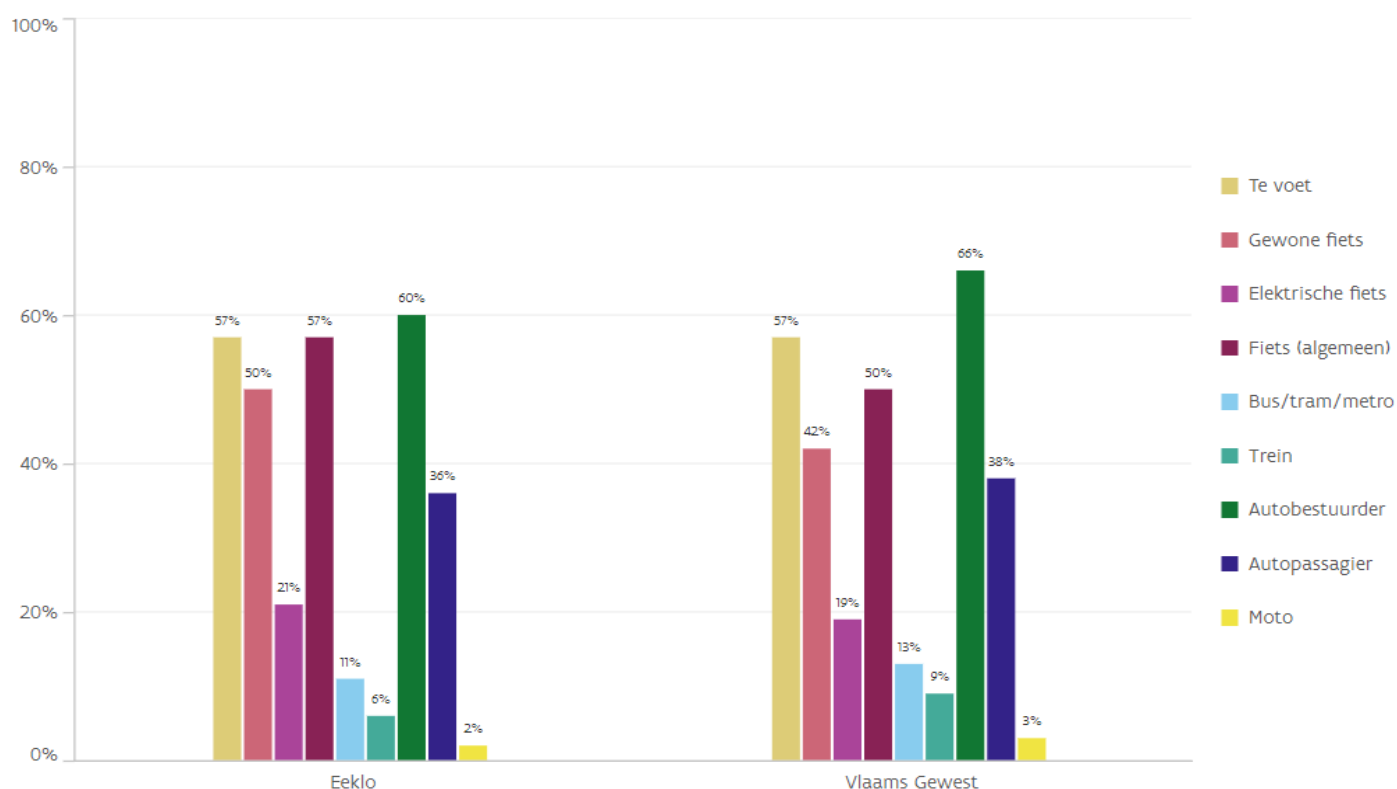
3 MOBILITEIT

3.1 Cijfergegevens

3.1.1 Gebruik van vervoersmiddelen

In Eeklo maakt 57% van de bewoners in de vrije tijd vaak/altijd verplaatsingen te voet. Per fiets is dit ook 57%. 60% van de Eeklonaren gebruikt ook vaak zelf de auto. Het Vlaamse gemiddelde (50%) en de gemeenten met gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo (51%) liggen voor het fietsgebruik lager dan in Eeklo; het autogebruik ligt hoger (66% en 70%).

grafiek 19Aandeel inwoners dat vaak/altijd gebruik maakt van bepaald vervoersmiddel voor verplaatsingen in de vrije tijd (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020

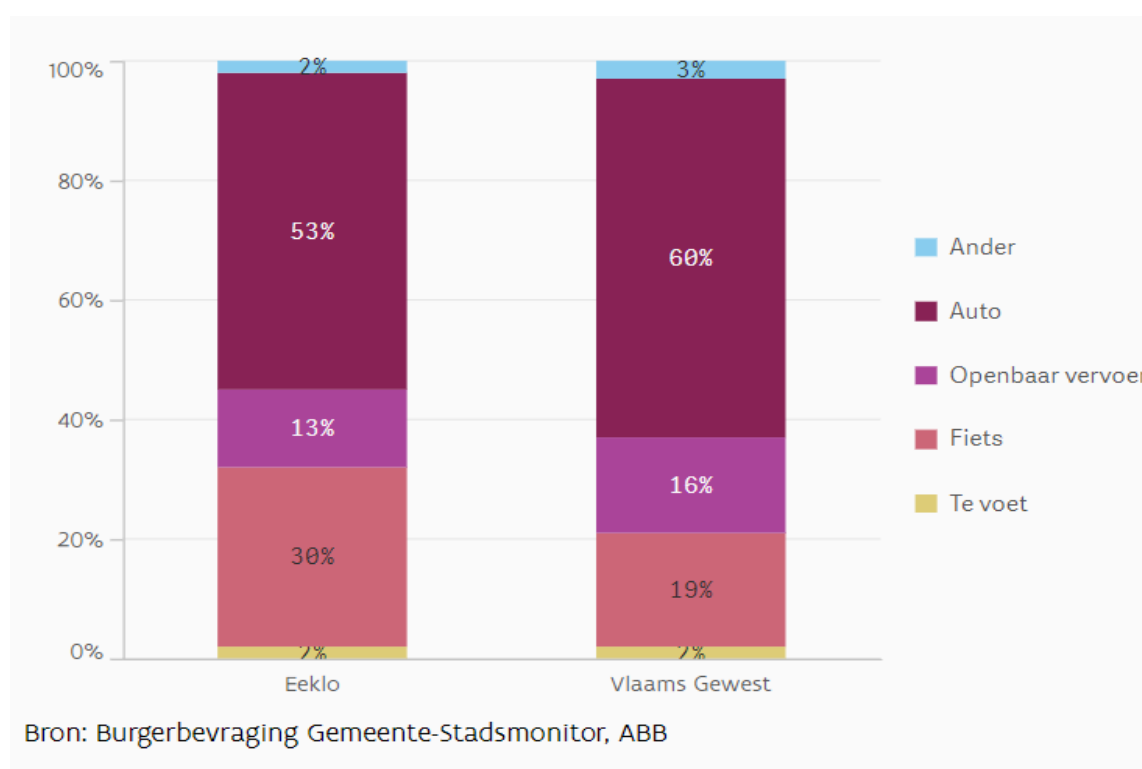
Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

Ten opzichte van de vorige bevraging in 2017 namen in 2020 de Eeklose verplaatsingen te voet (2017: 59%, 2020: 57%) een klein beetje af, voor het fietsgebruik geldt hetzelfde (van 63 naar 57%). Het autogebruik (zelf rijden) nam 1 procent toe (van 59 naar 60%).

In de buurgemeenten zien de scores er anders uit. Voor de verplaatsingen in de vrije tijd gaan 44 tot 48% van de inwoners in Assenede, Kaprijke en Sint-Laureins vaak/altijd te voet; 74 tot 76% rijden met de auto. Het fietsgebruik in Assenede scoort 56%, in Kaprijke (52%) en Sint-Laureins (48%) zit dat lager. De vrijetijds mogelijkheden voor de buitengemeenten bevinden zich vaker op verdere afstand, dus wordt vaker de auto genomen.

Het meest gebruikte vervoermiddel voor woon-werk/schoolverkeer in Eeklo is de auto (53%). 2% gaat meestal te voet; 30% neemt overwegend de fiets. In 2017 waren deze scores respectievelijk 54%, 7% en 27%. Eeklonaren gaan dus minder te voet dan drie jaar geleden, maar meer met de fiets naar werk/school.

grafiek 20 Aandeel inwoners dat met bepaald vervoersmiddel grootste deel van afstand naar werk, school of opleiding aflegt – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020

Er is een aanzienlijk verschil met het Vlaamse gemiddelde, waar amper 19% de fiets als dominant vervoermiddel gebruikt. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dit zelfs maar 17%. Het gebruik van de fiets voor woon-werkverkeer is in Assenede en Kaprijke 14%, in Sint-Laureins amper 5%. De auto wordt als dominant vervoermiddel voor woon-werkverkeer gebruikt door 72 à 74% van de inwoners van Assenede-Kaprijke-Sint-Laureins.

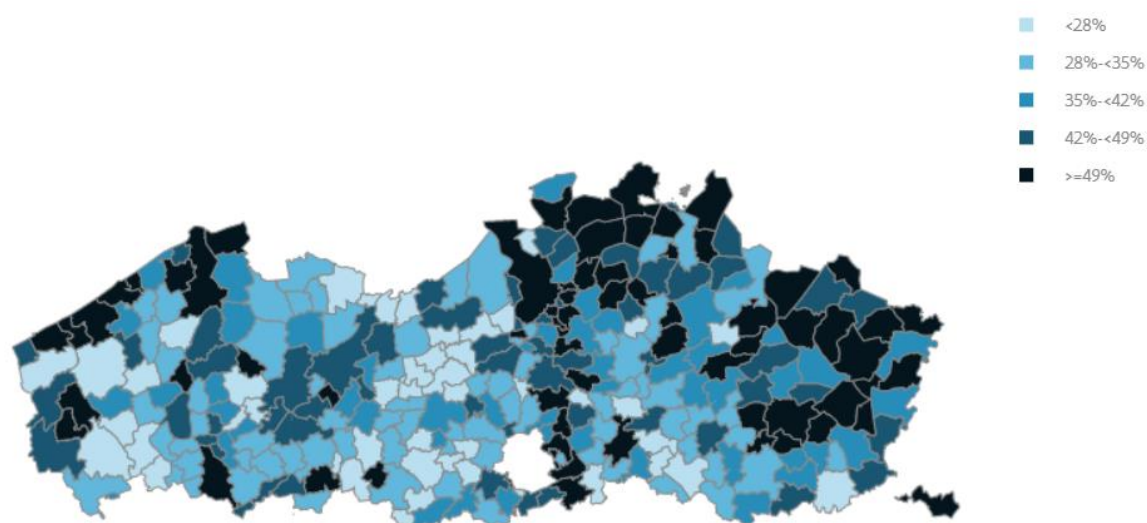
Het openbaar vervoer wordt in Assenede door 7% gebruikt, in Kaprijke door 11%, in Eeklo door 13%, in Sint-Laureins door 15% en in het Vlaamse Gewest door 16%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 15%.

Eeklo telt in 2021 in totaal 10.198 personenwagens, dit is 478 auto's per 1.000 inwoners. Dit is lager dan het Vlaamse gemiddelde van 540 wagens, het gemiddelde van de Belfiuscluster van 514 wagens en ook minder dan de buurgemeenten Assenede (521), Kaprijke (523) en Sint-Laureins (533). Sedert 2011 is het aantal personenwagens in Eeklo toegenomen met 8,25%.

3.1.2 Tevredenheid over mobiliteitsvoorzieningen

30% van de Eeklonaren vond in 2020 dat de fietspaden in goede staat zijn (dit was 37% in 2017). Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 41%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 40%. In Assenede daalde de tevredenheid van 32 naar 23%, in Kaprijke van 50 naar 31%, in Sint-Laureins van 43 naar 30%.

grafiek 21 Aandeel inwoners dat tevreden is over de staat van fietspaden in de gemeente – 2020

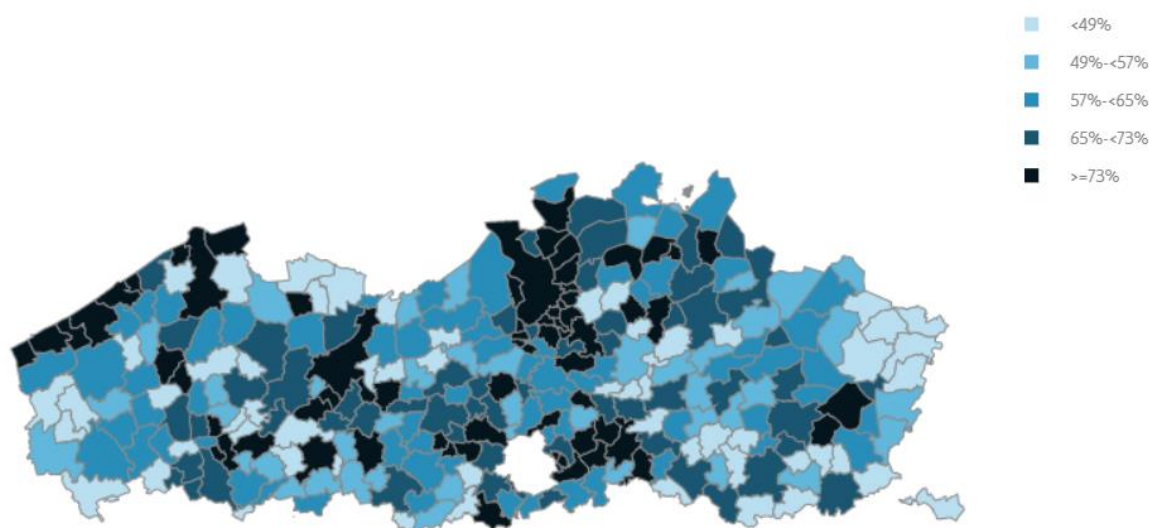
(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

Wat de tevredenheid over de staat van de voetpaden betreft, zien we het volgende: 46% tevredenheid als Vlaams gemiddelde; 43% voor de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo. Voor Eeklo staat dit op 26% (komt van 27%). In Assenede daalde dit van 44 naar 28%, in Kaprijke van 58 naar 42%. In Sint-Laureins nam de tevredenheid toe van 40 naar 44%.

33% van de Eeklonaren is tevreden over het aantal fietsenstallingen in de stad. Het Vlaamse gemiddelde is 31%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 33%. Kaprijke (26%), Sint-Laureins (20%) en Assenede (15%) scoren hier heel wat minder.

In Eeklo is in 2020 76% van de bevroagden tevreden over de hoeveelheid aanbod aan openbaar vervoer in de buurt (2017 = 62%). Het Vlaamse gemiddelde is 67% (gestegen van 64%); voor gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo stijgt dit van 59 naar 66%. In Assenede steeg de tevredenheid van 37 naar 41%, in Kaprijke van 38 naar 42%, in Sint-Laureins van 19 naar 25%.

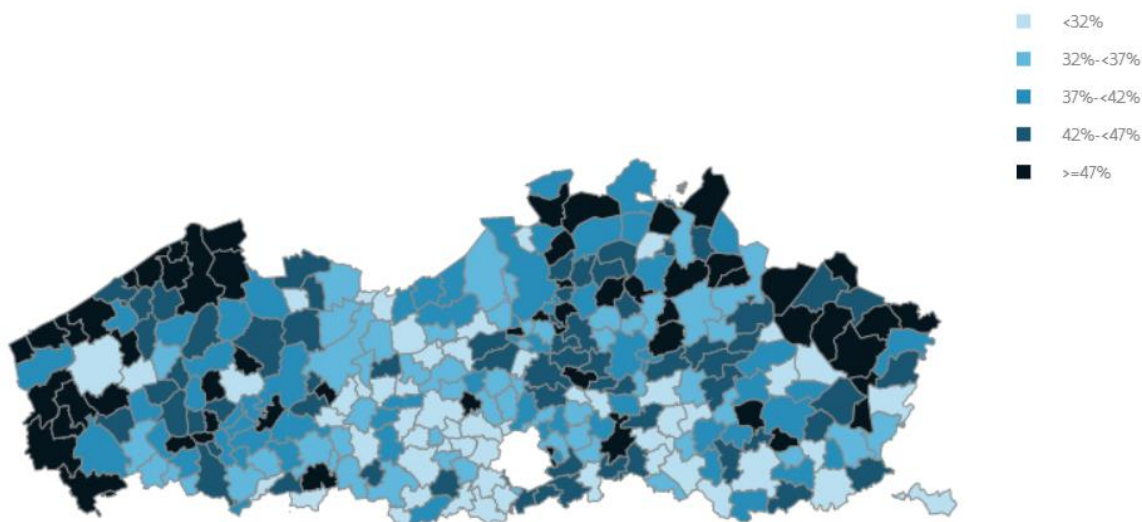
grafiek 22 Aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

51% van de inwoners van Eeklo vindt in 2020 dat kinderen zich niet zelfstandig en veilig kunnen verplaatsen in onze stad. Deze score was in 2017 nog 57%, dus daar treedt verbetering op. Het Vlaamse gemiddelde scoort in 2020 41% (dit komt van 42% in 2017). Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 40% (komt van 42%). Kaprijke scoort hier 33% (komt van 30% in 2017, dus dit gaat achteruit). Sint-Laureins blijft op 36%, Assenede gaat van 49 naar 48%.

grafiek 23 Aandeel van de inwoners dat vindt dat kinderen zich zelfstandig en veilig kunnen verplaatsen – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

Rond veiligheid van fietsen in het algemeen zien we in 2020 een forse verslechtering voor alle gemeenten: in Eeklo vindt 47% dat het niet veilig fietsen is in de stad (komt van 39% in 2017). Voor het Vlaamse Gewest gaat dit van 28 naar 33%, voor gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo staat het op 32% (komt van 27%). Assenede gaat van 31 naar 44%, Sint-Laureins van 27 naar 36% en Kaprijke van 20 naar 31%.

De resultaten van de Buurtenmonitor 2022 geven het volgende inzake verplaatsingen voor woonwerk- of woon-schoolverkeer:

- in Eeklo Centrum gaan de bewoners meer te voet naar het werk of de school en minder met de auto als autobestuurder
- in Balgerhoeke, Eeklo West en Eeklo Zuid nemen ze minder vaak de trein
- in Eeklo West gaan ze minder vaak te voet naar het werk of de school
- in Eeklo Noord Buitengebied gaan respondenten vaker met de (elektrische) fiets werken of naar school
- in Eeklo Noord kiezen ze vaker dan in de andere buurten voor een motor of bromfiets.

Balgerhoeke scoort goed op vlak van onder meer de staat van de straten, voetpaden en fietspaden in de buurt en de stelling 'Het is aangenaam fietsen in mijn buurt'. De buurt scoort minder goed als het gaat over te snel rijden, veiligheid van het verkeer om kinderen alleen op straat te laten komen en doorgaand verkeer in de buurt.

Eeklo West scoort positiever op de stelling rond het doorgaand verkeer in de buurt. Ook wat betreft verkeersdrukke en voldoende zone 30 zijn de respondenten er positiever dan in de meeste andere buurten.

Van alle buurten gaat Eeklo Noord Buitengebied het minst vaak akkoord met de stelling 'er zijn voldoende zebrapaden en oversteekplaatsen'. Respondenten vinden ook dat er regelmatig te snel gereden wordt in de buurt. De buurt geeft ook een negatieve score aan de stellingen rond de staat van de straten, voetpaden en fietspaden in de buurt en aan de stelling 'het verkeer in mijn buurt is veilig genoeg om kinderen alleen op straat te laten komen'. Deze buurt scoort ook als enige negatief op de stelling 'er is voldoende zone 30 in mijn buurt'.

In vergelijking met andere buurten gaan de ondervraagden in Eeklo Zuid minder akkoord met de stellingen dat de straten, voetpaden en fietspaden in goede staat zijn. De buurt scoort laag op vlak van veilig en aangenaam fietsen in de buurt. Ook met de stelling 'het verkeer in mijn buurt is veilig genoeg om kinderen alleen op straat te laten komen' gaan veel respondenten niet akkoord.

Eeklo Oost behaalt van alle buurten de hoogste score op de stellingen rond veilig en aangenaam fietsen in de buurt en rond voldoende zone 30 in de buurt. De buurt lijkt (samen met Eeklo West) de verkeersveiligste buurt te zijn: respondenten gaan minder vaak akkoord met de stellingen 'er is te veel doorgaand verkeer in mijn buurt', 'er gebeuren regelmatig ongevallen' en 'er is veel verkeersdruk'.

Eeklo Centrum scoort relatief goed op de stellingen 'er zijn voldoende zebrapaden of oversteekplaatsen', 'er rijdt voldoende openbaar vervoer' en 'er zijn voldoende mogelijkheden tot autodelen in mijn buurt'. De buurt scoort onder meer slecht op de stellingen 'het is veilig fietsen in mijn buurt', 'het is aangenaam fietsen in mijn buurt', 'het verkeer in mijn buurt is veilig genoeg om kinderen alleen op straat te laten komen', 'er is veel verkeersdruk', 'er gebeuren regelmatig ongevallen', 'er is te veel doorgaand verkeer'.

Eeklo Noord scoort goed op de stelling 'er zijn voldoende zebrapaden of oversteekplaatsen'. Ze scoort ook beter dan sommige andere buurten op vlak van mogelijkheden tot autodelen. De buurt scoort slecht op de stelling 'er is veel verkeersdruk'.

3.1.3 Walkabilityscore

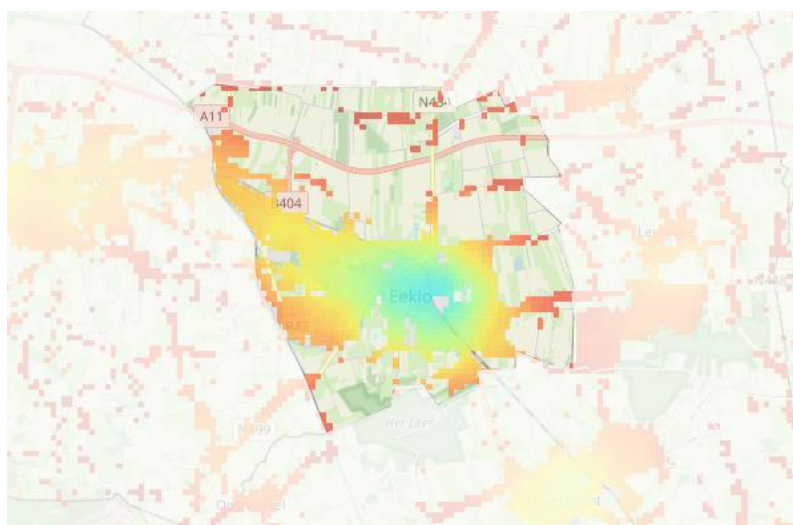
Deze score maakt duidelijk of een gebied voetgangersvriendelijk is of niet. Hoe hoger de score in een bepaald gebied, hoe meer de inwoners zullen bewegen.

Deze score wordt door 3 factoren bepaald:

- functiemix: het aantal functies en voorzieningen in een bepaald gebied (vb. school, kruidenier, bank, post,...)
- stratenconnectiviteit: het gemakkelijk kunnen verplaatsen van punt A naar punt B
- de woondichtheid: het aantal inwoners per oppervlakte

De hoogste score voor Eeklo is 11 (gebied rond de Markt). Voor het Vlaamse Gewest is dit 30,64 (= in Brussel). De laagste score voor Eeklo is -3,2 en is gelegen langsheen de expresweg E34. De laagste score in het Vlaamse Gewest is -4,38 (o.m. een zone in Sint-Laureins).

grafiek 24 Walkabilityscore in Eeklo

(bron: <https://walkability.marvin.vito.be/>)

3.1.4 Kencijfers eigen diensten

3.1.4.1 Parkeren

Er zijn ongeveer 35 parkeerautomaten op het grondgebied van Eeklo. 43,9% van de totale parkeerinkomsten in 2021 wordt opgehaald via retributies in betalende en blauwe zone (41,1% in 2020; 39,7% in 2019). De manier van betalen voor een parkeerplaats evolueert duidelijk de jongste jaren van cash naar SMS/app-parkeren.

tabel 10 Betaalwijze voor parkeren in Eeklo – 2017-2019-2020-2021

Betaalwijze	2017	2019	2020	2021
SMS-app	10,4%	16,3%	23%	23,3%
Cash via automaat	78,9%	71,4%	62,7%	59,5%
BC/Visa via automaat	10,7%	12,3%	14,3%	17,2%

(bron: jaarverslagen OPC)

3.1.4.2 Laadpalen

Eeklo telt 44 elektrische laadpalen in 2022. Dit is een toename sedert 2018 met 120%. Het aantal publieke laadpalen in Eeklo is hoog (20,4 per 10.000 inwoners) in vergelijking met het Vlaamse Gewest (8,7) en de Belfiuscluster (9,7).

tabel 11 Aantal publieke laadpalen voor elektrische voertuigen – Eeklo, Vlaams Gewest, buurgemeenten – 2018 tot 2022

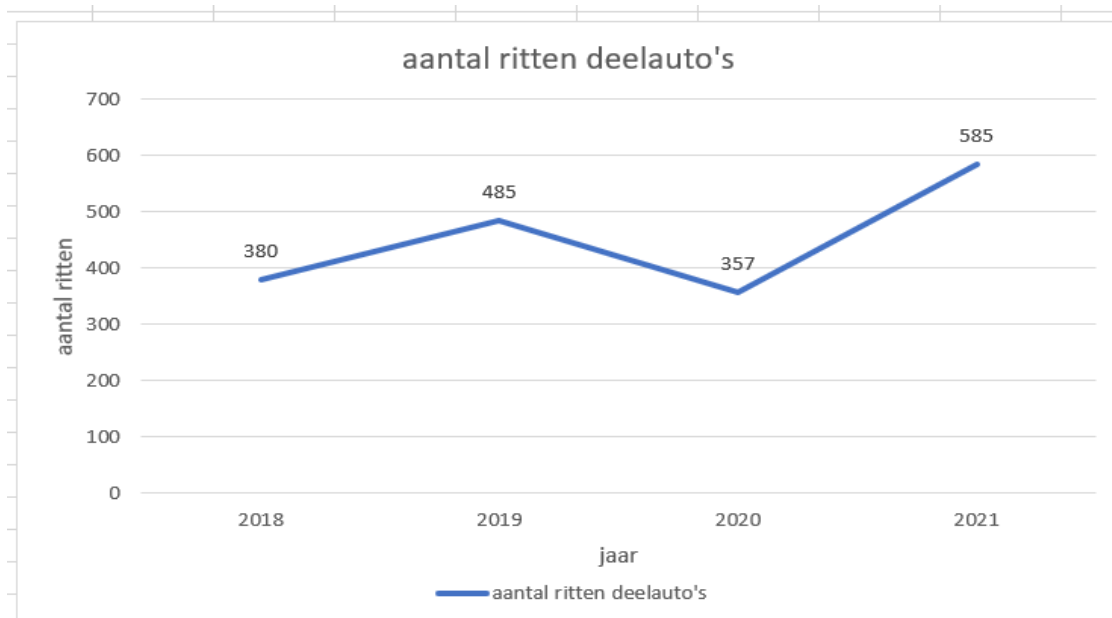
	2018	2019	2020	2021	2022
Eeklo	20	28	34 = 16 per 10.000 inwoners	31 = 14,4 per 10.000 inwoners	44 = 20,4 per 10.000 inwoners
Assenede	4	6	6 = 4,2 per 10.000 inwoners	6 = 4,2 per 10.000 inwoners	6 = 4,2 per 10.000 inwoners
Kaprijke	0	0	0	2 = 3,1 per 10.000 inwoners	2 = 3,1 per 10.000 inwoners
Sint-Laureins	0	0	0	0	2 = 2,9 per 10.000 inwoners
Belfiuscluster			6,2 per 10.000 inwoners	6,9 per 10.000 inwoners	9,7 per 10.000 inwoners
Vlaams Gewest			5,6 per 10.000 inwoners	6,2 per 10.000 inwoners	8,7 per 10.000 inwoners

(bron: Departement Omgeving, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB)

3.1.4.3 Deelmobiliteit

Eeklo heeft 2 Cambio-deelauto's: 1 aan het station en 1 aan CC De Herbakker. In 2021 werden 585 ritten gereden, samen goed voor 30.195 km. De coronadaling van 2020 is helemaal omgebogen. Het aantal gereden km bedroeg in 2020 nog 15.276 km; in 2019 20.562 km, in 2018 16.074 km.

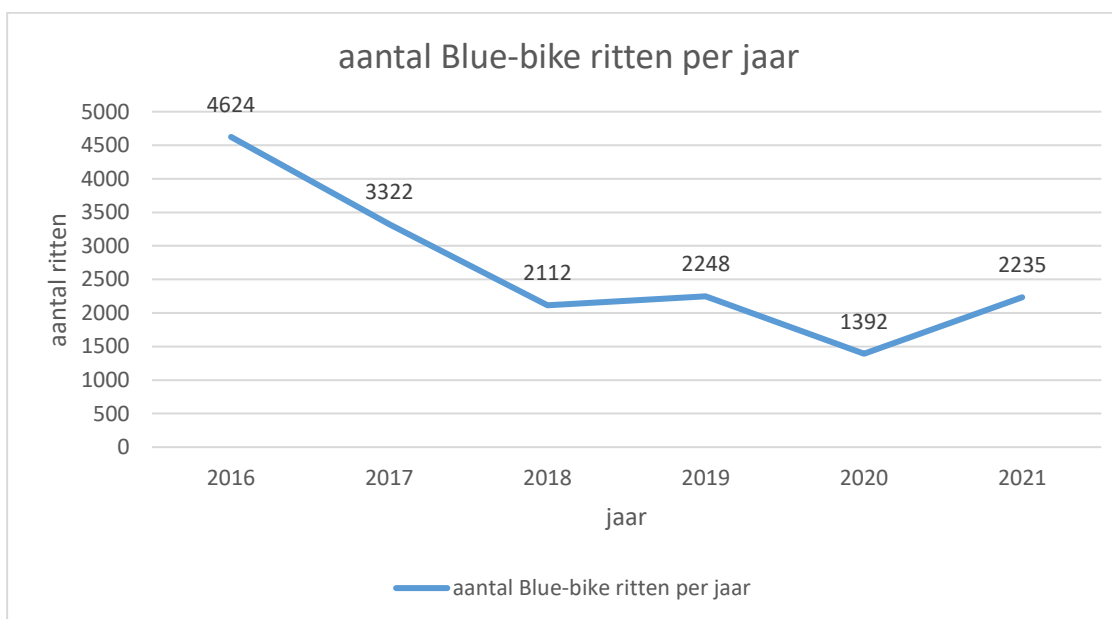
grafiek 25 Aantal ritten met deelauto's per jaar vanuit Eeklo – vanaf 2018

(bron: Cambio)

In 2017 werden 3.322 ritten gereden met de Blue-bikedelfietsen, in 2018 2.112 (= daling ten opzichte van 2017 met 35%), in 2019 waren er 2.248 ritten, in 2020 in totaal 1.392 ritten (ook hier had corona zijn impact), in 2021 waren er 2.235 ritten

grafiek 26 Aantal Blue-bikeritten per jaar – vanaf 2016

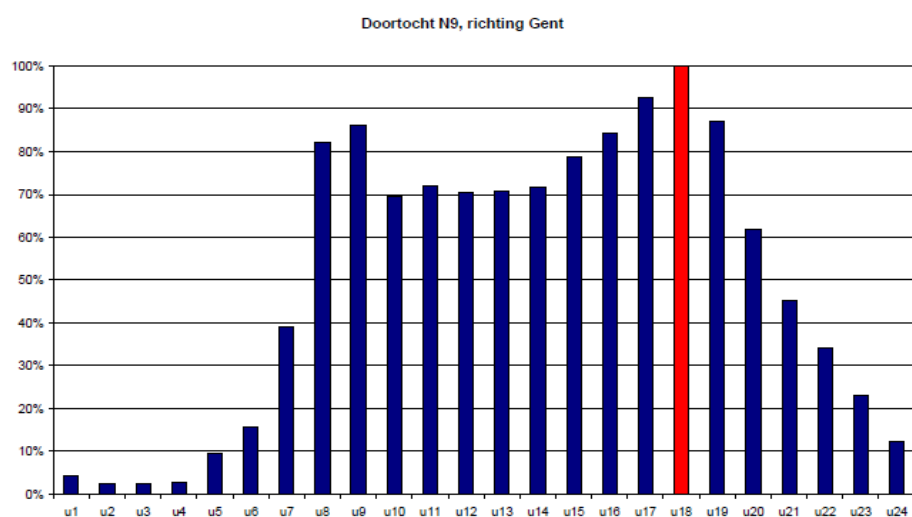
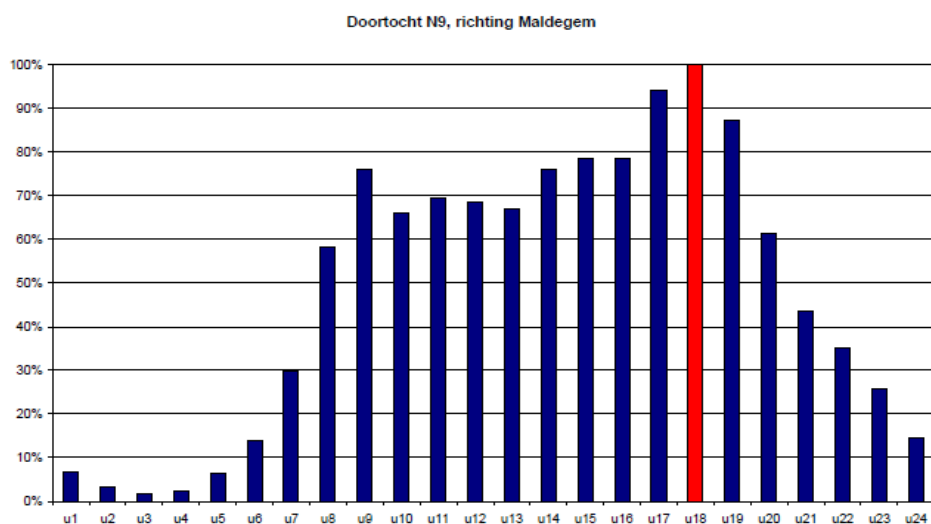

(bron: Fietspunt – Blue-Mobility)

3.1.4.4 Cijfers herkomst-bestemmingsonderzoek naar aanleiding van de studie van de ring (2007)

tabel 12 Gemiddelde belasting van de N9 in de avondspits (17 tot 18 uur) op een weekdag in aantal voertuigen per uur – Eeklo – 2007

Wegsegment	Richting Gent	Richting Brugge
2 - Leopoldlaan	749	689
10 - Molenstraat	833	753
12 - Markt-Stationstraat	1.057	1.101
5 - Gentssteenweg	752	826

Cijfers stationsbuurt Eeklo:

- aantal parkeerplaatsen voor reizigers: 178 plaatsen
- aantal fietsenstallingen: 282 overdekte plaatsen, 24 open plaatsen
- Blue bike stand voor 24 fietsen
- Cambio standplaats voor 1 auto

In november 2013 is een modal split onderzoek uitgevoerd door de NMBS. De cijfers voor 2017 zijn hier aan toegevoegd:

tabel 13 Evolutie aantal instappende reizigers per dag (oktobertelling NMBS) – Eeklo station – diverse jaren

	2004	2005	2006	2007	2009	2010	2011	2012	2017
Weekdag	712	778	776	753	831	789	778	870	998
Zaterdag	176	174	206	78	199	201	244	238	183
Zondag	128	178	240	80	205	215	235	263	194

(bron: NMBS)

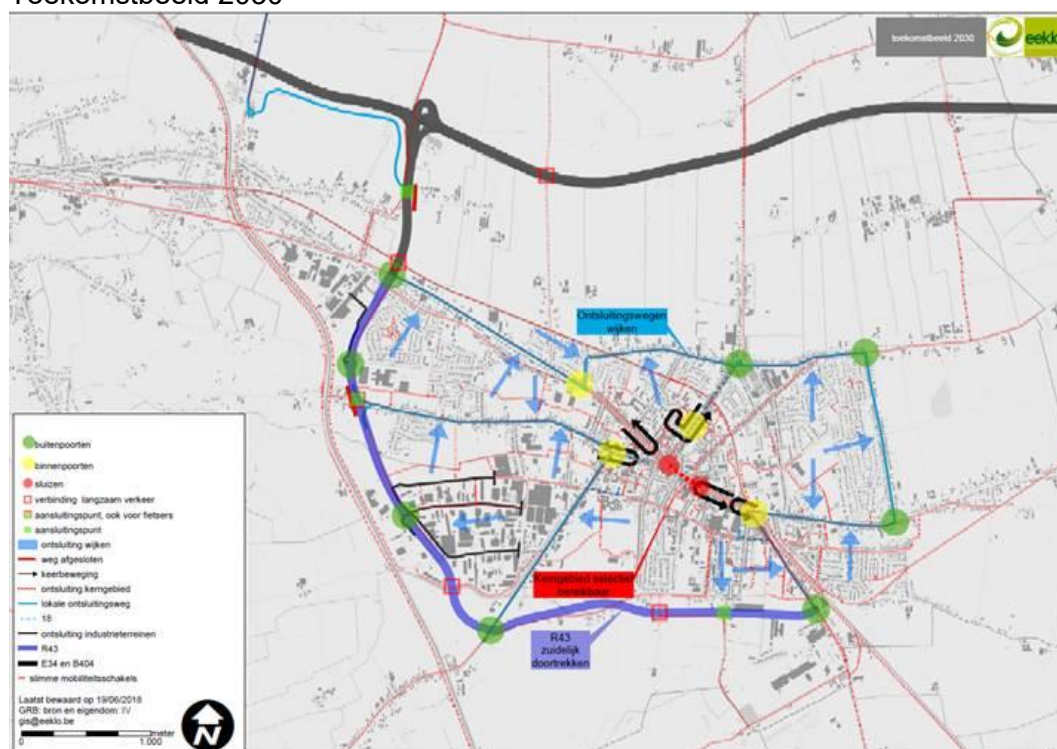
Het reizigersaantal is op weekdays gestegen. Voor zaterdag en zondag is het gedaald. Dit kan te maken hebben met het nieuwe vervoersplan dat in 2014-2017 is ingevoerd. De frequentie van de trein is toen verminderd. In 2018 is de ochtendtrein terug ingevoerd.

In deze tabel zien we dat reizigers vooral te voet of per fiets naar het station in Eeklo komen om dan de trein te nemen (60%).

3.2 Interne documenten

3.2.1 Mobiliteitsplan Eeklo (2018)

Toekomstbeeld 2030

(bron: mobiliteitsplan Eeklo, 2018)

Dé mobiliteitsdoelstelling voor Eeklo is om een fietsvriendelijke, bereikbare, verkeersveilige, duurzame en gezonde woon- & winkelstad te zijn.

Via het STOP-principe zal deze mobiliteitsdoelstelling worden bereikt. Voor het centrum of de stadspromenade wil dit zeggen dat het groeien is naar evenwaardige functies binnen een gedeelde ruimte. Het wordt een belangrijke switch van verkeersgebied naar verblijfsgebied.

Rekening houdend met het burgemeestersconvenant van de stad Eeklo, dat voorziet om tegen 2030 een reductie van 40% CO₂ te halen, is het meer dan noodzakelijk om een kwaliteitsvolle, klimaatbestendige en ruimtelijke inrichting te geven aan het openbaar domein.

Dit kan door een wijziging in de modal split te bevorderen en een aangepaste infrastructuur aan te leggen:

- een fietsplan – fietsnetwerk opstellen
- het openbaar vervoer alle kansen geven met een verhoging van de dienstverlening
- selectieve bereikbaarheid voor het centrum invoeren
- een gedifferentieerd parkeerbeleid doorvoeren
- laad- en loszones aanbrengen in het centrum
- zwaar en uitzonderlijk vervoer afleiden naar R43.

In het mobiliteitsplan Eeklo 2018 is het toekomstbeeld voor 2030 opgenomen:

- R43 is de stedelijke doorstromingsweg alsook verzamelweg. R43 krijgt de categorisering voor uitzonderlijk zwaar vervoer. Het snelheidsregime is 70 km/u
- de stedelijke ontsluitingswegen voor de wijken zijn: Leopoldlaan, Brugsesteenweg, Heilig Grafstraat-Zandvleuge, Vrombautstraat, Kriekmoerstraat, Oostveldstraat, Tieltsesteenweg, Gentse Steenweg, Raverschootstraat. Het snelheidsregime is 50 km/u.
- Leopoldlaan en Gentse Steenweg zijn overgangsgebieden die door hun inrichting de weggebruiker er attent op maken dat zij het centrum naderen. Het snelheidsregime is 50 km/u.
- de stadspromenade is Markt en Stationsstraat (tussen Markt en Patersstraat). Het snelheidsregime is 30 km/u.

Er worden *buitenpoorten* aangeduid:

- buitenpoorten op de R43 zijn:
 - ter hoogte van Leopoldlaan
 - ter hoogte van AZ Alma en Kunstberg/Kunstdal
 - Industrielaan
 - Tieltsesteenweg
 - Gentsesteenweg
 R43 – Dullaert wordt een aansluitpunt
 R43 – Raverschootstraat: hier wordt een ongelijkvloerse kruising voor de fietser voorzien
- Buitenpoorten buiten R43 zijn: Peperstraat-Vrombautstraat-Blommekens, Vrombautstraat-Kriekmoerstraat, Oostveldstraat-Kriekmoerstraat en B404.

De *binnenpoorten* geven aan dat je naar het verblijfsgebied gaat en liggen op de keerbewegingen: Leopoldlaan-Brugsesteenweg, August Van Ackerstraat, stationsomgeving en Tieltsesteenweg- Koning Albertstraat.

Aangezien de stadspromenade selectief bereikbaar zal zijn, worden de centumparkings ook als keerbeweging ingericht.

De invulling van het plan moet op verschillende niveaus gebeuren:

- ruimtelijk
- concreet gebruik van planningsafspraken in de opmaak van wegendossiers
- opmaak van een fietsbeleidsplan
- betrekken van alle bevoegdheden (= mobiliteit, ruimtelijke ordening, lokale economie, onderwijs, veiligheid, welzijn, vrije tijd)
- deelfietsen – deelauto's verder stimuleren.

3.2.2 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

MOBILITEIT & WERKEN

Mobiliteitsplan Streefbeeld 2030 = basis voor alle mobiliteitsingrepen

STOP-PRINCIPE CENTRAAL

In onze ruimtelijke context is het niet altijd mogelijk om alle vervoersmiddelen hun eigen plek te geven. Dat maakt het noodzakelijk ook andere opties te overwegen. We denken aan gemengd verkeer, maar ook aan fietsstraten waar fietsers voorrang hebben, schoolstraten waar op vastgelegde tijdstippen geen gemotoriseerd verkeer mogelijk is, ...

- **Stappers/trappers:** uit de gemeentemonitor blijkt dat 63% van de Eeklonaren zich vaak of altijd met de fiets verplaatst in de vrije tijd. Wat de verplaatsingen voor werk/school

betreft, gaat 34% te voet of met de fiets. Dit gaat over vrij grote percentages, terwijl toch ook 57% vindt dat de kinderen zich in Eeklo niet veilig kunnen verplaatsen.

- duurzaam verplaatsen staat centraal
 - Fietspunt behouden
 - aandacht voor trage wegen met voet- en fietspadenplan
 - deelfietsen (Blue-Bike) behouden / uitbreiden
 - ingrepen inzake ruimtelijke ordening kunnen doorsteken voor zwakke weggebruikers faciliteren
 - realiseren van een stadspromenade waar zwakke weggebruikers voorrang hebben en waar de auto te gast is
 - aanleg van nieuwe fietspaden o.m. langs de spoorweg richting Balgerhoeke
 - het aantal fietsstraten optrekken
 - invoeren van schoolstraten
 - eigen personeel stimuleren om te voet of per fiets naar het werk te komen (vergoeding, fietslease,...)
 - verschillende faciliteiten voor fietsers bij binnenpoorten – overgangsgebieden – buitenpoorten: vb. tussen de binnenpoorten gemengd verkeer, in de overgangsgebieden met gescheiden fietspaden,...
 - opmaak van een fietsbeleidsplan
- **Openbaar vervoer stimuleren**
- op zijn minst behoud van het aanbod
 - wat is de toekomst van het stationsgebouw?
- **Privaat vervoer**
- verschillende wegprofielen aanleggen voor binnenpoorten – overgangsgebieden – buitenpoorten
 - verder opvolgen van het dossier van de zuidelijke ontsluiting (wat met de noordelijke ontsluiting?)
 - gedifferentieerd parkeerbeleid invoeren in en buiten het centrum
 - systeem deelauto's behouden

Wegenwerken / algemeen

- heraanleg van volgende straten (vanuit STOP-principe)
 - met RIOP-subsidies: Eikelstraat, Zandstraat, Kaaistraat, Lekestraat, Jan Frans Willemsplein
 - Hospitaalstraat, Zandvleuge, Burggravenparking, Leopoldlaan, Gentsesteeweg, Tieltsesteeweg
- optimalisatie van gladheidbestrijdingsplan, signalisatiemateriaal, marktop- en afbouw
- betere samenwerking/communicatie tussen de diensten Eeklonet, evenementen, groen, openbare werken, mobiliteit,...
- eigenaarschap creëren voor straten en parken
- controle op werken op het grondgebied – afdwingen retributies bij inname van openbaar domein
- masterplan begraafplaats verder uitwerken – restauratie grafzerken (beschermd gedeelte = funerair erfgoed)
- attractief maken van pleintjes en parken door middel van activiteiten
- meldingen van burgers prioritair behandelen
- communicatie met burgers/bewoners met aandacht voor doelgroepen in heraan te leggen straten

3.2.3 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

Luik Mobiliteit

Mobiliteit is altijd in beweging omdat er steeds nieuwe visies zijn, nieuwe technologie, nieuwe materialen, andere mensen, ... Het is een hele uitdaging om dit op te volgen en in te passen in een toekomstige, duurzame stad.

Eeklo zal de komende jaren een metamorfose moeten ondergaan om de doelstelling "fietsvriendelijke, bereikbare, verkeersveilige, duurzame, klimaatbestendige en gezonde woon-werk- & winkelstad" te bereiken. Deze doelstellingen zijn opgeschreven in het mobiliteitsplan dat in de gemeenteraad van oktober 2018 is goedgekeurd.

Het mobiliteitsplan is vanuit deze doelstelling opgemaakt én met de visie van het mobiliteitsdecreet waarin het STOP-principe is opgenomen. Met het STOP-principe moeten eerst de verplaatsingen van de Stappers en Trappers in kaart worden gebracht en hoe hier veilige infrastructuur aan te geven. De modal shift moet ook gemaakt worden naar het Openbaar vervoer. Het openbaar vervoersnetwerk en bijhorende modaliteiten moeten worden gemoderniseerd. Het Privé vervoer krijgt eveneens in de openbare ruimte zijn plaats. In de stadskern en wijken zal de auto te gast zijn, op de ontsluitings- en doorstromingswegen krijgen zij meer ruimte.

Luik Openbare Werken

Heel wat straten vergen op termijn een aanpak, zowel inzake wegenis als riolering. Het is belangrijk dat er een juiste prioriteit aan de diverse straten wordt gegeven. Deze oefening dient samen gemaakt te worden. Volgende straten en gebieden kunnen volgens ons zeker deze legislatuur uitgevoerd worden:

- *Wilgenpark fase 2 (2019), Galgenstraat/Blakstraat (2019), Leopoldlaan (2020), Kaaistraat + openleggen stadskanaal (2020), Désiré Goethalsstraat/deel Raverschootstraat (tussen Désiré Goethalsstraat en Mandeweegsken)/Korte Moeie/Ijzerstraat/Mandeweegsken (2021), ...*
- *In afwachting van een grondige aanpak van de Tieltsesteenweg kan voor deze straat een schlammage uitgevoerd worden als onderhoudswerk.*

Het oprichten van een arbeidersploeg voor evenementen (voor de zomerperiode) is een wens van de dienst met het tijdelijk uitbreiden van de arbeidersploeg. Ook is er een tekort aan goede wegenisarbeiders. Los van het eventueel bijkomend aanwerven van nieuwe arbeiders moet er ook blijvend ingezet worden in onze huidige arbeiders. Motivatie is hiervan van cruciaal belang. Het maximale halen uit ons team is zeer belangrijk!

Vanuit onze dienst hopen wij ook op een strengere toezicht op de afgeleverde vergunningen openbaar domein. We hopen via een nieuw retributiereglement en het betalend maken de hinder te beperken in tijd en oppervlakte. Ook moet de politie strenger kunnen optreden bij het niet naleven ervan (GAS-boetes).

Een belangrijke uitdaging voor deze legislatuur is een grote stap zetten in de realisatie van de zuidelijke omleidingsweg R43. Hieraan gekoppeld is het ontwikkelen van een duidelijke gedragen visie waar het bestuur naar toe wil gaan met de herinrichting van de huidige doortocht. Wij hoeven niet te wachten met de aanpak van de doortocht totdat de ring er volledig ligt. De aanpak van bijvoorbeeld de Molenstraat kan volgens ons al vroeger uitgevoerd worden. Ook dient er samen bekeken te worden met welke kleinere ingrepen die kwaliteit en leefbaarheid van de doortocht al op korte termijn kan verbeterd worden.

3.2.4 Vooruitgang dossier Ring

Onderstaande tabel geeft de stand van zaken weer van het Ringdossier in juni 2022.

tabel 14 Voortgangsrapportering Ringdossier – juni 2022

voortgangsrapportering Ringdossier R43 - 30 juni 2022																							
Fase	beschrijving	aanstellen ontwerper	opmaak startnota	goedkeuring startnota	opmaak projectnota	goedkeuring projectnota	start procedure Project-MER	einde procedure Project-MER	toelichting tracé en stand van zaken aan brede publiek	start procedure omgevingsvergunning	einde procedure omgevingsvergunning	start opmaak ontteigeningsplannen	voltooiing grondverwerving	start opmaak technisch ontwerp	afronden technisch ontwerp	opmaak uitvoeringsbestek	goedkeuring uitvoeringsbestek	gunning aannemer	start werken	voorlopige oplevering	definitieve oplevering	percentage voltooiing per fase	
Fase 1	werken aan "Den Teut" en kruispunt Industrielaan + aanleg ventwegen	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓						70,0%
Fase 2	werken aan kruispunt Raverschootstraat	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓		✓									45,0%
Fase 3	werken tussen Nieuwendorpe en Tieltseseeweg (incl. aanleg rotonde en fietsersbrug)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓		✓									45,0%
Fase 4	werken tussen Tieltseseeweg en N9 Gentse Steenweg	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						✓									40,0%

(bron: eigen diensten)

3.2.5 Bevestigingen Eeklo Zuid

Naar aanleiding van de nieuwe verkeerscirculatie in de Zuidmoerstraat werden in het najaar van 2020 enkele enquêtes uitgevoerd:

- bevestiging buurtbewoners: ong. 2.500 gezinnen ontvingen een bewonersbrief met een digitale link / QR-code naar een digitale bevestiging. Enquêtes op papier waren ter beschikking via de welzijns-campus in de buurt. De respons bedroeg bijna 20%
- bevestiging ouders van basisschoolkinderen in de buurt (De Meidoorn)
- bevestiging werknemers van diverse bedrijven/organisaties in de buurt (WZC, kinderopvang, welzijns-campus, leerkrachten school,...)

3.2.6 Bevestiging Westlaan-Neelemanslaan-Heidelaan

Om info te krijgen over de wensen van de bewoners inzake parkeerplaatsen en ontharding werd in het najaar van 2021 een korte bevestiging gedaan in de buurt Westlaan – Eduard Neelemanslaan – Heidelaan. Er kon schriftelijk en online worden ingevuld. 36 personen vulden de bevestiging in. In 2022 werd een onthardingsproject uitgevoerd in de wijk.

3.2.7 Bevraging Cocquytstraat

In het najaar van 2022 werd een bevraging uitgevoerd in de Cocquytstraat. Op korte termijn wordt een ontwerp gemaakt voor riolering en heraanleg van de straat. We polsten naar de wensen rond ontharding, verkeersafwikkeling, verkeersremmers e.d.m.

3.2.8 Interne bevraging i.v.m. duurzame mobiliteit

In voorbereiding op een actieplan rond duurzame mobiliteit bij het personeel en in aanloop naar een fietsleasetraject werden alle medewerkers van stad en OCMW bevraagd rond hun gebruik van de (elektrische) fiets. In 2023 start een fietsleasetraject samen met Veneco.

3.3 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

We maken deze oefening opnieuw begin 2023.

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Afgewerkt mobiliteitsplan	Moeilijke oversteekbaarheid N9
Deelfietsen	Onveilige Zuidmoerstraat voor scholieren
Deelauto's	We doen te weinig controle inzake inname openbaar domein
Fietspunt	Permanentie in dienst mobiliteit & openbare werken
Enkele fietsstraten	Dienstverlening: te veel mails
Schoolstraat	Uitvoering van opdrachten niet altijd haalbaar – prioriteiten stellen is noodzakelijk
Gladheidsbestrijdingsplan	Eenvormig parkeertarief
Fietsvergoeding personeel	
Fietspad langs oude spoorwegbedding Lembeke-Eeklo	
Fietspad spoorweg in opmaak	
Goede samenwerking met scholen ivm mobiliteit	
Goede samenwerking met AWV, De Lijn, politie, provincie, eigen diensten,...	
R43 dossier in opmaak	

3.4 Externe documenten

3.4.1 Uit: Inspiratiegids voor Belgische steden en gemeenten – Agoria Smart Cities

Rangschikking Europese landen 2014	Land	Aantal verloren uren in het verkeer in 2014
1	België	51
2	Nederland	41
3	Duitsland	39
4	Luxemburg	34
5	Verenigd Koninkrijk	30

Bron: INRIX 2014

In de top 10 van Europese steden met de meeste files staan 3 Belgische steden: Brussel (plaats 2), Antwerpen (plaats 4) en Gent (plaats 10).

Rangschikking 2014	Stedelijk gebied	Aantal verloren uren in het verkeer in 2014
1	Londen (commute zone)	96
2	Brussel	74
3	Keulen	65
4	Antwerpen	64
5	Stuttgart	64
6	Karlsruhe	63
7	Milaan	57
8	Düsseldorf	53
9	Utrecht	53
10	Gent	52

Bron: INRIX 2014

3.4.2 Uit: de 'Jong Geweld' enquête van Meetjesman (2018)

(dit is een bevraging van bijna 1.500 Meetjeslandse 15-16-jarigen, waaronder 183 Eeklonaren, uitgevoerd in 2018).

Binnen deze enquête was MOBILITEIT een van de grote thema's.

- Binnen Eeklo verplaatst drie-kwart van de bevroagde tieners zich per fiets, 32% gaat te voet, evenveel worden met de auto gevoerd. In het Meetjesland wordt er iets meer gefietst, maar gaan de scholieren minder te voet. Dit ligt uiteraard aan de korte afstanden voor veel voorzieningen in Eeklo, maar anderzijds wordt ook het fietsonveilige centrum aangehaald.
- 17% van de Eeklose jongeren voelt zich (heel) onveilig in het Eeklose verkeer. Voor het Meetjesland scoort dit 10%:
 - o fietsen:
 - een aanpak van de N9 is nodig: gevaarlijke oversteekplaatsen, fietspaden dicht bij verkeer;

- Zuidmoerstraat: te druk, te veel auto's tot aan de schoolpoort, voorstel voor verkeersvrije straat in spits;
- Brugsesteenweg en Vrombautstraat zijn gevaarlijke fietswegen (verkeer te dicht);
- de staat van fietspaden laat te wensen over
 - voetgangers vinden de oversteekplaatsen op de N9 onveilig. Hetzelfde geldt voor de plaatsen waar ze door obstakels op het trottoir de weg op moeten.
- Verplaatsingen buiten Eeklo gebeuren per fiets (25%), maar vooral per bus (45%) en met de auto (70%)
- Vanuit Eeklo geraken de meeste (82%) jongeren waar ze willen geraken, omdat er veel mobiliteitsmogelijkheden zijn (station, bus, trein,...). Dit gaat alleen op voor de trein richting Gent. Om naar Brugge te gaan is een grote omweg nodig. Treintickets zijn ook duur; de busverbindingen zijn lang en complex.

AANBEVELINGEN UIT DE BEVRAGING INZAKE MOBILITEIT:

- Expertise van de jongeren benutten
- Mobiliteitsvraagstukken regionaal aanpakken
- Aandacht voor mix tussen infrastructuur, controle en sensibilisering
- Autonome verplaatsing door jongeren stimuleren
- Eeklose fietsinfrastructuur verbeteren (onderhoud, verlichting, veiliger netwerk)
- Tijdens spitsmomenten de drukte verminderen in Eeklo-centrum
- De dienstregeling van het openbaar vervoer aankaarten bij De Lijn en NMBS

3.4.3 Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)

De grote lijnen uit het actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt met telkens enkele actiepunten voor de gemeenten.

Gezinsvriendelijk beleid situeert zich in veel verschillende domeinen, van welzijn tot ruimtelijke ordening. We geven hier de letterlijke weergave van de items aan op het vlak van MOBILITEIT:

1 Bied gezinnen groeikansen

2 Geef gezinnen zekerheid, bescherming en veiligheid

2.1 jong en oud: veilig onderweg

- *maak kruispunten en oversteekplaatsen veilig (manoeuvrerruimte of voorsorteervakken voor fietsers, lichten op ooghoogte, conflictvrije kruispunten, maximaal afgescheiden fietspaden...)*
- *zorg voor een weginrichting die kinderen gemakkelijk kunnen "lezen" (**hanteer de kindnorm in het verkeer**)*
- *creëer verkeersluwe woonwijken met aangepaste verkeersinfrastructuur; zorg dat kinderen (8-12 jaar) zich vrij in hun wijk kunnen bewegen*
- *zorg voor een verkeersluwe schoolomgeving bij begin en einde schooldag*
- *zorg voor veilige routes (kindlinten) tussen woonkernen, scholen en vrijetijdsinitiatieven (sportclubs, jeugdbeweging...), via de aanleg van trage wegen*
- *zorg voor voldoende fietsstallingen op het openbaar terrein, indien mogelijk bewaakt en overdekt*
- *stimuleer initiatieven die de veiligheid van fietsers en voetgangers verhogen (bv. fietslessen voor kinderen en sensibilisering rond zichtbaarheid in het verkeer)*
- *informeer en sensibiliseer over alternatieven voor verplaatsingen met de auto*
- *maak van de handhaving van de verkeersregels een absolute prioriteit*
- *bouw het openbaar vervoer goed uit in de Vlaamse vervoersregio's, ook met nachtbussen*
- *pak vervoersarmoede aan zodat ook inwoners die niet de nodige financiële middelen hebben, zich kunnen verplaatsen*
- *neem initiatieven voor mensen die zich moeilijk zelfstandig kunnen verplaatsen, zoals ouderen of personen met een handicap*

- *geef gezinnen, kinderen, jongeren en ouderen inspraak bij het verkeersbeleid (bv. via buurtoverleg of buurtcoaches)*

3 Versterk de netwerken van gezinnen

4 Creëer een gezonde leefomgeving voor gezinnen

4.1 hanteer de kindnorm als leidraad

- *verbeter de duurzaamheid van de gemeente door een betere stadsplanning, duurzamer openbaar vervoer, mobiliteit, gebouwen (energie) en meer biodiversiteit*
- *zet in op nabije, veilig toegankelijke, kindvriendelijke groene en blauwe openbare ruimte*
- *pas richtlijnen toe voor het behoud van veilige afstanden tussen drukke wegen en nieuw geplande voorzieningen voor kinderen*
- *maak actieplannen om scholen beter bereikbaar te maken met alternatieve vervoersmiddelen (fiets, te voet, openbaar vervoer)*
- *pas de verkeersinfrastructuur in de schoolomgeving aan. Verkeersborden alleen volstaan niet. Communiceer op een gerichte en goed zichtbare manier over de zone 30 rond scholen.*
- *voer een permanente snelheidsverlaging in tot 90 km op de snelwegen die doorheen dichtbebouwde gebieden lopen (de zogenaamde smogzones)*

3.4.4 Decreet basisbereikbaarheid / vervoerregio (www.vlaanderen.be / www.mobiel21.be)

Sinds 1 januari 2019 is Vlaanderen opgedeeld in 15 vervoerregio's. Dat zijn clusters van gemeenten waarin mobiliteit op elkaar wordt afgestemd. Elke vervoerregio heeft een vervoerregioraad waarin vertegenwoordigers zitten van onder meer het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), De Lijn en de lokale overheden. De vervoerregioraad is hét basisplatform voor overleg over mobiliteit en moet ervoor zorgen dat mobiliteit gestroomlijnd wordt op Vlaams niveau.

Samen met de vervoerregio's wordt ook het concept van **basisbereikbaarheid** geïntroduceerd. Daarmee worden belangrijke maatschappelijke functies bereikbaar gemaakt op basis van een vraag-gericht systeem zodat vervoersmiddelen en budgetten optimaal worden ingezet. Combimobiliteit, waarbij reizigers voor hun verplaatsingen verschillende vervoersmiddelen combineren, staat centraal. Vervoersmiddelen (openbaar vervoer, fiets, auto, vrachtwagen, ...) zijn dus niet langer concurrenten, maar vullen elkaar aan.

De Vlaamse Regering keurde op 21 december 2018 het ontwerp van decreet Basisbereikbaarheid goed. Ondertussen werd in de vervoerregio's hard gewerkt wat in de meeste gevallen resulteerde in een uitgewerkt en goedgekeurd vervoersplan. Daar horen wel nog de nodige kanttekeningen bij omdat niemand echt kan vertellen hoe de implementatie van het Vervoer op Maat concreet zal gebeuren.

Eeklo maakt deel uit van Vervoerregio Gent. Deze Vervoerregio omvat 23 gemeenten en telt ongeveer 677.000 inwoners. Het gaat om een grote regio, niet alleen in aantal gemeenten, maar ook in oppervlakte (ca. 1200 km²). De regio bevindt zich in de Vlaamse ruit op het knooppunt van een aantal belangrijke verkeersnetten over spoor, water en de weg. Die assen verbinden de regio met de kust, Antwerpen, Brussel, ... De North Sea Port is de belangrijkste tewerkstellingspool. De vervoerregioraad stelt een mobiliteitsplan op voor de hele regio. Dit plan legt de globale mobiliteitsvisie voor een langere termijn vast voor de vervoerregio, en dat voor alle vervoersmodi. Vervoerregio Gent keurde op 7 juli 2020 de oriëntatienota goed. Deze oriëntatienota is een eerste stap in de opmaak van het regionaal mobiliteitsplan. De oriëntatienota beschrijft hoe onze mobiliteit georganiseerd is, hoe de bestaande netwerken gebruikt worden, hoe we ons verplaatsen, welke verplaatsingsrelaties er zijn, ... Ook knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen komen aan bod. Kortom, de oriëntatienota geeft een beeld van de bestaande toestand van mobiliteit in onze regio.

Sindsdien werd gewerkt aan een visienota. Deze visienota bevat de visie op de gewenste mobiliteit in 2030 binnen de vervoerregio en zet de strategische lijnen uit die de basis vormen voor het uitwerken van mobiliteitsnetwerken. De visienota werd goedgekeurd door de vervoerregioraad op 28 januari 2022.

In 2022 werd ook een participatietraject gelopen, met onder meer een burgerbevraging en mobiliteitscafés met burgers.

3.4.5 Uit de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake mobiliteit staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

MOBILITEIT

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 3 - investeren in fiets- en wandelpaden (score van 41%)	Uitwerken van en investeren in voet- en fietspadenplan (meerjarenplanacties <i>De stad zet prioritair in op de zwakke weggebruiker</i> en actie <i>We maken een investeringsplan 'voet- & fietspaden' met accent op veilige, groene schoolomgevingen</i>).
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 8 – aanmoedigen van fietsgebruik (score van 31 %)	Garantie van veiligheid is noodzakelijk Inzet op mountainbiketrajecten Project Op Wielekes (uitleen van fietsen) wordt opgestart Afspuitstand voor fietsen aan het Sportpark uitwerken Sportpark kan vertrekpunt van fietsroutes zijn (evt. samenwerking zoeken met fietsenzaak voor herstel)

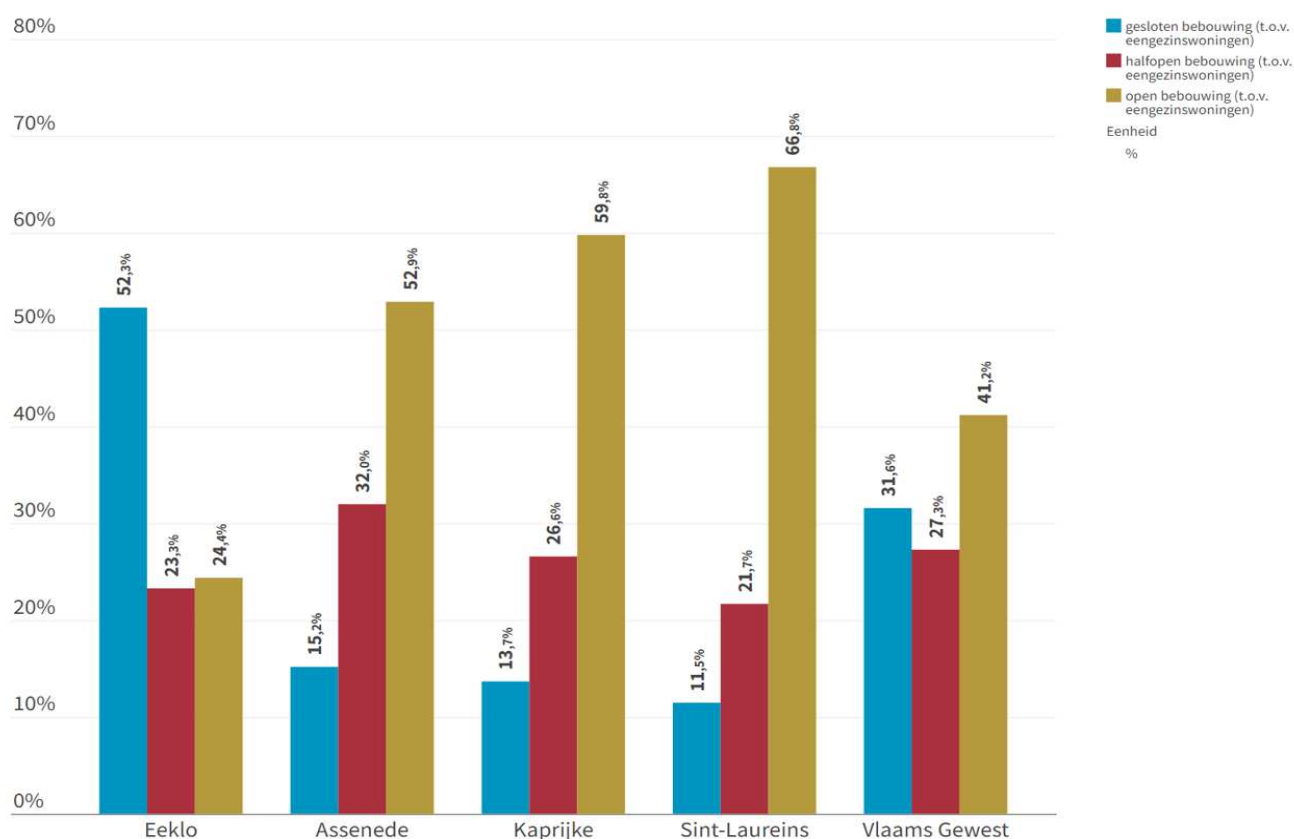
4 WONEN

4.1 Cijfergegevens

4.1.1 Aantal woningen naar bouwwijze, bouwjaar, oppervlakte, eigendomstitel

Eeklo telt 10.739 woonegelegenheden voor 9.880 private huishoudens in 2021. Dit betekent een woning'overschot' van 8%. 3% is het minimum om voor voldoende woningdynamiek te zorgen.

grafiek 27 Eengezinswoningen naar bouwwijze – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2021

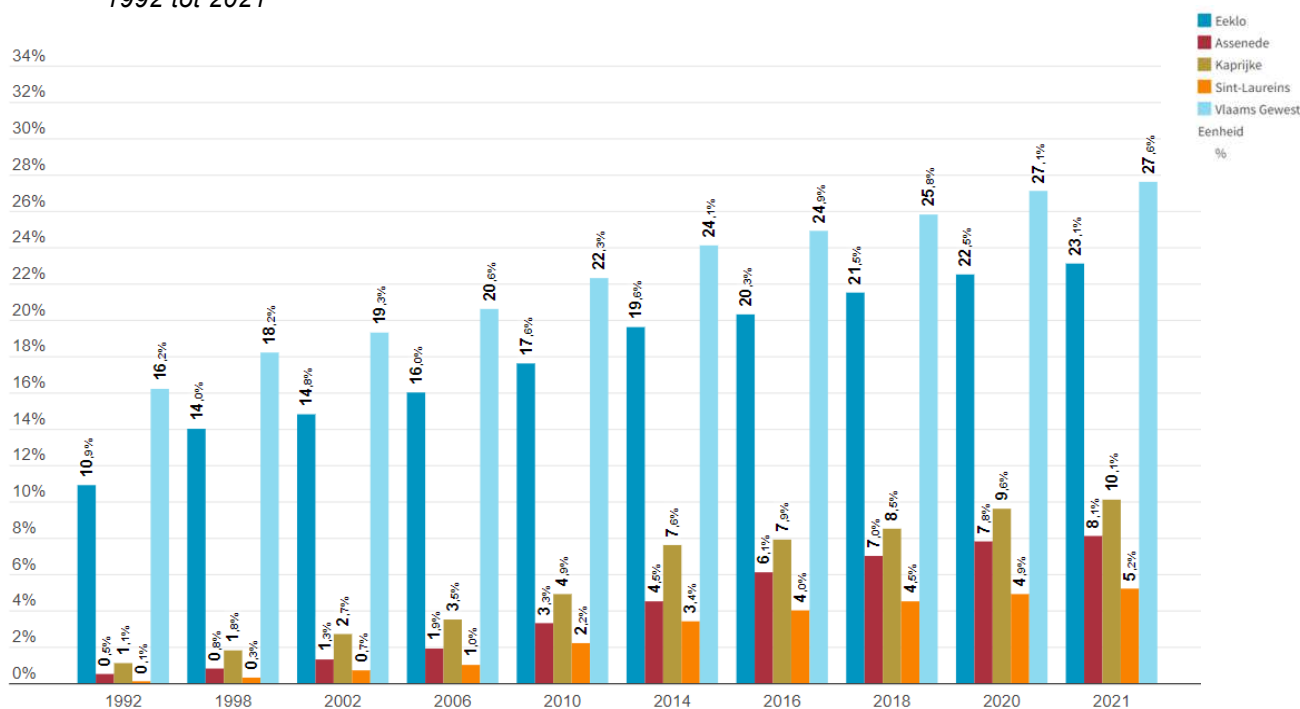

Bron: Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie (Kadaster) | provincies.incijfers.be

Het aandeel gesloten bebouwing in Eeklo (t.o.v. het aantal éengezinswoningen) bedraagt in 2021 52,3% (appartementen niet meegerekend). De buurgemeenten scoren daar 15% of minder. Amper een kwart van de Eeklose bebouwing is open bebouwing. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' hebben 35% gesloten bebouwing, 26,6% halfopen bebouwing en 38,4% open bebouwing.

Het aandeel appartementen binnen de woonegelegenheden blijft de jongste 25 jaar stijgen, zowel in het Vlaamse Gewest, de provincie als in Eeklo. Eeklo zit nu aan 23,1% appartementen. Dit is heel wat hoger dan in de buurgemeenten. Voor Sint-Laureins is dit vb. 5,2%. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' telt 24,5% appartementen.

grafiek 28 Appartementen t.o.v. alle woongelegenheden – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 1992 tot 2021

(bron: Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie (Kadaster) – provincies.incijfers.be)

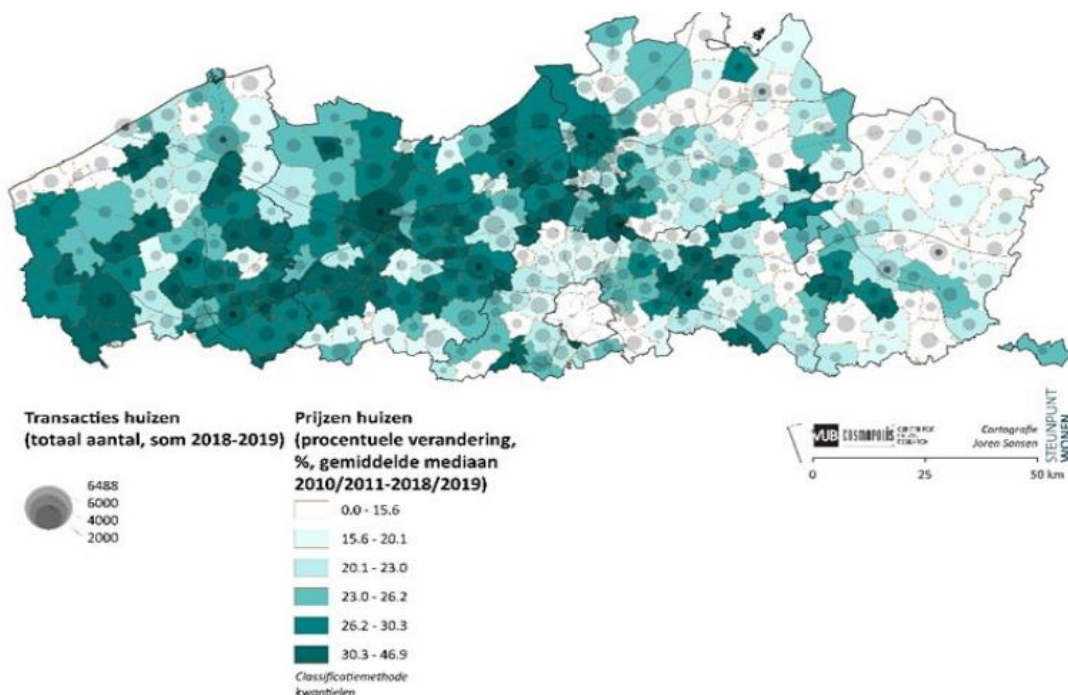
94% van de Eeklose gezinnen heeft volgens de bevraging isolerend glas in de woning; 88% heeft dakisolatie; 69% heeft een energiezuinige verwarmingsketel. Deze cijfers zijn tussen de gemeentemonitor 2017 en 2020 fors gestegen.

Eeklo telt in 2021 veel oude woningen (gebouwd vóór 1946): 30,2%. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' staat op 29,7%. Het Vlaamse Gewest heeft 26,7% woningen van vóór 1946. In buurgemeente Sint-Laureins bedraagt dit nog altijd 34,9%, in Assenede 32,7%, in Kaprijke 25,2%. Het aandeel woningen van vóór 1946 daalt uiteraard geleidelijk aan met de jaren.

Eeklo heeft ook heel veel kleine woningen (tot 104m² grondoppervlakte): 55,6% ten opzichte van 37,2% in het Vlaamse Gewest. Meer landelijke buurgemeenten zoals Kaprijke (18%) en Sint-Laureins (19,8%) hebben heel wat minder kleine woningen. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' staat op 40,9%. Het aandeel kleine woningen stijgt met de jaren.

De mediaanprijzen voor woningverkoop liggen in 2021 in Eeklo (€ 235.000) lager dan het Vlaamse gemiddelde (€ 295.000). De buurgemeenten liggen tussen € 245.000 (Assenede) en € 325.000 (Kaprijke). Onderstaande kaart uit de Woonmonitor 2021 toont de evolutie van de verkoopprijzen van huizen. Eeklo kleurt hier donker, wat betekent dat de prijzen tussen 2010 en 2019 fors stegen.

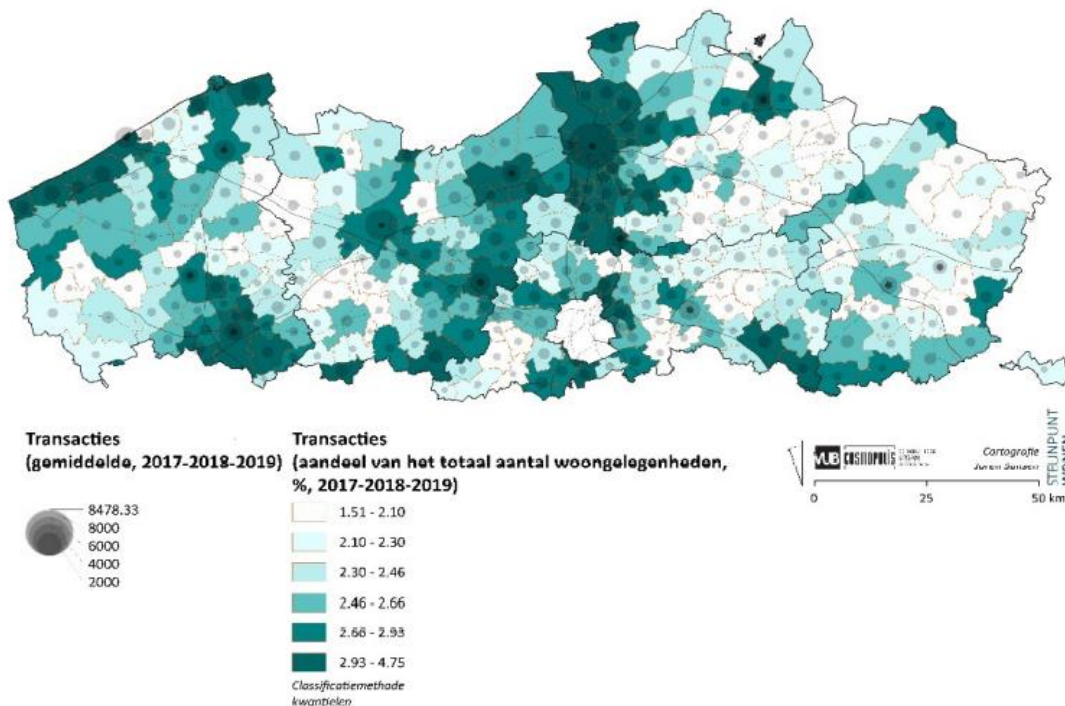
grafiek 29 *Toename mediaan prijzen verkochte huizen, procentuele verandering tussen gemiddelde mediaan 2010/2011 en gemiddelde mediaan 2018/2019; en aantal verkochte huizen in 2018 en 2019*

Bron: Statbel, op basis van AAPD

Op de kaart hieronder vind je het aantal verkochte woningen (gemiddelde van 2017-2018-2019) ten opzichte van het aantal woningen in 2019. Ook hier kleurt Eeklo donker. Dit betekent dat de jongste jaren heel wat woningen in Eeklo van eigenaar zijn veranderd.

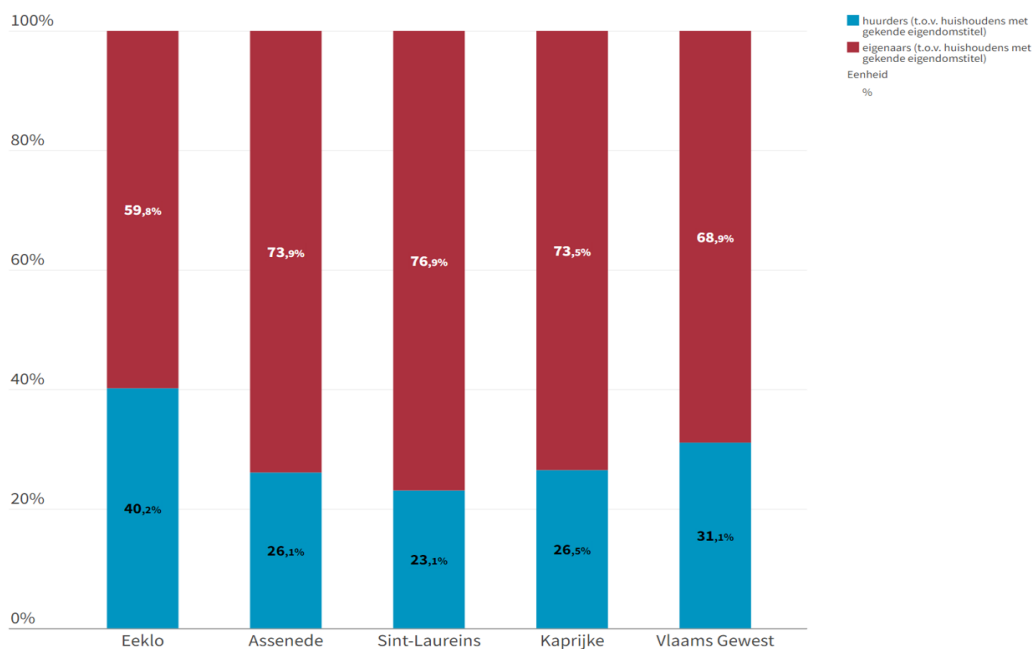
grafiek 30 *Gemiddeld aantal verkochte woningen in 2017-2018-2019, in aantal woongelegenheden en als aandeel van de woningvoorraad in 2019*

Bron: Statbel, op basis van AAPD

Eeklo telde in 2021 40,2% huurders en 59,8% eigenaars. In de buurgemeenten ligt het percentage eigenaars 73,5% of hoger; in het Vlaamse Gewest ligt het op 68,9%. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' telt 30,8% huurders en 69,2% eigenaars.

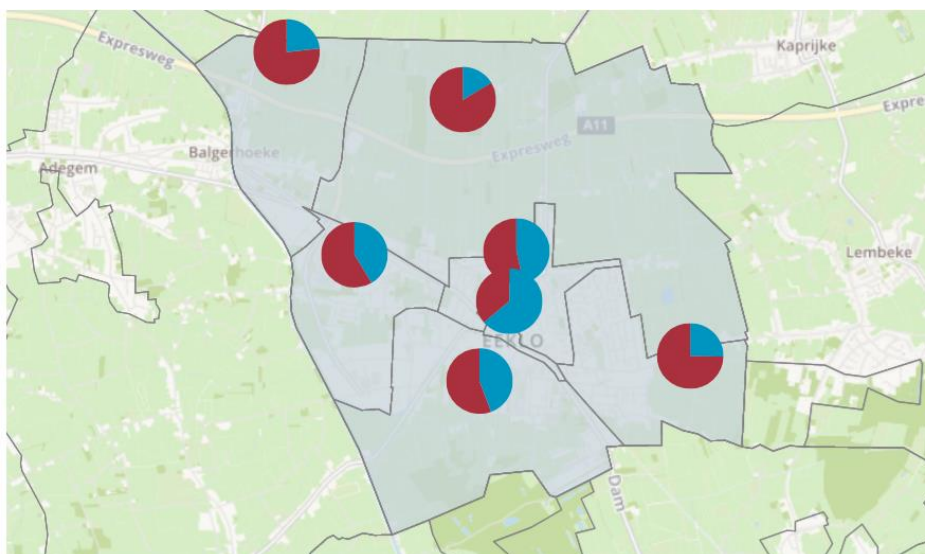
grafiek 31 Aandeel huurders en eigenaars – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2021

Bron: Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be

We zien grote verschillen tussen de 7 Eeklose buurten. Zo is het aandeel eigenaars in Balgerhoeke, Eeklo Noord Buitengebied en Eeklo Oost hoger dan het Vlaamse gemiddelde. In Eeklo centrum zien we een huurpercentage van bijna 64%.

grafiek 32 Aandeel huurders en eigenaars – buurten Eeklo - 2021

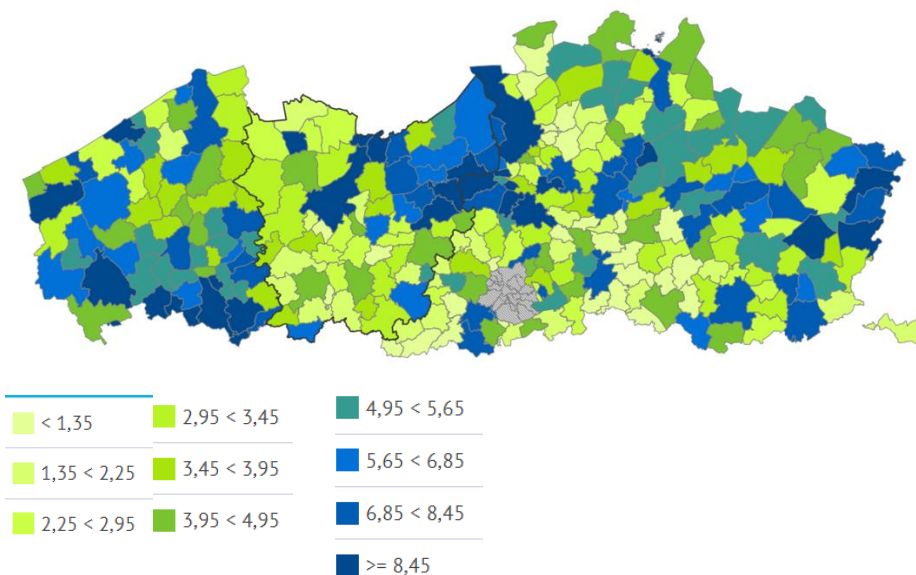
■ huurders (t.o.v. huishoudens met gekende eigendomstitel)
 ■ eigenaars (t.o.v. huishoudens met gekende eigendomstitel)

Bron: Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be

4.1.2 Sociale huur

In 2022 zijn er in Eeklo 759 sociale huurwoningen van de sociale huisvestingsmaatschappij en 107 woningen van het Sociaal Verhuurkantoor Meetjesland. Dit is in totaal goed voor 866 woningen. In verhouding tot het aantal private huishoudens is dit 8,7%; in het Vlaamse Gewest is dit 6%. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' heeft 6,8% sociale huurwoningen. De buurgemeenten scoren hier zeer laag (vb. Sint-Laureins met 1,6%, Kaprijke 2,4%, Assenede 2,9%).

grafiek 33 Aantal sociale huurwoningen per 100 huishoudens - 2022

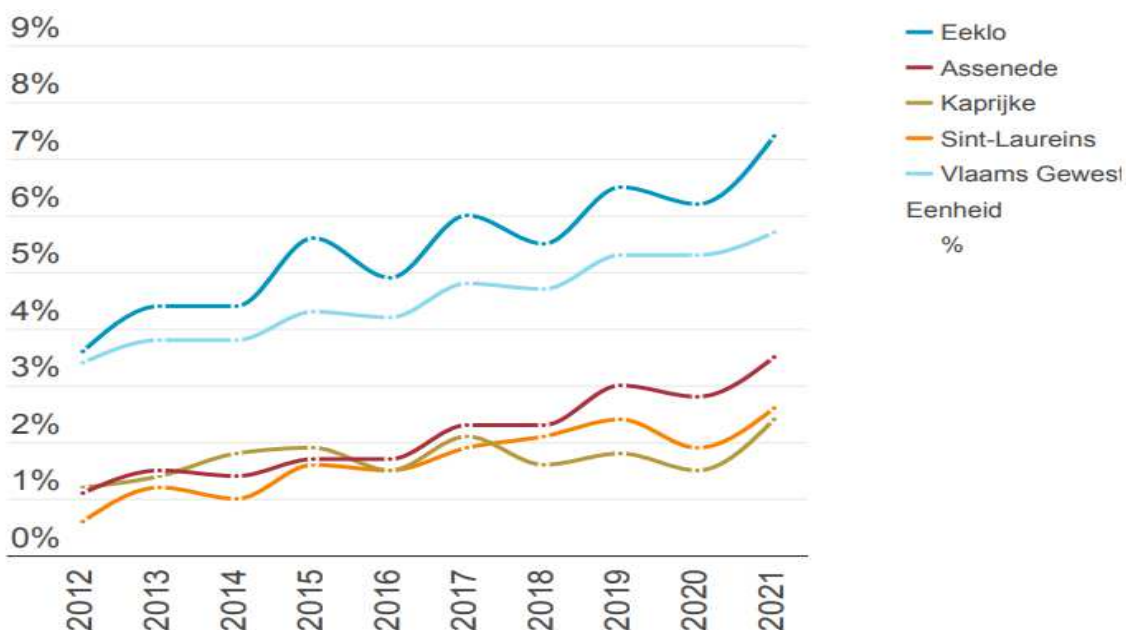
(bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen - provincies.incijfers.be)

7,4% van de Eeklose gezinnen staat op de wachtlijst voor een sociale woning. Dit aandeel neemt gestaag toe met de jaren. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' staat op 5,7% net als het Vlaamse Gewest; gemeenten als Kaprijke vb. staan op 2,3%.

Enkele cijfers uit het nieuwe rapport over sociale huur (situatie op 31/12/2021):

- Aanbod sociale huurwoningen bedraagt **866**; dit is een stijging met 19 woningen in vergelijking met 2020. De stijging is bijna volledig toe te schrijven aan het hogere aantal woningen bij SVK.
- Kandidaathuurders:
 - o het aantal gezinnen uit Eeklo op de wachtlijst is gestegen van 905 in 2020 naar **976** eind 2021: stijging van 7,8%. Hiervan willen 635 gezinnen in Eeklo blijven wonen.
 - o het aantal gezinnen uit Eeklo die langer dan 5 jaar op de wachtlijst staan is gestegen van 129 naar **179**: stijging van 38,8%. Hiervan willen 101 gezinnen in Eeklo blijven wonen.
 - o het aantal gezinnen dat in Eeklo wil komen wonen bedraagt **2.405** (1.387 in 2020). Het aantal gezinnen dat in Eeklo wil komen wonen en langer dan 5 jaar op de wachtlijst staat bedraagt **292** gezinnen (112 in 2020)
- Toewijzingen:
 - o in 2021 waren er **46** toewijzingen voor een sociale woning, tegenover 54 in 2020. Het aantal toewijzingen bij SVK is gelijk gebleven, terwijl dit bij de MBV daalde.

grafiek 34 Aandeel kandidaat-huurders voor een sociale woning t.o.v. aantal private huishoudens – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2012 tot 2021

Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen | provincies.incijfers.be

Eeklo telde eind 2007 735 sociale woningen. Tegen 2016 moesten er volgens het Bindend Sociaal Objectief 69 bijkomen. Er kwamen woningen bij en ondertussen telt ook het aantal SVK-woningen mee. Dit betekent dat er i.p.v. 69 er in 2021 al 112 zijn gerealiseerd (= 162%).

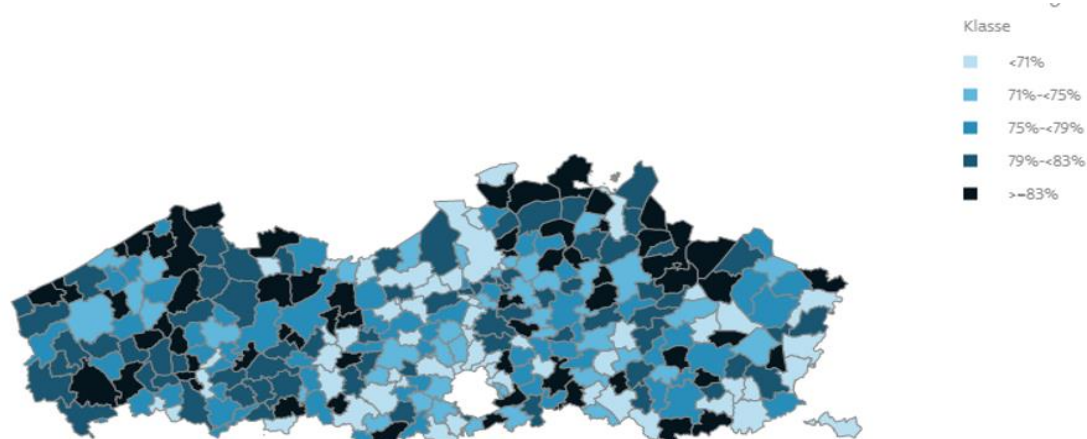
De gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning in Eeklo is in 2021 1.013 dagen. In het Vlaamse Gewest is dit 1.239 dagen. Voor Kaprijke: 1.009 dagen, voor Sint-Laureins 999 dagen, voor Assenede 981 dagen.

4.1.3 Tevredenheid over de woonsituatie

Uit de survey van de gemeentemonitor (2020) komen volgende resultaten inzake wonen:

- 86% van de Eeklonaren is tevreden over zijn/haar woning (in buurgemeenten scoort dit meer dan 90%). Dit is 2% minder dan in 2017. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo haalt dit 90%.
- 64% is tevreden over het zicht op groen (= lage score, was in 2017 66%). Het Vlaamse Gewest scoort 72%, Kaprijke en Sint-Laureins zitten op 90%, Assenede op 84%. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo haalt dit 75%.
- 74% is tevreden over de buurt (buurgemeenten: 83% en meer). Eeklo zakt een procentje in vergelijking met 2017. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 82%.
- 62% van de Eeklonaren is tevreden over de stad. Dit is een hele lage score. Dit is niet gewijzigd sedert 2017. In heel het Vlaamse Gewest zijn er 10 gemeenten die nog lager scoren. Het Vlaams gemiddelde is 75%, Assenede haalt 78%, Kaprijke 81%, Sint-Laureins 84%. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo haalt dit 75%.

grafiek 35 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de gemeente of stad in % - Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020

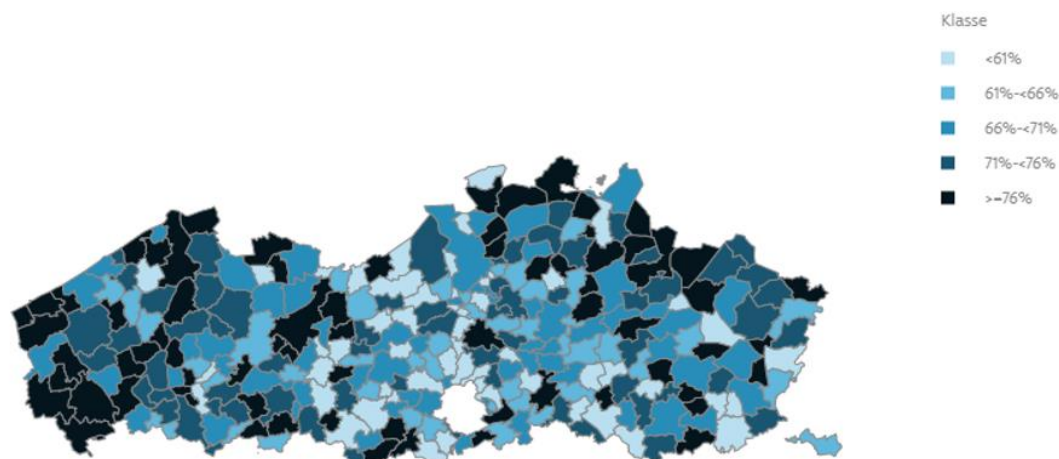

(bron: Burgerbevraging gemeente-stadsmonitor 2020, ABB)

- 83% van de Eeklonaren woont in 2020 graag in de stad Eeklo (dit was 79% in 2017). Ten opzichte van buurgemeenten Assenede (92%), Kaprijke (95%) en Sint-Laureins (96%) is dit laag. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dit 91%.
- 22% had intenties om te verhuizen (= hoog in vergelijking met de buurgemeenten: ong. 15 tot 17%). 10% wil in Eeklo blijven wonen, 12% niet. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo haalt dit 9%.
- 73% woont al meer dan 10 jaar in Eeklo. Het Vlaamse gemiddelde is 75%; hetzelfde als in Sint-Laureins. Assenede scoort hier 80%, Kaprijke 81%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 76%.
- 49% van de Eeklonaren vindt dat de straten en trottoirs net zijn (was 53% in 2017). Dit is een lage score vergeleken met buurgemeenten als Kaprijke (64%) en Sint-Laureins (61%). Assenede haalt 51%. Het Vlaamse gemiddelde is 64%. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo haalt dit 66%.

47% van de ondervraagde Eeklonaren is in 2020 fier op zijn of haar stad (dit is 1% hoger dan in 2017). Dit is de op 6 na laagste score voor heel het Vlaamse Gewest. Het Vlaamse gemiddelde ligt op 68%; Assenede haalt deze score. Sint-Laureins (82%) en Kaprijke (80%) scoren heel wat hoger (en ook enkele procenten meer dan in 2017). In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo haalt dit 65%.

grafiek 36 Aandeel van de inwoners dat fier is op de gemeente of stad in % - Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020

(bron: Burgerbevraging gemeente-stadsmonitor 2020, ABB)

De resultaten van de Buurtenmonitor 2022 geven het volgende inzake tevredenheid over de woning en woonomgeving:

- tussen de buurten onderling is de tevredenheid over de globale leefbaarheid in de buurt lager in Eeklo Centrum in vergelijking met alle andere buurten (met uitzondering van Eeklo-Zuid). Eeklo Zuid scoort ook lager dan Eeklo Oost
- tevredenheid over buurt:
 - o in Balgerhoeke zijn de inwoners het meest tevreden over hun buurt
 - o in Eeklo Noord Buitengebied, Eeklo Oost en Eeklo West lijkt de tevredenheid ook mee te vallen
 - o Eeklo Centrum en Eeklo Zuid scoren op bijna alle aspecten rond beleving buurt, contact met medebewoners en hinder het slechtst. Eeklo Noord scoort meestal iets beter dan Eeklo Centrum en Eeklo Zuid, maar de inwoners lijken vaak minder tevreden over aspecten rond beleving buurt en contacten met medebewoners dan de inwoners van de andere buurten.
- in Balgerhoeke en Eeklo Noord Buitengebied is er een grotere tevredenheid met de eigen woning dan in Eeklo Centrum
- op vlak van zicht op groen scoort Eeklo Noord Buitengebied significant hoger dan alle andere buurten (met uitzondering van Balgerhoeke); Eeklo Centrum scoort lager dan alle andere buurten
- fierheid over de buurt: Balgerhoeke scoort duidelijk hoger dan de meeste andere buurten. Eeklo Centrum en Eeklo Zuid scoren lager dan Balgerhoeke, Eeklo Noord Buitengebied en het Oost-Vlaamse platteland. Eeklo Centrum scoort ook lager dan Eeklo Oost.
- netheid: Balgerhoeke lijkt de uitzondering en scoort duidelijk hoger dan alle andere buurten op vlak van netheid straten en voetpaden. Eeklo Zuid scoort het slechtst.

4.1.4 Kencijfers eigen diensten

In 2021 werden in Eeklo 111 conformiteitsattesten uitgereikt (= 27,95 per 1.000 huurwoningen). De Belfiuscluster scoort hier 12,42. In 2020 was dit voor Eeklo 148 stuks (= 37,96 per 1.000 huurwoningen) en voor de Belfiuscluster 12,31 per 1.000 huurwoningen. De scores voor 2019 waren respectievelijk 54,45 (210 stuks) en 11,66.

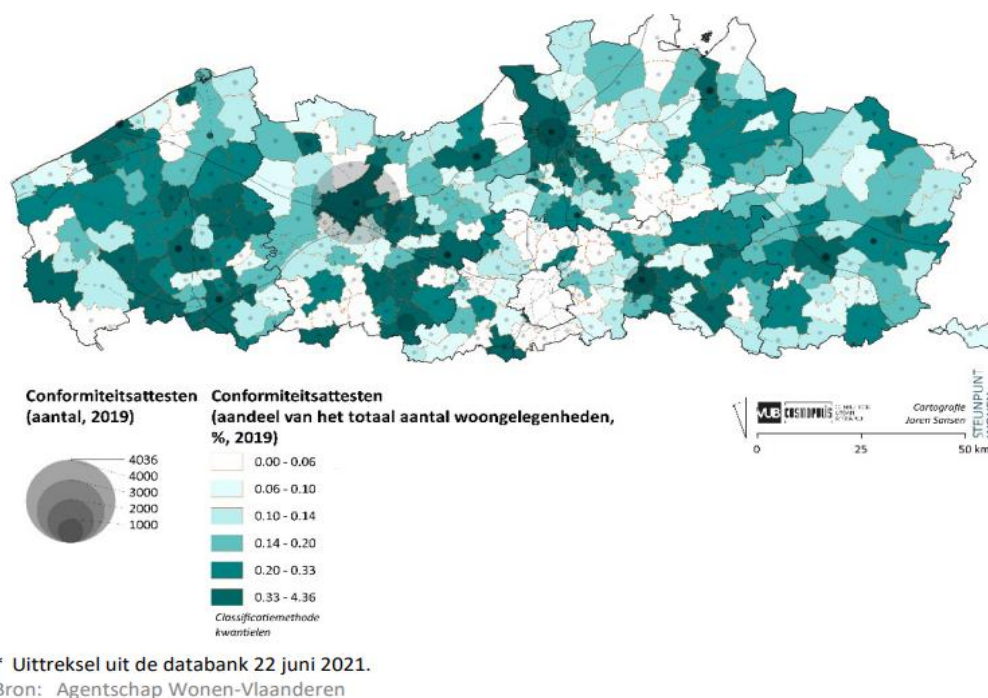
Volgens het reglement verplicht conformiteitsattest moest in 2022 gestart worden met de woningen ouder dan 35 jaar. Gezien de achterstand in de behandeling van dossiers ondertussen was opgelopen tot 2 jaar en gezien er personeelsproblemen waren in de Woonwijzer, waardoor er geen woningcontroleur beschikbaar was, is de werking van het verplicht conformiteitsattest tijdelijk opgeschort. In de loop van 2022 is een hervorming van het reglement voorbereid. De hervorming moet ervoor zorgen dat het beleid rond het verplichte conformiteitsattest effectief kan uitgevoerd worden.

In Eeklo zijn in 2021 23 besluiten genomen tot ongeschiktheid/onbewoonbaarheid van woningen (= 5,79 per 1.000 huurwoningen). Voor de Belfiuscluster was dit 2,53. In 2020 zat dit voor Eeklo nog op 9,75; de Belfiuscluster op 4,05. In 2019 was dit respectievelijk 2,33 en 2,44.

In 2021 zijn in Eeklo 243 onderzoeken uitgevoerd in het kader van woningkwaliteit (= 61,19 per 1.000 huurwoningen). In de Belfiuscluster lag dit op 31,14. In 2020 deed Eeklo woningonderzoeken in 219 woningen (56,17 per 1.000 huurwoningen – Belfiuscluster: 23,57). In 2019 lag dit op 364 Eeklose woningen (= 94,37 per 1.000 huurwoningen – Belfiuscluster: 23,25).

In onderstaande grafiek is te zien dat we in Eeklo hoog scoren op vlak van conformiteitsattesten.

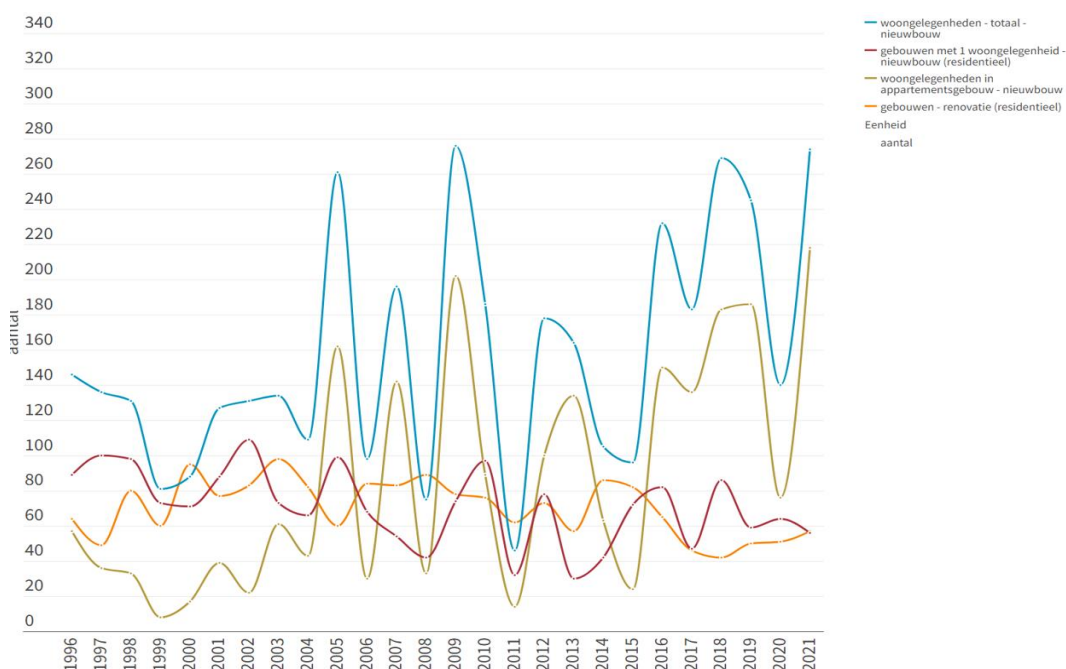
grafiek 37 *Uitgereikte conformiteitsattesten in 2019, aantallen en aandelen t.o.v. het aantal woonegelegenheden (in %), Vlaams Gewest – 2019*

Tussen 2010 en 2020 werd de gemeentelijke verbeteringspremie in Eeklo 81 keer aangevraagd, waarvan 49 keer goedgekeurd.

In de grafiek hieronder wordt het aantal nieuwbouw- en renovatieprojecten in de stad weergegeven, tussen 1996 en 2021. De pieken duiden op realisatie van nieuwe woonwijken (blauw: nieuwbouw woonegelegenheden; rood: nieuwbouw eengezinswoningen; lichtgroen: nieuwbouw appartementen; oranje: renovatie woonegelegenheden). In 2021 werden 274 nieuwe woonegelegenheden vergund, waarvan 56 eengezinswoningen en 218 appartementen. 57 woningrenovaties werden vergund.

grafiek 38 *Aantal nieuwbouw / renovaties – Eeklo – 1996 tot 2021*

(bron: Statbel – statistiek bouwvergunningen en begonnen gebouwen – provincies.incijfers.be)

4.1.5 Uit: Klimaatrapport van provincies.incijfers.be

In het klimaatrapport van provincies.incijfers.be staan enkele woon- en woninggerelateerde kencijfers.

In het Vlaamse Gewest zien we dat het aantal premies voor warmtepompen over de jaren heen laag blijft.

In 2021 noteren we voor Eeklo 7 uitbetaalde premies voor warmtepompen. Het gaat afgerond om 0,7 aanvragen per 1.000 huishoudens (t.o.v 0,8 in Oost-Vlaanderen en 0,6 in het Vlaamse Gewest).

In 2021 noteren we voor Eeklo 2 uitbetaalde premies voor zonneboilers. Het gaat om 0,2 aanvragen per 1.000 huishoudens (t.o.v 0,3 in Oost-Vlaanderen en 0,3 in het Vlaamse Gewest).

Voor Eeklo zijn er 9 uitbetaalde premies voor vloerisolatie in 2021. Dit is 0,9 aanvragen per 1.000 huishoudens (t.o.v 2,2 in Oost-Vlaanderen en 2 in het Vlaamse Gewest).

Wat betreft beglazing gaat het om 59 uitbetaalde premies in Eeklo (2021). Het aantal aanvragen per 1.000 huishoudens is 6 (t.o.v 8,9 in Oost-Vlaanderen en 8,7 in het Vlaamse Gewest).

In Eeklo werden 52 premies voor dakisolatie uitbetaald in 2021. Per 1.000 huishoudens is dat 5,3 premies. In Oost-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest gaat het respectievelijk om 10 en 11,3 per 1.000 huishoudens.

Voor muurisolatie gaat het om 3,3 aanvragen per 1.000 Eeklose huishoudens of 33 in totaal. In Oost-Vlaanderen is dat 5,7 en in het Vlaamse Gewest 4,5 per 1.000 huishoudens.

In 2021 scoren de Eeklose premieaanvragen over het algemeen lager dan in 2020.

In Eeklo werden 1.227 EPB-dossiers ingediend van 2010 tot en met 2021. Ter vergelijking, het totale woningbestand is 10.739 woningen (2021). Het gemiddeld E-peil van de Eeklose nieuwbouwwoningen daalt met de jaren, en zat in 2020 op 32. In 2021 stijgt dit licht naar 35.

tabel 15 Evolutie gemiddeld E-peil en EPB-dossiers nieuwbouwwoningen – Eeklo – 2010 tot 2021

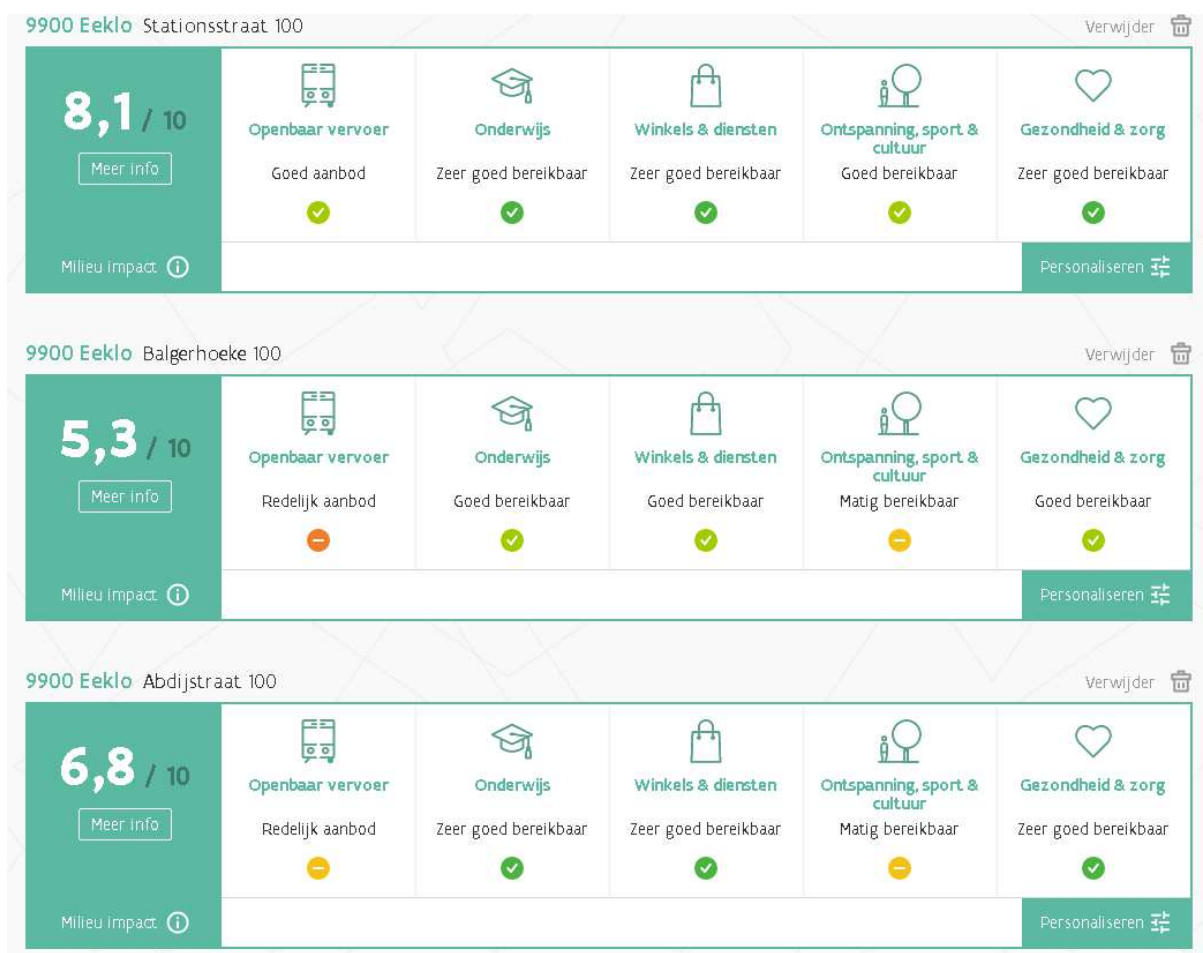
	EPB-dossiers van nieuwbouwwoningen [aantal]	gemiddeld E-peil van afgewerkte nieuwbouw woningen [E-peil]
2010	64	80
2011	93	77
2012	101	77
2013	88	64
2014	86	64
2015	83	64
2016	76	62
2017	190	49
2018	118	49
2019	105	36
2020	45	32
2021	178	35

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatsagentschap (VEKA) | provincies.incijfers.be

4.1.6 Mobiscore

De Mobiscore berekent de afstand van elk adres in het Vlaamse Gewest naar verschillende soorten voorzieningen: winkels en horeca, kinderopvang en scholen, dokters en ziekenhuizen, sport- en cultuurinfrastructuur en openbaar vervoer. De score houdt rekening met het verwachte aantal verplaatsingen voor specifieke voorzieningen en het vervoermiddel dat een gemiddelde Vlaming zou gebruiken voor deze verplaatsingen. Daarnaast houdt de Mobiscore rekening met de milieukosten (luchtvervuiling, files, geluidshinder, ...) van dat vervoermiddel.

Als voorbeeld gaven we drie straten in Eeklo in, verspreid over het grondgebied. Omdat Eeklo heel goed scoort op voorzieningenniveau, scoren de meeste woningen vrij goed tot goed in Eeklo:

(bron: www.mobiscore.be)

4.2 Interne documenten

4.2.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Wonen

- invoeren van verplichte conformiteitsattesten
- inzetten op leegstand, verkrotting, verwaarlozing van huizen en handelspanden

4.3 Gesprekken

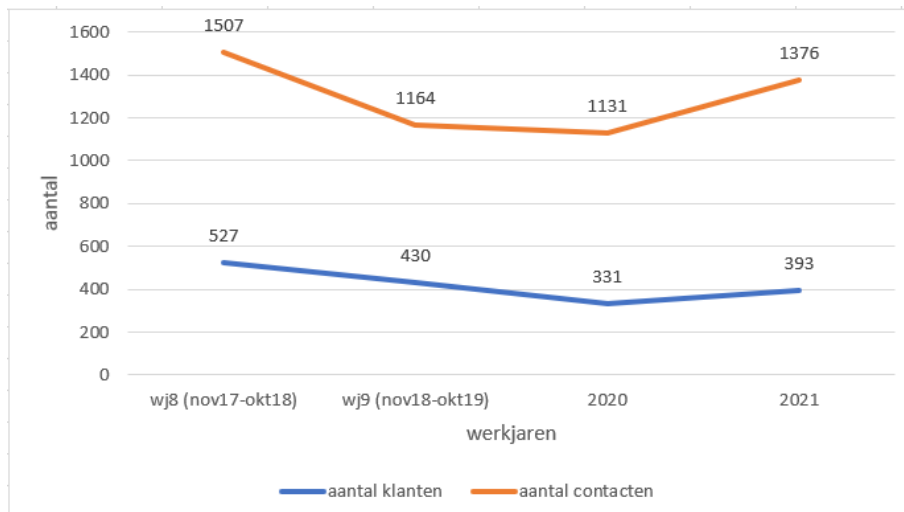
4.3.1 Woonwijzer Meetjesland

Op 14 december 2018 werd een gesprek gevoerd met Maarten Quintelier, de toenmalige coördinator van Woonwijzer Meetjesland.

Wooncentrum Meetjesland voert al sedert 1998 adviserende en beleidsondersteunende taken uit voor diverse gemeenten in het Meetjesland waar het woonproblematieken en woonthema's aangaat. In 2021 ging de dienstverlening van Wooncentrum Meetjesland over in Veneco.

Onderstaande grafiek geeft het aantal klanten en contacten weer met de adviseurs van de Woonwijzer in de jongste werkjaren. Dit gaat om contacten in verband met gestructureerde basisinformatie, begeleiding op maat of dossiers inzake woningkwaliteit. Het aantal klanten en contacten daalt over de jaren, maar de dossiers worden complexer.

grafiek 39 Aantal klanten in Eeklo / contacten met Eeklonaren in de Woonwijzer – diverse werkjaren

(bron: cijfers Woonwijzer Meetjesland – eigen bewerking)

De zitdagen in Eeklo vinden plaats in de Zuidkaai.

De woonwijzer ondersteunt stad/OCMW:

- sedert augustus 2018 is de **verordening verplicht CA** van kracht. In een eerste fase (2018-2020) worden alle nieuwe verhuringen van woningen van 50 jaar of ouder gescreend. Voor de onderzoeken in functie van het verplicht CA is een apart convenant met de woonwijzer afgesloten.
- kwaliteitsbewaking: alles inzake leegstand wordt door de stadsadministratie afgehandeld. Inzake ongeschiktheid/onbewoonbaarheid gebeuren de screenings door de Woonwijzer, het dossier wordt uitgevoerd door de dienst huisvesting van de stad. Vanaf 2023 zal de stad dit weer op zich nemen.
- voor het OCMW worden energiescans uitgevoerd (al sedert 2008). In 2019: energiescan bij 89 gezinnen op doorverwijs van OCMW (2018: 64); 70 gezinnen bereikt voor individuele energiebegeleiding

Trends die in 2018 werden aangehaald vanuit de Woonwijzer:

- Kleinere woongelegenheden / samenhuizen
- Verordening rond woonkwaliteit (moet matchen met de trend van kleiner behuizen)
- Renovatie van sociaal patrimonium zonder dat er nieuwe woningen bijkomen
- Aandacht voor energie en duurzaamheid
- Behoud van vrije ruimte
- Gevecht tegen CO₂ vervuiling van particuliere oorsprong

4.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

We maken deze oefening opnieuw begin 2023.

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Actief inspelen op woonkwaliteit via procedures OG/OB	Kennis woonadvies zit extern
Verplicht conformiteitsattest	Info van woonoverleg wordt te weinig teruggekoppeld naar politiek
Samenwerking met Woonwijzer	Woonpremies worden heel weinig aangevraagd: niet aangepast / niet bekend?
Eigen gemeentelijke woonpremies	

4.5 Externe documenten

4.5.1 Uit: Wootrends in Europa – zijn we klaar voor de toekomst? (Matexi op Woondag van VVSG en Wonen Vlaanderen op 6/12/18)

Enkele aandachtspunten:

- Tegen 2050 woont 70% van de Europeanen in verstedelijkt gebied
- Demografische trends: toename van bevolking, toename van éénpersoons- en kleine gezinnen, toename van vergrijzing
- Economische trends: nieuwe manieren van werken (anytime – anywhere); customization (aanpassen van producten aan persoonlijke smaak)
- Bouwtrends: de bouwactiviteit blijft toenemen, vooral residentieel. 64% van de woningbouw gaat om appartementen; grote renovaties nemen af, gemiddelde oppervlakte van woningen zakt van 140m² in 1998 naar 90 m² in 201
- Sociale trends: 80% van de Belgische jongeren van 20 tot 24 jaar wil woning bouwen/kopen
- Technologische trends: consumptieve maatschappij, informatisering en digitalisering, mondige burgers, sharing economy, traditionele bouwsector moet mee in de vernieuwing van de technologie
- Ecologische trends: klimaat wordt meer en meer belangrijk (bewustwording bij consument en bedrijf); trend naar schonere, energie-efficiëntere industrie; leefbaarheid in de steden komt onder druk; meer vraag naar klimaatbestendig, energieneutraal en circulair bouwen; België heeft op 1 na hoogst bebouwingsgraad in Europa
- Tegen 2030 moeten er 330.000 nieuwe woningen bijkomen: druk op ruimte is groot
- Politiek-juridische trends: beleidsplan Ruimte Vlaanderen met de betonstop en de visie van de Vlaamse Bouwmeester; onaangepaste BTW-regelgeving; praktische problemen bij realisatie van de nodige verdichting
- Problematiek van de betaalbaarheid: tussen 2003 en 2013 is het aandeel Vlaamse gezinnen met betaalproblemen gestegen van 13 tot 20%. 20% van de Vlamingen is single. Slechts 30% van de gezinnen kan in theorie een gemiddeld huis/appartement kopen. Maar toch:
 - droomt 38% van de mensen die van woning willen veranderen over een instapklare nieuwbouw
 - wil 32% zelf een woning bouwen
 - wil 23% een bestaande woning kopen / verbouwen.

Nieuwe trends inzake wonen:

- co-living – cohousing: co-living is goed voor koppels zonder kinderen, in de stad, delen van buitenruimte/keuken/werkplekken (niet sanitair, slaapvertrekken), sociaal contact, bijbetalen voor extra services
- full serviced co-living
- nieuwe bouwmethodes: microwonen, flexibel wonen, modulair bouwen
- circulair (ver)bouwen
- co-creatie

- groepswooningbouw is nog vaak niet kwalitatief genoeg en biedt te weinig diensten aan. Hier moet anders over gedacht worden: nadruk op maatschappelijke winsten, betaalbaarheid, collectieve tegenover persoonlijke voordelen
- belang van derde plekken in de stad (naast plek voor wonen en plek voor werken)

4.5.2 Uit: Woonwensen en de doelstellingen en ontwikkelingsperspectieven voor woningen en woonomgevingen van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (2017)

P. 3-4:

“Het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zet in op efficiënter ruimtegebruik: de bestaande bebouwde ruimte moet beter benut worden en het bijkomend ruimtebeslag moet naar 0 in 2040. Nieuwe woningen moeten vooral binnen bestaande bebouwde ruimte gebouwd worden, het ‘ruimtelijk rendement’ moet omhoog door hergebruik van gebouwen en het inzetten op hogere woondichtheden. Nieuwe ontwikkelingen en woningbouw moeten zo veel mogelijk gebundeld worden rond plekken die goede bereikbaarheid via hoogwaardig openbaar vervoer combineren met een zeker niveau van voorzieningen. Door de combinatie van de zogenaamde ‘knooppuntwaarde’ (hoog of laag) en het voorzieningenniveau (hoog of laag) worden 4 verschillende types van locaties onderscheiden, die elk eigen ontwikkelingsperspectieven (moeten) krijgen...”

...De ontwikkeling van het woningbestand, het voorzieningenaanbod en het gamma van werklocaties gebeurt vanuit een bovenlokale ruimtelijke visie omdat het ruimtelijk functioneren ervan een duidelijke bovenlokale dimensie heeft” (draft beleidskader ‘bovenlokaal’).

Andere principes om het ruimtegebruik efficiënter te maken zijn dat leegstand geactiveerd moet worden en dat er menging van functies en gemengde leefmilieus worden voorgesteld, waarbij functies verweven worden, vb wonen en werken, voor zover de hoofdfunctie dit toelaat.”

Verder schuift het BRV volgende principes voor woonomgevingen naar voor:

“LEVENSLLOOPBESTENDIG INRICHTEN

Publieke en niet-publieke ruimtes zijn ingericht op maat van iedereen, ongeacht leeftijd of beperkingen. Functies voor alle fasen van de levensloop zijn beschikbaar. Creativiteit wordt aan de dag gelegd om de ruimte zuinig en functioneel en integraal toegankelijk in te richten voor zowel jong als oud, zorgbehoevend of gezond.

REKENING HOUDEN MET DEMOGRAFIE BIJ NIEUWBOUW OF RENOVATIE

Demografische tendensen, zoals de trend naar kleinere huishoudens en de vergrijzing, zijn een belangrijke factor bij de transformatie van de bebouwde ruimte. Het woningpatrimonium zal worden aangepast op basis van de veranderende huishoudenssamenstelling en de vergrijzing.

FLEXIBELE WOONGELEGENHEDEN

Woongelegenheden zijn flexibel en multifunctioneel om tegemoet te komen aan veranderende gezinsgroottes. Variabele indelingen, mogelijkheden tot uitbreiding, en opsplitsing van ruimtes, gemeenschappelijke ruimtes aanpasbaar aan de levensfase en meergenerationeel wonen worden ruimtelijk gefaciliteerd.

WOONWIJKEN MET AANDACHT VOOR SOCIALE MIX

De leefkwaliteit van woonwijken is een belangrijk aandachtspunt. Daarom is het belangrijk dat in woonwijken diverse woonvormen aan bod komen, waarbij zowel meergenerationeel wonen, inkomensgerelateerd wonen, kleinere woonvormen enzovoort samen voorkomen en plaats bieden voor oud, jong, alleenstaanden en gezinnen en waarbij de publieke groene ruimte zo is ingericht dat ze een goede ontmoetingsplaats vormt. Dit bevordert de sociale cohesie.”

4.5.3 Uit: Van huisje-tuintje-beestje-auto naar de cappuccino-stad? Vlaamse woonwensen in context (2017)

“Wonen is een basisbehoefte en is daardoor heel wat meer dan het hebben van een dak boven het hoofd. Wonen voorziet in sociale status, heeft impact op de toegang tot de arbeidsmarkt, het onderwijs en andere diensten. Wonen is een kader waarbinnen het gezin functioneert en een manier waarop economische, sociale en politieke relaties worden gestructureerd” (Achterberg & Marcuse, 1983) – p. 4

“Omdat het Belgisch-Vlaamse woonmodel zo onveranderbaar (b)lijkt, hebben Depraetere e.a. (2015) het over een ‘woonorde... De Belgisch-Vlaamse woonorde heeft een sterk liberaal-economisch karakter. Het basismechanisme dat de toegang tot een woning reguleert, is de individuele verantwoordelijkheid van een huishouden om zelf voldoende financiële middelen te verwerven om een huis te (laten) bouwen, te kopen of huren” (Meert & Bourgeois, 2005) – p. 6

“In deze Belgisch-Vlaamse woonorde bestaan grosso modo drie posities. De meerderheidspositie is die van de **woningeigenaar**. Deze positie vereist startkapitaal en financiële stabiliteit. Een minderheid van de bevolking die niet voldoende eigen middelen heeft om zich een woning aan te schaffen, bevindt zich op de huurmarkt. Een tweede positie in de woonorde is die van de **sociale huurder**. Om deze tweede positie te voorzien, speelt de geïnstitutionaliseerde solidariteit van de samenleving een centrale rol, aangezien via overheidsmiddelen de toegang tot een woning wordt gerealiseerd voor een groep die dit niet zelf kan realiseren. De aanhoudend lange wachtlijsten tonen echter aan dat de nood veel groter is dan het aanbod. Beschikbare woningen worden toegewezen volgens toewijzingscriteria en wachtlijsten worden gemanaged door het invoeren van prioriteitsregels voor specifieke groepen. Een beperkt inkomen is op dit marktsegment geen belemmering om toegang te krijgen. Een derde en laatste positie binnen de woonorde is die van de **private huurder**. Dat is – een kleine groep welgestelde huurders buiten beschouwing gelaten – de minst gunstige positie. De groep die via de private huurmarkt toegang tot een woning vindt, houdt procentueel het minst over van haar inkomen. Deze groep verarmt dus via haar positie in de woonorde (De Decker e.a., 2015). Op de private huurmarkt is discriminatie een belangrijk mechanisme dat de toegang tot wonen verhindert voor specifieke groepen (bijvoorbeeld etnisch culturele minderheden, mensen met een vervangingsinkomen, personen met een handicap – zie Loopmans e.a., 2014)” – p. 7

“Er is dus gaandeweg een woonorde ontstaan met als norm het bezit van een eigen gezinswoning, bij voorkeur met tuin (De Decker, 2011b) en gelegen buiten de stad (bijvoorbeeld Verhetsel e.a., 2003). Een gesettelde norm werkt structurerend en wanneer succesvol zelf versterkend (Meeus & De Decker, 2013). Het bereiken van de norm is voor zowel het beleid – bijvoorbeeld 70% is eigenaar - als de mensen bovendien een indicator van succes. ‘Eigenaar worden’ is voor laatstgenoemde dan ook een krachtig signaal. Het indiceert ‘geslaagd zijn’, ‘erbij horen’ en afhankelijk van de uitvoeringsgraad en locatie van de woning ook ‘status’” – p. 9

“Gezien er in België en later Vlaanderen nauwelijks projectmatig werd gebouwd, dienden de huishoudens zelf ofwel hun woning te bouwen of op zijn minst daartoe het initiatief te nemen (Smets, 1977). Het eigen initiatief zou dan ook de praktijk gaan domineren (Dol e.a., 2012). Met als gevolg een dominantie van hyper-kleinschaligheid, de bouw van woning per woning op een eigen perceel” – p. 10

“Vandaag is ‘anders’ wonen en meer dan voorheen ‘stedelijk’ wonen een legitiem alternatief. De stad is ‘pret’ (De Decker & Meeus, 2012). Een nieuwe ‘wie zijn ze?’-stedelijke middenklasse lijkt gaandeweg haar intrede te doen. Feit is dat de steden bruisen en bakfietsen, pop-ups en baristas niet uit het straatbeeld zijn weg te denken. Over de motieven en vooral de perspectieven van deze stedelingen is nog weinig geweten. Een combinatie van argumenten lijkt in het geding. Voor een groep zal het ongetwijfeld een pragmatische keuze zijn (en daarin verschillen ze niet van de ‘die hard’ stedelingen): in de stad is alles nabij – scholen, winkels, vrije tijd. Een tweede auto is niet nodig en men verspilt geen quality time in de files. Verplaatsingen te voet en met de fiets domineren. Een andere groep zal meer dan waarschijnlijk (ook) voor de stad kiezen om principiële redenen, vanuit het duurzaamheidsperspectief. Ze nemen er de stedelijke drukte wel bij...

...Zonder dat getal te verabsolueren, was en is voor velen het bouwen of kopen en verbouwen van een woning, zo rond de imaginaire deadline van 30 jaar, een quasi definitief gegeven. Het was de woning waarin men zou sterven. De vraag stelt zich of dit voor nieuwe stedelijke middenklasse ook zo is. Is die stedelijke woning een plek waarin met een lange tijd wenst te blijven? Of is het een opstap

naar iets anders? Gefinancierd met de meerwaarde van de verkoop van stedelijke woning? Ook daar is nog weinig over geweten. De hypothese leeft dat ook in Vlaanderen een soort 'woonladder' ontstaat, dat men m.a.w. start in een kleine eigendomswoning om vervolgens – eventueel via extra tussenstappen – naar de min of meer definitieve gezinswoning te verhuizen (Winters, e.a., 2015).” – p. 11-12

4.5.4 Uit: Evolutie van de betekenis van het wonen in Vlaanderen (2018)

P.3:

“Het verwerven van een eigen woning heeft veel betekenissen:

- Sociale stijging op de ladder, het gevoel ‘geslaagd zijn’ of op zijn minst erbij te horen
 - Onafhankelijkheid
 - Appeltje voor de dorst/pensioen
 - Eigenheid en individualiteit
 - Geprezen ‘privacy’
 - Vrij groot kunnen bouwen (door DIY besparen en geleidelijk aan comfort toevoegen)
- (De Decker P., Eigen woning: geldmachine of pensioensparen?, Garant: Antwerpen-Apeldoorn (2013).)”

“De stedelijke woningtypologieën dienen (gedeelde) binnen- en buitenruimten te hebben voor een familiefeest, een barbecue of het bricoleren. Ook een (gedeelde) tuin behoort tot deze mogelijkheden. Hier stellen zich diverse ontwerpvragestukken, zoals per hoeveel woningen bepaalde ruimten nodig zijn. Maar ook naar diversiteit. Senioren zullen een andere soort buitenruimte wensen, dan jongeren bijvoorbeeld.” – p. 5

“Een fietsenberging zal een onmiskenbaar onderdeel van het stedelijk wonen vormen. Bij collectieve woonprojecten is een (gedeelde) fietsenstalling een must. Stedenbouwkundig heeft dit tot gevolg dat woonlocaties op fietsafstand van het stadscentrum of bepaalde faciliteiten (scholen, kinderopvang, werkgelegenheid) gegeerd zijn en blijven. Door de doorbraak van de elektrische fiets kan de actieradius toenemen. Bij etnisch-culturele minderheden is dit minder evident, en moet meer ingezet worden op openbaar vervoer en autodelen.” – p. 7

“Er werd nog geen systematisch onderzoek naar gedaan, maar er zijn wel aanwijzingen dat 1e en 2e generatie migranten ook het Belgische woonpatroon achterna gaan. Ze ervaren ook dat huren in België geldverlies betekent, en streven er ook naar om een eigen woning te verwerven.” – p. 9

“Het huis wordt meer en meer een werk- en ontspanningsplek die door zijn technologie een afgelegen locatie (zoals een suburbane of landelijke omgeving) mogelijk maakt. De digitale communicatie en mogelijkheden verminderen de noodzaak aan verplaatsingen. Door het thuiswerken (ook het nieuwe werken genoemd) wordt het huis een (tijdelijke) werkplek en daardoor kan een langere woon-werkafstand mogelijk zijn.

Door de digitale intrusie in huis waardoor afleiding verleidelijk is, zoeken studenten rustige publieke interieurs op, vnl. bibliotheken, om te studeren onder peer pressure. Voor werkenden nemen diverse vormen van gedeelde werkplekken, satellietkantoren, aan belang toe. Ook zij laten een grotere woon-werkafstand toe. Ruimten waar sociale controle mogelijk is, winnen dus aan belang.” – p. 9

“De vraag naar woningen in stralingsarme oorden zal toenemen. Dit maakt dus woningen op afgelegen plekken meer gegeerd. Maar ook steden die daarin het voortouw nemen, kunnen op termijn gegeerde woonplekken worden.” – p. 10

“Ouderen wensen zo lang mogelijk in hun (te grote) woning te blijven wonen. Ze huren liever zorg in dan de zorg zelf op te zoeken. Daarnaast blijven de jongeren langer thuis wonen (42,5% van de Vlaamse jongeren tussen 18 en 34 jaar woont nog thuis) (“Almaar meer jongeren blijven thuis plakken”, 15/05/2017, De Standaard) . Niet omdat ze thuis willen wonen maar omdat een woning verwerven niet evident is. (ILIV, “Ook generation Y hunkert naar een eigen thuis”, persdossier oktober 2014, in: <http://docplayer.nl/93444-Ookgeneration-y-hunkert-naar-een-eigen-thuis.html>)

Deze twee groepen hebben een woonwens die tijdelijk met mekaar verenigd wordt. Kan er geen cohousingsvorm ontworpen worden die deze tijdelijke coalitie voor een langer moment mogelijk maakt? Dus feitelijk een vorm van kangoeroewonen, zij het dat de woningtypologie niet noodzakelijk onder één dak hoeft te gebeuren. (De Vos E., Onder één kap. Kangoeroewonen in de jaren zestig en

zeventig, *Ruimte: vakblad van de Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning / Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning*) – p. 11

*“Bewoners in diverse suburbane wijken overlijden of trekken noodgedwongen naar zorgcentra. Daardoor komen deze villawoningen in de komende jaren leeg te staan en worden ze te koop aangeboden. Het moment dat deze woningen vrij komen, biedt bepaalde opportuniteiten. Te grote villa’s kunnen omgevormd worden in co-housingsprojecten. Villa’s op ‘verkeerde plaatsen’ kunnen afgebroken worden waardoor de grond voor een ander doel kan ingezet worden. Enzoverder. Theoretisch zijn er veel mogelijkheden, maar de (politieke) en sociaal-economische realiteit maakt beslissingen hier niet eenvoudig (Van De Weijer M. & Van Cleempoel K. (2013) *Architecture for Change? Obduracy of dwelling typologies and corresponding design positions.*)” – p. 11*

“Collectieve woonprojecten kunnen worden ingedeeld volgens drie financiële modellen: bouwgroepen (wonen in persoonlijke eigendom voor eigen gebruik), wonen in een huurwoning onder het investeerdersmodel en coöperatieven (wonen met een mix van eigenaars en huurders). Het eerste en laatste model zijn reeds (in beperkte mate) in Vlaanderen te vinden. Het oprichten van de CLTs (community landtrust projecten) in diverse steden (Brussel, Kortrijk, Gent, Antwerpen) valt onder het laatste model. Dit is nog in de pioniersfase, maar hier is zeker nog marge om verder door te groeien, mits goede omkadering.

De term ‘bouwgroepen’ is niet gangbaar bij ons, maar het beperkt aantal collectieve woonprojecten die in Vlaanderen gerealiseerd zijn, zijn meestal volgens deze formule. De buitenlandse voorbeelden tonen aan dat deze modellen tot architecturaal hoogstaande en betaalbare woonprojecten kunnen leiden met kwalitatieve privé ruimten, evenals waardevolle gemeenschappelijke ruimten. Nieuw in dit verhaal is dat het vaak de architecten zijn die de verschillende partijen (investeerders en kandidaat bewoners) actief rond de tafel samenbrengen, en zo een collectief woonproject opstarten. In Vlaanderen ligt het initiatief meestal bij een aantal bewoners die samen een collectief woonproject willen opstarten.” – p. 12

4.5.5 Uit: Woonsurvey 2018

In de Woonsurvey ‘Wonen in Vlaanderen anno 2018’ werden ongeveer 3 000 huishoudens geïnterviewd over hun woonsituatie. Het eerste doel van deze bevraging was een monitoring van de voornaamste indicatoren die relevant zijn voor het woonbeleid, met aanvullende analyses naar achtergrondkenmerken van huishoudens en woningen. Een tweede doel was om analyses uit te voeren over een aantal specifieke woonthema’s: de woningkenmerken, motieven m.b.t. eigenwoningbezit, aspecten van eigendomsverwerving en private huur, en attitudes rond ‘slim wonen en leven’. Er vond deze keer geen objectieve inwendige screening van de woning plaats, zodat de beoordeling van de kwaliteit van de woning afhankelijk is van de mening van de respondent, die tot op zekere hoogte subjectief is. De voornaamste bevindingen:

De kwaliteit van de woningen

- in het algemeen gaat de kwaliteit van de woningen erop vooruit
- de kwaliteit van de woningen op de eigenaarsmarkt is beter dan deze op de huurmarkt
- het gebruik van hernieuwbare energie is sterk gestegen, maar is een evolutie die zich quasi uitsluitend op de eigenaarsmarkt ontwikkelt
- het isoleren van de woningen zet zich verder door
- kwetsbare huishoudens blijven achterop.

Eigendomsstatuut en motieven voor eigenwoningbezit

- het aandeel eigenaars blijft op peil en bedraagt 72%
- het profiel van private en sociale huurders wijzigt licht: op de private huurmarkt zien we een hoog aandeel alleenstaanden (48%) en jongeren (28%), terwijl de hoogste inkomens er ondervertegenwoordigd zijn. De inkomensgrenzen van de sociale huursector zorgen ervoor dat deze huurders een kwetsbaar profiel kennen. Zo valt ongeveer de helft van de sociale huurders binnen de laagste inkomens en is er een sterke oververtegenwoordiging van werklozen en personen die ziek/arbeidsongeschikt zijn. Verder kent deze sector een hoog aandeel eenoudergezinnen en een toenemend aandeel alleenstaanden en ouderen.

- eigenwoningbezit blijft een wens van de Vlaming, tenzij men de nodige middelen ontbreekt.

Woonuitgaven

- de huurprijs voor private en sociale huurders kent een lichte stijging
- de huurprijs stijgt gemiddeld niet voor de meest kwetsbare groepen
- de gemiddelde afbetaling voor eigenaars stijgt licht in de jongste periode.

Betaalbaarheid

In 2018 heeft ongeveer 1 op 5 huishoudens in Vlaanderen een woonquote van meer dan 30% (aandeel van het inkomen dat naar wonen gaat), en dus een betaalbaarheidsrisico volgens deze indicator. Net zoals in 2013 ligt het risico het hoogst bij de private huurders, met 52% boven de 30%-norm, tegenover 27% van de eigenaars met een hypotheek en 23% van de sociale huurders. Deze cijfers liggen even hoog als in 2013.

Bij de afbetalende eigenaars valt maar 8% van de 64-plussers boven de 30%-norm inzake woonquote terwijl dit bij de private huurders oploopt tot 71%.

31% van de private huurders en 34% van de sociale huurders heeft een resterend inkomen dat lager ligt dan de budgetnorm, die toelaat menswaardig te participeren in de samenleving. Deze cijfers verschillen niet significant van deze voor 2013 en 2005.

Slim wonen en leven

“Slim Wonen en Leven’ is een van de zeven transitietrajecten van de Vlaamse overheid die kaderen in de Visie2050. De transitie wil verandering brengen in de traditionele en diep genestelde Vlaamse woonwensen. De toekomstvisie is dat in 2050 de huishoudens in Vlaanderen kiezen voor een duurzame woning en omgeving, op een slimme locatie en aangepast aan de woonbehoefte op dat ogenblik.

In de toekomstvisie gaat de voorkeur uit naar compacte en gestapelde woonvormen, gelegen in kernen van stad of dorp. Uit de bevraging blijkt dat de huidige woonwensen daar nog ver van af staan. Gevraagd naar hun voorkeur voor verschillende woningtypes antwoordt 72% het liefste in een open of halfopen woning te wonen, 10% zou het liefste een rijwoning betrekken en 17% een appartement of studio. Gevraagd naar de favoriete ligging antwoordt slechts een op drie huishoudens het liefst in een stad of de kern van een dorp te wonen en verkiest een op drie het platteland.

De toekomstvisie van Slim Wonen en Leven stelt ook voorop dat de woonsituatie is aangepast aan de noden van de levenssituatie en dat huishoudens de woonsituatie durven in vraag te stellen als er iets verandert in de levenssituatie. Uit de antwoorden blijkt weinig bereidheid tot dergelijke aanpassingen. Zo zegt bijvoorbeeld 40% absoluut niet bereid te zijn om te verhuizen wanneer iemand in het huishouden elders zou beginnen werken en zo dicht bij het werk zou kunnen wonen. Een even groot aandeel zou niet bereid zijn te verhuizen als het gezin kleiner zou worden.

Ruimten delen wordt in Slim Wonen en Leven gezien als een ander belangrijk aspect van duurzaamheid, omdat er zo ruimte vrijkomt voor andere functies die het leven aangenamer kunnen maken, omdat het de natuur ten goede komt, water- en hitteoverlast kan voorkomen, ... Maar ook hiervoor is de Vlaming nog geen vragende partij.

De wensen van de Vlaamse huishoudens over hun buurt staan veel minder veraf van het toekomstbeeld Slim Wonen en Leven dan de wensen over de individuele woning. Ook nu al hechten huishoudens een groot belang aan een veilige fiets- en wandelomgeving, de nabijheid van dagelijkse voorzieningen en een goed contact met de burens. Niet alleen tonen de antwoorden de sterke waardering voor deze buurtkenmerken, ook blijkt uit de antwoorden een grote bereidheid om het gedrag te veranderen indien de buurt er anders zou uitzien. Zo zegt 69% van de respondenten in geval van verhuis naar een buurt waar mooi verzorgde pleintjes en groen zijn, tevreden te zijn met een minder grote private buitenruimte (tuin of terras). En 83% zou minder gebruik maken van voorzieningen buiten de buurt in geval van verhuis naar een buurt waar dagelijkse voorzieningen aanwezig zijn. Tot slot zou 65% in geval van verhuis naar een buurt waar het veilig wandelen en

fietsen is, minder met de wagen rijden. Deze resultaten tonen dat de uitdaging wat betreft de woonomgeving er dus niet zozeer in bestaat de wensen van de huishoudens te veranderen, eerder om in beleid en praktijk een hogere prioriteit te geven aan deze buurtkenmerken. Als de infrastructuur van buurten verandert, zullen mensen zich mogelijk anders gedragen, wat dan opnieuw de buurt ten goede komt (bv omdat er minder auto's zullen rijden) en ook anderen kan aanzetten tot ander gedrag. Kenmerken van buurten komen ook in grote mate overeen met de locatie. Op basis van deze bevindingen zou via de buurtkenmerken ook kunnen ingezet worden op het beïnvloeden van de woonlocatiekeuze. Het wijst bijvoorbeeld op het belang van voldoende groenvoorziening en veilige verkeersinfrastructuur voor zachte weggebruikers op stedelijke locaties.”

4.5.6 Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)

De grote lijnen uit het actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt met telkens enkele actiepunten voor de gemeenten

Gezinsvriendelijk beleid situeert zich in veel verschillende domeinen, van welzijn tot ruimtelijke ordening. We geven hier letterlijk de items weer op het vlak van WONEN:

1. Bied gezinnen groeikansen

2. Geef gezinnen zekerheid, bescherming en veiligheid

2.1 jong en oud: veilig onderweg

- *maak kruispunten en oversteekplaatsen veilig (manoeuvrerruimte of voorsorteervakken voor fietsers, lichten op ooghoogte, conflictvrije kruispunten, maximaal afgescheiden fietspaden...)*
- *zorg voor een weginrichting die kinderen gemakkelijk kunnen "lezen" (hanteer de kindnorm in het verkeer)*
- *creëer verkeersluwe woonwijken met aangepaste verkeersinfrastructuur; zorg dat kinderen (8-12 jaar) zich vrij in hun wijk kunnen bewegen*
- *zorg voor een verkeersluwe schoolomgeving bij begin en einde schooldag*
- *zorg voor veilige routes (kindlinten) tussen woonkernen, scholen en vrijetijdsinitiatieven (sportclubs, jeugdbeweging...), via de aanleg van trage wegen*
- *zorg voor voldoende fietsstallingen op het openbaar terrein, indien mogelijk bewaakt en overdekt*
- *stimuleer initiatieven die de veiligheid van fietsers en voetgangers verhogen (bv. fietslessen voor kinderen en sensibilisering rond zichtbaarheid in het verkeer)*
- *informeer en sensibiliseer over alternatieven voor verplaatsingen met de auto*
- *maak van de handhaving van de verkeersregels een absolute prioriteit*
- *bouw het openbaar vervoer goed uit in de Vlaamse vervoersregio's, ook met nachtbussen*
- *pak vervoersarmoede aan zodat ook inwoners die niet de nodige financiële middelen hebben, zich kunnen verplaatsen*
- *neem initiatieven voor mensen die zich moeilijk zelfstandig kunnen verplaatsen, zoals ouderen of personen met een handicap*
- *geef gezinnen, kinderen, jongeren en ouderen inspraak bij het verkeersbeleid (bv. via buurtoverleg of buurtcoaches)*

2.2 gezinnen kunnen rekenen op financiële ondersteuning

- *informeer gezinnen actief over alle gemeentelijke of andere premies (digitaal en op papier)*
- *geef een gemeentelijke premie voor energiebesparende investeringen (dak-, muur- en vloerisolatie, hoogrendementsbeglazing, energiezuinige verwarmingsketel, zonneboiler, zonnepanelen...).* Zeker nu alle federale en gewestelijk fiscale stimuli in de personenbelastingen zijn weggevallen.

2.3 duurzaam wonen voor elk gezin

- *werk een visie uit over nieuwe woonvormen, zoals cohousing en kangoeroewonen, om flexibel te kunnen insprijngen op mogelijkheden en vragen*

- *zorg voor een woonbeleid dat aandacht besteedt aan alle levensfasen. Streef een goede mix na van gezinswoningen, wooneenheden voor koppels en alleenstaanden, woningen voor ouderen en personen met een beperking*
- *zorg voor voldoende sociale woningen voor alle gezinsvormen*
- *stop met verkavelingen in het buitengebied. Kies resoluut voor inbreiding en gebruik creatieve oplossingen om de woondensiteit in het centrum te verhogen*
- *creëer groenvoorzieningen, parkjes, speelpleinen. Wonen stopt niet bij de voordeur, ook de omgeving is belangrijk om je goed te voelen in je buurt*
- *stel een renovatieplan op met trajectbegeleiding per wijk om bewoners te ondersteunen (bv. via een burenpremie) met daarbij zeker aandacht voor de zwakste doelgroepen (ouderen, mensen met een laag inkomen, zorgende gezinnen)*

3. Versterk de netwerken van gezinnen

3.1 een warme gemeente, een warme buurt

- *ondersteun verenigingen en buurtcomités met subsidies of materiaal (bv. via lagere tarieven voor huur van een zaal of via materiaal van de gemeente) zonder veel administratieve rompslomp*
- *organiseer of faciliteer laagdrempelige sociale activiteiten voor inwoners in alle levensfasen*

4. Creëer een gezonde leefomgeving voor gezinnen

4.1. hanteer de kindnorm als leidraad

- *verbeter de duurzaamheid van de gemeente door een betere stadsplanning, duurzamer openbaar vervoer, mobiliteit, gebouwen (energie) en meer biodiversiteit*
- *zet in op nabije, veilig toegankelijke, kindvriendelijke groene en blauwe openbare ruimte*
- *bescherm gevoelige gebieden met lage-emissiezones ((kleuter)scholen, kinderdagverblijven, speeltuinen...) conform de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie*
- *pas richtlijnen toe voor het behoud van veilige afstanden tussen drukke wegen en nieuw geplande voorzieningen voor kinderen*
- *maak actieplannen om scholen beter bereikbaar te maken met alternatieve vervoersmiddelen (fiets, te voet, openbaar vervoer)*
- *pas de verkeersinfrastructuur in de schoolomgeving aan. Verkeersborden alleen volstaan niet. Communiceer op een gerichte en goed zichtbare manier over de zone 30 rond scholen.*
- *voer een permanente snelheidsverlaging in tot 90 km op de snelwegen die doorheen dichtbebouwde gebieden lopen (de zogenaamde smogzones)*
- *creëer een pesticidenvrije gemeente. Sensibiliseer en informeer alle sectoren en inwoners*
- *ondersteun burgers en scholen/kinderdagverblijven/zorgvoorzieningen bij het vergroenen van hun straat of buurt*
- *stimuleer initiatieven van stadslandbouw, bv. volkstuintjes*
- *zorg voor voldoende avontuurlijke buitenspeelruimte en andere geschikte plekken (binnen en buiten) voor kinderen en jongeren*
- *wees extra bedachtzaam met producten die de binnenluchtkwaliteit beïnvloeden in kinderdagverblijven en scholen*

4.2. gemeenten gaan de klimaatuitdagingen aan

- *stimuleer maatregelen voor energiezuinigere en milieuvriendelijke woningen*
- *wijs burgers op het belang van duurzaamheid bij renovatie en nieuwbouw. Geef als gemeente zelf het goede voorbeeld.*

4.5.7 Woonregio's in Oost-Vlaanderen – provincie Oost-Vlaanderen (2018)

In deze studie worden gemeentelijke woonbehoeften bekeken op het niveau van de woonregio. In het verleden werden woonregio's vaak geïdentificeerd en afgebakend op basis van drie criteria: bouwgrondprijzen, migratiestromen en pendelstromen.

*Deze elementen brengen echter lang niet allemaal woonregio's in beeld. Wanneer we bouwgrondprijzen gaan vergelijken op het regionaal niveau, kunnen we doorgaans een aantal pieken en dalen vaststellen binnen elke regio. De pieken komen vrijwel altijd overeen met de centrumsteden en worden vervolgens beschouwd als de centra van de woonregio. Ook de pendelgegevens kennen een gelijkaardig patroon, hierbij komen ook vooral de stedelijke centra – die doorgaans samenvallen met de tewerkstellingspolen – nadrukkelijk in beeld. Het zijn de migratiegegevens die ons echt iets leren over de actieradius van bewoners binnen een woonregio. Een woonregio wordt daarom in deze studie gedefinieerd als een autonoom migratiebekken met een eigen migratiedynamiek. Op basis van data over verhuisbewegingen is het mogelijk om woonregio's op kaart te plaatsen. **Door te werken op het niveau van de woonregio, wordt het woonbeleid vanuit een meer ruimtelijke invalshoek benaderd en zal omgekeerd ook het ruimtelijk beleid zich meer enten op de functionele realiteit van de woonregio.** Vanuit een grotere kennis van de woonregio kunnen de toekomstige woonbehoeften kwantitatief en kwalitatief ingepast worden op locaties die reëel aansluiten op het functioneren van de woonfunctie. Dit heeft een positieve impact op de haalbaarheid van het ruimtelijk beleid.*

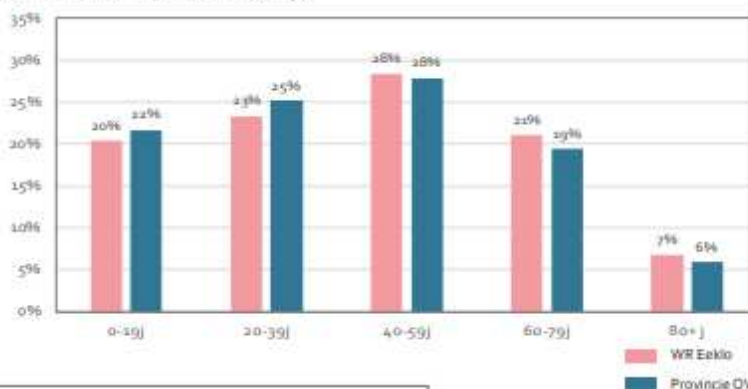
De afbakening van woonregio's heeft duidelijk gemaakt dat Gent bijzonder dominant is binnen de provincie. Daarnaast zijn er een aantal kleinere woonregio's aanwezig, zoals die van Oudenaarde, Aalst, Geraardsbergen en Sint-Niklaas. Woonregio Eeklo is beperkt in oppervlakte tot Eeklo, Maldegem en delen van Sint-Laureins en Kaprijke.

EKKLO									
WOONREGIO 7									
	OPP	BEVOLKING	DICHTHEID	HUISHOUDENS					
2017									
Woonregio	180 km ²	54.701 inw	304 inw/km ²	28,3%	36,8%	25,5%	14,2%	5,1%	23.822 HH
Provincie	1.999 km ²	1.499.183 inw	500 inw/km ²	31,7%	34,3%	24,7%	13,2%	6,2%	640.651 HH
2035									
Woonregio		57.302 inw	319 inw/km ²	30,1%	38,3%	23,8%	13,1%	4,7%	25.698 HH
Provincie		1.620.443 inw	540 inw/km ²	33,0%	35,2%	23,4%	12,4%	6,0%	705.868 HH

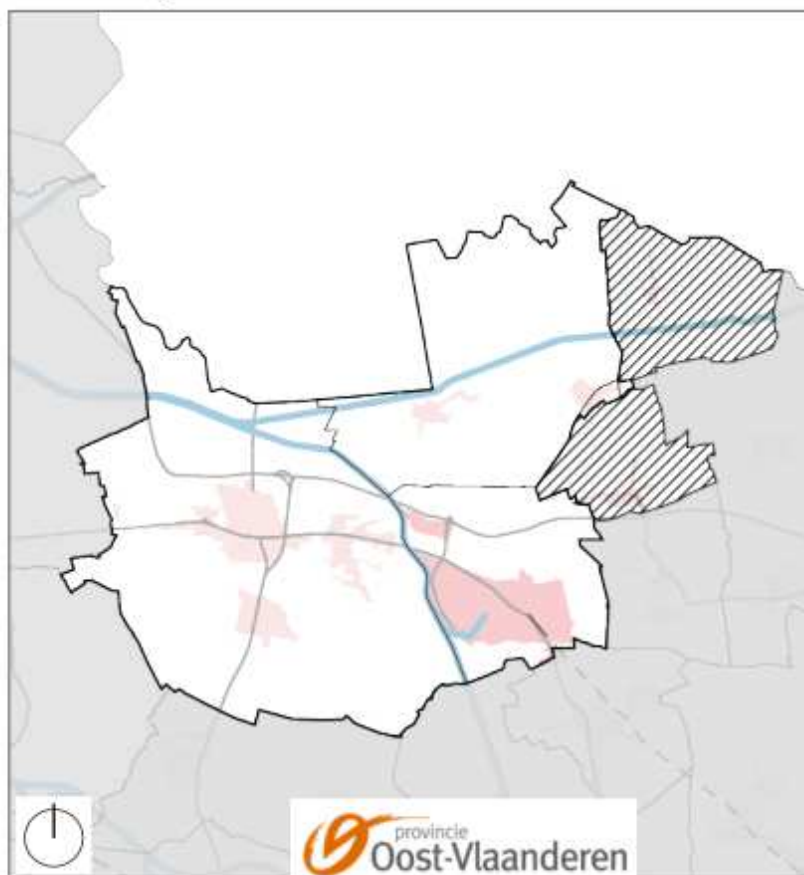
SITUERING

LEEFTIJSVERDELING (2017)

Detail Woonregio

Autonomie

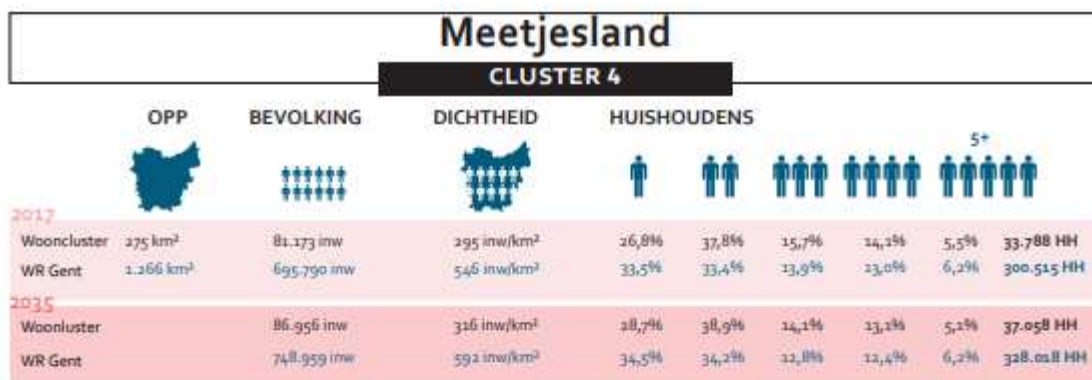
Verhuisrelaties met andere Woonregio's

Legende

- hoofdwegen
 - spoorwegen
 - waterwegen
 - bebouwde kern
 - stedelijk gebied
 - woonregio grens
 - gemeentegrens
 - Overgangszone
- 0 2,5 5 km

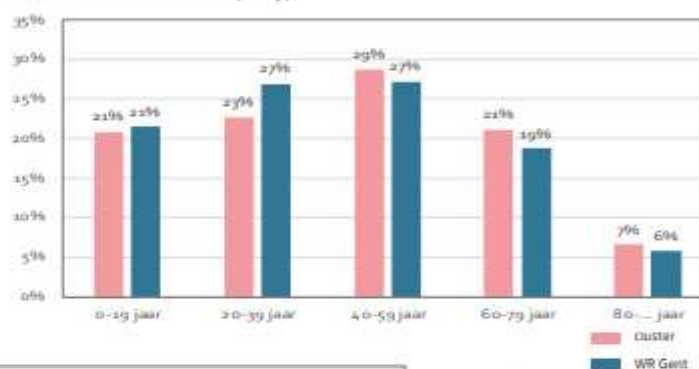

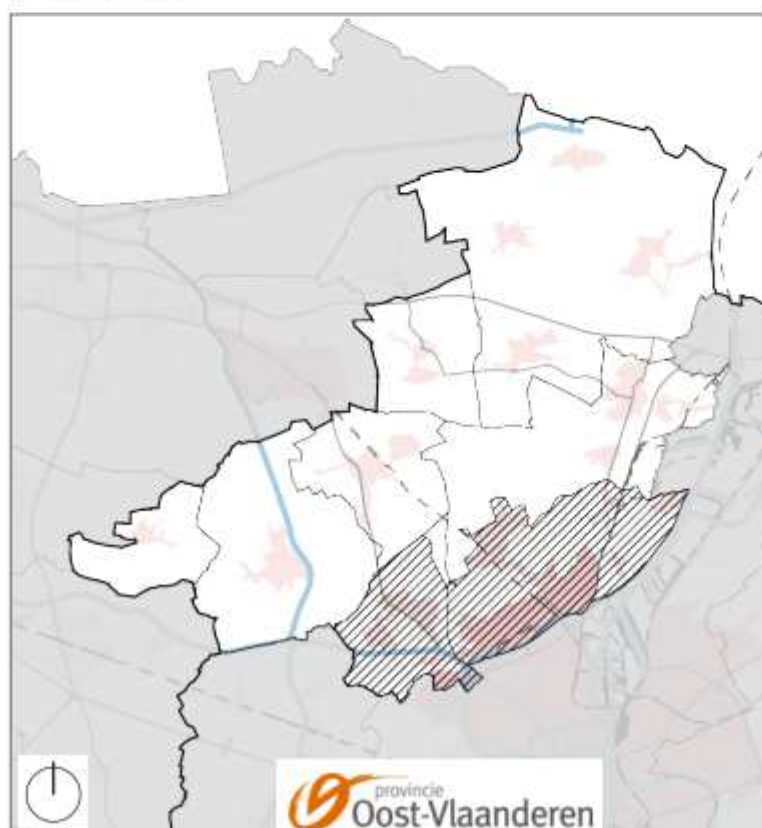
SITUERING

LEEFTIJDVERDELING (2017)

Detail Wooncluster

4.5.8 Uit: De werking van de Vlaamse woningmarkt. Een synthese van vijf jaar woningmarktonderzoek (2021)

Dit rapport vat het onderzoek samen dat tussen 2016 en 2020 is uitgevoerd naar de werking van de Vlaamse woningmarkt. Terugkerende thema's zijn:

- de demografische vraagdruk op de Vlaamse steden
- het verbeteren van de woningkwaliteit
- de realisatie van nieuw woonaanbod en
- de regionale vraag naar woningen.

De rode draad in deze thema's is de druk die hoger opgeleiden uitoefenen op centrale regio's in Vlaanderen, in het bijzonder de centrumsteden. Deze druk verklaart in belangrijke mate de regionale verschillen in woningprijzen. Er zijn daarnaast ook effecten op het *sortingproces*: huishoudens maken een bepaalde woon- en locatiekeuze op basis van hun voorkeuren en hun beschikbaar budget. Demografische druk van voornamelijk hoger opgeleiden kan zowel op een lokaal als een regionaal niveau zorgen voor veranderingen in dat proces: enerzijds **segregatie**, waarbij achtergestelde buurten, waar de lage inkomens zich in toenemende mate concentreren, leiden tot minder kansen voor zij die er wonen en anderzijds **gentrificatie**, waar buurten bewoond worden door een groeiend aandeel hoger-opgeleiden, met stijgende vastgoedprijzen tot gevolg, waardoor lagere inkomens zich er in mindere mate kunnen vestigen wegens financiële beperkingen en armere huishoudens mogelijk verdrongen worden. Bovendien kan de link gelegd worden met een vertraagde of zelfs omgekeerde werking van het filteringsproces. **Filtering** impliceert dat woningen die verouderen doorheen de tijd opeenvolgend bewoond worden door telkens minder kapitaalkrachtigere huishoudens. In centrumsteden is de omgekeerde tendens echter zichtbaar: ten gevolge van demografische druk worden woningen in centrumsteden net bewoond door relatief kapitaalkrachtigere huishoudens naarmate ze verouderen.

Deze studie formuleert enkele aanbevelingen voor het Vlaams beleid, zowel wonen als ruimtelijk. De voornaamste aanbeveling is om (toekomstige) vraag naar woningen (woonbehoefte) in kaart te brengen.

De ruimtelijke uitdaging is immers tweevoudig:

- enerzijds is er een mismatch tussen vraag (naar kleinere woningen en appartementen) en aanbod (grotere vrijstaande woningen en villa's) in regio's met landelijk karakter, als gevolg van gezinsverdunning
- anderzijds is er de vraag naar betaalbare woningen van jonge gezinnen in grote centrumsteden en centraal Vlaanderen. Vanuit woonbeleid dient hier vooral de betaalbaarheid opgevolgd te worden. Bij een te beperkt aanbod kan men verwachten dat de druk met bijhorende prijsstijgingen enkel toeneemt in deze regio's wat nefast is voor de betaalbaarheid van wonen.

4.5.9 Draaiboek voor de opmaak van een lokale langetermijn renovatiestrategie i.o.v. Vlaams Energie en Klimaat Agentschap (BUUR Part of Sweco 2021)

De Vlaamse Regering lanceerde eind 2014 het Renovatiepact om gezamenlijk met een brede groep stakeholders een coherent actieplan uit te werken. Dit plan moet leiden tot een sterk verhoogde renovatiegraad en energieprestaties die in lijn liggen met de Europese energie- en klimaatdoelen. Inzake woongebouwen werd bepaald dat deze uiterlijk tegen 2050 een vergelijkbaar energieprestatieniveau moeten halen als nieuwbouwwoningen met vergunningsaanvraag in 2015. De uitdagingen zijn enorm en actie is dan ook nodig.

Het Vlaams Energie Agentschap en het Kenniscentrum van de Vlaamse steden werken in het LIFE BE REEL! -project samen aan een begeleidingstraject waardoor steden en gemeenten een renovatiestrategie voor de private woningmarkt in hun gemeente kunnen opmaken.

Het project maakte d.m.v. een masterclass een concreet draaiboek op dat de Vlaamse gemeenten kan helpen bij het opmaken van die renovatiestrategie. Deze masterclass werd begeleid door BUUR die ervaring heeft met het opmaken van dergelijke draaiboeken. Er is een nulmeting gemaakt van de private woningmarkt en een eerste analyse ervan voor de deelnemende gemeenten aan de masterclass. Deze nulmeting omvatte een digitale analyse die de stad zou toelaten om prioritaire segmenten binnen de renovatiestrategie te identificeren.

Het BE REEL!-project zocht voor de concrete uitvoering een beperkt aantal steden en gemeenten die al een traject hebben afgelegd inzake het stimuleren van renovatie van de private woningmarkt. De deelnemende steden werden betrokken bij de opmaak van het draaiboek. Op basis van een nulmeting werd een roadbook opgemaakt op maat van de stad.

De stad Eeklo werd hierbij geselecteerd omwille van ons vooruitstrevend energiebeleid, deelname aan energiewijken, de opmaak van warmtetransitievise alsook op expliciete vraag van de VVSG en BUUR. We volgden dit traject samen met Antwerpen, Genk, Gent, Harelbeke, Heist-op-den-Berg, Hoogstraten en Mechelen.

De renovatiestrategie is een prioritair thema en één van de hoofdoelstellingen binnen het klimaatactieplan. De stad Eeklo tracht een sociaal gedragen en integrale energietransitie door te voeren waarbinnen het oogsten van omgevingsenergie en het lokaal houden van gegenereerde meerwaarden als speerpunten gelden. In dat licht werden afgelopen jaren verschillende initiatieven genomen (windlandschap, warmtezoning, warmtenet, ...). In 2020 werd een warmtetransitievise opgemaakt die een warmtezoning verfijnt en het toekomstbeeld op het vlak van renovatie energievoorziening expliciteert op wijkniveau. Een nulmeting en het opmaken van een draaiboek op maat van de stad Eeklo lijkt een goed vervolg om het duurzame pad verder te zetten en tot concrete uitvoering te gaan. Het herbekijken van subsidies naar particulieren in functie van renovatieopgave en een doordacht huisvestingsbeleid zijn hiervan essentiële onderdelen.

Het draaiboek werd gerealiseerd, maar de resultaten voor Eeklo waren enigszins teleurstellend, omdat dit nogal theoretisch bleef.

4.5.10 Uit: De impact van de COVID-19 crisis op de woonsituatie van Vlamingen. Een analyse van de Grote Coronastudie (2021)

De COVID-19 crisis heeft via (technische) werkloosheid en inactiviteit een belangrijke impact gehad op het inkomen en de financiële situatie van Belgische huishoudens. Naast het effect op de arbeidsmarkt, heeft de crisis dus ook een impact op de woonsituatie van Vlaamse huishoudens. Die impact bestaat niet enkel uit de **betalingsmoeilijkheden** die huurders en eigenaars ervaren om respectievelijk de huur en aflossing van de lening tijdig te betalen, maar bestaat ook uit de mogelijke problemen die voortvloeien uit de beperkte grootte van een woning tijdens de crisis. Telewerken en stay-at-home orders dwingen huishoudens er immers toe om het merendeel van hun tijd thuis te spenderen. Problemen zoals de **beperkte grootte van de woning** worden op deze manier mogelijk uitvergroet. Tot slot is er ook een mogelijk effect, in het bijzonder bij kwetsbare huurders, op het risico tot dakloosheid en de algemene woononzekerheid bij Vlamingen.

9% van de Vlaamse huurders ondervond betalingsmoeilijkheden als gevolg van de crisis. Bij eigenaars ervaart 3% problemen met het tijdig betalen van de aflossing van de lening ten gevolge van de pandemie. Eerder onderzoek op basis van de Vlaamse Woonsurvey toonde reeds dat in 2018 al meer dan één op tien huurders aangaf problemen te ervaren bij de betaling van de woonuitgaven, tegenover 5% van de eigenaars met een afbetaling (Heylen & Vanderstraeten, 2019). Voor 2020 zullen deze cijfers vermoedelijk aanzienlijk hoger komen te liggen, en zal het verschil tussen huurders en eigenaars verder toenemen.

De betalingsmoeilijkheden ten gevolge van COVID-19 zijn groter bij jonge respondenten, zo blijkt uit de Grote Coronasurvey. Huurders worden bijzonder hard getroffen door de crisis: ze werken immers relatief meer in de zwaar getroffen economische sectoren, worden doorgaans vaker (technisch) werkloos en hebben hierdoor relatief vaker inkomensverlies. Vervolgens rapporteert een significant deel van huurders en eigenaars dat ze problemen ervaren met de beperkte grootte van de woning. Dit komt vooral voor bij respondenten met jonge en grote gezinnen alsook werklozen en thuiswerkers. Het type woning is de belangrijkste voorspeller voor dergelijke problemen, maar we vinden ook dat wonen in een centrumstad deze problemen ietwat vergroot. Tot slot vinden we terug dat een minderheid van huurders en eigenaars onzeker is over de huidige woonsituatie en het risico lopen om dakloos te worden. Deze problemen situeren zich vooral bij de meest kwetsbare huurders.

Er zijn mogelijke andere gevolgen op de (ervaring van) de huisvestingssituatie die we niet in de analyse behandeld hebben. Zo kunnen andere karakteristieken van de woning, zoals een ontoereikende kwaliteit (vochtproblemen en dergelijke meer), ook een effect hebben op de psychische gezondheid van bewoners wanneer ze een groter deel van de tijd thuis dienen te spenderen. Daarnaast focust het rapport op de problematiek van een welbepaalde periode van de COVID-19 crisis (mei 2020), maar zijn er vooralsnog geen gegevens van de effecten op de huisvestingssituatie van de tweede golf eind 2020, of op de lang termijn gevolgen van de pandemie. Tot slot capteren we ook niet alle Vlaamse inwoners via surveygegevens. Zo worden via online enquêtes mogelijk niet de meest kwetsbare huishoudens bereikt alsook huishoudens in het grijs woonecircuit.

De analyse toont aan dat de COVID-19 een significant effect had op de huisvestingssituatie van Vlaamse huurders en eigenaars. **Bestaande ongelijkheden tussen huurders en eigenaars worden daarbij uitvergroot.**

5 MILIEU – NATUUR – ENERGIE

5.1 Toestand in Eeklo

Milieu/klimaat:

- IVM Milieubeheer op het grondgebied
- recyclagepark uitgebaat door IVM
- Kringloopwinkel op het grondgebied
- traject Mooimakers
- klimaatactieplan - klimaatadaptatieplan
- ondertekening Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0
- subsidies afkoppeling regenwater
- onthardingsprojecten verspreid in de stad
- Fairtradestad

Natuur:

- het Leen
- Heldenpark
- bosgebied Lange Moeiakker en Waaistraat
- stadsbos Galgenhof
- geboortebos

Energie:

- pionier in de windenergie
- zonnepanelen op eigen gebouwen (stadskantoor, sportpark, Zuidkaai,)
- warmtekrachtkoppeling aan stadskantoor
- uitbouw van warmtenet
- zonnedelen
- subsidies energiebesparende maatregelen
- Europees project rond energiearmoede (Power Up)

Voedsel:

- Eeklo zet in op een voedselstrategie door samenwerking in het Europese project Foodlab en via een lerend netwerk op Vlaams niveau.

5.2 Cijfergegevens milieu

5.2.1 Afval / riolering

In 2021 werd in Eeklo in totaal 3.082,08 ton restafval opgehaald; er kwam ook 368,74 ton grof vuil binnen. Dit is samen goed voor 3.450,82 ton afval.

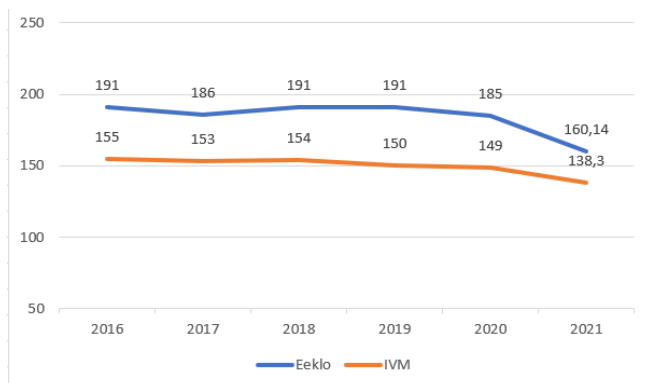
- Productie restafval

Eeklo: 160,14 kg per inwoner (191 kg in 2016, 186 kg in 2017, 191 kg in 2018, 191 kg in 2019, 185 kg in 2020)

IVM-werkingsgebied: gemiddeld 138,3 kg per inwoner (155 kg in 2016, 153 kg in 2017, 154 kg in 2018, 150 kg in 2019, 149 kg in 2020)

Eeklo produceert een hoog gewicht aan restafval per inwoner, zeker in vergelijking met de andere IVM-gemeenten (grafiek 41). Het doel is 141 kg per inwoner.

grafiek 40 Aantal kg restafval per inwoner 2016 tot 2021

(bron: IVM jaarverslag – eigen bewerking)

- Papier en karton

Eeklo: 63,48 kg per inwoner (65,61 kg in 2016; 61,91 kg in 2017; 59,11 kg in 2018; 60,92 kg in 2019; 61,61 kg in 2020)

IVM-werkingsgebied: gemiddeld 65,91 kg per inwoner (70,20 kg in 2016; 67,84 kg in 2017; 64,72 kg in 2018; 64,29 kg in 2019; 67,31 kg in 2020)

Eeklo scoort laag binnen het IVM-gebied.

- Glas

Eeklo: 30,99 kg per inwoner (31,98 kg in 2016; 33,11 kg in 2017; 27,28 kg in 2018; 29,98 kg in 2019; 34,37 kg in 2020)

IVM-werkingsgebied: gemiddeld 34,40 kg per inwoner (34,50 kg in 2016; 33,65 kg in 2017; 33,99 kg in 2018; 33,70 kg in 2019; 36,17 kg in 2020)

Eeklo ligt iets lager dan het IVM-gemiddelde.

- PMD

Eeklo: 22,26 kg per inwoner (12,94 kg in 2016; 12,45 kg in 2017; 13,31 kg in 2018; 16,05 kg in 2019; 19,96 kg)

IVM-werkingsgebied: gemiddeld 22,52 kg (12,61 kg in 2016; 12,43 kg in 2017; 13,28 kg in 2018; 15,65 kg in 2019; 21,41 kg in 2020)

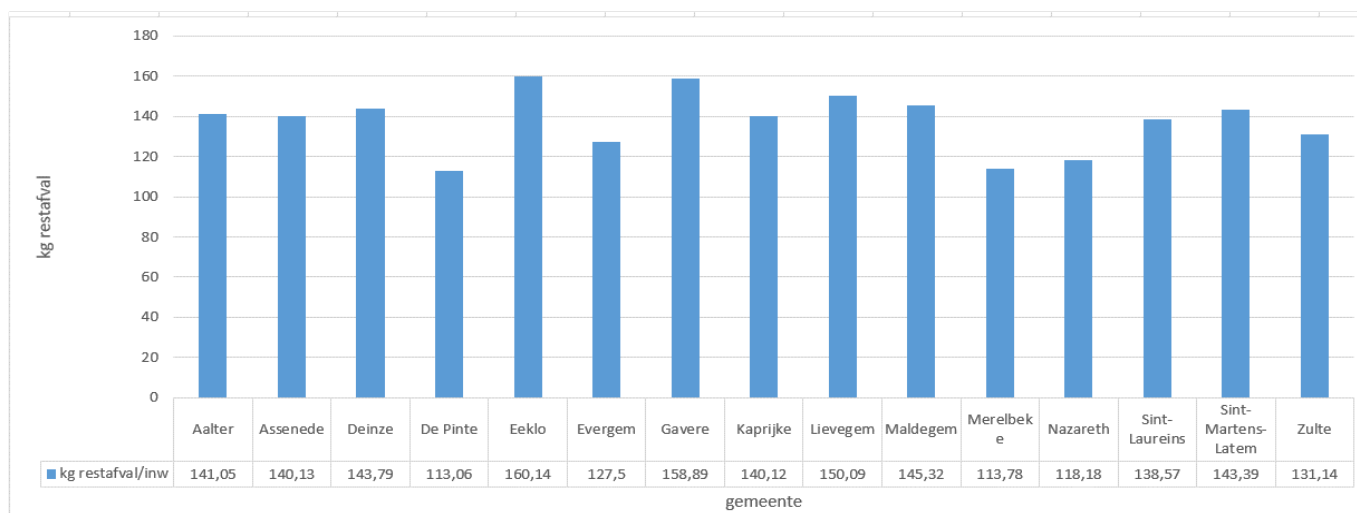
Eeklo ligt op het niveau van het IVM-gemiddelde.

- Groenafval

Eeklo: 2.587,56 ton (3.141,50 ton in 2017; 3.067,46 ton in 2018; 3.334,24 ton in 2019; 2.714,02 ton in 2020).

- GFT-opphaling: 670.120 kg opgehaald vanaf april 2021; dit is 31,10 kg per inwoner

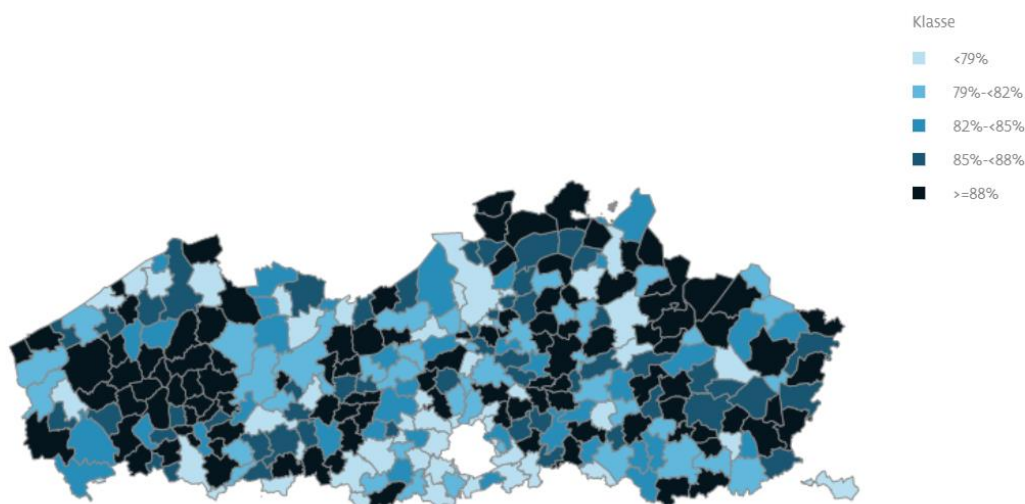
grafiek 41 Aantal kg restafval per inwoner – IVM-gemeenten – 2021

(bron: IVM jaarverslag – eigen bewerking)

83% van de Eeklonaren is in 2020 tevreden over de huisvuilvoorzieningen. Dit was in 2017 nog 89%. In Sint-Laureins is dit gezakt van 87 naar 82%. In Assenede steeg het percentage van 83 naar 85%, in Kaprijke van 68 naar 77%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo dalen van 86 naar 85%.

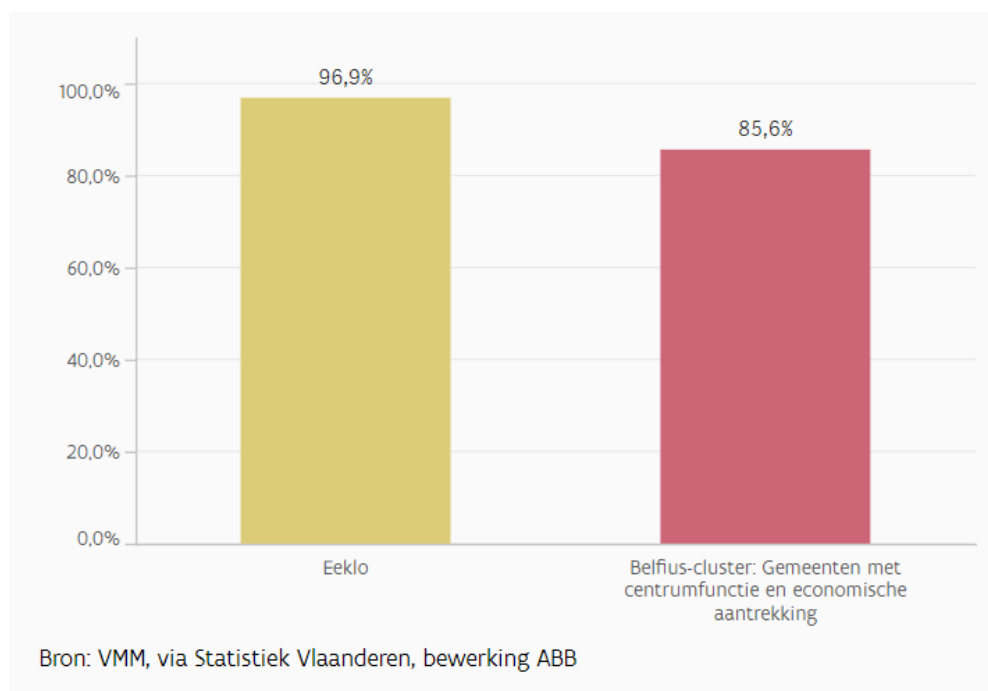
grafiek 42 Aandeel inwoners dat tevreden is over de huisvuilvoorzieningen in % - Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

De **zuiveringsgraad** is het aantal inwoners dat aangesloten is op de riolering en loost in een rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) t.o.v. het totaal aantal inwoners. In Eeklo ligt dit in 2021 op 96,9%. Voor het Vlaamse Gewest is dit 86%. In Assenede is dit 49,4%, in Kaprijke 59,6% en in Sint-Laureins 58,1%. In de Belfiuscluster is dit 85,6%.

grafiek 43 Zuiveringsgraad riolering – Eeklo, Belfiuscluster – 2021

Eeklo heeft een zeer hoge **rioleringsgraad**: 96,9% van de inwoners die kunnen aangesloten worden op riolering zijn in 2021 reeds aangesloten. Voor het Vlaamse Gewest is dit 88,3%, voor Kaprijke 60,6%, voor Sint-Laureins 60,1%, voor Assenede 54,4%. In de Belfiuscluster bedraagt de rioleringsgraad 87,9%. De rioleringsgraad is een indicator van de vordering van de uitbouw van het rioleringsstelsel binnen de gemeente.

5.2.2 Kencijfers eigen diensten

tabel 16 Uitbetaalde subsidiebedragen – Eeklo – 2018-2019-2020-2021

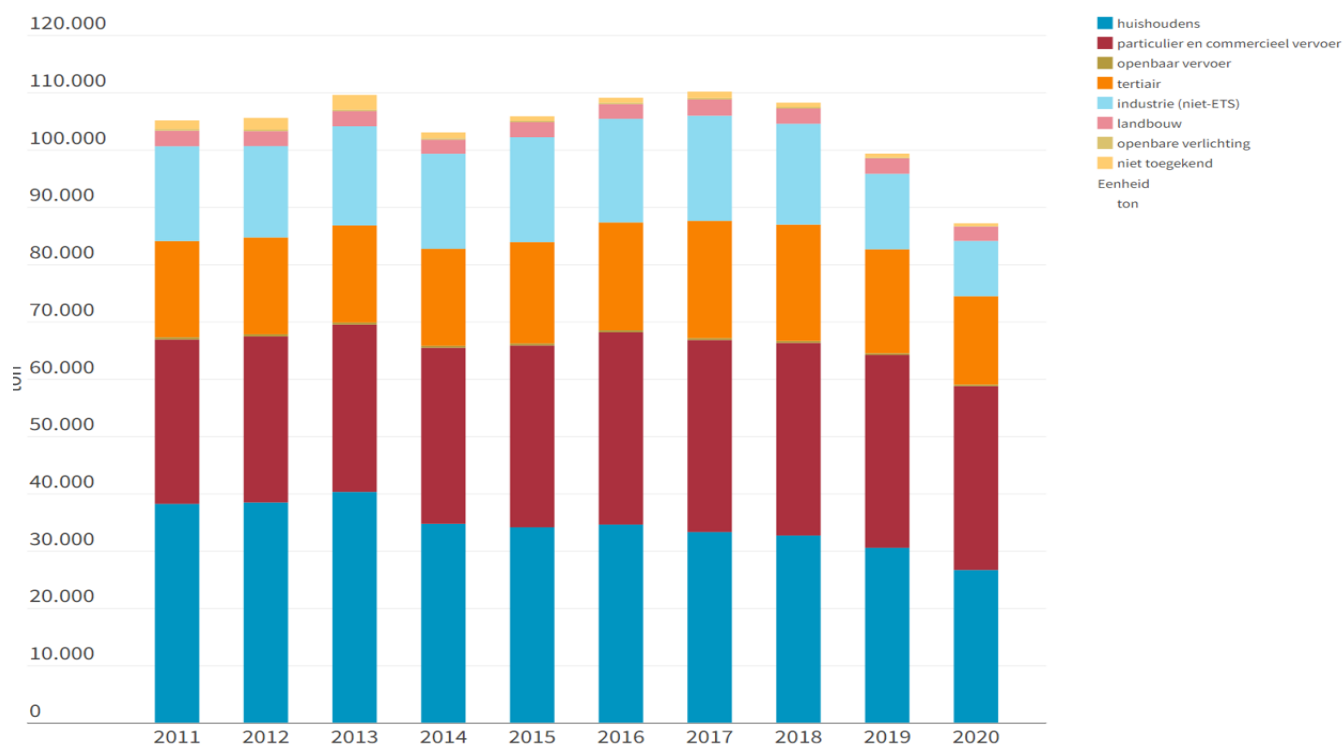
	2018	2019	2020	2021
uitbetaald subsidiebedrag afkoppeling hemelwater in euro	2.100	3.500	4.472,38	9.800
uitbetaald subsidiebedrag energiebesparende maatregelen in euro	7.241,35	4.024,91	5.444,73	5.928,28

(bron: eigen bewerking)

5.3 Cijfergegevens energie

5.3.1 CO₂-emissies

tabel 17 Evolutie van de CO₂-emissies in ton per sector – Eeklo – evolutie 2011 tot 2020

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) | provincies.incijfers.be

Eeklo kent in 2020 een daling van de CO₂-uitstoot met 17,1% t.o.v. 2011. Dit is voor het eerst een forse daling t.o.v. de start van de meting in 2011. De uitstoot neemt enkel nog toe bij particulier / commercieel vervoer. In Assenede, Sint-Laureins, het Vlaamse Gewest en 'centrale gemeenten goed uitgerust' is er een flinke daling. Kaprijke kent voor het eerst een (beperkte) daling. Eeklo wil tegen 2030 een daling met 68%.

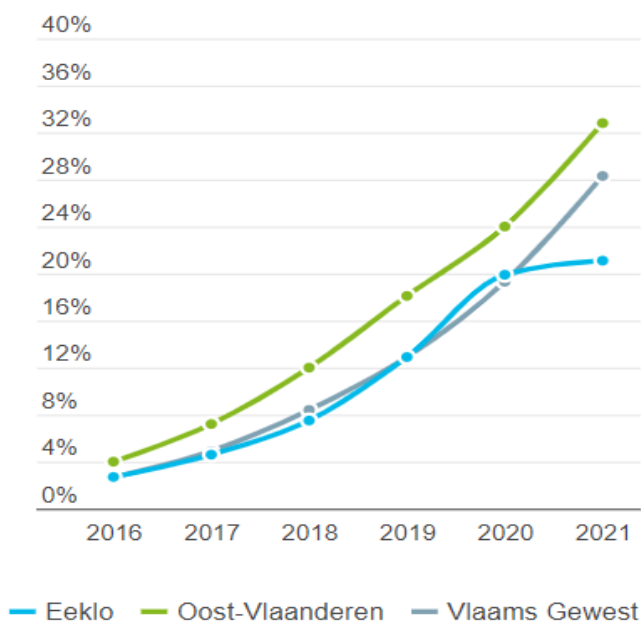
tabel 18 Evolutie CO₂-emissies in ton/sector – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2020 t.o.v. 2011

	Eeklo	Kaprijke	Sint-Laureins	Assenede	centrale gemeenten, goed uitgerust	Vlaams Gewest
huishoudens	-30,2%	-25,9%	-22,9%	-33,9%	-21,9%	-20,2%
particulier en commercieel vervoer	11,9%	-1,7%	6,3%	-26%	12,4%	0%
openbaar vervoer	-31%	-30,4%	-30,4%	-31%	-29,3%	-27,6%
tertiair	-8,2%	-22,8%	-46%	-25,9%	0,1%	-7,6%
industrie (niet-ETS)	-41,6%	49,8%	-18,6%	-39,3%	-24%	-11,7%
landbouw	-7,2%	15,8%	0,6%	-9,7%	0,9%	14,8%
openbare verlichting	-78%	-30,1%	-34,7%	-77,2%	-38,1%	-27%
CO₂-emissie niet toegekend	-67,3%	-58,4%	-47,3%	-74,5%	-53,2%	-39,3%
totaal	-17,1%	-2,5%	-13,1%	-27,8%	-7,1%	-9,4%
< -20,00						
-20,00 < -10,00						
-10,00 < 0,01						
0,01 < 10,00						
>= 10,00						
Bron	Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) provincies.incijfers.be					

In Eeklo zorgt transport voor 37,1% van de totale CO₂-uitstoot (2020). Dit omvat de uitstoot van het particulier en commercieel vervoer, alsook het openbaar vervoer (De Lijn) door verplaatsingen op het grondgebied van de stad. Scheepvaart en spoorverkeer zitten niet in de cijfers.

In Eeklo is de openbare verlichting op de gemeentewegen verantwoordelijk voor 0,1% van de totale CO₂-emissie op het grondgebied. Het verbruik van de openbare verlichting in Eeklo ligt hoog. We zien wel een stijging van 27 LED-verlichtingstoestellen in 2015 naar 688 in 2021 (tussen 2020 en 2021 vakt de stijging enigszins af). Daarmee stijgt de verledingsgraad in Eeklo van 0,8% in 2015 naar 21,1% in 2021. In Oost-Vlaanderen gaat het om een evolutie van 1,7% naar 32,8%, terwijl het Vlaamse Gewest een stijging zag in de periode 2015-2021 van 1,4% naar 28,3%. De verledingsgraad voor Kaprijke is 11,3%; voor Assenede 11,5% en voor Sint-Laureins 31,2%. Voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' staat dit op 19,9%.

grafiek 44 *Evolutie verledingsgraad – Eeklo, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2016 tot 2021*

Bron: Fluvius | provincies.incijfers.be

5.3.2 Energieverbruik woningen

De huishoudens zorgen in Eeklo voor 30,6% van de totale CO₂-uitstoot in 2020. Het gaat hier over de CO₂-uitstoot veroorzaakt door het verbruik van elektriciteit en fossiele brandstoffen in de woningen.

De CO₂-uitstoot door huishoudens in de stad evolueerde van 38.210 ton in 2011 tot 26.670 ton in 2020 (dit is een sterke daling sedert 2019). Over het algemeen daalt het energieverbruik en dus ook de uitstoot van de woningen in het Vlaamse Gewest door renovatie en energie-efficiënte nieuwbouw. De CO₂-uitstoot vermindert enerzijds door een lager energieverbruik, maar anderzijds ook door een toename van de lokale productie van hernieuwbare energie. Maar ook diverse andere factoren hebben een invloed zoals de bevolkingsgroei, de grootte en de ouderdom van de woningen, het gedrag van de inwoners en of het dat jaar om een koude of warme winter ging.

Een huishouden in Eeklo stootte gemiddeld 2,74 ton CO₂ uit in het jaar 2020. Voor Oost-Vlaanderen ligt dit gemiddelde op 3,41 ton CO₂ en in het Vlaamse Gewest op 3,47 ton CO₂ per huishouden. Voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit 3,28 ton.

grafiek 45 Evolutie totale CO₂-uitstoot door huishoudens, per huishouden – 2011 tot 2020

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) | provincies.incijfers.be

In 2020 bedraagt het elektriciteitsverbruik **21,7%** van het totale energieverbruik in de woningen in **Eeklo**. Fossiele brandstoffen (hoofdzakelijk voor verwarming en sanitair water) zijn goed voor **71,1%** van het energieverbruik.

In 2020 bedraagt het elektriciteitsverbruik per huishouden in Eeklo 3,60 MWh. Dit is minder dan in Oost-Vlaanderen (3,96 MWh) en minder dan in het Vlaamse Gewest (3,86 MWh). Het Eeklose verbruik daalt gevoelig tussen 2011 en 2020.

In 2020 is het verbruik van fossiele brandstoffen per huishouden in Eeklo gelijk aan 11,80 MWh. Ter vergelijking: het gemiddelde per huishouden voor Oost-Vlaanderen ligt dat jaar op 12,34 MWh en in het Vlaamse Gewest op 12,57 MWh. Schommelingen kunnen het gevolg zijn van weersomstandigheden.

5.3.3 Hernieuwbare energie

Verwarming van woningen en sanitair water gebeurt deels via hernieuwbare energiebronnen: hout, zonneboilers en warmtepompen. In 2020 wordt dit voor Eeklo ingeschat op 7,2% van het totale energieverbruik door huishoudens. Dit aandeel ligt lager dan in 2019. Dit gaat om hout, zonneboilers en warmtepompen voor verwarming en sanitair water. Hout is een hernieuwbare brandstof, maar verwarmingsinstallaties met hout zijn vaak inefficiënt en veroorzaken luchtverontreiniging. Naast bijkomende productie van groene stroom is de omschakeling naar groene warmte een grote uitdaging.

In de CO₂-inventarissen die voor elke Vlaamse gemeente worden opgemaakt sedert 2011, is de evolutie terug te vinden van de opgewekte elektriciteit via hernieuwbare energie. Onderstaande tabel geeft de Eeklose situatie weer.

tabel 19 Opgewekte elektriciteit via hernieuwbare energie in MWh – Eeklo – 2011 tot 2020

EEKLO	TOTAAL	Wind	wind %	PV zon)	PV%	WKK%	Overige%
2011	19.944	17.150	87,8	1.534	7,7	/	4,5
2012	28.859	25.163	88,6	2.796	9,7	/	3,1
2013	32.089	27.970	87,2	3.219	10	/	2,8
2014	31.013	26.629	85,9	3.484	11,2	/	2,9

2015	31.333	26.811	85,6	3.623	11,6	/	2,8
2016	30.950	26.181	84,6	3.839	12,4	0,09	2,9
2017	32.098	26.887	83,8	4.267	13,3	0,1	2,8
2018	34.503	28.349	82,2	5.211	15,1	0,1	2,6
2019	66.559	58.856	88,4	6.759	10,15	0,07	1,35
2020	107.637	100.858	93,7	6.707	6,23	0,07	/

(bron: www.burgemeestersconvenant.be – eigen bewerking)

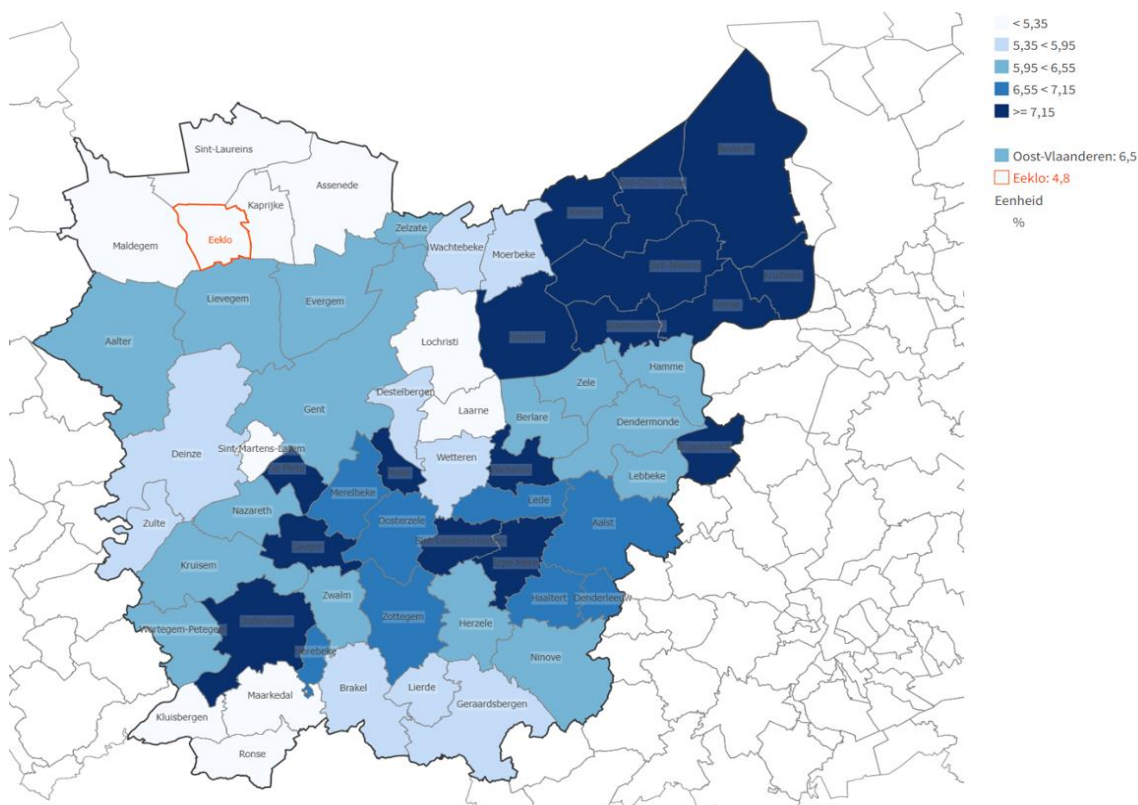
In Eeklo nam de hoeveelheid opgewekte elektriciteit via hernieuwbare energie tussen 2011 en 2020 met 440% toe. Het aandeel windenergie is in Eeklo groot (en blijft stijgen, zelfs tussen 2019 en 2020 met ong. 60%). De opgewekte elektriciteit uit zonnepanelen stabiliseert en gaat zelfs een beetje achteruit.

In de buurgemeenten zien we andere evoluties:

- in Assenede ging de opgewekte elektriciteit uit hernieuwbare energie tussen 2011 en 2020 x 15. Er is pas windenergie sedert 2016 (is nu ong. 75% van het totaal in Assenede). Opwekken van elektriciteit uit zonne-energie ging x 3,5. Er is in 2020 voor het eerst energie opgewekt via warmtekrachtkoppeling (98 MWh)
- in Sint-Laureins werd in 2020 voor het eerst elektriciteit opgewekt uit windenergie (5.049 MWh); daarvoor werd enkel elektriciteit opgewekt via zonnepanelen. De hoeveelheid hernieuwbare energie is vertienvoudigd sedert 2011
- Kaprijke had tot 2019 nog geen windenergie en haalde vroeger voornamelijk elektriciteit uit zonnepanelen. In 2020 staat de windteller op meer dan 10.000 MWh, de zon gaat voor bijna 4.000 MWh. Er is voor het eerst ook energieopwekking uit warmtekrachtkoppeling (48 MWh).

In Eeklo wordt 4,8% van het zonnepotentieel van de daken benut (2020). Sedert 2018 is dit verdubbeld. Voor Oost-Vlaanderen is dit 6,5%. Voor het Vlaamse Gewest en de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' gaat het om 6,7%.

grafiek 46 *Benuttingsgraad daken voor PV – Oost-Vlaanderen – 2021*

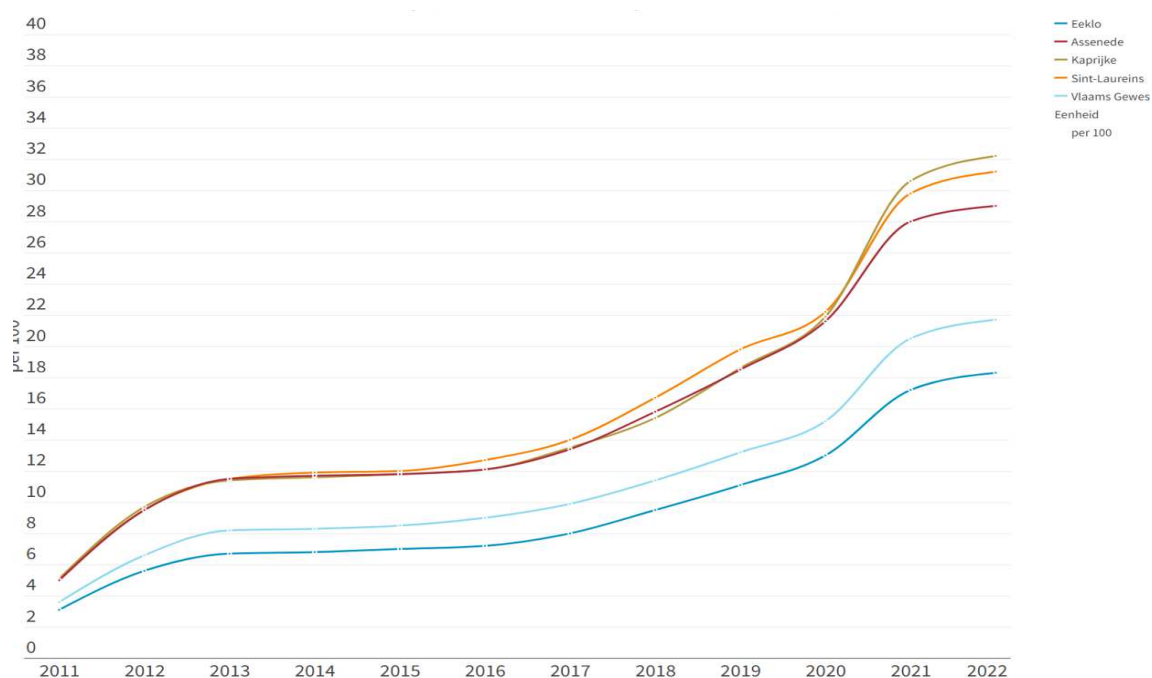

(bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap – provincies.incijfers.be)

Eeklo is ook gestart met het project 'Zonedelen': als Eekloonaar stel je je dak ter beschikking, je krijgt direct een korting op jouw elektriciteitsfactuur en de panelen betaal je vervolgens af met de rest van de factuur die je normaal zou betalen.

Hieronder wordt de evolutie weergegeven van het aantal PV-installaties kleiner dan 10 Kw per 100 huishoudens. Eeklo is de donkerblauwe lijn onderaan. De trend is voor alle gemeenten dezelfde, maar Eeklo hinkt een beetje achterop. Eeklo telt in 2022 18,3 PV-installaties kleiner dan 10 Kw per 100 huishoudens. In Kaprijke is dit 32,2, voor Sint-Laureins 31,2 en voor Assenede 29. Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 21,7.

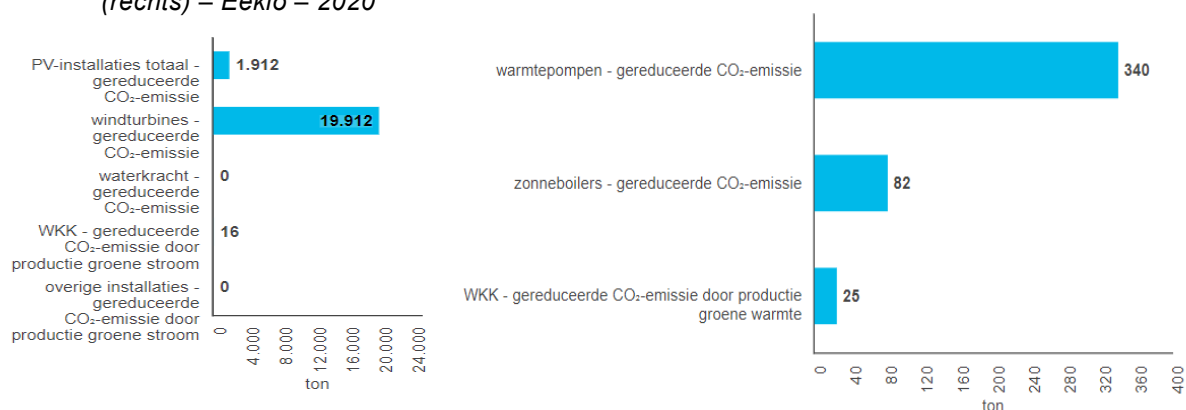
grafiek 47 PV-installatie kleiner dan 10 KW per 100 huishoudens – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2011 tot 2022

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) en Fluvius | provincies.incijfers.be

In de grafiek hieronder is weergegeven hoeveel CO₂-uitstoot vermeden wordt door de productie van hernieuwbare elektriciteit op het grondgebied van Eeklo. Enkel installaties kleiner dan 20 MW zijn meegenomen. De productie van groene warmte en de recuperatie van restwarmte zitten niet mee in deze cijfers.

grafiek 48 Vermeden CO₂-emissie door productie van hernieuwbare elektriciteit (links) en warmte (rechts) – Eeklo – 2020

(bron: Vlaams Energie- en Klimaat agentschap en Fluvius – provincies.incijfers.be)

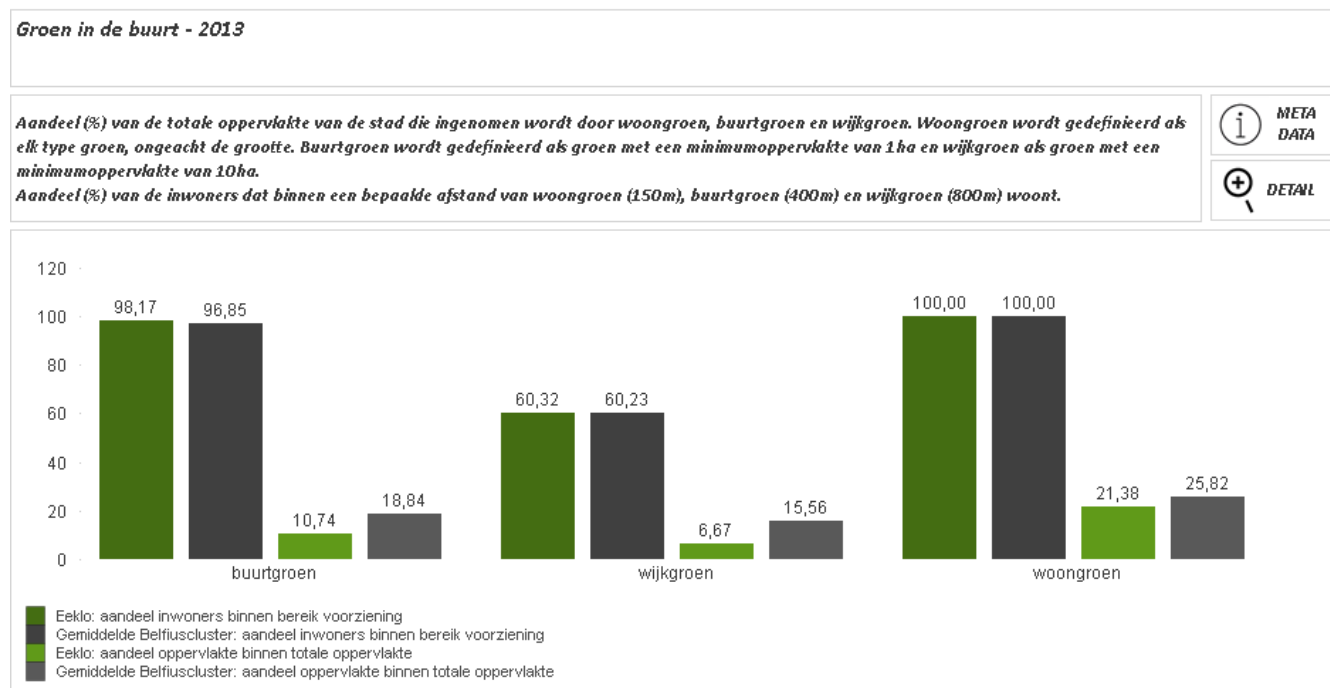
In het Vlaamse Gewest zijn in 2022 in totaal 640 grote windturbines geïnstalleerd, samen goed voor een totaal vermogen van 1.566,92 MW. In Oost-Vlaanderen waren dat 201 grote windturbines, met een totaal vermogen van 505,47 MW. In Eeklo zijn er in 2022 22 windturbines met een totaal vermogen van 45,95 MW. In 2019 zat Eeklo op een vermogen van 15,20 MW. Dit is op 3 jaar tijd dus verdrievoudigd.

In de burgerbevraging van de gemeente-stadsmonitor 2020 werd gepolst naar het draagvlak voor het plaatsen van windmolens op het grondgebied van de gemeente. Het Vlaams gemiddelde is 52%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 51%. Eeklo scoort hier hoog met 63%, Assenede 56%, Kaprijke 52% en Sint-Laureins 39%.

5.4 Cijfergegevens natuur

In 2016 wonen alle Eeklonaren binnen 150m van **woongroen** (is elk type groen). Binnen de Belfiuscluster is dit ook 100%. Eeklo telt amper 20,2% woongroen op het grondgebied. In de cluster gaat dit gemiddeld om bijna 25%. Wat **buurtgroen** betreft (= minimumoppervlakte van 1 ha) is dit voor bijna 95% van de Eeklonaren bereikbaar (binnen 400m). De Belfiuscluster heeft dezelfde score. De buurtgroenzones vormen in totaal bijna 11% van de Eeklose oppervlakte. In de cluster gaat dit richting 19%. De **wijkgroenzones** (= minimumoppervlakte van 10 ha) zijn voor 45% van de Eeklonaren bereikbaar (= binnen 800m), maar zijn amper 7% van de Eeklose oppervlakte (clustergemiddelde = bijna 16%). De bereikbaarheid van buurt- en wijkgroen is minder goed geëvolueerd tussen 2013 en 2016.

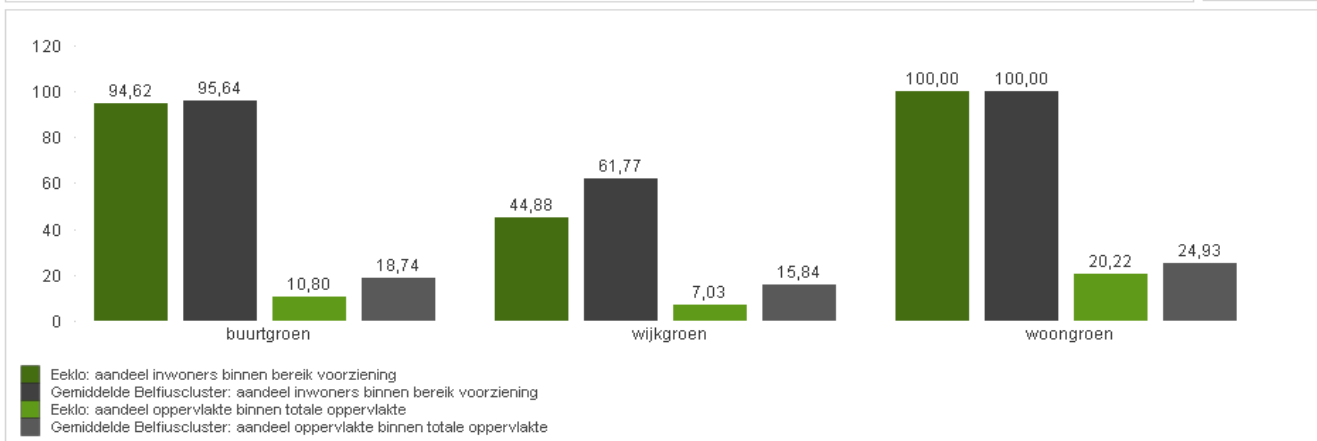
grafiek 49 Groen in de buurt – Eeklo, Belfiuscluster – 2013 en 2016

Groen in de buurt - 2016

Aandeel (%) van de totale oppervlakte van de stad die ingenomen wordt door woongroen, buurtgroen en wijkgroen. Woongroen wordt gedefinieerd als elk type groen, ongeacht de grootte. Buurtgroen wordt gedefinieerd als groen met een minimumoppervlakte van 1ha en wijkgroen als groen met een minimumoppervlakte van 10ha.

Aandeel (%) van de inwoners dat binnen een bepaalde afstand van woongroen (150m), buurtgroen (400m) en wijkgroen (800m) woont.

(bron: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) – gemeentemonitor)

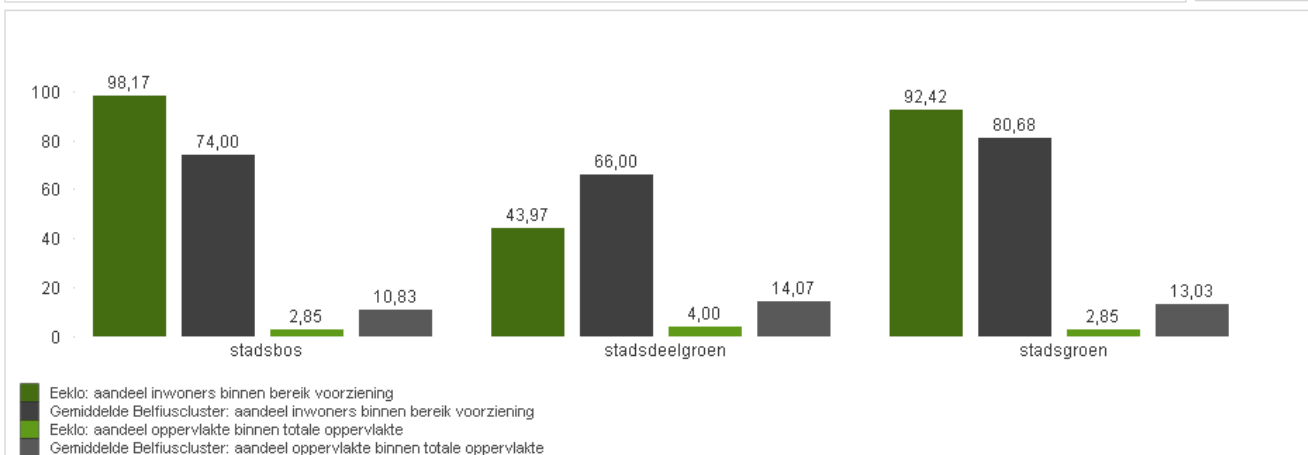
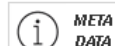
In 2016 woont meer dan 98% van de Eeklonaren binnen 5 km van een **stadsbos** (groene zone van min. 200ha). Binnen de Belfiuscluster is dit 76%. Eeklo telt amper 2,90% stadsbos op het grondgebied. In de cluster gaat dit gemiddeld om bijna 11%. Wat **stadsdeelgroen** betreft (groen van minimum 30 ha) is dit voor 42% van de Eeklonaren bereikbaar (binnen een afstand van 1,6 km). Dit geldt voor 66% binnen de Belfiuscluster. De stadsdeelgroenzones vormen in totaal 5% van de Eeklose oppervlakte. In de cluster is dit gemiddeld 14,5%. De **stadsdroengroenzones** (= groen met een minimumoppervlakte van 60 ha) zijn voor 99% bereikbaar (= binnen 3,2 km), maar zijn amper 5% van de Eeklose oppervlakte (Clustergemiddelde = 13,5%). Deze cijfers zijn voor Eeklo verbeterd tussen 2013 en 2016.

grafiek 50 Groen in de gemeente/stad – Eeklo, Belfiuscluster – 2013 en 2016

Groen in de gemeente/stad - 2013

Aandeel (%) van de totale oppervlakte van de stad die ingenomen wordt door stadsdeelgroen, stadsgroen en stadsbos. Stadsdeelgroen wordt gedefinieerd als groen met een minimumoppervlakte van minstens 30ha, stadsgroen als groen met een minimumoppervlakte van 60ha en stadsbos als groen met een minimumoppervlakte van 200ha.

Aandeel (%) van de inwoners dat binnen een bepaalde afstand van (1600m), stadsgroen (3200m) en stadsbos (5000m) woont.

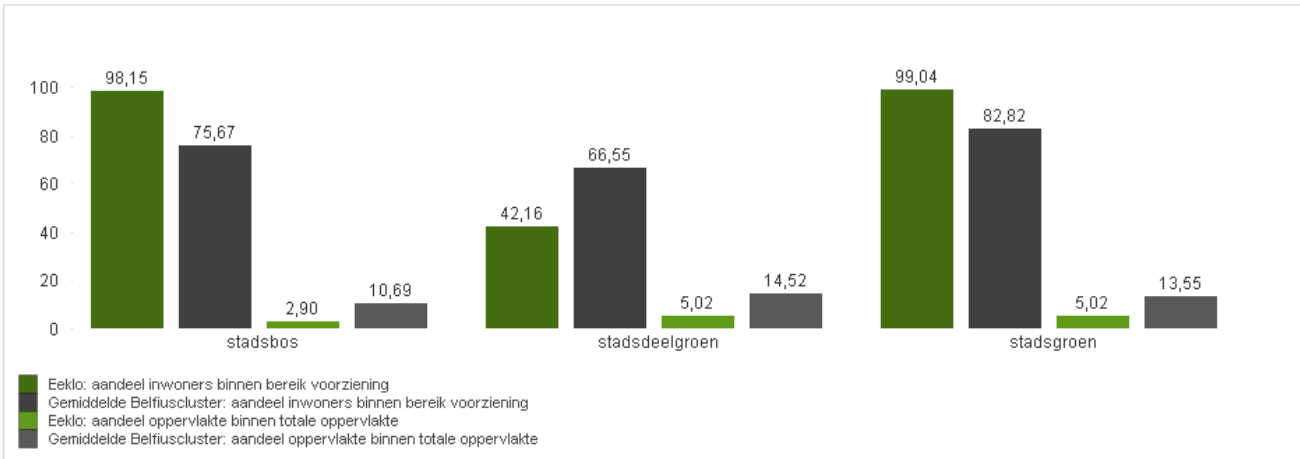

Groen in de gemeente/stad - 2016

Aandeel (%) van de totale oppervlakte van de stad die ingenomen wordt door stadsdeelgroen, stadsgroen en stadsbos. Stadsdeelgroen wordt gedefinieerd als groen met een minimumoppervlakte van minstens 30ha, stadsgroen als groen met een minimumoppervlakte van 60ha en stadsbos als groen met een minimumoppervlakte van 200ha.

Aandeel (%) van de inwoners dat binnen een bepaalde afstand van (1600m), stadsdeelgroen (3200m) en stadsgroen (5000m) woont.

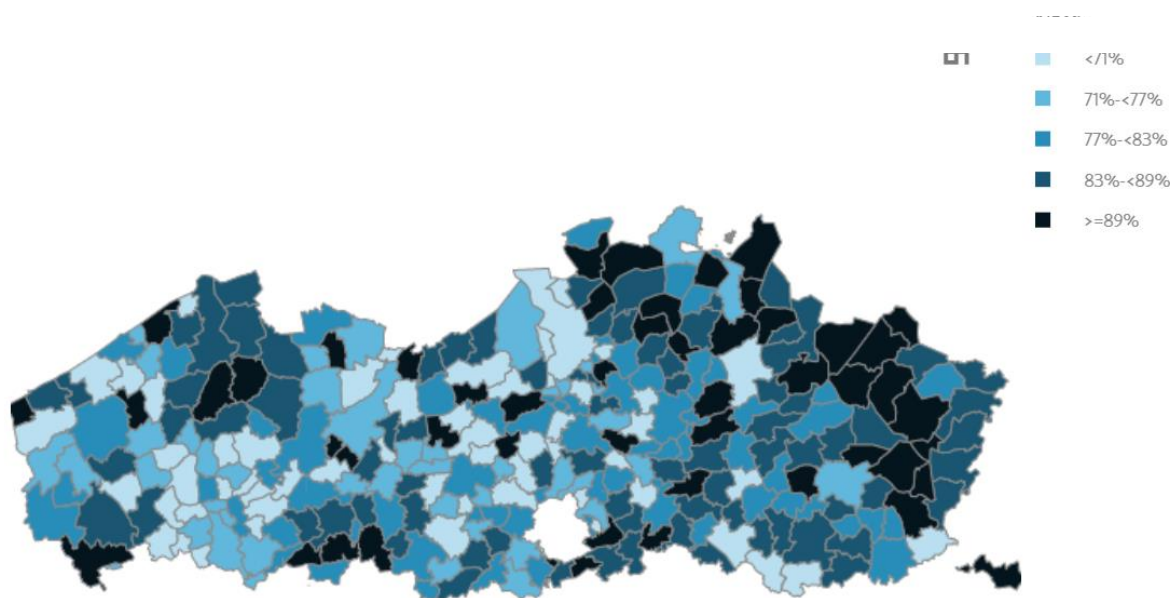
 META DATA
 DETAIL

(bron: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) – gemeentemonitor)

74% van de Eeklonaren is in 2020 tevreden over natuur- en groenvoorzieningen in de stad. Dit is dezelfde score als in 2017. Het Vlaams gemiddelde bedraagt 78% (komt van 75%). In Assenede is de tevredenheid over groen gestegen van 70 naar 72%, in Sint-Laureins van 80 naar 82%. In Kaprijke is er een lichte daling van 90 naar 89%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 80% (komt van 78%).

grafiek 51 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over groen in de gemeente of stad in % – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

86% van de Eeklonaren bezocht 1 of meerdere keren een bos of park in de stad zelf in 2020. In 2017 was dit nog 92%. 77% gaat (ook) naar een andere gemeente.

Amper 64% van de Eeklonaren is tevreden over het zicht op groen vanuit de eigen woning. Dit is laag voor de regio. In Sint-Laureins en Kaprijke is dit 90%, in Assenede 84%. In Eeklo is dit cijfer licht gedaald sedert 2017, in de buurgemeenten is dit gestegen. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren gemiddeld 75%.

De Buurtenmonitor leert ons dat op vlak van zicht op groen Eeklo Noord Buitengebied significant hoger scoort dan alle andere buurten (met uitzondering van Balgerhoeke); Eeklo Centrum scoort lager dan alle andere buurten.

5.5 Klimaatscenario's

De VMM werkte het Klimaatportaal Vlaanderen uit. Om de toekomstige klimaatverandering in beeld te brengen, wordt gebruik gemaakt van klimaatmodellen die als referentie voor Vlaanderen gelden. De data zijn gebaseerd op klimaatscenario's voor 2050 en 2100. Het effectieve toekomstige klimaat zal sterk afhangen van de mondiale uitstoot aan broeikasgassen in de komende decennia. Hoe meer broeikasgassen worden uitgestoten, hoe meer het klimaat verandert, en hoe groter de potentiële impact zal zijn.

De klimaattoestanden, -effecten en -impacts (data voor 2030, 2050 en 2100) werden berekend op basis van het hoog-impacts scenario. Concreet betekent dit dat rekening wordt gehouden met wereldwijd een gemiddelde temperatuurstijging tussen 3,2°C en 5,4°C tegen 2100 ten opzichte van het pre-industriële tijdperk (1750-1850).

DROOGTE

Door de klimaatverandering wordt een stijging van de temperatuur verwacht en een toename van de potentiële verdamping tot 688 mm in 2100 t.o.v. 545 mm in het huidige klimaat in Eeklo. Samen met de veranderende neerslagpatronen, nl. een toename in winterneerslag maar vooral een daling van de zomerneerslag van 186,7 mm in het huidige klimaat naar 114,5 mm in 2100, kunnen hierdoor vaker periodes met een tekort aan water optreden.

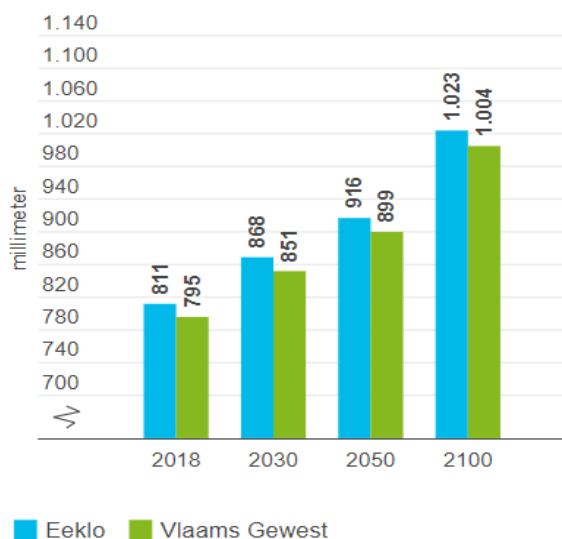
Eeklo telt 170,3 dagen met minder dan 0,1 mm neerslag/dag of droge dagen per jaar in het huidige klimaat. Dit aantal neemt toe tot 232,6 droge dagen in 2100. Daarmee zal de stad in 2100 minder droge dagen per jaar tellen dan het gemiddelde voor het Vlaamse Gewest.

In Eeklo stellen we een stijging vast van het aandeel landbouwpercelen met significante droogtestress van 6,3% in het huidige klimaat naar 11,0% in 2100.

WATEROVERLAST EN OVERSTROMING

Het jaarlijks neerslagtotaal in Eeklo in het huidige klimaat bedraagt 811 mm. Volgens het hoog-impacts scenario zal dit toenemen tot 1.023 mm in 2100. Daarmee zal het jaarlijkse neerslagtotaal in Eeklo rond het gemiddelde in het Vlaamse Gewest liggen.

grafiek 52 Evolutie jaarlijkse hoeveelheid neerslag in mm (huidige klimaat, 2030, 2050 en 2100)

Bron: Klimaatportaal Vlaamse Milieumaatschappij | provincies.incijfers.be

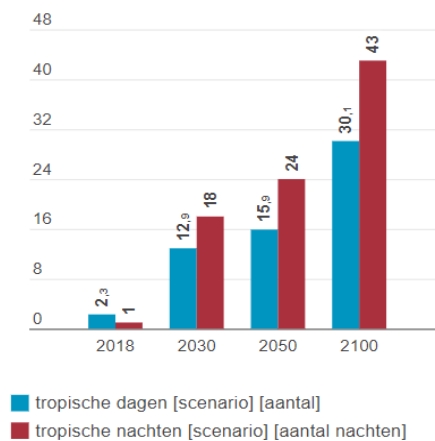
Een daling van het aantal neerslagdagen en een toename van de hoeveelheid neerslag, wil zeggen dat het op kortere tijd heviger zal regenen. Dit zal zich voornamelijk tijdens de zomermaanden voordoen. Het aantal dagen met zware neerslag (> 20 mm per dag) neemt toe van 3,3 dagen volgens het huidige klimaat tot 14,8 dagen tegen 2100. Daarmee ligt het aantal dagen met zware neerslag in Eeklo in 2100 lager dan het gemiddelde in het Vlaamse Gewest.

Voor wateroverlast ten gevolge van intense neerslag gaat dit in het huidige klimaat over 433 gebouwen in Eeklo. In 2050 stijgt dit naar 909.

HITTE

De gemiddelde zomertemperatuur bedraagt in het huidige klimaat 16,8°C en kan stijgen tot 24,9°C in 2100 in Eeklo. Door de klimaatverandering neemt ook het gemiddeld aantal dagen waarop de maximumtemperatuur gelijk is aan 30°C of meer, of tropische dagen, toe (van 2,3 dagen in het huidige klimaat tot 30,1 dagen in 2100). Het aantal tropische nachten waarbij de temperatuur niet beneden de 20°C zakt, neemt nog veel sterker toe.

grafiek 53 Evolutie tropische dagen en nachten per jaar (huidige klimaat, 2030, 2050 en 2100)

Bron: Klimaatportaal Vlaamse Milieumaatschappij | provincies.incijfers.be

Het aantal hittegolfdagen zal toenemen van gemiddeld 4,2 hittegolfdagen in het huidige klimaat tot 17,9 in 2050 en 48,4 in 2100.

In het huidige klimaat worden in Eeklo 0,0% van de kwetsbare inwoners van 0-4 jaar en 65+ jaar getroffen door hitte, in 2030 gaat het over 44,1% (tegenover 52,2% in het Vlaams Gewest) en tegen 2100 zal 100% van deze kwetsbare groepen getroffen worden door hitte in gans Vlaanderen.

5.6 Interne documenten

5.6.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

EEKLONET = prioriteit

- **voldoende materiaal** kunnen inzetten in een uitgebreide ploeg
 - **project Mooimakers** uitwerken (= ambassadeurschap)
 - **sensibilisering** is belangrijk, maar ook inzetten op **handhaving** is een noodzaak

 - realisatie **warmtenet** verder faciliteren
 - inzetten op **handhaving** via o.m. het in dienst nemen van gemeenschapswachten
 - praktische uitwerking van het **klimaatactieplan** in het kader van ontharding / hittebestendig maken van de stad door verder te werken met voorbeeldprojecten als ontharding van het Scouts- en Van Damme-pad, heraanleg van het Wilgenpark, geveltuintjes in de Roze en de Patersstraat, ...
- Zo willen we in de toekomst verder werken bij o.m.:*
- de concretisering van het beeldkwaliteitsplan via het ontharden en vertuinen van het ceremonieplein op de Markt en het vergroenen van de Boelare tussen N9 en Van Ackerstraat
 - opnemen in bestekken dat straten/pleinen na heraanleg uit minder verharding moeten bestaan: bv. Heldenpark, Geraniumlaan, Elzenbosstraat, Akkerstraat, Jan Frans Willemsplein, Burggravenstraat, Parkplein
 - weghalen overbodige verharding rond het Stadskantoor als voorbeeld op het bedrijventerrein
 - versmallen Kottestraat en Tennisstraat om de groenstructuur tussen de site van het oude zwembad en rond de Oostveldkerk te versterken en herprofilieren Lekestraat conform de conceptstudie Oostveld

5.7 Gesprekken

5.7.1 Kringloopwinkels Meetjesland m-accent

tabel 20 Omzet Kringloopwinkel in Eeklo – 2014 tot 2021

	Omzet Kringloopwinkel Eeklo in €	Inzameling alle winkels in kg	Hergebruik in kg per inwoner	Hergebruik in percentage
2014	526.074	984.236		61,6%
2015	554.066	1.055.968	5	53,7%
2016	524.935	1.345.739	5,9	51%
2017	610.600	1.524.428	6,2	45,9%
2018	629.252	1.621.530	6,67	48,17%
2019	652.157	1.758.876	7,72	51,66%
2020 (winkels waren 12 weken gesloten tgv corona)	553.930	1.396.119	5,65	51,88%
2021 (uitbreiding van winkelruimte met 600 m ²)	765.520	1.485.651	7,08	61%

(bron: Kringloopwinkel Meetjesland - activiteitenverslag)

Op 12 december 2018 werd een gesprek gevoerd met Ronny Vandeputte, de coördinator van Kringloopwinkel Meetjesland.

Opmerkelijke trends:

- Er is een stijging van de omzet in Kringloopwinkel Meetjesland. Deze stijging is het gevolg van de gestegen inzameling, goed personeel, uitbreiding van de winkels en een geslaagde communicatie naar de middenklasse. De gestegen inzameling zorgt wel voor druk op de verkoop. Goederen moeten sneller de winkel kunnen verlaten. De cijfers zakken aanzienlijk in 2020 ten gevolge van corona en de tijdelijke sluiting van de winkels.
- Stijging van het aantal erkende tewerkstellingsplaatsen (10 extra) tot 39.
- Percentage aan herbruikbaar materiaal daalt doordat de kwaliteit van het materiaal daalt en doordat kwalitatief materiaal zoals eiken meubilair niet goed verkoopt. Het aandeel restafval stijgt hierdoor waardoor de kosten voor de Kringloopwinkel stijgen.
- Spanning tussen aantal kg opgehaald materiaal en (te weinig) personeel.
- Textielcontainers: 15% herbruikbaar. Deze containers zijn een hefboom voor andere producten. De afspraak met het stadsbestuur omtrent de containers hangt vast aan de overeenkomst tussen stad en Kringloopwinkel.
Vanaf 2020 gebeurt dit via een openbare aanbesteding van IVM waarbij 50% via sociale economie en 50% via de vrije markt wordt geregeld.
- Middelen Kringloopwinkel:
 - subsidie via aangesloten gemeenten voor de werking
 - subsidie via Vlaanderen voor sociale tewerkstelling
 - inkomsten uit verkoop
 - er is weinig ruimte om in te spelen op andere vormen van circulaire economie
- Recyclageparken:
 - bijna geen ophaling via recyclagepark in Eeklo (in 2018 amper 640 kg). In andere gemeenten wordt er wel ingezameld via de recyclageparken: in Aalter bijna 51.000 kg en Maldegem 25.671 kg.
- Circulaire economie: Er zijn plannen om in het nieuwe gebouw (aanpalend aan bestaande gebouw) een cafetaria in te richten en een plantenrecovery op te zetten ism PZ Sint-Jan. Hierbij wordt ook de nadruk gelegd op ontmoeting.
- Arbeidszorg: door de samenwerking met OCMW Eeklo en PZ Sint-Jan worden de zwakste doelgroepen bereikt en wordt er arbeidszorg aangeboden.
- Toekomstplannen:
 - hergebruik vergroten
 - werken in en aan circulaire economie
 - werken aan mobiliteit (fietsherstel, fietsverhuur, duurzame mobiliteit)
 - Inzetten op sociale economie

Als er gewerkt wordt met 1 convenant (stad en OCMW – Kringloopwinkel) moet er zowel voorzien worden dat er ingezet wordt op toelage per inwoner en per tonnage enerzijds en voor de omkadering anderzijds.

5.8 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

We maken deze oefening opnieuw begin 2023.

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Premies hemelwater, energiebesparing, katten,...	beperkte uitbetaling van premies komt voornamelijk omdat heel wat inwoners al energiebesparende maatregelen hebben gedaan, maar anderzijds (en veel belangrijker) dat het subsidiebedrag geen 'incentive' vormt om de investering te doen....

Engagement met Kringloopwinkel	Samenhang met andere diensten kan nog sterker: woonbeleid, vrije tijd, ...
Fairtrade-gemeente	Link ruimte-milieu-klimaat-mobiliteit niet altijd in achterhoofd
Ontharding bepaalde zones	Veel administratieve taken naar lokaal bestuur
Warmtenet in opbouw	gebrek aan een onthaalbeleid voor omgevingsvragen': dispatchen van de verschillende types vragen en de communicatie daarover
Emissiearm eigen wagenpark: Sinds 2012 investeert de stad in een milieuvriendelijker wagenpark. Gezien de ontwikkelingen op de markt werd toen gekozen om over te schakelen op CNG. In functie van het klimaatactieplan is dit een tussenfase. Dit zorgt voornamelijk voor verbetering van de luchtkwaliteit (95% minder fijn stof dan diesel), maar heeft een beperkte impact op CO ₂ -reductie.	Emissiearm eigen wagenpark: Sinds 2012 investeert de stad in een milieuvriendelijker wagenpark. Gezien de ontwikkelingen op de markt werd toen gekozen om over te schakelen op CNG. In functie van het klimaatactieplan is dit een tussenfase. Dit zorgt voornamelijk voor verbetering van de luchtkwaliteit (95% minder fijn stof dan diesel), maar heeft een beperkte impact op CO ₂ -reductie.
Elektrische laadpalen	
Invoeren van enkele fietsstraten	
Geboortebos aangeplant in 2018	
EekloNET-ploeg	
Mooimakersproject	
Gemeenschapswacht in dienst	
Subsidieprojecten boscompensatie	
Fietsvergoeding voor personeel	
Handhavingsambtenaar in dienst	
Uitgebreide Noord-zuidwerking	
Lid van Regionaal Landschap Meetjesland	
Burgemeestersconvenant - klimaatplan	
Klimaatadaptatieplan in opmaak	
Zonnepanelen op diverse eigen gebouwen	
Warmtekrachtkoppeling aan stadskantoor	
Volkstuinjes in diverse buurten	
Stadsbos	
Smart Citiesproject inzake luchtkwaliteit	
Beperkte openingsuren dienst omgeving: dit is geen zwakte voor de eigen werking – dit zorgt er voor dat tijdens hetzelfde tijdsbestek meer dossiers op een kwalitatievere manier kunnen verwerkt worden. Daarnaast kunnen onze diensten dagelijks via afspraak bezocht worden. De 'sociale loketfunctie' (de wekelijkse klanten) naar de burger toe is verdwenen maar dat is geen kerntaak DIT IS ONDERTUSSEN GEEVOLUEERD NAAR EEN SYSTEEM OP AFSPRAAK.	

5.9 Externe documenten

5.9.1 Uit: Memorandum voor het Meetjesland (Natuurpunt & Partners Meetjesland) (2018)

- Meer natuur voor iedereen – verdere uitbouw van natuur- en bosgebieden is cruciaal, zowel op vlak van klimaat als van biodiversiteit
- Koesteren van typerende planten- en diersoorten

- *Natuurlijke verbindingen maken is cruciaal: behoud van waardevolle landschapselementen, bermbeheerplan*
- *Meer natuur voor meer welzijn: een natuurlijke en groene gemeente heeft een rechtstreeks positief effect op welzijn en gezondheid van de burger*
- *Behoud van specifieke landschapskenmerken is cruciaal voor de identiteit van de regio*
- *Voeding en landbouw: inzetten op gezond en lokaal geproduceerd voedsel (voedselstrategie)*
- *Inzetten op energie en klimaat: verminderen van CO₂ uitstoot*
- *Voorrang voor voetgangers, fietsers en collectief vervoer (actieplan fietspaden, goede verbindingen met buurgemeenten, belevingstrajecten)*
- *Kernversterkende ruimtelijke ordening = basis voor een klimaatneutrale gemeente (gedeelde woonvormen, betonstop concreet maken, groen in het centrum).*

5.9.2 Uit: Lokale voedselstrategieën – Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (2015)

“Een voedselstrategie uitwerken is een proces waarbij wordt nagedacht over hoe het voedselsysteem kan veranderd worden en wat er kan gedaan worden om die verandering te realiseren. Het zet ‘voedselproductie en -consumptie’ op de agenda, bouwt verder op bestaande initiatieven en zoekt meerwaarde door verschillende groepen bij elkaar te brengen. Dat heeft zowel horizontale als verticale dimensies:

- *horizontaal doordat het over verschillende beleidsvelden gaat: gezondheid, welzijn, landbouw, milieu, economie en lokale ontwikkeling, sociale en culturele aspecten en opvoeding*
- *verticaal omdat het met de verschillende schakels in het voedselsysteem moet rekening houden: voedselproductie, verwerking, bewaring, transport, verkoop, consumptie en reststromen.” – p. 6*

“Korte keten initiatieven zijn typerend voor de invulling van lokale voedselstrategieën. De korte keten in de landbouw is een duurzaam afzetsysteem waarbij een rechtstreekse relatie bestaat tussen de producent en de consument. Door het beperkt aantal tussenschakels is de korte keten transparant en kan de producent zijn prijs, de productiemethode en het aanbod zelf bepalen. De korte keten duidt niet enkel op de afgelegde afstand (bv. voedselkilometers, afstand producent – consument), maar kan ook – ruimer bekeken – als een middel gezien worden om de duurzame ontwikkeling van ons voedselsysteem te promoten. Voorbeelden zijn hoevewinkels, boerenmarkten, Voedselteams, Community Supported Agriculture (CSA), pluktuinen,... “ – p. 6

DOELSTELLINGEN van een voedselstrategie (p. 7):

- *Lokale voedselstrategieën zijn een nieuwe inkomstenbron voor landbouwbedrijven en vergroten de toeristische uitstraling van de regio*
- *Lokale voedselstrategieën maken consumenten bewust van de problematiek van voedselverspilling*
- *Lokale voedselstrategieën confronteren burgers met hun consumptiepatroon en bieden potentieel als basis voor een gezonder voedselpatroon*
- *Lokale voedselstrategieën bieden mogelijkheden voor een meer milieuvriendelijke landbouw*
- *Lokale voedselstrategieën bieden een opportuniteit voor onderwijs - op alle niveaus, van kleuterschool tot volwassenenonderwijs*
- *Lokale voedselstrategieën versterken de sociale cohesie.*

5.9.3 Uit: Klimaatbestendig inrichten van de stad (www.klimaatruimte.be)

Hoe kunt u uw stad of gemeente klimaatbestendig inrichten? www.klimaatruimte.be reikt de Vlaamse overheid ruimtelijke strategieën en concrete klimaatbestendige ruimtelijke inrichtingsprincipes aan waarmee we zelf aan de slag kunnen, om een antwoord te bieden op drie effecten van de klimaatverandering: hittestress overdag en 's nachts, droogte en wateroverlast

- *Ruimtelijke strategieën: ontharding, bebossing, ventilatie, ruimte voor water, warmteopnamebeheersing en afscherming...*

- klimaatbestendige ruimtelijke inrichtingsprincipes
 - o *Onverharde oppervlaktes behouden*
 - o *Verharding van infrastructuur beperken*
 - o *Footprint van gebouwen beperken*
 - o *Vergroenen van parken*
 - o *Infiltrerende infrastructuur*
 - o *Nieuwe groene open ruimtes creëren*
 - o *Bouwmaterialen met hoge reflectie en/of lage absorptie (wit beton,...)*
 - o *Verharding met hoge reflectie (wit asfalt, lichtgekleurde natuursteen,...)*
 - o *Groendaken en -gevels*
 - o *Schaduw creëren door luifels, planten, pergola's*
 - o *Opgaand groen langs infrastructuur, in parken, op pleinen, in private tuinen*
 - o *Bossen*
 - o *Windblokkades wegnemen*
 - o *Water bufferen en infiltreren*
 - o *Hemelwater capteren*
 - o *Water toegankelijk maken*
 - o *Water vernevelen voor afkoeling van de publieke ruimte (fontein, straatsprengers)*
 - o *Publieke ruimte afschermen (poreuze windschermen, glazen overkappingen, bomen, luifels,...)*

5.9.4 Uit: Inzetten op hernieuwbare warmte (BBL – gemeente voor de toekomst) (2018)

Wat kunnen we als gemeente doen?

- o *Een warmtezoningsplan opmaken met een gedetailleerde warmtevraagkaart (privaat, organisaties, lokaal bestuur)*
De bedoeling hiervan is het uitdragen van een heldere en duurzame warmtevisie, om burgers en bedrijven te informeren en te stimuleren om bij nieuwe investeringen in hun warmtevoorzieningen al rekening te houden met toekomstplannen.
- o *Warmtebeleid op lange termijn: hoe fossiele verwarming vervangen door hernieuwbare technieken tegen 2050:*
 - *bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen een warmtetoets vragen (nieuwe wijken, RUP,...), zowel inzake technische aspecten, aanwezige belangen, te betrekken derden, ...*
 - *bestaande wijken en bedrijvzones: goed zicht houden op alle investeringsplannen en timings van netbeheerders en intercommunales: heraanleg straten, nieuwe rioleringen, ...*
 - *geef het goede voorbeeld als lokale overheid: vergroen de verwarming van je eigen gebouwen*
- o *Informeel en organiseer participatie*
 - *informeren van burgers over nood aan hernieuwbare energie*
 - *warmtezoningsplan gebruiken om de discussie aan te gaan met de burger (bepalen van renovatieplannen in kerngebied: stookplaats aan straatzijde laten installeren om aan te kunnen sluiten op warmtenet).*

5.9.5 Uit: Memorandum SPRINGZAAD.be: inspiratie voor een prikkelend speelnatuurbeleid (2018)

1. *“Bouw een groen speelweefsel in de stad*
2. *Vergroen de schoolspeelplaatsen*
3. *Groene avontuurlijke speelruimte bij jeugdlokalen*
4. *Behoud of creëer wilde landjes (wild en avontuurlijke zone)*
5. *Groenbeheer met respect voor speelnatuur*

6. *Avontuurlijk buitenspelen = belangrijk*
7. *Samentuinen met kinderen"*

5.9.6 Uit: Suggesties voor lokale besturen (Bond Beter Leefmilieu - gemeente voor de toekomst) (2018)

- *Kilmaatgroenscan: uitwerken van klim(aat)groenplannen = airco voor hitte-eilanden*
- *Gedeeld gebruik van materiaal tussen burens (= circulaire economie): gereedschap, autodelen, circulair aankoopbeleid*
- *Lokale voedselstrategie: voedselproducenten en -consumenten dichterbij elkaar brengen en zo sociale cohesie en integratie bevorderen. Een goed uitgewerkte voedselstrategie draagt bij aan de gemeentelijke klimaatdoelstellingen.*
- *maatregelen voor schone lucht:*
 - o *houd doorgaand autoverkeer uit de kern*
 - o *heldere doelstellingen voor emissievrij transport: emissievrij eigen wagenpark, emissievrije taxi's, emissievrije openbaar vervoer, emissievrije stedelijke distributie*
 - o *voldoende slimme laadinfrastructuur en snellaadpalen voor emissievrij personen- en goederenvervoer*
 - o *STOP-principe bij alle infrastructuurwerken*
 - o *actieplan om gedeelde emissievrije mobiliteit te doen stijgen*
 - o *stem verschillende transportmodi op elkaar af (mobipunten)*
 - o *digitaal MaaS-platform: mobiliteit als een dienst = 1 app om intermodale reis te plannen en te betalen*
 - o *verminder blootstelling van burgers aan ongezonde lucht: omgeving van scholen, BKO's, sport, rvt's, recreatiegebieden beschermen door extra maatregelen te nemen zoals autovrije straten, snelheidsverlaging, vergroening*
 - o *investeren in metingen, preventie en bewustmaking over luchtkwaliteit (apps, sms, schermen,...)*

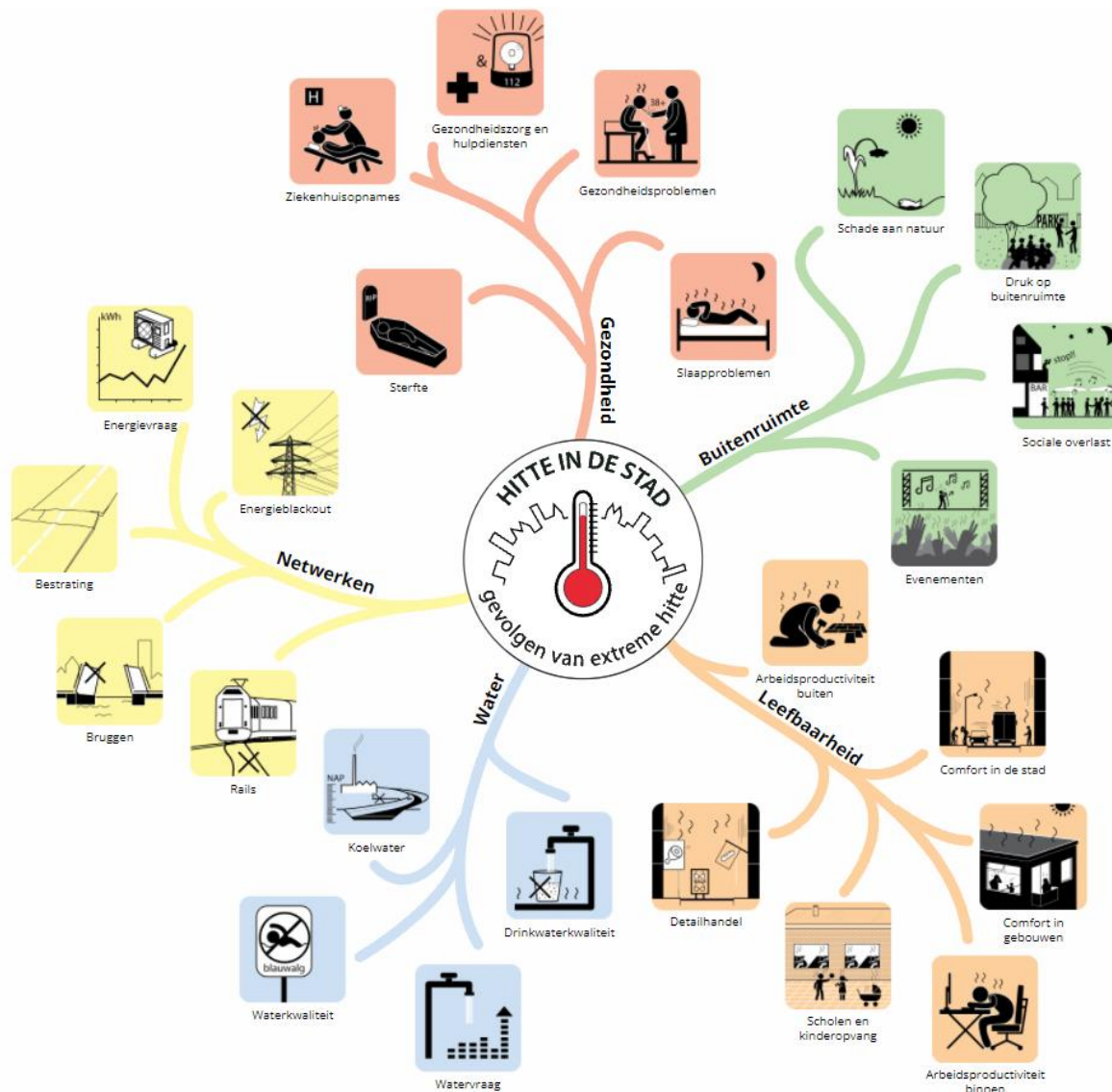
5.9.7 Uit: BOS+ - Bos en bomen (inspiratie voor een nieuw beleid (2018))

Werk maken van meer en beter bos en bomen in de gemeente betekent zorgen voor een speelvriendelijke, gezondere, klimaatresistentere, biodiversere gemeente, waar het goed wonen is voor jong en oud.

- o *Werk maken van bosbehoud = bedachtzaam omspringen met omgevingsvergunningen waarmee ontbossing gepaard gaat. Dit betekent ook verplichte boscompensatie op het grondgebied van de gemeente*
- o *Werk maken van bosuitbreiding = 100m² bos per inwoner is streefdoel (= 210 ha in Eeklo). Privéboseigenaars stimuleren om hun bos open te stellen voor het publiek. = speelbossen, wandelbossen, geboortebossen, vredesbossen, smulbosranden,...)*
- o *Werk maken van boombeheerplannen = groen-blauwe gemeentes met voldoende natuurstroken en waterpartijen.*
- o *Werk maken van Avontuurlijk speelgroen voor kinderen en van Integraal Toegankelijk groen voor alle bewoners: in gemeentelijke parken en speelpleinen ruimte maken voor speelgroen; verloren stukjes groen een nieuwe inrichting geven; bestaande bossen erkennen als speelzone; samenwerken met jeugddienst/-werk/scholen*
- o *Werk maken van een Noord-Zuidwerking met aandacht voor het bos = aandacht voor projecten rond leefomgeving in het Zuiden + aandacht voor circulaire economie en duurzame consumptie in het Noorden*
- o *Werk maken van buffergroen: grondige inventaris maken van wat groen en blauw is in de gemeente (www.geopunt.be): actieplan met als doel in alle buurten een voldoende aanbod aan groen en blauw te realiseren.*
- o *Werk maken van een duurzaam buitengebied = duidelijke keuzes maken op vlak van ruimtelijke ordening, met vrijwaring van wat nog rest aan open ruimte centraal stellen*
- o *Natuur- en bosbeleving stimuleren: natuurbeleving is een absolute meerwaarde voor welbevinden en gezondheid in drukke tijden.*

5.9.8 Uit studie Hogeschool van Amsterdam met 12 steden

Hieronder wordt grafisch weergegeven wat de gevolgen zijn van extreme hitte in de stad.

Bron: Hogeschool van Amsterdam

5.9.9 Uit: Actieplan voedselverlies en biomassa - (rest)stromen circulair 2021-2025, Vlaamse overheid

"In de transitie naar een circulaire economie hebben biomassa- en voedsel(rest)stromen veel te bieden. Maar ondanks het feit dat Vlaanderen een van de internationale koplopers is in het duurzaam beheer van voedselverlies en biomassa, wordt het potentieel van biomassa- en voedsel(rest)stromen er nog onvoldoende benut. Bovendien stellen zich nog heel wat uitdagingen bij het sluiten van de kringloop, zowel op juridisch-beleidsmatig, operationeel, economisch als milieuhygiënisch vlak.

Voedselverlies en biomassa(rest)stromen ontstaan in alle fasen van de voedsel- en biomassaketen en raken aan diverse maatschappelijke domeinen. Het beheer ervan behoort tot de bevoegdheid van verschillende beleidsdomeinen en tal van sectoren en stakeholders zijn betrokken. Er is daarom nood aan een allesomvattend plan, dat oplossingen aanreikt en acties uitstippelt die zorgen voor een goed afgestemd beleid.

Het actieplan bouwt verder op de realisaties en openstaande uitdagingen van de Ketenroadmap Voedselverlies 2015-2020 en het Actieplan Duurzaam beheer van biomassa(rest)stromen 2015-2020. Er is een sterke wisselwerking tussen dit actieplan en andere Vlaamse beleidsplannen. Biomassa en voeding is één van de vijf belangrijke thema's binnen de Transitie Circulaire economie en de "Visie - in 2050 is Vlaanderen Circulair". Daarnaast stelt de Vlaamse Regering zichzelf het doel om een geïntegreerd Vlaams voedselbeleid te ontwikkelen. Dit actieplan draagt daaraan bij door te focussen op het vermijden van voedselverlies doorheen de keten en te evolueren naar een (meer) circulair voedselsysteem. Ten slotte ondersteunen de acties van het plan de doelstellingen en ambities in het Vlaams energie- en klimaatplan 2021-2030.

Drie kringlopen

Het Vlaams actieplan is opgebouwd rond drie materiaalkringlopen.

Kringloop 1: voedsel(rest)stromen van producent tot en met consument, ofwel de voedselverlies- en -afvalstromen van producent (primaire sector), producentenorganisaties (hierna tuinbouwcoöperaties genoemd), voedingsindustrie, distributie, catering, horeca en consumenten;

Kringloop 2: biomassa(rest)stromen die ontstaan in het groen-, natuur-, bos- en landschapsbeheer;

Kringloop 3: hout(rest)stromen van industrie en huishoudens.”

5.9.10 Uit: Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.0 (2022)

Vlaanderen en de lokale besturen hebben de handen in elkaar geslagen om samen de nodige transitie in het energie- en klimaatbeleid waar te maken. We zijn gestart met het LEKP 1.0 om een nieuw ecosysteem uit te bouwen, waarbij lokale stakeholders, lokale besturen en het Vlaamse niveau nauwer samenwerken. Tegen eind oktober 2021 hadden 293 van de 300 lokale besturen het LEKP 1.0 ondertekend (waaronder Eeklo). Door de aangescherpte Europese Klimaatambities ('Fit for 55') besliste de Vlaamse regering in november 2021 over een pakket extra maatregelen om de CO₂-uitstoot sterker te verminderen. Daarbij werd ook de rol van de lokale besturen herbevestigd en nieuwe doelstellingen voorgesteld. Vervolgens heeft de Vlaamse overheid in overleg met VVSG een voorbereidend traject doorlopen om te komen tot dit vernieuwde LEKP 2.0, met volgende additionele klimaatmaatregelen

Lokale besturen engageren zich in het kader van LEKP 1.0 om:

- het Burgemeestersconvenant 2030 te ondertekenen en uit te werken;*
- een gemiddelde jaarlijkse primaire energiebesparing van minstens 2,09% te realiseren in hun eigen gebouwen (inclusief technische infrastructuur, exclusief onroerend erfgoed);*
- een reductie van de CO₂-uitstoot van hun eigen gebouwen en technische infrastructuur met 40% in 2030 ten opzichte van 2015 te realiseren;*
- tegen ten laatste 2030 de openbare verlichting te verLEDden;*
- het draagvlak voor hernieuwbare energie te verhogen, geen heffing op hernieuwbare energie-installaties in te voeren en bestaande, zoals de heffing op pylonen van windmolens, af te bouwen tegen ten laatste 2025;*
- lokale warmte- en sloopbeleidsplannen op te maken;*
- burgers, bedrijven en verenigingen te stimuleren om samen met het lokaal bestuur de concrete en zichtbare streefdoelen uit de 4 werven van het Pact te behalen.*

Lokale besturen engageren zich in het kader van LEKP 2.0 bijkomend:

- *De doelstelling m.b.t. CO₂-reductie voor eigen gebouwen en technische infrastructuur wordt verhoogd van -40% naar -55% CO₂-emissies tegen 2030 t.o.v. 2015. De scope van deze doelstelling voor CO₂-reductie wordt daarnaast uitgebreid naar eigen mobiliteit. De primaire energiebesparingsdoelstelling wordt aangescherpt naar -3% per jaar vanaf 2023. De doelstelling dient op entiteitsniveau en niet per individueel gebouw of voertuig bekeken te worden om zo kostenefficiënt mogelijk de lange termijn klimaatdoelstellingen te halen.*
- *Geen nieuwe principiële schepencollege- of gemeenteraadsbeslissing meer te nemen m.b.t. lokale heffingen op elektriciteitsmasten en sleuven van ELIA*
- *Aanpassingen in de streefdoelen onder de 4 werven:*
 - o Nieuwe uitdaging onder Werf 2:*
 - *25 fossielvrije renovaties onder de 50 collectieve renovaties per 1.000 wooneenheden tegen 2030*
 - *Inwoners van 50 per 1.000 wooneenheden worden uitgenodigd voor een klimaat Tafel ter bespreking van een wijkgerichte aanpak (met een focus op de synergie tussen de 4 werven) voor einde 2024*
 - o Nieuwe uitdaging onder Werf 3:*
 - *1,5 (semi-) publieke laadequivalenten per 100 inwoners (99.000 laadpunten (CPE)) tegen 2030.*

De Vlaamse overheid engageert zich in LEKP 1.0 om:

- *via het Netwerk Klimaat professionele ondersteuning te bieden aan de lokale besturen, zoals bepaald in het subsidiebesluit en de werkprogramma's;*
- *via andere partners binnen de Vlaamse overheid lokale besturen projectmatige ondersteuning te bieden;*
- *samen met de lokale besturen actief mee te werken aan het elimineren van de mogelijke hindernissen die lokale besturen ondervinden in het realiseren van de ambities binnen dit Pact;*
- *haar eigen voorbeeldfunctie in te vullen en relevante actoren te overtuigen om het Pact te ondertekenen;*
- *in samenspraak met het middenveld, onderzoeksinstellingen en de verschillende sectororganisaties de wederzijdse engagementen i.h.k.v. het Pact op te volgen en te stroomlijnen;*
- *aan lokale besturen (en/of andere actoren) de beleidsmaatregelen, voorzien door de Vlaamse, Federale en Europese begroting, actief en stelselmatig te promoten die nuttig kunnen zijn om mee de doelstellingen van het Pact te realiseren;*
- *ter bijkomende ondersteuning van de klimaatpactacties van de gemeenten die het Pact ondertekenen, in een extra jaarlijks budget van 10.000.000 euro, evenals een vast gedeelte van de vrij beschikbare middelen binnen het Vlaams klimaatfonds, te voorzien.*

De Vlaamse overheid engageert zich in LEKP 2.0 bijkomend:

- *De verhoogde doelstellingen voor het publiek patrimonium en mobiliteit (55% CO₂-reductie tegen 2030) alsook 3% jaarlijkse primaire energiebesparing is eveneens van toepassing op de Vlaamse overheid;*
- *Territoriaal coördinatorschap door Vlaanderen (VR 2022 2502) voor het Europese Burgemeestersconvenant om o.a. technische en strategische bijstand aan ondertekenende gemeenten te verlenen voor de ontwikkeling, uitvoering en monitoring van hun actieplannen voor duurzame energie en klimaat (SECAPS);*
- *Om concrete praktijkgerichte oplossingen voor drempels bij voortrekkersteden en -gemeenten die het LEKP 2.0 ondertekenen te ondersteunen, faciliteert ABB een*

- Werkplatform. Overeengekomen drempels worden door de Vlaamse Regering frequent (minstens jaarlijks) opgevolgd per bevoegd beleidsdomein;*
- *Via het Netwerk Klimaat ondersteunt de Vlaamse overheid steden en gemeenten bij de opmaak van lokale warmteplannen en renovatiestrategieën. Naast de 'inspiratiekaart warmtezonerings' zullen alle steden en gemeenten weldra ook beroep kunnen doen op een 'startanalyse lokale renovatiestrategie'. Dit is een grafisch werkinstrument dat de lokale besturen zal helpen om prioriteiten te bepalen voor het lokale renovatie- en sloopbeleid;*
 - *Verder bouwend op de start-analyse van het Netwerk Klimaat wordt een 'Wijkrenovatietool' aangeboden aan lokale besturen en hun partners om collectieve renovatietrajecten data gestuurd te concretiseren en op te volgen t.e.m. uitvoering. Deze tool kan een handig instrument zijn om de klimaattafels wijkgericht te organiseren;*
 - *Versterking van de basisfinanciering van energiehuizen;*
 - *De invoering van de 'Mijn VerbouwPremie' en de 'Mijn VerbouwLening' en de versterking van het noodkoopfonds. Zo wordt er gestreefd naar een evenwichtige mix van het activeren van privaat kapitaal door financieringsinstrumenten (premies (waaronder de EPC-labelpremie) en langlopende leningen met incentives voor diepgaande renovaties via het renteloze renovatiekrediet (via banken)), ontzorging (door energiehuizen en BENOvatiecoaches) en verplichtingen (zoals de niet-residentiële renovatieverplichting vanaf 1/1/22 en residentiële renovatieverplichting vanaf 1/1/23, publieke en overheidsgebouwen moeten een minimaal EPC-label behalen tegen 2028 en alle nietresidentiële gebouwen tegen 2030);*
 - *Blijvend in te zetten op het ondersteunen van de lokale besturen bij het realiseren van state of the art fietsinfrastructuur;*
 - *De noodzaak voor een taksshift tussen de energievectoren (elektriciteitsfactuur verlichten door kosten door te schuiven naar fossiele energiedragers) wordt door de Vlaamse Regering principieel erkend. Eerste stappen hiertoe zijn ondernomen (opkoop groenestroomcertificaten bij de netbeheerders, verlaging van de quotaverplichting bij de leveranciers, schrappen kost openbare verlichting, vergoeding REG-premies via de Vlaamse Veerkrachtmiddelen, de kost voor de minimale levering aardgas en kortingsbonnen elektrische huishoudtoestellen via het energiefonds). Het blijft desalniettemin de expliciete ambitie van minister Zuhal Demir, en de voltallige Vlaamse Regering, om de inspanningen continu verder te zetten zodat er zoveel mogelijk bijkomende kosten uit de elektriciteitsfactuur worden gehaald. Om een sociaal rechtvaardige taksshift vorm te geven wordt vanuit de Vlaamse Regering gedacht aan een uitzondering op de non bis in idem-wet. Een precedent hiervan vinden we terug in de gehanteerde methode voor de minerale olie. Hiervoor zal het overleg verder gezet worden met de Federale Overheid. Om de uitzondering op de non bis in idem-wet mogelijk te maken zal er een samenwerkingsovereenkomst tussen de Federale en Vlaamse Overheid uitgewerkt worden waarin afspraken gemaakt zullen worden over de contouren van deze sociaal rechtvaardige taksshift van elektriciteit naar de verschillende fossiele energiedragers. VVSG zal op de hoogte worden gehouden van de gemaakte vorderingen*
 - *Eind 2024 zullen het LEKP 1.0 en 2.0 geëvalueerd worden op het vlak van realisatie van de doelstellingen en voorziene financiering. Ook zullen we tegen dan meer zicht hebben op de uitvoering van een structurele taksshift (cfr. engagement hier boven). Op basis van deze analyse en na verder overleg met VVSG, kan hieruit een nieuw pakket voortvloeiën met (additionele) financiering enerzijds en nieuwe engagementen anderzijds, waaronder de vraag om de bestaande heffingen op elektriciteitsmasten en sleuven van ELIA stop te zetten tegen 1/1/2026;*
 - *Een eenmalige additionele budgettaire impuls voor LEKP 2.0 ondertekenaars van 22,5 miljoen euro voor de aangescherpte ambities van LEKP 2.0 te ondersteunen tijdens deze legislatuur. Deze middelen worden verdeeld als volgt: 8,75 miljoen euro voor 2022, 8,75 miljoen euro voor 2023 en 5 miljoen euro voor 2024. Deze engagementen kunnen binnen de perken van de daarvoor op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voorziene en beschikbare middelen en kunnen aangepast worden in functie van het algemeen begrotingsbeleid*

Het gaat om vier WERVEN (zie grafiek volgende pagina). In LEKP 2.0 komt het volgende er bovenop:

- o *Nieuwe uitdaging onder Werf 2:*
 - *25 fossielvrije renovaties onder de 50 collectieve renovaties per 1.000 wooneenheden tegen 2030*

- Inwoners van 50 per 1.000 wooneenheden worden uitgenodigd voor een klimaattafel ter bespreking van een wijkgerichte aanpak (met een focus op de synergie tussen de 4 werven) voor einde 2024
- o Nieuwe uitdaging onder Werf 3:
 - 1,5 (semi-) publieke laadequivalenten per 100 inwoners (99.000 laadpunten (CPE)) tegen 2030.

5.9.11 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 4 – Omgeving, ruimte en leefmilieu eisen een volwaardige plek

Meer dan ooit is de kwaliteit van de leefomgeving een thema. Klimaatverandering, biodiversiteit, grondstoffenschaarste,... Hoewel veel van deze uitdagingen zich op een mondiaal niveau situeren, is de rol van lokale besturen essentieel. Steeds meer mensen zien in dat het anders moet. Een gemeente is het best geplaatst om dit besef om te zetten naar lokale beleidsinitiatieven. Dit betekent uiteraard niet dat lokale besturen de enige overheid zijn die hierin verantwoordelijkheid draagt. Er is nood aan een coalitie van verschillende bestuursniveaus, partners uit de privé en kennisinstellingen en burgers om de uitdagingen op het vlak van klimaat en energie aan te gaan. Bovenlokale en geïntegreerde gebiedsprogramma's kunnen het lokale beleid ondersteunen.

In Vlaanderen neemt de druk op de reeds schaarse ruimte steeds toe. Verdichting is daarbij een mogelijk antwoord, op voorwaarde dat dit op een kwalitatieve manier gebeurt, zowel in bouwwijze/architecturaal, als met aandacht voor het samenleven. Er liggen ook nog heel wat kansen in het multifunctioneel gebruik van ruimtes en gebouwen. Jarenlang zette de stadsplanning in Vlaanderen de auto centraal, nu moet de mens centraal staan: hij heeft nood aan een kwaliteitsvolle publieke ruimte die hem uitnodigt om te wandelen, fietsen, spelen en wonen.

Ook op het vlak van klimaatverandering en energietransitie kunnen de natiestaten niet alléén die de gepaste oplossing aanbieden. Lokale overheden staan klaar, om met de steun van andere overheden, gepaste oplossingen uit te werken.

Ruimte

- Druk op de schaarse ruimte, verdichting als uitdaging
- Meer aandacht voor de kwaliteit van de publieke ruimte, o.a. de impact op de gezondheid van mensen, het scheppen van ontmoetingskansen tussen mensen, multifunctioneel gebruik, de mobiliteit,...

Mobiliteit

- Automobilititeit verstikt de wegen en de woonomgevingen
- Nieuwe wegen worden ingeslagen

Leefmilieu en -omgeving

- Klimaat en biodiversiteit onder druk
- Energietransitie, van fossiele naar andere brandstoffen
- Leefkwaliteit wint aan belang

STRATEGISCH DOSSIER 6 – Een kwaliteitsvolle leefomgeving door een trendbreuk op het vlak van omgeving en klimaat

Samen een trendbreuk realiseren op het vlak van omgeving en klimaat om te komen tot een kwaliteitsvolle leefomgeving

Lokale besturen spelen een voortrekkersrol en helpen in het tot stand brengen van de noodzakelijke mentaliteits- en gedragswijziging bij burgers en bedrijven.

- De mondiale en Europese klimaatdoelstellingen lokaal vertalen en realiseren, door de CO₂-uitstoot te verminderen en door de gevolgen van felle neerslag, droogte en hitte te temperen of op te lossen.
- De onbebouwde ruimte minder en uiteindelijk niét verder aansnijden, en binnen de bebouwde oppervlakte verweven, verdichten en ontharden met versterking van de ruimtelijke leefkwaliteit.
- Duurzame en slimme mobiliteit, minder louter auto-mobiliteit.
- Kringlopen sluiten: Circularre economie, evolueren van 'producten bezitten' naar meer gebruik maken van (deel-)diensten, afval gebruiken als grondstof, méér korte ketens.

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We willen binnen het bestuur een **cultuuromslag** realiseren op het vlak van werken aan de klimaatdoelstellingen en die ook extern stimuleren en faciliteren (bij en met burgers, middenveld en bedrijven).
2. We willen ons lokaal **ruimtelijk** en **vergunningsbeleid** richten op een ontwikkeling van verdichten en mengen van functies gecombineerd met een verhoogde leefkwaliteit. We willen op intergemeentelijke schaal komen tot bovenlokale en geïntegreerde gebiedsprogramma's.
3. We willen gaandeweg méér **verharde oppervlakten ontharden**, zodat regenwater makkelijker kan insijpelen. We zorgen op die manier ook voor meer **groen** voor een gezonde, prettige leefomgeving en verkoeling bij hitte.
4. We willen inzetten op het STOP-principe in het kader van verkeersveiligheid en een multimodaal vervoersysteem. We stimuleren **deelsystemen voor auto en fiets**. We zetten in op een duurzame mobiliteit door de weginrichting, een sturend (auto- en fiets-)parkeerbeleid, en door mee te werken aan mobiliteitspunten (knooppunten van openbaar vervoer en andere vervoersmodi, met voorzieningen zoals fietsenstalling, brievenbus, automaat, afhaalpunt, ... aanwezig zijn) en aan veilige fietsroutes (fietsstraten, duidelijke bewegwijzering, ...). We benutten technologische mobiliteitsontwikkelingen, open data, apps. We nemen onze voorbeeldrol op door het eigen wagenpark te verkleinen en te vergroenen en denken na over lokale lage-emissie-zones.
5. We willen de **Burgemeestersconvenant 2030** ondertekenen en uitvoeren: ondersteunen of opstarten van initiatieven die de **energetische kwaliteit** van woningen en gebouwen verhogen; hernieuwbare energieprojecten mogelijk maken; voor het eigen grondgebied mee een toekomstvisie uitwerken over groene warmte.
6. We willen de **circulaire economie** toepassen in de eigen aankopen en openbare werken: korte ketens faciliteren in de eigen gemeente; afval zoveel mogelijk hergebruiken of selectief inzamelen (recyclage, compostering); toepassen van het principe 'de vervuiler betaalt'.
7. We willen met deze acties ook inzetten op **luchtkwaliteit** en een gezonde leefomgeving.

6 RUIMTE & INFRASTRUCTUUR

6.1 Cijfergegevens

6.1.1 Bevolkingsdichtheid / bebouwing

De bevolkingsdichtheid voor Eeklo bedraagt in 2022 715 inwoners per km². In 2017 was dit nog 689. De gemiddelde bevolkingsdichtheid in het Vlaamse Gewest ligt in 2022 op 492 inwoners per km². De bevolkingsdichtheid voor Kaprijke (194), Assenede (165) en Sint-Laureins (93) ligt heel veel lager. De Belfiuscluster haalt 420 inwoners per km² (cijfers gemeente-stadsmonitor Vlaanderen). We merken heel grote verschillen tussen de 7 Eeklose buurten: zo gaat de bevolkingsdichtheid van 68 inwoners per km² in Eeklo Noord Buitengebied naar 7.212 inwoners per km² in Eeklo Centrum.

Begin 2021 was 3.898 km² in het Vlaams Gewest bebouwd. Dat komt overeen met 28,6% van de totale oppervlakte. Het gaat vooral om percelen ingenomen door woningen en wegen, inclusief aangrenzende ruimtes gebruikt voor het uitoefenen van menselijke activiteiten. De bebouwde oppervlakte neemt jaarlijks toe. In 2000 was 24,4% van de totale oppervlakte bebouwd, in 2020 lag dat aandeel ruim 4 procentpunten hoger. De bebouwingsgraad van Eeklo bedroeg in 2021 34,1%. Kaprijke scoort 16,1%, Assenede 12,3% en Sint-Laureins 9,6%. (cijfers: Statistiek Vlaanderen)

De opdeling van de bebouwde en onbebouwde oppervlakte ziet er in 2021 in Eeklo, de buurgemeenten en de Belfiuscluster als volgt uit (cijfers: gemeente-stadsmonitor Vlaanderen):

Bebouwd:

- Eeklo: 64,3% wonen – 22,7% ondernemen – 10,4% recreatie – 2,6% rest
- Assenede: 88,6% wonen – 8,1% ondernemen – 2,6% recreatie – 0,6% rest
- Kaprijke: 89,8% wonen – 6,8% ondernemen – 3,2% recreatie – 0,2% rest
- Sint-Laureins: 90,4% wonen – 6% ondernemen – 3,2% recreatie – 0,4% rest
- Belfiuscluster: 70,3% wonen – 20,2% ondernemen – 6,4% recreatie – 3,1% rest

Onbebouwd:

- Eeklo: 85,6% akker- en grasland – 6,3% bos/boomgaard – 2,3% tuin/park – 0,5% recreatieterreinen – 5,3% andere
- Assenede: 93,5% akker- en grasland – 2,5% bos/boomgaard – 0,6% tuin/park – 0,1% recreatieterreinen – 3,3% andere
- Kaprijke: 89,7% akker- en grasland – 7,4% bos/boomgaard – 0,8% tuin/park – 0,01% recreatieterreinen – 2,1% andere
- Sint-Laureins: 92,8% akker- en grasland – 1,9% bos/boomgaard – 0,5% tuin/park – 0,1% recreatieterreinen – 4,7% andere
- Belfiuscluster: 78,7% akker- en grasland – 10,2% bos/boomgaard – 1,2% tuin/park – 0,4% recreatieterreinen – 9,5% andere.

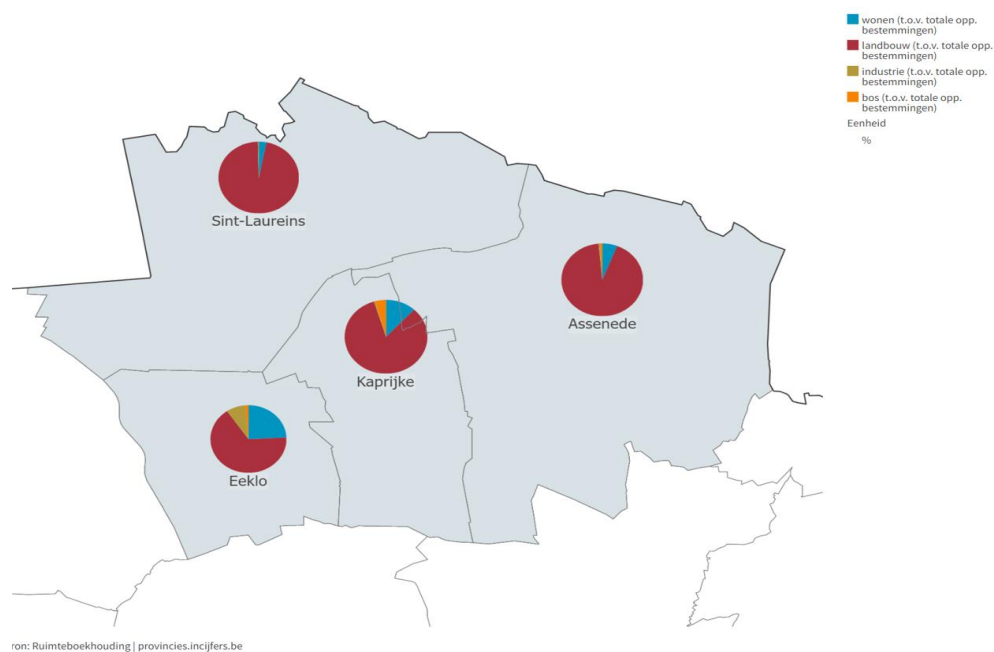
tabel 21 Bestemmingscategorieën – Eeklo en buurgemeenten – 2022

	Eeklo	Assenede	Kaprijke	Sint-Laureins
wonen (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	21,1	5,7	11,5	2,9
landbouw (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	57,3	88,6	81,4	90,8
industrie (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	7,1	0,5	0,6	0,2
bos (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	1,2	0,9	4,0	0,1

Eenheid: %

Bron: Ruimteboekhouding | provincies.incijfers.be

grafiek 54 Bestemmingscategorieën – Eeklo en buurgemeenten – 2022

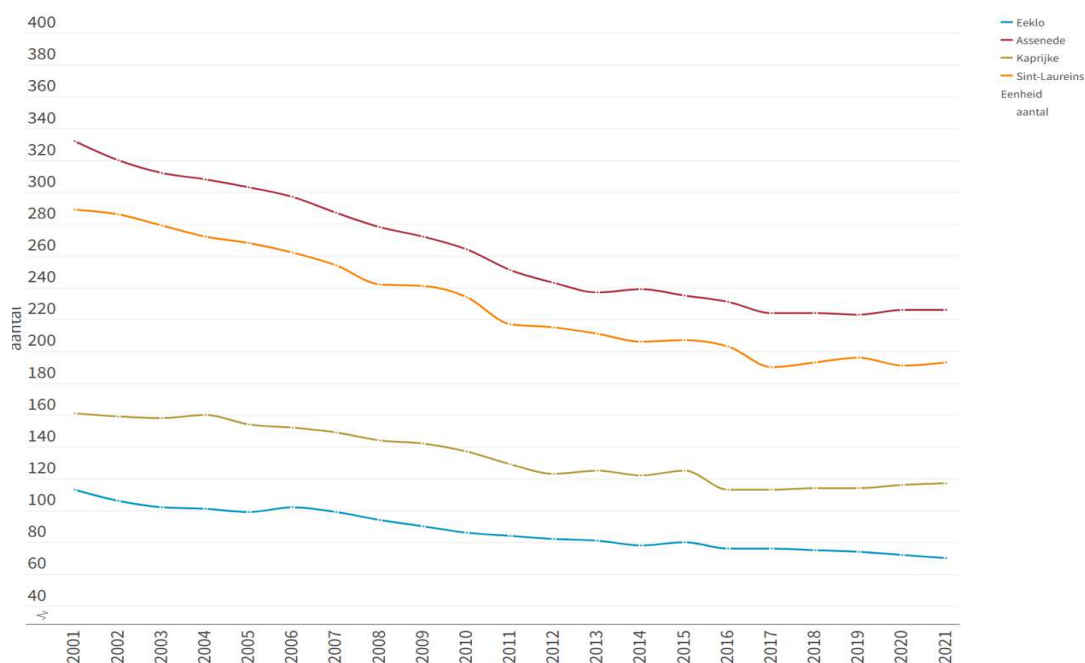

tabel 22 Aantal dieren in landbouwbedrijven – Eeklo en buurgemeenten – 2021

	Eeklo	Assenede	Kaprijke	Sint-Laureins
Aantal runderen	3.960	14.812	12.021	11.162
Aantal varkens	33.425	40.670	34.327	65.539
Aantal stuks pluimvee	/	292.270	103.000	542.846

(bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium))

grafiek 55 Aantal bedrijven met landbouwproductie – Eeklo en buurgemeenten – 2001 tot 2020

In Eeklo zijn er in 2021 nog 70 landbouwbedrijven van gemiddeld 20,79 ha groot. In Kaprijke is dit 117 landbouwbedrijven van gemiddeld 27,35 ha; in Sint-Laureins 193 landbouwbedrijven van gemiddeld 28,06 ha en in Assenede zijn er nog 226 landbouwbedrijven, gemiddeld 28,17 ha groot.

(bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium))

grafiek 56 *Aantal arbeidsplaatsen landbouw (zelfst. / loontrekkenden) – Eeklo, buurgemeenten – 2017 tot 2020*

	Eeklo	Assenede	Kaprijke	Sint-Laureins
2017	109	276	166	221
2018	110	270	164	214
2019	129	275	156	211
2020	124	283	155	218
2021	121	288	155	237

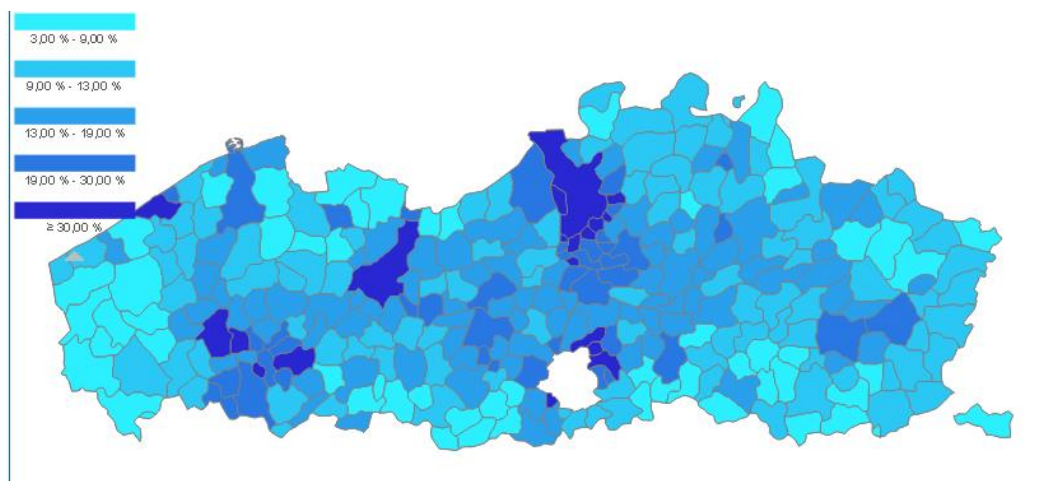
(bron: RSZ en RSVZ – provincies.incijfers.be)

Het aantal arbeidsplaatsen in de landbouw in Eeklo staat op 121 in 2021 (zelfstandigen + loontrekkenden). Dit is heel wat minder dan bv. in Sint-Laureins en Assenede.

6.1.2 Bodemafdichting / ruimtebeslag

Bodemafdekking of bodemafdichting wordt uitgedrukt als de oppervlakte waarvan de aard en/of toestand van het bodemoppervlak gewijzigd is door het aanbrengen van artificiële, (semi-) ondoorlaatbare materialen waardoor essentiële ecosysteefuncties van de bodem verloren gaan (2015): in Eeklo is dit 19%. Dit is ongeveer de mediaan van de Belfiuscluster (gemeenten als Kuurne, Wijnegem, Izegem scoren meer dan 30%; Diksmuide, Veurne, Poperinge 8% of minder). In Kaprijke is dit 8%, in Assenede 7%, in Sint-Laureins 5%.

grafiek 57 *Bodemafdichting in % – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2015*

(bron: Agentschap Informatie Vlaanderen (AIV) – gemeentemonitor)

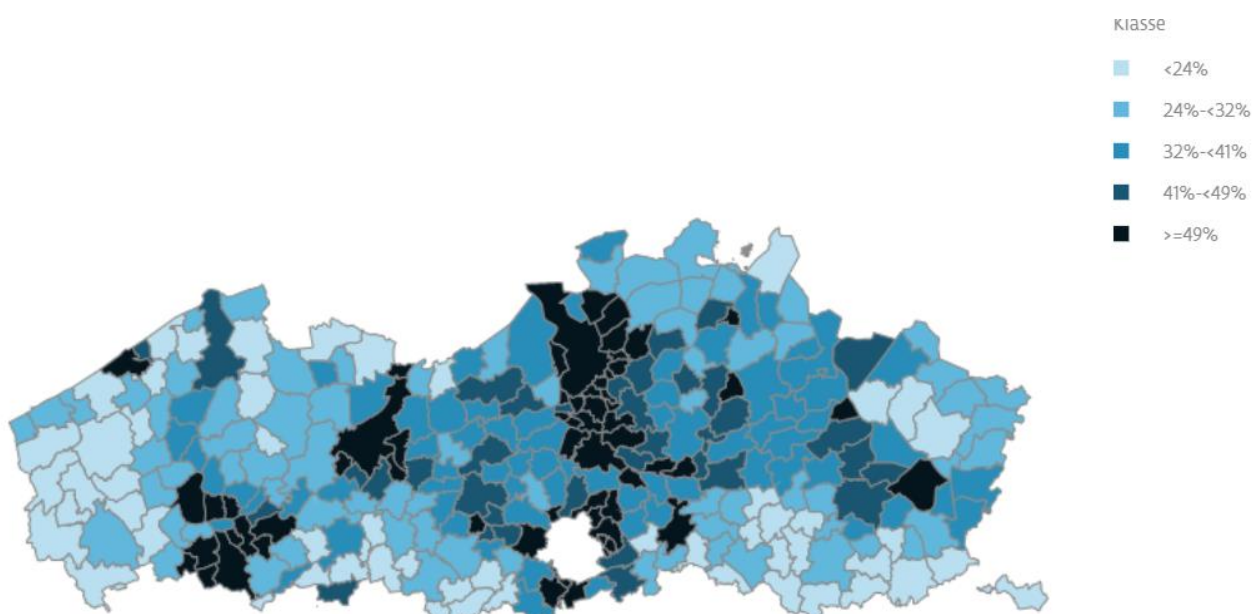
Het ruimtebeslag bestaat uit de ruimte, ingenomen door onze nederzettingen, dus door huisvesting, industriële en commerciële doeleinden, transportinfrastructuur, recreatieve doeleinden, serres enz. Parken en tuinen maken hier ook deel van uit. Dit stemt overeen met de Europees gehanteerde definitie van 'settlement area'. Naast bebouwing of verharding bevat het ruimtebeslag dus bijvoorbeeld ook tuinen bij woningen, buurtparken, voetbalvelden en dergelijke (2013).

Eeklo scoort 39% in 2019. In 2016 was dit 38,3%. In Drogenbos, Mortsel, Edegem en Machelen ligt het ruimtebeslag van alle Vlaamse gemeenten het hoogst. Het gaat in die gemeenten telkens om meer dan 80% van het grondgebied. In Zuienkerke ligt het ruimtebeslag met 10% het laagst.

In 58 gemeenten ligt het ruimtebeslag hoger dan of gelijk aan 50%. Dit is vooral het geval in de grotere stedelijke kernen zoals Antwerpen en zijn randgemeenten, Gent, de Brusselse rand, Roeselare, Leuven en Genk.

Het ruimtebeslag in Kaprijke is 24%, in Assenede 18%, in Sint-Laureins 15%.

grafiek 58 Ruimtebeslag in % – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2019

(bron: Departement Omgeving, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB)

6.2 Interne documenten

6.2.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

- uitwerken van een **nieuw ruimtelijk beleidsplan** voor Eeklo
 - implementeren van de **nieuwe wetgeving** (codextrein) inzake ruimtelijke ordening en omgevingsvergunning
 - realisatie **warmtenet** verder faciliteren
 - inzetten op **handhaving** via o.m. het in dienst nemen van gemeenschapswachten
 - praktische uitwerking van het **klimaatactieplan** in het kader van ontharding / hittebestendig maken van de stad door verder te werken met voorbeeldprojecten als ontharding van het Scouts- en Van Damme-pad, heraanleg van het Wilgenpark, geveltuintjes in de Roze en de Patersstraat, ...
- Zo willen we in de toekomst verder werken bij o.m.:
- de concretisering van het beeldkwaliteitsplan via het ontharden en vertuinen van het ceremonieplein op de Markt en het vergroenen van de Boelare tussen N9 en Van Ackerstraat

- opnemen in bestekken dat straten/pleinen na heraanleg uit minder verharding moeten bestaan: bv. Heldenpark, Geraniumlaan, Elzenbosstraat, Akkerstraat, Jan Frans Willemsplein, Burggravenstraat, Parkplein
- weghalen overbodige verharding rond het Stadskantoor als voorbeeld op het bedrijventerrein
- versmallen Kottestraat en Tennisstraat om de groenstructuur tussen de site van het oude zwembad en rond de Oostveldkerk te versterken en herprofilieren Lekestraat conform de conceptstudie Oostveld

REALISATIE PROJECT HARTWIJK

2019

Realisatie 1ste fase centraal Oeverpark en opmaak verkoopdossiers op basis van opmetingsplannen, schattingsverslagen en kwaliteitsdoelstellingen op vlak van duurzaamheid, architectuur en sociale mix.

2020 > 2024

Realisatie warmtenet en realisatie bouwprojecten

2022

Opstart realisatie 2de fase Oeverpark en opstart verkoopdossiers 2de fase Hartwijk

6.2.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

Het versterken van de stadskern met gemengde functies, met aandacht voor de kwaliteit van de publieke ruimte en de algemene beeldkwaliteit vormt een essentieel uitgangspunt om tot een goede ruimtelijke ordening te komen.

Om dit te bewerkstelligen is een fusie met buurgemeenten een noodzaak. Het kan immers niet zijn dat er in Eeklo een beleid wordt gevoerd om bv. grotere handelszaken in het centrum te concentreren, dit om het buitengebied te vrijwaren van bebouwing, en dat omliggende gemeenten tussentijds deze zaken langs hun invalswegen toelaten.

In de versterkte kern moeten kwalitatieve woonprojecten worden gerealiseerd en dit voor een mix van verschillende generaties en sociale klassen.

Door nieuwe woonvormen te stimuleren zoals meergeneratiewoningen, meegroeiwoningen, flexi-woningen, gedeeltelijk ondergronds wonen, cohousing, ...kan ingespeeld worden op een toekomstige woonbehoefte. Het doordacht en duurzaam renoveren van het bestaande gebouwenpatrimonium binnen de stedelijke kern houdt rekening met mens en milieu. Het renoveren en vernieuwbouwen heeft daarbij voldoende aandacht voor rationeel energiegebruik en hernieuwbare energie.

Voldoende ruime, architecturale kwaliteitsvolle (BEN)woningen aan en in een groene omgeving, gekoppeld aan veilige fietsinfrastructuren en nabij allerlei diensten, kunnen bewoners stimuleren om in het centrum te blijven wonen.

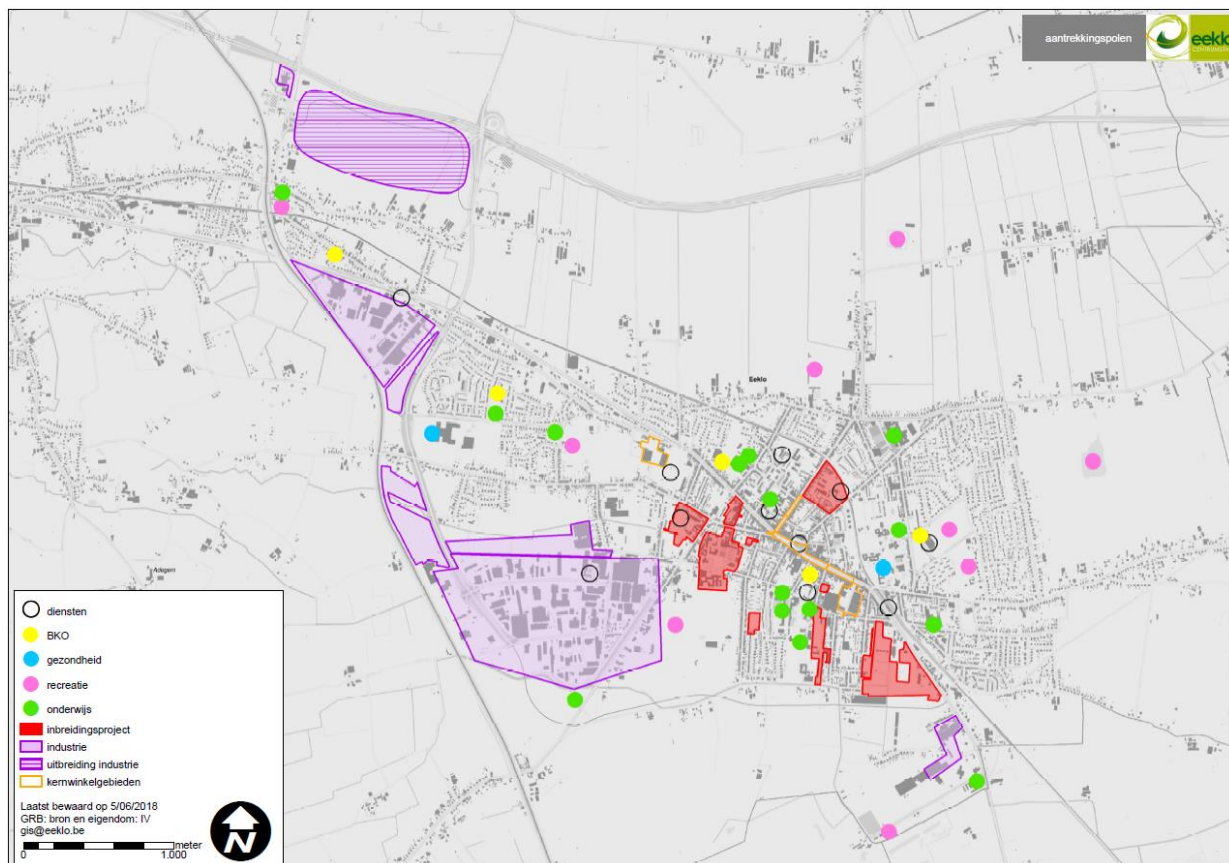
Energie, water en groen dienen hierbij als structurerende elementen voor de ontwikkeling van een dynamische klimaatgezonde en -bestendige stad.

Lokale, duurzame voeding en het zichtbaar verkorten van de voedselketen (door vb. stadslandbouw, volks- en daktuinen) versterken het ecologisch en sociaal weefsel binnen de stad. Het functioneel inzetten van deze groenblauwe lobben zorgt bovendien voor een verhoogde biodiversiteit, reductie van hitte-stress en een optimale waterinfiltratie in de stad.

6.3 Ruimtelijke ontwikkeling en hun mobiliteitseffecten

(Uit het mobiliteitsplan 2018)

De onderstaande kaart geeft een overzicht van de lopende en geplande ruimtelijke projecten die grote invloed hebben op verkeer en mobiliteit.

Diensten zijn onder andere stadskantoor, stadhuis, vrederecht, begraafplaatsen centrum en Balgerhoeke, cultuurcentrum De Herbakker, Kunstacademie, bibliotheek, openbaar vervoersknooppunt, sociaal huis, OCMW, dienstencentrum Zonneheem, recyclagepark, politiezone Meetjesland centrum en het sportpark.

BKO is Buitenschoolse KinderOpvang en zijn gelegen in Balgerhoeke, Zuidmoerstraat, Abdijstraat, Eikelstraat en aan het Sportpark.

Gezondheid is AZ Alma dat gelegen is aan de Ringlaan. Het psychiatrisch centrum Sint-Jan is gelegen in de Oostveldstraat.

Recreatie is de Huysmanhoeve gelegen in Bus; plein Balgerhoeke met petanquebaan, elektrische oplaadpunten en stoomtrein; het provinciaal domein Het Leen en Korte Moei; de jachthaven aan de Nijverheidskaai; Heldenpark; voetbalterreinen FC Meetjesland, Balgerhoeke en Sportpark.

Scholen. Eeklo kent een grote scholengemeenschap en een kunstacademie.

Inbreidingsprojecten zijn onder andere site Van Damme aan Tieltsesteenweg, Sogeta is gelegen langs Zuidmoerstraat en Gulden Sporenstraat, Broedershof aan de Broeders van Liefdestraat, de site Hartwijk in de Moeie, Sportpark, zorginstelling Dr.Coppens in studie (*dit is ondertussen gerealiseerd*)

Industrie en KMO zone regionale bedrijventerreinen zijn Nieuwendorpe, Nieuwendorpe Zuid, Kunstdal - Kunstberg, Broeken en (toekomstig) Balgerhoeke. Tieltsesteenweg en Pokmoere zijn lokale bedrijventerreinen.

Kernwinkelgebieden. Het kernwinkelgebied in het centrum is te verstaan als klein- en particuliere handel, winkels en ook groothandelszaken. Delhaize, Colruyt en Aldi liggen buiten het kernwinkelgebied.

Op de kaart is duidelijk te zien dat Eeklo een compacte stad is waar de aantrekkingspolen in het centrum liggen en waar toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen zich in het centrum zullen concentreren.

Stadsvernieuwingsprojecten

- aanleg van het doortrekken van de zuidelijke ring R43
 - met het doortrekken van de zuidelijke ring R43 wordt de N9 omgebouwd tot ruggengraat van een kwalitatief leefbare stad: realisatie van de knooppunten aan zuidelijke ring en sanering van de huidige Ringlaan R43; realisatie van de stadspromenade in diverse fases; realisatie van de overgangsgebieden Leopoldlaan; herwaardering van de stationsomgeving is afhankelijk van de bouw van een nieuw stationsgebouw
 - herdefiniëren van het kernwinkelgebied is in 2018 uitgevoerd
 - RUP Boelare – Kerkstraat: De stad Eeklo heeft, naast zeven andere steden en gemeenten, haar medewerking toegezegd aan het project Spazio, dat gesubsidieerd wordt in het kader van de oproep 'Ondernemingsvriendelijke gemeente' van het Agentschap Ondernemen en Vlaanderen in Actie. Doel is om het beleid en de dienstverlening van lokale besturen beter af te stemmen op de noden van ondernemingen (*Bron: RUP stedelijk inbreidingsproject Boelare – Kerkstraat, Veneco november 2016*)
 - RUP Van Damme – politiesite: de Van Damme site is een plek met een industrieel verleden en bevindt zich tussen de Raverschootstraat in het noorden, Tieltsesteenweg in het (zuid)oosten. Op loopafstand bevindt zich het marktplein. Op een gedeelte van het plangebied is het huidige politiekantoor aanwezig (*Bron: RUP herziening politiezone Van Damme, toelichtingsnota, mei 2017. Studiebureau Sweco*). Dit politiegebouw is ondertussen verlaten en vervangen door een nieuwbouw op achterliggende gronden.
 - Krügeromgeving
 - Hartwijk: De Hartwijk is het vrijgekomen domein van het ziekenhuis AZ Alma dat begin 2017 naar de Ringlaan R43 is verhuisd. Het vrijgekomen domein dat gelegen is tussen Koning Albertstaat en Zuidmoerstraat wordt ingericht als wooninbreiding en kadert in een groter strategisch project Pijkensakker (verkaveling in uitvoering) – Van Damme site en Hartwijk of ecowijk. Eind 2016 werd de projectsubsidie van € 2.500.000 toegewezen voor de realisatie van het centraal oeverpark. Belangrijk hierbij is het opvolgen van de aanbevelingen die in het juryverslag werden geformuleerd.
Het project maakt deel uit van de realisatie van een water-, groen- en fietsas die vanuit de Broeken over Pijkensakker, RUP Van Damme-Politiesite richting Cocquytstraat loopt. Belangrijk is de aankoppeling van de site aan het warmtenet (lopend dossier).
- Het doel van het project De Hartwijk is een duurzaam stadsvernieuwingsproject te realiseren met aandacht voor groen, water, autoluwe mobiliteit, fietsers, vernieuwende woonvormen, erfgoed, energie in coproductie met partners.
- Het masterplan is opgesteld aan de hand van de duurzaamheidsmeter met als ambitie een 'very good' score van 68% te behalen. Deze doelstelling wordt behaald door in te zetten op de hierboven aangehaalde thema's. Dit project moet kansen krijgen om te groeien, 2028 is dan ook de ontwikkelingshorizon.
- Conceptstudie stadsvernieuwingsproject Oostveld – 2018
De wijk Oostveld heeft een groot potentieel en draagt tegelijk heel wat maatschappelijke, ecologische en ruimtelijke uitdagingen in zich: leegstand en veroudering van patrimonium, vergrijzing, klimaatverandering, verouderde wegeninfrastructuur, betaalbaarheid van publieke diensten en infrastructuur... zijn de gekende uitdagingen.
De wegstructuur bestaat vandaag uit 2 belangrijke barrières (N9 en Oostveldstraat) en een verder homogeen netwerk van secundaire wegen zonder duidelijke hiërarchie. De belangrijkste voorwaarden tot een leesbare wegstructuur zijn:
 - herprofilering Oostveldstraat van aan zwembad tot N9 i.f.v. leefkwaliteit
 - Lekestraat als ruggengraat voor de wijk doortrekken over de N9 naar de Zuidmoerstraat (historische as)

- downgraden van N9
- herinrichting Oude Gentweg en Spoorwegstraat om slukverkeer tegen te gaan
(Bron: Eindrapport Consultancy-opdracht:conceptbegeleiding stadsvernieuwingsproject "Oostveld", september 2018, Vito, MOPurbandesign, Oksigen Lab).

- RUP stedelijke inbreidingsprojecten Sogeta en Broeders van Liefde
- Project Paterskerk

Het project Paterskerk is gelegen langs N9 midden in het centrum (Markt) van Eeklo. Het is een reuze-bouwblok tussen Markt en College O.-L.-V.-Ten Doorn met waardevolle ruimte binnenin, maar met gesloten en deels dichtgeslibd bouwblok. De noord-zuidverbinding verloopt via smalle straten, met name Collegestraat en Patersstraat. Openbare verlichting en omgevingskwaliteiten worden meegenomen in het concept.

(Bron: Site Paterskerk Eeklo, plusofficearchitects, januari 2018)

Voor deze zone is ondertussen een project uitgewerkt, waarvoor Stedenbeleid subsidie toekende. De uitvoering hiervan is nog niet opgestart.

Ondertussen zijn nog een aantal RUP's in opmaak / lopende (stand van zaken zomer 2022):

Herziening Ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) Heldenpark:

De aanleiding voor dit RUP kwam er door een geding van de Vlaamse Belastingdienst rond planbaten. In het voorjaar van 2022 ontving Stad Eeklo het bericht dat de Vlaamse Belastingdienst afziet van de vordering. Bijgevolg is de noodzaak tot deze herziening weggevallen. In 2022 wordt onderzocht om via een wedstrijdformule tot een kwalitatief ontwerp en verkoop te komen voor een woonproject op de site. Afhankelijk van dit onderzoek zal beslist worden om de herziening al dan niet verder te zetten.

Inrichtingsstudie en RUP Leke:

Er wordt een inrichtingsvisie uitgewerkt voor het binnengebied tussen CC De Leke en de Kottemstraat. Deze visie dient als ruimtelijk toetsingskader voor mogelijke toekomstige ontwikkelingen. Verder zal dit ook een uitspraak doen over de bestaande zone voor ambachtelijke bedrijvigheid en KMO's (waarin CC de Leke en het Lekehofje gevat zijn) en de eventuele herbestemming door middel van een ruimtelijk uitvoeringsplan.

RUP Galgenhof:

Het overleg rond de bezwaren die aanleiding gaven tot de eerdere stopzetting van de procedure werd verder gezet.

RUP Lilan:

De opmaakprocedure voor de herneming van RUP Lilan werd opgestart.

Brownfieldconvenant Textiles d'Eecloo in de Zuidmoerstraat:

De werkzaamheden van het Brownfieldconvenant werden opgestart vanuit de stuurgroep waar Stad Eeklo deel van uitmaakt. In eerste instantie wordt de bodemverontreiniging verder in kaart gebracht en wordt nagegaan welke impact dit heeft op het beschermd monument. Parallel wordt ook gewerkt aan een masterplan dat de stedenbouwkundige mogelijkheden van de site schetst. De Visienota van de stad vormt hierin een belangrijke bouwsteen. Gelet op de belangrijke impact van de bodemonderzoeken op de timing van de verdere processtappen worden in dit stadium geen mijlpalen geformuleerd.

RUP Leopoldlaan:

Het college van burgemeester en schepenen ging op 19 april 2022 akkoord met de opmaak van het RUP Leopoldlaan. De opmaak van het RUP kent 3 plandoelstellingen: herbestemmen ambachtelijke zones, zonevreemde woningen en zonevreemd bos.

Wooninbreiding – woonuitbreiding

Er is eerder een streven naar wooninbreidingsprojecten dan naar woonuitbreidingsprojecten. Dit wil zeggen dat eerst de beschikbare gronden binnen de bestaande woonkern zullen worden gebruikt. Het

voordeel is dat in het buitengebied het landelijk karakter kan behouden blijven. Bij projecten als wooninbreiding moet rekening gehouden worden met de verplaatsingen en mobiliteit binnen de kern. Het voordeel van een compacte stad is dat de diensten en functies op loop- en fietsafstand zijn. Slimme mobiliteitsschakels worden aangelegd zodat wijken gemakkelijke ontsluitingswegjes hebben voor de zachte weggebruiker.

Anderzijds hebben inbreidingsprojecten hun grenzen, zij mogen geen nieuwe mobiliteitsproblemen veroorzaken. De mobiliteitsafwikkeling wordt met een mobiliteitstoets of mobier getoetst.

Schoolomgeving - schoolstraten

Het uitgangspunt voor schoolomgevingen is voorrang geven aan langzaam verkeer en openbaar vervoer. De bereikbaarheid van de scholen worden verbeterd door de (bovenlokale) fietsverbindingen te promoten en uit te breiden. Het openbaar vervoer is voor een scholenstad als Eeklo zeer belangrijk. De verkeersveiligheid en leefbaarheid worden vergroot door de installatie van schoolstraten.

Handelsactiviteiten en diensten

Het uitgangspunt is dat handel en diensten in de stadskern dienen te worden geconcentreerd. Gelet op het feit dat Eeklo een centrumstad en inkoopstad is (zie studie EROV), is het economisch noodzakelijk dat de handelszaken bereikbaar zijn en blijven. Voor inwoners van Eeklo wordt te voet of de fiets gepromoot maar als inkoopstad moet er ook rekening gehouden worden met klanten die niet uit Eeklo afkomstig zijn en moet er aandacht zijn voor de leveringen (laden en lossen). De KMO's zullen zich in de nieuwe bedrijventerreinen ontwikkelen. Door de N9 te herwaarderen voorziet men een nieuwe impuls op de ontwikkeling van handels- en dienstenactiviteiten in het centrum.

Het verder ontwikkelen van de industriegebieden:

- PRUP Kunstdal - uitbreiding Kunstberg in 2017 (5 ha)
- PRUP Balgerhoeke
- RUP Broeken 2018 (opp. 5,5 ha)
- uitbreiding Nieuwendorpe
- correcte en eenduidige bewegwijzering naar de industrieterreinen met de nieuwste technologische ontwikkelingen
- samen met Veneco verder ontwikkelen van bestaande en nieuwe industrieterreinen met aandacht voor afwatering, mobiliteit, groen,...

6.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

We maken deze oefening opnieuw begin 2023.

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
geïntegreerde aanpak stedenbouw en stadsontwikkeling	Link ruimte-milieu-klimaat-mobiliteit niet altijd in achterhoofd
Ontharding bepaalde zones	Veel administratieve taken naar lokaal bestuur
Warmtenet in opbouw	Samenhang met andere diensten kan nog sterker: woonbeleid, vrije tijd, ...
Burgemeestersconvenant – klimaatplan	gebrek aan een onthaalbeleid voor omgevingsvragen': dispatchen van de verschillende types vragen en de communicatie daarover
Klimaatadaptatieplan in opmaak	
Volkstuinjes in diverse buurten	
Invoeren van enkele fietsstraten	
Gemeenschapswacht in dienst	
Subsidieprojecten boscompensatie	

Hartwijk als ecowijk uitbouwen	
Beeldkwaliteitsplan	
Nadenken over ruimtelijke invulling via RUP's	
Ontvoogde stad	
Handhavingsambtenaar	
Noord-zuidwerking	
Beperkte openingsuren dienst omgeving: dit is geen zwakte voor de eigen werking – dit zorgt er voor dat tijdens hetzelfde tijdsbestek meer dossiers op een kwalitatievere manier kunnen verwerkt worden. Daarnaast kunnen onze diensten dagelijks via afspraak bezocht worden. De 'sociale loketfunctie' (de wekelijkse klanten) naar de burger toe is verdwenen maar dat is geen kerntaak.	
korte antwoordtermijn	

6.5 Externe documenten

6.5.1 GECORO – toekomst oefening 2019

AANDACHTSPUNTEN voor het meerjarenplan van de stad en het toekomstig ruimtelijk beleidsplan

1. Kernversterking en behoud open ruimte

Het versterken van de kern van de stad met gemengde functies, dit met aandacht voor de kwaliteit van de publieke ruimte en de algemene beeldkwaliteit is een essentieel uitgangspunt.

Om dit te bewerkstelligen is een fusie met omliggende gemeenten een noodzaak.

Het kan immers niet zijn dat er in Eeklo een beleid wordt gevoerd om bv. grotere winkels in het centrum te concentreren en dat omliggende gemeenten tussentijds deze winkels langs de invalswegen toelaten.

2. Wonen

In de versterkte kern moeten kwalitatieve woonprojecten worden gerealiseerd en dit voor een mix van verschillende generaties en sociale klassen.

Door nieuwe woonvormen te stimuleren zoals meergeneratiewoningen, meegroeiwoningen, flexi-woningen, ondergronds wonen, cohousing, ... kan ingespeeld worden op toekomstige woonbehoeften. Voldoende ruime en architecturale kwaliteitsvolle woningen aan en in het groen kunnen bewoners stimuleren om in het centrum te blijven wonen.

3. Energie en water

Energieneutraliteit, hernieuwbare energie, ontharding en water inzetten als element in de publieke ruimte moeten als rode draad door de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling lopen.

6.5.2 Uit: Betonrapport Vlaanderen (2018)

In Vlaanderen verdwijnt elke dag 6 ha open ruimte onder het beton, meer dan in elke andere Europese regio. Dit leidt tot veel fileleed, hoge infrastructuurkosten, ongezonde leefomgeving en versnipperde natuur. Dit leidde tot de BETONSTOP van de Vlaamse regering: geen bijkomende inname meer van landbouwgrond en natuur. De realisatie ligt evenwel op niveau van de lokale besturen.

- Het overtollig aanbod aan bouwgebied in Vlaanderen bedraagt 57.500 ha. Voorstel is om deze te schrappen zodat er geen risico is om ze toch vol te bouwen.
- Verdichten: extra woon- en werkplekken op goed bereikbare plaatsen (creativiteit!). Kernen versterken: voldoende grote schaal voor winkels, verenigingen, horeca, OV
- Start lokaal!

BETONRAPPORT

DETAILFICHE **EKLO**

OOST-VLAANDEREN • OPP: 3044 HA • INW: 20 708

		PLAATS (OP 308 GEMEENTEN)	VLAAMS GEMIDDELDE
VERHARDING Woningen, gebouwen, straten, parkings	19%	71	14%
RUIMTEBESLAG Wonen, werken, mobiliteit, recreatie	37%	116	33%
BETONSNELHEID open ruimte per dag verloren tussen 2005 - 2015	156 m²/dag	166	201 m²
LEEFDICHTHEID Inwoners per hectare bebouwing. Hoe hoger de leefdichtheid, hoe efficiënter het ruimtegebruik.	29 inw/ha	52	25 inw/ha
EVOLUTIE LEEFDICHTHEID Met hoeveel inwoners stijgt of daalt de bebouwing per hectare (2005-2015)	-1 inw/ha	187	-1 inw/ha
BESCHIKBARE BOUWGROND Oppervlakte open ruimte bedreigd door betonning	220 ha	109	258 ha

ONTWIKKELINGSKANS A3: Goed gelegen voor verdere ontwikkeling

6.5.3 Uit: Werelddag van de stedenbouw 2018 (Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning)

Urban sprawl: verspreide bebouwing, linten en verkavelingen

“Indien we onze ruimte nog verder versnipperen, maakt dat mobiliteit en nutsvoorzieningen erg duur en worden kostbare open ruimte en natuur vernietigd. Nu ingrijpen door te kiezen voor ruimtelijk rendement en kernversterking kan ons de komende jaren en decennia dus heel wat kosten besparen.”

Verspreide bebouwing wordt door ons systeem in stand gehouden: ideaal beeld van een vrijstaande woning dat ook nog gesubsidieerd wordt.

Dit is niet alleen ruimtelijk, maar draait ook om gezondheid, vergrijzing, diversiteit, mobiliteit, klimaat, water, energie,...

“Er is nood aan:

- *sturend ruimtelijk planningsbeleid*
- *interbestuurlijke programmatorische uitvoering*
- *aanpassing van fiscale, financiële en juridische instrumenten*
- *voorkomen = aansnijden van open ruimte stoppen*
- *genezen = kernversterkend werken*
- *ontharden”*

“Taak van de GEMEENTEN

Lokale beleidsplannen of omgevingsplannen moeten volop de kaart trekken van ‘sprawl keren’: open ruimte hard definiëren en beschermen en hiervoor krachtige, kwalitatieve ontwikkelingsperspectieven voorzien, en anderzijds verdichtingsgebieden aanduiden. Dit betekent in de eerste plaats het bevriezen/schrappen van woonuitbreidingsgebieden en overtollig woon- en industriegebied. We mogen het uiteraard ook niet verengen tot generieke kwantitatieve opgaven, we moeten respect opbrengen voor ruimtelijke draagkracht en de eigenheid van de gebieden. Daarvoor is een veel fijngevoeliger analyse nodig.. Rode draad is dat nieuwe verdichtingsoperaties de eigenheid en de leefwereld van bewoners respecteren. Tot slot schuiven we graag het idee naar voor van ‘strategische landbouwgebieden’ waar zonevreemde basisrechten buitenspel kunnen worden gezet.”

6.5.4 Uit: Strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (2018)

Op basis van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen dient een gemeentelijk beleidsplan ruimte opgemaakt te worden. De strategische visie van het BRV is ondertussen opgemaakt.

Strategische doelstelling 1: Verminderen van het bijkomend ruimtebeslag

Het bijkomend gemiddeld dagelijks ruimtebeslag is tegen 2040 teruggedrongen tot 0 hectare. Het verhogen van het ruimtelijk rendement in het bestaand ruimtebeslag is aantrekkelijker dan ruimtelijk uitbreiden.

Strategische doelstelling 2: Europees stedelijk-economische ruimte en energienetwerken

Het versterken van de ruimtelijke ruggengraat gebeurt door bijkomende woongelegenheden en ruimte voor ondernemerschap te ontwikkelen rond aan te duiden strategische collectieve vervoersknoten binnen de ruggengraat. De woondichtheid op bewandelbare afstand rond het geheel van strategische collectieve vervoersknoten binnen de ruimtelijke ruggengraat neemt tegen 2050 met 50% toe ten opzichte van 2015. Tegelijk zal het bedrijfsoppervlak op deze locaties jaarlijks stijgen door werk te maken van gemengde ontwikkeling. Vooral locaties met een hoge knooppuntwaarde zijn dé plaats om zo veel mogelijk bijkomende economische activiteiten op te vangen. Een proactief en toekomstgericht aanbodbeheer geeft ondernemers vlot vestigingsmogelijkheden binnen een ruim gamma werklocaties gaande van verweven locaties tot functionele bedrijventerreinen. Hernieuwbare energie krijgt met de invoering van de bestemmingsneutraliteit voldoende (verweven) ruimte om een volledige transitie naar hernieuwbare energie tegen 2050 te realiseren door enerzijds een toename van de productie van hernieuwbare energie en anderzijds door het verhogen van de verbondenheid in het Europees energienetwerk.

Strategische doelstelling 3: Palet van leefomgevingen

Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten realiseren een goede inrichting vanuit de kernkwaliteiten voor ruimtelijke ontwikkeling:

1. *Gedeeld en meervoudig gebruik*
2. *Robuustheid en aanpasbaarheid*
3. *Herkenbaarheid, leesbaarheid en visuele aantrekkelijkheid van de omgeving*
4. *Waardering van erfgoed en de karakteristieken van het landschap*
5. *Biodiversiteit, ecologische samenhang en bodemkwaliteit.*
6. *Klimaatbestendigheid*
7. *Energetische aspecten*

- 8. Gezondheid
- 9. Inclusief samenleven
- 10. Economische vitaliteit

Strategische doelstelling 4: Wonen en werken nabij huidige en toekomstige collectieve vervoersknopen en voorzieningen

De woondichtheid en het bedrijfsvloeroppervlak zullen op het geheel van plaatsen met een (zeer) goede knooppuntwaarde en een (zeer) goed voorzieningenniveau (beide al dan niet in min of meerdere mate aanwezig) tegen 2050 met minstens 30% zijn gestegen ten opzichte van 2015. Dit gebeurt op maat van elk knooppunt. Er wordt naar gestreefd om tegen 2050 geen substantieel aantal bijkomende woongelegenheden en werkplekken meer te realiseren op te lange verplaatsingstijd van een collectieve vervoersknoop of groep voorzieningen, tenzij dit om duidelijke ruimtelijk rendementsoverwegingen aangewezen is.

Strategische doelstelling 5: Robuuste open ruimte

De verhardingsgraad in de bestemmingen landbouw, natuur en bos is tegen 2050 minstens met 1/5 teruggedrongen ten opzichte van 2015. De totale bestemde oppervlakte voor de open ruimte bestemmingen zal in 2050 ca. 72,5% van de oppervlakte van Vlaanderen bedragen. Daarnaast wordt een beleid gevoerd zodat het aandeel landbouwgebied dat niet door de professionele landbouw wordt gebruikt in 2050 is afgenomen ten opzichte van 2015, en zodat in 2050 in de Speciale Beschermingszones alle maatregelen zijn genomen en ingrepen zijn uitgevoerd zodat de gunstige staat van instandhouding is bereikt en waarbij rekening is gehouden met socio-economische factoren. Er geldt een strikt kader voor het hergebruik van voormalige landbouwbedrijfsgebouwen of andere bestaande zonevreemde bebouwing en voor nieuwe zonevreemde ontwikkelingen in de open ruimte.

Strategische doelstelling 6: Netwerk van groenblauwe aders

Na het in kaart brengen van het te realiseren fijnmazig netwerk van groenblauwe aders, is dit netwerk tegen 2050 maximaal ingericht. Dit betekent een substantiële vermeerdering van het aandeel wateroppervlakte en groen in open ruimte en steden en dorpen ten opzichte van 2015. De verhardingsgraad binnen de bestemmingen gedomineerd door ruimtebeslag is tegen 2050 gestabiliseerd en bij voorkeur teruggedrongen ten opzichte van 2015. De verharding neemt na 2050 niet meer toe.

6.5.5 Uit: Recepten voor klimaatneutrale kernversterking – Limburg – Bond Beter Leefmilieu (2019)

Waar (ver)bouwen we beter wel, waar niet?

- Recept 1: De knooppuntenkaart als vertrekpunt om kansen te vinden
- Recept 2: De juiste woningen op de juiste plekken dankzij een woonomgevingsplan
- Recept 3: Woonuitbreidingsgebieden omvormen tot open ruimte

Hoe stuur je als gemeente kernversterking aan?

- Recept 4: Breng vraag en aanbod in kaart
- Recept 5: Start vanuit de identiteit en beeldkwaliteit van je gemeente
- Recept 6: Hoe dicht is te dicht? Leefkwaliteit als doel
- Recept 7: Stapelen en schakelen met woningen
- Recept 8: De tweegezinswoning
- Recept 9: Collectief bouwen en wonen
- Recept 10: Binnengebieden ontwikkelen
- Recept 11: Religieus erfgoed duurzaam inzetten
- Recept 12: Verdichten van verouderde buurten
- Recept 13: Ruimtelijke ordening op maat van fietsers
- Recept 14: Verdichten en vergroenen
- Recept 15: Ontharden als oplossing voor watertekort en overstromingen
- Recept 16: Onderhandelen met ontwikkelaars
- Recept 17: Concurrentiedialoog en marktverkenning
- Recept 18: Draagvlak zoeken voor verdichting
- Recept 19: Een internetplatform en social media voor participatie
- Recept 20: Stedenbouwkundige lasten als instrument voor maatschappelijke return

Recept 21: Eigen gronden of gebouwen strategisch inzetten

Recept 22: Erfpacht als alternatief voor grondaankoop

Kernversterking als basis voor duurzame energie

Recept 23: Een warmtezoneringsplan voor warmte zonder olie of gas

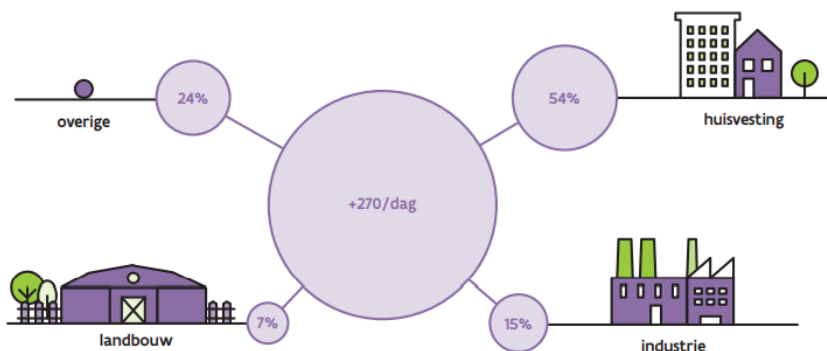
Recept 24: Een stappenplan voor warmtenetten

Recept 25: Zon en wind voor iedereen dankzij een coöperatieve

6.5.6 Uit: Ruimterapport Vlaanderen (2021)

Dit rapport vertrekt vanuit een aantal maatschappelijke opgaven waarvoor Vlaanderen staat. De inhoudelijke focus is verbreed vanuit thema's zoals verdichting en ruimtebeslag naar thema's met een ruimere insteek zoals natuurlijk kapitaal en gezondheid. De onderzoekers maakten hierin keuzes, onder meer op basis van de impact van deze opgaven op onze fysieke leefomgeving en op basis van de kennis en data die de afgelopen jaren door middel van onderzoek werd verzameld.

- 10-20% van het landgebruik veranderde tussen 2013 en 2019. Gras- en akkerland blijven dominant in landgebruik, ook al kende grasland een zeer sterke daling.
- Een groot deel van Vlaanderen is verhard en de verharding blijft toenemen. 3/5 van de verharding is niet bebouwd.
- Dagelijks komen er ongeveer 270 gebouwen bij. Iets meer dan de helft daarvan is bedoeld voor wonen, een kwart voor industrie en landbouw

- De kernen groeien in Vlaanderen en de verspreide bebouwing blijft toenemen. Verspreide gebouwen evolueren naar linten, linten evolueren naar kernen.
- De oppervlakte open ruimte neemt nog steeds af. De versnippering gaat nog steeds verder.

De ruimte in Vlaanderen onderging een aantal wijzigingen waardoor de verstedelijking verder toenam in de periode 2013- 2019. De oorzaken voor deze verstedelijking zijn onder andere toe te schrijven aan de toename van de bevolking en van de tewerkstelling. Hoe de ruimte in Vlaanderen evolueerde kunnen we meten met verschillende indicatoren:

- Het landgebruik voor de harde functies nam in oppervlakte toe. Vooral de oppervlakte ingenomen door huizen en tuinen (+5.000ha), en in mindere mate ook door transportinfrastructuur steeg. Binnen de zachte landgebruiken merken we grotere verschillen op. Vlaanderen heeft in 2019 meer akkerland (+4.000ha) en minder grasland (-20.000ha), en ook de ruimte voor landbouwgebouwen en - infrastructuur nam toe.
- Het ruimtebeslag groeide met circa 11.000 ha of 2,5%. Dit is gemiddeld 5,1 ha/dag.
- De verhardingsgraad steeg van 14,33% naar 15,40% in 2018.

- Er kwamen jaarlijks circa 100.000 gebouwen bij (270 gebouwen/dag), waardoor het gebouwenbestand met 14% toenam.

Het Ruimterapport Vlaanderen 2021 bestaat uit een aantal hoofdstukken, die niet thematisch zijn zoals in de vorige editie, maar die willen komen tot conclusies voor een omgevingsdenken. De verwachte evoluties werden letterlijk overgenomen uit het rapport (cursief), net als de betekenis van die evoluties (blokken in kleur).

INSTRUMENTARIUM

Welke evoluties verwachten we?

Het instrumentarium moet ons in staat stellen om antwoorden te bieden op (nieuwe) ruimtelijke uitdagingen. Daarom is het continu in verandering. De veranderingen tonen zich zowel in nieuwe instrumenten als in aanpassingen van bestaande instrumenten. Dit is nodig opdat bestaande instrumenten geen struikelblok zouden vormen om het beleid tot uitvoering te brengen. Algemeen weerspiegelen de recente wijzigingen een zoektocht naar meer maatwerk en integratie om de complexe realiteit beter te vatten.

Wat betekenen deze evoluties voor onze ruimte en ons ruimtelijk beleid?

1. Meer samenwerking om beleid in de praktijk te brengen.

Steeds vaker kiest de overheid voor instrumenten die via samenwerking haar beleid in de praktijk brengen: brownfield-convenanten, subsidies, het beleidsplan ruimte, de procedure complexe projecten ... Hiermee komt een deel van de verantwoordelijkheid voor bepaalde keuzes bij andere partijen te liggen: lokale overheden, stakeholders en burgers. Besturen wordt zo meer en meer een samenwerking tussen publieke en private actoren. Hetzelfde geldt voor instrumenten die inzetten op gedragsverandering en zo handhaving zonder sanctioneren mogelijk maken.

2. Capaciteit als struikelblok voor een strategisch decentraal ruimtelijk beleid.

De afgelopen jaren vond een decentralisatie plaats naar het lokale niveau. Dit leidde tot enkele belangrijke voordelen: het beleid en de beleidskeuze kwamen dichterbij de burger, er kwam meer ruimte voor lokale expertise. Maar deze decentralisatie stoot ook op uitdagingen. Zo stellen we vast dat er vaak onvoldoende capaciteit is voor het uitwerken van strategisch ruimtelijk beleid, wat eveneens leidt tot een minder consequente toepassing en handhaving van de visie in ruimtelijke ordening. Om dit te overstijgen zien we de groei van informatieve en communicatieve instrumenten gericht op lokale besturen. Een sprekend voorbeeld hiervan is de Bouwmeesterscan. Al blijft de populariteit hiervan in de praktijk beperkt.

NATUURLIJK KAPITAAL BESCHERMEN

Welke evoluties verwachten we?

De druk op de open ruimte en het natuurlijk kapitaal in Vlaanderen blijft hoog. De open ruimte in Vlaanderen neemt nog steeds af in oppervlakte. Sommige voorraden staan onder druk door een (dreigend) onevenwicht in vraag en aanbod. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de ontginning van delfstoffen voor de bouwsector of het oppompen van grondwater voor de industriële processen en landbouw. Andere voorraden staan onder druk door het intensieve gebruik. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de bodem die onder andere door de intensifiëring van de landbouw verzuurt. Daarnaast zien we ook dat nieuwe voorraden aangesproken worden, waaronder geothermie om op een duurzame manier in de energiebehoefte te voorzien.

Wat betekenen deze evoluties voor onze ruimte?

Door het natuurlijk kapitaal met een ruimtelijke bril te bekijken, worden nieuwe, meer duurzame omgangsvormen mogelijk.

1. Duurzaam (her)gebruiken van natuurlijk kapitaal

Ondergronds bevinden zich heel wat hulpbronnen zoals delfstoffen, energiebronnen en watervoorraden. Daarnaast zijn er heel wat functies van de ondergrond die we nu of in de toekomst willen (her)benutten bijvoorbeeld opslagcapaciteit voor warmte, gas of radioactief afval of infiltratiecapaciteit. Omdat sommige boven- en ondergrondse functies elkaar negatief kunnen beïnvloeden of hypothekeerders moeten we keuzes maken. Hergebruik van verlaten ruimtes en uitgedoofde of uitgeputte functies zijn daarbij een aandachtspunt. Zo kunnen verlaten ontginningsgebieden kansen bieden voor het ontwikkelen van bijzondere natuur. Of kunnen ze dienen als een opslagplaats voor energie in de vorm van water of warmte, om zo een hernieuwbare energiemix te ondersteunen.

2. Het bodemkapitaal in de open ruimte beschermen

Landbouw is de belangrijkste actor in de open ruimte en de bodem is een belangrijke hulpbron voor deze sector. Heel wat cijfers tonen dat de huidige landbouwactiviteiten de bodem sterk uitputten, terwijl een gezonde bodem net bijdraagt aan een vruchtbare omgeving met een hoge productiviteit. Meer nog, gezonde landbouwbodems leveren een bijdrage aan koolstofopslag en waterbuffering, waarmee ze een mildereffect hebben op de klimaatverandering.

3. Nieuwe vormen van natuurlijk kapitaal zien en aanspreken

Hoewel de grens tussen open ruimte en bebouwde ruimte steeds meer vervaagt, en de open ruimte sterk versnipperd raakt, is er nog veel natuurlijk kapitaal te vinden in de bebouwde ruimte. Tuinen bestrijken grote oppervlaktes, bermen kunnen we zien als groenblauwe verbindingen tussen de open ruimtegebieden, er zijn publieke parken en vijvers of waterlopen. Door deze plekken te versterken kunnen ze een belangrijke rol opnemen in het milderen van de klimaateffecten.

STROMEN VERDUURZAMEN

Welke evoluties verwachten we?

Om stromen te verduurzamen zijn verschillende strategieën mogelijk én nodig. Die strategieën kunnen op hun beurt nieuwe eisen stellen aan hoe we de ruimte inrichten. We onderscheiden er alvast drie die potentieel hebben voor het verduurzamen van stromen én daarbij de link maken met de ruimte.

1. **Stromen circulair maken**
Het circulair organiseren van stromen is erop gericht om afval en emissies te vermijden en zo ook de inzet van nieuwe grondstoffen zo veel mogelijk te beperken. Onder deze strategie passen initiatieven rond hergebruik en recyclage maar ook deelinitiatieven dragen hieraan bij.
2. **Stromen lokaal organiseren**
Door productie en consumptie dicht bij elkaar te brengen, kan het transport en de negatieve impact ervan op de leefomgeving beperkt worden. Bovendien kan vraag en aanbod beter op elkaar afgestemd worden waardoor overschotten en tekorten vermeden kunnen worden.
3. **Stromen energiezuiniger maken**
Een stroom energiezuiniger maken kan zowel door de energie-efficiëntie te verhogen als door energiearme alternatieven te stimuleren.

Wat betekenen deze evoluties voor onze ruimte en ons ruimtelijk beleid?

Het duurzaam organiseren van bepaalde stromen stelt nieuwe eisen aan hoe we de ruimte inrichten. Per stroom gaan we kijken wat de ruimtelijke noden en opportuniteiten zijn voor elke mogelijke verduurzamingsstrategie.

1. Minerale grondstoffen

De voorraden grondstoffen zijn beperkt (Hoofdstuk 3). Dit vereist dat we zuinig omgaan met de beschikbare voorraden. Hergebruik en recyclage van bouwmaterialen zorgt dat we die kringloop (gedeeltelijk) kunnen sluiten. Hierdoor ontstaat een ruimtevraag om gebruikte materialen/grondstoffen op te slaan. Het aanbod van gebruikte materialen volgt namelijk niet onmiddellijk de vraag. De meest geschikte locaties houden vooral verband met de transporteerbaarheid van de materialen. Sommige zaken kunnen omwille van de hoge kosten slechts 20-30 km afleggen, andere zaken moeten bij voorkeur over water vervoerd worden.

Hoe lokaler we nieuwe grondstoffen kunnen ontginnen, hoe minder transport nodig is. Hierdoor beperken we de kosten, de impact van transport maar ook de ruimtevraag voor het aanleggen van grote stocks.

2. Voedsel

Overal in Vlaanderen ontstaan korteketen initiatieven rond voedsel. Door het meer lokaal organiseren worden transportkilometers beperkt en kan voedselverspilling sterk teruggedrongen worden. Minder verspilling betekent globaal een kleinere ruimtevraag voor productie. Tegelijkertijd zorgt dit ook voor gezondere en meer klimaatverantwoorde voedselpatronen.

3. Mensen en goederen

Mensen en goederen leggen dagelijks heel wat kilometers af. Zo zien we dat wie in een kern woont met een goed voorzieningenaanbod, minder kilometers aflegt dan wie zeer verspreid en ver weg van voorzieningen woont. De impact van die afgelegde kilometers hangt sterk af van de gebruikte vervoersmodus. Is men aangewezen op een eigen wagen dan zal de impact groter zijn dan wanneer men gebruik maakt van openbaar vervoer, fiets of deelsysteem.

Zowel voor het transport van mensen als goederen is de fiets in opmars. Bovendien is er potentieel voor verdere groei indien de infrastructuur voorzien wordt. Naast de fiets stijgt ook de populariteit van deelsystemen en dit vooral in verstedelijkte gebieden. Door autodeelsystemen komt parkeerruimte vrij. Een private wagen staat immers het merendeel van de tijd ergens geparkeerd. En één deelwagen vervangt 4 tot 10 private wagens. Tot slot zorgt ook de elektrificatie van het wagenpark voor een verdere verduurzaming. Maar om echt een omslag te maken is er nood aan veel bijkomende laadpalen. En dit vooral op plaatsen waar men geen eigen oprit heeft.

GEZONDE LEEFOMGEVING WAARBORGEN

Welke evoluties verwachten we?

De druk op onze fysieke leefomgeving is zeer hoog. Dit leidt ertoe dat we worden blootgesteld aan diverse stressoren zoals luchtvervuiling, omgevingslawaaï, hittestress ... De mate van blootstelling hangt af van waar iemand woont, werkt en tijd doorbrengt of waar iemands voedsel wordt geproduceerd. Maar in Vlaanderen zijn de verschillen tussen gebieden eerder klein. Dit omwille van de grote versnippering en verstedelijking. Vrijwel iedereen ondergaat dus een te hoge blootstelling aan diverse stressoren, met mogelijk negatieve gezondheidseffecten tot gevolg. Het beperken van de (impact van) hinderaspecten is daarom, in combinatie met gezondheid bevorderende ingrepen, één van de belangrijkste ruimtelijke uitdagingen. Naast de aandacht voor de meetbare blootstelling aan diverse stressoren, komt ook de menselijke waardering van de omgeving steeds meer op de voorgrond. Het gaat dan om de beleving van hinder of de appreciatie van groen in de leefomgeving, en komen we meer en meer op het terrein van de subjectieve kwaliteit.

Wat betekenen deze evoluties voor onze ruimte en ons ruimtelijk gebied?

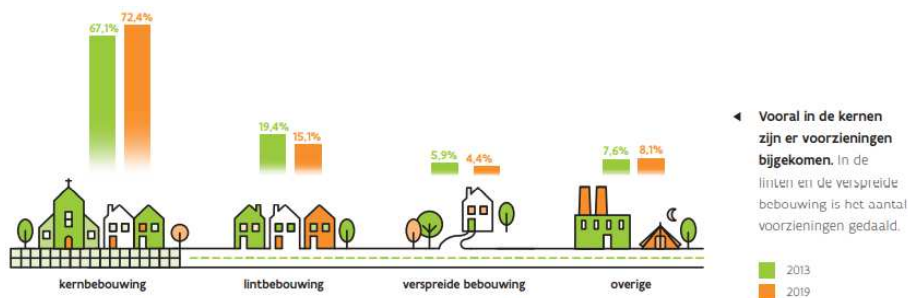
Door ruimtelijke transformaties kunnen we een belangrijke bijdrage leveren aan gezondheidspreventie door ruimte te ontwikkelen die de schadelijke gezondheidseffecten beperkt en de positieve effecten maximaliseert. Bovendien merken we dat positieve ingrepen een cumulatief effect hebben. Zo zorgt de nabijheid van groen zowel voor een milderend effect op vlak van blootstelling als op vlak van tevredenheid over de leefomgeving. Daarnaast kan ruimtelijk beleid ook een rol spelen binnen curatieve gezondheidszorg, door aandacht te hebben voor aanbod van zorginstellingen of door omgevingen te creëren die herstel en heling bevorderen.

In de ruimtelijke visievorming zagen we de afgelopen jaren de interesse groeien voor het complexe samenspel tussen ruimtegebruik, omgevingskwaliteit, blootstelling aan stressoren en de uiteindelijke gezondheidseffecten. Maar deze thematiek trekt niet enkel de aandacht van professionals, er is ook grote maatschappelijke interesse. Dit toont zich in de vele actiegroepen rond thema's als lawaai, luchtvervuiling en chemische stoffen. Maar ook in het enthousiasme waarmee mensen bijdragen aan Citizen Science projecten zoals Curieuzeneuzen. Dit stelt ons in staat om grondig onderzoek te doen naar het exposoom, of de mate van blootstelling. Maar ook voor de subjectieve waardering van onze leefomgeving is de bijdrage van individuen zeer waardevol. De inzichten die hieruit voort komen, stellen ons in staat om betere keuzes te maken op weg naar kwaliteitsvollere leefomgevingen.

DE BEBOUWDE RUIMTE DUURZAAM TRANSFORMEREN

Welke evoluties verwachten we?

Ondanks de ambitie om het ruimtebeslag terug te dringen, stellen we vast dat er nog steeds nieuwe ruimte wordt aangesneden, vooral voor nieuwe (eengezins)woningen. Maar gelukkig zien we ook inspanningen om de open ruimte te vrijwaren. Zo zorgt een rendementsverhoging door verweving of verdichting ervoor dat we meer kunnen doen met dezelfde oppervlakte. Dit voorkomt dus rechtstreeks het aansnijden van open ruimte. Daarnaast zien we binnen de bebouwde ruimte transformaties die onrechtstreeks de open ruimte beschermen en versterken. Een energetische opwaardering van gebouwen zorgt bijvoorbeeld voor een daling van de energievraag en dus ook van de mogelijke impact van (hernieuwbare) energieopwekking op onze open ruimte. En het ontharden van wegen, opritten, terrassen, ... zorgt er dan weer voor dat we ook binnen de bebouwde ruimte meer ruimte hebben voor gezonde, waterdoorlatende bodems.

Wat betekenen deze evoluties voor onze ruimte en ons ruimtelijk beleid?

1. Rendementsverhoging

Het verdichten of verweven van wonen en werken zorgt ervoor dat we meer kunnen doen met dezelfde oppervlakte. Tegelijkertijd kan dit zorgen voor een levendige wisselwerking tussen de verschillende functies en gebruikers. Maar het kan ook leiden tot negatieve effecten want niet alle gebouwen, functies en locaties of ruimten zijn geschikt om te verweven. Denk maar aan zwaar industriële activiteiten die enkel thuis horen op een bedrijventerrein. Een duurzame rendementsverhoging, die de open ruimte vrijwaart en een gezonde leefomgeving niet in het gedrang brengt, vraagt dus een voortdurende afweging tussen verschillende aspecten waaronder de wensen en noden van mensen en economische activiteiten, ligging, ruimtelijke kwaliteit, groen en publieke ruimte. Maar als we dit goed doen kunnen er kwaliteitsvolle omgevingen ontstaan die de verschillende noden en wensen verbinden.

2. Energetische opwaardering

De Vlaamse gebouwen hebben, door hun ouderdom, een groot aandeel in broeikasemissies en zijn daarom een belangrijke factor in de strijd tegen de klimaatverandering. Een energetische opwaardering van de bebouwde ruimte kan via drie pistes verlopen: (i) het energieverbruik terugdringen, bijvoorbeeld door te verdichten in kernen; (ii) de energieverliezen reduceren, bijvoorbeeld door energetische renovaties en (iii) hernieuwbare energie opwekken, bijvoorbeeld door zonnepanelen te plaatsen. Ongeacht de piste die gekozen wordt, staat of valt de impact met de schaal waarop de ingrepen gebeuren.

3. Ontharding

Het verharden van onze oppervlakte heeft ertoe geleid dat regenwater te snel afgevoerd wordt waardoor de bodem uitdroogt. Die droogte vormt een risico voor mens en natuur en dus moet de Vlaamse bodem terug een spons worden. Opnieuw hangt de impact af van de schaal waarop onthardingsingrepen kunnen gebeuren. Gezien transportinfrastructuur een aanzienlijk aandeel heeft in de verharde ruimte is het interessant om te bekijken hoe deze doorlatend kan gemaakt worden zodat de onderliggende bodemfuncties hersteld kunnen worden.

CONCLUSIES VOOR HET OMGEVINGSDENKEN

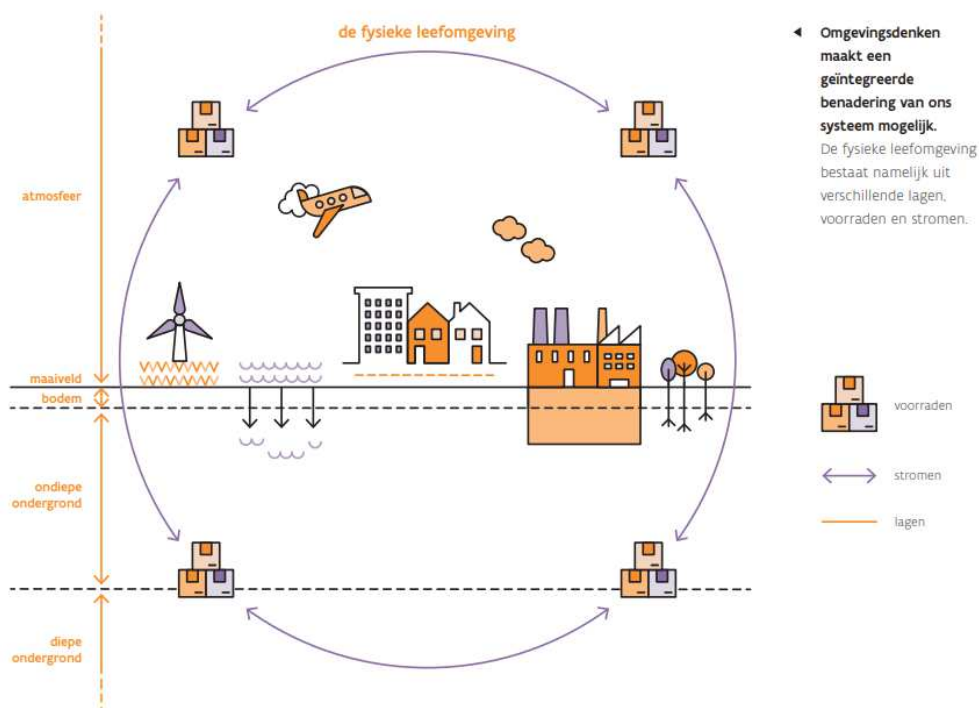
Welke inzichten voor het omgevingsdenken kregen we?

1. Het omgevingsdenken leert ons dat de fysieke leefomgeving veel verschillende dimensies en lagen kent. De lagen zijn een drager van voorraden die we kunnen benutten, als de toestand en kwaliteit van de laag dit toelaat. De lagen stoppen ook niet aan de grenzen van een klassieke ruimtelijke indeling. Zo kunnen grondwaterlagen boven en naast elkaar voorkomen op verschillende dieptes. Door in 3D na te denken over de lagen in onze leefomgeving, creëren we nieuwe indelingen en kunnen we uitdagingen concreter positioneren en beschrijven. Ook wordt duidelijk dat de lagen in relatie staan tot elkaar.

2. Het omgevingsdenken laat ons kijken naar de dynamieken binnen en tussen de verschillende voorraden en stromen. Die dynamieken ontstaan door maatschappelijke activiteiten en natuurlijke processen en bepalen sterk de toestand waarin de voorraden en stromen verkeren. Die toestand, met name de hoeveelheid en de kwaliteit van de voorraden en stromen, is sterk afhankelijk van het tijdstip. Ook evoluties kunnen verschillen en sneller of net trager verlopen. Zo wordt de grondwaterstand sterk beïnvloed door het weer, de infiltratie van neerslag en de onttrekking door de mens; het herstel van de waterlagen neemt langere tijd in beslag.

3. Het omgevingsdenken brengt spanningsvelden maar ook nieuwe oplossingen naar boven. Door met een brede blik te kijken worden bijkomende voorwaarden aan het ruimtegebruik opgelegd. De veelheid aan uitdagingen komen immers samen in beeld. Het omgevingsdenken heeft de rol dat spanningsveld te overstijgen en door de koppeling van vraagstukken nieuwe pistes voor oplossingen te creëren. De opgaven worden immers meer geïntegreerd benaderd (verdichting en de

energietransitie worden gekoppeld), de concepten worden verruimd (niet enkel vervuiling, maar ook gedrag en beleving bepalen de gezonde leefomgeving).

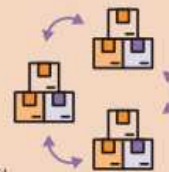
grafiek 59 Conclusies uit het Ruimterapport voor het omgevingsdenken

de conclusies

Een geïntegreerde benadering van onze fysieke leefomgeving zorgt voor:

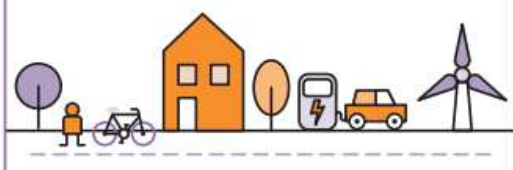
- het verbreden van de blik van het maaiveld naar meerdere lagen (lagenbenadering)
- het verbreden van de dynamieken die zich afspelen in de ruimte met de dynamieken van voorraden en van stromen tussen deze voorraden

Dit is nodig om nieuwe spanningsvelden en nieuwe kansen te zien, bijvoorbeeld tussen ruimte en milieu.

Voorbeelden van nieuwe spanningsvelden:

- meer verharding door infrastructuur voor duurzame verplaatsingen, zoals voet- en fietspaden
- verdichting kan leiden tot een slechtere leefomgevingskwaliteit
- nieuwe ruimteclaims vanuit de transitie in het energie- en voedingssysteem, zoals stadslandbouw en energieparks
- klassieke ruimtevragen ten nadele van natuurontwikkeling
- maximalisatie economische gebruikswaarde van de ruimte bedreigt het onderliggend ecologisch systeem

Voorbeelden van nieuwe kansen en verbindingen:

- ruimtelijke ontwikkeling met oog voor bodemfuncties, watersysteem, aanwezigheid groen
- ruimte maken voor circulaire bedrijvigheid of circulaire grondstoffenstromen
- verdichting met oog op energiezuinigheid (cf. klimaatwijken)
- natuur als nabestemming van ontginningsgebieden
- supermarktwonen in de strijd tegen verharding, maar ook kans voor kwalitatieve verweving/verdichting
- stilte/rust oases of stilteplekken
- private tuinen nemen een rol op in klimaatadaptatie

6.5.7 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 4 – Omgeving, ruimte en leefmilieu eisen een volwaardige plek

Meer dan ooit is de kwaliteit van de leefomgeving een thema. Klimaatverandering, biodiversiteit, grondstoffenschaarste,... Hoewel veel van deze uitdagingen zich op een mondiaal niveau situeren, is de rol van lokale besturen essentieel. Steeds meer mensen zien in dat het anders moet. Een gemeente is het best geplaatst om dit besef om te zetten naar lokale beleidsinitiatieven. Dit betekent uiteraard niet dat lokale besturen de enige overheid zijn die hierin verantwoordelijkheid draagt. Er is nood aan een coalitie van verschillende bestuursniveaus, partners uit de privé en kennisinstellingen en burgers om de uitdagingen op het vlak van klimaat en energie aan te gaan. Bovenlokale en geïntegreerde gebiedsprogramma's kunnen het lokale beleid ondersteunen.

In Vlaanderen neemt de druk op de reeds schaarse ruimte steeds toe. Verdichting is daarbij een mogelijk antwoord, op voorwaarde dat dit op een kwalitatieve manier gebeurt, zowel in bouwwijze/architecturaal, als met aandacht voor het samenleven. Er liggen ook nog heel wat kansen in het multifunctioneel gebruik van ruimtes en gebouwen. Jarenlang zette de stadsplanning in Vlaanderen de auto centraal, nu moet de mens centraal staan: hij heeft nood aan een kwaliteitsvolle publieke ruimte die hem uitnodigt om te wandelen, fietsen, spelen en wonen.

Ook op het vlak van klimaatverandering en energietransitie kunnen de natiestaten niet alléén die gepaste oplossing aanbieden. Lokale overheden staan klaar, om met de steun van andere overheden, gepaste oplossingen uit te werken.

Ruimte

- Druk op de schaarse ruimte, verdichting als uitdaging
- Meer aandacht voor de kwaliteit van de publieke ruimte, o.a. de impact op de gezondheid van mensen, het scheppen van ontmoetingskansen tussen mensen, multifunctioneel gebruik, de mobiliteit,...

Mobiliteit

- Automobilititeit verstikt de wegen en de woonomgevingen
- Nieuwe wegen worden ingeslagen

Leefmilieu en -omgeving

- Klimaat en biodiversiteit onder druk
- Energietransitie, van fossiele naar andere brandstoffen
- Leefkwaliteit wint aan belang

STRATEGISCH DOSSIER 6 – Een kwaliteitsvolle leefomgeving door een trendbreuk op het vlak van omgeving en klimaat

Samen een trendbreuk realiseren op het vlak van omgeving en klimaat om te komen tot een kwaliteitsvolle leefomgeving

Lokale besturen spelen een voortrekkersrol en helpen in het tot stand brengen van de noodzakelijke mentaliteits- en gedragswijziging bij burgers en bedrijven.

- De mondiale en Europese klimaatdoelstellingen lokaal vertalen en realiseren, door de CO₂-uitstoot te verminderen en door de gevolgen van felle neerslag, droogte en hitte te temperen of op te lossen.
- De onbebouwde ruimte minder en uiteindelijk **niet** verder aansnijden, en binnen de bebouwde oppervlakte verweven, **verdichten** en **ontharden** met versterking van de ruimtelijke leefkwaliteit.
- Duurzame en slimme **mobiliteit**, minder louter auto-mobiliteit.
- **Kringlopen sluiten**: Circulaire economie, evolueren van 'producten bezitten' naar meer gebruik maken van (deel-)diensten, afval gebruiken als grondstof, méér korte ketens.

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We willen binnen het bestuur een **cultuuromslag** realiseren op het vlak van werken aan de klimaatdoelstellingen en die ook extern stimuleren en faciliteren (bij en met burgers, middenveld en bedrijven).
2. We willen ons lokaal **ruimtelijk** en **vergunningsbeleid** richten op een ontwikkeling van verdichten en mengen van functies gecombineerd met een verhoogde leefkwaliteit. We willen op intergemeentelijke schaal komen tot bovenlokale en geïntegreerde gebiedsprogramma's.
3. We willen gaandeweg méér **verharde oppervlakten ontharden**, zodat regenwater makkelijker kan insijpelen. We zorgen op die manier ook voor meer **groen** voor een gezonde, prettige leefomgeving en verkoeling bij hitte.
4. We willen inzetten op het STOP-principe in het kader van verkeersveiligheid en een multimodaal vervoersysteem. We stimuleren **deelsystemen voor auto en fiets**. We zetten in op een duurzame mobiliteit door de weginrichting, een sturend (auto- en fiets-)parkeerbeleid, en door mee te werken aan mobiliteitspunten (knooppunten van openbaar vervoer en andere vervoersmodi, met voorzieningen zoals fietsenstalling, brievenbus, automaat, afhaalpunt, ... aanwezig zijn) en aan veilige fietsroutes (fietsstraten, duidelijke bewegwijzering, ...). We benutten technologische mobiliteitsontwikkelingen, open data, apps. We nemen onze voorbeeldrol op door het eigen wagenpark te verkleinen en te vergroenen en denken na over lokale lage-emissie-zones.
5. We willen de **Burgemeestersconvenant 2030** ondertekenen en uitvoeren: ondersteunen of opstarten van initiatieven die de **energetische kwaliteit** van woningen en gebouwen verhogen; hernieuwbare energieprojecten mogelijk maken; voor het eigen grondgebied mee een toekomstvisie uitwerken over groene warmte.
6. We willen de **circulaire economie** toepassen in de eigen aankopen en openbare werken: korte ketens faciliteren in de eigen gemeente; afval zoveel mogelijk hergebruiken of selectief inzamelen (recyclage, compostering); toepassen van het principe 'de vervuiler betaalt'.
7. We willen met deze acties ook inzetten op **luchtkwaliteit** en een gezonde leefomgeving.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. We willen een Vlaams **moratorium** op het ontwikkelen van **manifest slecht gelegen**, niet ontwikkelde woon- en woonreservegebieden (waterziek, excentrisch ...) met betekenisvolle financiële compensatie door Vlaanderen. We vragen Vlaanderen ook voor de gemeenten budgetneutrale instrumenten waarmee zij effectief lokaal kunnen werken aan verdichting met kwaliteitsvolle leefomgeving. (FICHE 35)
2. We willen dat de centrale overheden voluit de mogelijkheden creëren om **lokale hernieuwbare energie** mogelijk te maken en eigen gemeentelijke keuzes hierin te maken (zonne-delen, gradaties in participatie bij windprojecten). (FICHE 36)
3. **Geef het lokale bestuur de mogelijkheden om ook aan de context van de school (en omgeving) te werken.** Onderwijs en de lokale buurt zijn nauw verweven. Er moet niet alleen aandacht zijn voor het schoolgebouw maar ook voor de context ervan. Als een verkaveling wordt ingepland, dan hoort daar ook ruimte bij voor openbare dienstverlening, bv. onderwijs, bij. Tegelijk staat de school niet alleen. Als er bijkomende ruimte komt voor onderwijs, dan kunnen misschien andere publieke behoeften daar ook een plek vinden (bv. wonen). Het is aan het lokale bestuur om de concrete verwachtingen te formuleren en te helpen realiseren. Ook moeten gemeenten kunnen wegen op een veilige en duurzame mobiliteit rond nieuwe scholenbouwprojecten.
4. We willen dat er een **Vlaamse gebiedsdekking** van Bluebike-deelfietsssystemen komt voor voor- en natransport bij vervoersknooppunten. In een reeks stations en knooppunten met veel fietspotentieel zijn deze reeds aanwezig. Nu moet een stap verder worden gezet. (FICHE 37)
5. We willen dat gemeenten **meer impact hebben op de lokale verkeersveiligheid.** Gemeenten moeten inspraak hebben over de verkeersveiligheid op de gewestwegen in hun grondgebied. We vragen ook van de federale en Vlaamse overheid een groter gemeentelijk aandeel uit het verkeersveiligheidsfonds. We vragen bij de verdeling van dit fonds een groter gewicht voor criteria die de handhaving van de verkeersveiligheid in de gemeente stimuleren.
6. We willen dat stimuli voor **individueel autogebruik**, in het bijzonder van salariswagens, fiscaal en ook op andere manieren geheroriënteerd worden, en dat personen- en goederentransport gestuurd wordt naar niet-fossiele of tijdelijk milieuvriendelijker energiebronnen voor zover die alternatieven beschikbaar komen.
7. We willen extra investeringen in de aanwezigheid en de frequentie van **openbaar vervoer**, met name waar de gemeenten dat in de vervoerregio's beargumenteerd en vraaggericht gezamenlijk vragen. (FICHE 38)
8. We vragen van de Vlaamse overheid het infrastructureel verzekeren van de fietsveiligheid aan kruispunten met gewestwegen, alsook het verbreden van de op gemeenten gerichte financiële stimulansen voor **fietsinfrastructuur** naar méér dan fietspaden (bv. fietsveiligheid op routes met gemengd verkeer, fietsparkeervoorzieningen aan knooppunten,...) (FICHE 39)
9. Bij de planning en financiering van **investeringen** in werken die de publieke ruimte raken (wegen, riolen, leidingen ...) willen we systematischer onderlinge **afstemming** en integratie, met een bepalende **regierol** voor de gemeente, en voor de vervoerregio voor keuzes met bovenlokale impact. (FICHE 40)
10. We willen dat de **regierol** van gemeenten en hun verenigingen wordt bevestigd in de organisatie van inzameling en verwerking van huishoudelijk **afval**: zij bepalen wie wanneer en hoe huishoudelijk afval mag inzamelen op hun grondgebied. Afvalbeheer is een dienst van algemeen belang. We vragen de gemeenten zowel structureel, inhoudelijk als financieel te steunen. (FICHE 41)
11. We willen dat **producenten volledig verantwoordelijk** zijn voor hun producten eens deze bij het **afval** belanden. Dit stimuleert ecodesign en een efficiënter gebruik van grondstoffen. Bovendien vragen we dat de inkomsten uit de federale taks op wegwerpverpakkingen wordt ingezet voor de financiering van de kosten van lokale besturen voor het opruimen van verpakkingsafval in zwerfvuil (FICHE 42).
12. We willen dat de Vlaamse **afvalverbrandingscapaciteit** optimaal **afgestemd** blijft op de **hoeveelheid huishoudelijk restafval** (niet teveel, niet te weinig), door bijvoorbeeld het beperkt houden van het aantal vergunningen voor afvalverbrandingsovens. Ook vragen we om economische dumping van Vlaams afval naar ons omringende landen te vermijden. (FICHE 43)

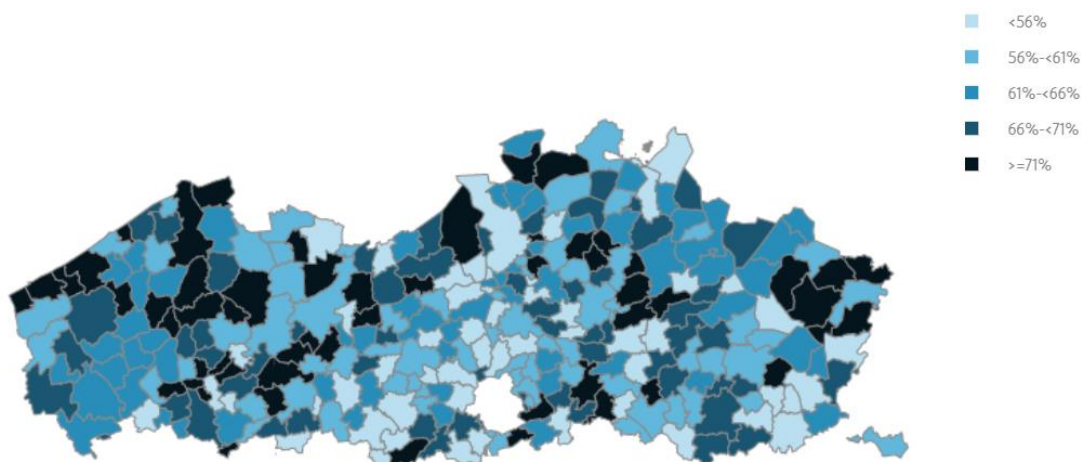
7 OVERHEID

7.1 Cijfergegevens

7.1.1 Info aan en consultatie van inwoners

60% van de Eeklonaren voelt zich in 2020 voldoende geïnformeerd over nieuwe ingrepen (dit was in 2017 nog 67%). Dit is een middelmatige score. Het Vlaamse gemiddelde is 62%, Kaprijke scoort 76%, Sint-Laureins 59%, Assenede 54% (zie kaart hieronder). Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen hier 63%.

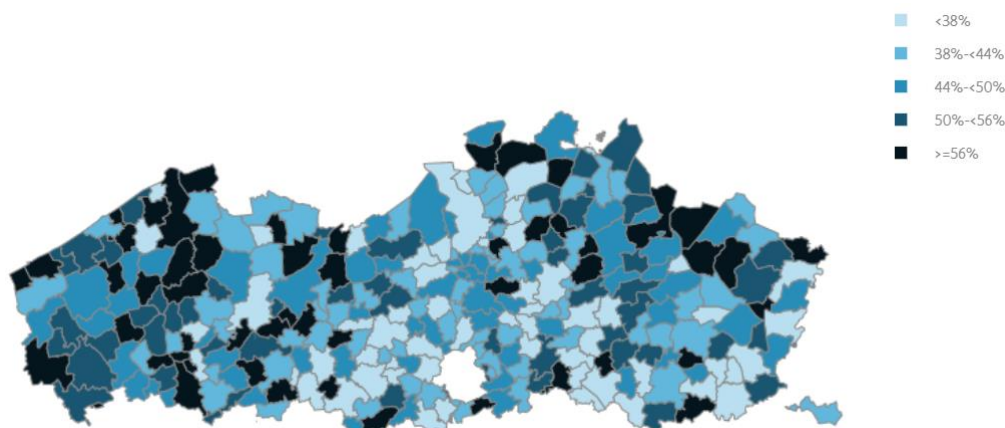
grafiek 60 *Aandeel inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over nieuwe ingrepen van gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020*

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

Slechts 35% van de Eeklonaren vindt dat er voldoende inspanningen gebeuren om bewoners bij veranderingen te betrekken (t.o.v. 41% in 2017). Het Vlaamse gemiddelde is 45%. Kaprijke stijgt hier van 61% naar 66%, Sint-Laureins daalt fors van 51% naar 41%; Assenede gaat van 39 naar 38%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo gaan hier van 48 naar 44%.

grafiek 61 *Aandeel van de inwoners dat vindt dat het gemeente- of stadsbestuur voldoende inspanningen doet om bewoners bij veranderingen te betrekken (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020*

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

tabel 23 Aandeel inwoners dat tevreden is over diverse vormen van consultatie van en info aan de burger – 2020

tevreden over	info over activiteiten	info over voorzieningen	info over beslissingen bestuur	communicatie	hoe gemeente met vragen omspringt	
	2020	2020	2020	2020	2017	2020
Eeklo	71%	66%	44%	45%	39%	36%
Kaprijke	85%	77%	60%	73%	54%	64%
Sint-Laureins	79%	72%	53%	56%	50%	45%
Assenede	74%	66%	38%	49%	40%	41%
gemeenten met gelijk-aardig inwonersaantal als Eeklo	79%	69%	46%	56%	48%	46%
Vlaams gemiddelde	76%	68%	45%	56%	46%	47%

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

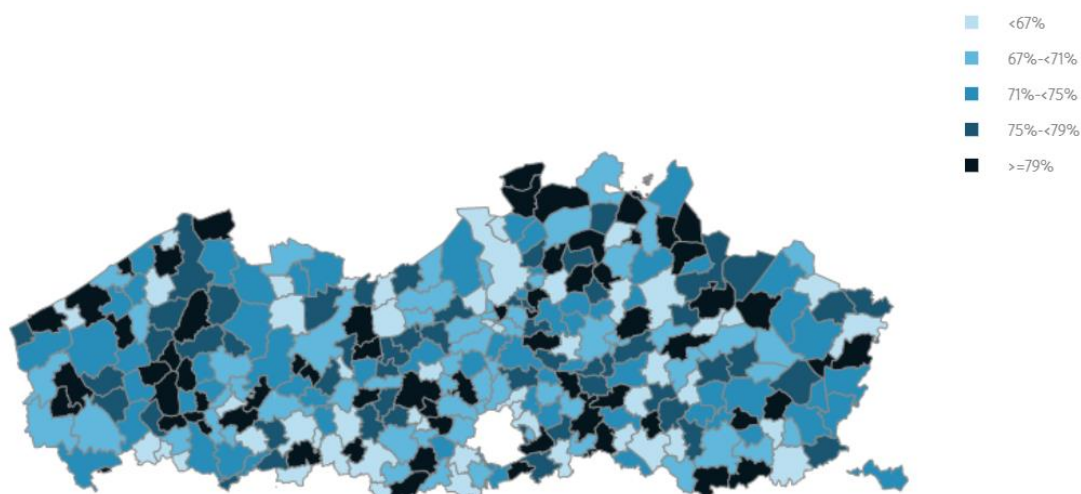
7.1.2 Tevredenheid over dienstverlening

Eeklo geeft in 2020 een tevredenheidspercentage van 62% voor loketvoorzieningen (komt van 73% in 2017) en 57% voor digitale dienstverlening (komt van 60%). Het Vlaamse gemiddelde is respectievelijk 72 en 69%. De tevredenheid in Eeklo ligt dus gevoelig lager.

Voor de loketvoorzieningen scoort Kaprijke een tevredenheid van 72% (daalt van 77%), Assenede 71% (komt van 76%) en Sint-Laureins 69% (daalt van 81%). Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo gaan van 79 naar 73%. Corona kan aan de oorzaak liggen van de tevredenheid over de loketvoorzieningen omdat die beperkt open waren.

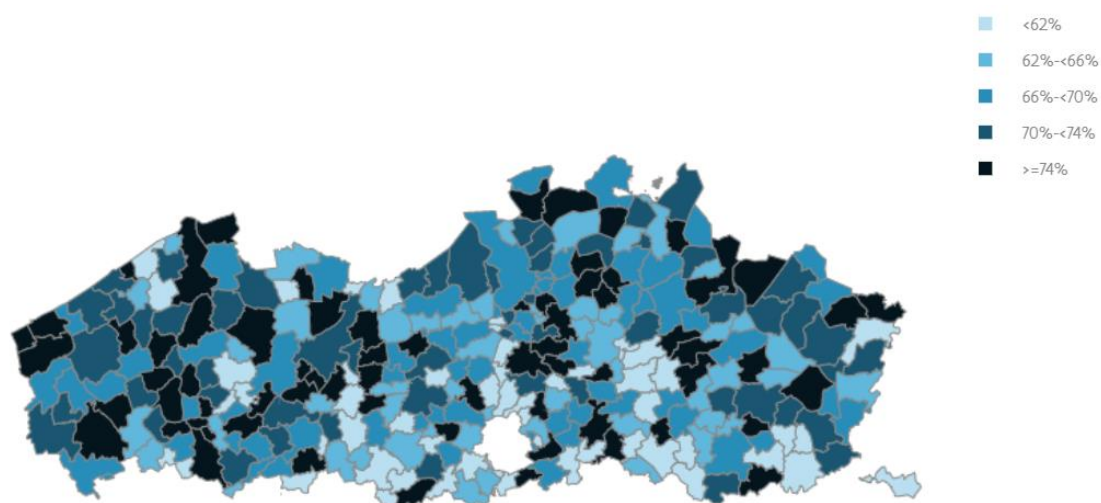
Voor de digitale dienstverlening zien we in Kaprijke 78% tevredenheid (stijgt van 69%), in Assenede stijgt het van 60 naar 69%, in Sint-Laureins blijft dit 65%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo gaan van 67 naar 69%. De lage score in Eeklo kan te maken hebben met de verouderde website. Die werd volledig vernieuwd in maart 2021, dus enkele maanden na de burgerbevraging.

grafiek 62 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de loketvoorzieningen van de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

grafiek 63 Aandeel inwoners dat tevreden is over de digitale dienstverlening – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

Bekijken we de diverse instanties waarvoor er VEEL vertrouwen is, dan zien we in 2020 in Eeklo dat 26% van de inwoners veel vertrouwen heeft in het eigen gemeentebestuur (dit is een lage score, maar is wel 2% gestegen sedert 2017). Die score daalt naar gelang het bestuursniveau verder verwijderd is: 18% voor de Vlaamse overheid, 12% voor de federale overheid. Voor Europese overheid ligt het vertrouwen dan weer op 15%. Het vertrouwen in de politie ligt veel hoger, namelijk op 52% (komt van 42% in 2017).

De Vlaamse gemiddelden liggen op 34% voor het gemeentebestuur, 16% voor de Vlaamse overheid, 11% voor de federale, 16% voor de Europese overheid en 47% voor de politie.

Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen respectievelijk 32%, 16%, 9%, 14% en 47%. In Kaprijke is dit 47%, 9%, 8%, 11% en 53%. Sint-Laureins scoort 35%, 13%, 6%, 8% en 46%. Assenede haalt 25% vertrouwen in het gemeentebestuur, 12% in de Vlaamse overheid, 10% in de federale en 13% in de Europese overheid. De politie krijgt van 46% veel vertrouwen.

Volgens de Statistiek-Vlaanderenbevraging in het voorjaar van 2022 bleek de tevredenheid over het beleid bij de bevolking van het Vlaamse Gewest van 18 jaar en ouder hoger bij de lagere bestuursniveaus. De gemiddelde tevredenheid van de bevolking over het beleid lag op een schaal van 0 (heel ontevreden) tot 10 (heel tevreden) in 2022 op 5,6 bij de lokale overheid, op 5,2 bij de provinciale overheid, op 4,8 bij de Vlaamse overheid en op 4,4 bij de federale overheid. De tevredenheid met de Europese overheid lag gemiddeld op 4,6.

In vergelijking met het voorjaar van 2021 nam de gemiddelde tevredenheid met het beleid af op nagenoeg alle bestuursniveaus. Enkel bij de Europese overheid was dat niet het geval.

(De Statistiek Vlaanderen-bevraging wordt verschillende keren per jaar afgenomen bij een staal van 6.000 inwoners van het Vlaamse Gewest van 18 jaar en ouder en wordt gebruikt als bron voor een aantal Vlaamse openbare statistieken.)

In de Buurtenmonitorbevraging blijkt dat 56,1% van de respondenten het eerder of helemaal eens is met de stelling 'ik krijg voldoende informatie over de activiteiten in mijn buurt'. Eeklo Centrum lijkt het best te scoren, maar er zijn geen significante verschillen tussen de buurten.

Slechts 21,4% van de respondenten is het eerder of helemaal eens met de stelling 'ik ben tevreden over de manier waarop het bestuur met mijn vragen/klachten/verlangens omspringt'. Een groot

percentage respondentent heeft geen mening over deze stelling. 4 buurten hebben een negatieve score. Eeklo Centrum lijkt het best te scoren.

Binnen de buurten zijn de respondenten in Eeklo Zuid en Balgerhoeke significant minder tevreden over de betrokkenheid van het gemeentebestuur dan de respondenten op het Oost-Vlaamse platteland. Eeklo Centrum lijkt van alle buurten de grootste tevredenheid te tonen.

De score op 'tevredenheid over de loketvoorzieningen' ligt lager in Eeklo Oost dan in Eeklo Centrum en Eeklo West. De 'tevredenheid over de digitale dienstverlening' ligt lager in Eeklo Oost dan in Eeklo Centrum en Eeklo Zuid. 70,9% van de respondenten is eerder of zeer tevreden over de loketvoorzieningen van de gemeente. De tevredenheidsscore bedraagt 0,85. Respondenten uit Eeklo Centrum en Eeklo West geven de hoogste score.

54,3% van de respondenten is eerder of helemaal tevreden over de digitale dienstverlening van de stad. De tevredenheidsscore bedraagt 0,8. De tevredenheid is het grootst bij de respondenten in Eeklo Centrum en in Eeklo Zuid.

Voor 10,5% van de respondenten is het zeer duidelijk en voor 39% eerder duidelijk hoe de digitale dienstverlening van de stad werkt. Voor ongeveer 10,5% is dit eerder of zeer onduidelijk. Een kwart maakte nog geen gebruik van de digitale dienstverlening.

7.1.3 Kencijfers eigen diensten

Hieronder staan de cijfers opgelijst voor communicatie en IT.

tabel 24 Kencijfers communicatie en IT Eeklo – 2018-2019-2020-2021

COMMUNICATIE	2018	2019	2020	2021
aantal verspreide persberichten	102	151	180	142
aantal Eikenbladen	8	8	7	8
aantal infoschermen in stadsgebouwen	4	6	7	8
aantal volgers op Facebook stad Eeklo	3.237 (31/12/18)	4.327 (30/04/20)	4.810	5.900 (01/11/22)
aantal volgers op Facebook Zonneheem	140 (31/12/18)	234 (30/04/20)	306	532 (01/11/22)
aantal volgers op Facebook CC De Herbakker	2.126 (31/12/18)	2.640 (30/04/20)	2.773	3.300 (01/11/22)
aantal volgers op Facebook Sport Eeklo				1.600 (01/11/22)
aantal volgers op Instagram stad Eeklo				1.303 (01/11/22)

IT		aange- meld lijn 1 2018	aange- meld lijn 1 2019	aange- meld lijn 1 2020	afge- rond lijn 1 2018	afge- rond lijn 1 2019	afge- rond lijn 1 2020	aantal open- staande tickets eind 2018	aantal open- staande tickets eind 2019	aantal open- staande tickets eind 2020
aantal 'tickets' per prioriteit	P1	241	192	81	229	203	79	18	1	3
	P2	314	187	88	304	218	90	59	7	6
	P3	1.024	600	480	965	745	479	169	31	30
	P4	262	334	379	232	376	374	64	15	18
	P5	222	721	708	199	751	712	57	22	18

	?		295	195		293	197		2	0
TOTAAL		2.063	2.329	1931	1.929	2.586	1931	367	78	75

IT		aange- meld lijn 2 2018	aange- meld lijn 2 2019	aange- meld lijn 2 2020	afge- rond lijn 2 2018	afge- rond lijn 2 2019	afge- rond lijn 2 2020	aantal open- staande tickets eind 2018	aantal open- staande tickets eind 2019	aantal open- staande tickets eind 2020
aantal 'tickets' per prioriteit	P1	20	57	55	17	50	52	4	11	9
	P2	12	59	55	11	49	57	3	16	14
	P3	19	130	132	19	111	131	5	35	40
	P4	2	45	35	3	27	43	1	26	18
	P5	0	37	23	0	36	21	1	7	12
	?		0	2		0	2		0	0
TOTAAL		53	328	302	50	273	306	14	95	93

tabel 25 Aantal (opgevolgde) klachten Eeklo – 2018, 2019, 2020, 2021

	2018	2019	2020	2021
aantal geregistreerde klachten	29	13	14	11
aantal ontvankelijke klachten	25	13	14	10 3 mobiliteit en openbare werken 2 Omgeving 2 sport 2 jeugd 1 groendienst

Stad en OCMW Eeklo zijn lid van verschillende intergemeentelijke samenwerkingen. Voor sommige betalen we een bijdrage, omdat zij in de plaats van of samen met het lokaal bestuur werken aan de realisatie van doelstellingen:

Audio
Bekken van de Brugse Polders
Bekken van de Gentse Kanalen
Centrum voor basiseducatie
Cevi
Comeet
De Kringloopwinkel Meetjesland
De Volkshaard
De Watergroep
Ethias
IGS Westlede
ILV ondersteuning woonbeleid Aalter - Eeklo – Lievegem
Imewo
IVM
Kleine Landeigendom het Volk
LAC Gas en Elektriciteit
Logo Gezond+

MBV Meetjeslandse Bouwmaatschappij voor Volkswoningen
Medov
Meetjeslandse Burensportdienst
OVSG
Rato
Regionaal Landschap Meetjesland
Regionale Jeugddienst Meetjesland – Meetjesman
Samenwerking voor Agrarisch Landschap vzw
Sociaal Verhuurkantoor Meetjesland
TMVS
TMVW
Toerisme Oost-Vlaanderen
Veneco
Vervoerregioraad
Volkskrediet De Toren
VVOG Vereniging openbaar groen
VVSG
Waterschap Burggravenstroom
Welzijnsband Meetjesland
Woonwijzer Meetjesland
ZEFIER

7.2 Interne documenten

7.2.1 Audits

Stad en OCMW Eeklo zijn lid van Audio. Zij voeren per jaar enkele audits uit. In 2017-2018 ging dit om het auditen van burgergerichte processen; in 2019 over lokaal dienstencentrum, communicatie en HRM.

Vanuit Audit Vlaanderen was er in 2019 een audit voor de sportinfrastructuur en voor budgetbeheer.

Vanuit Audio werd in 2020 het volgende geauditeerd: monitoring en rapportering (14 dagen), maatschappelijke dienstverlening deel 3 (8 dagen) en ICT-veiligheid (5 dagen).

In 2021 was er een audit Publieke Ruimte, via Audio (14 dagen).

Alle aanbevelingen ten gevolge van audits zijn gevat in een lijst. Per aanbeveling worden met de betrokken collega's afspraken gemaakt ter optimalisatie. Sommige aanbevelingen zijn in een project gegoten. De stafmedewerker procesbeheer rapporteert regelmatig aan het plaatselijk auditcomité over de voortgang. Eind 2021 stonden 80 aanbevelingen op de lijst, over diverse diensten heen:

- 36 daarvan (= 45%) waren uitgevoerd
- 26 daarvan (= 32,5%) waren in uitvoering
- 12 daarvan (= 15%) waren ingepland
- 6 daarvan (= 7,5%) waren nog niet ingepland.

Eind mei 2021 werd het jaaractieplan inzake organisatiebeheersing voorgelegd aan het Plaatselijk Auditcomité, in juni 2021 is dit voorgelegd aan en goedgekeurd door de gemeenteraad. Begin 2022 is een organisatiebrede zelfevaluatie opgestart. Dit ambitieuze traject loopt tot eind 2022. De volgende

thema's werden door het projectteam besproken: organisatiestructuur, HRM, organisatiecultuur, ICT, informatie & communicatie, financieel management, facilitair management, doelstellingen & procesmanagement, organisatiebeheersing, belanghebbendenmanagement en monitoring.

Daarna puren we de actiepunten uit de verslagen en stellen we een prioritering voor die het MAT en het plaatselijk auditcomité zullen goedkeuren.

Wat betreft de aanbevelingen ten gevolgen van de audits, is er gestaag verder gewerkt aan de aanbevelingen. In het oog springen twee aanbevelingen:

- monitoring en rapportering. Door de ingebruikname van de tool Pepperflow wordt dit vanaf het halfjaarrapport in september 2022 voor het eerst uitgerold.
- verhogen van de digitale maturiteit van de medewerkers: het project E365 wordt uitgerold naar de medewerkers. Er wordt intensief ingezet om alle collega's mee te krijgen, het projectteam is ter beschikking, we werken met sponsors en ambassadeurs, er worden instructiefilmpjes gemaakt op maat van het bestuur. De diensten zullen begeleid worden om al de tools te leren inzetten ter optimalisatie van hun werking en processen.

Het Plaatselijk Auditcomité komt gemiddeld 4 keer per jaar samen. Het jaarrapport wordt in juni voorgelegd en wordt ook in de gemeenteraad/OCMW-raad behandeld.

7.2.2 Zelfevaluatie bestuurskracht

In 2016 nam de stad Eeklo deel aan een traject rond Zelfevaluatie bestuurskracht, op initiatief van de Vlaamse overheid. Hieronder is per onderdeel in de leidraad organisatiebeheersing opgenomen wat de voorstellen waren en wat de follow-up hiervoor is.

onderdeel in leidraad	voorstellen voor meer bestuurskracht	Gebeurd in 2018	Gebeurd sedert 2019
doelstellingen, proces- en risicomangement	meerjarenplan, budget en rapportage hierover als werkinstrument gebruiken	rondgang voorbereiding inspiratienota	Rapportagematrix Rapportagetool Pepperflow vanaf september 2022
doelstellingen, proces- en risicomangement	omgevingsanalyse ter voorbereiding van MJP 2020-2025 i.s.m. OCMW (net zoals huidig MJP)	opmaak planning voor inspraak diverse groepen + interne analyse diensten	vervolledigen omgevingsanalyse
doelstellingen, proces- en risicomangement	analyse woonbeleid, mobiliteit, tewerkstelling i.s.m. OCMW	omgevingsanalyse + diensten	omgevingsanalyse + diensten
doelstellingen, proces- en risicomangement	opmaak profiel inwoner / stad i.s.m. OCMW	omgevingsanalyse	omgevingsanalyse
doelstellingen, proces- en risicomangement	meer gebruik maken van strategisch management binnen de organisatie (ambtelijk / politiek)	gebruik van leidraad bij vergaderingen MAT	gebruik van leidraad bij vergaderingen MAT
doelstellingen, proces- en risicomangement	opmaken van de kerntakenanalyse	ambtelijke voorbereiding op basis van omgevingsanalyse	politieke taak
doelstellingen, proces- en risicomangement	meer inzetten op gebruik GIS		vanaf maart 2019 in beleids- en kwaliteitscel
doelstellingen, proces- en risicomangement	opvolgen audits	Audio - procesbeheerder	Audio - procesbeheerder

doelstellingen, proces- en risicomanagement	plaatselijk auditcomité	bijeenkomst van P.A.C. om de drie maanden	bijeenkomst van P.A.C. om de drie maanden
doelstellingen, proces- en risicomanagement	overlegvormen beter structureren op diverse niveaus (ook politiek)	werkgroep inkanteling opnieuw opnemen vanaf oktober 2018	afsprakennota CBS-MAT is vernieuwd in 2022
organisatiestructuur	horizontaal werken – projectwerking	opvolging projectwerking - evaluatie - nieuwe fiches	opvolging projectwerking - evaluatie - nieuwe fiches Pepperflowtool projectmanagement vanaf najaar 2022
organisatiestructuur	kerntakenanalyse	ambtelijke voorbereiding op basis van omgevingsanalyse	politieke taak
organisatiestructuur	overlegvormen beter structureren op diverse niveaus (ook politiek)	werkgroep inkanteling opnieuw opnemen vanaf oktober 2018	afsprakennota CBS-MAT is vernieuwd in 2022
organisatiestructuur	ambtelijke samenwerking intergemeentelijk	aftasten van mogelijkheden voor ambtelijke samenwerking (hangt samen met kerntakenanalyse)	aftasten van mogelijkheden voor ambtelijke samenwerking (hangt samen met kerntakenanalyse)
organisatiestructuur	fusiegesprekken		Verkennde gesprekken in 2022 opgestart
organisatiestructuur	GR-commissie vroeger betrekken	taak toebedelen	hierover worden afspraken gemaakt in 2020
organisatiestructuur	terugkoppeling in GR voor IGS		hierover worden afspraken gemaakt in 2022
organisatiestructuur	IGS (intergemeentelijke samenwerking)	IGS bijsturen	hierover worden afspraken gemaakt in 2022
financieel management	meerjarenplan, budget en rapportage hierover als werkinstrument gebruiken		wordt meer ingezet als werkinstrument
financieel management	financiële rapportering en analyse	meer opnemen in het MAT	Rapportagematrix
financieel management	kostprijs dienstverlening	ambtelijke voorbereiding - is gelinkt aan kerntakenanalyse	
financieel management	opvolgen toelagen		via inkantelingsproces stad-ocmw
financieel management	opvolgen subsidiestromen	link op intranet om subsidies kenbaar te maken - proces uitgeschreven	Gebruik Subsidiemanager vanaf 2022
financieel management	evaluatie retributies & belastingen	evaluatie belastingen: rapport	is gebeurd
financieel management	keuzes maken voor al dan niet uitbesteden van bepaalde taken	is gelinkt aan kostprijsanalyse / kerntakendebat	is gelinkt aan kostprijsanalyse / kerntakendebat
HRM	horizontaal werken – projectwerking	opvolging projectwerking - evaluatie - nieuwe fiches	Pepperflowtool projectmanagement vanaf najaar 2022

HRM	oplossingen voor conflict leidinggevende-diensthoofd-expert-coach-netwerker	bestaat deze intervisiegroep voor zittende leidinggevendenden? Extra medewerker met tijd voor HR?	opstarten intervisiegroep zittende leidinggevendenden + nieuwe feedbackcyclus in 2021
HRM	imago als werkgever bewaken	teambuildingsbudget van € 30 pp ingeschreven in budget	teambuildingsbudget van € 30 pp ingeschreven in budget
HRM	keuzes maken voor al dan niet uitbesteden van bepaalde taken	is gelinkt aan kostprijsanalyse / kerntakendebat	is gelinkt aan kostprijsanalyse / kerntakendebat
HRM	wergroep aanwezigheidsbeleid i.s.m. OCMW	vormingen leidinggevendenden - vormingen alle medewerkers	aanwezigheidsbeleid is uitgewerkt – dit wordt verder opgevolgd
organisatiecultuur	dilemmatraining voor ambtenaren en politici		traject uitgewerkt: vorming voor MAT, CBS en poule van medewerkers
informatie & communicatie	betere interne communicatie	start notuleringspakket september 2018 voor CBS / GR	audit Audio najaar 2019
belanghebbenden-management	wergroep participatie	traject rond participatiecoaching met 6 medewerkers - verschillende trajecten	opstart digitaal platform
monitoring	wergroep monitoring i.s.m. OCMW	opzetten van reeks kencijfers - voorstel aan diensten	kencijfers 2018 worden in omgevingsanalyse opgenomen. Opmaak KPI's voor meerjarenplan audit monitoring eind 2020 Pepperflow voor rapportage meerjarenplan vanaf september 2022; voor gelijkblijvend beleid vanaf 2023

7.2.3 Participatietrajecten

Burgerparticipatie gaat om het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen samen met partners via netwerken, buurten, burgers,...om hen uit te dagen mee te denken, mee te doen en soms zelfs mee te beslissen in de diverse trajecten die we willen opzetten. Op deze manier ontstaat meer creativiteit en dit resulteert in een meer gedragen beleid waarbij we meer inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen

Burgerbetrokkenheid gaat zowel om themagerichte als buurtgerichte onderwerpen. We willen onze stakeholders zo vroeg mogelijk betrekken in onze beleidsprocessen. Dit gaat dan zowel om betrokken individuele burgers, ontstane burgerinitiatieven als om verenigingen en adviesraden. Deze adviesraden zitten in een veranderingstraject zonder de doelstelling uit het oog te verliezen: meer en gerichtere inspraak en participatie vanuit de Eeklose burger. Het is duidelijk dat dit nergens een makkelijk traject is, maar het doel dat we moeten voor ogen houden is dat we de burgerbetrokkenheid optimaal willen laten verlopen en dat we daarvoor de beste pistes bewandelen.

Daarnaast lopen er diverse participatietrajecten in stad/OCMW:

- o coaching van een expertisepool rond participatie o.l.v. Levuur (zes medewerkers liepen een heel traject tussen april 2018 en februari 2019). Eind 2018 werd deze kennis al overgedragen aan alle diensthoofden, die zelf konden aangeven welke projecten zij vatbaar zagen voor een participatieve insteek door personeel en/of burgers

- diverse trajecten die binnen de organisatie lopen worden onder de loep genomen: jongerenparticipatie, meerjarenplan, Hartwijk, adviesraden, ...
- in Balgerhoeke is een traject 'De Verbinders' gestart onder leiding van het Plattelandscentrum waarbij stad en OCMW betrokken zijn (dit is tijdens corona stopgezet)
- participatietraject voor de nieuwe invulling en hertekening van de Blokhuttensite
- in het voorjaar 2019 wordt het digitale participatieplatform gelanceerd waarbij we, naast alle offline participatievormen (info- en inspraakvergaderingen, adviesraden, ...) ook een online tool opstarten om vooral de jongere generaties (tot ong. 40 jaar) beter te bereiken: Alco Op Hol, Pimp the Box, Stoep zonder Poep, Eeklo Koopt Lokaal, ... Dit platform informeert ook als we bepaalde bevragingen uitvoeren (mobiliteit Eeklo-Zuid, Corona Impact Monitor,...)
- intern traject inkanteling stad-OCMW waarbij via werkgroepen nagegaan en uitgewerkt wordt wat de verschillen in de werking zijn en hoe we deze 'gaten' kunnen dichtrijden
- opstart buurtinfovergaderingen: eerste editie op 16/02/2020 in de Witte wijk – Graswijk. Er zijn nog twee andere buurten afgebakend: Balgerhoeke en Sint-Jozef. Omwille van corona zijn daar nog geen verdere stappen ondernomen
- goedkeuring gemeentelijk participatiereglement op de gemeenteraad en OCMW-raad van april 2020
- uitwerken participatiematrix op basis van participatieladder
- inspraakmoment voor herinrichting Parkplein in 2020
- participatietrajecten in LDC Zonneheem voor o.m. Zonneheemse feesten, vrijwilligerswerking in 2019 en 2020
- drie inspraakmomenten in 2020 voor speelpleintjes Galgenakker, Feltreplein en Crielkens met de buurt
- grote verkeersenquête najaar 2020 inzake verkeersafwikkeling Zuidmoerstraat in oktober 2020 (ruime buurt, ouders van schoolkinderen, werknemers)
- traject rond warmtetransitievisie
- bevraging Corona Impact Monitor in mei 2020
- opstart vrijwilligersmatching via platform Give a Day vanaf september 2020

2021:

- interne bevragingen bij diensthoofden i.v.m. telewerk, wensen rond participatie, evaluatie crisiscel
- bevraging bewoners wijk Heidelaan-Neelemanslaan ivm herinrichting straat in najaar 2021
- bevraging hondeneigenaars rond hondenpoep in de stad (najaar 2021)
- tevredenheidsonderzoek n.a.v. corona in bibliotheek, CC en zwembad
- bevraging Weldoeners bij jongeren via Meetjesman
- van eind 2021 tot februari 2022 liepen we het project Buurtenmonitor van de provincie (tevredenheidsbevraging in Eeklo, opgesplitst in 7 buurten)

2022

- participatiemoment in LDC over de buurt
- participatiemarkt over het PRUP eHubt bedrijventerrein Balgerhoeke
- project Straatvinken
- Stoep zonder Poep (via ikdoemee.eeklo.be kunnen hondeneigenaars hun wandelroutes ingeven. Het traject wordt afgerond met het plaatsen van 5 hondenpoepzuilen op een aantal locaties in de stad (mei 2022)).
- interne bevragingen over mobiliteit, gebruik van Office 365, ergonomie op kantoor, verhuis stadsdiensten
- beslissen tot opstart burgerpanel in Eeklo voor projecten/bevragingen
- samenwerking CC en De Kring voor het opstellen van een jongerenprogramma
- project Babbelbanken op ikdoemee.eeklo.be ivm oproep naar ideeën voor het plaatsen van nieuwe zitbankjes
- Artist in Residence in CC: jongerencollectief
- verderzetten Give a day voor vrijwilligersmatching
- Pimp the Box: afronden traject om 10 elektriciteitsboxen te pimpen, in aanwezigheid van de creatieve inwoners (eind juni 2022)

- vrouwenstraatnamen (via ikdoemee.eeklo.be)
- lanceren voedselstrategie: samenwerken met burgers en organisaties
- opstart project Zorgzame Buurten in wijk Sint-Jozef
- invullen site oud-zwembad: overleg met jeugd- en sportactoren
- vragenhalfuurtje in de gemeenteraad vanaf september 2022
- bevraging herinrichting Cocquytstraat bij bewoners september 2022
- bevraging *Eeklo in de toekomst* over identiteit en communicatie (najaar 2022)
- deelname gezondheidsenquête (najaar 2022)
- opstart burgerbudget Meemakers9900 vanaf 20 september 2022 (30.000 euro per jaar)
- participatietraject renovatie Markt met infomarkt op 13 oktober 2022 en inspraakmogelijkheden via ikdoemee.eeklo.be en adviesraden
- actualisatie afsprakennota adviesraden
- deelname aan nationale DOE-meter (15/11 tot 15/12/2022).

7.2.4 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Transversale pijlers:

STRATEGISCH PLANNEN & DENKEN

In een lokaal bestuur zijn we al te vaak bezig met dagelijkse dienstverlening en ontbreekt de tijd om de strategische langetermijnkijk te behouden. Hiervoor dient tijd vrij gemaakt te worden.

1. aandacht voor **langetermijnvisie**
2. beleids- en beheercyclus gebruiken als **beleidsinstrument**
3. belang van **rapportage** als basis voor bijsturing en evaluatie
4. **organisatiebeheersing** heeft cruciale rol
5. voeren van een **kerntakendebat**
6. wat doen we op **lokaal niveau**, wat op **regionaal niveau**?
7. waar nemen we als lokaal bestuur de **regierol**, waar de **actorrol**?
8. afstemming van de **projectwerkingen stad-OCMW**.

TANDEM POLITIEK - ADMINISTRATIE

Lokaal besturen is samengaan van enerzijds politieke mandatarissen met beslissingsbevoegdheid waarvan er verschillende om de zes jaar wisselen en anderzijds deskundige ambtenaren die kennis hebben over en ervaring hebben met de diverse materies.

Goede samenwerking is noodzakelijk, waarbij rekening wordt gehouden met het primaat van de politiek en met de beleidsvoorbereidende / -adviserende rol van de administratie.

BURGERPARTICIPATIE EN PERSONEELSBETROKKENHEID ZITTEN IN HET DNA VAN DE ORGANISATIE

Burgerparticipatie is een voorwaarde voor een goed en gedragen beleid. De burger moet weten waar hij/zij zich op de participatieladder bevindt (informereren, adviseren tot co-producen en meebeslissen). Inzake personeelsbetrokkenheid is interne communicatie van groot belang. Het is belangrijk om duidelijk te maken wat elk personeelslid mag verwachten van gegeven inspraak.

Burgers en personeelsleden mogen fier zijn op Eeklo en zich ambassadeurs van de stad voelen.

1. **participatietrajecten** uitwerken (digitaal platform, participatie 2.0, meerjarenplan, ...)
2. nadenken over de mogelijkheid van een **burgerbudget**, waarbij een deel van het budget van het lokaal bestuur aan burgers 'gegeven' wordt, zodat zij mogen (mee)beslissen waar dit geld naar toe gaat
3. **teambuilding voor personeel** met het oog op organisatiebetrokkenheid

INTEGRITEIT IN BESLISSEN EN HANDELEN

In een lokaal bestuur dienen zowel de politiek als de administratie zich integer op te stellen en verwachten we een respectvolle omgang met elkaar.

1. goede kennis van de **wet op de overheidsopdrachten**
2. **opvolgen van procedures** inzake gemeenteraad en college (zittingen, nota's, beslissingen)
3. **dilemmatraining** voor ambtenaren en politici.

DE JUISTE PERSOON OP DE JUISTE PLAATS

Een goed uitgewerkt evenwichtig personeelsorganogram met weloverwogen functieprofielen wordt ingevuld door gemotiveerd personeel dat blijvend wordt opgeleid.

1. inzetten op **competentiemanagement** en **goed leiderschap**
2. dienstverlening op **kerntaken** degelijk uitbouwen
3. goede **interne communicatie** (top-down en bottom-up)
4. **verzoenen van cultuurverschillen** n.a.v. inkanteling stad-OCMW
5. er is de bedreiging van de **'war of talent' bij de lokale besturen** (vaak zoektocht naar dezelfde functieprofielen), maar er is ook de kans tot ambtelijke fusie op regioniveau (moeten we alle jobs op lokaal niveau invullen?)

Aparte diensten

Burgerzaken

- invoeren van een **klantgeleidingssysteem** en werken op afspraak. Dit zorgt voor minder lange wachtrijen en is klantgericht (is nu in experimentele fase)

Personeelsdienst

- aandacht voor **vormingsbeleid / aanwezigheidsbeleid / loopbaanontwikkeling** voor de medewerkers
- **veilige werkomstandigheden** creëren, zowel inzake infrastructuur als werkplek
- **inclusief personeelsbeleid**
- **veerkracht van de medewerkers opkrikken** door inzet op algemene preventie & welzijn op het werk
- **aanwervingsprocedures** sneller afhandelen

Secretariaat

- uitwerken van een **nieuw dienstverleningsconcept** met veel aandacht voor een goed uitgebouwde front-office; streven naar een zorgzaam onthaal zonder onnodige doorverwijzing, werken op afspraak
- algemene tool uitwerken voor **klachten en meldingen** van de burger

IT & Informatieveiligheid

- op punt zetten van **interne IT-processen**
- meer nadruk op de **I van Informatie** dan op de T van Technologie (technologie uitbesteden?)
- verder bewaken van de **informatieveiligheid** = prioritair (security & privacy)
- meer in kaart brengen van **geografische beleidsgegevens** (= GIS)
- **trainingscenter** opzetten voor burgers om digitale producten van het (lokaal) bestuur te leren kennen

Communicatie

- op efficiënte en correcte manier **actuele info** verspreiden in een frisse vormgeving
- richtlijnen voor inzetten van **sociale media** als officieel communicatiekanaal van de stad
- meer **interne verspreiding** van stadsnieuws bij de medewerkers (dit leidt tot ambassadeurschap)
- nieuwe gebruiksvriendelijke **website** met integratie van e-gov toepassingen
- **herkenbare kledinglijn** uitwerken voor medewerkers van vb. schoonmaak, gebouwen, groendienst,...

Facility

Gebouwen:

- **renovatie / verbouwing** van volgende stedelijke locaties: Kunstacademie, CC, ombouw Sint-Jozefskerk tot BKO, Blokhuttensite, oud zwembad, stadhuis, voetbalterreinen Zandvleuge en Balgerhoeke
- **energiezuinigheid** in gebouwen blijft groot aandachtspunt
- **meer uitbesteden** van grotere taken – poule van polyvalente arbeiders in huis houden
- updaten van **eigen patrimonium** (o.m. inzake veiligheid)
- optimalisatie en valorisering van bestaand **patrimonium**. (bv. oud politiekantoor, stadhuis,...)

Schoonmaak:

- in **ploegen werken** (meer 's avonds als het rustiger is in de gebouwen)
- inzetten op **periodieke grote poetstaken**
- **stilstaan bij onderhoud(sgemak)** bij investeringen (vloeren,...)

Beleids- & kwaliteitscel

- *blijvend werken aan organisatiebeheersing*
- *meer inzetten op monitoring van de dienstverlening*
- *aandacht voor participatie van de burger*
- *de voortzetting van de convenanten met Wijkcentrum De Kring, Rode Kruis Opvangcentrum, Woonwijzer, Kringloopwinkel,...; zij realiseren doelstellingen van het lokaal bestuur inzake wonen, inclusie, toegankelijkheid, milieu, ...*
- *uitklaren en afstemmen van projectwerkingen bij stad en OCMW*
- *opmaak van omgevingsanalyse en strategische nota voor het meerjarenplan*

7.2.5 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratieCommunicatie

De communicatiedienst werkt hoofdzakelijk ondersteunend, zowel intern als extern. Ze geven raad, luisteren, adviseren en intussen houden ze de hele organisatie in het achterhoofd. Ze gaan out-of-the-box, platgetreden paden mijden ze. Een goed geïnformeerde collega en burger is het doel. Sociale media, drukwerk, infoblad, website,... geen kanaal is hen vreemd. Steeds op maat van de boodschap en de doelgroep.

Dienst Facility

Dienst Facility - de koepel van de aankoopdienst en de dienst gebouwen - richt zich op de interne klant en biedt vijf aspecten van dienstverlening aan: aankoop, voertuigbeheer, schoonmaak & services, gebouwenbeheer en magazijnbeheer.

Tussen de 2 diensten bestaat een duidelijke link op het vlak van contractbeheer. We willen die link nu ook gaan concretiseren en zichtbaar maken: de aankoopdienst voert aankopen en onderhoudscontracten in in Topdesk en koppelt die contracten aan het juiste gebouw en het juiste object; de dienst gebouwenbeheer is verantwoordelijk voor het bijhouden van het uitgevoerde onderhoud en de gemelde/afgewerkte interventies.

Om die link met de aankoopdienst zo goed mogelijk uit te werken, wordt voor de dienst gebouwen de volgende jaren hard ingezet op het uitgangspunt 'meten is weten'. Er zal gewerkt worden aan inventarisatie en conditiemeting van de gebouwen die behoren tot het stadspatrimonium. Vanuit dit opzicht werken ze aan een efficiënte manier van inzetten van eigen personeel vs. outsourcing via een raamcontract om een zo goed mogelijke dienstverlening te bieden aan de interne klant.

Er zal de komende jaren veel aandacht besteed worden aan het in orde brengen en opvolgen van een aantal wettelijke zaken: elektrische kasten, een actieplan rond asbest, legionella beheersplannen, brandpreventiedossiers,... Daarnaast werd ook gestart met de opvolging van het energieverbruik van de verschillende gebouwen via Energie-ID.

Concreet vragen volgende dossiers op dit moment aandacht: BKO St.-Jozef (BKO @bij), gebouw Athene op de Zuidkaai, KA!, afbraak AZ Alma en het Galgenhof.

Binnen het aspect 'Schoonmaak & services' wordt er gewerkt aan het klantgericht maken van de dienstverlening. Daar waar het poetspersoneel vroeger aangestuurd werd door de medewerkers van de verschillende locaties (bv. stadkantoor, sport, ...), werd dit geherstructureerd naar 1 team met 1 aansturing. Op die manier wordt een éénduidige structuur gecreëerd doorheen alle gebouwen. Er wordt ook gewerkt aan de invoering van schoonmaakprogramma's (op vaste dagen vaste taken voor het poetspersoneel) per gebouw, met de nadruk op logica en uniformiteit. Voor de meeste gebouwen is zo'n schoonmaakprogramma al in werking, de site Zuidkaai, DC Zonneheem en het jeugdcentrum

komen in de loop van volgend jaar aan de beurt. Om die nieuwe manier van werken en het creëren van 1 team schoonmaakpersoneel te benadrukken, is het de bedoeling om in 2019 nieuwe werkkledij aan te kopen om het team een frisse en moderne uitstraling te geven.

Het stadspatrimonium is het uithangbord voor Stad Eeklo. Zowel bij het onderhoud, bij kleine ingrepen en bij grote verbouwingen wordt duurzaamheid een belangrijke factor in de keuze van materialen en wijze van uitvoering. Als lokale overheid draag je hier een grote verantwoordelijkheid en is het belangrijk om je voorbeeldfunctie in die zin op te nemen.

Ook de aankoopdienst speelt hier een grote rol in. Voor elk bestek dient te worden bekeken hoe het duurzaamheids criterium kan worden ingeschreven en op welke manier punten zullen worden toegekend bij de toewijzing. Binnen de grenzen van de wetgeving overheidsopdrachten wordt gewerkt aan een optimalisatie van de opdrachten van dagelijks bestuur en een grondige aanpak van de andere dossiers.

Informatieveiligheid

Gerichte audits rond informatieveiligheid.

Trends die op ons afkomen n.a.v. de GDPR-regelgeving:

- vragen van burgers om al hun gegevens in te zien, te corrigeren of te wissen
- toegenomen rechten en mondigheid van burgers zullen vroeg of laat ook leiden tot klachten en eventueel zelfs rechtsprocedures
- trend naar Cloud-toepassingen zal ook vragen oproepen i.v.m. beveiliging en inzage door buitenlandse mogendheden
- toename van complexiteit: steeds meer informatie wordt steeds vaker uitgewisseld met steeds meer partners. Er ontstaan meer samenwerkingen tussen verschillende besturen. Al die uitwisselingen zullen formeel geregeld moeten worden.

Interne preventie

Veiligheid is in alle opzichten steeds belangrijker aan het worden en wordtook steeds strenger. Ook aandacht voor ergonomie en mentale belasting (psychosociaal).

Participatie

Participatie gaat om het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen samen met partners via netwerken, buurten, burgers, ... om hen uit te dagen mee te denken, mee te doen en soms zelfs mee te beslissen in de diverse trajecten die de komende bestuursperiode worden opgezet. De beslissingsperiode kan hierdoor iets langer duren, maar op deze manier kan er meer creativiteit ontstaan en dit resulteert in een meer gedragen beleid waarbij we meer inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen.

We staan voor een brede visie op burgerbetrokkenheid. Dit gaat zowel om themagerichte als buurtgerichte onderwerpen. We hebben voorkeur voor projectgebonden trajecten, beperkt in de tijd, waarvoor er een tijdelijk sterk engagement kan komen. We willen onze stakeholders zo vroeg mogelijk betrekken in onze beleidsprocessen. Dit gaat dan zowel om betrokken individuele burgers, ontstane burgerinitiatieven als om verenigingen en adviesraden. Deze adviesraden zitten in een transitietraject: nieuwe vergadertechnieken, samenwerkingen, andere samenstellingen, ... Het uiteindelijke resultaat van dit alles moet zijn dat we zoveel mogelijk burgers en verenigingen via zoveel mogelijk manieren kunnen bereiken.

Participatie is meer dan louter informeren en inspraak geven. Het is een manier van omgaan met de stakeholders waarbij ze engagementen kunnen opnemen. Het gaat om vertrouwen en betrokkenheid, met als resultaat samen tot gedeelde visies en soms zelfs acties te komen.

We wensen te zorgen voor de verdere uitbouw van de interne expertise rond participatie, zodat we dit zowel intern binnen het lokaal bestuur als naar onze burgers en verenigingen ten volle kunnen benutten. Onze medewerkers zullen hier op basis van hun kennis en kracht op ingezet worden. Het moet de mogelijkheid bieden om te experimenteren in bepaalde buurten met bv. burger- of wijkbudgetten. Er komt ook een digitaal participatieplatform voor specifieke kleine en grotere trajecten, zodat we ook de jongere gezinnen bereiken voor wie het moeilijk is via de meer traditionele vormen van participatie aan bod te komen.

Via allerlei methodieken krijgen specifieke doelgroepen als jongeren, senioren, mensen in armoede, ... aandacht om ook hun stem heel duidelijk te horen en hen te betrekken in participatietrajecten.

De uitdaging is om inwoners te helpen zich te ontwikkelen tot volwaardig burgerschap, waarbij ze participatief kunnen deelnemen aan het beleid op schaal van Eeklo, maar ook op schaal van hun eigen buurt. Dit kan enkel lukken als dit dicht bij hun leefwereld komt zodat de interesse groot genoeg is om mee te denken en te creëren.

7.2.6 Evaluatie Meerjarenplan 2014-2019

STAD EEKLO

De doelstellingen voor het meerjarenplan zijn niet echt geformuleerd als doelstelling. De acties / actieplannen zijn niet allemaal even gericht op de realisatie van de doelstelling. Er werden heel veel (te veel) acties opgemaakt.

Indicatoren en mijlpalen werden niet goed ingegeven; hier werd ook onvoldoende over nagedacht.

Het participatietraject met de organisaties die in Eeklo actief zijn + het burgerparticipatietraject (panel 2020 met 100 Eeklonaren) waren goede oefeningen met bruikbaar resultaat. Er werd na de opmaak van het meerjarenplan een vergelijking gemaakt tussen de inbreng vanuit de participatietrajecten en de definitieve actieplannen en acties. Deze bevindingen werden naar een aantal groepen teruggekoppeld. Deze feedback is zeer belangrijk.

Het grootste deel van de acties is uitgewerkt / gerealiseerd. Hieronder een overzicht:

- De stad gebruikt geschreven/digitale/audiovisuele communicatiemix om burger te informeren
- De communicatiedienst bundelt de communicatie-inspanningen van de diverse stadsdiensten
- De stad informeert het eigen personeel via diverse middelen
- De stad versterkt de informatie-uitwisseling en communicatie met het OCMW
- De stad optimaliseert de communicatie over wegenwerken
- De communicatiedienst zet in op participatie van burgers via Eeklo 2020
- Er is een afsprakennota voor bestuursorganen en inspraak-, overleg- en adviesorganen
- De stad hervormt de subsidiereglementen voor verenigingen tot een eenvoudiger systeem
- De stad zet in op burgerparticipatie via diverse kanalen
- De stad investeert in adequate opleiding voor het personeel
- Het Mid-office zorgt binnen het stadsbestuur voor gecentraliseerde dossieropvolging
- De stedelijke diensten worden ondersteund door optimaler gebruik van het GIS
- Uniforme inrichting van werkplekken leidt tot optimale benutting
- De stad screent zijn dienstverlening op de 7b-toegankelijkheid
- De stadsdiensten voeren een digitaal besluitvormingstraject in (bestuur 2.0)
- De organisatie maakt sluitende procesbeschrijvingen van organisatiebrede en risicovolle processen
- De stadsdiensten zetten in op e-gov dienstverlening
- Een logische digitale mappenstructuur wordt uitgewerkt voor alle diensten van stad en OCMW
- De stad en het OCMW werken samen aan de inkanteling
- De stad werkt verbetertrajecten uit n.a.v. de resultaten van de interne en externe audits
- De stad onderzoekt de optimalisatie van de retributiereglementen met betrekking tot dienstverlening stadsdiensten
- De stad realiseert een centraal reservatiesysteem voor alle diensten vrije tijd en welzijn
- De stad evalueert op regelmatige basis de diverse intergemeentelijke samenwerkingsverbanden
- De stad investeert in een energiezuinig stadspatrimonium

- De stad stimuleert interne mobiliteit voor een optimale inzet van het stadspersoneel
- De stad ontwikkelt een vormingsbeleid en een vormingsreglement i.s.m. het OCMW
- De stad ontwikkelt een aanwezigheidsbeleid i.s.m. het OCMW
- De stad zet in op een gezondheidsbeleid i.s.m. het OCMW
- De stad voert competentie management in op alle domeinen van HR i.s.m. het OCMW
- De stad voert een tevredenheidsonderzoek i.s.m. het OCMW
- **Centraal reservatiesysteem**
- De stad streeft naar kwaliteitsvol leiderschap i.s.m. het OCMW
- De stad zet in op projectmanagement met aandacht voor het SMART E principe i.s.m. het OCMW
- De stad voert een aankoopbeleid mits toepassing van duurzaamheidscriteria
- De stad realiseert een milieuvriendelijk wagenpark
- De stad stimuleert duurzaam woon-werkverkeer bij burger en personeel
- De stad integreert de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG) in werking en meerjarenplanning
- De stad stimuleert de inplanting van elektrische laadpalen voor fietsen
- In samenwerking met partners mogelijke socio-economische initiatieven voor fietsgebruik in combinatie met openbaar vervoer onderzoeken
- De stad engageert zich om het fietspunt mee op te starten en uit te bouwen
- De stad heeft aandacht voor minder-mobiele burger en stimuleert mobiliteit door projecten op maat
- De stad stimuleert de verplaatsingen met het openbaar vervoer binnen de stad (3de betalersysteem)
- De stad ijvert om het belbusgebied uit te breiden i.f.v. het nieuwe ziekenhuis (buslijn 58)
- De stad realiseert de heraanleg van de Roze
- De stad realiseert de heraanleg van de Patersstraat
- De stad realiseert de heraanleg van de Kaaistraat
- De stad werkt samen met rio-p voor verbetering van waterhuishouding en zuivering van afvalwater
- De stad voert ingrepen uit in de Leikensweg ten behoeve van de verkeersveiligheid.
- De stad werkt de categorisering van de wegen uit
- De stad brengt de zonering 50km/u op de landbouwwegen aan
- De stad werkt het verkeerscirculatieplan uit
- De stad realiseert volkstuintjes ter bevordering van de sociale cohesie, educatie en woonkwaliteit
- De stad investeert in de verdere ontwikkeling van het speelweefsel en duurzame skateruimte
- De stad werkt op lokaal vlak de bewegwijzering zwaarvervoerroute verder uit en maakt dit bekend
- De bibliotheek richt een academie van de smaak op
- De stad promoot de digitale erfgoedbank van COMEET
- De stad actualiseert het leegstandsregister
- De stad activeert eigenaars van leegstaande woningen en gebouwen
- De stad maakt de realisatie van sociale huisvestingsprojecten mogelijk
- De stad activeert niet-bebouwde gronden en niet-bebouwde percelen
- De stad vraagt analyse van wachtlijsten van sociale huisvestingsmaatschappijen
- De stad coördineert een degelijk woonbeleid via de versterking van de wooncel
- De stad ijvert voor een betere wisselwerking met het OCMW inzake woondossiers
- De stad maakt een RUP WUG omgeving Guldensporenstraat-Gentse Steenweg op
- De stad maakt een RUP op voor omgeving Kerkstraat - spoorweg
- De stad maakt een RUP van Damme-Politiezone op
- De stad maakt een RUP landbouwgebied ten zuiden van de E34/N49 op
- De stad maakt een RUP Stadsbos - begraafplaats op
- De stad voert acties om de populatie van zwervkatten in te dijken
- De stad voert acties om schadelijke organismen te bestrijden
- De stad plant een geboortebos aan
- De stad maakt een RUP Heldenpark op (herziening)
- De stad help mee aan de aanleg van tunnel N49 - Sint-Laureinsesteenweg
- De stad bepaalt procedure met betrekking tot handhaving ruimtelijke ordening en milieu en past deze procedure toe
- De stad realiseert mee het politiekantoor

- De stad neemt initiatieven ter bevordering sociale veiligheid o.a. via meldpunt lokaal dienstencentrum
- De stad blijft investeren in een goede dienstverlening van de dienst 100
- De stad ondersteunt de fuif-stewards en voorziet opleidingen
- De stad investeert in correcte bewegwijzering op en rond de bestaande industrieterreinen
- De stad organiseert 2-jaarlijks afwisselend THEO's (even) en evenement voor promo lokale ondernemers
- De stad maakt van de parkeervrije markt een evenementplein tijdens de zomer
- De stad stimuleert de lokale handel via de Wiekie-bon
- De stad zet in op jongeren en tewerkstelling via brugprojecten en OAO-contracten
- De stad heeft oog voor bio-contracten
- De stad organiseert jaarlijks "Zomer in Zonneheem"
- De stad investeert in toegankelijk maken van reguliere vrijetijdswerkingen d.m.v. de KomUitPas
- De stad rolt de UITPAS uit in de diverse vrijetijdsdiensten en verenigingen
- De stad streeft naar een realistische prijszetting voor het gebruik van de stedelijke infrastructuur
- De stad stemt het vormingsaanbod van alle vrijetijdsdiensten zowel intern als extern op mekaar af
- De stad ondersteunt de erkende sportverenigingen aan de hand van het subsidiereglement "Beleidssubsidie"
- De stad ondersteunt jeugdsportbegeleiders & -coördinatoren via het subsidiereglement Impulssubsidie
- Het Cultuurcentrum viert z'n 25-jarig bestaan (seizoen 18-19)
- De bibliotheek investeert in nieuwe doelgroepen via 'Mijn Zadenbib'
- De stad ondersteunt logistiek, materieel en financieel, jaarlijks de Ballonmeeting en de Veldcross
- Het sporthome wordt verder uitgebaat door de stad tot de ingebruikname van het nieuwe zwembad
- De stad betreft de bib in de toeristische dienstverlening (eerste lijn)
- De stad ondersteunt logistiek, materieel en financieel initiatieven m.b.t. viering EEKLO 775 JAAR
- De sportdienst werkt een sportpromotiecampagne uit gericht op het nieuwe zwembad
- Uitwerken van samenwerkingsverbanden tussen sportdienst, BKO Dolfijn en sportclubs
- De stad realiseert het nieuwe zwembad via TMVS (Farys), alsook de omgevingswerken

Sommige acties zijn nog in uitvoering en zullen ook in 2019 en 2020 nog doorlopen:

- De stad inventariseert haar gebouwen
- Per stedelijk gebouw wordt een brandpreventiedossier opgemaakt
- Na realisatie van de vernieuwde scholencampus COLTD wordt het parkeren in de schoolbuurt geëvalueerd
- De stad stimuleert samenwerking met private partners voor de uitbating van ondergrondse parkings

Een actie werd afgevoerd

- De stad realiseert de heraanleg van de Zandstraat

Acties die niet (of niet volledig) gerealiseerd werden, komen op een of andere manier terug in de werking 2020-2025:

- De stad zet in op diversiteit binnen het personeel i.s.m. het OCMW
- Het Netwerk Langzaam Verkeer en het trage wegen plan worden verder uitgewerkt
- De stad zal het lokaal fietsnetwerk verder uitbouwen
- De stad optimaliseert het netwerk van voetpaden
- De stad brengt op strategische plaatsen fietsenstallingen aan
- De stad werkt een participatietraject uit voor de herinrichting van de N9 tot stadspromenade
- De stad organiseert op geregelde tijdstippen infoavonden en wijkdebatten
- De informatieverstrekking via de website wordt gepersonaliseerd (<http://mijn.eeklo.be>)
- De eerstelijnsdienstverlening wordt op een gestroomlijnde en efficiëntere manier uitgebouwd
- Data consolideren en redundantie elimineren door het stroomlijnen van data-uitwisseling en consistente weergave van kritische data

- De stad maakt een beleidsaccommodatieplan op
- De stad investeert in een duurzame renovatie van de Kunstacademie
- De fietsoversteek Sint-Jansdreef-N49 maakt het Netwerk Langzaam Verkeer zo volledig mogelijk
- De stad ijvert bij De Lijn en NMBS voor uitbreiding van de dienstverlening
- De stad ijvert om industrieterrein Kunstdal en scholencampus COLTD te laten bedieneren door De Lijn
- De stad onderzoekt de mogelijkheid van gedifferentieerd parkeren
- De stad ondersteunt het principe van parkeerdelen en autodelen
- De stad zal inbreidingsprojecten realiseren in functie van bewoners- en/of werknemersparkeren
- De stad realiseert de heraanleg van het Mandeweegsken
- De stad realiseert de heraanleg van de Korte Moeie (incl. de afwikkeling kruispunt)
- De stad realiseert heraanleg Desiré Goethalsstraat / deel Raverschootstraat / Korte Moeie / IJzerstraat / Mandeweegsken
- De stad helpt mee aan de realisatie van de knooppunten aan de zuidelijke ring
- De stad voert een sanering uit van de huidige Ringlaan (op- en afritten,...)
- De stad realiseert het woonerf Raverschootstraat (vaartkant) in functie van de fietsoversteekplaats
- De stad maakt een verkeersplan op voor de omliggende straten rond de nieuwe site AZ Alma
- De stad brengt "de Hartwijk" op de markt vanuit de aanbevelingen en conclusies van de conceptstudie
- De stad realiseert de heraanleg van de Tieltsesteenweg / Veldekens
- De stad koopt gronden aan voor de milderende maatregelen
- De stad oefent voorkeurecht uit met betrekking tot PRUP zuidelijke omleidingsweg R43 (gemengd open ruimtegebied)
- De stad sensibiliseert de burger inzake netheid
- De stad neemt initiatieven om het restafvalcijfer te verminderen
- Omvorming en ontharding van paden en openbaar domein in het kader van het nul-gebruik van pesticiden
- Financiële ondersteuning voor afkoppeling privaat domein in het kader van gescheiden riolering en individuele waterzuivering
- De stad creëert een groenas (incl. fietspad) met waterberging
- De stad investeert in behoud en herstel van het grachtenstelsel in het kader van de waterhuishouding
- De stad werkt een imagobeleid als woonstad uit
- Bij de herwaardering van het stadscentrum worden ook laad- en loszones en venstertijden aangebracht
- De stad ondersteunt stille leveringen in het centrum die de leefbaarheid verbeteren (PIEK 2-traject)
- De stad koopt gronden in het deel PRUP Kunstdal (zone voor natuurontwikkeling en infiltratie)
- De stad faciliteert de zoektocht naar een locatie voor de bouw van een duurzaam skateterrein
- De stad bouwt aan een integraal speelweefsel
- De stad maakt een inventaris op van het grachtenstelsel en maakt werk van de opschaling van de polders
- De stad zet in op een Mooimakerstraject en wordt hierin begeleid door OVAM
- De stad voert een aankoop- en participatiebeleid rond kunst in de openbare ruimte
- De stad maakt een plan op en realiseert omgevingswerken voor de omgeving Wilgenpark
- De stad voert het beheersplan Heldenpark uit
- De stad realiseert omgevingswerken Jan Frans Willemsplein
- De stad investeert mee in de renovatie van de Sint-Vincentius-kerk
- De stad renoveert het Stadhuis
- De stad renoveert grafmonumenten op de stedelijke begraafplaats en werkt een reglement hieromtrent uit
- De stad richt het bestaande recyclagepark opnieuw in
- De stad investeert in duurzame natuur- en landschapsontwikkelingsprojecten
- De stad ondersteunt initiatieven m.b.t. coöperatieven inzake windenergie, warmtenet, ...
- De stad zorgt voor financiële ondersteuning bij particulieren voor energiebesparende maatregelen

- De stad zorgt voor financiële ondersteuning bij particulieren in het kader van duurzaam waterbeleid
- De stad geeft invulling aan het burgemeestersconvenant
- De stad sensibiliseert de burger via milieu- en duurzame acties
- De stad realiseert de herinrichting van de Leopoldlaan en de aansluiting op de Brugsesteenweg
- De stad start met de realisatie van de stationsomgeving
- De stad start met de realisatie van de stadspromenade in diverse fases
- De collectie van de VVV wordt optimaal beheerd en krijgt een permanent onderkomen in de Huysmanhoeve
- De stad brengt mobiliteitsvraagstukken in kaart en onderzoekt hoe ze bestaande/te ontwikkelen slimme systemen kan aanpakken
- De stad maakt een RUP beeldkwaliteitsplan/gabaritplan centrum op
- De stad herziet BPA Krüger en maakt een RUP Krüger op (gebouw Stationsstraat - uitbreiding)
- Elk jaar worden in 1 Eeklose straat de groenvoorzieningen vernieuwd
- De stad inventariseert de gegevens inzake planbaten
- De stad evalueert bestaande huisvestingspremies en onderzoekt opties voor nieuwe premies
- De stad activeert verwaarloosde woningen en gebouwen
- De stad voert een woonbeleid voor kansengroepen
- De stad bewaakt de woonkwaliteit
- De stad stelt RUP Hartwijk op en realiseert dit, na opdracht "conceptbegeleiding stadsvernieuwing"
- De stad brengt "de Hartwijk" op de markt vanuit de aanbevelingen en conclusies van de conceptstudie
- De stad maakt een bomenplan op
- De stad actualiseert het GNOP (Gemeentelijk Natuurontwikkelings Programma)
- De stad maakt bosbeheerplannen op
- Druggerelateerde overlast wordt in kaart gebracht en preventief/curatief gewerkt
- Sociale overlast wordt in kaart gebracht en preventief/curatief gewerkt
- De politie brengt intrafamiliaal geweld in kaart en werkt preventief en curatief
- De fietsdiefstallen worden in kaart gebracht en preventief/curatief gewerkt i.s.m. de politie
- De inbraken worden in kaart gebracht en preventief/curatief gewerkt i.s.m. de politie
- Geweld wordt in het schoolmilieu in kaart gebracht en preventief/curatief gewerkt
- Cybercriminaliteit wordt in kaart gebracht en preventief/curatief gewerkt i.s.m. de politie
- De stad zet in op deradicalisering via de opstart van een lokale integrale veiligheidscel (LIVC)
- De stad voert een actief communicatie- en informatiebeleid rond het thema wonen
- De stad verkoopt de huidige zwembadsite na realisatie van het nieuwe zwembad
- De stad ijvert voor de beveiliging van het knooppunt Zeelaan (N9) - Balgerhoeke
- De stad investeert in veilige en toegankelijke jeugdvoorzieningen
- De jeugddienst organiseert een laagdrempelig preventieaanbod op maat van jongeren
- De stad neemt i.s.m. Veneco alle aspecten rond duurzaamheid voor bedrijven (RUP Broeken) in acht
- De stad onderzoekt hoe KMO's met afval moeten omgaan en verduidelijkt bestemming geheven taksen
- De stad optimaliseert de benutting van de gronden op de bestaande industrieterreinen
- De stad voert bedrijfshuisvestingsbeleid en ijvert voor multifunctionele invulling voor de zone buiten de industrieterreinen
- Stad ontwikkelt i.s.m. Veneco bestaande/nieuwe industrieterreinen o.a. water, mobiliteit, groen, duurzaamheid
- De stad maakt werk van een stedelijk detailhandelsbeleid
- De stad werkt diverse acties uit voor handelaars, horeca, zelfstandigen en KMO's
- Het strategisch-commercieel plan wordt geïmplementeerd
- De stad besteedt aandacht aan leegstand en renovatie van winkelpanden
- De stad digitaliseert het marktgebeuren voor de marktkramers
- De stad en het OCMW maken een analyse van het profiel van de werklozen in Eeklo
- De stad neemt initiatieven m.b.t. sociale tewerkstelling
- De stad faciliteert initiatieven met het oog op activering van werklozen
- De stad ondersteunt de werking en de infrastructuur van de naschoolse kinderopvangplaatsen

- De stad breidt het aantal kinderplaatsen uit zowel in de naschoolse opvang als vakantieplaatsen
- BKO maximaliseert kansen om kinderen veilig en vrijwillig te laten deelnemen aan activiteiten buiten de opvang
- De stad richt een loket kinderopvang op
- De stad werkt een burenebeleid van de kinderopvang uit
- De stad ondersteunt de lessen voor mensen met een beperking in de kunstacademie
- De stad voert een inclusief beleid in de kinderopvang
- De stad voert een inclusief beleid in de jeugddienst
- De stad voert een inclusief beleid in de sportdienst
- De stad voert een inclusief beleid in de bibliotheek
- De stad voert een inclusief beleid in het lokaal dienstencentrum
- De stad voert een inclusief beleid in het Cultuurcentrum
- De stad werkt samen met 'Huis van het kind'
- De stad ondersteunt verder 'Schatjeseiland'
- De jeugddienst ondersteunt het OCMW bij overleggen rond jeugdwelzijn
- De jeugddienst bouwt met De Kring werkingen uit naar maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren
- De stad organiseert preventieacties over suïcide-problematiek
- De stad sensibiliseert burger, handelaar en stadspersoneel over dementie
- De stad werkt een uitvoeringsplan uit m.b.t. gezonde gemeente
- De stad is een hartveilige stad
- De stad organiseert preventieacties rond gezondheid
- Eeklo is een veerkrachtige stad
- De stad organiseert jaarlijks een actie voor alle vrijwilligers
- De stad inventariseert aanbod en nood aan vrijwilligerswerk in stadsdiensten
- De stad stemt het vrijwilligersbeleid binnen de stadsdiensten op elkaar af
- De stad werkt een vrijwilligersbeleid uit
- De jeugddienst organiseert een vormingsaanbod op maat van scholen e.a. organisaties
- De jeugddienst bouwt een kwaliteitsvol en laagdrempelig JIP uit op maat van jongeren
- De stad informeert en sensibiliseert in het Noorden
- Ontwikkelingssamenwerking integreren in de verschillende beleidsdomeinen en het bestuur van de stad
- Acties ter integratie van diverse etnische, culturele, sociale, religieuze, linguïstische minderheden
- De stad ondersteunt en werkt samen met NGO's verenigingen en 4de pijlers werkzaam in het Zuiden
- De stad versterkt samenwerking tussen woonzorgcentra en de sociale voorzieningen vanuit LDC en OCMW
- De stad realiseert mee de doelstellingen van het woonzorgdecreet via het LDC in samenwerking met OCMW-thuiszorgdiensten
- Aandacht voor toegankelijkheid van het zorgaanbod voor nieuwkomers en etnische culturele minderheden
- Het voorkomen van vereenzaming door te werken aan het behoud en herstel van het sociale netwerk
- De stad zet in op een holebibeleid
- De stad zet in op toegankelijkheid
- De jeugddienst zet in op doelgroepspecifieke werking in verband met strategisch veiligheids- en preventieplan
- De stad voert een beleid in samenwerking met partners zodat kansengroepen gelijke kansen krijgen om te sporten
- De jeugddienst maakt de jeugdwerking toegankelijk maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren
- De stad biedt podiumkansen, expositie- en repetitieruimte aan aan kunstenaars
- De stad ondersteunt verder de werking van de cultuurdienst door inzet van deskundig personeel
- De stad ondersteunt buurtgerichte gemeenschapsvorming
- De stad heeft aandacht voor cultuureducatie
- De stad zet kunst & cultuur meer op kaart via samenwerkingsprojecten tussen stedelijke cultuurpartners

- De stad biedt logistieke, materiële en financiële ondersteuning aan Eeklose verenigingen
- De stad maakt een masterplan voor de ABC-site
- De stad geeft een nieuwe invulling aan de site Blokhutten
- De sportsite aan de Zandvleuge wordt opgewaardeerd
- De stad investeert in de verbouwing van CC De Herbakker en cultuurcafé Bakkerei
- Het cultuurcentrum realiseert een eigen cultuuraanbod met een lokale en regionale uitstraling
- Het cultuurcentrum biedt actief ondersteuning aan amateurkunsten en (sociaal-)culturele verenigingen
- Er is een aangepast aanbod van kunst- en cultuureducatie in samenwerking met relevante actoren
- CC De Herbakker zet in op een brede publiekswerking
- Het cultuurcentrum verruimt regionale samenwerkingsverbanden
- De bib stimuleert cultuureducatie en leesmotivatie via e-boeken
- Een bibliotheek- infopunt bevordert E-inclusie en verhoogt informatiegeletterdheid en mediawijsheid
- Aangepaste kennismaking vr. gebruikers beperkte mobiliteit en moeilijk bereikbare doelgroepen
- De bibliotheek zet in op optimaliseren van de samenwerking met onderwijsinstellingen
- De bibliotheek vormt zich om tot modern informatie- en documentatiecentrum voor de stad en de regio
- De bib kiest vr doorgedreven samenwerking met Bibliotheken Meetjesland en participeert aan regiobib Meetjesland
- De bib zet in op nieuwe vormen van cultuureducatie en stimuleert leesmotivatie
- De stad stapt mee in lokale en regionale projecten rond jeugdbeleid en ondersteunt deze projecten
- De jeugddienst bouwt een twaalfpluswerking uit voor jongeren tussen 12 en 16 jaar
- De stad ondersteunt de werking van de jeugddienst en pikt in op actuele tendensen
- De jeugddienst organiseert activiteiten voor kinderen en jongeren tijdens de schoolvakanties
- De stad onderneemt verdere initiatieven ter promotie van lokale streekproducten
- De stad werkt verder mee aan de uitbouw van de Huysmanhoeve en haar werking
- De Kunstacademie beheert haar muziekinstrumentenpark aan de hand van een inventaris
- De stad onderzoekt de uitbouw van recreatieve projecten aan de jachthaven
- De stad ondersteunt het evenementenbeleid op logistieke, materiele en financiële wijze
- De stad ondersteunt op logistieke, materiële en financiële wijze jaarlijks het Herbakkersfestival
- De stad ondersteunt logistiek, materieel en financieel jaarlijks Kaaifeesten en Helden in het Park
- De stad zet in op duurzame evenementen
- De stad geeft voldoende logistieke ondersteuning en budget om de sportinfrastructuur te exploiteren
- De achterzijde van het sportcomplex/BKO wordt heringericht voor polyvalent gebruik
- De sportdienst organiseert sportdagen en sportklassen voor scholen van binnen en buiten Eeklo
- De sportdienst organiseert en promoot sportkampen voor kinderen van 3 - 16 jaar en naschoolse sport
- De sportdienst organiseert lessen en sport- en bewegingsacties voor alle leeftijden
- De stad maakt een studie over herlocalisatie van de sporthome
- De sportdienst organiseert met cc en ka een sport/cultuurkamp en onderzoekt aanbod uit te breiden
- De sportdienst herwerkt kleutersportkampen en werkt met BKO concept uit voor peuters/kleuters (t.e.m. 4 jaar)

OCMW Eeklo

Goede ervaring met het participatietraject Eeklo 2020: er werd rekening gehouden met de aanbevelingen van burgers en sleutelfiguren. De doelstellingen werden goed geformuleerd. Er werden geen indicatoren of mijlpalen geformuleerd.

Er wordt jaarlijks geëvalueerd in fox (eerste jaren werd er halfjaarlijks geëvalueerd).

Gerealiseerde acties:

- OCMW Eeklo voorziet in diverse vormen van aanvullende steun
- Er is een samenwerking met Wijkcentrum De Kring met betrekking tot de Sociale Kruidenier
- Het afsluiten van energielevering wordt zoveel mogelijk voorkomen
- Er is een samenwerking met Woonwijzer Meetjesland met betrekking tot energiebegeleiding
- OCMW Eeklo gebruikt de artikel 60 maatregel om activering te bevorderen
- Er wordt samengewerkt met Team tewerkstelling Cluster Meetjesland om inschakelingstrajecten op te starten
- De participatieladder wordt actief gebruikt onder meer bij het tot stand komen van GPMI's
- Er is afstemming met andere werkactoren binnen de Werkwinkel
- Er is een partnerovereenkomst (KB500)
- Het OCMW activeert leefloners naar duurzame tewerkstelling d.m.v. Tijdelijke Werkervaring (TWE)
- Er bestaan groepswerkingen die o.a. worden gerealiseerd i.s.m. Wijkcentrum De Kring
- Er bestaat een vormingsaanbod in het kader van budgetteren
- Multidisciplinair cliëntoverleg wordt gestimuleerd
- Er worden gerecycleerde pc's aangeboden tegen sterk gereduceerde prijs
- Er is een laagdrempelige ontmoetingsplaats met aanbod aan materiële en sociale dienstverlening i.s.m. Wijkcentrum De Kring
- Aanbod aan vrijwilligerswerk voor maatschappelijk kwetsbare groepen i.s.m. Wijkcentrum De Kring
- Er werden volkstuintjes gerealiseerd i.s.m. Wijkcentrum De Kring
- Er wordt een inburgeringsbeleid gevoerd
- Er is een groepswerking voor anderstaligen i.s.m. Wijkcentrum De Kring
- Er wordt regie gevoerd inzake LSB
- Er worden werkingssubsidies voorzien voor organisaties die meewerken aan de realisatie van de sociale grondrechten
- Er worden preventieve acties uitgevoerd in het kader van middelengebruik
- Er wordt vroeghulp aangeboden in het kader van middelengebruik (Ketenzorg)
- Er is ordehandhaving in het kader van middelengebruik i.s.m. de politie
- Er is een lokaal woonoverleg
- Er is een woonloket voor elke burger
- Er zijn 2 noodwoningen en 3 winterwoningen
- De UiTPAS wordt ingezet om de vrijetijdsparticipatie te bevorderen
- Er bestaat een netwerk vrijetijdsparticipatie
- Er worden acties opgezet binnen het concept "Gezonde stad"
- Er bestaan acties voor specifieke patiëntengroepen
- OCMW Eeklo verhoogt de toegang voor kinderen tot paramedische en psychologische ondersteuning
- Er worden acties opgezet ter bestrijding van kinderarmoede
- Er is een Huis van het Kind
- Er worden gezonde maaltijden aangeboden aan kwetsbare kinderen gekoppeld aan integrale gezinsondersteuning
- Er is een preventief, remediërend aanbod voor jongeren die ongekwalificeerd uitstromen uit het secundair
- Aanstaaende en jonge gezinnen worden ondersteund met betrekking tot opvoeding, gezondheid, realisatie grondrechten
- OCMW huurders worden begeleid
- Er worden preventieve acties uitgevoerd bij personen die bedreigd worden met een gerechtelijke uithuiszetting
- OCMW Eeklo verhuurt zelf en i.s.m. het SVK woningen aan kwetsbare doelgroepen
- Er zijn acties die kwetsbaren actief gaan opsporen
- Gebouw Zuiderzon werd gerealiseerd
- De toegankelijkheid van de thuiszorgdiensten is verhoogd
- Er is een gediversifieerd thuiszorgaanbod

- Het Seniorenactieplan werd opgemaakt en wordt uitgerold
- Er worden doelgroepwerknemers tewerkgesteld in de thuiszorg
- Er wordt meegewerkt aan de realisatie van de eerstelijnszorgzones
- De thuiszorgdiensten binnen het OCMW zijn een aanspreekpunt voor mantelzorgers
- Er wordt samengewerkt met andere thuiszorgdiensten en LDC Zonneheem
- Er werd een ontmoetingsdag georganiseerd op De Zuidkaai
- OCMW Eeklo ondersteunt een arbeidszorgproject i.s.m. lokale partners

Afgevoerde acties:

- Het project Eeklo jobteam werd na 4 jaar afgevoerd omdat het de doelstellingen niet (meer) realiseerde

Niet (volledig) gerealiseerd

- Er is een aanvullend aanbod aan psychologische hulpverlening
- Er wordt een hulpverleningsaanbod voorzien in het kader van middelengebruik
- Er wordt gewerkt aan de creatie van De Zuidkaai (inhoudelijk en infrastructureel) tot de centrale plaats voor alle welzijnsvragen

7.3 Gesprekken

7.3.1 Traject zelfevaluatie op basis van Leidraad Organisatiebeheersing

In het kader van het project organisatiebrede zelfevaluatie stellen we in het voorjaar 2022 een projectteam samen van een tiental collega's, verspreid over de hele organisatie (grondgebiedzaken, zorg- en ouderenbeleid, sport, financiële dienst, beleidscel, omgeving, IT, secretariaat, cultuur).

Alle thema's uit de Leidraad organisatiebeheersing werden door het projectteam besproken: organisatiestructuur, HRM, organisatiecultuur, ICT, informatie & communicatie, financieel management, facilitair management, doelstellingen & procesmanagement, organisatiebeheersing, belanghebbendenmanagement en monitoring. Van elk van de vergadermomenten werd een verslag gemaakt.

Daarna puren we de actiepunten uit de verslagen en stellen we een prioritering voor die het MAT en het plaatselijk auditcomité zullen goedkeuren.

7.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

We maken deze oefening opnieuw begin 2023.

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Gebruik van communicatiemix	Interne communicatie loopt niet altijd even gestructureerd
Inzetten op verschillende participatietrajecten	Opvolging audits / bestuurskracht is niet altijd even up to date
Digitaal participatieplatform	GIS wordt te weinig ingezet voor beleidsmatige adviezen
Uitgevoerde zelfevaluatie bestuurskracht	We werken te weinig strategisch en te vaak operationeel
Procesbeheerder in huis	Er is nog geen afsprakennota politiek-administratie
Plaatselijk Audit comité	Werking van de ondersteunende diensten is soms te onzichtbaar
GIS-ambtenaar	Kennisoverdracht bij uitdiensttreding is soms te weinig

Data Protection Officer in huis	Achterstand inzake procesbeschrijvingen moeten we inhalen
Uitgewerkt systeem klachtenbehandeling	
Toepassing wet op de overheidsopdrachten	
Inzetten op integriteit in administratie en politiek	
Preventieadviseur in dienst	
Aandacht voor onderhoud van eigen gebouwen	
Centralisatie van aansturing schoonmaak	
Betere opvolging meerjarenplan	
Traject voor inkanteling bij ondersteunende diensten	
Goed uitgebouwde dienstverlening	
Verschillende processen zijn uitgeschreven	
Informatieveiligheidsplan en -plan	
Gebruik authentieke gegevensbronnen	
Intergemeentelijke archivaris	

7.5 Externe documenten

7.5.1 Uit: Nota kerntakendebat – IDEA Consult (2018)

In de discussie over het kerntakendebat gaat het volgens IDEA Consult over 3 dimensies (Bouckaert et al, 2003):

- De horizontale dimensie, met de verdeling van taken tussen overheid en samenleving (middenveld, bedrijven, ...)
- De verticale dimensie: op welk bestuursniveau worden de taken uitgevoerd?
- De derde dimensie: coördinatieproblematiek: naast aandacht voor het verdelen en scheiden van de taken moet er ook aandacht zijn voor samenwerking en interactie (de geïntegreerde en klantgerichte benadering).

“Uit de bestuurskundige literatuur leiden we af dat de primaire taak van de overheid bestaat uit:

- Beleidsbepaling (beslissingen nemen, kaders en spelregels bepalen);
- Regie over beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie.

Dit betekent dat de uitvoerende taken zowel in de beleidsvoorbereiding, -uitvoering, als -evaluatie desgevallend aan derde partijen kunnen overgelaten worden.

Potentiële voordelen van samenwerking en uitbesteding

Meer samenwerken en uitbesteden wordt noodzakelijk om binnen de bestaande middelen meer ruimte te maken voor regie. Naast kostenvoordelen die ontstaan vanuit samenwerking en uitbesteding, kunnen partnerschappen ook leiden tot:

- meer innovatieve oplossingen;
- meer gedragen oplossingen door de betrokkenheid van stakeholders;
- meer kwaliteit of doelmatigheid omwille van de inbreng van specialistische kennis;
- meer flexibiliteit.

Randvoorwaarden voor samenwerking en uitbesteding

Onze oproep tot het afwegen van samenwerking en uitbesteding, is geen ongenueanceerd pleidooi. In de literatuur zijn ook voldoende negatieve ervaringen te vinden. Elke vorm van samenwerking of uitbesteding moet gepaard gaan met een kostenbatenafweging.

Bovendien zijn er belangrijke randvoorwaarden in acht te nemen aan de kant van het bestuur:

- samenwerking en uitbesteding moet vertrekken vanuit een goede opdrachtbeschrijving, met een precisering van de verwachtingen en het vereiste kwaliteitsniveau (service level agreements);
- samenwerking en uitbesteding vereisen opvolging in de tijd (monitoring) en kwaliteitscontrole;

- *het lokaal bestuur moet beschikken over de basiscapaciteit en deskundigheid om de relatie met de externe partijen te managen en op te volgen.”*

7.5.2 I-monitor 2016

De I-monitor geeft de maturiteit weer van lokale besturen op het vlak van informatiehuishouding en ICT. De I-monitor onderzoekt onder andere het volgende:

- Worden authentieke gegevensbronnen (doorheen de hele organisatie) gebruikt?
- Besteedt de organisatie voldoende aandacht aan informatieveiligheid?
- Gebeurt er een digitale impactanalyse bij beslissingen?
- Gaat er bij het uitdenken van processen voldoende aandacht naar het vereenvoudigen, digitaliseren en de klantvriendelijkheid van processen?
- Is de digitale volwassenheid van producten en diensten voldoende ontwikkeld?

Aan de hand van de I-monitor wordt in één oogopslag duidelijk wat de ICT- en informatiematuriteit van je lokaal bestuur is.

Stad en OCMW Eeklo: Type 3 (2016)

Dit betekent:

- *Er wordt in de hele organisatie meer en meer gebruik gemaakt van authentieke gegevensbronnen, maar de kwaliteit van de data staat nog niet volledig op punt.*
- *Er is een informatieveiligheidsconsulent aangesteld.*
- *Leidinggevend en staan meer op afstand aangezien de visie in grote lijnen bepaald is.*
- *De uitbouw van de gemeentelijke werking gebeurt meer en meer in functie van een klantgerichte organisatie.*
- *Procesmatig werken doet meer en meer zijn intrede binnen de organisatie, maar er is nog een lange weg te gaan (nog niet iedereen is overtuigd)*
- *Via het digitale loket kunnen een beperkt aantal transacties volledig digitaal verlopen, maar downloadbare formulieren zijn nog prominent aanwezig.*

AANBEVELINGEN in de I-MONITOR

“AANBEVELINGEN INFORMATIEBEHEER

Zet in uw bestuur actief in op informatieveiligheidsbeleid door de aanstelling van een gecertificeerd informatieveiligheidsconsulent, de opmaak van een informatieveiligheidsplan en de oprichting van een informatieveiligheidscommissie opdat informatieveiligheid binnen de hele organisatie gedragen wordt. Maak gebruik van authentieke gegevensbronnen en gebruik deze doorheen de hele organisatie (bijv.: CRAB, GRB, KSZ, ...). Hierdoor wordt vermeden dat er binnen hetzelfde bestuur met dubbele databestanden gewerkt wordt. Authentieke gegevensbronnen garanderen daarenboven een goede kwaliteit. Maak binnen uw bestuur werk van een inzichtelijke informatie-architectuur door bijvoorbeeld een inventaris van de gebruikte databronnen op te stellen en zo inzicht te verwerven in de verschillende bronnen die binnen de organisatie geraadpleegd en uitgewisseld worden. Communiceer de inventaris van de gebruikte databronnen organisatiebreed. Streef er binnen uw bestuur naar om data op een kwaliteitsvolle manier bij te houden (actueel, volledig en nauwkeurig) met het oog op consistente bijhouding, raadpleging en uitwisseling. Breng de informatie die u beheert in kaart. Geef aan welke informatie u ontvangt en opmaakt bij de realisatie van uw doelstellingen en de uitvoering van uw taken. Geef aan wie verantwoordelijk is voor het beheer van welke informatie. Ga na hoe lang u de informatie in kwestie dient te bewaren en wat er na het aflopen van die termijn mee dient te gebeuren (vernietigen of overdragen naar een archiefbewaarplaats of digitaal depot). Bepaal ook hoe de veiligheid naar toegang tot de informatie en de lange termijn bewaring van de informatie kan gebeuren. Maak afspraken over toegangsrechten en versiebeheer. Neem de nodige maatregelen om informatie snel terug te vinden. Bundel informatie zoveel mogelijk in een volledig dossier. Zorg voor een overzichtelijke structuur en uniforme naamgeving. Ontwikkel een duidelijke visie op wie toegang heeft tot welke informatie en implementeer dit op een uniforme manier.

AANBEVELINGEN BELEID

Maak uw strategisch IT-beleidsplan op basis van uw meerjarenplan. Lokale besturen met een IT-beleidsplan halen immers een significant betere score op het vlak van digitale maturiteit. Stem het IT-beleidsplan af op andere aanwezige beleidsplannen. Maak op basis van uw strategisch IT-beleidsplan een operationeel plan. Agendeer IT systematisch op het managementteam en college van burgemeester en schepenen. Cijfers tonen aan dat lokale besturen met een regelmatig ICT-overleg beter scoren op het vlak van digitale maturiteit. Zorg ervoor dat IT en informatiebeheer geen geïsoleerd thema is binnen één dienst, maar beschouw IT en informatiebeheer als een dienstenbreed thema om een efficiëntere organisatieontwikkeling na te streven. Zorg ervoor dat de verantwoordelijke voor ICT en voor informatiebeheer nauw samenwerken en dezelfde doelstellingen nastreven. Zorg ervoor dat vertegenwoordigers van de IT-dienst actief betrokken worden in overlegstructuren met het oog op een hogere digitale maturiteit binnen uw bestuur. De ICT-dienst moet er voor zorgen dat het beleid voldoende, relevante en actuele informatie krijgt over ICT en dienstverlening. Het is immers op basis van deze beleidsinformatie dat een ICT-beleid gebaseerd dient te worden en beleidskeuzes gemotiveerd worden. Met het oog op een betere dienstverlening en een efficiëntere werking heeft een bestuur uiteraard snelle en volledige managementinformatie nodig.

AANBEVELINGEN PROCESBEHEER

Breng de processen binnen uw lokaal bestuur (gefaseerd) in kaart. Bepaal een beperkt aantal processen waar u vanuit uw lokaal bestuur op wil focussen op basis van bijvoorbeeld de wens om een proces te digitaliseren, de frequentie dat een proces voorkomt, ... Op die manier vermijdt u procesmoeheid binnen uw organisatie. Stel procesvereenvoudiging als primaire doelstelling voorop. Analyseer elke processtap en vereenvoudig en/of schrap waar nodig. Maak vanuit het vereenvoudigde proces de afweging of digitalisering al dan niet tot een bijkomende efficiëntiewinst kan leiden binnen de organisatie. Zorg voor een draagvlak. Betrek medewerkers bij het hertekenen en evalueren van processen. Indien er geen draagvlak is, zal het nieuw hertekende proces niet toegepast worden. Betrek de ICT-dienst van bij het begin bij de procesanalyse. Zo kunnen voorstellen tot verbeteringen meteen getoetst worden aan de haalbaarheid om de processen meer te automatiseren. Het is cruciaal dat de secretaris initiatief neemt om procesanalyse te laten slagen. De steun van de secretaris, of bij uitbreiding het management, is van belang om het hertekenen van processen te laten slagen. Breng in kaart welke informatie uw bestuur bij de realisatie van deze processen ontvangt en aanmaakt en geef aan hoe u deze informatie gaat beheren (wie is verantwoordelijk voor het beheer, hoe lang dient te informatie te worden bijgehouden, waar wordt informatie beheerd (archiefruimte, server, ...), is de informatie openbaar, ...

AANBEVELINGEN CAPACITEIT

Bewaak dat de ICT-verantwoordelijke niet verdrinkt in helpdesk gerelateerde vragen, maar dat deze voldoende tijd aan ICT-beleid en -strategie kan besteden. Laat IT-medewerkers als strategische spilfiguren functioneren binnen uw organisatie. Geef ICT-werknemers de kans om voldoende opleiding te volgen. Spoor het personeel van uw lokaal bestuur aan om opleidingen te volgen zodat ze op een deskundige manier gebruik kunnen maken van de software die ze nodig hebben voor het uitvoeren van hun specifieke taak. Zorg er voor dat het management bewustwording krijgt van de mogelijkheden van e-government en digitalisering. Vermijd dat er te veel competenties extern zitten. Bewaak de interne expertise binnen uw organisatie.

AANBEVELINGEN SAMENWERKING

Evalueer op voorhand goed voor welke vorm van samenwerking of uitbesteding u kiest. Houd er rekening mee dat u de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor uw informatiebeheer niet kan uitbesteden, noch aan een private partner, noch aan bijvoorbeeld een intergemeentelijk samenwerkingsverband. Het effectieve beheer kan u wel uitbesteden.

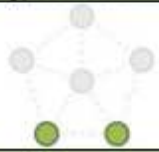
AANBEVELINGEN E-DIENSTVERLENING

Bekijk processen in hun geheel: vanaf de aanvraag tot de aflevering van een product / dienst met het oog op een end-to-end digitale afhandeling. Meet het gebruik van e-dienstverlening in verhouding met

de gebruikelijke dienstverlening. Analyseer de succesverhalen en beslis op basis daarvan om al dan niet andere elektronische dienstverlening te organiseren. Zorg steeds voor een business case waarbij de behoeften / verwachtingen van de klant gekend zijn. Voer een juridische risicoanalyse in bij het digitaliseren van uw processen. Ga na of het proces digitaal mag verlopen en bepaal of een handtekening nodig is.”

7.5.3 GISmonitor 2015

Eeklo

1. OMSCHRIJVING GEMEENTE		
Inwoners	20329	Type GIS-bestuur Type 2
Oppervlakte (km²)	30	
VRIND-classificatie	structuurondersteunende steden	
Provincie	Oost-Vlaanderen	
NIS	43005	
Aantal personeelsleden (exclusief politie, brandweer, OCMW, onderwijs)	163	

2. GEBRUIK VAN GIS		
Beleidsdomein met GIS-toepassing(en)	Openbare werken	Beheer beken en grachten Vorbereiding en coördinatie van werken openbaar domein Afvvalbeheer (vuilbakken, zwerfvuil, sluikestorten, glasbollen, bladkorven, veegacties,...)
	Burgerzaken	Begraafplaatsenbeheer Beheer van adresgegevens
	Informatica/ GIS	Bijhouding van het GRB
	Milieu	Groenbeheer Afhandelen milieuvergunningen Milieuklachten en -meldingen registreren
	Brandweer	Veiligheid brandweer (hydranten, interventieplannen, snelste route naar...)
	Ruimtelijke ordening	Stedenbouwkundige vergunningen afhandelen Register onbebouwde percelen opmaken Bestemmingsplannen opmaken (RUP, BPA, APA, rooilijnplan,...) Plannen- en vergunningenregister opmaken Leegstandsregister opmaken Planbaten en planschade bepalen
	Vrije tijd	Vrije tijdszaken in kaart brengen (vb. fiets- en wandelkaarten, mountainbikeroutes, toeristische bezienswaardigheden,...)
	Mobiliteit	Inventaris trage wegen opmaken Mobiliteitsplan opmaken Beheer van verkeersborden, omlleidingen
	Economie	Economische zaken beheren (industriezones, leegstaande handelspanden,...) Evenementen inplannen (standplaatsen markten, kermis,...)
	Jeugd	Inplannen van speelterreinen, kinderopvang,...
	Beleid	Noodplanning
	Financiën	leegstandheffing en/of heffing op 2e verblijven (raadplegen) Belasting op standplaatsen bepalen (raadplegen)
	Het vergunningenregister is gekoppeld aan een digitaal percelenbestand.	
Adreswijzigingen worden doorgegeven aan het CRAB.		Ja

3. GIS-COÖRDINATIE		
Aantal VTE ingezet aan GIS-coördinatie		1
Er is regelmatig een GIS-overleg.		Ja
Beleid	GIS is een regelmatig agendapunt binnen het managementteam.	Nee
	Het management ziet GIS als een hulpmiddel bij de dagelijkse werking van de administratie.	Nee
	Het beleid ziet GIS als ondersteuning voor beleidsbeslissingen.	Nee
	Er zijn GIS-acties of -prioriteiten vastgelegd.	Nee

4. INFORMATIEBEHEER			
Geografische gegevens worden tussen de beleidsdomeinen gedeeld via een gemeenschappelijke databank/server.	Ja		
Geodatasets worden zelf ingetekend en bijgehouden.	Ja		
GIS-bestanden worden op regelmatige basis aan overheidsinstanties en nutsmaatschappijen geleverd.	Ja	De levering van GIS-bestanden gebeurt (deels of volledig) geautomatiseerd.	Nee
GIS-bestanden worden op regelmatige basis aan derden geleverd.	Ja		Nee

AANBEVELINGEN GIS-MONITOR

- *“Duid een GIS-coördinator aan.*
 - *Creëer voldoende tijd en ruimte voor de GIS-coördinator zodat deze een echt coördinerende rol kan spelen.*
 - *Betrek de GIS-coördinator bij de besluitvorming.*
- *Organiseer regelmatig een GIS-overleg voor een organisatiebrede werking en een dienstenbrede integratie. Cijfers tonen aan dat lokale besturen met een regelmatig GIS-overleg voor meer toepassingen GIS inzetten en in het algemeen beter scoren op het vlak van GIS-maturiteit.*
- *Overtuig het beleid.*
De steun van het beleid is een essentiële voorwaarde om een draagvlak te creëren en om GIS uit te rollen binnen de gemeentelijke werking. Lokale besturen die de steun van het beleid genieten, zetten voor meer toepassingen GIS in.
- *Concentreer niet alle GIS-expertise in een cel. Ook in andere diensten is er potentieel dat aangeboord kan worden.*
- *Bepaal prioriteiten en voer deze gefaseerd uit (a.d.h.v. een GIS-beleidsplan). Elk lokaal bestuur heeft immers eigen behoeften. Om die reden moet er een evenwicht gezocht worden tussen hetgeen de wetgeving oplegt en de eigen prioriteiten en behoeften.*
- *Werk met een goedgekeurd actieplan waarin de verschillende stappen en taken beschreven staan, evenals de verantwoordelijkheden, de werklasten de deadlines.*
- *Een doordacht en doorgesproken beleid, alsook personeelscapaciteit en financiële middelen bepalen de snelheid*
- *Investeer in geoloketten*
 - *Is een middel om de zichtbaarheid van GIS te verhogen*
 - *Bevordert de interne en externe dienstverlening.*
 - *Levert goede praktijkvoorbeelden om het beleid te overtuigen.*
- *Stimuleer het uitwisselen van datasets tussen diensten.”*

7.5.4 Uit: de ‘Jong Geweld’ enquête van Meetjesman (2018)

Dit is een bevraging van bijna 1500 Meetjeslandse 15-16-jarigen, waaronder 183 Eeklonaren, uitgevoerd in 2018. Hierbij enkele resultaten die te maken hebben met de stad als organisatie:

- 35% van de bevroagde jongeren kennen de mensen van de jeugddienst. Dit is meer dan in het Meetjesland gemiddeld
- Bijna 71% van de Eeklose jongeren weet niet of er een jeugdraad in Eeklo is. Een kwart weet dat er een jeugdraad is.
- Bijna 2/3 van de respondenten wil info krijgen over de gemeente of de jeugddienst via sociale media. 30% is niet geïnteresseerd in info. (deze regionale resultaten zijn gelijklopend voor de gemeenten)

- Snapchat is het meest gebruikte sociaal medium, gevolgd door Instagram, Messenger en Facebook. Whatsapp scoort al heel wat lager, terwijl Twitter weinig gebruikt wordt.

Aanbevelingen:

- Blijf jongeren betrekken in het vormgeven, opvolgen en evalueren van het beleid
- Werk vindplaatsgericht om de mening van de jongeren te kennen
- Maak de Eeklose jeugddienst en -raad bekender via de juiste kanalen
- Betrek jongeren in diverse beleidsdomeinen: beleid maken voor maar zeker ook met jongeren
- Blijf jeugdbewegingen infrastructuur, financieel, logistiek, inhoudelijk ondersteunen

7.5.5 Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)

De grote lijnen uit het actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt met telkens enkele actiepunten voor de gemeenten.

Gezinsvriendelijk beleid situeert zich in veel verschillende domeinen, van welzijn tot ruimtelijke ordening. We geven hier letterlijk de items aan op het vlak van DIGITALISERING en VRIJWILLIGERSBELEID:

1. Bied gezinnen groeikansen
 - *digitalisering: iedereen mee*
 - *zorg voor voldoende openbare computerruimtes waar inwoners, onder begeleiding, hun digitale vaardigheden kunnen bijwerken*
 - *ondersteun de campagne “Bib voor iedereen”. Bibliotheken zijn een belangrijke partner bij het inrichten van openbare computerruimtes. www.bibvooriedereen.be*
 - *organiseer infomomenten rond E-government*
 - *let erop dat de gemeentelijke diensten ook toegankelijk zijn voor werkende gezinnen*
 - *voorzie in voldoende inclusieve communicatiemiddelen (op papier, telefonisch, aan een loket) zodat ook mensen die minder digitaal vaardig zijn alle nodige info krijgen en een beroep kunnen doen op alle diensten*

3 Versterk de netwerken van gezinnen

3.3 vrijwilligers moet je koesteren

- *betrek vrijwilligers in lokale adviesraden en zorg voor een vrijwilligersvriendelijke vergadercultuur*
- *maak werk van een vrijwilligersbeleid: erken vrijwilligers en het verenigingsleven in de communicatie van de gemeente, organiseer een dankfeest voor vrijwilligers, organiseer of ondersteun activiteiten tijdens de Week van de Vrijwilliger...*
- *ondersteun de lokale jeugdwerkingen. Geef gemeentelijke premies voor kadervorming en bied materiële en logistieke ondersteuning om de werking te optimaliseren (activiteiten, speelterreinen en gebouwen, kampeermateriaal...).*

7.5.6 Uit: het Seminarie Kenniscentrum Vlaamse Steden ism UGent en CSI Flanders (december 2018) – innovatie van stedelijke organisaties

ENKELE AANDACHTSPUNTEN:

Van waar komen we als lokaal bestuur?

- *Sterk uitvoeringsgerichte, vlakke organisatie: veel diensten*
- *Zwakke planningscapaciteit op strategisch niveau, zwakke uitbouw met betrekking tot data en monitoring*
- *Sterk schepenmodel, geen MAT, secretaris in solopositie*
- *Verzelfstandigde entiteiten: beperkt, klassiek*
- *Mono-centrische problematieken, vooral uitvoeringsgericht en beheersmatig ingevuld (focus op de eigen dienstverlening, bureaucratisch model)*

- *Relatieve stabiliteit / homogeniteit in politiek systeem en in de relaties tussen partijen; meer op dienstverlening gericht dan op ideologische keuzes*

Wat zien we evolueren?

- *Evolutie naar grotere organisatieclusters in nagenoeg alle steden (zie organogrammen)*
- *Druk naar meer planning (intern en extern, BBC) onder overwegend strak financieel regime*
- *Introductie van (veel meer) data en monitoring*
- *Niet meer alleen uitvoerend, ook regie (strategisch en omgevingsgericht denken zit daarin vervat)*
- *Formulering van complexere, pluricentrische problematieken met veel meer gevoelige keuzes en veel lastiger publiek debat*
- *Meer uitbouw van MAT, (veel) meer hooggeschoolden.*
- *Meer ambtelijke ambities en zelfbewustzijn, maar ook misschien meer 'bureaupolitiek' als eigen dynamiek.*
- *Sterke toename naar meer verzelfstandiging maar ook een meer kritische kijk naar verzelfstandigde entiteiten, meer druk richting 'concern'-gedachte (BBC)*

Waar staan we voor?

Veel transversale thema's:

- *Fijn stof en mobiliteitsdruk*
- *'Betonstop', verdichting, open ruimte*
- *Duurzaamheid en transitie, energie*
- *Kindvriendelijke stad*
- *Gezonde stad, stad en voedsel*
- *Migratie, diversiteit, integratie*
- *Vergrijzing, zorg, activering*
- *Armoede, schooluitval, ...*
- *...*

Stedelijke beleidsproblematieken

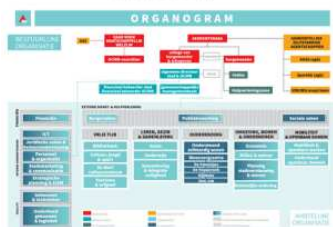
- *Denken in maatschappelijke opgaven, strategische projecten, programma's, doelgroepen, ruimtes, ... leidt per definitie tot transversale 'beleidsframes' (meervoudige afwegingen, complexer en minder verticaal beslissingspatroon, niet meer louter uitvoeringsgericht, meerdere partners en afhankelijkheden in en buiten de organisatie).*
- *Externe invloed / druk vanuit omgeving breed (vb. Duurzaamheidsdoelstellingen, Smart Cities, Vlaamse overheid via BBC of beleidsplannen, ...)*
- *Impact van integratie OCMW (en legger van het sociaal beleid)*
- *Verandering aan de top: nieuwe AD's en hun beroepsbeeld*
- *Functioneren van het MAT en interactie met CBS*
- *CBS: mensen, cultuur, verhoudingen + beleidsframes*

Ondersteunende diensten

- *Functie en impact van de klassieke ondersteunende diensten ('business partners' of eigen logica's en systemen)*
- *Financiële dienst: budgetcycli vaak nog zeer bureaucratisch en administratief benaderd*
- *ICT: in enkele steden duidelijke evolutie naar veel meer stafdienst, betrokkenheid bij en impact op het strategische niveau is zeer wisselend; in andere steden eerder volgend*
- *Personeelsdienst: in veel steden is het personeelsmanagement vanuit de personeelsdiensten middelmatig tot zwak*
- *Relatie met delegatie / budgethouderschap / interne verzelfstandiging (mondjesmaat)*
- *Ondersteunende diensten komen bij alle schepenen en in alle domeinen binnen: integrerend vanuit systeemdenken en uniforme benadering (maar niet altijd ondersteunend...)*

Scenario 1**Organogram-model**

Basis: organogram
(dus: uitsluitend
gekoppeld aan
diensten)

Scenario's gehanteerd in Aalst

Scenario 2**Hybride-model**

1. Gekoppeld aan
het meerjarenplan
voor de
uitdagingen

én

2. Gekoppeld aan
het organogram
voor de reguliere
werking

Scenario 3**Programma-model**

Basis: uitdagingen en
doelstellingen
(dus: uitsluitend gekoppeld
aan meerjarenplan)

7.5.7 Opvallende trends voor lokale besturen

Zeker in coronatijd is het verhaal van digitalisering van de dienstverlening in versnelde evolutie. Zowel het personeel dat aan telewerk doet en digitaal is uitgerust, maar ook een versneld overstappen naar werken op afspraak via digitale systemen. We zien ook de evolutie naar een gemeente zonder gemeentehuis

7.5.8 Uit: de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake communicatie en dienstverlening staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

COMMUNICATIE

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
19% vond de communicatie over corona niet makkelijk terug te vinden	Alles moest snel gaan en er moest altijd snel geschakeld worden. De overzichtelijkheid liet soms te wensen over. De oude website maakte het ook niet makkelijk. Met de vernieuwing liep dit wat vlotter.
59% volgde de communicatie over corona via facebook; 46% via het infoblad; 32% via de website, 31% via affiches in straatbeeld	Dit zijn ook de vier wijzen waarop de mensen info in eerste instantie wilden ontvangen. 23% wilde ook via elektronische nieuwsbrieven geïnformeerd worden, dit gebeurde nu te weinig; 15% via app (gebeurde maar door 9%) Is een gemeente-app een goede optie? Dit moet wel een tool zijn waarbij er niet apart tijd moet geïnvesteerd worden, maar moet via andere kanalen gevoed worden.

DIENSTVERLENING - Ervaringen met werken op afspraak tijdens corona:

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
<p>52% geen ervaring</p> <p>16% genoeg tijd tov 1 % niet genoeg tijd maken</p> <p>12% sneller geholpen tov 5% trager</p> <p>15% vond het belangrijk om niet in de rij te moeten staan</p>	<p>De positieve reacties overheersen. Na de zomer wordt de baliewerking bevroegd (sommige zijn weer 'vrije inloop': stadskantoor, sociaal huis. Andere blijven op afspraak. Wat met balie Sportpark, jeugddienst,...?)</p> <p>Moeten we een verschil maken tussen balies en diensten die op afspraak werken?</p>
<p>14% werkt liever zonder afspraak (vooral hoge scores bij senioren)</p>	<p>Belangrijk om senioren het stelsel van afspraken goed aan te leren (zie meerjarenplanactie A-7.06.05 De stad zet in op digitaliseren voor doeltreffende communicatie en ondersteunt de burger hier in)</p>

7.5.9 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

STRATEGISCH DOSSIER 7 – Participatie en coproductie van beleid

Lokale besturen kunnen maatschappelijke uitdagingen niet in hun eentje oplossen. Partnerschappen kunnen leiden tot meer flexibiliteit en innovatieve oplossingen, meer gedragenheid en betrokkenheid bij stakeholders, meer kwaliteit en doelmatigheid omwille van de inbreng van specialistische kennis. Veel lokale besturen zoeken nieuwe manieren om democratie vorm te geven of om burgers meer betrokken te maken. Ze heroriënteren zich naar andere omgangsvormen met burgers, het middenveld, ondernemers en onderzoekers. Participatie beperkt zich niet meer tot aftoetsen van reeds uitgestippeld beleid. Het primaat van de politiek blijft essentieel doch verwachten burgers dat beleid vandaag ook een gedeeld beleid is. Burgers mee laten werken rond te maken beleidskeuzes of burgers mee beleid laten uitvoeren zorgt voor de noodzakelijke betrokkenheid om de democratie opnieuw te versterken. Er is nood aan een stap die verder gaat dan deze van klassieke adviesraden, hoorzittingen of informatievergaderingen. Vernieuwende vormen van burgerparticipatie beperken zich niet tot denken of co-creatie, maar betekenen ook samen doen, ja zelfs samen coproduceren.

- Evolutie naar een nieuwe vorm van public governance, met de nadruk op netwerken en samenwerking, coproductie en participatie
- Burgerkracht inzetten: innovatieve en gedragen oplossingen, binnen de 'quadruple helix' (overheid, gemeenschap, ondernemers, experts/onderzoekers) en met interactie op het supra-lokale niveau (straten en wijken)
- Binnen participatie aandacht geven aan de betrokkenheid van iedereen.

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We maken werk van de ontwikkeling van een **brede visie** op burgerbetrokkenheid en innovatieve burgerparticipatie en coproductie.
2. We experimenteren met het "**quadruple helix-model**" als werkbare vorm waarbij innovatief wordt samengewerkt rond complexe lokale problemen tussen de lokale overheid en de burgers, middenveldorganisaties, bedrijven en kennisinstellingen. Vanuit prototypes kunnen we de ervaringen opschalen naar andere lokale besturen.
3. We willen werk maken van een uitnodigende en **participatieve bestuurs- en organisatiecultuur**, zowel bij de mandatarissen als de medewerkers, die getuigt van een open houding, een brede geest, de wil en goesting om specifieke competenties verder te ontwikkelen: verbindende communicatieve vaardigheden, creativiteit, netwerken, onderhandelen en beslissingsvaardigheden.
4. We willen bij initiatieven die van de lokale overheid komen:
 - i. Burgers en lokale initiatieven **in een vroeg stadium** betrekken bij een beleidsdossier. We creëren een band van betrokkenheid en zetten in op dialoog met individuele burgers, burgerinitiatieven, middenveldorganisaties, sociale profit-partners en bedrijven.
 - ii. Van de **adviesraden** een meer open inspraakforum maken met inbreng van alle geïnteresseerde burgers. We stimuleren een herdenking van de sectorale manier van werken van adviesraden. We investeren in innovatieve experimenten.

5. We willen bij initiatieven die van de burgers komen:
 - i. Mandatarissen en medewerkers actief ondersteunen met informatie en vorming over **participatiemethodes en -instrumenten**, zoals bemiddelaars die investeren in lange termijnrelaties en tijdig feedback geven van burgers/middenveldorganisaties naar de eigen overheid en omgekeerd, projecten zoals Mechelenmakers, burger- en wijkbudgetten, een kindergemeenteraad, een participatie-ambtenaar, online participatietools, het recht om uit te dagen (right to challenge), wijkraden en dorpsraden met eigen bevoegdheden, ...
 - ii. Bekijken bij deze methoden en instrumenten wat er werkt, wat niet en waarom.
6. We investeren meer tijd in **persoonlijk contact**, door administratieve vereenvoudiging en digitalisering: bv. één loket in de frontoffice als toegangspoort voor alle dienstverlening voor de burgers, digitaal, telefonisch, fysiek; bv. aansluiten op het burgerloket. We stellen burgers/klanten maximaal centraal, niet de diensten of de locaties van de gemeente.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. We vragen dat er een structureel samenwerkingsverband komt tussen het '**Kennisplatform** voor burgerparticipatie en coproductie' en de VVSG. Samen met het Vlaams niveau en de kennisinstellingen willen we een steunpunt vormgeven rond participatie en burgerbetrokkenheid dat op het lokale bestuursniveau de gewenste transitie succesvol kan realiseren.
2. We vragen dat tussen alle overheidsniveaus en sectoren **wetenschappelijke kennis**, opgebouwde ervaring, succesfactoren en sterke voorbeelden worden gedeeld. Dit leidt tot een ondersteunend, stimulerend kader voor een lokaal participatiebeleid.
3. We vragen subsidies, wetenschappelijke onderzoeken en het documenteren van **experimenten** op het lokale terrein.
4. We vragen afstemming met het onderwijs opdat kinderen en jongeren al **in scholen** kunnen oefenen in vaardigheden van burgerparticipatie, zoals met de lessen wereldburgerschap.
5. We vragen een **erkenning van de rol van lokale besturen als burgernabije overheid** bij projecten van de federale of Vlaamse overheid op ons grondgebied en willen een gegarandeerde en actieve rol in de informatie-, inspraak- en participatieprojecten die hiervoor worden opgezet.

8 ARMOEDE & WELZIJN

8.1 Toestand in Eeklo

Inzake armoede zijn er diverse partners op het grondgebied van Eeklo. Naast de werking van de eigen OCMW-diensten waarbij diverse projecten werkzaam zijn rond armoede (budgethulpverlening, Het Jonge Kind... Eeklo schakelt naar de toekomst, jongerenwelzijn- en participatieproject om schooluitval tegen te gaan en te bestrijden, Katrolwerking, sociale activering, Integratie erkende vluchtelingen), is er het Wijkcentrum De Kring (= vereniging waar armen het woord nemen) met een uitgebreide dienstverlening, maar ook een afdeling van CAW Oost-Vlaanderen, Agentschap Integratie en Inburgering, Vokans, VDAB, Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen, Jeugdhulp Don Bosco, ...

In 2021 is De Plek er bij gekomen, een jeugdwelzijnswerking die rust, actie en ondersteuning biedt aan jongeren en jongvolwassenen. Bij De Plek kunnen jongeren gewoon ontspannen of via de projectwerkingen stappen zetten naar reguliere opleidingsvormen of arbeid. Ook worden jongeren er ondersteund op vlak van onderwijs en werk en kunnen ze er terecht voor begeleiding op vlak van mentaal welzijn en verslavingszorg.

Er is een gezinsarmoedebestrijdingsplan in opmaak, met in eerste instantie aandacht voor kinderen (thema's kinderopvang, onderwijs...). Dit zal begin 2023 klaar zijn.

8.2 Cijfergegevens

8.2.1 Financiële gegevens

Het gemiddeld inkomen per inwoner voor 2019 ligt vrij laag in Eeklo (€ 18.918). Het aandeel aangiftes lager dan € 20.000 ligt voor Eeklo op 37,9%. Voor het Vlaamse Gewest is dit 33,1%, voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dat 33,5%.

Voor de hogere inkomens zien we een omgekeerd beeld. In Eeklo is 24,6% van de aangiftes voor een inkomen van hoger dan € 40.000. Voor het Vlaamse Gewest is dit 30%, voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' 29%. voor Kaprijke bv. 32,5%. Het aantal aangiftes met 0-inkomen t.o.v. het totaal aantal aangiftes is in Eeklo 4,3%. In het Vlaamse Gewest is dit 4,8%. In de buurgemeenten is dit tussen 2,8 en 3%, voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' 4%.

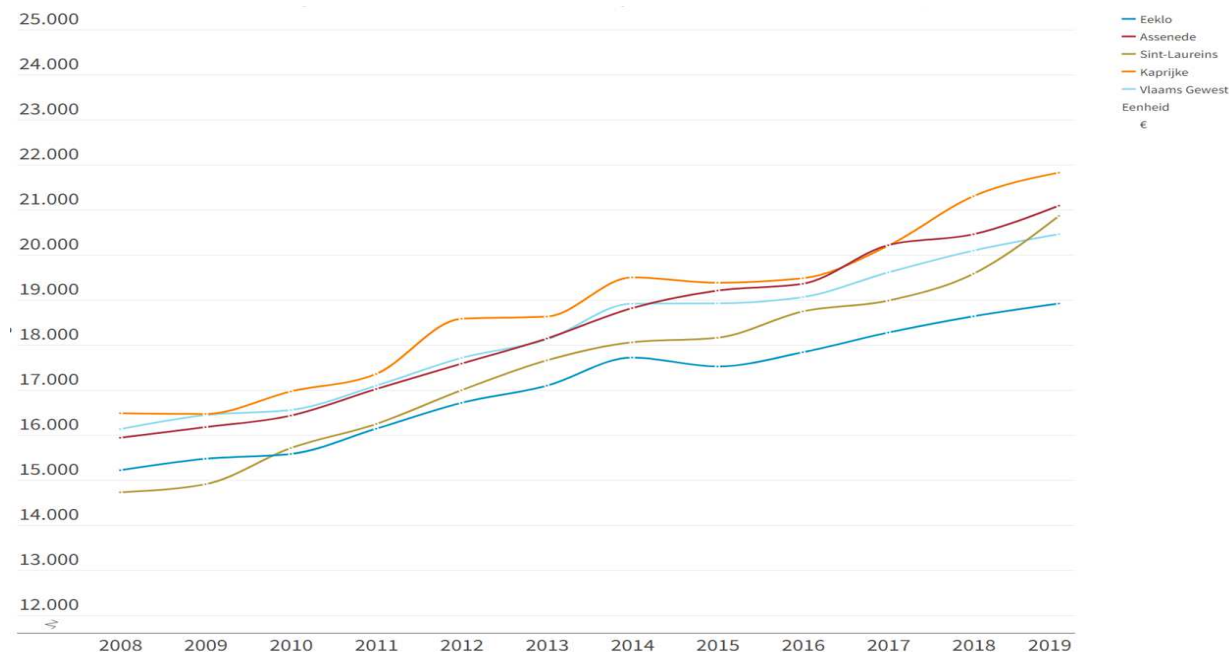
tabel 26 Fiscale statistieken – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2019,

Fiscale inkomens van personen - 2019 - gemeenten Eeklo, Assenede, Kaprijke, Sint-Laureins						
	Eeklo	Assenede	Kaprijke	Sint-Laureins	centrale gemeenten goed uitgerust	Vlaams Gewest
gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner [€]	18918	21090	21823	20863	19551	20459
aangiften 0-inkomens [aantal]	570	252	116	112	11563	189542
aangiften excl. 0-inkomens [aantal]	12745	8260	3642	3905	275611	3756242
aangiften inkomen 1 - 10.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	10,8%	9,6%	11,2%	9,9%	11,3%	11,6%
aangiften inkomen 10.001 - 15.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	7,6%	6%	5,4%	6,7%	6,4%	6,5%
aangiften inkomen 15.001 - 20.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	19,5%	13,7%	13,5%	15,5%	15,8%	15%
aangiften inkomen 20.001 - 30.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	22,9%	23%	21,7%	21,8%	22,8%	22,1%
aangiften inkomen 30.001 - 40.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	14,6%	15,9%	15,7%	15,3%	15,1%	15%
aangiften inkomen 40.001 - 50.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	8,4%	9,6%	9,4%	9%	9%	9%
aangiften inkomen 50.001 - 60.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	5,1%	7%	6,9%	6,8%	6,1%	6,1%
aangiften inkomen 60.001 - 75.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	5,2%	7,1%	6,7%	7,2%	5,9%	6%
aangiften inkomen >75.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	5,9%	8,1%	9,5%	7,9%	7,5%	8,7%
welvaartsindex [per 100]	99	110	114	109	101	107
Bron	Statbel - fiscale inkomens		provincies.incijfers.be			

Het gemiddeld inkomen van een Eeklose inwoner stijgt met de jaren (van € 15.355 in 2008 naar € 18.918 in 2019). Dit is een stijging van 23,2%. In diezelfde periode steeg het gemiddeld inkomen van

een Vlaming met 26,8%, dat van een Kaprijkenaar met 32,4%, van een Assenedenaar met 32,3% en een inwoner van Sint-Laureins met 41,6%. Voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' steeg dit met 27%. De stijging in Eeklo is dus het laagst.

grafiek 64 *Gemiddeld inkomen per inwoner – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – evolutie 2008 tot 2019*

Bron: Statbel - fiscale inkomens | provincies.incijfers.be

In november 2020 bleken ook 788 Eeklose gezinnen voor 1.363 kinderen de sociale toeslag op het groeipakket ontvangen te hebben n.a.v. Corona. Er werden in Eeklo 2.900 tijdelijk werklozen geteld, samen met 512 zelfstandigen die een overbruggingsrecht ontvingen.

Als we het inkomen van Eeklo in 2008 en in 2019 index 100 geven, ziet de verhouding met de buurgemeenten, de cluster en met het Vlaamse Gewest er als volgt uit:

tabel 27 *Gemiddeld inkomen per inwoner – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2008 en 2019*

Gemiddeld inkomen per inwoner	Eeklo	Vlaams Gewest	Centrale gemeenten goed uitgerust	Assenede	Kaprijke	Sint-Laureins
Index 2008	100	105,5	100,6	104,1	107,5	96,1
Index 2019	100	108,1	103,3	111,5	115,4	110,3

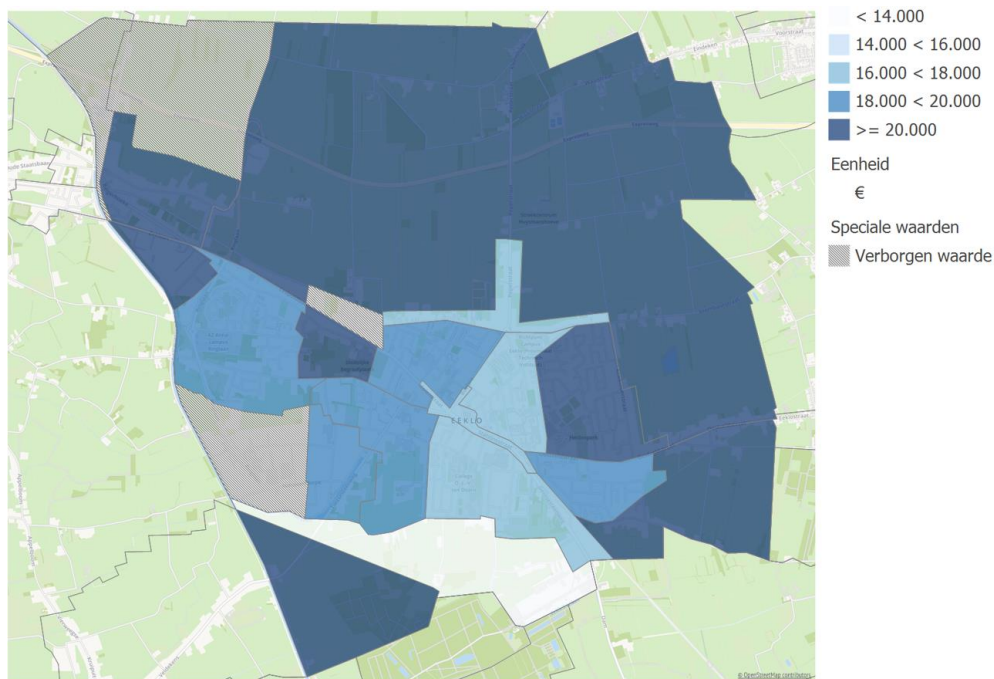
(bron: STATBEL – provincies.incijfers.be – eigen bewerking)

Het verschil in gemiddeld inkomen met de buurgemeenten, de cluster en het Vlaamse Gewest wordt groter. Sint-Laureins haalde de achterstand t.o.v. Eeklo meer dan in.

De welvaartsindex – dit is de vergelijking van het gemiddelde fiscale inkomen per inwoner van de gemeente met dat van België – is 99 voor Eeklo. Scoor je meer dan 100, dan is het gemiddeld inkomen per inwoner hoger dan het nationaal gemiddelde. Eeklo valt dus net onder dat nationale cijfer. In het Vlaamse Gewest is dit 107, voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dat 101. De buurgemeenten scoren allemaal 109 of meer.

Hieronder staat een opdeling van het gemiddeld inkomen per inwoner volgens statistische sector. In het noorden en noordoosten van Eeklo ligt dit hoger dan het Eeklose gemiddelde, in het centrum lager.

grafiek 65 Gemiddeld inkomen per inwoner van Eeklo – per statistische sector – 2019

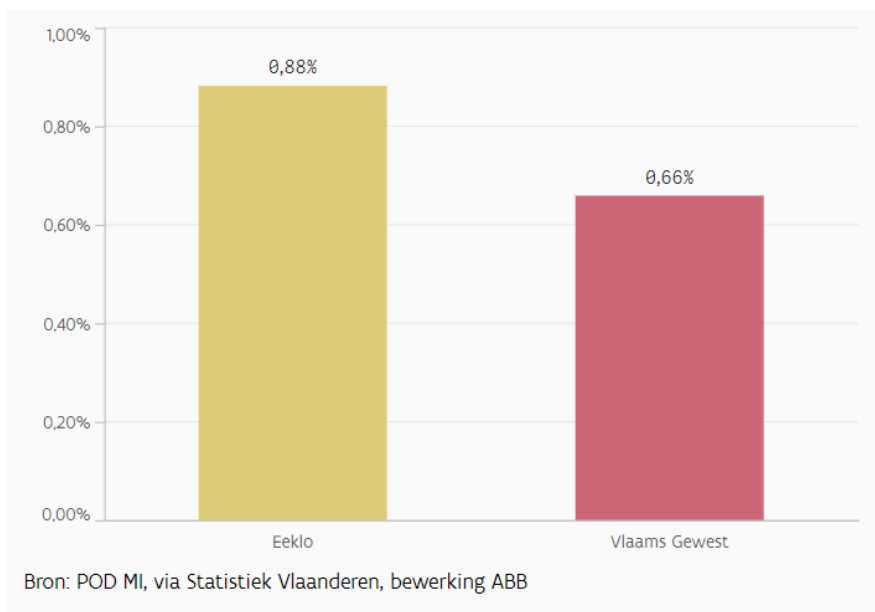

Bron: Statbel - fiscale inkomens | provincies.incijfers.be

Er wordt ook een opdeling gemaakt wat een inkomen beneden de kritische armoedegrens is. Dit gaat om het aandeel individuele aangiftes die lager zijn dan € 10.000 en het aandeel gemeenschappelijke aangiftes die lager zijn dan € 20.000. In Eeklo gaat dit in 2019 respectievelijk om 15,9% en 5,7%. Dit ligt lager dan het gemiddelde voor het Vlaamse Gewest voor individuele (18,2%) en hoger voor gemeenschappelijke aangiftes (5,4%). Het aandeel van deze 'kritische' aangiftes daalt met de jaren.

In Kaprijke is dit respectievelijk 19% en 4,3%; in Sint-Laureins 16,5 en 6,6%; in Assenede 15,5 en 4,9%. Voor de Belfiuscluster is dit 17,3% en 4,9%.

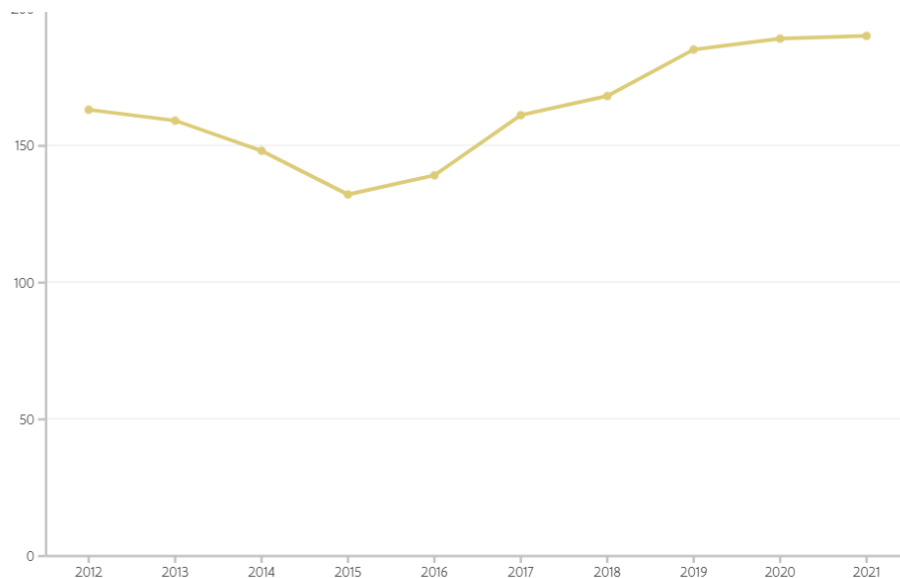
grafiek 66 Aantal personen met een (equivalent) leefloon t.o.v. aantal inwoners – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020

(dit is het aantal leefloners bij het begin van het jaar)

Eeklo heeft 0,88% leefloners; in de Belfiuscluster gaat dit om 0,56%, in het Vlaamse Gewest 0,66%. Assenede telt 0,22% leefloners, Sint-Laureins 0,19% en Kaprijke 0,11%. 23 Vlaamse steden/gemeenten scoren hoger dan Eeklo (in 2020 was dit nog 13, dus onze Vlaamse positie wordt hierin minder acuut).

grafiek 67 Aantal personen met een (equivalent) leefloon – Eeklo – 2012 tot 2021

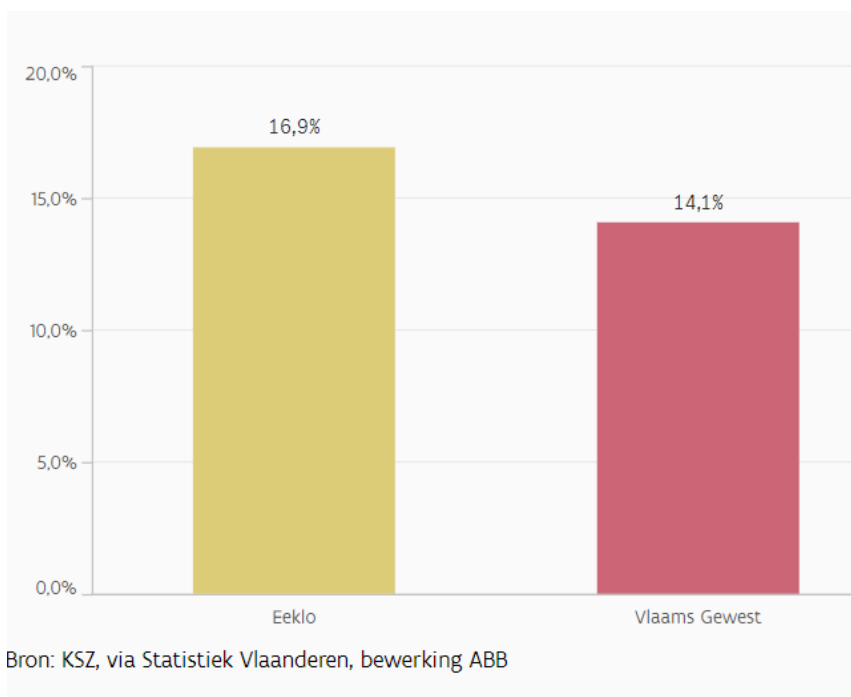

Bron: POD MI, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

(dit is het aantal leefloners bij het begin van het jaar)

Het absoluut aantal leefloners in Eeklo schommelt doorheen de jaren. In 2021 zaten we op 190. Dit stijgt gestaag sedert 2015.

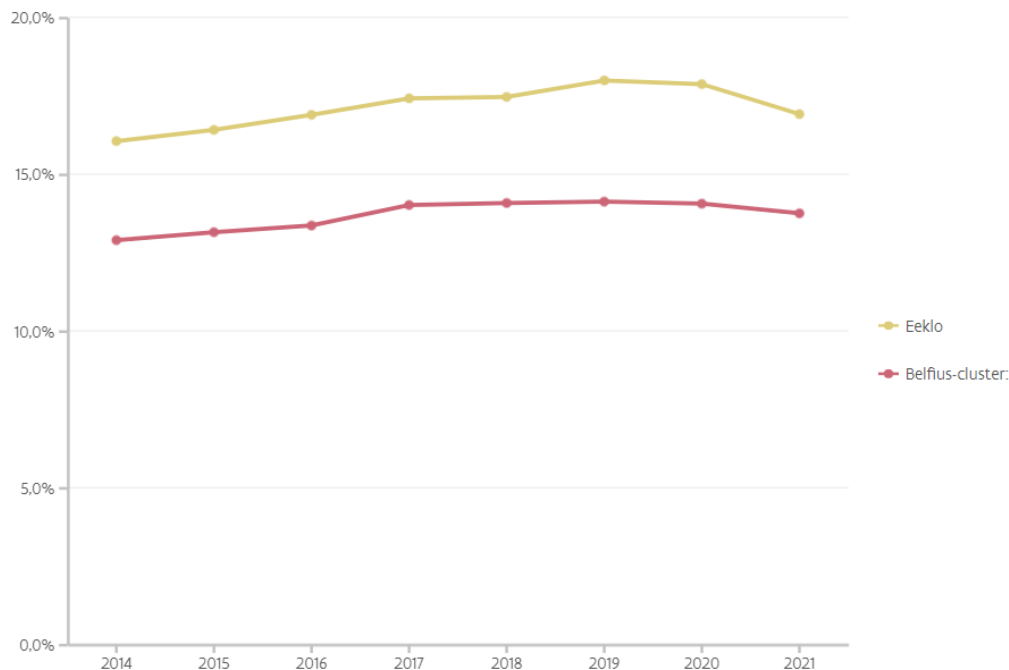
grafiek 68 Aantal inwoners met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering t.o.v. aantal inwoners – Eeklo, Vlaams Gewest – 2021

Bron: KSZ, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

16,9% van de Eeklose inwoners heeft een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering. Het Vlaamse Gewest zit op 14,1%, de Belfiuscluster op 13,8%. Buurgemeenten scoren heel wat lager: Sint-Laureins 11,1%, Assenede 10,5% en Kaprijke 9,4%.

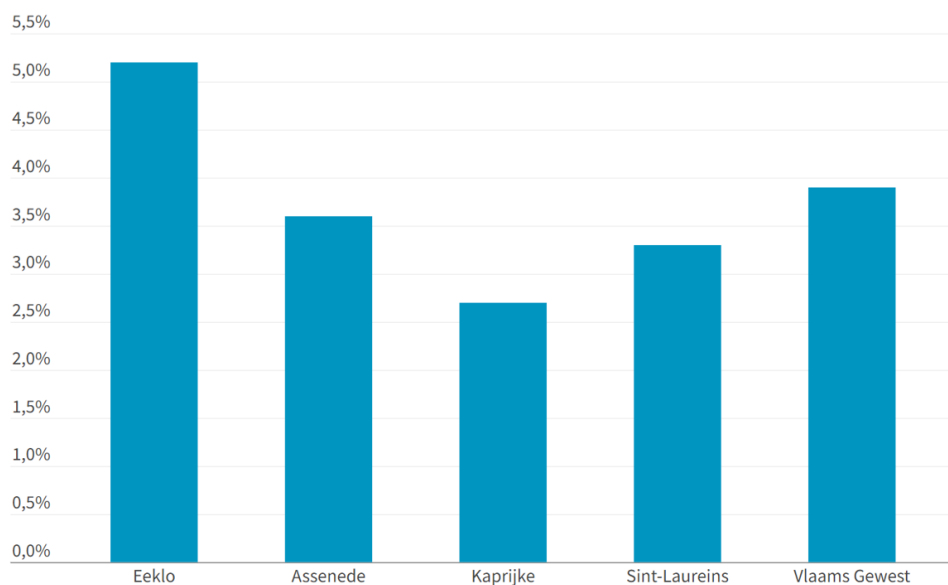
grafiek 69 *Evolutie van het aandeel inwoners met een verhoogde tegemoetkoming – Eeklo, Belfiuscluster – 2014-2021*

Bron: KSZ, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

De trend in de evolutie van het aandeel 25- tot 64-jarigen met een verhoogde tegemoetkoming is hetzelfde in Eeklo als voor het Vlaamse Gewest en de Belfiuscluster, maar Eeklo blijft aanzienlijk hoger scoren.

grafiek 70 *Aantal ouderen met inkomensgarantie ouderen (IGO) of gewaarborgd inkomen bejaarden (GIB) t.o.v. aantal inwoners van 65 jaar en ouder – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2021*

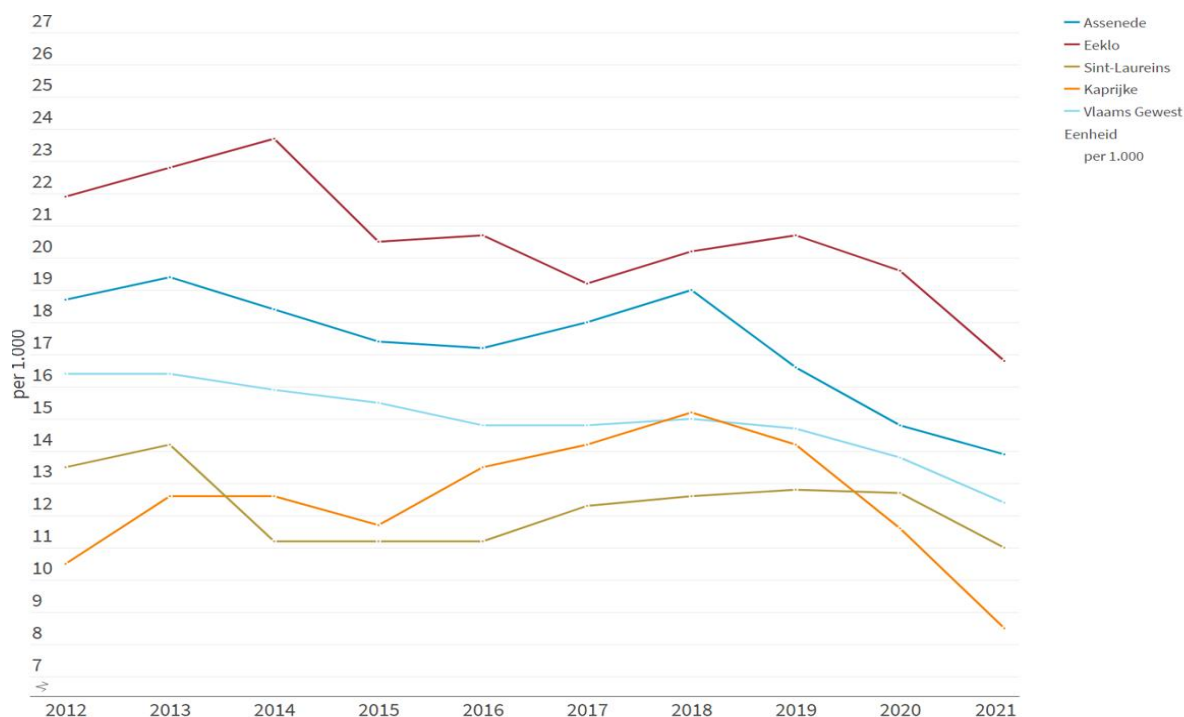

Bron: Federale Pensioendienst | provincies.incijfers.be

Bij de inwoners van 65 jaar en ouder telt Eeklo 5,2% met een inkomensgarantie voor ouderen of een gewaarborgd inkomen voor bejaarden. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' komt aan 4,2%. Assenede staat op 3,6%, Sint-Laureins op 3,3%, Kaprijke op 2,7%.

Een andere indicator inzake welzijn en armoede is de energie-armoede.

grafiek 71 *Huishoudens met actieve budgetmeter elektriciteit per 1.000 afnemers – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2012 tot 2021*

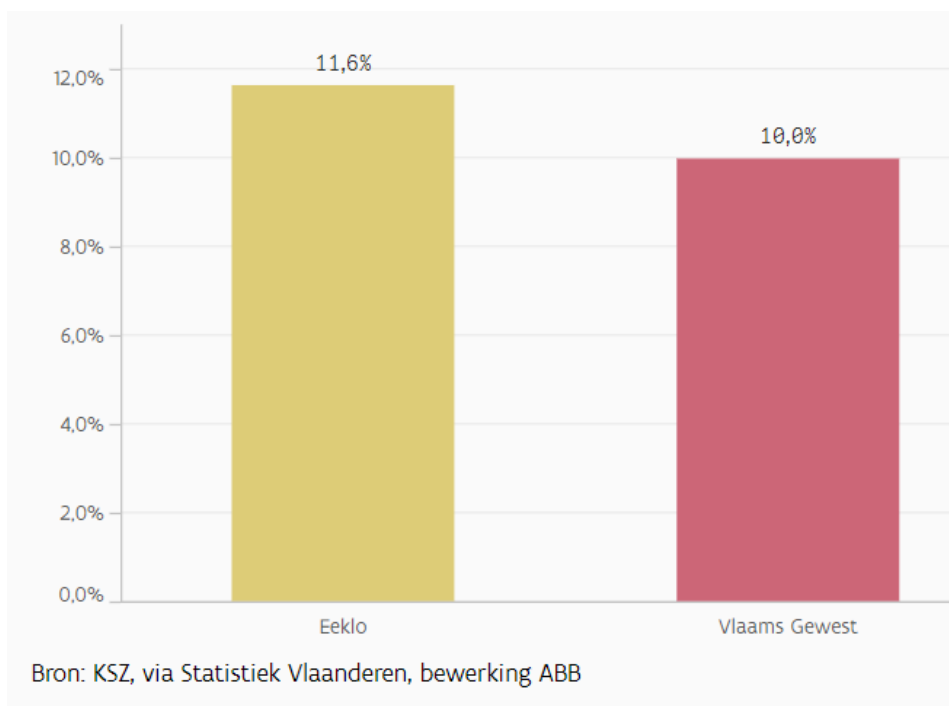
Bron: Vlaamse regulator van de elektriciteits- en gasmarkt (VREG) | provincies.incijfers.be

In Eeklo staan er 16,8 budgetmeters voor 1.000 toegangspunten elektriciteit. Deze cijfers liggen hoger dan in het Vlaamse Gewest (12,4), de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' (14,3) en de buurgemeenten Kaprijke (8,5), Sint-Laureins (11), Assenede (13,9). Het aandeel daalde in alle gemeenten gevoelig in 2020 en 2021 omwille van de aangepaste maatregelen door corona.

8.2.2 Tewerkstellingsgegevens

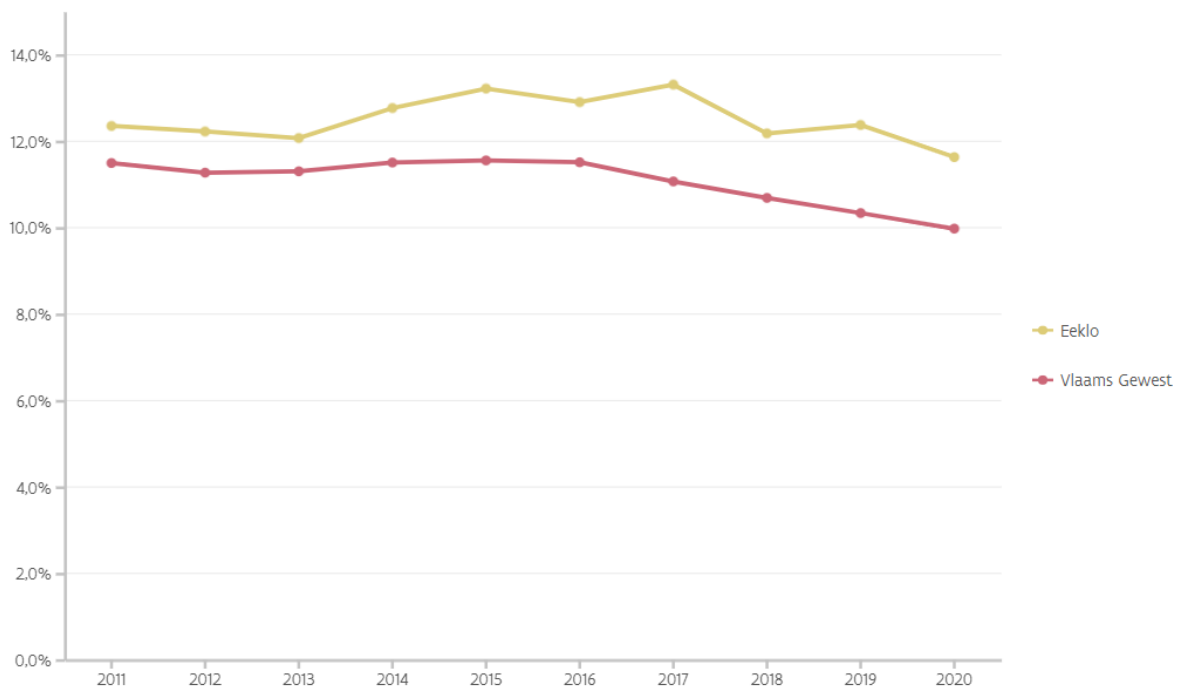
12% van het aantal Eeklonaren tussen de 0 en 59 jaar woont in een gezin met lage werkintensiteit (kleiner of gelijk aan 0,2). Dit betekent dat er weinig werkintensiteit is bij de volwassen leden van het gezin: op huishoudniveau kan worden gekeken hoeveel volwassenen in het gezin aan het werk zijn en in welk arbeidsregime. Op basis daarvan wordt een werkintensiteit van het gezin berekend. Deze werkintensiteit varieert tussen 0 (geen enkel volwassen lid van het gezin werkt) en 1 (alle volwassen leden van het gezin werken voltijds). De gezinnen met een werkintensiteit lager dan 0,2 worden beschouwd als gezinnen met een zeer lage werkintensiteit.

grafiek 72 Aantal personen in een gezin met lage werkintensiteit t.o.v. aantal inwoners van 0 tot 59 jaar – Eeklo, Belfiuscluster – 2020

Het aandeel personen in een gezin met lage werkintensiteit in Eeklo is tussen 2011 en 2020 gedaald van 12,4 naar 11,6%. Tussen 2014 en 2017 zat het tegen of over de 13%. Het Vlaamse Gewest scoort in 2020 een waarde van 10%; Sint-Laureins 7,2%, Assenede 6,7% en Kaprijke 5,4%.

grafiek 73 Personen in een gezin met lage werkintensiteit – Eeklo – 2011 tot 2020

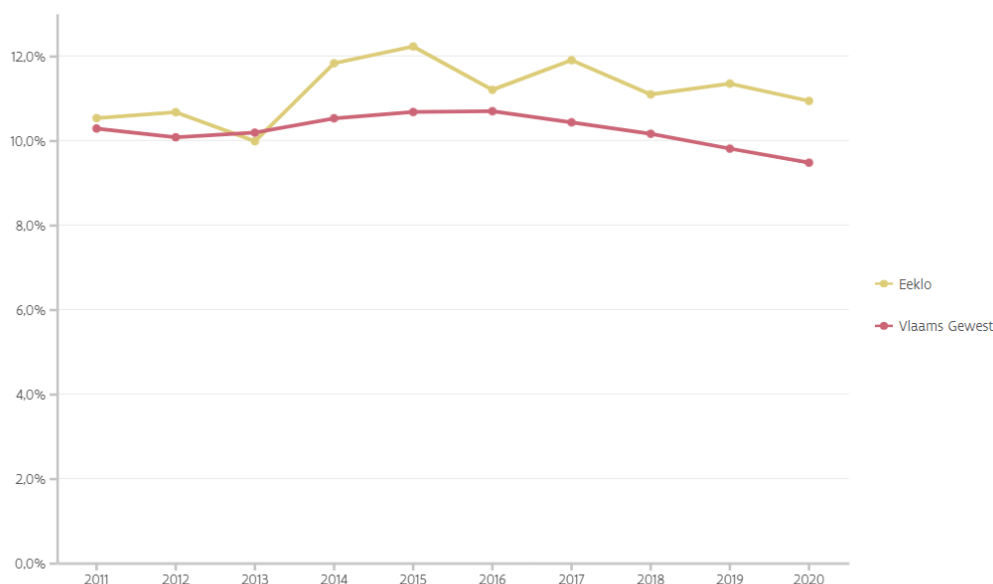

Bron: KSZ, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

10,9% van de Eeklose kinderen tussen 0 en 17 jaar bevindt zich in een gezin met lage werkintensiteit. Deze index is tussen 2010 (= 10,2%) en 2020 (= 10,9%) gestegen, maar zat eerder hoger dan 12%. In 2020 gaat dit om 415 kinderen.

Het Vlaamse gemiddelde is 9,5%. De buurgemeenten tonen percentages van 6,2% (Assenede), 5,8% (Sint-Laureins) en 3,2% (Kaprijke).

grafiek 74 Kinderen in een gezin met lage werkintensiteit – Eeklo, Vlaams Gewest – 2011 tot 2020

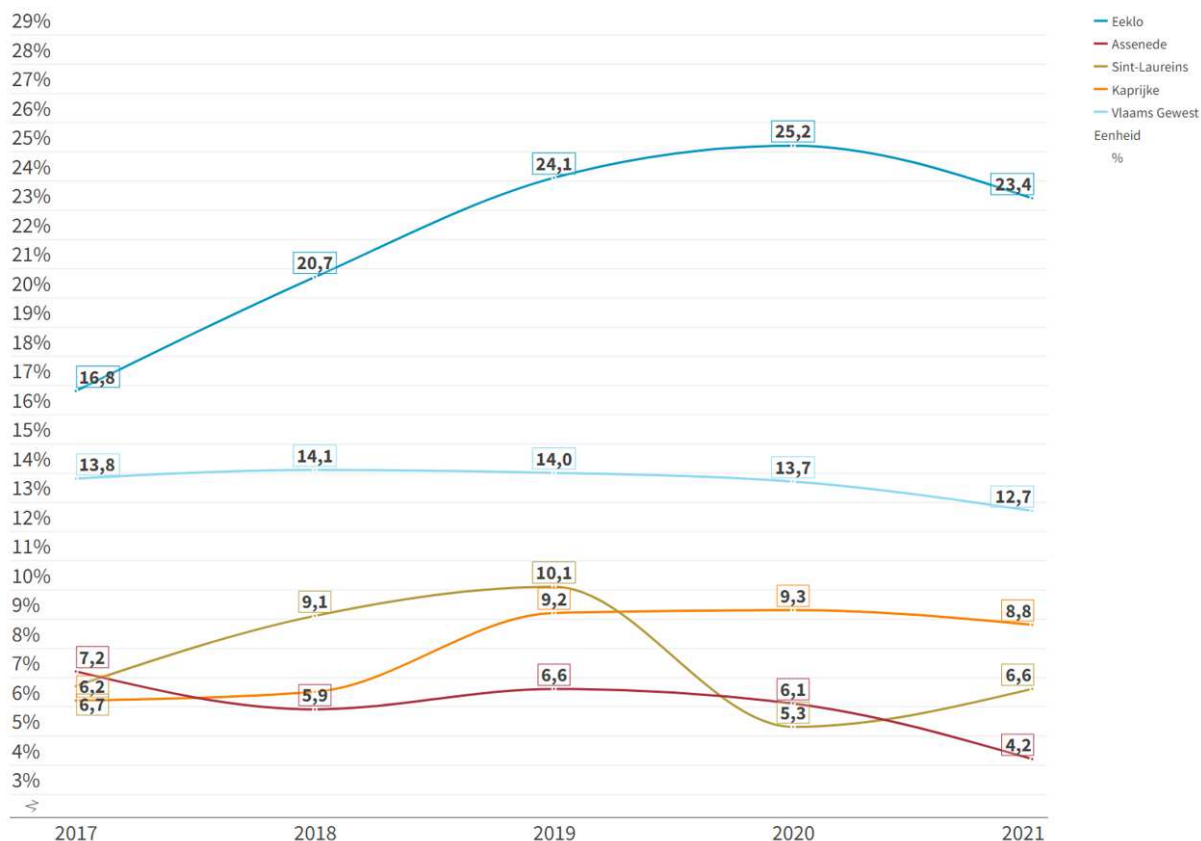
Bron: KSZ, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

8.2.3 Armoede-indexen

De **kansarmoede-index** is het aantal kinderen geboren in een kansarm gezin volgens de criteria van Kind en Gezin in jaar x, jaar x-1 en x-2 en die wonen in de gebiedsomschrijving op 31/12 van jaar x ten opzichte van het totaal aantal kinderen geboren in die 3 jaar en die wonen in de gebiedsomschrijving op 31/12 van jaar x (in percentages). Een gezin wordt door Kind en Gezin als kansarm beschouwd als het op minstens 3 van volgende criteria zwak scoort: beschikbaar maandinkomen, opleiding ouders, arbeidssituatie ouders, laag stimulatie-niveau, huisvesting en gezondheid.

De kansarmoede-index voor Eeklo in 2021 is 23,4: dit betekent dat 23,4% van de geboortes plaatsvinden in een kansarm gezin. Dit is een hoog aandeel, maar wel voor het eerst in drie jaar een daling. Het gemiddelde van het Vlaamse Gewest is 12,7. Voor Kaprijke is dit 8,8, voor Sint-Laureins 6,6 en voor Assenede 4,2.

grafiek 75 Kansarmoede-index Kind & Gezin – Eeklo, Vlaams Gewest, buurgemeenten – 2017 tot 2021
 (= aantal geboortes in kansarme gezinnen t.o.v. totaal aantal geboortes)

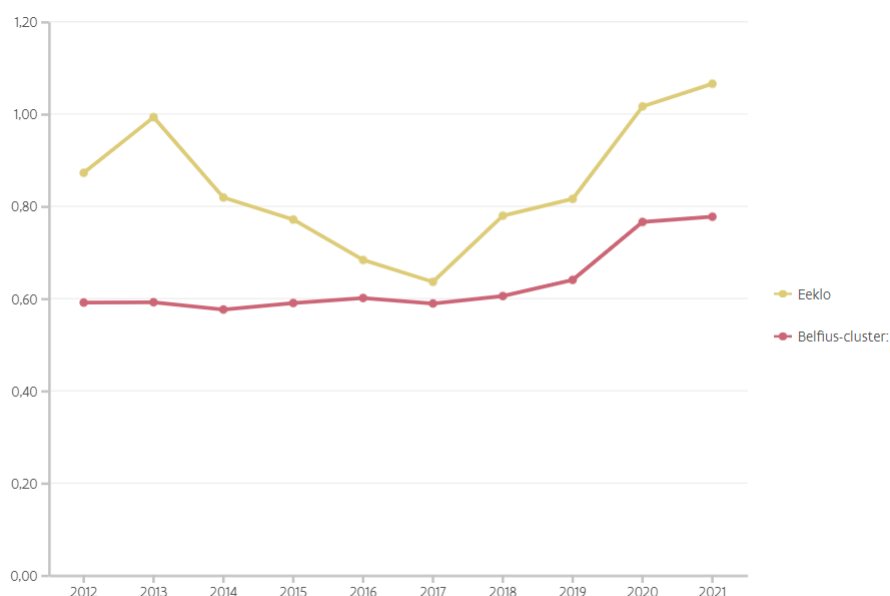
Bron: Opgroeien - Kansarmoede-index | provincies.incijfers.be

Eeklo zit daarmee nog wel altijd in de top 9 in het Vlaamse Gewest. De hoge score in Eeklo komt vooral door een combinatie van de criteria: geen werk, laag inkomen/uitkering en lage opleiding.

De **Onderwijskansarmoede-indicator (OKI)** wordt berekend als het aantal van de 4 leerlingenkenmerken (thuis taal niet-Nederlands, laag opleidingsniveau van de moeder, ontvangen van een schooltoelage, wonend in een buurt met hoge mate van schoolse vertraging) waaraan de leerlingen voldoen ("aantikken"), gesommeerd voor alle leerlingen, en vervolgens gedeeld door het totaal aantal leerlingen. De OKI is bijgevolg een cijfer tussen 0 en 4.

Voor Eeklo is de OKI 1,07, het gemiddelde van de Belfiuscluster is 0,78. Assenede scoort 0,70, Sint-Laureins 0,47 en Kaprijke 0,36. De OKI voor Eeklo daalde de afgelopen jaren; nu is er opnieuw een forse stijging waar te nemen.

grafiek 76 Onderwijskansarmoede-indicator – Eeklo, Belfiuscluster – 2012 tot 2021

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

In het najaar van 2020 werd de 13de ArmoedeBarometer van Decenniumdoelen uitgebracht. Deze kleurt oranje: in 275 van de 300 gemeenten is de armoede (zeer sterk) gestegen in vergelijking met 12 jaar geleden. De 13de ArmoedeBarometer evalueert de evolutie van armoede sinds 2008 voor de 300 Vlaamse gemeenten en dus voor Vlaanderen.

De 16 gebruikte indicatoren kunnen we opdelen in drie groepen: **armoede-indicatoren**, **indicatoren die potentiële armoede meten en indicatoren van inspanningen van gemeenten**. Telkens vind je ook het nulpunt van de evaluatie tussen haakjes.

DE ARMOEDE-INDICATOREN

- de armoedecijfers van Kind en Gezin (vanaf 2008),
- de Onderwijskansarmoede-indicator (vanaf 2008),
- het aantal budgetmeters voor elektriciteit en gas (vanaf 2015),
- het aantal mensen met een leefloon (vanaf 2008),
- het aantal mensen met een Integratietegemoetkoming voor Ouderen (IGO) vanaf 2008).

DE POTENTIËLE ARMOEDE-INDICATOREN

De indicatoren die potentiële armoede meten zijn indicatoren die wijzen op een mogelijk probleem. Situaties die hier gemeten worden zijn niet per se onmiddellijk gelinkt aan armoede, maar duiden op een mogelijk armoedeprobleem nu of in de toekomst:

- langdurige werkloosheid (vanaf 2008)
- het aantal schoolverlaters zonder diploma (vanaf schooljaar 2013-2014 t.e.m. 2017-2018),
- het aantal jaren schoolse vertraging (vanaf schooljaar 2014-2015 t.e.m. 2018-2019),
- het aantal huishoudens met een Verhoogde Tegemoetkoming (vanaf 2014),
- het aantal personen met een Ziekte en Invaliditeitsuitkering (vanaf 2012 tem 2018),
- het aantal kandidaat-huurders voor een sociale woning (vanaf 2011).

DE BELEIDSINDICATOREN

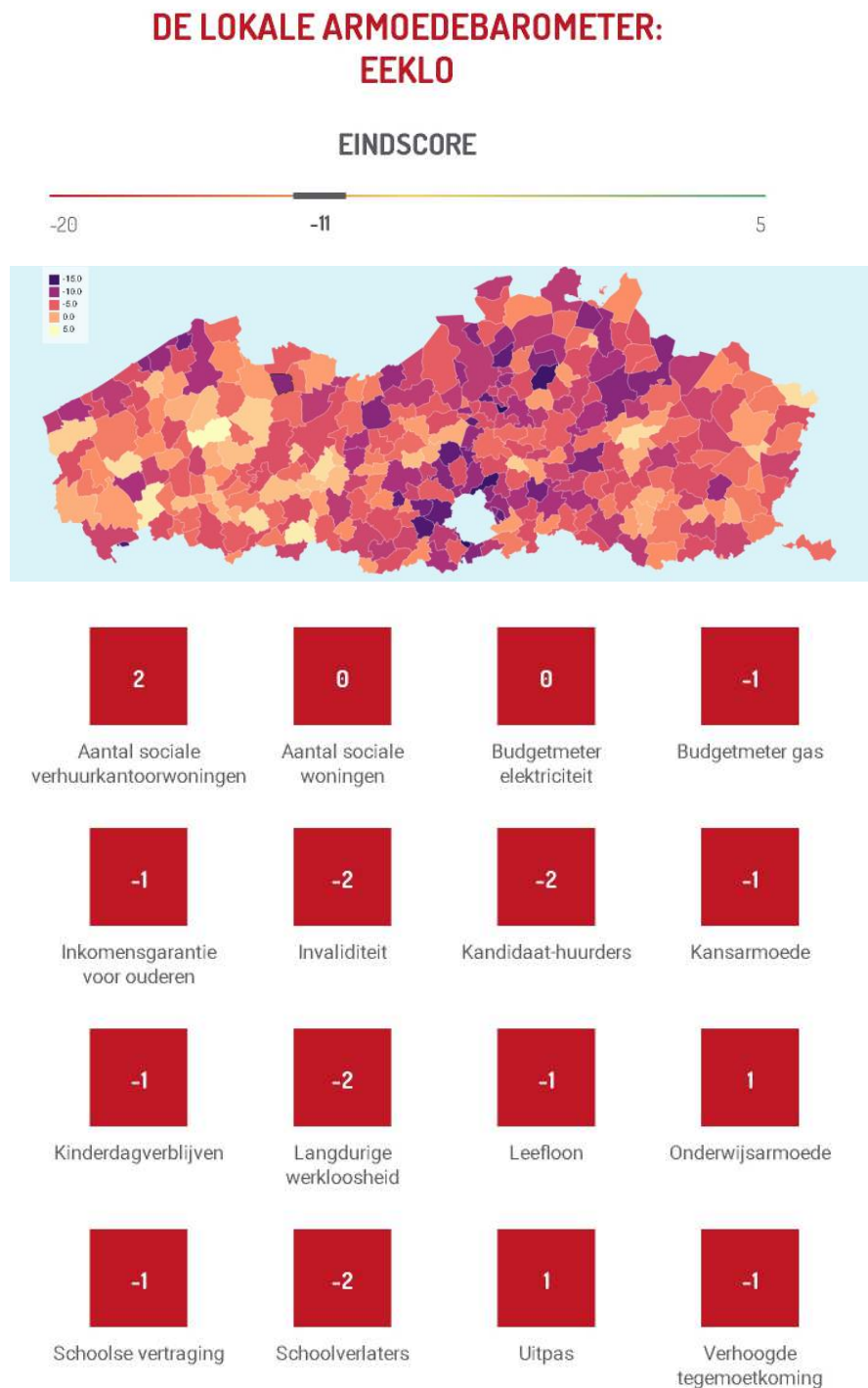
De laatste en derde groep indicatoren omvatten de inspanningen van de gemeenten. Omwille van de beperkte beschikbaarheid en vergelijkbaarheid zijn dit een klein aantal indicatoren:

- aantal sociale verhuurkantoren (vanaf 2016),
- aantal sociale woningen (vanaf 2012),
- aantal kinderdagverblijven die inkomensgerelateerd werken (vanaf 2014),

- de Uitpas (2019).

De evolutie van al deze indicatoren werd bekeken en gewaardeerd: een gemeente die het beter doet dan in 2008 (of ander beginpunt) scoort positief of positiever afhankelijk van de graad van verbetering en omgekeerd. Wanneer er amper iets wijzigde t.o.v. 2008 gaven ze 0. Nul evalueren ze ook als negatief: er is immers geen verbetering t.o.v. de beginsituatie. Zo komen ze tot vijf evaluaties, gaande van -2, -1 over 0, +1 tot +2. Een eenvoudige evaluatie die een beeld geeft van de situatie per indicator en ook voor alle indicatoren samen. Zo krijg je per indicator een beeld of de gemeente op deze indicator het beter doet of het slechter doet.

grafiek 77 Armoedebarmeter – Eeklo – 2020

8.2.4 Sociale woningen

In 2022 zijn er in Eeklo 759 sociale huurwoningen van de sociale huisvestingsmaatschappij en 107 woningen van het Sociaal Verhuurkantoor Meetjesland. Dit is in totaal goed voor 866 woningen. In verhouding tot het aantal private huishoudens is dit 8,7%; in het Vlaamse Gewest is dit 6%. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' heeft 6,8% sociale huurwoningen. Sommige buurgemeenten scoren hier zeer laag (vb. Sint-Laureins met 1,6%, Kaprijke 2,4%, Assenede 2,9%).

tabel 28 Aantal sociale woningen – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2021

	Eeklo	Assenede	Sint-Laureins	Kaprijke	Vlaams Gewest
sociale huurwoningen (SHM + SVK) [aantal] [2022]	866	185	49	65	172.872
huurwoningen SHM [aantal] [2022]	759	167	29	59	159.885
eengezinswoningen SHM [aantal] [2022]	504	154	29	41	69.035
appartementen SHM [aantal] [2022]	255	13	0	18	90.632
huurwoningen SVK [aantal] [2022]	107	18	20	6	12.987
eengezinswoningen SVK [aantal] [2021]	46	7	7	0	3.970
appartementen SVK [aantal] [2021]	44	11	13	0	8.442
sociale huurwoningen per 100 particuliere huishoudens [per 100] [2022]	8,7	2,9	1,6	2,4	6,0

Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen | provincies.incijfers.be

Bij de sociale huisvestingsmaatschappij zijn er 759 huurwoningen in 2022, waarvan 255 appartementen (= 33,6%) en 504 eengezinswoningen. Voor heel het Vlaamse Gewest bestaat het woningpatrimonium van de sociale huisvestingsmaatschappijen uit 56,7% appartementen en 43,3% eengezinswoningen.

Bij het Sociaal Verhuurkantoor Meetjesland zijn er in Eeklo 107 sociale woonegelegenheden in 2022.

89% van de Eeklose sociale huurwoningen is bewoond door een Belgisch gezin. 7,6% is bewoond door een gezin van niet-EU-nationaliteit, terwijl zij maar 4,3% van de Eeklose bevolking uitmaken. We zien soortgelijke verhouding ook voor het Vlaamse Gewest en de cluster. Voor Sint-Laureins is deze verhouding sterk uitgesproken.

tabel 29 Aantal huurders van sociale woningen in Eeklo per nationaliteitsgroep in 2022

	Eeklo	Assenede	Kaprijke	Sint-Laureins	centrale gemeenten goed uitgerust	Vlaams Gewest
huurders van een sociale woning nationaliteit Belg (t.o.v. huurders)	89%	93,3%	94,7%	86,2%	87,7%	85,3%
huurders van een sociale woning nationaliteit EU (excl. Belg) (t.o.v. huurders)	2%	3,6%	3,5%	3,4%	4,2%	4,4%
huurders van een sociale woning nationaliteit niet-EU (t.o.v. huurders)	7,6%	1,2%	1,8%	10,3%	7,6%	8,7%
Belgische huidige nationaliteit (t.o.v. inwoners)	90,3%	96%	96,8%	95,4%	90,6%	90%
Europese (EU) huidige nationaliteit (t.o.v. inwoners)	5,4%	3%	2,6%	4%	6,2%	6,1%
niet-Europese (niet-EU) huidige nationaliteit (t.o.v. inwoners)	4,3%	1%	0,6%	0,7%	3,1%	3,9%

Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, Rijksregister | provincies.incijfers.be

tabel 30 Gezinnen op de wachtlijst voor sociale woningen – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2021

	kandidaat-huurders (t.o.v. particuliere huishoudens) [%]	kandidaat-huurders per domiciliiegemeente [aantal]	gemiddelde wachttijd [aantal dagen]
Assenede	3,5	216	981
Eeklo	7,4	733	1.013
Kaprijke	2,4	64	1.009
Sint-Laureins	2,6	78	999
Vlaams Gewest	5,7	164.378	1.239

Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen | provincies.incijfers.be

In Eeklo staat 7,4% van alle gezinnen op een wachtlijst voor sociale woningen (= 733 gezinnen). Het Vlaamse cijfer en het cijfer van de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' bedraagt 5,7%. In Assenede is dit 3,5%, in Sint-Laureins 2,6% en in Kaprijke 2,4%. De gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning in Eeklo is 1.013 dagen.

8.2.5 Kencijfers eigen diensten

tabel 31 Kencijfers Sociaal huis, sociale dienst, sociale woningen OCMW – Eeklo – 2018, 2019 en 2020

	2018	2019	2020	2021
aantal huisbezoeken aan 80-jarigen	103	103	103	40 + 44 telefonische contacten (corona!)

SOCIALE DIENST OCMW	2017	2019	2020	2021
aantal intakes	1.056	1.091	3.148	4.096
aantal personen met (equivalent) leefloon = aantal dossiers over het hele jaar	318	398	381	384
aantal leefloners waarvoor een GPMI is afgesloten	169	105	135	151
% leefloners waarvoor een GPMI is afgesloten	53,2%	26,4%	35,4%	39,32%
aantal leefloners in arbeidsbegeleiding	116	93	106	111
% leefloners in arbeidsbegeleiding	36,5%	23,4%	27,8%	
aantal personen in budgethulpverlening	292	289	312	292
aantal dossiers in LAC elektriciteit	187	Fluvius: 318	Fluvius: 305	Fluvius: 196
aantal dossiers in LAC gas	110			
aantal dossiers in LAC water	256	269	202	
aantal personen met recht op aanvullende steun	372	640	460	660
aantal toegekende huurwaarborgen	75	64	71	59
de gemiddelde hoogte van de verleende huurwaarborg in euro	985,42	1.377,84	1.380,07	1.302,10
totaal bedrag aan toegekende huurwaarborgen in euro	73.906,5	88.181,76	97.984,97	76.824,19

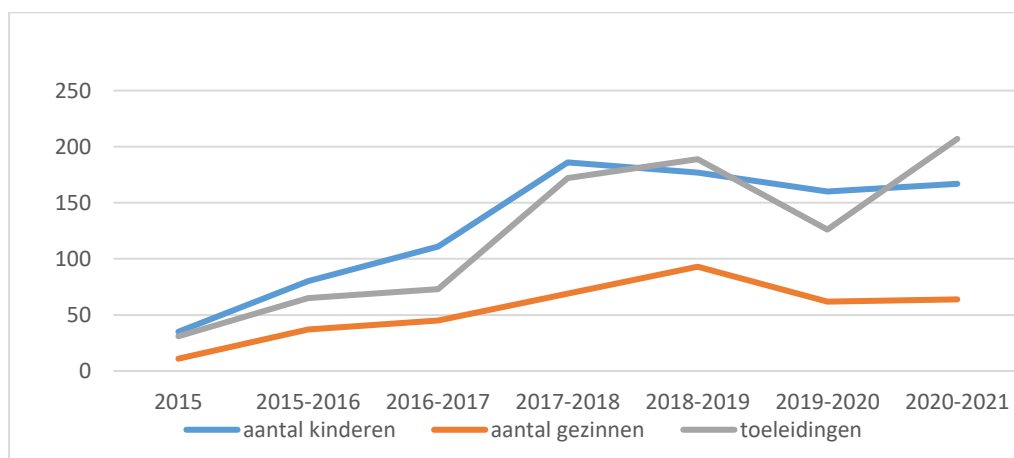
SOCIALE HUISVESTING OCMW	2018	2019	2020	2021
aantal noodwoningen	2 noodwoningen en 3 winterwoningen	3 noodwoningen	5 noodwoningen – 1 doorgangswoning in renovatie	5 noodwoningen – 1 doorgangswoning
bezetting van de noodwoningen (personen, dagen)	Totaal: 347 dagen door 6 verschillende personen/gezinnen (bezettingsgraad van 47,5%)	Totaal: 687 dagen door 7 verschillende personen/gezinnen (bezettingsgraad van 63%)	Bezettingsgraad 64,5%	Bezettingsgraad 68,3%
	Winterwoningen: 1 woning in gebruik gedurende 11 dagen			
aantal eigen huurwoningen	18	7 OCMW-woningen 11 via SVK verhuurd 2 leegstaand	3 OCMW-woningen 14 via SVK Conciërgewoning	9 via SVK 1 via eigen verhuur

Sedert 2015 is in het Wijkcentrum De Kring een Brugfiguur actief. Deze wordt al enkele jaren betoelaagd door de stad Eeklo. Een brugfiguur is een neutrale vertrouwenspersoon tussen kwetsbare gezinnen, welzijnsorganisaties en de school. De brugfiguur werkt in Eeklo niet vanuit de school (wat meestal het geval is), maar vanuit het Wijkcentrum. Geleidelijk aan werkten meer en meer scholen mee, totdat nu alle basisscholen van Eeklo bij het project zijn betrokken. In het schooljaar 2020-2021 was er begeleiding van 64 gezinnen (waaronder 32 nieuwe) met 167 kinderen. Dit zorgde in totaal voor 207 toeleidingen.

Wegens corona was de toegankelijkheid op de scholen zeer beperkt en is bekendmaking bij nieuwe leerkrachten onvoldoende verwezenlijkt. Dit staat gepland in oktober/november 2022.

De brugfiguur was in 2021 actief in 63 gezinnen, waarvan 28 nieuwe gezinnen.

grafiek 78 Aantal gezinnen, kinderen, toeleidingen werking Brugfiguur Eeklo – diverse schooljaren

(bron: cijfers Brugfiguur – eigen bewerking)

8.2.6 Anderstaligen

De stad heeft een ambtenaar bevoegd voor diversiteit, integratie en gezondheid. Ook vanuit de dienst Lokaal Mondiaal wordt rond diversiteit gewerkt.

Op de Zuidkaai is de dienst Inburgering gevestigd.

tabel 32 Eigen cijfers werking rond anderstaligen – Eeklo – 2018, 2019 en 2020

	2018	2019	2020
Koken met taal + Actief met taal – sessies	58	76	51
Koken/Actie met taal – deelnemers gemiddeld per sessie	8	8	6 / 3 / 2
Koken met taal – pop-ups	6	6	/
Iftaravond	70	160	/ (corona)

2021:

- Nieuwkomer in de kijker: Polen: 40 deelnemers (Poolse film in CC en panelgesprek met Polen)
- Uitwerking taalbeleid via Babelboek
- Taaloefenkansen voor kinderen via taalbubbels:
 - lager onderwijs: 30 momenten tijdens de vakanties, in totaal 72 plaatsen
 - kleuteronderwijs: 23 momenten (vooral voorleesmomenten in de bib), 15 plaatsen per maand
- Taaloefenkansen voor volwassenen via samenwerkingen met De Kring en LIGO (41 sessies Actief met taal, in totaal 242 deelnemers)
- Taalpunt in de bib

De bevolking in Eeklo neemt tussen 1990 en 2022 toe met 15,4%, deze aangroei bestaat uit de toename van 3.836 personen van niet-Belgische afkomst (+ 947%) en de afname van 1.015 Belgen (- 5,5%).

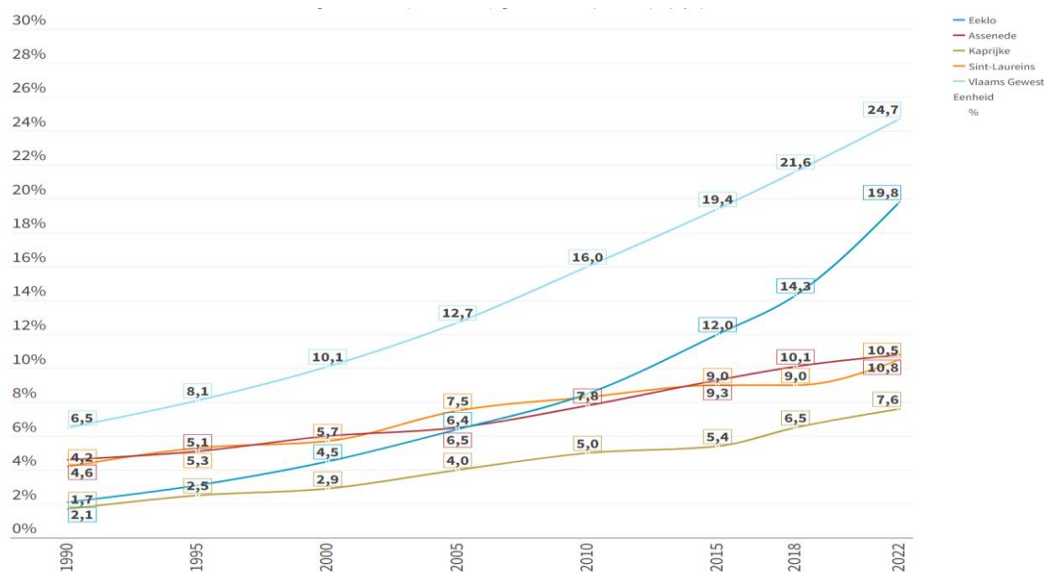
Het aandeel inwoners van Eeklo van niet-Belgische herkomst bedraagt in 2022 19,8%. Dit komt van 2,13% in 1990, 4,5% in 2000, 8,47% in 2010 en 17,2% in 2020.

tabel 33 Herkomst van inwoners in Eeklo – 1990, 2000, 2010, 2020, 2022

	Belgische herkomst	niet-Belgische herkomst
1990	18.566	405
2000	18.252	863
2010	18.495	1.711
2020	17.727	3.688
2022	17.551	4.341

(bron: Rijksregister – provincies.incijfers.be)

grafiek 79 Aantal inwoners van niet-Belgische afkomst t.o.v. alle inwoners – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 1990 tot 2022

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Ten opzichte van de buurgemeenten scoort Eeklo in 2022 het hoogste percentage personen van niet-Belgische herkomst met 19,8%. Voor het Vlaamse Gewest is dit 24,7%, voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' 23,4%, voor Assenede 10,8%, voor Sint-Laureins 10,5%, voor Kaprijke 7,6%.

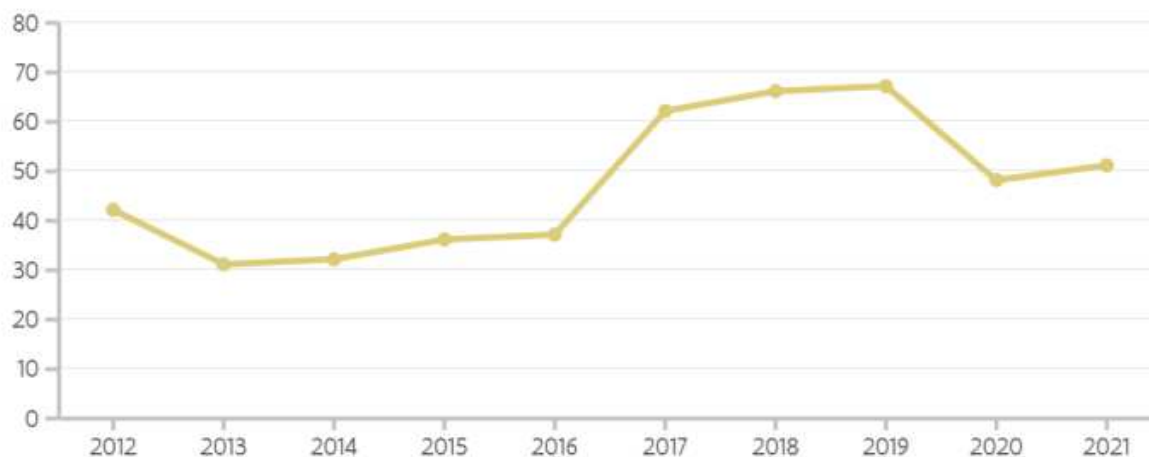
tabel 34 Groepen herkomstlanden inwoners Eeklo – 2010, 2015, 2020 en 2022

	2010	2015	2020	2022
Nederlandse herkomst	342	392	492	545
Franse herkomst	92	100	106	109
Zuid-Europese (EU) herkomst	78	92	112	134
Noord/West-Europese (EU) herkomst	61	60	66	68
Oost-Europese (EU) herkomst	153	392	800	969
Oost-Europese (niet-EU) herkomst	346	455	550	639
ander rijk OESO land herkomst	59	60	66	77
Maghreb herkomst	106	146	212	274
Turkse herkomst	66	98	152	159
andere Afrikaanse herkomst	141	241	383	474
andere Aziatische herkomst	221	355	628	756
andere Centraal/Zuid-Amerikaanse herkomst	34	68	90	105
onbekende herkomst	12	22	31	32
TOTAAL	1711	2481	3688	4341

(bron: Rijksregister – provincies.incijfers.be)

Het grootste aandeel van inwoners van niet-Belgische afkomst komt uit Oost-Europa (= 37%).

tabel 35 Aandeel nieuwkomers dat een inburgeringsattest behaalde – Eeklo – 2012 tot 2021

(bron: Statbel, bewerking Statistiek Vlaanderen)

In 2021 waren er in Eeklo 150 meerderjarige nieuwkomers. Ongeveer 92% was jonger dan 50 jaar, twee-derden komt uit niet-Europese landen. 26,7% zijn asielzoeker/vluchteling, 31,3% is arbeidsmigrant, 26,7% gezinshereniger.

84 van de 150 ondertekenden een inburgeringscontract, 51 behaalden een inburgeringsattest. Dit is een percentage van 34%. In het Vlaamse Gewest is dit 39,6%.

Bij risicofactoren voor armoede zien we gevoelig hogere scores bij personen van niet-Belgische origine. Hieronder maken we het onderscheid voor een aantal indicatoren tussen Eeklonaren van Belgische herkomst en van niet-EU-herkomst.

grafiek 80 Armoede-indicatoren volgens herkomst (Belg vs niet-EU) – Eeklo – 2018 en 2020

	Belgische herkomst		Niet-EU herkomst	
	2018	2020	2018	2020
aandeel leefloon	0,5%	0,54%	5,3%	4,63%
aandeel geboorten in kansarm gezin naar herkomst moeder	34,9%	39,1%	48,1%	47,1%
werkzaamheidsgraad	72,8%	74%	55,3%	58,1%
dagloon van + € 150	33%	36,3%	5,5%	8,6%
werkloosheidsgraad	4,2%	3,2%	9,8%	7,2%
lage werkintensiteit in het gezin	10,6%	10,3%	24,7%	20,8%

(bron: Lokale integratiescan)

8.3 Interne documenten

8.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Transversale pijlers

INCLUSIE IN ALLE BELEIDSDOMEINEN

Uitwerken en ondersteunen van organisatiebrede, integrale en inclusieve acties die bijdragen tot de realisatie van sociale grondrechten van minderheidsgroepen in de samenleving (vreemdelingen, kansarmen, mensen met een beperking,...).

1. er wordt een **armoedetoets** uitgewerkt waaraan beslissingen van het lokale bestuur telkens worden onderworpen.
2. verder zetten van het **inclusief vrijetijdsbeleid** (zo zijn we nu al bezig met G-sportkampen, samenwerking met de Kring, UiTPAS met kansentarief, inclusieve werking in Kunstacademie,...)
3. uitwerken en invoeren van een **toegankelijkheidsbeleid** gebaseerd op de 7b's van toegankelijkheid (betaalbaarheid, beschikbaarheid, bereikbaarheid, begrijpbaarheid, betrouwbaarheid, bekendheid en bruikbaarheid): alle vormen van hulp-, dienst- en zorgverlening van stad en OCMW worden hieraan getoetst en aangepast.

WELZIJN

In dit beleidsdomein zijn de stedelijke en OCMW-diensten opgenomen:

Sociale dienstverlening

- het **samenwerkingsverband** (Geïntegreerd Breed Onthaal) tussen welzijnspartners (OCMW, CAW, mutualiteiten, Woonwijzer, Wijkcentrum De Kring, Samenlevingsopbouw, ...) heeft als basisopdrachten: mensen informeren, welzijnsvragen van mensen verhelderden, hun rechten verkennen, ze naar de juiste diensten toeleiden en actief naar de mensen gaan
- het Sociaal Huis is de herkenbare **toegangspoort** voor elke burger tot de hulp-, dienst- en zorgverlening op de Welzijns-campus De Zuidkaai. Elke burger kan er terecht met een welzijnsvraag of wordt doorverwezen naar de best passende hulp-, dienst- of zorgverlening
- er zijn voldoende kansen tot **integratie en inburgering van "nieuwe" Eekloners** via een onthaalbeleid, taalbeleid, oefenkansen Nederlands, ...
- tewerkstellingsprojecten via sociale activering / brugprojecten
- er wordt voldoende aanbod aan **betaalbare en kwaliteitsvolle huurwoningen** gecreëerd. Verhuurders worden gestimuleerd hun huurwoningen energiezuiniger te maken en te verhuren via het sociaal verhuurkantoor (zijn we hier als lokaal bestuur actor?)
- **regierol voeren op het vlak van de besteding en de verdere uitbouw van het Huis van het Kind Eeklo** waarbij linken worden gelegd naar het Geïntegreerd Breed Onthaal en de oprichting van de eerstelijnszones.

Individuele hulpverlening

- meer burgers moeten kunnen beschikken over voldoende bestaansmiddelen om **menswaardig te leven**. Hiertoe kunnen we de aanvullende financiële steun in de richting van de budgetstandaard verhogen (bijzondere aandacht voor gezinnen met kinderen!)
- de **schuldhulpverlening** dient voldoende beschikbaar, toegankelijk en laagdrempelig te zijn
- burgers met een ontoereikend inkomen dienen toegang te hebben tot **materiële dienstverlening** zoals de sociale kruidenier en het sociaal restaurant
- aanpak van **dak- en thuisloosheid** via preventie van uithuiszettingen, aanbod woonbegeleiding en voldoende aanbod aan diverse crisisopvangvormen. Housing First is een innovatief model met bewezen lange-termijnoplossing voor chronisch daklozen
- evaluatie van de **onderhoudsplicht voor kinderen** waarvan de ouders de rusthuisfactuur niet kunnen betalen
- blijvend **aanbod materiële dienstverlening** voor kinderen zoals babykaart, kraamzorg, babybazaar, luierpremie, € 1 maaltijden voor lagere schoolkinderen
- aanbod aan **opvoedingsondersteuning** en **huiswerkbegeleiding**
- **outreachinge hulpverlening** voor jongeren die zonder diploma de school (dreigen te) verlaten

8.3.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

Eeklo, zorgzame stad

Een toenemend aantal mensen in de samenleving valt uit de boot omwille van ziekte, handicap, armoede, of een andere kwetsbare leefsituatie. Een sterk welzijnsbeleid biedt aan deze inwoners de nodige zorg, ondersteuning en begeleiding.

Het nieuwe Sociaal Huis Eeklo op de Welzijns-campus De Zuidkaai is voor elke inwoner het herkenbare en laagdrempelige aanspreekpunt voor lokale hulp- en dienstverlening. We bieden een luisterend oor, geven informatie en advies aan elkeen die kampt met zorgen over zijn persoonlijk welzijn zoals inkomen, betalingsmoeilijkheden, huisvesting, relatie, gezondheid etc. Complexe vragen proberen we op te lossen door samenwerking tussen welzijnsdiensten. We nemen zelf het initiatief om contact te zoeken met ouderen, jonge gezinnen en kwetsbare jongeren om ervoor te zorgen dat ze de nodige rechten krijgen en zorg en ondersteuning ontvangen.

De vicieuze cirkel van armoede doorbreken we door mensen in armoede opnieuw perspectief te bieden om volwaardig deel te nemen in de maatschappij. We bieden aangepaste trajecten naar werk en zinvolle dagbesteding voor wie de stap naar werk nog niet mogelijk is. Schuldbemiddeling en budgetbegeleiding bieden mensen met een overmatige schuldenlast opnieuw perspectief op de toekomst. Anderstalige nieuwkomers bieden we kansen om zich in te burgeren en de Nederlandse taal te leren. Voor de meest kwetsbare gezinnen realiseren we een menswaardig inkomen door begeleiding te koppelen aan een structurele financiële ondersteuning. Met vroege opsporing voorkomen we dat inwoners afgesloten worden van gas en elektriciteit of uit hun woningen worden gezet.

We ondersteunen de verdere uitbouw van Wijkcentrum De Kring met een aanbod aan materiële en immateriële dienstverlening en als ontmoetingsplaats waar iedereen welkom is, maar met extra aandacht voor mensen die het moeilijk hebben. De brugfiguur onderwijs stapt actief naar gezinnen toe, biedt hen individuele begeleiding aan om hun situatie te verbeteren, om hun grondrechten op te nemen en om (kinder)armoede tegen te gaan.

Door de regie Huis van het Kind te voeren zorgen we voor een gegarandeerd aanbod aan opvoedingsondersteuning, preventieve gezondheidszorg en ontmoeting voor elk gezin en elk kind. Er wordt hierbij extra ingezet op het bereiken van kwetsbare kinderen en gezinnen met een duidelijke link naar het Geïntegreerd Breed Onthaal en de oprichting van de eerstelijnszones.

Met een sterk welzijnsbeleid zorgt Eeklo ervoor dat elke inwoner telt.

Lokaal Sociaal Beleid

Begin 2018 werd het nieuwe decreet Lokaal Sociaal Beleid goedgekeurd in het Vlaams Parlement. De 4 belangrijkste pijlers in dit decreet zijn:

1. Lokaal Sociaal Beleid is onderdeel van het meerjarenplan
2. Regierol op vlak van sociale hulp- en dienstverlening
3. Maximaal realiseren van een toegankelijke sociale hulp- en dienstverlening en aanpak van onderbescherming
4. De keuze voor de vermaatschappelijking van de zorg

Naast de afstemming van het Lokaal Sociaal Beleid op deze 4 pijlers uit het nieuwe decreet dient het Lokaal Sociaal Beleid ook afgestemd te worden op de specifieke lokale noden, behoeften voortbouwend op de gerealiseerde resultaten in de afgelopen periode enerzijds en op de visie omtrent de horizontale organisatiebrede inbedding van het sociale beleid waarbij het proportioneel universalisme als basisprincipe wordt vooropgesteld anderzijds.

Voor Eeklo betekent dit:

1. Lokaal Sociaal Beleid als onderdeel van het meerjarenplan
 - a. Participatie van alle burgers bevorderen en stimuleren
 - b. Organisatiebreed, integraal en inclusief beleid op vlak van Diversiteit-Integratie-Gelijke Kansen-Gezondheid.
2. Optimaliseren van sociale hulp-, dienst- en zorgverlening
 - a. Regisserende rol opnemen als lokaal bestuur op vlak van hulp- en dienstverlening
 - b. Faciliterende rol opnemen om actoren te laten samenwerken
 - c. Aangaan van overeenkomsten met lokale actoren
 - d. Aanbieden van experimenteeruimte voor lokale actoren
 - e. Synergie tussen actoren bevorderen
3. Initiatieven uitwerken mbt toegankelijke hulp-, dienst- en zorgverlening
 - a. Uitwerken en implementeren van een Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) met bijzondere aandacht voor het tegengaan van onderbescherming
 - b. Sociaal Huis verder uitwerken als toegangspoort welzijn en gezondheid
 - c. Huis van het Kind: opnemen van de regierol
 - d. Uitwerken en invoeren van een toegankelijkheidsbeleid gebaseerd op de 7b's
 - e. Meetjeslandse UiTPAS en de UiTPAS met kansentarifief in het bijzonder bestendigen
4. Sterke publieke zorgverlening binnen het zorgcontinuüm
 - a. Stimuleren van informele en vrijwillige zorg
 - b. Ondersteunen of organiseren van het netwerk van professionele dienstverleners (zorgactoren) waar mensen een beroep op kunnen doen wanneer de eigen kracht of de informele zorg in de samenleving te kort schiet
 - c. Uitbouwen van toegangspoorten tot deze integrale zorg met inbegrip van ondersteuning van mantelzorgers

Dit sluit heel nauw aan bij de ontwikkelingen op het vlak van de vorming van de eerstelijnszones waarbij we vanuit het Lokaal Sociaal Beleid Eeklo moeten betrokken blijven.

8.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

We maken deze oefening opnieuw begin 2023.

Sterktes eigen diensten	Zwaktes eigen diensten
samenwerkingsovereenkomsten met diverse externe partners: Woonwijzer, CBE, Kringloopwinkel, Asielcentrum,...	gegevensdeling met externe partners verloopt niet altijd goed; risico op dubbele werking
samenwerkingsovereenkomst met Wijkcentrum De Kring	er wordt te weinig gebruikt gemaakt van sociale media (sms, what's app)

lid van Welzijnsband Meetjesland: regierol sociale economie, arbeidsbegeleiding	de toegankelijkheid van de dienstverlening kent drempels (sociaal onderzoek vb.)
projecten en impulsmiddelen voor lokaal sociaal beleid	versnippering van het welzijnslandschap (expertise, efficiëntie)
UiTPAS met kansentarief	dossierdruk sociale dienst OCMW
inclusief vrijetijdsbeleid (Kunstacademie – BKO – speelplein – CC – bib – g-sport)	gebrek aan kwalitatief en betaalbaar woningaanbod
Huis van het Kind	teveel versnippering in aanvullende steun
regierol via ambtenaar diversiteit-integratie-gezondheid en via coördinator lokaal sociaal beleid	onvoldoende hulpverleningsaanbod inzake middelengebruik / psychologische begeleiding
Welzijns-campus met bundeling eigen (sociaal huis) en externe sociale dienstverlening	
sociale activering	
noodwoningen OCMW	
rechtenonderzoek via telefonisch contact bij 75-jarigen en bezoek bij 80-jarigen	
diverse soorten aanvullende steun	
aanbod SVK	
outreachinge aanpak voor het Jonge Kind, Huis van het Kind, vluchtelingen,...	
netwerk via o.m. stuurgroep Brugfiguur, overleg onderwijs-welzijn, scholenoverleg, spijbeloverleg, lokaal drugoverleg, Ketenzorg, lerend netwerk kinderarmoede, stuurgroep UiTPAS, stuurgroep Woonclub, Zorgraad Eerstelijnszone, lokaal woonoverleg, centrumraad VCLB,...	

8.5 Gesprekken

8.5.1 Adviesraad Welzijn & Diversiteit – toekomst oefening 25 september 2018

Wat zijn de belangrijkste items die aan bod kwamen?

Verbinding creëren tussen mensen, wijken,

Niet meer in doelgroepen denken: inclusief en voor iedereen

Mobiliteit

- Duurzame mobiliteit
- Overall geraken binnen Eeklo en van buiten Eeklo
- Pendelbussen
- Ontsluiting van wijken: vb. Sint-Jozef aansluiten op de ring
- Werk maken van een mobiliteitsplan
- Vervoer voor mensen in nood: ook binnen financiële mogelijkheden

Vrije Tijd

- Bekendmaking vrijetijdsaanbod
- Toegankelijkheid voor iedereen bevorderen
- Bereikbaarheid voor iedereen bevorderen

Gastvrijheid

- Zorgen dat iedereen verbonden is
- Zich welkom voelen in Eeklo

Wonen

- Gezond wonen

- Verbinding tussen wijken: geen getto's creëren
- Wijkraden
- Ondersteunende diensten
- Opbouwwerkers
- Sociale cohesie tussen mensen en sociale mix
- Contact tussen bureaus en ontmoetingsruimtes in de wijk
- Leegstand aanpakken: renovatie stimuleren
- Wonen voor alleenstaanden: aanbod (en betaalbaarheid) komt in het gedrang
- Creëren van aangename buurten: mix van woonvormen en mix van samenstelling
- Burgers betrekken in de ontwikkeling ervan
- Aandacht voor gezinnen en kinderen

Zorgaanbod

- Gezondheid is belangrijk
- Levenslang (zelfstandig) wonen
- Voldoende en kwalitatieve kinderopvang

Kindvriendelijk

- Kindgerichtheid
- Aanbod voor alle leeftijden (ook voor diegenen die bij het kind zijn)

Participatie

- Burgers moeten op een makkelijke manier dingen kunnen melden
- Op diverse wijze naargelang de doelgroep: bijvoorbeeld sociale media voor jongeren
- Daarnaast ook nog antennes binnen de wijken
- Burger vaker bevragen
- Stem geven aan iedereen
- Superdiversiteit meenemen
- Als stad participatie faciliteren

Terug naar vroeger, maar op een moderne manier

Sociale samenhang op straat, spreek tegen elkaar

Wijken en buurten

- Mensen leren elkaar kennen
- Kunnen beroep doen op elkaar
- Inspraak
- Samenaankopen en samen renoveren
- Samentuinen en buurtwerking
- Buurthuis in bepaalde wijken
- Buurt inschakelen bij onderhoud van pleintjes, straten, ...
- Link met propere buurt en mooimakers
- Wijkbudget om daaraan te werken
- Beloning indien een wijk iets doet

Diversiteit

- Ontmoetingsmomenten met diverse doelgroepen creëren
- Educatie rond dit thema om zicht te verbreden
- Werkgroep diversiteit en andere maatschappelijke thema's

Senioren

- Niet bereikte senioren proberen bereiken
- Vrijwilligersvervoer
- Aandacht rond levensende: psycho-emotionele zorg en wilsbeschikking

Tewerkstelling

- Veel laaggeschoolde werklozen: inspanningen leveren om hen te activeren
- Veel kortdurende en deeltijdse jobs: komen snel terug in werkloosheid

8.5.2 Wereldraad – toekomsttoefening 4 oktober 2018

Wat zijn de belangrijkste items die aan bod kwamen?

- meer betrokkenheid met *scholen*: de Wereldraad ondersteunt projecten maar weet niet waar scholen mee bezig zijn. Ook zij hebben mondiale projecten. Er zou een uitwisseling moeten zijn van initiatieven op *sociale media* van de Wereldraad en de scholen
- er dient meer samenwerking te zijn tussen andere steden en gemeenten
- er dient een vaste rubriek te zijn in het stedelijk infoblad
- ook *bedrijven* hebben soms activiteiten of projecten rond mondiaal burgerschap maar deze info bereikt de Wereldraad niet
- ook *jeugdbewegingen* kunnen aangesproken worden

De leden stellen eveneens dat er binnenin de Wereldraad een expertise is waarop men beroep kan doen.

- expertise over bepaalde regio's in bepaalde landen
- expertise over bepaalde domeinen
- ervaring

De Wereldraad moet een toegangspoort zijn tot mondiaal burgerschap.

De Wereldraad moet een katalysator zijn tussen verschillende domeinen. Bv. de toenmalige Gros heeft mee geholpen aan de integratie bij het realiseren van het Rode Kruis Opvangcentrum in Eeklo.

De Wereldraad moet zich toeleggen op mondiale *doelgroepen* maar vooral op de inwoners van Eeklo die niet wakker liggen van de mondiale problematiek.

Dit kan door een herkenbaar verhaal te vertellen.

8.5.3 Uit: Memorandum Wereldraad

“Stad Eeklo heeft een mooie traditie in het ondersteunen van Eeklonaren en organisaties die in Eeklo actief zijn rond de noordzuidproblematiek. De komende zes jaar zal een structurele aanpak noodzakelijk blijven.

De Wereldraad vraagt aandacht voor de realisatie van de volgende punten:

1. *Onze stad ondersteunt actief de vierde pijler organisaties en de Ngo's die in Eeklo actief zijn. Een subsidiepot van € 1 per inwoner per jaar is het streefdoel*
2. *De stad helpt mee om de zichtbaarheid van de organisaties aangesloten bij de Wereldraad groter te maken door systematisch plaats vrij te maken in haar publicaties en op haar website.*
3. *De stad blijft investeren in een mondiaal ambtenaar.*
4. *De Wereldraad is naast adviesorgaan voor het beleid ook een ontmoetingsplaats voor iedereen die actief is in de Noord-Zuidbeweging*
5. *De stad gebruikt de agenda 2030, de duurzaamheidsagenda van de Verenigde Naties, als leidraad voor de opmaak van de beleids- en beheers cycli 2020-2025. De duurzaamheidsdoelstellingen overstijgen het beleidsdomein Noord-Zuid.*
6. *De stad ondersteunt initiatieven die helpen om de duurzaamheidsdoelstellingen in Eeklo te realiseren zoals bv fair-tradegemeente, repaircafés, promotie lokale landbouwproducten.*
7. *De stad geeft het goede voorbeeld door in alle openbare aanbestedingen aandacht te hebben voor duurzaamheid, schone kleren, faire producten.*
8. *De stad investeert in een duurzaamheidshuis. In dit huis kan de wereldwinkel worden ondergebracht maar is ook ruimte voor vergaderen en pop-up initiatieven rond noord-zuid en duurzaamheid.”*

8.5.4 Wijkcentrum De Kring

Op 14 december 2018 hadden we een gesprek met Jan Matthys, de coördinator van Wijkcentrum De Kring.

Wijkcentrum De Kring is een vereniging waar armen het woord nemen, een geïntegreerde basisschakel. Het wijkcentrum is een welzijnsorganisatie waar iedereen welkom is maar extra aandacht heeft voor mensen die het moeilijk hebben, kwetsbaar zijn, uitgesloten zijn, onderbeschermd zijn.

Met een toegankelijke dienstverlening ondersteunen ze mensen in hun basisnoden. Ze brengen mensen bijeen via verschillende activiteiten en werkgroepen. Door ontmoeting willen ze het netwerk van mensen in een kwetsbare positie vergroten. In haar werking schakelt het wijkcentrum voortdurend tussen materiële noden en immateriële noden.

Tevens strijden ze mee tegen de oorzaken of mechanismen die armoede en sociale uitsluiting in de hand werken of in stand houden. Dit doen ze door mensen te informeren, het verzamelen van signalen van mensen in een kwetsbare situatie, actie te voeren en met het beleid in gesprek te gaan. Door het geven van vorming maken ze anderen bewust van de leefwereld en uitsluiting van kwetsbare mensen.

Dit alles doen ze samen met een grote groep vrijwilligers die meewerken in al hun activiteiten en werkingen. Daarnaast werken ze samen met heel veel partners en (sociale) organisaties die hen op verschillende manieren ondersteunen

Vaststellingen en trends vanuit het wijkcentrum:

- Dak- en thuisloosheid stijgen. Dit is duidelijk merkbaar aan de bezoekers van De Kring.
- Ontoegankelijkheid van hulp- en dienstverlening voor bepaalde groepen waarbij De Kring vaak als toevluchtsoord, een soort laatste redmiddel wordt gezien door de doelgroep. Hierdoor ontstaat de vraag welke rol of functie De Kring hier moet in opnemen.
- Het belang van basis materieel aanbod blijft van groot belang
- Er is nood aan een outreachinge medewerker van OCMW/Sociaal Huis/CAW die holistisch en generalistisch de situatie bekijkt en samen met de betrokkene een plan opmaakt. Een soort mobiele intaker die op afroep langskomt.
- Verschuiving in de werking:
 - o gestart met een basis materieel aanbod
 - o in de loop der jaren veel werkingen uitgebouwd: ontmoeting, opvoedingsondersteuning, ...
 - o nu terug een stijging van de nood aan materiële ondersteuning vaak door een te laag besteedbaar inkomen (laag inkomen/uitkering vs dure huisvesting, EGW, ...) De doelgroep die hier nood aan heeft zijn zowel geboren Eeklonaars als nieuwe Eeklonaars.
- Klimaat: er moet lokaal nagedacht worden over maatregelen voor en impact op kwetsbare doelgroepen.
- Alles staat in het teken van de sociale cohesie/een sociale mix teweegbrengen (proportioneel universalisme). In dit kader moet er nagedacht worden over een hervorming van de sociale kruidenier.
- Speel- en babybazaar: In deze werkingen wordt een gemengd publiek bereikt en is er een duidelijke koppeling van het materiële en het immateriële aanbod. Het uitwerken van een kinderfietsdeelsysteem kan hier een volgende stap zijn.

Waarom komen bezoekers naar De Kring?

Bezoekers zijn op zoek naar:

- netwerk
- sociale contacten
- bepaalde werkingen die hun interesse wekken

Er is een evolutie merkbaar. Er worden meer kortlopende activiteiten georganiseerd. Er worden minder geprogrammeerde activiteiten opgezet maar vaker open activiteiten en meer buiten de Kring. Ook wordt meer aandacht gegeven aan gemengde, verbindende activiteiten.

Toekomst

- De Kring wil een sensibiliserende rol opnemen om co-creatie te organiseren met verschillende partners in een creatief proces. Ze zouden deze rol graag in de overeenkomst willen laten opnemen.
- Ze willen graag wijkgericht gaan werken. Een lopend voorbeeld is de huidige samenwerking met de jeugddienst in wijk Sint-Jozef. Hoe ze dit kunnen realiseren is echter nog niet duidelijk.
- Vrijtijdspunt Wegwijzer is momenteel minder in trek. De mogelijkheid om dit onder te brengen in een bestaande werking (vb. Sociaal Huis, Speelbazaar) moet worden bekeken.
- De samenwerking met stedelijke diensten die er al is kan in de toekomst ook anders aangepakt worden. Er moet meer ingezet worden op langdurige samenwerkingen.

8.6 Externe documenten

8.6.1 Uit: Decreet Lokaal Sociaal Beleid (2018)

De Vlaamse Regering heeft volgende Vlaamse beleidsprioriteiten bepaald in het kader van lokaal sociaal beleid (www.departementwvg.be/lokaal-sociaal-beleid):

Lokale besturen nemen een regierol op het vlak van lokaal sociaal beleid

“Het nieuwe decreet lokaal sociaal beleid wil lokale besturen ondersteunen in het voeren van een lokaal sociaal beleid en hen stimuleren om daarbij een regierol op te nemen. Die regierol behelst verschillende niveaus.

Op strategisch niveau gaat het om de ontwikkeling van een gedragen, integraal en inclusief sociaal beleid door het lokaal bestuur, in samenwerking met lokale actoren en de bevolking. Het lokaal sociaal beleid krijgt een plaats in het strategische meerjarenplan van het lokale bestuur, binnen de principes van BBC (beleids- en beheerscyclus). Goed lokaal sociaal beleid betekent dat een lokaal bestuur beleidsdoelstellingen in functie van lokale noden bepaalt. Dit brengt ons automatisch bij het belang van een omgevingsanalyse en van participatie van (potentiële) doelgroepen en alle relevante actoren, zoals daar zijn ouderen (via ouderenbeleid en ouderenparticipatie) en personen in een armoedesituatie.

Op tactisch niveau gaat het om de coördinatie van vraag en aanbod van de lokale sociale hulp- en dienstverlening. Dat betekent dat het lokaal bestuur een netwerk van publieke en private actoren uit de hulp- en dienstverlening coördineert en samenbrengt om te komen tot een complementair aanbod aan lokale sociale hulp- en dienstverlening dat maximaal is afgestemd op de lokale behoeften. In dit kader zijn de volgende Vlaamse beleidsmaatregelen van belang:

- Het versterken en faciliteren van een lokaal geïntegreerd gezinsbeleid
- Lokaal beleid op vlak van gezondheidszorg
- Aanpak van radicalisering en re-integratie van ex-gedetineerden
- Preventie en aanpak van dak- en thuisloosheid

Naast regisseur, is een lokaal bestuur ook actor: lokale besturen bieden zelf ook sociale hulp- en dienstverlening aan. We zien de lokale besturen als een belangrijke partner op dit vlak. Zij ontwikkelen eigen sociale hulp- en dienstverlening die complementair is aan diensten die andere actoren aanbieden op hun grondgebied. Dat staat uiteraard los van de taken op vlak van sociaal beleid die de lokale besturen nu ook al opgelegd krijgen vanuit de federale en Vlaamse overheid, en hangt samen met de specifieke lokale context. Is een lokaal bestuur zowel actor als regisseur, dan verwachten we dat het een beheersmodel voorziet dat rolconflicten uitsluit. De Vlaamse overheid legt niet zelf een bepaald beheersmodel op, omdat dit behoort tot de autonomie van de besturen. Het scheiden van de

rol van actor van de rol van regisseur kan op verschillende manieren gebeuren. Voorbeelden van hoe een beheersmodel eruit kan zien zijn: communiceren op een transparante wijze, gesystemiseerd overleg plegen met de lokale partners waar het lokaal bestuur verduidelijkt wat haar keuzes zijn en waar de partners een al dan niet bindend advies kunnen geven, en via een beslissingsprocedure met democratische controle en inspraak van de gemeenteraad. In het geval dat een bestuur bepaalde regisseurstaken toewijst aan een hulp- en dienstverleningsactor, dan moet deze actor eveneens de rol van actor op transparante wijze scheiden van de rol van regisseur.”

Lokale besturen realiseren de functies en werkingsprincipes van een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal

“Burgers kunnen met een veelheid aan vragen zitten. Het betreft hier vooral vragen over waar ze het best terecht kunnen voor hulp- en dienstverlening en dit zowel materieel, psychosociaal, juridisch of meer zorg gerelateerd. Soms zijn die vragen acuut, dikwijls chronisch. Daarnaast worden hulp- en dienstverleningsorganisaties geconfronteerd met complexe vragen van zeer kwetsbare doelgroepen, die men vaak niet alleen kan oplossen en waardoor samenwerking tussen deze partners zich opdringt.

Het is de bedoeling om de toegankelijkheid van de hulp te verhogen door de krachten te bundelen, zodat iedereen, en in het bijzonder de meest kwetsbaren (ouderen, zieken, personen met een handicap, personen in armoede), snel en binnen een aanvaardbare afstand, de weg vinden naar hulp. Een toegankelijk onthaal is bekend en bijgevolg snel herkenbaar, zichtbaar en pro-actief voor de burger.

1. Een Sociaal Huis uitbouwen

Een Sociaal Huis is minstens een herkenbaar lokaal aanspreekpunt voor lokale hulp- en dienstverlening, zowel voor burgers als voor externe aanbieders van sociale hulp- en dienstverlening.

2. De functies en werkingsprincipes van een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal realiseren

Het realiseren van de functies en werkingsprincipes van een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal (GBO) vormt een Vlaamse beleidsprioriteit. Het GBO is een samenwerkingsverband tussen minimaal het OCMW, het centrum voor algemeen welzijnswerk (CAW) en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen (DMW). Deze samenwerking is gericht op twee belangrijke doestellingen:

- *het realiseren van een toegankelijke sociale hulp- en dienstverlening*
- *het tegengaan van onderbescherming.*

Zo moet een GBO minstens objectieve en volledige info over het aanbod aan hulp- en dienstverlening verstrekken, rechten verkennen en realiseren, hulpvragen herkennen en met respect voor de keuzevrijheid van de cliënt naar de gepaste hulp- en dienstverlening doorverwijzen.

Dit GBO zorgt ervoor dat iedereen, en in het bijzonder de meest kwetsbaren, snel en binnen een aanvaardbare afstand de weg vindt naar hulp. Dat betekent dat het samenwerkingsverband bekend, herkenbaar en zichtbaar is voor de burger, dat men generalistisch werkt met specialisaties binnen handgebied, dat men outreachend werkt naar kwetsbare groepen, dat men zorgt voor continuïteit in de hulpverlening en dat men participatief en krachtgericht werkt.”

Lokale besturen nemen maatregelen die de vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening stimuleren

“Vermaatschappelijking van de zorg verwijst naar het streven om kwetsbare doelgroepen zoals mensen met beperkingen, chronisch zieken, kwetsbare ouderen, jongeren met gedrags- en emotionele problemen, mensen die in armoede leven, ... een eigen zinvolle plek in de samenleving te laten innemen, hen daarbij waar nodig te ondersteunen en de zorg zoveel mogelijk geïntegreerd in de samenleving te laten verlopen.

De keuze voor meer vermaatschappelijking is een keuze voor meer maatschappelijk engagement, vanuit een overtuiging dat kwetsbare mensen baat hebben bij verbondenheid en contact, voorbij en naast de relatie die er is met professionele zorgvertrekkers. Het doel van vermaatschappelijking is 'kwaliteit van leven' voor iedereen.

Vermaatschappelijking betekent niet dat de overheid haar verantwoordelijkheid afwentelt op de burger. Het betekent wel een fundamentele verschuiving in hoe zorg en welzijn wordt georganiseerd, omkaderd en gefinancierd. De overheid blijft een belangrijke rol spelen:

- *Faciliterend, door de nodige instrumenten te ontwikkelen en aan te bieden*
- *Subsidiërend, door organisaties die nieuwe initiatieven ontwikkelen te financieren*
- *Organiserend, aan de hand van een uitgebreid netwerk aan professionele dienstverlening waar mensen een beroep op kunnen doen wanneer de eigen kracht of de informele zorg in de samenleving te kort schiet*

Vermaatschappelijking beperkt zich niet tot de welzijns- en gezondheidssector. Het centraal begrip is 'inclusie' en dit houdt in dat ook andere beleidsdomeinen als werk, wonen, onderwijs, mobiliteit, ruimtelijke ordening, cultuur en sport actief moeten betrokken worden.

De lokale schaal is bij uitstek de schaal waarop vermaatschappelijking vorm kan krijgen. Ook op lokaal niveau beperkt vermaatschappelijking zich uiteraard niet tot de welzijnssector. Het lokaal bestuur zou ervoor kunnen opteren om de vermaatschappelijking te realiseren via ingrepen op flankerende beleidsdomeinen zoals mobiliteit, ruimtelijke ordening of huisvestingsbeleid. Mogelijke voorbeelden in het kader van de ruimtelijke ordening zijn het ontwikkelen van woonzorgzones, waarbij zorgvoorzieningen maximaal worden ingebed in de lokale samenleving. In het kader van mobiliteitsbeleid kan een lokaal bestuur een toegankelijkheidsbeleid voeren zodat iedereen, ook minder mobiele, vlot toegang kan krijgen tot publieke plaatsen of plaatsen die voor een breed publiek worden opengesteld.

Het lokaal bestuur is door zijn nabijheid ook het best geplaatst om zorgzame buurten te realiseren waarin professionele hulp en informele zorg samen worden ingezet om de zorg die nodig is, waar te maken. Het daadwerkelijk ondersteunen of zelf organiseren van vrijwillige en informele zorg en het informeren en sensibiliseren van burgers is hierin cruciaal.

Door het versterken van het persoonlijke netwerk, komen (kwetsbare) mensen weer in hun kracht te staan en velen ze zich verbonden met anderen. Sociale isolatie wordt zo doorbroken. Verschillende burgerinitiatieven leggen zich hierop toe en vormen een belangrijke partner naast het professionele zorgaanbod. Tal van vrijwilligers zetten zich in voor deze initiatieven, en brengen mensen (opnieuw) samen in een informeel netwerk. Dat kan op individueel niveau, maar ook op wijk- en buurtniveau.

8.6.2 Uit: Aanbevelingen voor een geletterde gemeente (Centrum Basiseducatie) (2018)

- *Maak van geletterdheid een horizontaal beleidsthema in stad of gemeente – voor 1 op de 7 volwassenen in Vlaanderen is laaggeletterdheid een rem om te functioneren in de maatschappij en op het werk.*
- *Maak uw dienstverlening toegankelijk voor laaggeletterden – digitale dienstverlening vraagt een zeker vorm van geletterdheid. Maak een prioriteit van e-inclusie*
- *Geef uw laaggeletterd personeel kansen en geef aandacht aan geletterdheid in uw HR-beleid – de inzetbaarheid van medewerkers en de efficiëntie van de diensten verhogen door van geletterdheid een HR-thema te maken*
- *Stimuleer lokale initiatieven om te werken aan geletterdheid*

8.6.3 Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)

De grote lijnen uit het actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt met telkens enkele actiepunten voor de gemeenten.

Gezinsvriendelijk beleid situeert zich in veel verschillende domeinen, van welzijn tot ruimtelijke ordening. We geven hier letterlijk de items weer op het vlak van WELZIJN.

1. Bied gezinnen groeikansen

1.1 alle gezinnen kunnen terecht in het Huis van het Kind

- maak van een Huis van het Kind een 'loket' waar gezinnen informatie vinden over het gezinsondersteunend aanbod van de gemeente in de meest ruime zin (gezondheid, handicap, opvoeding, onderwijs, vrije tijd, premies...)
- voorzie in de Huizen van het Kind ook ruimte voor ondersteuning van partnerrelaties of bemiddeling bij scheiding (vormingsaanbod en informatie over bemiddeling)

2 Geef gezinnen zekerheid, bescherming en veiligheid

2.2 gezinnen kunnen rekenen op financiële ondersteuning

- informeer gezinnen actief over alle gemeentelijke of andere premies (digitaal en op papier)
- zorg voor een toegankelijk infopunt dat gezinnen helpt met informatie over overheidssteun op Vlaams en federaal vlak (bv. kinderbijlagen en gezinsfiscaliteit), het uitoefenen van niet-automatische toegekende sociale rechten en financiële zaken zoals budgetbeheer
- zorg voor preventieve budgetbegeleiding voor gezinnen, d.w.z. begeleiding vooraleer ze kampen met financiële problemen of overmatige schuldenlast

2.3 duurzaam wonen voor elk gezin

- zorg voor voldoende sociale woningen voor alle gezinsvormen

3 Versterk de netwerken van gezinnen

3.2 mantelzorgers erkennen en ondersteunen

- ondersteun, stimuleer of ontwikkel laagdrempelige en bereikbare initiatieven in de buurt of de wijk. Bv. het behoud of de uitbouw van gezinszorg, poetshulp, een lokaal dienstencentrum, boodschappendienst, mindermobielen centrale, oppas- en opvang, respijtzorg, vakantie- en vrijetijdsinitiatieven...
- maak van het Sociaal Huis een duidelijk herkenbare plaats waar elke inwoner terecht kan voor laagdrempelige informatie over zorg en ondersteuning, met om het even welke vraag over welzijn of sociale administratie. Dit is ook de plek waar een zorgend gezin zich kan laten registreren

3.3 vrijwilligers moet je koesteren

- betrek vrijwilligers in lokale adviesraden en zorg voor een vrijwilligersvriendelijke vergadercultuur
- maak werk van een vrijwilligersbeleid: erken vrijwilligers en het verenigingsleven in de communicatie van de gemeente, organiseer een dankfeest voor vrijwilligers, organiseer of ondersteun activiteiten tijdens de Week van de Vrijwilliger...
- ondersteun de lokale jeugdwerkingen. Geef gemeentelijke premies voor kadervorming en bied materiële en logistieke ondersteuning om de werking te optimaliseren (activiteiten, speelterreinen en gebouwen, kampeermateriaal...).

8.6.4 Uit: Samen werken aan samenleven in uw gemeente (suggesties van de Koning Boudewijnstichting n.a.v. verkiezingen 2018)

Cluster 1: De buurt, centrum van sociale relaties en solidariteit

- ✓ buurtinitiatieven als aanstokers van sociale cohesie: sterke sociale cohesie wordt voor een groot deel op buurtniveau ontwikkeld. De gemeente kan een positief beleid voeren dat buurtinitiatieven aanmoedigt en ondersteunt, een rol opnemen in het samenbrengen van mensen, adviserende rol spelen, financiële leefbaarheid versterken door bv. een participatief budget.
- ✓ Filantropie dicht bij huis en dicht bij het hart

- ✓ *Onthaal en begeleiding van vluchtelingen: creëren van ontmoetingsplaatsen, het verhaal van vluchtelingen brengen via de gemeentelijke communicatie*

Cluster 2: vergrijzing & dementie: een humane aanpak

- ✓ *Zorgzame buurten: buurttelefoons, rol van de buurt om de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van kwetsbare, thuiswonende ouderen te versterken*
- ✓ *Dementievriendelijke gemeenten: oog hebben voor mantelzorgers, sociale inclusie van mensen met dementie, gebruik van de dementiemeter als zelfevaluatie- en inspiratie-instrument*

Cluster 3: Kinderen & jeugd

- ✓ *Onderwijs: versterken van het beleidsvoerend vermogen van scholen via een onlinezelfevaluatie-instrument voor scholen*
- ✓ *Kinderarmoede: vergt een lokaal armoedebeleid dat rekening houdt met de factoren waar gezinnen lokaal mee kampen.*

Cluster 4: Huisvesting, essentieel in armoedebestrijding

- ✓ *Bestrijding van energie- en waterarmoede: vooral eenoudergezinnen en oudere alleenstaanden kampen met energiearmoede. Er zijn ook duidelijke verbanden tussen energiearmoede en gezondheidsproblemen. Belang van een geïntegreerd lokaal woonbeleid en beleid tegen water- en energiearmoede; begeleiding van huishoudens in energie- en waterarmoede; strijd tegen energiearmoede door renovatie van sociale woningen*
- ✓ *Huurwaarborg is een belangrijk obstakel bij mensen in armoede – projecten wijzen uit dat: OCMW's verschillen betreffende toekenning van huursubsidies; toekenning van OCMW-huurwaarborg vraagt veel tijd; mensen hebben ook vaak sociale woonbegeleiding nodig.*

8.6.5 Uit: Scoren met lokaal sociaal beleid – Speelveld, spelregels, ploeg en tactiek (5 oktober 2018 / [Bram Verschuere](#), [Filip De Rynck](#), [Ben Suykens](#))

Het speelveld waarop het lokaal sociaal beleid wordt uitgetekend ziet er voor elke gemeente anders uit. Er is een palet aan tactische en strategische keuzes voorhanden, zodat elk lokaal bestuur een goede wedstrijd kan spelen.

“Welk aanbod van zorg?”

Lokale bestuurders zullen bij de start van de nieuwe legislatuur geconfronteerd worden met de vraag: welke zorg en ondersteuning willen wij onze inwoners aanbieden? En hoe? Moeten we aankloppen bij andere actoren? Bij private zorgaanbieders of andere overheden?

Dit zijn belangrijke vragen. Burgers komen met problemen meestal eerst bij hun lokaal bestuur aankloppen, omdat het zo dichtbij is. En als er één beleidsdomein is waarbij het in essentie om mensen gaat, dan wel het sociaal beleid: kinderen in armoede, zorgbehoevende senioren, gezinnen met een nood aan kinderopvang, of integratie van nieuwkomers.

...Het speelveld van lokale besturen lijkt overal gelijk, maar schijn bedriegt. Elk lokaal bestuur wordt met gelijkaardige maatschappelijke uitdagingen geconfronteerd, maar de omvang verschilt. Neem de werkloosheid, vergrijzing, wooncrisis of migratie. Deze slaan niet overal even hard toe.

Ongelijke gevolgen

Dat betekent dat de gevolgen van deze uitdagingen niet gelijk zijn voor alle gemeenten. Als de overgrote meerderheid van de vluchtelingen naar stedelijke centra trekt, is het effect van de migratiecrisis daar sterker voelbaar dan elders.

Hetzelfde kunnen we zeggen over de economische crisis. Die treft gebieden met een traditionele maakindustrie harder dan regio's waar mensen vooral in minder crisisgevoelige sectoren werken. Ook vergrijzing, en de bijhorende zorgvraag, komt niet in elke gemeente even sterk naar voor...

De spelregels

Spelregels krijgen ze opgelegd van centrale besturen, en deze zijn recent veranderd. De integratie van het OCMW in de lokale besturen, vanaf 2019, springt het meest in het oog. Deze beslissing past in het decentralisatiebeleid van de Vlaamse regering, die daarmee de bevoegdheden van de lokale besturen wil versterken. Een aantal materies die raakvlakken hebben met het sociaal beleid, zoals cultuur, sport, en jeugdwerk, zijn al naar het gemeentefonds overgedragen. Over die middelen kunnen de lokale besturen nu autonoom beschikken.

De integratie van het OCMW moet volgens voorstanders leiden tot een lokaal sociaal beleid waarbij zorg en welzijn aandacht krijgen in alle beleidsdomeinen. Denk maar aan wonen, vrije tijd, ruimtelijke ordening en mobiliteit. Welzijn en zorg mogen, met andere woorden, niet los van andere beleidsdomeinen gezien worden. Op elk domein kunnen beslissingen genomen worden die impact hebben op mensen met zorgnoden of welzijnsvragen.

De mate waarin de Vlaamse lokale besturen effectief integraal sociaal beleid gaan ontwikkelen, kan je op dit moment niet voorspellen. En zullen onze lokale besturen blijven investeren in sociaal beleid, wanneer er niet langer zo iets als het OCMW bestaat? Ook daar kan je nog geen uitspraken over doen.

Van actor naar regie

Een andere belangrijke recente Vlaamse beleidskeuze, is dat de lokale besturen een onderscheid moeten maken tussen hun actorrol en hun regierol. Kort door de bocht betekent dit dat lokale besturen niet langer zowel diensten mogen aanbieden als het veld van lokale dienstverleners coördineren. Een voorbeeld: veel lokale besturen bieden kinderopvang aan. Dat aanbod bestaat naast private kinderopvanginitiatieven, die in de gemeente aanwezig zijn. Dit zie je ook in de ouderenzorg. Heel wat lokale besturen baten woonzorgcentra uit, terwijl er private woonzorgcentra actief zijn in hun gemeente.

Tegelijkertijd zijn de lokale besturen verantwoordelijk voor zorgplanning. Ze regisseren. Wat is de vraag naar kinderopvang of ouderenzorg en wat is het aanbod? Hoe stemmen we dat op elkaar af? In die regierol zijn de lokale besturen gesprekspartner van de Vlaamse overheid. Die laatste bepaalt hoeveel middelen voor zorg er in welke gemeente belanden. Hoeveel subsidies krijgt welke aanbieder voor hoeveel zorgplaatsen? Dat wordt in Brussel beslist.

Het gevaar bestaat dat lokale besturen eigen initiatieven bevoordelen wanneer ze met de Vlaamse overheid in gesprek gaan. Vandaar de vraag naar rolscheiding. Maar het aanbod van lokale besturen ontstaat vaak uit noodzaak. Omdat de lokale nood voor ouderen zorg of kinderopvang bijvoorbeeld te groot is. Of omdat er te weinig privaat initiatief is. Of omdat het privaat initiatief voor sommige kansengroepen ontoegankelijk is omwille van, bijvoorbeeld, de prijs.

Geïntegreerd breed onthaal

Een derde richtlijn van de Vlaamse overheid aan de lokale besturen is om een geïntegreerd breed onthaal te organiseren. Dat is een wat dure term voor iets wat een evidente rol van een lokaal bestuur zou moeten zijn: ervoor zorgen dat de meest kwetsbare burgers de toegang naar de hulpverlening en de zorg vinden.

Veel lokale besturen richten al sociale huizen op die dienstdoen als toegankelijke loketten waar burgers met al hun welzijns- en zorgvragen terecht kunnen. Indien nodig worden burgers doorverwezen naar gespecialiseerde dienstverlening.

Twee andere actoren doen hetzelfde: de diensten maatschappelijk werk van de mutualiteiten en de centra algemeen welzijnswerk. De Vlaamse overheid vraagt de lokale besturen om de nodige samenwerking op te zetten. Zodat de mazen van het net, waar kwetsbare mensen vaak als eerste doorvallen, zoveel mogelijk gedicht worden.

Duidelijke opdrachten

De opdracht die de Vlaamse overheid geeft aan de lokale besturen kan dus worden samengevat als: voer een integraal lokaal beleid door van sociaal beleid een duidelijke gemeentelijke bevoegdheid te maken, zorg ervoor dat alle burgers, en zeker de meest kwetsbaren, toegang tot zorg en hulpverlening krijgen en evolueer van een actor naar een meer regisserende rol.

De mate waarin lokale besturen deze opdrachten kunnen aanpakken, wordt sterk bepaald door de zogenaamde bestuurskracht...

...Kan het bestuur de beleidsdoelen realiseren met de beschikbare middelen?

Verschillen tussen gemeenten

Neem de schaal: 70% van de Vlaamse gemeenten telt minder dan 20.000 inwoners. Een kleine 25% telt tussen de 20.000 en 40.000 inwoners, en slechts 6% van de Vlaamse gemeenten heeft meer dan 40.000 inwoners. De schaal hangt deels samen met de middelen: meer inwoners leidt tot meer belastinginkomsten. En een grotere ambtelijke organisatie levert schaalvoordelen op.

Maar besluiten dat meer bestuurskracht samenhangt met een grotere schaal is iets te simpel. Een grotere schaal leidt niet automatisch tot betere resultaten, omdat deze resultaten relatief zijn. Een kleine gemeente kan een bepaald probleem op haar maat en met haar mogelijkheden effectief aanpakken terwijl een grote stad hetzelfde probleem maar niet opgelost krijgt, ondanks de grotere capaciteit.

Er zijn ook belangrijke verschillen tussen even grote gemeenten op vlak van de gemiddelde socio-economische situatie van de inwoners. Deze situatie bepaalt zowel de belastinginkomsten en dus financiële slagkracht als de lokale noden. Zijn er bijvoorbeeld veel of weinig mensen in armoede of met financiële problemen?

Een lokaal bestuur moet dus haar mogelijkheden en bestuurskracht kennen. Op basis daarvan bepaalt ze haar tactiek. De keuzes die een lokaal bestuur maakt bij het uitrollen van sociale dienstverlening, zullen mee afhangen van zaken als schaal en socio-economische situatie van de gemeente.

De tactiek die het lokaal bestuur kiest om deze opdrachten tot een goed einde te brengen, is vooral een organisatorische vraag, die evenwel niet ideologisch neutraal is. De keuze voor een organisatie-model is sterk afhankelijk van de context: capaciteit, omgeving en politiek. En het gekozen organisatie-model zal het lokaal sociaal beleid kleuren. We illustreren dit voor elk van de drie opdrachten.

Sociale toets

In een maximale lezing betekent integraal beleid dat het sociaal beleid als horizontaal beleidsdomein bij de burgemeester gelegd wordt. Dat geeft niet alleen het nodige politiek gewicht aan sociaal beleid, maar het kan ook betekenen dat er de nodige politieke druk wordt gelegd, zodat in andere beleidsdomeinen voldoende aandacht is voor kwetsbare burgers. Sociaal beleid wordt geïntegreerd in andere beleidsdomeinen, en de burgemeester bewaakt.

Een meer afgezwakte vorm van integraal beleid is dat elke beslissing op elk beleidsdomein vergezeld gaat van een sociale toets. Welk effect hebben maatregelen op vlak van pakweg vrije tijd, wonen of mobiliteit voor kwetsbare of zorgbehoevende burgers?

Wanneer sociaal beleid in een koker van één bevoegdheidsportefeuille wordt gestopt, bij een schepen van welzijn of sociale zaken, dan verkleinen de kansen op integraal lokaal sociaal beleid. Dit is zeker het geval wanneer die schepen onvoldoende politiek gewicht in de schaal kan leggen om collega-schepenen warm te maken voor sociale toetsen.

Of er echt integraal sociaal beleid zal worden gevoerd, is hoofdzakelijk een politieke keuze die gemaakt wordt aan het begin van de legislatuur.

Toegankelijk onthaal

Het organiseren van de toegang tot sociale dienstverlening voor de meest kwetsbaren is ook een politieke keuze. Want uiteindelijk gaat het om hoeveel geïnvesteerd wordt in een goed en toegankelijk onthaal.

Die geïnvesteerde middelen bepalen mee welke drempels mensen ervaren. Is er burgers nabije buurtwerking? Worden mensen actief aangesproken? Zijn er afspraken met verenigingen en andere organisaties over het signaleren van problemen of zorgnoden? Wordt er proactief informatie over het dienstverleningsaanbod verspreid? Of is er enkel een digitaal sociaal huis in de vorm van een website?

Uiteraard is het organiseren van een goed onthaal ook een kwestie van capaciteit. Eigen middelen van het lokaal bestuur, maar ook middelen in de samenleving. Het helpt als mutualiteiten en het algemeen welzijnswerk een werking hebben op het grondgebied en er afspraken met hen kunnen worden gemaakt. Het helpt als er in de gemeente of in de wijk veel sociaal kapitaal is dat ook actief welzijnsnoden kan signaleren.

Private sector

En wat met de keuze voor acteur of regisseur? Welke tactische opties heeft het lokaal bestuur hier? In de meest extreme vorm organiseert het bestuur zelf geen dienstverlening. Deze besturen kiezen ervoor om de dienstverlening volledig over te laten aan de private sector.

Dat kan door de markt te laten spelen. Een andere optie, met een al langere geschiedenis, is om nauw samen te werken met de private non-profit sector, die in Vlaanderen een historisch sterke positie heeft in het welzijns- en zorglandschap. Dat leidt nu ook tot nieuwe vormen van publiek-private samenwerking, waardoor de grenzen tussen publiek en privaat initiatief vervagen.

In de mildere vorm van scheiding van actor- en regierol kan het lokaal bestuur ervoor opteren om een verzelfstandigd zorgbedrijf op te richten. Zo'n zorgbedrijven worden steeds vaker opgericht om de welzijnsdienstverlening te leveren. Het zijn verzelfstandigde organisaties die afstand bewaren tegenover het regisserende gemeentebestuur ...

Ideologische discussie

De mate waarin een lokaal bestuur haar actor- en regierol echt kan scheiden, hangt af van de omstandigheden. Soms is een lokaal bestuur gedwongen om te investeren in eigen publieke dienstverlening omdat het private aanbod onvoldoende kwantiteit of kwaliteit garandeert.

Organisatorische keuzes zijn niet neutraal. Ze worden niet enkel op basis van de beschikbare middelen of het aanwezige privaat zorgaanbod gemaakt. De verschillende opties zijn vaak onderhevig aan ideologisch geladen discussies.

Is een voldoende groot publiek aanbod noodzakelijk om de meest kwetsbaren te kunnen bedienen, omdat de private sector er misschien te weinig oog voor heeft? Kunnen we de markt loslaten op de meest kwetsbare mensen? Willen we lokale beleidsautonomie afstaan aan een bovenlokaal samenwerkingsverband? Het antwoord op dit soort vragen is sterk afhankelijk van de politieke kleur van wie het antwoord formuleert.

Realistische verwachtingen

Rest de vraag: werkt de tactiek? Los van de organisatorische keuzes die een lokaal bestuur al dan niet maakt: wat kunnen we redelijkerwijs van onze lokale besturen verwachten op vlak van lokaal sociaal beleid?

Zijn te weinig plaatsen in de kinderopvang of bedden in woonzorgcentra toe te schrijven aan lokale beleidskeuzes? Is het lokale bestuur verantwoordelijk voor de stijgende armoede in de gemeente? Gemeenten kunnen voor zichzelf ambities stellen, maar in hoeverre kan je het lokale bestuur afrekenen als deze ambities niet gehaald worden?

Deze vragen roepen een meer fundamentele vraag op: is het lokale bestuursniveau, zoals het nu georganiseerd is, het meest geschikt voor de grote welzijnsuitdagingen van onze tijd? Kunnen lokale besturen, met de kaarten die ze toebedeeld krijgen, wel impact hebben?

Weinig echt hefboomen

We zijn de laatsten om te beweren dat lokale besturen niet ambitieus mogen zijn op het vlak van sociaal beleid. En we weten dat veel lokale besturen veel middelen investeren in hun lokaal sociaal beleid.

Maar we moeten ook toegeven dat veel lokale besturen maar weinig hefboomen hebben om het verschil te maken. Dat is een kwestie van capaciteit en schaal. En dat heeft ook en vooral te maken met het feit dat veel beleidskeuzes die een grote impact hebben op het welzijn van mensen, op hogere bestuursniveaus worden genomen.

Op het federaal niveau worden keuzes gemaakt over de uitkeringen en leeflonen. Op Vlaams niveau wordt er beslist over de hoogte van de kinderbijslag en of deze al dan niet inkomensafhankelijk moet zijn. Dit alles heeft een directe weerslag op het lokale niveau.

De Vlaamse regering legt de prijs van een kamer in een woonzorgcentrum, de omvang van het budget dat een persoon met een beperking ontvangt, of de prijs van de kinderopvang vast. Deze beslissingen bepalen voor veel mensen de kans op toegang tot kwaliteitsvolle zorg.

Nauwelijks regulering

Wat ook meespeelt, is dat op een aantal cruciale beleidsdomeinen er nauwelijks sprake is van regulering door de overheid. Ook niet door de centrale overheid. Bijvoorbeeld op vlak van woonbeleid, meer bepaald de huurmarkt, waar heel wat kwetsbare mensen op aangewezen zijn.

Dit is in feite een fundamentele discussie over de rol van de overheid in een vrije markt. Wil men overheidssturing van bijvoorbeeld de huurmarkt, omdat dit van belang is voor een effectief en integraal sociaal beleid? Dan betekent dat een politieke keuze die breekt met het verleden. Vervolgens duikt de vraag op of dit soort regulering een taak is van lokale besturen. En of de lokale besturen de capaciteit in huis hebben om effectief te kunnen reguleren: het beheren en monitoren van data, en het ontwikkelen van een performante regelgeving en dienstverlening.

Verschil maken

Veel instrumenten om integraal lokaal sociaal beleid te voeren ontbreken of liggen bij centrale overheden. Het punt is hier: de impact van centraal beleid, of het ontbreken ervan, dreigt op een aantal domeinen de discussie over integraal lokaal sociaal beleid bij voorbaat te compromitteren. Integratie van het OCMW, is om die reden geen garantie op effectief integraal lokaal sociaal beleid. Lokale besturen missen immers een aantal cruciale hefboomen om echt sturend op te treden. En dan is het soms lastig om voor kwetsbare mensen het verschil te maken.”

8.6.6 Uit: Memorandum Verso (Vereniging voor social profit organisaties) – vijf voorstellen (2018)

- 1) *Koester een ondernemersvriendelijk klimaat voor sociale ondernemingen: aandacht voor bereikbaarheid, goede infrastructuur, fiscale voordelen*
- 2) *Blijven investeren in zorg en welzijn: zorg voor ouderen, sociaal aanbesteden*
- 3) *Blijven investeren in jeugd, sport en cultuur*
- 4) *Social profit als motor van werkgelegenheid: participatie in uitbouw van lokale diensteneconomie, ondersteuning en performante samenwerking*
- 5) *Investeer in overleg en samenspraak.*

8.6.7 Uit: de digitale kansarmoedebarmeter van de Koning Boudewijnstichting (2020)

“De coronacrisis heeft duidelijk aangetoond welke opportuniteiten digitale technologieën met zich meebrengen. Ze heeft echter ook pijnlijk blootgelegd dat niet iedereen mee is. Voor deze mensen betekent dat een belemmering voor hun deelname aan de samenleving en de toegang tot hun rechten. We moeten vermijden dat de voordelen van de toenemende digitalisering van onze samenleving vooral te beurt vallen aan groepen die sociaal, cultureel en economisch al bevoordeeld zijn, waardoor de kloof tussen sociale groepen dieper wordt.

a) De ongelijke toegang tot digitale technologieën of ‘De digitale kloof van de eerste graad’

Een grote meerderheid van de Belgen heeft thuis een internetverbinding: het ging in 2019 om 90% van de huishoudens. 88% van hen heeft een breedbandaansluiting. Dat betekent ook dat 10% van de Belgische bevolking thuis niet over een internetverbinding beschikt.

De kwaliteit van de internetverbinding wisselt naargelang van de gewesten. In Wallonië blijven er gebieden (zones blanches) die niet zijn uitgerust met een glasvezelkabel of waar de verbinding van slechte kwaliteit is.

In 2019 waren de gezinnen met een laag inkomen en de alleenstaanden het minst met het internet verbonden:

o bijna drie huishoudens op tien met een laag inkomen beschikken thuis niet over een internetverbinding. In vergelijking met onze buurlanden en het Europese gemiddelde vertoont België inzake internettoegang volgens het inkomen de grootste ongelijkheid.

o 22% van de alleenstaanden en 9% van de koppels zonder kinderen hebben thuis geen internetverbinding. Alleenstaande vrouwen in Wallonië zijn het meest kwetsbaar: 30% van hen beschikt thuis niet over een internetverbinding.

De manieren waarop mensen met het internet zijn verbonden worden steeds mobieler. De smartphone wordt dé drager waarmee mensen op het internet gaan, onafhankelijk van hun inkomen, opleidingsniveau of leeftijd.

De individuen die economisch en sociaal-cultureel het meest bevoordeeld zijn, zijn ook het vaakst multi verbonden. Anders gezegd: hoe lager het inkomen en hoe lager het opleidingsniveau, hoe meer de smartphone de enige drager is waarmee men z'n internetverbinding tot stand brengt. Het type drager heeft echter een belangrijke invloed op zowel de gebruiksmogelijkheden en -vormen als op de ontwikkeling van digitale competenties.

In 2019 was slechts 8% van de Belgen tussen 16 en 74 jaar een niet-gebruiker van het internet. Dat cijfer was in 2015 nog bijna het dubbele (14%):

o bijna een kwart (24%) van de mensen met een laag inkomen is een niet-gebruiker. De kloof volgens inkomen is de jongste vier jaar kleiner geworden, maar blijft in België groter dan in onze vier buurlanden en dan het Europese gemiddelde.

o meer dan één Belg op vijf (21%) die respectievelijk laaggeschoold is en tussen 55 en 74 jaar oud, gebruikt het internet niet. Dat percentage stijgt tot 28% bij de mensen tussen 65 en 74 jaar.

o deze tendensen zijn in Wallonië meer uitgesproken dan in Vlaanderen.

b) Ongelijkheid op het vlak van digitale competenties of 'De digitale kloof van de tweede graad'

In 2019 beschikte slechts 38% van de Belgen over gevorderde digitale vaardigheden.

32% van de individuen heeft zwakke digitale vaardigheden. Als we daar de 8% niet-gebruikers aan toevoegen, dan kunnen we stellen dat 40% van de Belgische bevolking kwetsbaar is voor de toenemende digitalisering van de samenleving.

Deze kwetsbaarheid stijgt tot 75% van de mensen met een laag inkomen en die laaggeschoold zijn. Ook 79% van de vrouwen tussen 55 en 74 jaar, en 54% van de werkzoekenden, zijn digitaal kwetsbaar.

Kenmerkend voor digitale vaardigheden is dat ze voortdurend moeten worden bijgesteld. De snelle en permanente digitale innovaties verplichten iedereen om zijn vaardigheden continu op peil te houden. Wie dat niet doet, raakt achterop.

c) Ongelijkheid op het vlak van het gebruik van essentiële diensten of 'De digitale kloof van de derde graad'

In 2019 gebruikten negen Belgen op tien tussen 16 en 74 jaar regelmatig het internet, thuis of op andere plaatsen, van wie de grote meerderheid dagelijks (85%). De frequentie in het gebruik is globaal genomen dezelfde in de drie Belgische gewesten.

Internetbankieren en e-commerce hebben de Belgen zich in grote mate eigen gemaakt. Het gebruik van digitale overheidsdiensten lijkt daarentegen sinds enkele jaren op hetzelfde peil te blijven. Volgens de enquête van Statbel-Eurostat is een regelmatige gebruiker iemand die in de drie maanden voorafgaand aan de bevraging minstens één keer het internet heeft gebruikt

o in het Vlaams Gewest worden de diverse onlinediensten het vaakst gebruikt, zowel e-banking (82%) als onlineaankopen (76%). Ter vergelijking: de percentages voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bedragen respectievelijk 67% en 66%, en voor het Waals Gewest 77%

en 67%. Alleen voor e-administratie zijn de gebruikspercentages globaal genomen vergelijkbaar in de drie gewesten.

o de groepen die sociaal-economisch en cultureel meer zijn achtergesteld maken minder online gebruik van essentiële diensten dan de groepen uit meer bevoordeelde milieus. 51% van de internetgebruikers met een laag inkomen en 57% van degenen met een laag opleidingsniveau deden nog nooit een onlineaankoop. 37% van hen hebben nog nooit e-banking gebruikt en 55% en 67% heeft nog nooit gebruik gemaakt van e-administratie.

o 56% van de internetgebruikers met een laag inkomen en 57% van degenen met een laag opleidingsniveau kiezen ervoor om online geen formulieren te bezorgen aan administraties, terwijl ze nochtans deze administratieve stap (bv. tax on web) moesten zetten. De belangrijkste reden die hiervoor wordt aangehaald is dat men dan hulp moet vragen aan een derde. Dat wordt gevolgd door: te weinig vaardigheden en de complexiteit van de administratieve stappen.

Deze cijfergegevens lijken aan te tonen dat de voordelen van de toenemende digitalisering van onze samenleving vooral ten goede komen van de groepen die sociaal, cultureel en economisch bevoordeeld zijn. Hierdoor wordt de kloof tussen de sociale groepen in onze samenleving dieper.”

8.6.8 Uit: ICT-bezit en -moeilijkheden van personen die leven in armoede: Een vergelijkend vragenlijstonderzoek (Universiteit Gent - 2020)

Dit zijn de kernbevindingen uit het onderzoek dat werd gevoerd vóór de COVID-19 pandemie. We kunnen dus alleen maar vermoeden dat de effecten van onderstaande cijfers alleen maar groter zijn geworden ten gevolge van de pandemie. Aan dit onderzoek werkte ook Wijkcentrum De Kring mee.

- 20,7% van de inkomensarme personen heeft thuis geen vaste computer, laptop of tablet omdat dit te duur is. Bij de niet-inkomensarme personen is dit 2,1%.
- 15,5% van de inkomensarme personen heeft geen internetverbinding thuis omdat dit te duur is, terwijl niemand van de niet-inkomensarme personen dit als reden vermeldde.
- ongeveer 30% van de inkomensarme personen ervaart vaak vragen of problemen bij het gebruik van een computer of smartphone in het algemeen. Bij de niet-inkomensarme personen is dit ongeveer 7%.
- ongeveer 40% van de inkomensarme personen kan problemen of vragen bij het gebruik van een smartphone of computer niet zelf oplossen of heeft hulp nodig wanneer hij/zij iets nieuw probeert. Bij de niet-inkomensarme personen gaat het om ongeveer 15%.
- ongeveer 40% van de inkomensarme personen ervaart moeilijkheden om online naar werk te zoeken (online vacatures vinden, solliciteren of zich registreren als werkzoekend). Bij de inkomensarme personen gaat het om ongeveer 10%.
- ongeveer 40% van de inkomensarme personen ervaart moeilijkheden om online financiële tegemoetkomingen aan te vragen (online een uitkering of premie aanvragen). Bij de niet-inkomensarme personen is dit ongeveer 20%.
- ongeveer 30% van de inkomensarme personen ervaart moeilijkheden om online belangrijke informatie te vinden (over sociale diensten, verzekeringen en EGW). Bij de niet-inkomensarme personen is dit ongeveer 10%.

De digitale kloof is dus nog altijd bijzonder groot. Voor veel elementaire zaken schept dit een groot probleem, wat alleen nog maar meer zichtbaar werd in 2020 t.g.v. de lockdown en de opgang van alle digitale vergader- en afspraken tools.

8.6.9 Lokale ArmoedeBarometer (2020)

De 13de ArmoedeBarometer van Decenniumdoelen kleurt oranje: in 275 van de 300 gemeenten is de armoede (zeer sterk) gestegen in vergelijking met 12 jaar geleden. De ArmoedeBarometer evalueert de evolutie van armoede sinds 2008 voor de 300 Vlaamse gemeenten en dus voor Vlaanderen. Ze gebruikten hiervoor 16 indicatoren. Een greep uit de 16 meest in het oog springende:

- de armoede stijgt sterk tot zeer sterk in 275 van de 300 Vlaamse gemeenten.
- in 193 gemeenten stijgt de kinderarmoede, in 103 gemeenten blijft de kinderarmoede even hoog als in 2008.
- eind 2019 zijn er nog amper 9 gemeenten met een kinderarmoede onder de 2%, in 2008 waren er 60 gemeenten met een kinderarmoede van minder dan 2%.
- in 220 gemeenten stijgt het aantal personen met een leefloon, in amper 16 gemeenten daalt het aantal personen met een leefloon.
- in 159 gemeenten stijgt de langdurige werkloosheid, waarvan in 91 gemeenten sterk. In de kleine andere helft blijft de langdurige werkloosheid stabiel en dit ondanks de gunstige economische toestand eind 2019.
- in 265 gemeenten daalt het aantal schoolverlaters zonder diploma niet, in 115 gemeenten stijgt zelfs het aantal jongeren zonder kansen op de werkvloer.
- in 284 gemeenten groeit het aantal kandidaat-huurders voor een sociale woning sterk: meer dan 150.000 personen wachten op een sociale woning. De aangroei van het aantal sociale woningen staat hiermee in schril contrast: amper 1.300 woningen komen er per jaar bij. In 40 gemeenten daalt zelfs het aanbod sociale woningen.

Eind 2019 kleurde Vlaanderen dus al oranje. De economische en sociale gevolgen van COVID-19 komen daar vandaag nog bovenop. OCMW's, voedselbanken, onderzoekers verzameld in COVIVAT, armoedeorganisaties en sociale organisaties brengen elke dag nieuwe feiten over groeiende en schrijnende armoede. De pandemie verscherpt, verdiept en verbreedt de armoede. COVIVAT toonde aan dat vooral de armste en kwetsbaarste groepen getroffen zijn door de lockdown en de economische crisis: mensen met een laag diploma, huurders, alleenstaanden, en mensen met migratieachtergrond zijn de grootste slachtoffers, naast mensen die in flexibele en preciaire statuten werken.

8.6.10 Uit: sociaal rapport – impact Corona op werking Sociaal Huis Eeklo (mei 2020)

De economische en maatschappelijke impact van het coronavirus is groot. Ook de sociale impact dreigt groot te worden.

In onderliggend rapport proberen we een beeld te schetsen van de sociale impact op kwetsbare personen zoals we deze op heden (bijna twee maand nadat de maatregelen van kracht werden) merken in de werking van het Sociaal Huis.

We bekijken hierbij:

- Informatie uit rapporten UAntwerpen en VVSG
- Impact op aanvragen maatschappelijke dienstverlening en leefloon
- Welke noden worden gesignaleerd door cliënten?
- Welke impact kunnen we nog verwachten in de nabije toekomst?

Op basis van dit rapport kan nagedacht worden over maatregelen die lokaal kunnen ondernomen worden om de meest kwetsbare inwoners te ondersteunen.

8.6.10.1 Informatie uit rapporten

Bevraging UAntwerpen bij 124 OCMW's (midden april 2020)

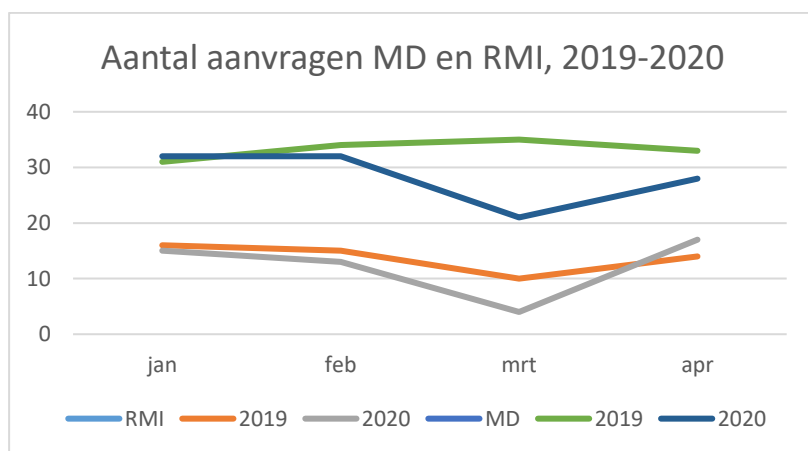
- Totaal aantal aanvragen leefloon is beperkt toegenomen (toename vooral alleenstaanden en personen met gezinslast)
- Toename van nieuwe vragen naar voedselhulp en voorschotten op uitkeringen
- Geen opmerkelijke stijging in aanvragen bij gekende cliënten
- Voornaamste noden: eenzaamheid, betalingsproblemen en voorschotten
- De onderzoekers vrezen hogere financiële druk bij lokale besturen:
 - o Toegenomen vraag naar voedselhulp
 - o Extra financiële steun
 - o Personeelskosten voor begeleiding leefloners, schuldhulpverlening en therapeutische interventies

Bevraging VVSG (9 OCMW's):

- Stijging in aantal hulpvragen, maar vooral informatieve vragen (hoofdzakelijk rond tijdelijke werkloosheid, leefloon en aanvullende steun)
- Nieuwe hulpvragers zijn voornamelijk personen die in tijdelijke werkloosheid zijn beland

8.6.10.2 Impact op aanvragen maatschappelijke dienstverlening en leefloon Sociaal Huis Eeklo

Het onthaalteam registreert alle nieuwe (aan)vragen die binnenkomen via het Sociaal Huis. Dit kunnen aanvragen maatschappelijke dienstverlening zijn, maar ook advies- en infovragen. In de periode vanaf de Coronamaatregelen (16/03/2020) tot 06/05/2020 werden 353 aanvragen genoteerd. 36 of 10% daarvan hielden verband met Corona. We merken dat dit vooral in de eerste weken het geval was, de laatste weken zijn deze vragen sterk geminderd. Hoofdzakelijk vragen in verband met verlies van job en tijdelijke werkloosheid (hulp bij aanvraag). Ook enkele vragen van personen zonder vast adres, die het extra moeilijk kregen door de 'blijf-in-je-kot'-maatregel.

In de maand maart 2020 waren 4 nieuwe aanvragen leefloon (RMI), in vergelijking met 10 vorig jaar. In de maand april 2020 waren er 17 nieuwe aanvragen leefloon, in vergelijking met 14 vorig jaar in dezelfde periode.

Sinds de start van de coronamaatregelen (13/03/2020) zijn er 20 nieuwe aanvragen leefloon geregistreerd. Niet alle zijn echter het gevolg van Corona. In dezelfde periode vorig jaar noteerden we 19 nieuwe aanvragen leefloon. We merken in april een stijging van het aantal aanvragen leefloon, maar het is onduidelijk of dit een gevolg is van de corona-maatregelen, of een inhaalbeweging ten opzichte van het uitzonderlijk lage aantal aanvragen in maart.

Voor wat betreft het aantal aanvragen maatschappelijke dienstverlening (financiële steun) zien we een gelijkaardig beeld: minder aanvragen in maart en lichte stijging in april. De cijfers blijven echter lager in vergelijking met vorig jaar.

Op dit moment is de impact op aanvragen voor financiële steun en leefloon beperkt. Er zijn hoofdzakelijk vragen in verband met verlies van job, inkomen en tijdelijke werkloosheid.

De vraag naar financiële steun (vb. voorschot op werkloosheid) zal afhangen van de snelheid waarmee de werkloosheidsdossiers worden afgehandeld. Volgens berichten in de media loopt de uitbetaling redelijk vlot. De aanvragen via de hulpkas verlopen iets trager dan de aanvragen via de vakbonden. Indien tijdig wordt uitbetaald, worden voorschotten via het OCMW vermeden.

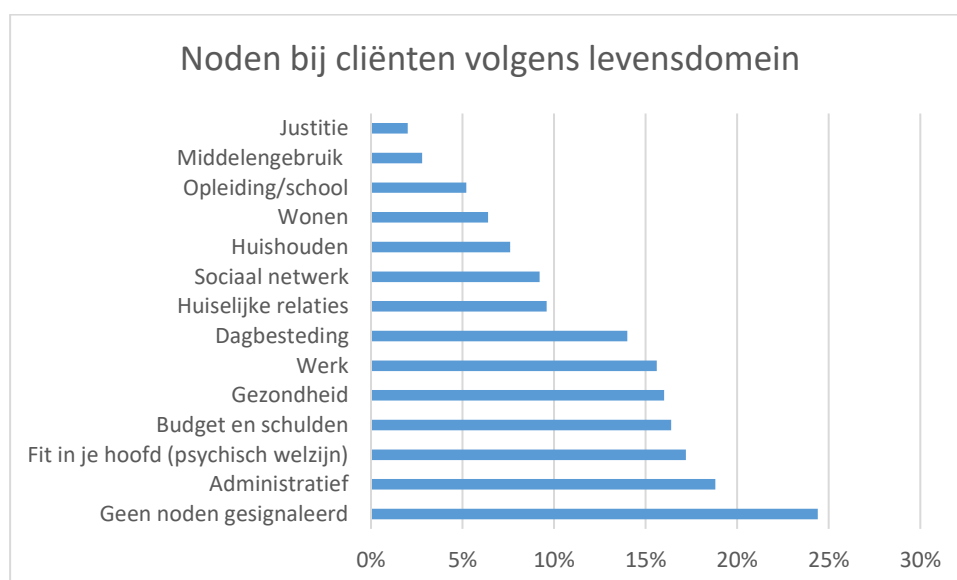
Mogelijks zijn er minder aanvragen omdat door de corona-maatregelen de dienstverlening van het Sociaal Huis minder toegankelijk is (sluiting van de gebouwen) of dat mensen hun aanvraag uitstellen omwille van de maatregelen. De verhuis van het OCMW naar Sociaal Huis begin maart kan ook een factor zijn die hierin meespeelt.

8.6.10.3 Overzicht noden bij cliënten

Alle maatschappelijk werkers werd gevraagd om pro-actief al hun cliënten te contacteren om te peilen naar specifieke noden als gevolg van de corona-crisis. Op deze manier houden we de vinger aan de pols.

Op basis van de registratie werden de zaken die door cliënten spontaan werden opgegeven genoteerd. Deze werden zowel kwantitatief als kwalitatief geanalyseerd. We classificeerden de noden volgens levensdomein.

Kwantitatieve analyse

Bij ongeveer 25% van de cliënten worden geen specifieke noden als gevolg van corona gesignaleerd. De meest voorkomende noden zijn administratief, psychisch welzijn, budget en schulden, gezondheid, werk en dagbesteding.

Dit rapport wordt regelmatig geactualiseerd en vormt de basis voor het uitwerken van een herstelplan tijdens/na corona met aandacht voor de kansarme groepen in Eeklo.

8.6.11 Uit: Digitale ongelijkheid in Vlaanderen. Een vergelijkend onderzoek tussen kwetsbare en niet-kwetsbare mensen (2021)

“Bij inkomensarme respondenten, alleenstaande respondenten en respondenten zonder een diploma hoger onderwijs is de afwezigheid van:

- toegang tot het digitale
- digitale vaardigheden en
- gebruiksmogelijkheden van digitale tools

twee tot zes keer hoger in vergelijking met niet-inkomensarme respondenten, niet-alleenstaande respondenten en respondenten met een diploma hoger onderwijs.

Toegang tot het digitale:

- 6,0% van alle respondenten heeft thuis geen vaste computer, laptop of tablet. Dit is bij inkomensarme mensen 19,7%, bij alleenstaanden 12,4% en bij lager opgeleiden 11,9%
- 19,9% van alle respondenten heeft thuis een of meerdere computers te kort zodat alle gezinsleden voldoende gebruik kunnen maken van internet. Dit is bij inkomensarme mensen 43,2%, bij alleenstaanden 24,3% en bij lager opgeleiden 30,4%
- 4,5% van alle respondenten heeft thuis geen internetverbinding. Dit is bij inkomensarme mensen 15,6%, bij alleenstaanden 10,0% en bij lager opgeleiden 8,8%.

Digitale vaardigheden

- 11,7% van alle respondenten is weinig vaardig in het zoeken van informatie op het internet. Dit is bij inkomensarme mensen 29,7%, bij alleenstaanden 20,0% en bij lager opgeleiden 21,9%
- 12,4% van alle respondenten ervaart problemen om online informatie te begrijpen. Dit is bij inkomensarme mensen 34,5%, bij alleenstaanden 24,6% en bij lager opgeleiden 24,1%
- 16,4% van alle respondenten geeft aan weinig vaardig te zijn in ICT-problemen oplossen. Dit is bij inkomensarme mensen 38,6%, bij alleenstaanden 30,2% en bij lager opgeleiden 29,9%.

Gebruiksmogelijkheden

- 11,9% van alle respondenten is niet in staat om het internet te gebruiken om alledaagse zaken te regelen (online bankzaken, aankoop, reservatie of ticket kopen). Dit is bij inkomensarme mensen 33,3%, bij alleenstaanden 22,0% en bij lager opgeleiden 25,4%
- 17,8% van alle respondenten is niet in staat om een job te vinden via het internet (online registreren als werkzoekend, vacatures zoeken, solliciteren). Dit is bij inkomensarme mensen 45,6%, bij alleenstaanden 31,7% en bij lager opgeleiden 34,6%
- 22,3% van alle respondenten is niet in staat om via het internet financiële tegemoetkomingen aan te vragen (online uitkering of subsidie aanvragen). Dit is bij inkomensarme mensen 52,4%, bij alleenstaanden 38,1% en bij lager opgeleiden 40,4%
- 16,3% van alle respondenten is niet in staat om belangrijke informatie te vinden via het internet (informatie over sociale diensten, huisvesting en verzekeringen). Dit is bij inkomensarme mensen 39,5%, bij alleenstaanden 28,7% en bij lager opgeleiden 30,2%.

Drie concrete aanbevelingen:

1. overheden moeten (blijvend) investeren in subsidiesystemen voor betaalbare ICT-toegang zodat kwetsbare personen en gezinnen zich voldoende computers en internet kunnen veroorloven. Dit kan door te investeren in toegang op openbare plaatsen. De covid19 pandemie heeft echter ook het belang van thuistoegang duidelijk gemaakt. Mogelijks kunnen telecomoperatoren internet, computers en smartphones tegen een sociaal tarief aanbieden aan kwetsbare personen en gezinnen.

2. overheden, publieke en private organisaties dienen steeds een minimale niet-digitale dienstverlening (bv. fysiek loket) te waarborgen en toegankelijke ondersteuning bij digitale dienstverlening (bv. bel- of chatlijn of fysieke hulpbalie) te voorzien voor burgers die niet in staat zijn om zelfstandig gebruik te maken van digitale diensten. Deze niet-digitale dienstverlening en ondersteuning bij digitale dienstverlening kan in samenwerking met andere organisaties, bv. in de vorm van een gezamenlijk(e) loket of zitdag waar burgers terecht kunnen voor vragen en begeleiding. Verder is het van belang ondersteuning bij digitale diensten toegankelijk en laagdrempelig te maken zodat zij die hulp nodig hebben zich niet schamen, maar juist positieve ervaringen opdoen in het gebruik ervan, hetgeen zich in de toekomst kan omzetten in meer zelfstandig gebruik.

3. er dient structureel te worden ingezet op digipunten of leerpunten waar burgers ervaringsgericht verschillende apps en websites kunnen leren gebruiken en waar wordt ingezet op het bevorderen van ICT probleemoplossende vaardigheden. Dit kan in de vorm van gestructureerde cursussen of in de vorm van ad hoc leermomenten, waarbij burgers met een concrete ICT-vraag of -nood langskomen die ter plekke wordt aangepakt, zoals nu al gebeurt in verschillende openbare bibliotheken. Hierbij is het van belang dat hulpvragers gestimuleerd worden om zaken onder begeleiding uit te proberen en niet louter een stappenplannetje te volgen of ICT-problemen in hun plaats laten oplossen.”

8.6.12 Uit: Decenniumdoelen - 2021

*“Op de eerste Lokale ArmoedeBarometer (september 2020) kleurde Vlaanderen rood: **omzeggens in elke Vlaamse gemeente is armoede uitgesproken aanwezig. Een stevig lokaal armoedebeleid is meer dan nodig, was toen de boodschap.** Dankzij de tweede Lokale ArmoedeBarometer (LAB2) is er een antwoord op de vraag of er een stevig lokaal armoedebeleid is.*

61 Vlaamse gemeenten en 2 Brusselse gemeenten werden door 180 lokale armoede- en middenveldverenigingen getoetst met een vragenlijst opgesteld door Decenniumdoelen (Eeklo was hier niet bij). Aan de hand van 70 vragen vinkten deze verenigingen, mensen in armoede en hun medestanders aan wat zij cruciaal vinden in de uitvoering van een lokaal armoedebestrijdingsbeleid. De verenigingen gaven aan of er een bepaald aspect van armoedebeleid in de gemeente aanwezig is.

De tweede Lokale Armoedebarometer geeft zo een beeld van het armoedebeleid op het lokale niveau. Bovendien dient de barometer ook als inspiratiebron voor de gemeenten.

Armoedebeleid veronderstelt een bewuste keuze van zowel lokale als hogere overheden. *Beleid, blijkt uit de LAB2, gaat dus niet enkel over middelen en instrumenten, maar gaat in de eerste plaats over een keuze voor een beleid.*

Zowel de federale als de Vlaamse overheid stuurt meer en meer beleid richting gemeenten. Gemeenten staan immers dicht bij de burger en kunnen antwoorden bieden die hogere overheden niet kunnen geven. Als het decentraliseren zorgt voor het ondermijnen van gelijke “rechten”, gelijke dienstverlening, gelijke ondersteuning en steun, goede betrokkenheid van mensen in armoede, dan is decentraliseren een verkeerde keuze met heel concrete negatieve gevolgen voor mensen in armoede.

De Vlaamse en federale overheid moeten verantwoordelijkheid opnemen. Lokaal armoedebeleid heeft nood aan duidelijke afdwingbare doelen, kaders en financiële middelen gekaderd binnen een stevig Vlaams en federaal armoedebeleid.

Participatie is een noodzakelijke voorwaarde

De vragenlijst heeft veel aandacht voor participatie en overleg. 75% van de bevroegde gemeenten pleegt overleg. Maar dit overleg is zelden structureel. Zelfs het gemeentelijk armoedeplan wordt maar in 1 op 3 gemeenten besproken met de lokale armoedevereniging. Toch zijn er heel wat gemeenten die inzetten op participatie en sterke initiatieven nemen om iedereen te betrekken bij het beleid.

Zichtbaar maken van wie onzichtbaar is

Discriminatie en sociale uitsluiting duwt mensen in armoede. In het beleid zijn mensen met een migratieachtergrond in de meeste gemeenten weinig zichtbaar.

Strijd tegen discriminatie en uitsluiting zijn de 'missing topics' van het lokale armoedebeleid.

Gemeenten moeten hier hun verantwoordelijkheid opnemen. De Vlaamse en federale overheid hebben bovendien de plicht om een duidelijk en concreet antidiscriminatiebeleid met doelen, instrumenten en budgetten uit te tekenen.

Armoede uit de schaduw halen

Gemeenten moeten inzetten op outreachend werken. Daarvoor moeten extra mensen worden ingezet als brugfiguren of wijkwerkers, om samen te werken met lokale armoedeverenigingen en sociale diensten, en om sociale diensten ook als ontmoetingsplek mee te ondersteunen. Zo halen we mensen in nood uit de schaduw.

Steun heeft een kader nodig

Er ontbreekt een duidelijk kader voor steun, zowel voor financiële steun als voor materiële hulpverlening. De rechtenverkenner kan beter gebruikt worden. Het Geïntegreerd Breed Onthaal stelt armoede amper prioritair. Nog té weinig gemeenten gebruiken REMI om aanvullende steun toe te kennen. Steun wordt bovendien soms ad hoc gegeven: steun is in sommige gemeenten nog pure hulpverlening.

Gemeenten hebben een duidelijk en afdwingbaar kader voor steun en materiële hulpverlening nodig. Zowel de federale als de Vlaamse overheid moeten daarom inzetten op het lokaal verankeren van al deze instrumenten en de financiering ervan verzekeren.

Goed en betaalbaar wonen moet centraler staan

De lokale besturen en Vlaanderen hebben een torenhoge verantwoordelijkheid in het voorzien van goede en betaalbare (sociale) woningen. Hier ontbreekt echter bij vele gemeenten de nodige financiële middelen of de ambitie om de woonnood te lenigen.

Vlaanderen moet hier dringend een versnelling hoger schakelen om het woonbeleid in de gemeenten te stuwen en te ondersteunen: minstens 5000 sociale woningen per jaar en brede huursubsidies om wonen betaalbaar te maken.

Investeren in jongeren is nodig

Het onderwijsluik in de bevraging komt maar gemiddeld uit de verf. Weinig gemeenten investeren in brugfiguren, lege brooddozen zijn geen echte topic. Sommige gemeenten komen via individuele steun tussen in de schoolkosten, maar een structureel beleid inzake schoolkosten ontbreekt veelal.

*Hier kunnen en moeten gemeenten stappen zetten: kinderen en jongeren verdienen alle aandacht. **Kinder- en jongerenarmoede moet een prioritair onderdeel worden van de lokale armoedeplannen.***

Ook Vlaanderen moet hier het voortouw nemen en gemeenten stimuleren: door het ondersteunen van brede scholen binnen buurten, het invoeren van een maximum factuur in het secundair onderwijs, en het verder investeren in het kleuteronderwijs.

Gemeenten kunnen de (lage) middelmaat overstijgen

Verschillende gemeenten hebben een eigen REMI-systeem gecreëerd in samenwerking met de lokale armoedeverenigingen. Enkele gemeenten evalueren hun steun, hulpverlening en manier van steun verlenen samen met mensen in armoede.

Sommige gemeenten voeren een sociale last (het voorzien van sociale woningen) in bij grote vastgoedontwikkelingen of creëren zelf betaalbare duurzame woningen of ontzorgen lage inkomens en verhuurders bij het duurzaam renoveren van hun woning.

Naast het ondersteunen van sociale economieprojecten om kansen op zinvol werk te creëren voor kwetsbare mensen, zetten verschillende gemeenten in op sociale clausules bij overheidsopdrachten en leiden zo ondernemers naar “fair werk” of voeren een gericht diversiteitsbeleid in hun eigen personeelsbeleid met veel aandacht voor mensen met een migratieachtergrond. Ook praktijktesten worden meer en meer gebruikt.

Naast het inzetten van de Uitpas werken sommige gemeenten ook met vrijetijdsbemiddelaars om mensen in armoede te begeleiden en te stimuleren. Nog beter zijn de acties waar mensen in armoede of mensen met migratieachtergrond mee vorm kunnen geven aan cultuur en vrije tijd.

Gemeenten kunnen zelf het voorbeeld zijn van een inclusieve samenleving. Dat kan, als ze de middelmaat overstijgen en kiezen voor een “rijk” beleid.

Naast méér beleid, ook kwalitatief sterker beleid nodig

Armoedebeleid moet “kwalitatief” beleid zijn. Hiervoor is de stem van mensen in armoede onontbeerlijk. Participatie is dan ook het begin- en het eindpunt van een “rijk” en stevig armoedebeleid.

Gemeenten, met ondersteuning van de Vlaamse en de federale overheid, moeten inzetten op de kwaliteit van hun beleid om de grondrechten van mensen in armoede te realiseren via participatie, kwaliteitsindicatoren of het meten van armoede in de tijd.”

Gemeenten “rijker” maken of uit het rood halen, is de opdracht: ambitie, participatie, samenwerking, en kaders, en bovendien extra inzetten op antidiscriminatie, outreachen, wonen, en kinderarmoede is nodig.

8.6.13 Wijziging integratie- en inburgeringsdecreet (2021)

Een wijziging van het integratie- en inburgeringsdecreet zit er aan te komen, met volgende aandachtspunten. Dit zal pas in 2023 van start gaan:

- het inburgeringstraject bestaat uit vier pijlers: lessen Nederlands, Maatschappelijke oriëntatie, versterken van de economische zelfredzaamheid en de vierde pijler sociale netwerking en participatie. Elke verplichte inburgeraar die niet werkt of niet studeert op het ogenblik van het ondertekenen van het inburgeringscontract neemt deel aan een traject ‘sociale netwerking en participatie’. Dit kan op verschillende manieren ingevuld worden: in de vorm van een buddyproject, een kennismakingsstage bij een bedrijf, vereniging, organisatie of lokaal bestuur, een initiatie in het vrijwilligerswerk. Lokale besturen krijgen hierover de regie.
- inburgering wordt betalend
- voor het onderdeel NT2 binnen inburgering blijft Vlaanderen het taalniveau A2 vooropstellen. Inburgeraars moeten dit niveau behalen om hun inburgeringsattest te behalen. Verplichte inburgeraars die 2 jaar na het behalen van het inburgeringstraject niet werken of studeren zullen taalniveau B1 moeten behalen. Voor analfabeten en laaggeletterden blijft het huidige aangepaste taalniveau gelden. Wel wordt ook aan de VDAB gevraagd dat aan de inburgeraars die bij hen ingeschreven zijn en die geen job hebben, geen opleiding volgen of niet studeren, net zoals elke werkzoekende begeleiden in de zoektocht naar werk en hen erop wijzen dat ze in dat geval binnen 24 maanden na succesvolle afronding van het inburgeringstraject taalniveau B1 mondeling (luisteren en spreken) behaald moeten hebben.
- verzoekers Internationale bescherming behoren niet langer tot de rechthebbende doelgroep van inburgering. Enkel deze die het statuut van 'erkend vluchteling' of 'subsidiar bescherming' toegewezen kregen, komen in aanmerking voor een inburgeringstraject.
- om de verschillende onderdelen van inburgering af te stemmen is een geïntegreerde intake met alle actoren noodzakelijk. De Vlaamse regering wil daar deze legislatuur werk van maken
- het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 stelt dat “Inburgeraars tijdens hun inburgeringstraject beroep kunnen doen op de dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen. De gebruikersoverheden financieren deze dienstverlening. Na deze periode dient de anderstalige zelf te betalen voor deze dienstverlening. Het project taalhulpen wordt verder uitgerold.

8.6.14 Jaarrapport inburgering 2021

Tussen 2010 en 2021 varieerde de jaarlijkse instroom van nieuwkomers tussen de 31.000 en 52.000. In 2019 was de instroom het grootst met 52.267 nieuwkomers. In 2020 en 2021 daalde de instroom, in 2020 met 19% en in 2021 daalde deze verder met 7%. Hierbij daalde vooral het aantal EU-13 inwoners (nieuwe Europese landen na 1995) en in mindere mate uit de EU-15 (oorspronkelijke EU-landen). De hogere instroom in 2016 kan zowel verklaard worden door de verhoogde instroom van asielzoekers als de uitbreiding van de doelgroep met niet-EU studenten en verhuizers uit Brussel en Wallonië. De stijging tussen 2018 en 2019 wordt vooral verklaard door een stijgende instroom van EU-13 inwoners. In 2021 hadden 17.931 nieuwkomers een nationaliteit van de EU (46%) en 21.227 nieuwkomers (54%) waren derdelanders.

In 2021 zijn de meest voorkomende nationaliteiten bij instroom: Roemenië, Nederland en Marokko (in die volgorde van grootte). De instroom uit Roemenië en Nederland daalt echter ten opzichte van 2020. Marokko (met een stijgende instroom) duwt Bulgarije (met een dalende instroom) uit de top 3. Verder stijgt de instroom vanuit Turkije, Afghanistan, India en China.

In 2021 is het grootste deel van de meerderjarige nieuwkomers tussen de 18 en 29 jaar oud. Hoe hoger de leeftijdscategorie, hoe kleiner de groep nieuwkomers. In 2021 is er een instroom van 10.858 minderjarige nieuwkomers. Dat is een stijging t.o.v. 2020, namelijk met 21%.

In 2021 ondertekenden 23.113 nieuwkomers een eerste inburgeringscontract. Dit aantal is een stijging met 27% t.o.v. de 18.132 eerste inburgeringscontracten in 2020. Het aantal ligt hiermee weer op het niveau van 2017, 2018 en 2019.

8.6.15 Uit: de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake welzijn staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

WELZIJN

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
Bekendheid Sociaal Huis: 30 tot 40% van de Eeklonaren weet dat je er terecht kan voor problemen en info allerlei, voor de UitPAS, vragen wonen/EGW, financiële hulp,... Een beperkt aandeel weet dat je er terecht kan voor vragen rond discriminatie (meldpunt), thuiszorg, financiële vragen rond ouderen, aanvraag flat Zonneheem,...	Inzetten op nog meer visuele promotie : filmpjes, story telling,... Via het Geïntegreerd Breed Onthaal willen we de diverse partners meer samenbrengen zodat ze elkaar goed leren kennen (dit is achterwege gebleven tijdens corona). Bekendmaking van discriminatiemeldpunt (zie actie in meerjarenplan).
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 4 – inzetten op eenzaamheid (score van 39 %)	Uitwerken van de voorstellen rond mentale veerkracht via het noodfonds welzijn .
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 6 – ondersteunen van gezinnen die het moeilijk hebben (score van 36 %)	Goede informatie bieden over alles wat we nu al hebben en wat er nog komt. Opstart werkgroep kinderarmoede .
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 7 – financiële ondersteuning van gezinnen (score van 33 %)	Budgethulpverlening in de kijker zetten. Uitwerking van een gezinsarmoedebestrijdingsplan

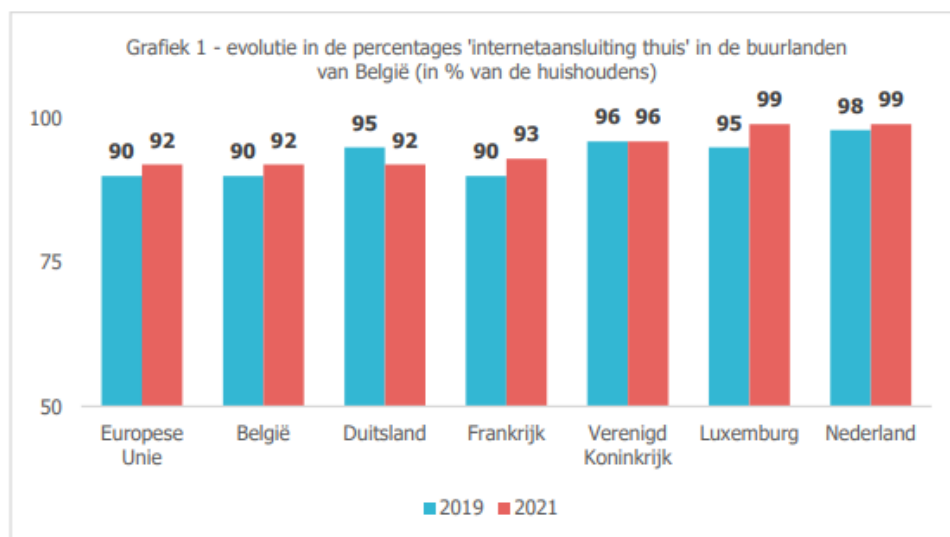
	(meerjarenplanactie <i>Stad Eeklo werkt een gezinsarmoedebestrijdingsplan uit</i>).
	Herwerken van aanvullende steun via Sociaal Huis..
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eekloonaar: op 9 – aanbieden van laptops en tablets (score van 30 %)	We zetten de afgelopen jaren in op goedkoop ter beschikking stellen van PC's. Laptops met specifieke software werden op aanvraag voorzien. In de toekomst ook meer inzetten op laptops ipv PC's ? Hoger budget voorzien?

8.6.16 Barometer digitale inclusie – Koning Boudewijnstichting (2022)

In 2021 beschikt 92% van de Belgische huishoudens thuis over een internetaansluiting. Dit betekent een stijging met 15% in de afgelopen tien jaar, en met 2% sinds 2019.

De vaste aansluiting is nog steeds de meest gebruikte internetaansluiting door Belgische huishoudens (84%). Het aantal Belgische huishoudens dat een mobiele verbinding gebruikt, steeg tussen 2019 en 2021 echter met 12%.

grafiek 81 *Evolutie in de percentages internetaansluiting thuis in België en buurlanden – 2019 en 2021*

Bron: berekeningen IACCHOS, UCLouvain, op basis van Statbel-enquêtes 2019 en 2021.

De smartphone is in onze samenleving het meest gebruikte apparaat geworden voor de toegang tot het internet: 90% van alle internetgebruikers bezit nu een smartphone (+ 5% in twee jaar).

In de afgelopen tien jaar is het percentage niet-gebruikers gedaald van 18% naar 7% van de totale Belgische bevolking.

Alleenstaanden (14%), mensen met een laag inkomen (14%) en laaggeschoolden (18%) blijven de bevolkingsgroepen met veruit het hoogste percentage niet-gebruikers van het internet. Als we kijken naar de sociaal-economische status, zijn werkzoekenden (13%), gepensioneerden (19%) en inactieve mensen (15%) verhoudingsgewijs vaker niet-gebruikers dan werknemers. Uit deze cijfers blijkt dat werk en studies nog steeds doorslaggevende factoren zijn voor de toegang tot en het gebruik van internet. Bij de 55-plussers treffen we de grootste groep niet-gebruikers aan: zij vertegenwoordigen 10% van de 55-64-jarigen en 23% van de 55-74-jarigen. Ter vergelijking: niet-gebruikers vertegenwoordigen gemiddeld 4% van de 25-54-jarigen en minder dan 1% van de 16-24-jarigen.

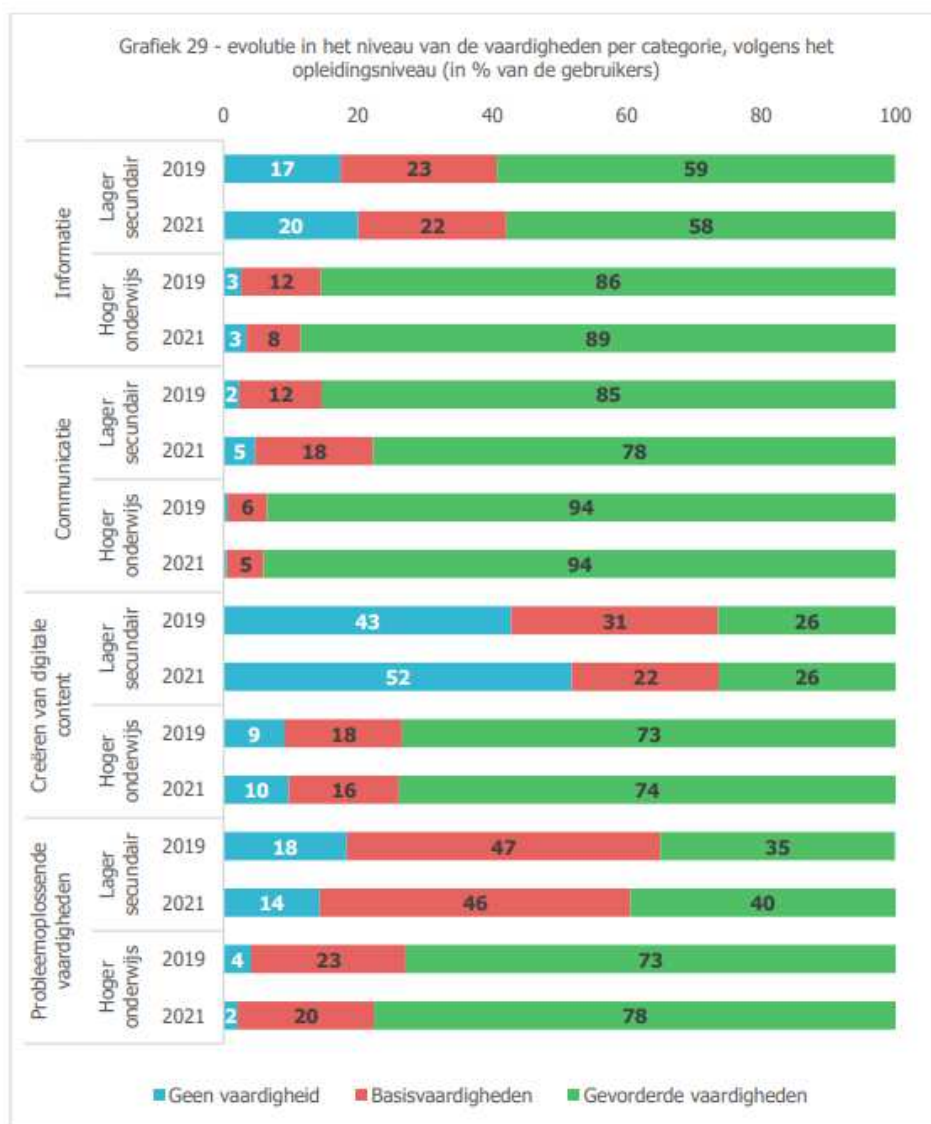
Met in 2021 39% van de personen die over zwakke digitale vaardigheden beschikken, bevindt België zich boven het Europese gemiddelde (34%).

Het percentage van mensen die zijn blootgesteld aan situaties van digitale kwetsbaarheid (niet-gebruikers of gebruikers met zwakke vaardigheden) ligt in België op 46%, dat is bijna één op de twee mensen tussen 16 en 74 jaar.

De digitale vaardigheden als geheel zijn nauwelijks geëvolueerd en tegelijk zijn er nieuwe vaardigheidsdomeinen ontstaan. Dit leidt tot een neerwaartse trend in de algemene digitale vaardigheden van Belgen tussen 16 en 74 jaar.

In 2021 heeft bijna een op de drie jongeren tussen 16 en 24 jaar zwakke algemene digitale vaardigheden. Personen met zwakke digitale vaardigheden gebruiken vooral de smartphone en weinig de computer.

grafiek 82 *Evolutie in het niveau van de vaardigheden per categorie, volgens opleidingsniveau – 2019/2021*

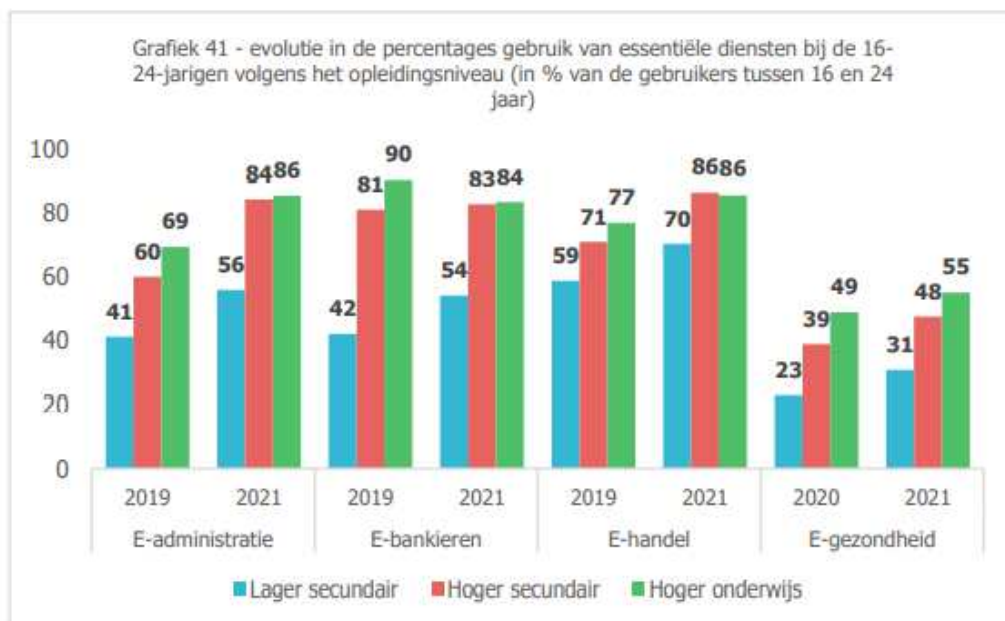

Bron: berekeningen IACCHOS, UCLouvain, op basis van de Statbel-enquêtes 2019 en 2021.

Een van de redenen voor de daling van het algemene niveau van digitale vaardigheden tussen 2019 en 2021 is de geringe beheersing van vaardigheden inzake onlineveiligheid,

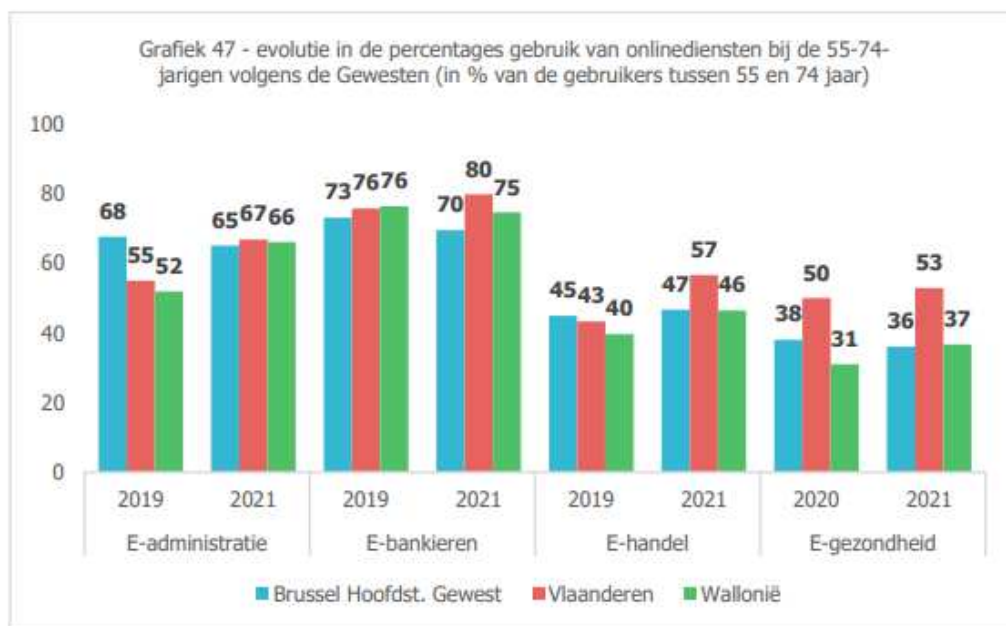
Essentiële digitale diensten zijn vooral goed voor multigeconnecteerde internetgebruikers en mensen met stevige digitale vaardigheden.

grafiek 83 *Evolutie in de percentages gebruik van essentiële diensten bij 16-24-jarigen volgens opleiding – 2019/2021*

Bron: berekeningen IACCHOS, UCLouvain, op basis van Statbel-enquêtes 2019 en 2021.

grafiek 84 *Evolutie in de percentages gebruik van onlinediensten bij 55-74-jarigen – 2019/2021*

Bron: berekeningen door IACCHOS, UCLouvain, op basis van de Statbel-enquêtes 2019 en 2021

In 2021 maakt bijna een op de tien personen (9%) geen gebruik van e-mail. Dat is iets minder dan in 2019 (-2%). Het gebruik van tekstverwerking is daarentegen de afgelopen twee jaar niet geëvolueerd: 40% van de mensen maakt er geen gebruik van.

8.6.17 Plan Samenleven

Met het Plan Samenleven wil de Vlaamse overheid lokale besturen ondersteunen om samenleven in diversiteit te bevorderen. Het Plan Samenleven bevat 7 doelstellingen met 24 acties, die ze zelf inhoudelijk kunnen invullen. Zo kunnen lokale besturen 24 op 7 aan de slag.

Lokaal, voor iedereen, met een minimum aan planlast.

Eeklo tekende samen met de gemeenten Aalter, Maldegem, Wetteren en Zelzate in op dit Plan, en ontvangt daar subsidies voor. Eeklo is de 'penhoudende' overheid. We zullen inzetten op 6 acties:

- Doelstelling 1: Veiligheid en leefbaarheid - actie: lokaal actieplan polarisatie ontwikkelen en uitrollen
- Doelstelling 2: Nederlands – actie: oefenkansen Nederlands organiseren
- Doelstelling 4: Netwerk – acties: in contact brengen met sport en brug leggen met onderwijs
- Doelstelling 6: Een gemeenschap – sociale mix in scholen bevorderen.

8.6.18 Lokale armoedebaarometer 2022

2021, de periode waarover de Armoedebaarometer 2022 spreekt, is een scharnierjaar. Aan de ene kant dalen de armoedecijfers en bepaalde indicatoren rond werk en kinderarmoede. Aan de andere kant, vanaf het najaar 2021, zijn er de verontrustende cijfers en verhalen van veldwerkers. De verontrustende cijfers en verhalen gaan over de exponentiële nood aan voedselhulp, over OCMW's die meer dan ooit andere hulp- en maatschappelijke dienstverlening moeten uitreiken. Het gaat over voedsel, financiële hulp en schuldbemiddeling. De dalende armoedecijfers verbergen aldus een concreet verhaal van diepe armoede en meer nood bij veel gezinnen, vooral uit de lage middenklasse.

De diepere armoede en de groeiende, exponentiële nood in het najaar 2021 is de voorbode van de diepe crisis waarin we vandaag, 2022, zitten. De Armoedebaarometer 2022 kan bijgevolg niet voorbijgaan aan deze nood. Alle lichten staan op dieprood. Een globale verarming van vooral de lage middenklasse en de verdieping van de armoede is vandaag een realiteit. Overheden moeten nu schakelen en moeten niet wachten op regeringsverklaringen. Gezinnen hebben vandaag nood aan concrete antwoorden.

Overheden, partijen en samenleving moeten voorbij hun eigen (kortzichtige) belangen gaan en keuzes maken in het belang van een sociale en herverdelende samenleving waarbij de sterksten de zwaarste lasten dragen.

Energiemaatregelen moeten gekoppeld worden aan een lange termijnverhaal. Met een centraal stellen van energetische renovatie. Collectieve maatregelen, zoals collectieve warmtepompen of uitgebreide energiegemeenschappen, naast intensieve renovatiecampagnes, zijn nodig. Het structureel verankeren van het sociaal tarief en dit tijdelijk uitbreiden tot de lage middenklasse is absoluut noodzakelijk. Het uitzuiveren van de energieprijzen en het wegwerken van Mattheuseffecten zijn vooral een Vlaamse taak.

Vlaanderen en federaal moeten werk maken van het verhogen van het inkomen. De indexeringen van de sociale minima zijn belangrijk, maar zijn niet voldoende om de op hol geslagen tarieven te verwerken. Het sociaal tarief is belangrijk maar niet voldoende: gezinnen blijven ermee in een overlevingsmodus. Investeren in het Groeipakket moet ten goede komen van de sociale toeslagen. Deze gaan immers naar zowel mensen in armoede als mensen nabij armoede vanuit de lage middenklasse.

Duurzame en betaalbare huisvesting is het antwoord op middellange termijn. Sociale huisvesting is hierin een duurzaam en betaalbaar antwoord. Maar dit antwoord blijft voor 180.000 gezinnen momenteel enkel fictie. Dit non-beleid wordt vandaag cash betaald door de honderdduizenden gezinnen. De Vlaamse regering legt bovendien de verantwoordelijkheid bij de private verhuurder, maar neemt zelf te weinig initiatief om structurele antwoorden te geven. Ja, aan een plafonnering van de huurprijzen, maar ook vooral een grote ja aan een uitbreiding van de huurpremie. Ook federaal kan

een steentje bijdragen door de belastingaftrek tweede woning stop te zetten en deze middelen te gebruiken voor de broodnodige energetische renovatie van de private huurmarkt.

8.6.19 Maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst – Statistiek Vlaanderen (2022)

De maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst is op tal van domeinen minder goed is dan die van personen van Belgische herkomst. Dat is vooral het geval voor personen van niet-EU-herkomst. Er is onder meer sprake van een lagere werkzaamheidsgraad bij personen van niet-EU-herkomst en een hogere tewerkstelling van deze groep in speciale arbeidsregimes, in specifieke sectoren en tegen lagere verloning.

Daarnaast is deze groep over het algemeen ook minder hoog geschoold, beschikken ze vaker over een lager huishoudinkomen en lopen ze een hoger risico op armoede. Ze worden ook vaker dan de andere herkomstgroepen geconfronteerd met een minder stabiele en kwalitatieve huisvestingssituatie, ervaren vaker mentale gezondheidsproblemen en participeren minder aan het verenigingsleven, aan cultuur en aan politiek.

8.6.20 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 2 – Nieuwe uitdagingen op het vlak van welzijn en gezondheid

Zorg wordt voor lokale besturen alleen maar belangrijker. Mensen leven langer en dat is positief. De samenleving verwacht dat we langer werken, waardoor een aantal zorgtaken die vroeger door jongsenioren opgenomen werden (opvang van de kleinkinderen, zorg voor familie en bureu) meer in professionele handen terechtkomen. Lokale besturen zorgen voor een beter welzijn van elke burger door te sensibiliseren, de zorgvraag en het zorgaanbod op elkaar af te stemmen en zelf initiatieven te nemen.

Sommige groepen dreigen af te haken: jongeren zonder diploma, die niet aan de bak komen, ouderen die vereenzamen, alleenstaande ouders die moeilijk de eindjes aan elkaar kunnen knopen, mensen die onder de armoedegrens leven. Het is een uitdaging voor elk lokaal bestuur om ervoor te zorgen dat iedereen erbij hoort, met een breed hulpverleningsaanbod voor iedere burger en extra ondersteuning voor wie uit de boot dreigt te vallen. Technologische innovatie kan kansen bieden, ook in de zorg. Daarnaast zien we de toenemende aandacht voor een gezonde leefomgeving. Mensen verwachten dat de (lokale) overheid die gezonde omgeving creëert, waar iedereen kan wonen, werken, spelen en vlot werk en privé kan combineren en kan genieten van een gezonde luchtkwaliteit.

Wijzigende opvattingen en levensstijl

- Meer aandacht voor een goede balans tussen werk en privé leven
- Aandacht voor gezondheid (bio voeding, milieu- en luchtkwaliteit)

Welzijn

- Stijgende uitgaven in de individuele hulpverlening, zeker ook bij de groep van jongeren
- Aanhoudende armoede en ongelijkheid
- Vereenzaming

Zorg

- Vermaatschappelijking van de zorg en buurtgerichte zorg
- Behoeftte aan professionele kinderopvang en andere vormen van gezinsondersteuning
- Technologische innovatie van de zorgsector
- Ouderen wonen langer thuis
- Nieuwe fenomenen: stress, burn-out, hart- en vaatziekten

STRATEGISCH DOSSIER 4 – Armoede structureel terugdringen en zorg versterken

Armoede en ongelijkheid zijn structurele problemen. Teveel mensen blijven aan de rand van onze samenleving, of verstoken van een waardig inkomen, degelijke huisvesting, of basiszorg. Met de 'verzilvering' van de bevolking wordt zorg een grote uitdaging.

- Een structurele aanpak van armoede en ongelijkheid vraagt een multidisciplinaire aanpak en samenwerking tussen onderwijs, welzijn, sport en cultuur, woonactoren, werkgevers, enz.
- De lokale overheid moet inzetten op een regierol gericht op een breed en geïntegreerd sociaal beleid. Dat kan door afstemming en samenwerking met de diverse actoren op het veld en het betrekken van vrijwilligers en de doelgroep zelf.
- De hulpverlening moet inzetten op basisstabiliteit bijvoorbeeld met een leefloon, maar evenzeer werken aan een sociale opwaartse mobiliteit door het dichtens van de participatiekloven in onderwijs, werk, gezondheid, wonen,...
- Om sociale grondrechten te garanderen en armoede te bestrijden is de inzet van alle overheden nodig. Ook de anderen overheden moeten hun hefbomen inzetten in diverse velden: professionele zorg, een voldoende hoog inkomen om menswaardig te kunnen leven, een kader voor werkbaar werk, meer inclusief onderwijs, voldoende openbaar vervoer,...Ook van de burgers verwachten we een inspanning.
- Een structurele aanpak van armoede is noodzakelijk, ook buiten onze grenzen.

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We ontwikkelen een beleid dat de **grondrechten** van mensen binnen alle beleidsdomeinen waarborgt: een waardig inkomen, degelijke en betaalbare huisvesting, toegang tot de gezondheidszorg en hulpverlening, werkbaar werk, aangepaste vorming en opleiding, volwaardig deelnemen aan het gemeenschapsleven en toegang tot het vrijetijdsaanbod, investeren in een publieke ruimte die uitnodigt tot ontmoeting tussen mensen.
2. We willen als lokaal bestuur de **regie voeren van het brede veld van de sociale dienst- en hulpverlening**.
3. We werken aan een breed en geïntegreerd sociaal beleid, dat steunt op **partnerschappen**. Wij bepalen in dialoog met alle andere lokale partners en vrijwilligers de speerpunten en hefbomen van een breed en geïntegreerd sociaal beleid en betrekken hierbij waar mogelijk ook de betrokken doelgroep.
4. We werken maximaal aan een **uniek sociaal loket** met een breed en geïntegreerd onthaal en een sterke doorverwijsfunctie naar de eigen backoffice en naar de partnerorganisaties en vrijwilligersnetwerken. Dit moet de hulp- en dienstverleners en de mensen uit de doelgroep helpen om hun weg te vinden in het complexe veld van actoren en regelgeving.
5. We geloven in de kracht van een vrijwilligersweefsel, brugfiguren en steunfiguren. **Vermaatschappelijking** van de zorg en hulp benaderen we positief. We ondersteunen en erkennen de rol van bewoners en vrijwilligers die zorgtaken voor elkaar opnemen en bieden hen eventueel waar nodig coaching en ontmoetingskansen. We vergeten niet dat het net de meest kwetsbare mensen aan een context, familie of netwerk ontbreekt om er beroep op te doen. Daarom zetten we er gericht op in deze groep te bereiken door coaching en ontmoetingskansen hierop af te stemmen.

6. We brengen zorg maximaal naar **buurten en wijken**. We hanteren de buurt als een plek waar wonen, studeren, werken, zorg, vrije tijd, ontmoetingsruimte en een aangename en veilige leefomgeving samen komen. We trekken bijvoorbeeld de wijk binnen in de school of bib en betrekken hen bij de wijk (bv. openstellen infrastructuur, ouderbetrokkenheid, voorschoolse acties, kwaliteitsvolle naschoolse opvang en activiteiten, studeerplekken met begeleiding, ...).
7. We durven **experimenteren** om samen met partnerorganisaties en vrijwilligers nieuwe methodes uit te proberen die mogelijk meer sociale winst opleveren. In onbenutte ruimtes kunnen we bijvoorbeeld plaats bieden aan tijdelijke **sociale labo's** waar in samenwerking met de lokale diensten proefinitiatieven kunnen plaatsvinden.
8. We benaderen mensen vanuit hun kansen en talenten. We zetten in op de **activering** van mensen en het versterken van hun vaardigheden, zodat ze op eigen kracht of met eigen middelen kunnen deelnemen aan de samenleving.
9. We werken aan een **lokaal toegankelijkheidsbeleid en een inclusief beleid** dat mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie ondersteunt en betreft. We werken aan een klimaat dat in het bijzonder mensen met mentale of psychische problemen of met een beperking helpt om sociaal te integreren en te participeren in hun omgeving. We verschaffen via het OCMW bijkomende financiële hulp aan mensen met een laag inkomen of een sociale uitkering.
10. We leveren onze bijdrage aan een sterk **lokaal mondiaal beleid**, waarbij de aandacht ook gaat naar armoedebestrijding elders in de wereld.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. We pleiten voor meer **doorzettingsmacht** bij lokale besturen, zodat zij hun **reglerol** kunnen uitoefenen en kunnen zorgen voor een betere samenwerking tussen de verschillende overheidsniveaus en instanties die rond armoedebeleid, toegankelijke zorg en gezinsondersteunend beleid actief zijn in hun gemeente (**FICHE 26**). Lokale besturen moeten ook meer impact kunnen hebben op wat initiatiefnemers en investeerders aan zorgvoorzieningen plannen op het eigen grondgebied (**FICHE 27**), met als doel om een integraal en geïntegreerd zorgbeleid te kunnen voeren.
2. We pleiten voor een betere financiering van de sociale diensten van de OCMW's met het oog op een betere **begeleiding op maat van kwetsbare mensen** (**FICHE 28**).
3. We vragen dat de federale en Vlaamse overheid de **individuele gegevens van hun inwoners maximaal ter beschikking stellen** van de lokale besturen, zodat zij deze kunnen benutten om maatwerk te leveren in hun dienstverlening naar personen en gezinnen (bv. indicatoren kansarmoede van Kind & Gezin, fiscale gegevens, gegevens over uitkeringen, ...).
4. We vragen een gepast hulpverleningsaanbod voor personen met een **psychische kwetsbaarheid**.
5. We pleiten ervoor dat de Vlaamse overheid een **toegankelijk en geïntegreerd dienst- en hulpverleningsaanbod** ondersteunt. De Vlaamse sociale bescherming die in de toekomst de financiering van o.a. de thuiszorg en de ouderenzorg zal omvatten, moet deze toegankelijkheid mee garanderen en moet rekening houden met de draagkracht van de gebruikers en bewoners. Lokale dienstencentra moeten financieel sterker ondersteund worden door Vlaanderen. (**FICHE 29**).
6. We vragen dat beide overheden de ontwikkeling van **wijkgezondheidscentra** (blijven) ondersteunen, gelet op de bijzonder belangrijke rol die zij vervullen in het bereiken van kwetsbare groepen die anders moeilijk de weg vinden naar de gezondheidszorg. Opdat de werking van de wijkgezondheidscentra goed zou kaderen in het lokaal sociaal beleid willen we meer betrokkenheid van het lokaal bestuur.
7. We vragen een **automatische toekenning van uitkeringen** aan rechthebbers. Vereenvoudiging en digitalisering helpen daarbij.
8. We pleiten voor een volledige **overheveling van de bevoegdheid buitenschoolse kinderopvang naar de gemeenten**, met inbegrip van de middelen die de Vlaamse overheid daar op dit ogenblik voor uittrekt en met een degelijk aanbod en kwaliteitsgaranties. (**FICHE 30**)

9. We pleiten ervoor dat alle overheidsniveaus samen een globale strategie uitwerken zodat tegen het einde van de volgende legislatuur (2024) **niemand nog onder de Europese armoedegrens leeft.** (FICHE 31)
10. We vragen dat de Vlaamse overheid **aangepaste en innovatieve woonvormen** ondersteunt, die inspelen op een kwalitatief aanbod voor alleenstaanden, grote gezinnen en voor de groeiende groep van ouderen, met woningen die levenslang wonen bevorderen (domotica, adaptatie).
11. Mensen die niet de mogelijkheid hebben zich een eigen woning aan te schaffen zijn aangewezen op de huurmarkt. Om ook voor hen betaalbaar en kwaliteitsvol wonen te realiseren vragen we van de Vlaamse overheid meer **investeringen in socialewoningbouw en in socialeverhuurkantoren**. Daarnaast vragen we een omvorming van de huidige huurpremie en de huursubsidie tot een **huurtoelage die** voor mensen die op een wachtlijst voor een sociale woning staan de hogere huur die ze op de private huurmarkt moeten betalen compenseert. We vragen van de Vlaamse overheid dat ze **gemeenten ondersteunt om hun bindend sociaal objectief te realiseren** zodat iedereen zijn deel van de inspanning doet om meer sociale woningen te realiseren. (FICHE 32).
12. We pleiten voor het stopzetten van de mechanismen in de sociale zekerheid die **samenwoning** bestraffen.
13. We pleiten ervoor dat het activeringsbeleid van de Vlaamse overheid meer vertrekt van een aanpak op maat en meer voorziet in kansen op integratie in de samenleving voor mensen die niet in het normale **economische circuit terecht kunnen**. We vragen dat de **VDAB nog meer lokaal en regionaal maatwerk** levert met een gezamenlijke aansturing door de lokale besturen. Daarnaast vragen de lokale besturen concrete instrumenten om de regie van het lokaal werkgelegenheidsbeleid te kunnen voeren (FICHE 33).
14. We pleiten ervoor dat de andere overheden inzetten op initiatieven die de ontwikkelingskansen van landen in het Zuiden ondersteunen, onder meer door het **internationale budgettaire engagement** van 0,7% van het BNP voor ontwikkelingssamenwerking na te komen. (herformuleren)

9 ZORG & GEZONDHEID

9.1 ZORG

9.1.1 Toestand in Eeklo

- eigen diensten:
 - o OCMW: gezinszorg – poetshulp – klusjesdienst
 - o stad: Buitenschoolse kinderopvang in vijf locaties (zie verder) – we maken eind 2022 een omgevingsanalyse voor de kinderopvang in Eeklo
- andere diensten:
 - o private kinderopvangplaatsen
 - o residentiële ouderenzorg: drie woonzorgcentra
 - o gezinszorg – poetshulp via diverse mutualiteiten
- Zorgzame Buurt in de wijk Sint-Jozef. Er is een buurtanalyse opgemaakt in september 2022 voor de buurt Eeklo West (omvat de wijk Sint-Jozef).

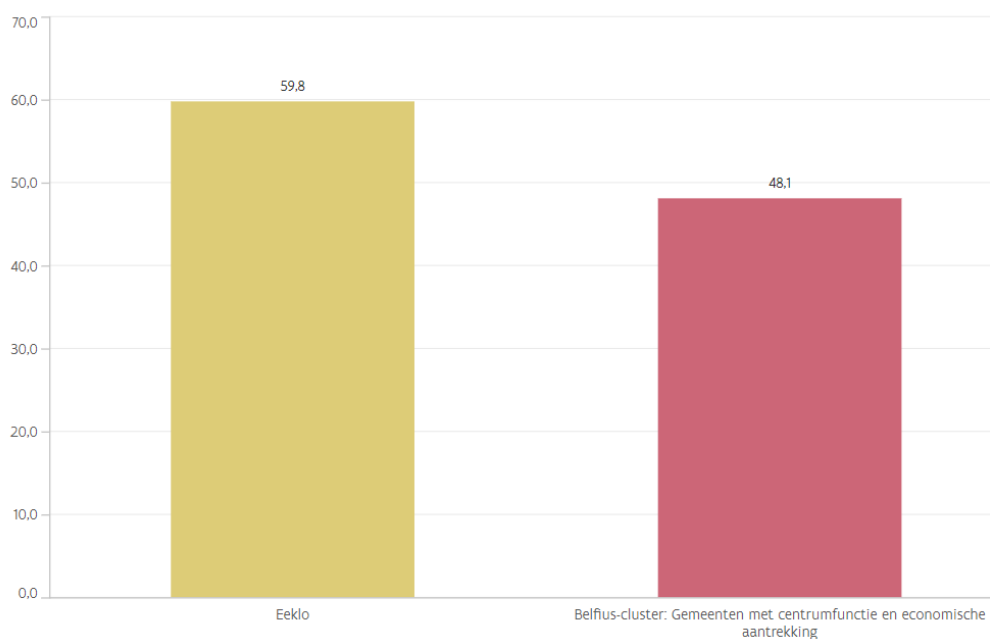
9.1.2 Cijfergegevens

9.1.2.1 Kinderopvang

In Eeklo zijn in 2021 59,8 plaatsen in de kinderopvang voor baby's/peuters van 0 tot 2 jaar ten opzichte van 100 baby's en peuters. In de Belfiuscluster is dit 48,1. Voor Kaprijke is dit 81,6, in Assenede 41,1, in Sint-Laureins 22,7.

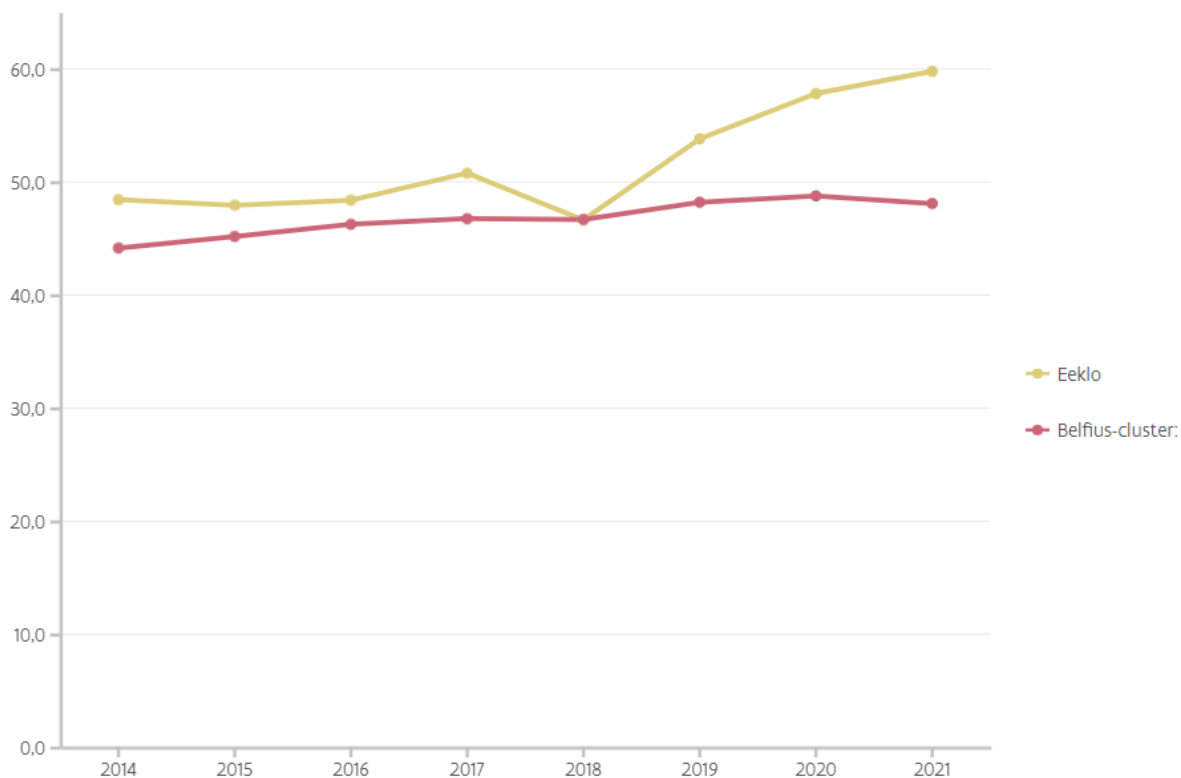
In Eeklo zijn 15 opvanginitiatieven voor kinderen tussen 0 tot 3 jaar. Dit zijn zowel zelfstandige onthaalouders als crèches. Er zijn zowel inkomens- gerelateerde (IKG) plaatsen als waar men een vaste prijs betaalt.

grafiek 85 Aantal plaatsen in de kinderopvang van baby's en peuters (0 tot 2 jaar) t.o.v. aantal baby's en peuters – Eeklo, Belfiuscluster – 2021

Bron: Kind & Gezin, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

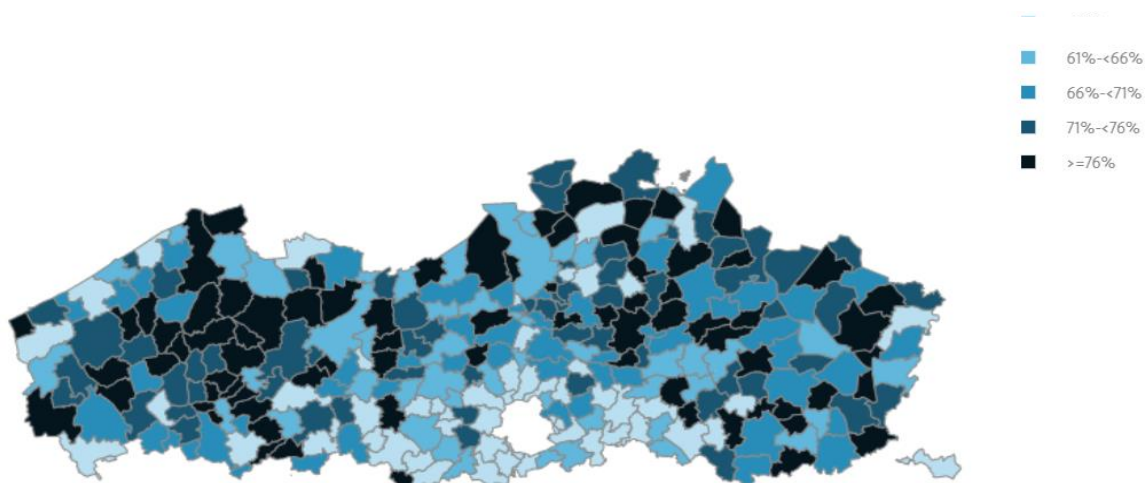
grafiek 86 Aantal plaatsen in de kinderopvang van baby's en peuters (0 tot 2 jaar) t.o.v. het aantal baby's en peuters – Eeklo, Belfiuscluster – 2014 tot 2021

Bron: Kind & Gezin, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

Het aantal opvangplaatsen in Eeklo is de jongste jaren fel gestegen.

grafiek 87 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de opvang van baby's en peuters in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020

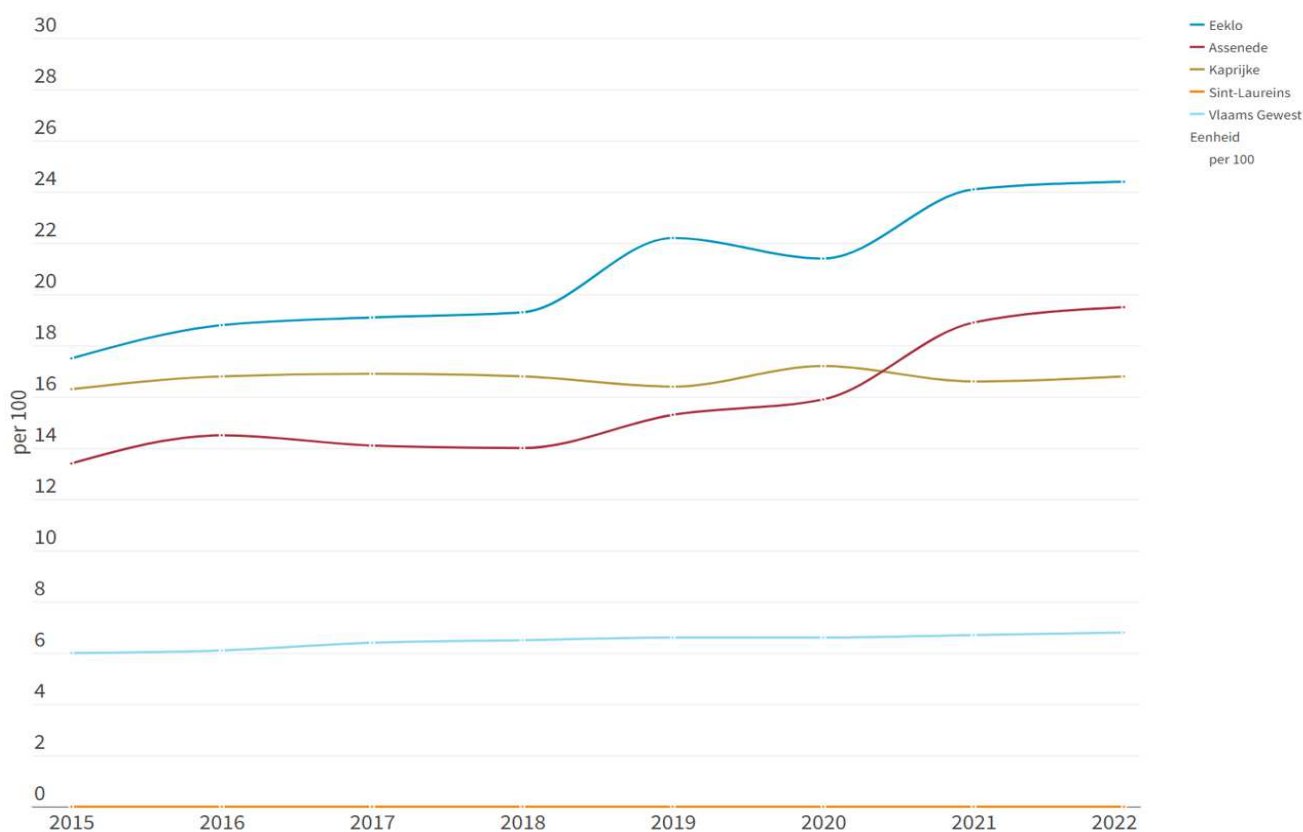

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

75% van de Eeklonaren zegt in 2020 tevreden te zijn over de opvang van de kleinsten (in 2017 was dit nog 81%). In de buurgemeenten ligt dit als volgt: Sint-Laureins 44% (komt van 51%), Assenede 66% (steeg van 62%) en Kaprijke 77% (komt van 78%). Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 69%. Het Vlaamse gemiddelde is 68%.

Voor de opvang van schoolgaande kinderen zijn er in 2022 in Eeklo 24,4 opvangplaatsen op 100 3- tot 11-jarigen. Dit is een veel hoger percentage dan het Vlaamse Gewest (= 6,8) en de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' (= 7,8). Het aantal/aandeel plaatsen in de voor- en naschoolse opvang in Eeklo stijgt de jongste jaren. In Assenede bedraagt dit 19,5, in Kaprijke 16,8. In Sint-Laureins is er geen voor- en naschoolse opvang.

grafiek 88 Aantal plaatsen in voor- en naschoolse kinderopvang t.o.v. aantal 3 tot 11-jarigen – Eeklo, buurgemeenten en het Vlaamse Gewest – 2015 tot 2022

Bron: Opgroeien - Capaciteit kinderopvang | provincies.incijfers.be

In de bevraging van de Buurtenmonitor was de tevredenheid over de bereikbaarheid van kinderopvang groot (tevredenheidsscore = 1,21 op 2). Eeklo Noord Buitengebied is een uitzondering met een significant lagere tevredenheidsscore dan alle andere buurten.

tabel 36 Kencijfers buitenschoolse kinderopvang – Eeklo – 2021

		Zuiderzon	Bukinop	Kinderpoort	Meibloem/ vanaf najaar 2020 @bij	Dolfijn	
aantal toegelaten kinderen per BKO = aantal erkende kinderen volgens Kind & Gezin	voorschools	76	35	70	100	100 (63 na 18u)	
	naschools	76	35	70	100	100 (63 na 18u)	
	woensdag- namiddag	76	35	40	100	100 (63 na 18u)	
	schoolvrije dagen	76	35	40	100	100 (63 na 18u)	
	vakanties	76	0	70	100	63	
aantal unieke kinderen die recht hebben op gratis of sociaal tarief per BKO		39	11	2	14	14	Totaal: 80
aantal kinderen in BKO per leeftijd	2 tot 6 jaar	85	36	44	73	93	Totaal: 331
	6 tot 10 jaar	180	99	91	137	187	Totaal: 694
	10 tot 12 jaar	31	67	88	114	11	Totaal: 311
	totaal	296	202	223	324	291	Totaal: 1.336
gemiddelde bezettingsgraad per BKO per dag (cijfers voor- en naschools - woens- dagnamiddag, schoolvrije dagen en vakanties niet inbegrepen)		33,7	33,4	38,7	63,9	51	Totaal: 220,7

(bron: BKO Eeklo)

9.1.2.2 Gezinszorg

In Eeklo worden heel veel uren gezinszorg gepresteerd, zowel door openbare diensten (OCMW) als private diensten. Dit gaat in 2020 om 4,06 uur per inwoner t.o.v. 2,43 uur in het Vlaamse Gewest. In de buurgemeenten gaat dit over 3,57 uur in Assenede; 3,43 uur in Kaprijke en 2,8 uur in Sint-Laureins.

De eigen thuiszorgdiensten van het lokaal bestuur tonen de volgende cijfers:

tabel 37 Kencijfers eigen diensten OCMW Eeklo – 2018, 2019, 2020 en 2021

	2018	2019	2020	2021
aantal klanten poetsdienst met dienstencheques	343	349	347	299
aantal klanten gezinszorg	192	194	196	209
aantal klanten aanvullende thuiszorg schoonmaak	56	41	40	38
aantal klanten karweidienst	101	117	89	74
aantal gepresteerde uren poetsdienst met dienstencheques	30.396	29.827	26.337*	25.765
aantal gepresteerde uren gezinszorg (gezinszorg)	36.017	34.333,80	34.455,75	33.773,50
aantal gepresteerde uren aanvullende thuiszorg schoonmaak	864	2.296,75	2.338,50	2.107,75
Aantal gepresteerde uren karweidienst	2.301	2.082,25	1.378,08**	1.538,50

(bron: dienst thuiszorg Eeklo)

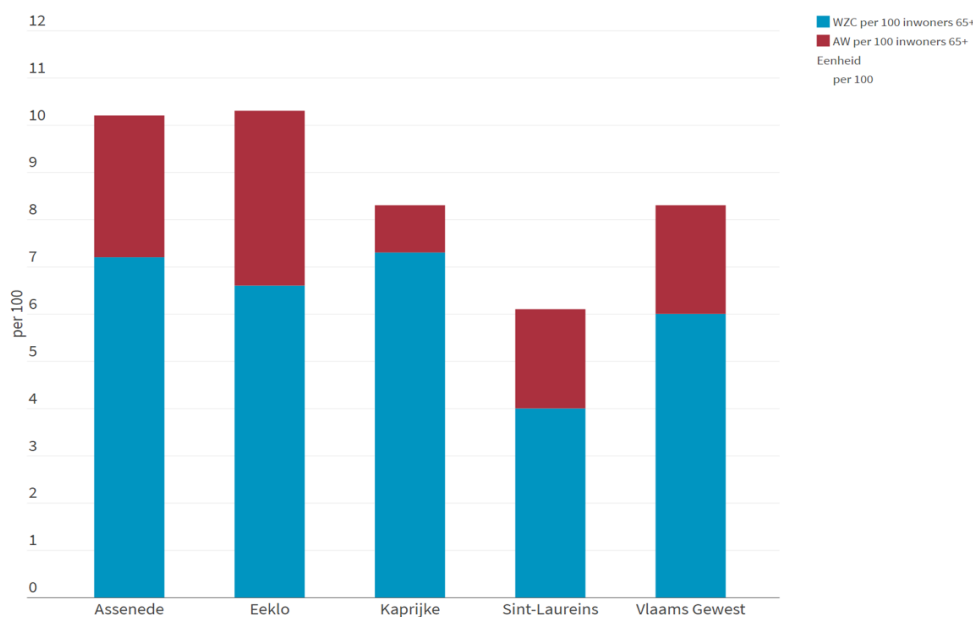
*technische werkloosheid van 20 maart tot 3 mei 2020 t.g.v. corona

**technische werkloosheid van 19 maart tot 19 april 2020 t.g.v. corona en alternatieve inzet bij gebouwenbeheer vanaf 16 november 2020. Vacature medewerker 3 werd pas ingevuld vanaf 1 november 2020 wegens corona.

9.1.2.3 Ouderenzorg

Eeklo heeft 10,3 plaatsen in de residentiële ouderenzorg (plaatsen in woonzorgcentra + assistentiewoningen) t.o.v. 100 inwoners van 65 jaar of meer. In het Vlaamse Gewest en voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit 8,3. In Assenede is dit 10,2; in Kaprijke en in Sint-Laureins 6,1.

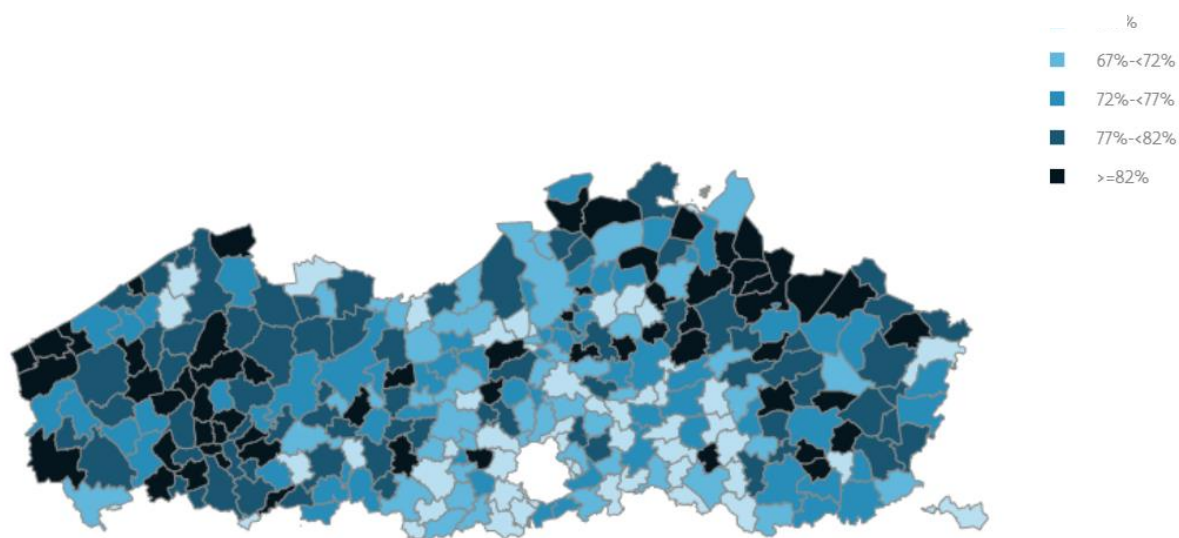
grafiek 89 Aantal plaatsen in residentiële ouderenzorg (woonzorgcentra + assistentiewoningen t.o.v. aantal 65-plussers – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2021

In 2021 telt Eeklo 326 erkende plaatsen in de woonzorgcentra en 184 erkende plaatsen in de groepen assistentiewoningen. Bij de assistentiewoningen kwamen er sedert 2020 104 bij.

78% van de Eeklonaren is in 2020 tevreden over de ouderenvoorzieningen (dit blijft stabiel t.o.v. 2017). Dit is ongeveer gelijkaardig met Assenede (77%, komt van 71%). In Kaprijke scoort dit 71% (was in 2017 nog 76%), in Sint-Laureins stijgt dit van 58 naar 63%. De score voor de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo blijft op 76%.

grafiek 90 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de ouderenvoorzieningen in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

In 2020 bedraagt het aandeel thuiswonende personen die een tegemoetkoming mantel- en thuiszorg krijgen in Eeklo 2,5%. Dit is lager dan het gemiddelde van de Belfiuscluster (3,2%) en van het Vlaamse Gewest (= 2,9), maar wel hoger dan de omliggende gemeenten (tussen 2% in Assenede en Kaprijke en 2,3% in Sint-Laureins).

68% van de Eeklonaren is in 2020 akkoord met de stelling dat er voldoende activiteiten voor ouderen zijn in Eeklo (komt van 77% in 2017). Hiermee zitten we boven het Vlaamse gemiddelde van 63% (was nog 71% in 2017). De score van gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo daalde van 74 naar 67%. In Kaprijke scoort dit 73% (daalt van 80,6%), in Assenede 65% (was in 2017 67%) en in Sint-Laureins 71% (was 74% in 2017). Dit dalende cijfer kan het gevolg dragen van de coronaregels.

Vanuit de Buurtenmonitor krijgen we volgende resultaten:

- Eeklo West scoort minder goed op vlak van onder meer tevredenheid over aanbod activiteiten voor ouderen en bejaardenvoorzieningen
- Eeklo Noord Buitengebied scoort negatief op vlak van aanbod activiteiten voor ouderen. Ook de tevredenheid over de bereikbaarheid van bejaardenvoorzieningen is beperkt

- Eeklo Zuid scoort goed op vlak bereikbaarheid bejaardenvoorzieningen. De buurt scoort minder goed op vlak van activiteiten voor ouderen
- In Eeklo Oost is de tevredenheid over activiteiten voor ouderen laag
- Eeklo Noord scoort van alle buurten het best op vlak van aanbod activiteiten voor ouderen. De tevredenheid over de bereikbaarheid van bejaardenvoorzieningen is hoog en is steeds bij de hoogste van alle buurten.

9.1.2.4 Lokaal Dienstencentrum Zonneheem

De stad heeft een lokaal dienstencentrum in de Schietspoelstraat. Hieronder staan de taken en activiteiten van het LDC Zonneheem opgelijst. Daarnaast is er een doorgedreven seniorenwerking vanuit het OCMW.

Zonneheem is een trefpunt voor informatie, advies, vorming, en een brede waaier aan dienstverlening. Het heeft ook preventieve functie voor mensen met een beginnende zorgbehoevendheid (zowel fysisch, psychisch als sociaal). Het dienstencentrum biedt tevens ontmoetings- en ontspanningsmogelijkheden aan met een lage drempel en met respect voor ieders eigenheid en vrijheid van meningsuiting. Bijzondere aandacht gaat uit naar kwetsbare groepen en ouderen met een beginnende zorgbehoevendheid.

LDC Zonneheem had in 2020 en 2021 heel wat gevolgen van corona: voor het restaurant en cafetaria golden de regels van de horeca, de activiteiten konden dan weer wel, dan weer niet doorgaan. Een editie van de Zonneheemse feesten was er in 2020 niet, in 2021 wel.

Er zijn nog geen cijfers voor 2021.

Diverse taken / activiteiten van het LDC Zonneheem:

- activiteiten van algemeen informatieve aard;
- activiteiten van recreatieve aard: in de cafetaria van Zonneheem wordt tijdens de openingsuren een vrijblijvend aanbod van recreatieve activiteiten ter beschikking gesteld. Tijdens de openingsuren van Zonneheem kan je steeds een drankje of een kleine versnapering nuttigen in de ruime cafetaria van Zonneheem. Vrijwilligers baten dit in beurtrol uit.

Recreatieve activiteiten (beweging, muziek, creatief, reizen, ontspanning, tento, zomer in zonneheem,...) zijn een laagdrempelige manier om een sociaal netwerk uit te bouwen. Deze activiteiten hebben het voorkomen of verminderen van problemen op latere leeftijd tot doel. Het gaat om het voorkomen van maatschappelijke uitsluiting, het verwerken van verlieservaringen, het bevorderen van zingeving en het versterken van stuurkracht.

- activiteiten van algemeen vormende aard: talen, beweging, muziek, creatief, multimedia
- hulp bij activiteiten van het dagelijkse leven, inzonderheid hygiënische zorg bloeddrukcontroles gebeuren op eenvoudig verzoek door een administratief medewerker en worden niet opgetekend. De kapster en de pedicure/manicure zijn externe medewerksters. Ze krijgen gratis een lokaal ter beschikking.
- hulp bij boodschappen (via Vervoer op maat)
- buurthulp
- warme maaltijden:

tabel 38 Aantal warme maaltijden in LDC Zonneheem – 2014 tot 2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Totaal aantal maaltijden	19.802	20.646	22.589	23.444	23.340	21.621	7.641
gemiddeld aantal maaltijden per dag	92,97	89,38	99,95	102,38	103,27	95,66	/ (covid)

- samenwerking met derden

Praatcafé Dementie Meetjesland, familiegroep Vlaamse Alzheimer Liga, geheugenkoor (maandelijks), praatcafé Kom op tegen Kanker, praatgroep Vlaamse Liga voor Fibromyalgiepatiënten, Oranje vzw, vzw Vierklaver, Repair Café.

In het LDC zijn heel vaak veel vrijwilligers actief.

tabel 39 Aantal vrijwilligers Zonneheem – 2020

Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal
50-59	-	1	1
60-69	3	8	11
70-79	16	16	32
80-89	5	6	11
Geboortedatum onbekend	7	5	12
Totaal	31	36	67

Het LDC besteedt bijzondere aandacht aan specifieke doelgroepen:

Kansarmen - mensen met een minimum aan financiële middelen kunnen deelnemen aan activiteiten. Personen die in het bezit zijn van een UITPAS, genieten een korting en betalen 25% van het gewone tarief.

Jongeren in een problematische opvoedingssituatie – Het lokaal dienstencentrum Zonneheem heeft een samenwerkingsverband lopen met het Observatie- en behandelingscentrum De Waai, Waaistraat 6 te 9900 Eeklo.

Zonneheem biedt deze jongeren de mogelijkheid tot een onbezoldigde werkstage in keuken en restaurant, dit ter voorbereiding op een leercontract of deeltijds onderwijs. Door het uitvoeren van verschillende taken (groenten kuisen en snijden, dessert maken, soep koken, aardappelen snijden, opdienen, afruimen, afwassen, opnet, enz.) en het communiceren met personeel en bezoekers krijgen zij kansen om zich terug te integreren in de samenleving.

Mantelzorgers – in het Meetjesland slaan de verschillende dienstencentra en mutualiteiten jaarlijks de handen in elkaar om mantelzorgers een namiddag vol informatie en bovenal een luisterend oor aan te bieden. In 2017 vond een mantelzorgdag plaats op dinsdag 7 maart (*i.s.m. Zorgregio Gent vzw, RWOM, CM, LM Oost-Vlaanderen, Bond Moyson en de Meetjeslandse dienstencentra*)

Vervoer op Maat

tabel 40 Aantal ritten vervoer op maat LDC Zonneheem – 2016 tot 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal ritten Vervoer op Maat	6.692	6.795	6.632	6.767	2.298 (minibus) 233 (eigen wagen)

Tijdens het werkjaar 2017 hebben zich 319 gebruikers (lichte stijging met 2,24% t.o.v. 2016) ingeschreven. In 2018 waren er 311 gebruikers, in 2019 waren er 299.

De wijze waarop Vervoer op maat in de toekomst zal werken is afhankelijk van het uitrollen van het decreet Basisbereikbaarheid, samen met de vervoerregio's. Via dit decreet worden belangrijke

maatschappelijke functies bereikbaar gemaakt op basis van een vraaggericht systeem zodat vervoersmiddelen en budgetten optimaal worden ingezet. Combimobiliteit, waarbij reizigers voor hun verplaatsingen verschillende vervoersmiddelen combineren, staat centraal. Vervoersmiddelen (openbaar vervoer, fiets, auto, vrachtwagen, ...) zijn dus niet langer concurrenten, maar vullen elkaar aan.

De Vlaamse Regering keurde op 21 december 2018 het ontwerp van decreet Basisbereikbaarheid goed. Ondertussen werd in de vervoerregio's hard gewerkt wat in de meeste gevallen resulteerde in een uitgewerkt en goedgekeurd vervoersplan. Daar horen wel nog de nodige kanttekeningen bij omdat niemand echt kan vertellen hoe de implementatie van het Vervoer op Maat concreet zal gebeuren.

Ondertussen werkt het Vervoer op Maat van LDC Zonneheem nog altijd op dezelfde manier als vroeger, zolang er nog geen nieuwe regeling is getroffen op Vlaams niveau.

Redenen waarom mensen beroep doen op Vervoer op maat:

- mobiliteitsbeperkingen (rolstoelgebruiker, hoge leeftijd, ziekte)
- problemen om te rijden in het donker
- kan geen beroep doen op vrienden of kennissen die ook al wat ouder zijn of de kinderen of kleinkinderen hebben niet altijd tijd om zich vrij te maken
- rolstoelgebruikers, alsook andere mensen die geen gebruik meer kunnen maken van het openbaar vervoer opteren voor dergelijke aangepaste vervoersdienst gezien taxi's veel duurder zijn
- mensen die meermaals in de week naar kinesist of dagopvangcentrum moeten of dagelijks een kankerbehandeling moeten krijgen en die hiervoor niet altijd op familie kunnen rekenen
- niet meer in staat zijn om zelf te rijden.

9.1.3 Interne documenten

9.1.3.1 Tevredenheidsmeting BKO 2018

= bevraging met 73 respondenten (bijna de helft met kinderen in Dolfijn)

- 94% begrijpt de factuur
- 88,4% weet op tijd wanneer de opvang niet open is
- 87% weet dat een klacht kan ingediend worden
- 90% vindt dat de opmerkingen ernstig genomen worden
- 45% van de ouders vindt moeilijk een andere betaalbare oplossing als de opvang gesloten is
- 91% vindt de afspraken en regels in de opvang duidelijk
- 86,5% vindt dat de begeleiders tijd vrijmaken voor de kinderen en de ouders
- 36,4% zegt dat de kindbegeleider niet vertelt wat er tijdens de opvang is gebeurd en hoe het gaat met het kind
- 3/4 vindt dat er kans is om te spelen met zijn/haar kind bij het brengen en ophalen (1/4 niet)
- 91% vindt dat er rekening wordt gehouden met de mening van de ouder over de aanpak van het kind
- 89% is tevreden over de veiligheid in de opvang
- 95% is van mening dat de kinderen gezond en aangepast eten en drinken krijgen in de opvang
- 97% vindt dat het vervoer van en naar school / andere activiteiten goed en veilig verloopt (rond veiligheid zijn er opmerkingen i.v.m. het terras van de nieuwe BKO Dolfijn)
- 95% vindt de opvang proper
- Bijna 10 % vindt dat er niet genoeg plaats is om te spelen (opmerkingen: Meibloem is nu te klein, buitenruimte Dolfijn niet zo goed als in Blokhutten, aanbod tieners beter uitwerken)
- 92% vindt dat het speelaanbod aangepast is aan de leeftijd van het kind
- 92% vindt dat er voldoende kansen zijn om buiten te spelen
- Een kwart ervaart geen extra aandacht tijdens de eerste opvangdagen
- 3/4 vindt dat het kind nieuwe dingen aanleert in de opvang
- 85,5% vindt dat er rekening wordt gehouden met de interesses van de kinderen

- Wat wordt te weinig georganiseerd? 27% sporten/bewegen, 22,5% voorlezen, 17,7% daguitstappen, 14,5% activiteiten samen met ouders
- Hoe graag gaat het kind naar de opvang (0 = niet graag; 100 = graag): gemiddelde van bijna 73
- Gevoel van welkom te zijn in de opvang (0 = neen; 100 = ja): gemiddelde van 84,2

De BKO voert eind 2022 een nieuwe tevredenheidsenquête bij de ouders.

9.1.3.2 Tevredenheidsenquête gezins- en aanvullende thuiszorg OCMW 2015

In 2015 werd een tevredenheidsenquête georganiseerd bij de klanten van de diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg van het OCMW. 358 personen namen hier aan deel.

- De kwaliteit van planning en administratie werd door 84% en meer van de respondenten als goed tot zeer goed in geschat. Als er opmerkingen zijn is dit omdat er niet gemeld werd dat er een vervangster kwam en wie dat was.
- De kwaliteit van de poetshulp werd bij 98% van de respondenten positief genoemd
- De kwaliteit van de verzorgenden kende een even hoge score.
- De kwaliteit van de klusjesdienst is ook heel goed bevonden, enkele keren werd dit minder vlot of minder ordelijk genoemd
- Zowel bij de verzorgenden als de klusjesdienst werd een topscore van 100% vastgesteld waar het discretie en vriendelijkheid aangaat
- 92% van de respondenten zou de dienst gezinszorg/thuiszorg van het OCMW bij anderen aanraden. In praktijk gebeurt dit ook vaak, zodat de wachtlijsten zeer lang blijven.

9.1.3.3 Bevraging senioren OCMW in 2017

In 2017 werd door het OCMW een bevraging uitgevoerd bij alle 75-plussers die zelfstandig wonen. Ze werden per brief op de hoogte gebracht en bij 1342 senioren werd aangeboden voor een bevraging. 73% opende de deur (= 975). Bij 868 (= 89%) van hen kon een gesprek plaatsvinden (op datzelfde ogenblik of later).

50% van deze personen woont alleen, 45% met een partner. 4% samen met kinderen. Bij 82% komt dagelijks tot wekelijks iemand van familie, vrienden, burens of hulpverleners langs.

12% heeft een personenalarmsysteem; 85,5% kan terecht bij familie in geval van nood, 52,2% bij burens of vrienden, 35,45% bij hulpverleners. 1,5% zegt bij niemand terecht te kunnen.

Ongeveer 20% van de bevragden wenst andere senioren te ontmoeten om samen activiteiten te doen.

20% gaat naar activiteiten van Zonneheem, 17,25% gaat naar een seniorenvereniging. 15,81% gaat naar een culturele of hobbyvereniging. Bijna 10% gaat wel eens langs in CC De Herbakker, 8% gaat naar een sportvereniging. 4,2% gaat naar de bib, 1,3% naar De Kring. Iets meer dan de helft (52,69%) gaat naar geen enkel van deze organisaties/activiteiten.

75% van de bevragden kookt nog zelf. 16% krijgt maaltijden aan huis. 6% eet warme maaltijden in de buurt (Zonneheem, Sint-Jan, horeca).

15,45% zou gebruik maken van een sociaal restaurant (prijs afhankelijk van het inkomen), bijna 10% zou willen dat een vrijwilliger regelmatig opbelt. 9% zou het appreciëren als er een vaste vrijwilliger (een buddy) zou zijn die ze zelf kunnen opbellen bij vragen. 6% wil samenkomen met andere senioren in een buurthuis/LDC; 4,55% wil dit thuis doen. 2/3 van alle bevragden zou van geen enkel van deze zaken gebruik maken.

Bijna 14% zou iemand anders gezelschap willen houden, 9,5% wil boodschappen doen voor iemand anders. Een klein percentage wil vrijwilliger zijn, iemand vervoeren, op kinderen passen,... 84% wil niets doen voor iemand die zorg nodig heeft.

40% verplaatst zich grotendeels nog zelf met de wagen. 19% rijdt vooral met de fiets. 14% gaat vooral te voet; een even groot percentage laat zich voeren met de wagen. 10% kan zich moeilijk verplaatsen: iets

meer dan de helft daarvan heeft aangepaste middelen (scooter, auto, vervoer op maat), de andere groep blijft thuis.

22,4% zou gebruik maken van vervoerscheques om een vrijwilliger met auto te betalen; 19,6% zou dit gebruiken om vervoer op Maat te betalen. 20% zou ook een shuttlebus in Eeklo gebruiken. 2/3 zou geen enkele van deze alternatieven gebruiken.

40% van de senioren heeft geen enkele hulp in huis. 50% krijgt schoonmaakhulp. Bij 15,2% komt gezinszorg langs, bij 12,5% komt thuisverpleging over de vloer. 12,5% krijgt ook paramedische hulp (kinesist, pedicure,...). 7% ziet een klusjesdienst (OCMW, Zonneheem, PWA); een even grote groep krijgt maaltijden aan huis. 10% van de bevroegden zou nog meer hulp willen. Moest dit in Eeklo bestaan, dan zou bijna 12% gebruik maken van een boodschappendienst. 8% ziet een rondrijdende kruidenier wel zitten. Een klein groepje zou gebruik maken van een vervoersdienst of een dienst die kleine taken uitvoert in huis. Driekwart van de senioren zou geen extra hulp invoeren.

VOORSTEL VAN ACTIES die eind 2017 werden opgesteld:

- extra bezoek aan senioren: een aantal van de bevroegde senioren wenste een tweede bezoek met name van een medewerker van het Sociaal Huis
- boodschappen- / buddysysteem: onderzoeken mogelijkheden Wijk-werkers i.s.m. Welzijnsband Meetjesland
- boodschappen – dienstverlening aanbieden binnen Thuiszorgdienst OCMW: 97 personen binnen de bevraging geven aan gebruik te willen maken van een boodschappendienst. Het organiseren van een boodschappendienst vereist een goede planning en dus personeelsinzet. Mogelijks is er een combinatie te maken met een ‘Goedemorgentelefoon’
- hulp in huis/klusjesdienst: uitbreiden van de klusjes aan huis binnen Lokale Diensteneconomie.
- invoering kansentarieef – vervoer op maat: kosten voor de klant van Vervoer-op-maat inkomens gerelateerd maken
- invoering kansentarieef – maaltijden LDC Zonneheem: kosten voor de klant inkomensgerelateerd maken. Door middel van een eenvoudig systeem (bv. kansentarieef Uitpas) kansengroepen de mogelijkheid geven aan verminderd tarief te eten in LDC Zonneheem
- Goedemorgentelefoon: senioren in Eeklo die aangeven dat ze wensen gecontacteerd te worden, krijgen op regelmatige basis een telefoontje. Hiervoor zijn 2 systemen mogelijk: 1 dispatcher belt alle senioren op of de dispatcher belt de 1ste senior op, die dan zelf de volgende belt, enz.

9.1.3.4 Actieplan 2020 Lokaal Dienstencentrum Zonneheem

In het kader van de kwaliteitsplanning werd een Actieplan voor het LDC uitgeschreven, met volgende 11 doelstellingen:

Doelstelling 1: LDC Zonneheem maakt werk van een eenduidige communicatiestrategie.

Doelstelling 2: Het kwaliteitshandboek van LDC Zonneheem wordt uitgewerkt volgens de actuele regelgeving.

Doelstelling 3: De toekomstige beleidsbeslissingen over LDC Zonneheem kaderen binnen het meerjarenplan van het dienstencentrum.

Doelstelling 4: LDC Zonneheem zet in op de verankering in de buurt en heeft hierbij maximale aandacht voor kruisbestuiving met de reeds aanwezige actoren.

Doelstelling 5: LDC Zonneheem zet in op maximale gebruikersparticipatie en wil hiervoor een open dialoog via verschillende participatiekanalen creëren.

Doelstelling 6: LDC Zonneheem zet in op zorg voor de mantelzorger.

Doelstelling 7: LDC Zonneheem wil een toegankelijk dienstencentrum zijn.

Doelstelling 8: LDC Zonneheem werkt binnen het kader van het woonzorgdecreet aan een gevarieerde jaarprogrammatie.

Doelstelling 9: De infrastructuur van LDC Zonneheem is veilig en gebruiksvriendelijk.

Doelstelling 10: Verdere structurering van de interne werking van LDC Zonneheem.

Doelstelling 11: LDC Zonneheem werkt aan verdere digitalisering op maat van de doelgroep.

9.1.3.5 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Buitenschoolse kinderopvang

• infrastructuur:

×× verdere uitbouw van nieuwe locaties: @bij (ombouw Sint-Jozefkerk)

×× inrichting zolder Kinderpoort

×× opfrissen van Bukinop

- behoud van **Schatjeseiland** (doelgroepengerichte opvang)
- antwoord bieden op veel **opvoedingsvragen**
- kansen op creativiteit verhogen door meer **kindvrije uren** voor het personeel
- inzetten op **veiligheid** (binnen- en buiteninrichting, straat, personeel, ...)
- een **nieuw decreet** voor de organisatie van opvang en vrijetijd van kinderen waarbij kinderopvang ook toeleider moet zijn naar andere vrijetijdsactoren (jeugd, sport, cultuur) en naar deeltijds kunstonderwijs (KA!): dit biedt opnieuw kansen voor een doorgedreven samenwerking tussen verschillende vrijetijdsdiensten

Thuiszorg

LOKAAL BESTUUR IN DE REGIEROL

Op basis van een (buurtgericht) zorgbehoefteonderzoek, kan het lokaal bestuur bekijken welke zorgen in de buurten/wijken/stad nodig zijn, welk aanbod er is en of dit aanbod op elkaar en op de zorgvrager is afgestemd. Het aanbod dat ontbreekt kan door het lokaal bestuur zelf voorzien worden of kan door het aanspreken van partners opgestart worden.

LOKAAL BESTUUR ALS LOKALE ZORGACTOR DIE DE MENS CENTRAAL ZET EN GARANT STAAT VOOR WARME, KRACHTIGE EN MENSELIJKE ZORG VOOR IEDEREEN

- met een voldoende eigen aanbod aan **betaalbare zorg** die lokaal is ingebed kunnen meer burgers langer thuis blijven wonen, ook als ze zorgbehoevend worden: lokaal dienstencentrum, karweihielp, boodschappendienst, poetshulp en gezinszorg
- als grootste thuiszorgactor in Eeklo bepalen we mee de **kwaliteitsstandaard van de zorg** in onze stad en zetten we in op innoverende projecten op maat van de zorgvrager door het aanbieden van een collectief zorgaanbod bv. koken voor 4 senioren uit één buurt/straat i.p.v. 4 verzorgenden inplannen bij elke individuele klant
- als publieke zorgactor ondervangen we de **zorgnoden van de (financieel) kwetsbare Eeklose burger**. De inbedding in het OCMW zorgt voor een nauwe samenwerking tussen zorg en welzijn
- ten laste name van de kosten van de zorg (betaalbaarheid als vorm van toegankelijkheid)
- aanbieden van zorgondersteuning in maatschappelijk kwetsbare gezinnen binnen de sociale dienst
- uitbouwen van een aanbod kraamzorg voor maatschappelijk kwetsbare gezinnen kan een hefboom zijn in de bestrijding van **kinderarmoede**.⁷

LOKAAL DIENSTENCENTRUM ZONNEHEEM

• **buurtgericht outreachend werken** (opdracht nieuw decreet betreffende de woonzorg): lokale dienstencentra dienen zich prioritair naar ouderen, mantelzorgers en kwetsbare personen te richten. Ze vormen een kernactor binnen de zorgzame buurt. Het dienstencentrum speelt een belangrijke rol in het versterken van de sociale cohesie in de buurt. Activiteiten zijn daarbij een hefboom om de doelstelling waar te maken en een aantal opdrachten in de buurt te realiseren, in nauwe samenspraak met de gebruikers, buurtbewoners, lokale verenigingen en organisaties. Dit kan zowel binnen de eigen infrastructuur als op andere locaties of in gedecentraliseerde antennes.

De **dienstverlening** moet aangepast zijn aan de context van de buurt. Verscheidenheid van de invullingen van de opdracht is net de kracht van een dienstencentrum en wijst op de goede inbedding in de buurt

- **behoud en uitbouw** van Vervoer op Maat, restaurant, Meldpunt en activiteiten, in functie van sociaal contact

- **nieuw potentieel cliënteel** aanboren n.a.v. de inkanteling (via thuiszorg, ...)
- **regionale uitstraling** verder uitbouwen
- zoeken naar methodieken om mensen die afhaken of **'thuiszitters'** (ziekte, ouderdom, overlijden partner) op te vissen
- belangrijke rol in het ondersteunen van de **mantelzorger** (opdracht nieuw decreet betreffende de woonzorg).

STIMULEREN VAN INFORMELE EN VRIJWILLIGE ZORG

In de reorganisatie van de eerste lijn is een belangrijke taak weggelegd voor de mantelzorger. We kunnen hierop inspelen:

- inventariseren van mantelzorgers in Eeklo en hen informeren en ondersteunen
- lokale mantelzorgpremie opnieuw invoeren
- het LDC krijgt in het nieuwe decreet betreffende de woonzorg een belangrijke rol in het ondersteunen van de mantelzorger.

UITBOUWEN VAN TOEGANGSPOORTEN TOT INTEGRALE ZORG MET INBEGRIJ VAN ONDERSTEUNING VAN MANTELZORGERS

Burgers met een zorgnood en hun mantelzorgers moeten op een eenvoudige en toegankelijke manier aan de meest passende vorm van zorg geraken. Mogelijkheden zijn

- het oprichten van een 'Zorgloket' en/of zorg mee opnemen in het dienstverleningsconcept van stad en OCMW Eeklo (infopunten) en
- de uitbouw van een 'wegwijzer' welzijn en zorg toegankelijk voor medewerkers van stad / OCMW en burgers.

ONDERSTEUNEN OF ORGANISEREN VAN HET NETWERK VAN PROFESSIONELE DIENSTVERLENERS (ZORFACTOREN) WAAR MENSEN EEN BEROEP OP KUNNEN DOEN WANNEER DE EIGEN KRACHT OF DE INFORMELE ZORG TE KORT SCHIET

Als lokaal bestuur moeten we actief deelnemen aan de oprichting en uitwerking van de Eerstelijnszones. Deelname aan de veranderteams of aanwezigheid in de Zorgraad biedt het lokaal bestuur de kans om lokale behoeften en noden te signaleren en er op mesoniveau een oplossing voor te zoeken.

9.1.3.6 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

BKO:

Personeel: het is moeilijk om kwaliteitsvol personeel te vinden in de kinderopvang en deze vervolgens te houden. Mede doordat personeel te weinig uren werkt, haakt jonger personeel snel af, maar ook omwille van de onderbroken uren zoeken ze het eerder in een andere job. Het vinden van combinatiejobs zien we in onderhoud, hulp op de scholen, ...

Vraag gedeeld gebruik van locaties: we krijgen almaar meer de vraag tot gedeeld gebruik van de kinderopvang. We staan hier voor open maar er dienen duidelijke afspraken te zijn.

Samenwerking met andere diensten: kinderopvang wil graag inzetten op samenwerking met andere diensten, bv sport, cc, jeugd, ... Hier liggen nog veel kansen bijvoorbeeld door gebruik van de sporthallen op de scholen.

Eeklo, zorgzame stad

Een toenemend aantal mensen in de samenleving valt uit de boot omwille van ziekte, handicap, armoede, of een andere kwetsbare leefsituatie. Een sterk welzijnsbeleid biedt aan deze inwoners de nodige zorg, ondersteuning en begeleiding.

Het lokaal bestuur zorgt ervoor dat de groeiende groep zorgbehoevende ouderen zo lang mogelijk in de vertrouwde omgeving kan blijven wonen, indien ze dit wensen.

Het lokaal dienstencentrum Zonneheem vervult een centrale rol binnen een zorgzame buurt en richt zich prioritair naar ouderen, mantelzorgers en kwetsbare personen. De focus ligt op het stimuleren van de sociale cohesie in de buurt. Vervoer op maat, het sociaal restaurant en het activiteiten aanbod doorbreken sociaal isolement.

De hulp in het huishouden door de thuiszorgdiensten van het lokaal bestuur garandeert elke zorgbehoevende inwoner goede en betaalbare zorg op maat. Met poets hulp, gezinszorg, karweidienst en boodschappendienst bieden we een geïntegreerd zorgaanbod aan. We bouwen verder aan een netwerk van zorgpartners binnen de eerstelijnszone. We zetten de expertise van de verzorgenden ook in voor kwetsbare gezinnen met jonge kinderen. Onze thuiszorgmedewerkers verplaatsen zich per (elektrische) fiets en vervullen zo een voorbeeldfunctie voor duurzame mobiliteit.

Lokaal Sociaal Beleid

Begin 2018 werd het nieuwe decreet Lokaal Sociaal Beleid goedgekeurd in het Vlaams Parlement. De 4 belangrijkste pijlers in dit decreet zijn:

1. Lokaal Sociaal Beleid is onderdeel van het meerjarenplan
2. Regierol op vlak van sociale hulp- en dienstverlening
3. Maximaal realiseren van een toegankelijke sociale hulp- en dienstverlening en aanpak van onderbescherming
4. De keuze voor de vermaatschappelijking van de zorg

Naast de afstemming van het Lokaal Sociaal Beleid op deze 4 pijlers uit het nieuwe decreet dient het Lokaal Sociaal Beleid ook afgestemd te worden op de specifieke lokale noden, behoeften voortbouwend op de gerealiseerde resultaten in de afgelopen periode enerzijds en op de visie omtrent de horizontale organisatiebrede inbedding van het sociale beleid waarbij het proportioneel universalisme als basisprincipe wordt vooropgesteld anderzijds.

Voor Eeklo betekent dit:

1. Lokaal Sociaal Beleid als onderdeel van het meerjarenplan
2. Optimaliseren van sociale hulp-, dienst- en zorgverlening
3. Initiatieven uitwerken m.b.t. toegankelijke hulp-, dienst- en zorgverlening
4. Sterke publieke zorgverlening binnen het zorgcontinuüm
 - a. Stimuleren van informele en vrijwillige zorg
 - b. Ondersteunen of organiseren van het netwerk van professionele dienstverleners (zorgactoren) waar mensen een beroep op kunnen doen wanneer de eigen kracht of de informele zorg in de samenleving te kort schiet
 - c. Uitbouwen van toegangspoorten tot deze integrale zorg met inbegrip van ondersteuning van mantelzorgers.

Dit sluit heel nauw aan bij de ontwikkelingen op het vlak van de vorming van de eerstelijnszones waarbij we vanuit het Lokaal Sociaal Beleid Eeklo moeten betrokken blijven.

9.1.3.7 Uit de eigen kwaliteitsplanning van de dienst thuiszorg

Kwaliteitsplanning 2022 THUISZORG:

1. Thuiszorg Eeklo wil inzetten op duidelijke, toegankelijke en laagdrempelige dienstverlening op maat van de zorg- en ondersteuningsbehoefte van de cliënt
2. Thuiszorg Eeklo investeert in gemotiveerde en competente medewerkers
3. Thuiszorg Eeklo streeft naar een optimale interne werkorganisatie
4. De nieuwe meerjarenplanning en regelgeving voor woonzorgvoorzieningen wordt geïntegreerd binnen de werking van Thuiszorg Eeklo
5. Het beleid rond dienstverplaatsingen wordt aangehouden en verder uitgewerkt.

9.1.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

We maken deze oefening opnieuw begin 2023.

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
5 erkende locaties voor buitenschoolse kinderopvang	toenemende zorgvraag bij kinderen (M-decreet in de kinderopvang, complexiteit van gezinssituaties, gedifferentieerde achtergrond bij kinderen...)
3 niet-erkende locaties voor BKO (gevolgen hiervan zijn een flexibelere inzet van personeel)	veel personeelsverloop BKO want ondankbare uren in job
groot aanbod aan opvang/activiteiten voor 3- tot 12-jarigen	veel investeren in aanwervingsprocedures en inwerking nieuw personeel BKO
BKO-Locaties zijn gelinkt aan basisscholen (en dichtbij)	te weinig kindvrije uren in BKO's beknot creativiteit
Schatjeseiland	schoonmaken BKO's gebeurt door begeleidsters
sociaal tarief BKO	inspelen op veel opvoedingsvragen in BKO is moeilijk
drie (ver)nieuw(d)e BKO-locaties	te weinig gedeeld gebruik van BKO-ruimtes
aandacht voor buitenruimtes BKO	veel openingsuren in LDC door groot aanbod heeft impact op personeelsinzet
veel aandacht voor veiligheid in BKO	zoektocht naar vrijwilligers voor Vervoer op Maat is niet altijd eenvoudig
duidelijke regels in de BKO's	te weinig inzet op zorgaanbod
aandacht voor gezonde voeding in BKO's	te weinig bereik van kwetsbaren
samenwerking BKO met jeugd-, sportdienst, KA, ...	
lokaal overleg kinderopvang	
tweeverdieners komen naar de stad omwille van het kinderopvangaanbod	
kinderopvang telt in strijd tegen kinderarmoede	
inclusieve kinderopvang	
aandacht voor vorming binnen BKO	
breed netwerk kinderopvang	
inzet vrijwilligerswerk en wijkwerken in BKO	
ouderraad, samenwerking met ouders	
tevredenheidsmetingen in BKO	
innovatief werken in BKO	
ruim aanbod thuiszorgdiensten: poetsdienst, gezinszorg, thuiszorg, karweidienst + tewerkstelling van de doelgroep	
veel bezoekers in LDC Zonneheem	
groot aanbod in LDC	
veel inzet van vrijwilligers in LDC	
inzet op diverse doelgroepen samen met externen	
goed uitgewerkt Vervoer op Maat	
AED-toestellen in het straatbeeld	
acties Eeklo gezonde gemeente	

9.1.5 Externe documenten

9.1.5.1 Uit het jeugdwelzijnsoverleg

Enkele aandachtspunten vanuit het jeugdwelzijnsoverleg van eind 2018:

- psychische toegankelijkheid en psychische kwetsbaarheid is een grote nood
- er is te weinig aandacht rond parentale burnout
- tandzorg wordt momenteel nog niet opgenomen binnen preventieve gezondheidszorg
- mobiliteit en opvang is een probleem bij werkzoekenden
- kwetsbare groepen zullen een grote focus nodig hebben want vele jobs creëren grote verwachtingen op het vlak van competenties
- meer psychosociale ondersteuning nodig in Eeklo zelf
- drughulpverlening ter plaatse in Eeklo: nood aan een kort traject en op jongerenmaat; momenteel enkel preventie in Eeklo, begeleiding is in Gent; opname zal mogelijk zijn in AZ Alma, maar er is nog een tussenstap nodig.

9.1.5.2 Uit: De eerste lijn wordt hertekend – Deskundig dichtbij

(6 november 2017 / [Bert Lambeir](#))

“De drukke eerste lijn wordt hertekend. Kunnen eerstelijnszones de weg wijzen naar een meer coherent zorgaanbod?”

Zorgvrager regisseert

Vlaanderen heeft een professioneel zorglandschap, bemand met geëngageerde hulpverleners en sociale ondernemingen. Toch volstaat dat niet.

“Het gebeurt op een gefragmenteerde wijze en vanuit te veel verschillende structuren. De burger ziet door de bomen het bos niet meer en heeft onvoldoende vat op de organisatie van zijn zorg en ondersteuning. Ook de zorgverstrekkers zien te veel van hun tijd opgaan in administratie en vergaderingen. Het moet eenvoudiger, doelmatiger en transparanter, waarbij de zorgvrager maximaal de regie krijgt over de organisatie van zijn zorg.”

Eerstelijnszones

Op de eerste lijn vinden we nabije en onmiddellijk toegankelijke hulp- en zorgverlening. Denk bijvoorbeeld aan OCMW's, huisartsen, CAW's, mutualiteiten en apothekers.

Een veelheid aan initiatieven op die eerste lijn maken fundamentele hervormingen hoe langer hoe meer noodzakelijk. Er is nood aan een beter uitzicht over het landschap.

Dat uitzicht zal bepaald worden door de eerstelijnszones die momenteel overal in Vlaanderen in de steigers staan. Zij integreren welzijn en gezondheid op relatief kleine schaal, dichtbij iedere burger met een hulpvraag.

Samen met de uitbouw van die eerstelijnszones, wordt nog een nieuw concept geïntroduceerd: het geïntegreerd breed onthaal. Daarin moeten Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW), OCMW's en Diensten Maatschappelijk Werk van de mutualiteiten een toegankelijk en herkenbaar onthaal uitwerken. Zij organiseren samen informatie, advies, directe hulp en doorverwijzing.

Veel nieuws

De eerstelijnszones verenigen meerdere gemeenten. Tegelijk heeft elke gemeente via het nieuwe Decreet Lokaal Sociaal Beleid de opdracht om met lokale partners vorm te geven aan een lokaal inclusiebeleid op vlak van welzijn en gezondheid.

Intussen wordt er verder werk gemaakt van het concept buurtgerichte zorg, moeten de Huizen van Kind zich duidelijk positioneren en komen er nieuwe netwerken rond de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

Eensgezindheid

De hervorming van de eerste lijn beoogt niet alleen een efficiëntere inzet van hulpverlening en een beperking van duurdere gespecialiseerde hulp- en zorgverstrekking. Ze moet in de eerste plaats streven naar maximale regie van de burger over zijn zorgtraject.

Dat is maar mogelijk wanneer welzijns- en gezondheidsactoren op die eerste lijn meer geïntegreerd aan de slag gaan. Er moet een vlotte samenwerking zijn tussen de eerste, tweede en derde lijn. Bovendien moet de eerstelijnspsycholoog in de eerstelijnszone de geestelijke gezondheidszorg toegankelijker maken. Ook preventie wordt een belangrijk speerpunt. En in de lokale aanpak moet er voldoende ruimte zijn voor complexe chronische zorg.

Kwaliteit van leven

Bij die hertekening van de eerste lijn, zal nog meer aandacht gaan naar de meest kwetsbaren in de samenleving. Het vernieuwde welzijnslandschap moet elke vorm van sociale ongelijkheid vermijden en bestrijden.

Als de eerstelijnszone in dit alles slaagt en tegelijk de burger centraal stelt in haar dagelijkse praktijk, zal zij integrale zorg bieden die gericht is op kwaliteit van leven voor iedereen. Dat laatste wordt de baseline voor elke eerstelijnszone.

Gelijke slagkracht

Tussen droom en daad ligt momenteel nog een hele weg. Enkele aandachtspunten helpen om te beoordelen of we op goede weg zijn.

Zo worden de eerstelijnszones geografisch afgebakend. De grondige herstructurering kan de vooropgestelde ambities slechts waarmaken indien alle zones even sterk aan de startlijn verschijnen.

Dat is niet evident. De sterke nadruk op decentralisering en op de regie van het lokale niveau, houdt het risico in dat de slagkracht niet overal dezelfde is. Niet alle regio's in Vlaanderen beschikken over voldoende mogelijkheden om in te zetten in dit verhaal.

Het verschil tussen stedelijke en landelijke regio's valt op. Lokale slagkracht mag niet bepalend zijn voor meer of minder eerstelijnszone.

Recht op welzijn en gezondheid

Ook de klemtoon op de regie van de burger met een hulpvraag over zijn traject, vraagt aandacht. Dit model van zelfbeschikking veronderstelt immers een mondig individu met voldoende vaardigheden en mogelijkheden.

... Het valt te vrezen dat de meest kwetsbaren daar de dupe van worden.

Daarom pleit dit adviesorgaan voor meer nadruk op 'recht op welzijn en gezondheid'. Hier zal elke eerstelijnszone een bijzondere soort van zorg op maat moeten bieden.

Verantwoordelijk netwerk

Als zorg op maat vraaggestuurd en integraal moet zijn, dan is een herstructurering van het zorglandschap een eerste maar ontoereikende stap.

...Om te vermijden dat (vaak extra kwetsbare) burgers of personen met een zorgbehoefte door de mazen van het net blijven vallen, moet een netwerk van zorgverleners de verantwoordelijkheid krijgen om de zorg en ondersteuning samen op te nemen voor een bepaalde populatie.

Levenslange ondersteuning

Die verantwoordelijkheid gaat samen met een uitgesproken keuze voor zorg op maat van iedereen, ook voor diegenen die veel en langdurige basiszorg nodig hebben.

Want sommige kwetsbare burgers hebben levenslange ondersteuning nodig die niet met parameters van frequentie, duur en intensiteit te vatten zijn. Het wekelijks hart onder de riem, het maandelijks ordenen van de papieren, het telkens opnieuw op weg helpen en het steeds klaar staan als het weer even niet meer lukt. Net die zorg is nog maar op weinig plaatsen voorhanden, precies omwille van haar intensiteit en onvoorspelbaarheid.

Kwaliteit van leven

De eerstelijnszone moet dus ruimte maken voor een zorgmodel dat kwaliteit van leven en langdurige ondersteuning vooruitschuift. Daarbij moet er ruimte zijn om die kwaliteit van leven en de nodige basisondersteuning voortdurend terug in vraag te stellen. Er moet flexibiliteit zijn om de invullingen van die begrippen bij te sturen.

Een statisch definitiehandboek brengt hier weinig soelaas. Wat kwaliteit van leven is en welke basisondersteuning daarvoor nodig is, kan enkel in het zorg- en hulpverleningsproces uitgemaakt worden. Wat zelfbeschikking van een burger en participatie aan de samenleving precies betekenen, ligt niet vooraf vast. Kwaliteit van leven is een subjectief gegeven, afhankelijk van de verwachtingen die iemand in het leven stelt.

Generalistische benadering

Mensen die deze zorg het meest nodig hebben, hebben het vaak moeilijk om hun vraag te formuleren. Een hulpverlener zal enkel vanuit een holistische kijk toegang krijgen tot iemands leven. Enkel zo wordt duidelijk op welke levensdomeinen hulp geboden moet worden.

In deze generalistische benadering gaan presentie, ethische betrokkenheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid hand in hand. Om uiteindelijk verbinding te kunnen maken met kwetsbare hulpvragers.

Een generalistische benadering impliceert een gevarieerd palet aan invalshoeken en strategieën die ingezet worden om niet-gespecificeerde gezondheids- of welzijnsproblemen aan te pakken.

Experts van het dagelijks leven

Generalistische sociaal werkers zijn experts van het dagelijks leven. Zij kunnen inschatten wat echt belangrijk is, in functie van een zinvolle plek in de samenleving. Die inschatting maken ze samen met de hulpvrager. Generalisme is dan ook een essentieel specialisme in de eerstelijnszone. De generalist heeft kennis van de levensdomeinen, beschikt over methodieken om ze bespreekbaar te maken, werkt per definitie samen.

Een generalist slaagt er als geen ander in om een goede relatie aan te knopen met de zorgbehoevende met het oog op de versterking van zijn gezondheid en welzijn.

Een sterke laatste lijn

Kiezen voor een sterke eerste lijn, is kiezen voor een zorgzame solidaire samenleving. Die doet in het kader van vermaatschappelijking een appél op het engagement van de mantelzorger, de goede buur en het informele netwerk. Maar op die eerste lijn betekent vermaatschappelijking ook een keuze voor een sterk professioneel netwerk.

De eerstelijnszones impliceren nieuwe structuren, maar ook een andere kijk op zorgverstrekking en hulpverlening. Daar waar nu trajecten, modules, doorstroom en toeleiding vooropstaan, zal in de eerstelijnszone het nieuwe zorgende netwerk ook het uiteindelijke vangnet zijn.

Terug naar start

Dat zijn we nu toch ook? Ja, maar vaak omdat het niet anders kan. Te veel cliënten of patiënten trekken ergens onderweg het kaartje "Ga terug naar start." Lees: naar de eerste lijn.

Dat kenmerkt zowel de integrale jeugdhulp als de zorg voor personen met een psychische kwetsbaarheid of een handicap. Maar de eerste lijn heeft andere opdrachten en objectieven.

Bindwerk

Op de eerste lijn van morgen noemen we die meest kwetsbaren niet langer draaideurcliënten, maar horen ze precies daar thuis. Eerstelijnswerk is 'bindwerk' van lange adem en mag dat binnen de eerstelijnszone ook zijn.

Hiervoor is ruimte en vertrouwen nodig in sociale professionals. Op die manier kunnen zij werken aan problemen van het individu en van de samenleving. Sociale professionals nemen hier een verbindende rol op en bevorderen als vanzelf sociale cohesie.

Dat is echt vermaatschappelijkend werk. En dat het hier niet gaat om één of ander onbereikbaar droombeeld bewijzen nu al intersectorale wijkgerichte werkingen. Zij vertalen die eerstelijnszorg-hartslag in de praktijk.

Veel werk te verrichten

Nog te veel mensen vallen uit de boot of worden niet geholpen zoals het hoort. De keuze voor een sterke eerste lijn kon niet langer uitblijven. Er is immers gigantisch veel werk te verrichten.

In een individualistisch zorgmodel gaan we uit van de wens van de klant of gebruiker. Veel liever pleit ik voor een individueel zorgmodel dat echte zorg op maat realiseert. Vanuit een generalistisch perspectief overstijgt je daarmee altijd het individuele.

Dat werk stoelt op de vraag van de hulpvrager. Het wordt gerealiseerd vanuit een netwerk, laat los waar kan en houdt vast waar het moet. Een sterke eerste lijn vertrekt vanuit geloof en vertrouwen in mensen, de samenleving en professionele partners, staat midden in de samenleving en kiest bewust voor generalisme als specialiteit.

Geen reden tot verdringing

Als partners in de eerste lijn hier bewust voor kiezen, is er geen reden tot verdringing. Het zal hen in staat stellen om samen een massa expertise in te zetten. Die is nodig om in de directe leefomgeving van

mensen samen een wezenlijk verschil te maken. Als partners hier bewust voor kiezen verdient elke nieuwe eerstelijnszone ook een nieuwe baseline: ‘Deskundig dichtbij.’”

9.1.5.3 Uit: Zorgwijzer – buurtgerichte zorg (2017)

“Je kunt buurtzorg niet als iets apart beschouwen, naast de bestaande structuren. Integendeel, alle bestaande entiteiten moeten er hun plaats in vinden. Dat betekent dat die entiteiten zich anders moeten organiseren, meer vanuit de behoeften van de buurt, meer outreachend.”

“Het aantal vierkante meter is niet prioritair, wel de functie die het lokaal dienstencentrum in de buurt vervult. Ook een aantal wettelijk verplichte opdrachten, op het gebied van vorming en informatie bijvoorbeeld, moet worden geëvalueerd.”

“Het moet mogelijk zijn om in een gemeente een centraal lokaal dienstencentrum te hebben, met aanvullend een aantal satellieten over de gemeente verspreid, om dicht bij de mensen te staan en om de mensen te bereiken die je wil bereiken.”

“Hoe meer we erin slagen de buurt effectief te betrekken, hoe sterker de buurtzorg wordt... wat vandaag bestaat aan informele zorg, moeten we koesteren en stimuleren, niet in structuren gieten of overnemen.”

“De vraag naar zorg voor een steeds ouder wordende bevolking is groot. We kunnen die noden beantwoorden, maar dan moeten we onze veilige havens durven te verlaten.”

“De continuïteit in de zorgverlening en de integrale aanpak houden per definitie in dat je de zorg niet langer kunt aanbieden vanuit één discipline of organisatie. We moeten inzetten op netwerking. Niet alleen tussen professionelen, maar ook met de cliënt en zijn omgeving. Bovendien vraagt niet alleen de individuele cliënt onze aandacht, maar de hele buurt en de bevolking. We moeten streven naar een verbetering van de gezondheidstoestand door goede preventie, lage drempels, goede informatie en brede toegankelijkheid.”

“Dat is net het wezen van buurtzorg: vertrekken vanuit de eigenheid en de realiteit van de buurt, niet vanuit een vooraf bepaald concept.”

“...niet organisatiegericht maar vraaggericht denken, met de vragen, de noden en de behoeften van de cliënt als vertrekpunt.”

“Net zoals cliënten meer moeten worden betrokken, moeten we ook onze medewerkers actief betrekken.”

*“Een **zorgzame buurt** biedt het bredere kader voor de leefbaarheid van de buurt, met aandacht voor wonen, infrastructuur, voorzieningen, toegankelijkheid, mobiliteit enzovoort. **Buurtgerichte zorg** daarentegen is het organisatie-model van zorg en ondersteuning binnen een zorgzame buurt. Hier ligt de focus op kwetsbaarheid en nabijheid.”*

“In samenspraak met de lokale overheid en het verenigingsleven kunnen we in iedere dorpskern bepaalde accenten leggen. Het lokaal dienstencentrum fungeert zo als een hefboom voor de buurtwerking.”

“Lokale dienstencentra spelen een cruciale rol in het betrekken van de buurt en het maken van verbinding.”

9.1.5.4 Uit: Memorandum 2018 Vlaamse ouderenraad

1) **Vertrek vanuit de dialoog met ouderen**

Breng de noden van de ouderen in kaart

Hou de blik breed

Betrek ouderen bij het beleid

Speel in op de toenemende diversiteit onder ouderen

- 2) **Ga de strijd aan met armoede en sociale uitsluiting**
Inkanteling van gemeente en OCMW is een impuls voor sterker sociaal beleid
Voer een lokale armoedetoets in
Zorg voor een betere toeleiding naar rechten en ondersteuning
Maak werk van rechtvaardige belastingen en heffingen
Help de digitale kloof te overbruggen
Werk aan de uitbouw van de UiTPAS

- 3) **Bied ouderen kansen om te participeren**
Ondersteunen van het verenigingsleven
Zorg voor een rijk vrijetijdsaanbod (overdag en avond)
Maak vrijwilligerswerk toegankelijk
Stimuleer uitwisseling en sociaal contact
Creëer mogelijkheden om levenslang en levensbreed te leren
Zet ouderen aan tot sport en beweging

- 4) **Zorg dat elke oudere in een kwalitatieve en aangepaste woning kan wonen**
Stimuleer wijken met een hoge meegroefactor
Heb oog voor inplanting van aangepaste bouwprojecten
Verzeker de toegankelijkheid van bestaande woningen (info, premies,...)
Pak energiearmoede aan en heb oog voor ouderen op de huurmarkt
Sensibiliseer en informeer over veiligheid

- 5) **Neem hindernissen weg op vlak van mobiliteit en openbare ruimte**
Heb aandacht voor vervoersarmoede
Betrek gebruikers bij het uittekenen van het lokale vervoersaanbod
Zet in op toegankelijkheid en bereikbaarheid
Zorg voor een veilig straatbeeld: leesbare weginrichting, veilig voor zwakke weggebruikers, uitnodigend, zonder valrisico's, met plaats om te rusten
Nabijheid is de beste mobiliteit (inplanting van winkels, welzijnsdiensten, woonzorgvoorzieningen, bushaltes)
Pas STOP-principe toe bij (her)aanleg van wegen

- 6) **Draag zorg voor ieders welzijn**
Investeer in een gezonde leefomgeving (gezond lokaal beleid i.p.v. lokaal gezondheidsbeleid).
Anticipeer op kwetsbaarheid bij ouderen via integrale, preventieve aanpak
Eerstelijnsactoren aanzetten tot betere samenwerking
Samen zorgzame buurten bouwen
Erkennen en steunen van mantelzorgers
Personen met dementie moeten een volwaardige burger kunnen zijn in de gemeente
Investeren in een volwaardig zorgcontinuüm, van ondersteuning aan huis tot residentiële zorg

- 7) **Breng de buurt in beweging**
Initiatieven rond sport en beweging voor ouderen ondersteunen
Inzetten op projecten en methodieken die beweging integreren in het dagelijkse leven
Randvoorwaarden creëren voor sport en beweging (infrastructuur, materiaal, ruimte,...)

9.1.5.5 Uit: Memorandum Eeklose seniorenraad (2018)

Deze tekst werd volledig overgenomen.

“VEILIGHEID, MOBILITEIT & VERVOER

De Eeklose senioren willen zich op een eenvoudige en veilige manier verplaatsen in de stad. Ze gebruiken en combineren hiervoor alle mogelijke middelen: ze gaan te voet, rijden met de (elektrische) fiets, nemen de auto en gebruiken het openbaar vervoer. Verder hebben senioren ook een duidelijke visie over hoe de openbare ruimte veilig kan ingericht worden met voldoende aandacht voor de zachte weggebruiker en personen met beperkte mobiliteit. En uit eigen ervaring geven ze tips over hoe de eigen woning veiliger kan gemaakt worden.

Veiligheid in de woning

Actiepunten:

- informatiesessies door Politie en Brandweer bestendigen over inbraakpreventie en brandveiligheid.
- vormingen rond valpreventie organiseren in samenspraak met de zorgsector (bv. AZ Alma)

Veiligheid op straat

Actiepunten:

- Bij de herinrichting van het centrum van Eeklo kijken we uit naar
 1. voldoende laad- en losplaatsen, zodat de rijweg, het fietspad of het voetpad hiervoor niet moeten ingenomen worden
 2. voldoende aandacht voor de zwakke weggebruiker door het voorzien van voldoende brede fietspaden (voor bakfietsen en mindermobielscooters) en vlakke en brede voetpaden zonder obstakels
 3. aangepaste op- en afstapplaatsen voor het openbaar vervoer
 4. goed afgestelde verkeerslichten om voetgangers voldoende tijd te geven om over te steken (bv. aftelsysteem zoals in NL)
 5. kruispunten die aangepast zijn voor personen met een auditieve of visuele beperking
 6. het behoud of de uitbreiding van de fietsstraten
 7. een gemakkelijk toegankelijke en veilige stationsbuurt
- Blauw op straat graag meer te voet of met de fiets, waardoor ze gemakkelijker aanspreekbaar zijn en zo het contact met de burger nauwer wordt.
- Regelmatige communicatie over wie de wijkagenten zijn en wat hun rol kan zijn als aanspreekpunt over veiligheid.
- Verkeerssituatie aan de scholen blijven onderzoeken om zo te komen tot een nog veiligere verkeerssituatie en een betere doorstroom van het verkeer (zowel voor auto's, fietsers als voetgangers).
- Verkeerssituatie aan 'den teut' blijvend onderzoeken om het dagelijks fileleed weg te werken of te verhelpen.
- Er moet een goede functie- en taakomschrijving zijn van wat een wijkagent, een stadswachter en een antenne van het Meldpunt Veilig & Proper Eeklo doet. Het lokaal bestuur moet initiatiefnemer zijn om hierrond samen te zitten.

Nabijheid is de beste mobiliteit

Actiepunten:

- Bij elke (nieuwe) inplanning van dienst-, zorg- en hulpverlening, bekijkt het lokaal bestuur best of de locatiekeuze goed afgestemd is op het publiek dat ze willen bereiken. Hoe dichter en beter bereikbaar de bestemmingen zijn, hoe groter de kans dat ouderen zelfstandig tot bij de dienst-, zorg- en hulpverlening geraken.
- Stimuleer bouwheren, om vooraf voldoende stil te staan bij de inplanting van nieuwe groepen van assistentiewoningen, dichtbij voorzieningen, mobiliteitsknooppunten en winkels.
- Bij het organiseren van een evenement moet de initiatiefnemer de toegankelijkheid voor senioren toetsen.

Vervoersmogelijkheden

Naarmate de mobiliteit van ouderen afneemt bv. door afname van de mogelijkheid om de wagen te gebruiken, neemt ook hun participatie aan het maatschappelijke leven af. Kwaliteitsvol en beter betaalbaar openbaar vervoer of aangepast vervoer kan dit tegengaan.

Actiepunten

- Het lokaal bestuur bevraagt de burger en in het bijzonder de oudere bevolkingsgroep over de mobiliteitsnood, zodat de noden van de (oudere) bevolking kunnen meegenomen worden in de opmaak van het mobiliteitsplan.
- Behoud en onderzoek naar mogelijke uitbreiding en samenwerking met andere spelers van het aanbod 'Vervoer op maat' en dit op regelmatige basis bekendmaken aan de burger.

- Het aanbod openbaar vervoer (De Lijn, NMBS) toetsen aan de 7 B's. Openbaar vervoer moet voldoende toegankelijk zijn voor elke burger, met bijzondere aandacht voor senioren.

WONEN

Het merendeel van de Eeklose senioren wenst in eigen stad of streek te blijven wonen. Daar zijn ze geworteld, hebben ze hun netwerk en de diensten waar ze beroep op kunnen doen.

Levenslang wonen in Eeklo

Veel ouderen wonen nog steeds in verouderde, slecht geïsoleerde huizen, die bovendien weinig aangepast zijn aan de noden op latere leeftijd. Willen we iedereen de kans geven om zo lang mogelijk thuis te wonen, dan moeten we ook aanpassingen aan de woning beter ondersteunen.

Actiepunten:

- Op regelmatige basis geïnformeerd worden over voorzieningen rond 'levenslang wonen' zoals aanpassing van de eigen woning, poetshulp, gezinszorg, klusjesdienst, thuisverpleging, boodschappendienst: hiervoor moeten zeker de contacten met de 75- en 80-jarigen door het Sociaal Huis behouden blijven. In samenwerking met derden (bv. Woonwijzer Meetjesland) regelmatige informatiemomenten organiseren
- De stad moet goed bekendmaken waar alle informatie rond levenslang wonen te vinden is. Naar analogie van andere steden en gemeenten kan bijvoorbeeld een Zorgloket of een seniorenconsulent het aanspreekpunt worden. Dergelijk informatiepunt kan binnen LDC Zonneheem of Sociaal Huis een plaats vinden. Gerichte, duidelijke en herhaalde communicatie hierover naar de Eeklose senior zal het succes hiervan bepalen.
- De stad kan het co-housen stimuleren bv. door premies toe te kennen. Kleinere co-house projecten voorkomen vereenzaming van ouderen en houden hen langer actief betrokken in de gemeenschap.
- Zet in op een preventief beleid rond levensloopbestendig bouwen en renoveren (bijvoorbeeld d.m.v. premiestelsel).

Betaalbaar wonen in Eeklo

Aangepast wonen wanneer je zorgen hoger worden, brengt een kostenplaatje met zich mee. Zorg 'inkopen', je woning aanpassen of verhuizen naar een aangepaste woonvorm zijn maar enkele voorbeelden van mogelijke extra uitgaven. Het lokaal bestuur kan zorgen dat aangepaste woonvormen op het grondgebied voorhanden zijn, maar moet anderzijds ook inspanningen leveren om de kosten hiervan te drukken, en dit met bijzondere aandacht voor de meest zorgbehoevende burger.

Actiepunten:

- De stad moet een actief beleid voeren om te zorgen voor betaalbare en aangepaste (sociale) huur- en koopwoningen. Het aanbod aan assistentiewoningen groeit momenteel enorm, maar deze wooneenheden zijn niet altijd betaalbaar.
- De Eeklonaar, en in het bijzonder de senioren, informeren over rechten en premies. Dit kan zowel op informatiesessies als door het proactief op zoek gaan en contacteren van de meest kwetsbare inwoners van Eeklo (bv. bezoeken aan 80-jarigen, rechtenonderzoek bij elk contact met een welzijnswerker van het lokaal bestuur, UiTPAS,...).
- Maak erkende assistentiewoningen visueel en kenbaar, zodat ouderen de weg vinden naar assistentiewoningen met garantie op kwaliteit en transparantie van kostprijs.
- Een verblijf in een Woonzorgcentrum kost handenvol geld. Binnen alle woon(zorg)vormen moeten er voldoende mechanismen worden aangeboden voor mensen met een laag inkomen, inclusief voor ouderen die verhuizen naar het woonzorgcentrum.

Aangenaam wonen in Eeklo

Senioren vinden een propere stad erg belangrijk (zie ook Meldpunt Veilig & Proper Eeklo). Ze zijn vragende partij om mee te helpen bij acties die hiervoor door de Stad georganiseerd worden. Verder speelt de buurt een belangrijke rol in het leven van de oudere Eeklonaar bv. in de aanpak van eenzaamheid bij ouderen. Het lokaal bestuur kan initiatieven die verbondenheid tussen mensen in een buurt stimuleren, extra aanmoedigen.

Actiepunten:

- Verderzetten en regelmatig bekendmaken van de werking van het Meldpunt Veilig & Proper Eeklo door een blijvende inzet van personeel om deze vrijwilligerswerking (antennes) actief en levendig te houden
- Bestaande vrijwilligers moeten erkenning krijgen en geënthousiasmeerd worden en er moeten regelmatig nieuwe vrijwilligers gezocht en ingezet worden om de continuïteit te garanderen
- Op regelmatige basis moet de werking geëvalueerd worden, zodat getoetst wordt of de doelstelling van het Meldpunt nog steeds beantwoordt aan de verwachtingen van de Eeklose bevolking.
- Betrek de senioren via de seniorenadviesraad of andere kanalen bij initiatieven of activiteiten rond een leefbare buurt en een propere stad
- Zet in op buurtgericht werken. Dit kan onder meer door (senioren)activiteiten te organiseren in de verschillende wijken van Eeklo (bv. in 'buurtpunten', polyvalente ruimtes van Woonzorgcentra, groepen van assistentiewoningen, . . .). Op die manier kunnen ook signalen opgevangen worden van wat leeft in de buurten en kunnen gerichte acties opgezet worden. Zo is buurtgericht werken zowel werken 'in' een buurt als 'met' een buurt.
- Huisjesmelkers moeten blijvend aangepakt worden.

ZORG & GEZONDHEID

Hoewel ouder worden niet gelijk staat aan ziek of zorgbehoevend worden, krijgt ongeveer de helft van de 75-plussers te maken met één of meerdere chronische aandoeningen. Die verlagen niet alleen de kwaliteit van leven en de levensduur, maar veroorzaken ook hoge kosten, zowel voor de mensen zelf als voor de gezondheidszorg. Het is daarom essentieel om zowel via preventie als via zorg in te zetten op de diverse factoren die een gezonde levensloop bevorderen en actief ouder worden mogelijk maken.

Gezondheidszorg op maat van de patiënt

Sommige patiënten kunnen nog veel zelf regelen of zich gemakkelijk verplaatsen of kunnen hiervoor rekenen op mensen uit hun omgeving. Andere patiënten kunnen dit niet. Voor deze patiënten moeten meer inspanningen geleverd worden bv. iemand die voor hen de afspraak regelt bij de specialist. Ook in de gezondheidszorg moet extra ingezet worden op patiënten die meer ondersteuning en zorgen nodig hebben dan de gemiddelde burger.

Actiepunten:

- Zorg voor bekendmaking van een aanspreekpunt voor ouderen in de Stad, waar ze terecht kunnen met hun vraag en waar gezamenlijk gezocht wordt naar een oplossing op maat.
- Het lokaal bestuur dringt aan op de organisatie van een wachtdienst apotheek in eigen stad.

Gezondheidspreventie

Gezondheid wordt sterk beïnvloed door talrijke factoren buiten de gezondheidssector zoals voeding, sport, cultuur, publieke ruimte, huisvesting, mobiliteitsaanbod,... Een goed preventiebeleid grijpt die aanknopingspunten aan.

Actiepunten:

- De stad moet voldoende inspanningen leveren om preventieve acties rond gezondheid bekend te maken. Denken we maar aan preventiecampagnes rond veiligheid in huis (valpreventie), het belang van beweging en gezonde voeding.
- De stad kan een actieve, gezonde levensstijl promoten door (verder) voldoende sportaanbod te organiseren specifiek gericht op ouderen en hiervoor de infrastructuur te voorzien: zwemmen, fietsen, wandelen, jeu-de-boules, krulbollen, . . .
- In samenwerking met eigen en andere zorgactoren, het eigen cultuuraanbod (CC De Herbakker, Kunstacademie, LDC Zonneheem,..) verder bekendmaken en zorgen voor een laagdrempelige instroommogelijkheid (UiTPAS).

Publieke zorg

Het lokaal bestuur is best geplaatst om een eigen zorgaanbod aan te bieden. Met een eigen zorgaanbod heeft het lokaal bestuur een belangrijk detectie-instrument in handen. Als burgernabij bestuur komt het lokaal bestuur via haar publieke zorgdiensten in contact met de burgers en daardoor heeft het een beter zicht op de noden en behoeften van de burgers van de gemeente. Met deze kennis in handen kunnen publieke zorgdiensten, als neutrale partner, een stapje verdergaan en samen met hun inwoners en

andere zorgactoren zoeken naar wat een passend antwoord kan zijn op hun zorgvragen, zelfs buiten het bestaande zorgaanbod om. Lokale besturen ontwikkelen nieuwe initiatieven, kleuren buiten de lijntjes en zoeken naar innovatieve en lokale antwoorden op lokale vragen, vaak los van bestaande subsidies. Bovendien zorgt de band tussen de publieke zorgdiensten, de sociale dienst van het OCMW en de verschillende beleidsdomeinen van de gemeente, dat een snelle opvolging van complexe problemen mogelijk is.

Actiepunten:

- Behoud van de bestaande publieke zorg in Eeklo zowel naar aanbod als naar grootte. Onder publieke zorg in Eeklo verstaan we momenteel LDC Zonneheem en de thuiszorgdiensten van OCMW Eeklo (gezinszorg, poetshulp, en klusjes-aan-huis).
- Verdere uitbouw van de publieke zorg in Eeklo en dit in functie van de noden van de burger of tendensen binnen de maatschappij: boodschappendienst, goedemorgentelefoon,...
- Verder regelmatig bekendmaken van het eigen (zorg)aanbod voor ouderen op publieke momenten (jaarmarkt, opendeurdagen, verwelkoming, nieuwe inwoners,...) en via infoloketten en/of productencatalogus.

Toegankelijke zorg

Actiepunten:

- Waar en wanneer het kan, moet het lokaal bestuur mee haar schouders zetten onder het veralgemenen van de invoering van het derdebetalersysteem in de gezondheidszorg.
- LDC Zonneheem is één van de belangrijkste toegangspoorten naar zorg en dienstverlening voor senioren in Eeklo en moet blijvend voldoende middelen en personeel ter beschikking hebben om haar rol te kunnen spelen. LDC Zonneheem heeft als buurtgerichte zorg- en dienstverlener een plaats net vóór de thuiszorgdiensten en is een sterke partner naar informatie rond het aanbod gezondheid en zorg in de stad.
- Faciliteren van het oprichten van een Wijkgezondheidscentrum in het centrum van Eeklo, waar veel medische en paramedische disciplines gecombineerd worden. Hiermee beogen we een nog betere toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor elke Eeklonaar en in het bijzonder voor senioren en kwetsbare groepen.
- De stad moet aandringen bij de Woonzorgcentra om meer plaatsen voor kortverblijf te voorzien. Op die manier loopt de Eeklonaar die niet meer naar huis kan niet meer het risico dat hij over en weer gebracht wordt van en naar diverse woonzorgcentra in Oost- en West-Vlaanderen.

Ondersteuning van de Eeklose mantelzorger en vrijwilliger

In Vlaanderen zijn er naar schatting 600.000 mantelzorgers die op vrijwillige basis zorg dragen voor hulpbehoevende familieleden, burens, vrienden of kennissen. Ongeveer 23% van de Vlaamse 65- tot 79-jarigen neemt een rol als mantelzorger op. Veel van hen bieden op regelmatige basis intensieve ondersteuning, en dit vaak langer dan 10 jaar. Drie-vierde van de mantelzorgers staat elke dag paraat. Voor inwonende mantelzorgers (bv. zorg voor een partner) is hun inzet vergelijkbaar met een fulltime job. De mantelzorger is een erg belangrijke partner in het zorgcontinuüm. Ook de Vlaamse Regering erkent deze zorgpartner in hun beleidsnota's. Ook het vrijwilligerswerk draagt bij tot het ondersteunen van de mantelzorger of de persoon met een zorgnood. Vrijwilligers kunnen bv. tijdelijk een taak van een mantelzorger overnemen of hebben een vaste taak in een Woonzorgcentrum of het Lokaal Dienstencentrum.

Actiepunten:

- De seniorenraad vraagt aan het lokaal bestuur om aandacht te hebben voor deze grote groep van Eeklose mantelzorgers die dagelijks instaan voor familie, vrienden of burens. Een mantelzorgpremie kan ervoor zorgen dat het lokaal bestuur inzicht krijgt in wie mantelzorgers op het grondgebied zijn. Aan deze groep kan dan ondersteuning gegeven worden door bv. vormingsmomenten of bedankingsmomenten te organiseren.
- Om voldoende gemotiveerde en sterke vrijwilligers te hebben, vragen we het lokaal bestuur vrijwilligerswerk te promoten en te ondersteunen bv. sterke getuigenissen aan het woord te laten in het Eikenblad, informatie- en vormingssessies te geven, vrijwilligersstages te organiseren in eigen diensten en de 'Dag van de Vrijwilliger' blijvend te organiseren en promoten.

9.1.5.6 Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)

De grote lijnen uit het actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt met telkens enkele actiepunten voor de gemeenten

Gezinsvriendelijk beleid situeert zich in veel verschillende domeinen, van welzijn tot ruimtelijke ordening. We geven hier letterlijk de items weer op het vlak van ZORG en GEZONDHEID.

1 Bied gezinnen groeikansen

1.1 vrije tijd en kinderopvang op maat van gezinnen

- *breng de noden van gezinnen wat betreft babyopvang en opvang en vrijetijdsbesteding van schoolkinderen in kaart*
- *centraliseer informatie over het volledige aanbod op het gemeentelijke grondgebied, zowel digitaal als op papier*
- *organiseer en ondersteun het Lokaal Overleg Kinderopvang*
- *faciliteer overleg en afstemming voor het volledige aanbod van opvang en vrije tijd van schoolkinderen in de gemeente op vlak van kortingen, sociaal tarief, toegankelijkheid voor kinderen met een beperking, aanbod voor kleuters, starten openingsuur, voorrangsregels, periodes van opvang, aanbod voor verschillende leeftijdsgroepen, flexibiliteit inzake inschrijving...*
- *zorg voor toegankelijke opvang en vrijetijdsactiviteiten voor alle gezinnen, bijvoorbeeld via de Vrijetijdspas.*

9.1.5.7 Nieuw decreet houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten (3 mei 2019)

Dit nieuw decreet regelt de organisatie van buitenschoolse opvang en afstemming tussen buitenschoolse activiteiten*.

* *Buitenschoolse activiteiten =*

- formeel georganiseerde activiteiten voor kinderen
- ongeacht door wie het georganiseerd wordt
- ongeacht de soort of de benaming (vb. chillen, knutselen, sport, muziek...)
- al dan niet betalend
- met inbegrip van kleuteropvang, opvang lager onderwijs, deeltijds kunstonderwijs.

Doelstelling buitenschoolse activiteiten:

- bieden kinderen ontplooiingskansen en speelmogelijkheden buiten schooltijd
- laten ouders toe om te participeren aan de arbeidsmarkt of een (beroeps)opleiding te volgen
- bevorderen sociale cohesie en gelijke kansen (maatschappij).

Het decreet geeft bijzondere aandacht aan kwetsbare gezinnen en kinderen met een specifieke zorgbehoefte.

Het lokaal bestuur neemt de regie op over de buitenschoolse activiteiten:

- ontwikkelt een lokaal beleid (onderdeel van meerjarenplan)
- beslist over de besteding en verdeling van de middelen (financieel, personeel, logistiek, infrastructureel).

De Vlaamse overheid zorgt voor het inspiratiekader voor geïntegreerd aanbod buitenschoolse activiteiten. Dit bevat geen normen, maar is wel een hulpmiddel om te reflecteren over de werking. Kind en Gezin kan een kwaliteitslabel voor kleuteropvang toekennen.

Lokale besturen krijgen subsidies via het Vlaams gemeentefonds:

- op basis van parameters
 - aantal gedomicilieerde kinderen 2 tot 12 jaar
 - aantal schoollopende basisschoolkinderen in de gemeente
 - bereik kwetsbare gezinnen
 - bereik kinderen met specifieke zorgbehoefte

- voor kleuteropvang met kwaliteitslabel.

Het decreet biedt ruimte aan de lokale besturen voor

- lokaal maatwerk
- kansen om lokaal een samenwerking op te zetten tussen opvangvoorzieningen, scholen, cultuur-, vrije tijd-, jeugd- en sportinitiatieven, deeltijds kunstonderwijs enz.

Het is van groot belang dat de samenwerking vooral het kind ten goede komt en alle kinderen naschools alle kansen geeft op ontplooiing en spelen. Dit decreet betekent een grote 'herdenking' van de samenwerking tussen de vrijetijdsdiensten en de kinderopvang en van de werking van de kinderopvang op zich. Er is een overgangperiode van 6 jaar voorzien.

9.1.5.8 Decreet van 15 februari 2019 betreffende de woonzorg

(uit www.vvsg.be)

"Dit nieuwe decreet is een grondige actualisering van het woonzorgdecreet van 2009 en kwam tot stand in intense samenspraak met de sector. Het decreet is vervlochten met het decreet Vlaamse sociale bescherming en het decreet eerstelijnszorg. Het woonzorgdecreet heeft betrekking op de lokale dienstencentra, de diensten voor gezinszorg, de diensten voor oppashulp, de diensten voor thuisverpleging, de diensten maatschappelijk werk van het ziekenfonds, de diensten voor gastopvang, de centra voor dagverzorging, kortverblijf en herstelverblijf, de groepen van assistentiewoningen en de woonzorgcentra en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers.

Lokaal dienstencentrum

Het lokaal dienstencentrum is een van de woonzorgvoorzieningen die bij deze herziening de grootste wijziging ondergaat. De nadruk verschuift van verplichte activiteiten naar buurtgerichte opdrachten. De lokale dienstencentra richten zich prioritair naar ouderen, mantelzorgers en kwetsbare personen. Lokale dienstencentra vormen een kernactor binnen de zorgzame buurt. Het dienstencentrum speelt een belangrijke rol in het versterken van de sociale cohesie in de buurt. Het accent ligt minder op het aanbieden van informatieve, vormende en recreatieve activiteiten en meer op het stimuleren van de sociale cohesie in de buurt. Activiteiten zijn daarbij een hefboom om de doelstelling waar te maken en een aantal opdrachten in de buurt te realiseren, in nauwe samenspraak met de gebruikers, buurtbewoners, lokale verenigingen en organisaties. Dit zal zowel binnen de eigen infrastructuur van het lokaal dienstencentrum kunnen als op andere locaties of in gedecentraliseerde antennes. Ook dit is een belangrijke wijziging t.o.v. het huidige decreet. Elk lokaal dienstencentrum is uniek en de dienstverlening moet aangepast zijn aan de context van de buurt. Verscheidenheid van de invullingen van de opdracht is net de kracht van de dienstencentra en wijst op de goede inbedding in de buurt. Hierbij is het lokaal sociaal beleidsplan mee richtinggevend. Het lokaal dienstencentrum geeft input in functie van de inhoud van het plan en draagt bij tot de uitvoering ervan. Overleg en co-creatie met lokaal actieve verenigingen en organisaties zijn hieraan inherent.

Het bepalen van de draagwijdte en prioritering van de opdrachten gebeurt op maat, rekening houdend met de slagkracht van het lokaal dienstencentrum. Hiervoor wordt een buurtanalyse gemaakt die zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens bevat over de buurt, de bewoners, de actoren, de beleving, sterktes en hiaten. Daarvoor kan geput worden uit analyses in het kader van de zorgzame buurt of het lokaal sociaal beleid, mits voldoende wordt toegespitst op de aspecten die belangrijk zijn voor het vervullen van de specifieke opdrachten. De buurtanalyse vormt de basis voor het meerjarenplan.

Diensten gezinszorg

De opdrachten van een dienst gezinszorg blijven grotendeels dezelfde. Eén van de belangrijkste wijzigingen is al meteen dat dit decreet niet langer spreekt over "diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg" maar over "diensten voor gezinszorg". De huidige aanvullende thuiszorg, dat schoonmaakhulp, oppas en karweihulp omvat, wordt als logistieke zorg en ondersteuning geïntegreerd binnen de gezinszorg. Er komt bijgevolg één aanbod gezinszorg. Op basis van geformuleerde zorg- en ondersteuningsdoelstellingen bepaalt de dienst zelf om een polyvalent verzorgende of een logistiek medewerker in te zetten. Deze doelstellingen bespreekt de dienst samen met de cliënt. Logistieke

medewerkers zullen in elk geval geen zorgtaken kunnen uitvoeren. Aanvullende thuiszorg vormt een onderdeel van de geïntegreerde zorg voor zorgbehoevenden.

De één-op-éénrelatie van gezinszorg wordt uitgebreid. De dienst voor gezinszorg kan hulp aan huis aanbieden bij een individuele gebruiker maar ook buitenshuis onder de vorm van collectieve gezinszorg. De één op één relatie wordt dus uitgebreid naar zorg en ondersteuning die gelijktijdig aan meerdere gebruikers wordt geboden. Gezinszorg moet mogelijk zijn in vernieuwde zorgconcepten en moet aansluiting vinden bij nieuwe samenlevingsvormen.

De diensten voor gezinszorg moeten nog meer inzetten op flexibel werken: één van de algemene werkingsprincipes blijft dat de zorg moet aangepast zijn naar tijdstip, plaats, duur en intensiteit op de behoeften van de gebruiker en mantelzorger. Dit betekent zorg op maat en voldoende flexibiliteit tot de personeelsinzet.”

9.1.5.9 Lessen trekken uit de coronacrisis – Vlaamse Raad Welzijn-Gezondheid-Gezin (2020)

De coronacrisis heeft een zeer grote impact op onze samenleving en op al wie betrokken is bij het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in het bijzonder. De tol was zwaar: velen werden ziek en tot op vandaag lieten bijna 10.000 mensen het leven. Toch heeft iedereen op het terrein tijdens de crisis het beste van zichzelf gegeven en enorm grote inzet en wendbaarheid getoond.

De Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Vlaamse Raad WVG) adviseert om lessen te trekken uit deze crisis.

Aanbevelingen voor de aanpak van een gezondheids crisis

Om een volgende gezondheids crisis (mogelijke nieuwe golven van het coronavirus of een soortgelijke pandemie) op een daadkrachtige manier aan te pakken, benoemt de raad vijf essentiële aanbevelingen:

1. Wees goed voorbereid
2. Schakel snel naar goed crisismanagement
3. Neem van bij het begin ook het welzijns-, gebruikers- en gezinsperspectief mee

Dit betekent dat er in crisismaatregelen een beter evenwicht moet zijn tussen (1) het veiligstellen van de volksgezondheid, (2) de organisatie en de ondersteuning van het (gezondheids)zorg- en welzijnsaanbod en (3) de noden van burgers, gezinnen en het sociale weefsel.

4. Houd zoveel mogelijk vormen van zorg en ondersteuning toegankelijk, met respect voor de veiligheid van de professional en de persoon met zorgbehoefte
5. Help voorzieningen, professionals en mantelzorgers in een crisis.

Aanbevelingen voor de toekomst van zorg en ondersteuning

Vanuit de kennis en ervaringen die de coronacrisis ons bijbrachten, wil de Vlaamse Raad WVG mee vooruit kijken. De crisis en de aanpak ervan hebben hindernissen maar ook opportuniteiten voor het beleidsdomein WVG naar boven gebracht. Hieruit selecteert de raad de volgende vijf beleidsaanbevelingen die nodig zijn voor de verdere omslag naar een toekomstgerichte zorg en ondersteuning die de kwaliteit van leven van ons allen centraal stelt.

1. Waardeer zorg en ondersteuning in onze samenleving structureel en financieel
2. Moedig samenwerking op een structurele manier aan
3. Houd goede innovaties vast en veranker ze

4. Investeer in mensen en middelen voor preventie
5. Voer een slagkrachtig en coherent beleid.

9.1.5.10 Uit: Minder mobiel: een bewuste keuze? (2021)

De Universiteit Gent, de Vrije Universiteit Brussel, Mobiel 21 en Netwerk Duurzame Mobiliteit onderzochten de achterliggende factoren van vervoersarmoede. Ruim 900 mensen die zich gemiddeld 2 dagen per week niet verplaatsen vulden een uitgebreide vragenlijst in. Op basis van socio-demografische kenmerken, ruimtelijke kenmerken en mobiliteitsgedrag omschrijft het onderzoek 5 profielen van minder mobiele bevolkingsgroepen:

1. mobiele ouderen
2. jonge starters
3. stedelingen die afhankelijk zijn van het openbaar vervoer
4. inwoners van de voorstad die afhankelijk zijn van een auto
5. ouderen op het platteland.

Mensen in vervoersarmoede worden elk op een eigen manier beperkt in hun dagelijkse leven. Vervoersarmoede kan niet uitsluitend gelinkt worden aan leeftijd, inkomen, opleidingsniveau, werksituatie, woonplaats, het bezit van een auto of fiets of toegang tot het openbaar vervoer. Elk kenmerk kan bijdragen tot een situatie van vervoersarmoede die voor elk profiel nog eens anders tot uiting komt. Vervoersarmoede is dus een complex containerbegrip, wat maakt dat een oplossing voor de ene groep niet automatisch de oplossing is voor een andere.

We spreken over vervoersarmoede wanneer mensen door beperkte verplaatsingsmogelijkheden niet meer op een volwaardige manier aan het maatschappelijk leven kunnen deelnemen. Heel wat mensen, zowel op het platteland als in de stad, komen ermee in aanraking. Alleen is er onvoldoende kennis over de factoren die het probleem voeden. Dit onderzoek was een belangrijke eerste stap naar oplossingen voor een inclusiever mobiliteitsbeleid.

Enkele bevindingen uit het onderzoek:

- iemand die werkloos of gepensioneerd is, heeft vaker te kampen met vervoersarmoede. Enerzijds valt dat te verklaren door het lagere inkomen, anderzijds omdat ze niet (meer) kunnen genieten van mobiliteitsoplossingen via de werkgever;
- een lager inkomen betekent ook vaker geen eigen auto. 40% van de respondenten bezit geen auto en is aangewezen op andere oplossingen. Een goed functionerend sociaal netwerk is hier van groot belang. Zonder zo'n netwerk vergroot de sociale uitsluiting en ontstaat een versterkend en vicieus effect;
- 20% van de respondenten kan geen (kwaliteitsvolle) voeding kopen zonder openbaar vervoer. Bovendien is 1 op 3 meer afhankelijk van anderen als hij het openbaar vervoer niet kan gebruiken;
- niet iedereen heeft de juiste informatie om het openbaar vervoer optimaal te gebruiken, zowel over de dienstregeling als over de tarieven. Digitale vaardigheden en toegang tot digitale producten spelen hier een grote rol;
- de helft van de respondenten vindt zijn omgeving echter niet fietsvriendelijk. De fiets heeft nochtans veel potentieel in de strijd tegen vervoersarmoede. Hier zien we dat maar liefst 16% niet kan fietsen en dat 30% zelfs geen fiets heeft.

Aanbevelingen

“Het onderzoek formuleert 3 aanbevelingen om vervoersarmoede gerichter te kunnen aanpakken:

- *er is extra diepte-onderzoek nodig per profiel. Personen die kampen met vervoersarmoede worden vaak te weinig gehoord waardoor het probleem onderbelicht blijft;*

- *beleidsmaatregelen moeten worden afgestemd per profiel. Bewustzijn dat er zoiets bestaat als vervoersarmoede en er via effectieve beleidskeuzes voor zorgen dat iedereen geraakt waar hij moet zijn, is een belangrijke stap om uitsluiting te doorbreken. Maar niet alle mobiliteitsmaatregelen zijn voor elk van de 5 profielen even effectief. Zo is bv. gratis of goedkoop openbaar vervoer geen oplossing wanneer het aanbod niet aan de mobiliteitsvraag tegemoet komt. Een persoon die onmogelijk bij een bushalte geraakt, heeft geen baat bij die oplossing. Kortom: beleidsmaatregelen worden best geëvalueerd voor de verschillende profielen van minder mobiele;*
- *mobiliteitsmaatregelen en ruimtelijke maatregelen dienen op elkaar te worden afgestemd. Mobiliteit en ruimtelijke ordening zijn niet los van elkaar te bekijken. Zo zal een nieuw project sociale huisvesting in een voorstad met een gebrekkige ontsluiting qua openbaar vervoer tot meer vervoersarmoede leiden. Uit het onderzoek blijkt dat bijna de helft van de respondenten afhankelijk is van het openbaar vervoer voor essentiële verplaatsingen. De oplossing ligt niet noodzakelijk in het aanbieden van meer mobiliteit, maar ook te zorgen voor basisfuncties in de nabijheid van woonplaatsen.”*

9.1.5.11 Belrai

Na invoering van de belrai-screener in juni 2021 is vanaf 1/1/2023 het Belrai sociaal supplement ook een verplichte bevraging die moet ingevuld worden door de verantwoordelijken thuiszorg bij de opstart van een nieuw dossier gezinszorg of een jaarlijkse herziening.

Nieuwe tools betekent extra vorming, extra tijdsbesteding bij de cliënten.

Het BelRAI Sociaal Supplement peilt specifiek naar de **sociale context**, de **informele zorg** en de **leefomstandigheden** van een persoon. Het Sociaal Supplement is bedoeld als **aanvulling** op de andere BelRAI instrumenten die eerder focussen op het fysiek, cognitief, psychisch en sociaal functioneren van de persoon zelf. Het supplement brengt de complexiteit van iemands zorgnoden nog beter in kaart en wordt steeds gebruikt in combinatie met een ander BelRAI instrument (bv. BelRAI Screener of Home Care).

Het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is sinds eind 2016 bezig met een **onderzoek** waarin het Sociaal Supplement wordt ontwikkeld en getest inzake de toepasbaarheid ervan in de gezinszorg, aanvullende thuiszorg en andere welzijnsvoorzieningen. Daarnaast worden ook de psychometrische eigenschappen van het supplement geanalyseerd. Momenteel zit het onderzoek in de eindfase.

Het Sociaal Supplement is een waardevolle **aanvulling** bij **alle BelRAI instrumenten** en is bijgevolg geschikt voor een **brede en diverse doelgroep**. Vanaf juni 2022 wordt het Sociaal Supplement toegepast binnen de diensten voor gezinszorg en de diensten maatschappelijk werk binnen het kader van de Vlaamse Sociale Bescherming.

9.2 GEZONDHEID

9.2.1 Toestand in Eeklo

In Eeklo zijn er 2 ziekenhuizen: een algemeen ziekenhuis AZ Alma en een psychiatrisch ziekenhuis Sint-Jan. Daarnaast zijn er ambulante diensten inzake geestelijke gezondheidszorg: RCGG (Regionaal Centrum Voor Geestelijke Gezondheidszorg), CAW, antenne voor ambulante drughulpverlening.

De stad heeft een ambtenaar voor integratie, gezondheid en diversiteit.

9.2.2 Cijfergegevens

9.2.2.1 Cijfers handicap / gezondheidspreventie

59,29 personen op 1.000 inwoners tussen de 18 en 64 jaar zijn in Eeklo in 2022 erkend door DG Personen met een handicap. Dit aandeel ligt veel hoger dan in de buurgemeenten. In het Vlaamse Gewest ligt dit op 33,81. Dit aandeel stijgt met de jaren. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' telt 41,71 personen op 1.000 inwoners tussen de 18 en 64 jaar die erkend zijn door DG Personen met een handicap.

tabel 41 Aantal personen erkend door directie-generaal personen met een handicap 18-64j per 1.000 inw van 18 Eeklo, buurgemeenten – 2016, 2018, 2020, 2022

	2016	2018	2020	2022
Eeklo	39,68	52,34	56,62	59,29
Assenede	19,06	23,90	28,51	31,18
Kaprijke	19,91	24,78	28,43	29,76
Sint-Laureins	20,95	27,11	26,93	31,19
Vlaams Gewest	24,06	31,08	32,19	33,81

Eenheid: per 1.000

Bron: FOD Sociale Zekerheid, Directie-generaal Personen met een handicap | provincies.incijfers.be

Inzake gezondheidspreventie is er nog werk op de plank in Eeklo. Wat de dekkingsgraad bij de drie kankerscreenings aangaat, scoren we bijna overal lager dan de buurgemeenten. Wat darmkankerscreenings betreft is de doelgroep tussen 2013 en 2019 geleidelijk aan verruimd (aanvankelijk vanaf 56 jaar, in 2019 al vanaf 51 jaar).

tabel 42 Indicatoren kankerscreenings – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2016, 2018, 2020

		2016	2018	2020
Eeklo	borstkankerscreening (t.o.v. vrouwen 50-69 jaar)	68%	65,5%	63,8%
	baarmoederhalskankerscreening (t.o.v. vrouwen 25-64j)	59,5%	61,2%	62,6%
	darmkankerscreening (t.o.v. 51-74 jaar)	65,7%	64,2%	63,3%
Assenede	borstkankerscreening (t.o.v. vrouwen 50-69 jaar)	68,8%	69,8%	69,6%
	baarmoederhalskankerscreening (t.o.v. vrouwen 25-64j)	61,6%	63,9%	64,7%
	darmkankerscreening (t.o.v. 51-74 jaar)	67,9%	66,2%	66,4%
Kaprijke	borstkankerscreening (t.o.v. vrouwen 50-69 jaar)	74,2%	69,5%	68,1%
	baarmoederhalskankerscreening (t.o.v. vrouwen 25-64j)	63,3%	64,4%	63,6%
	darmkankerscreening (t.o.v. 51-74 jaar)	70,5%	67,4%	68,1%
Sint-Laureins	borstkankerscreening (t.o.v. vrouwen 50-69 jaar)	70,6%	68,7%	68,2%
	baarmoederhalskankerscreening (t.o.v. vrouwen 25-64j)	60,1%	60,8%	62,8%
	darmkankerscreening (t.o.v. 51-74 jaar)	68,6%	66,7%	65,8%
centrale gemeenten goed uitgerust	borstkankerscreening (t.o.v. vrouwen 50-69 jaar)	66,6%	66%	63,4%
	baarmoederhalskankerscreening (t.o.v. vrouwen 25-64j)	63,1%	63,3%	62,9%
	darmkankerscreening (t.o.v. 51-74 jaar)	65,5%	64,3%	63,5%
Vlaams Gewest	borstkankerscreening (t.o.v. vrouwen 50-69 jaar)	65,8%	65,2%	61,6%
	baarmoederhalskankerscreening (t.o.v. vrouwen 25-64j)	63,2%	63,3%	62,6%
	darmkankerscreening (t.o.v. 51-74 jaar)	65,8%	64,3%	63,5%

Bron: Centrum voor Kankeropsporing vzw, Stichting Kankerregister | provincies.incijfers.be

In Eeklo heeft 16,88% van de inwoners minstens één statuut 'chronische aandoening' (2021). Dit ligt hoog in vergelijking met het Vlaamse Gewest (13,32%), Assenede (14,84%), Kaprijke (13,61%) en Sint-Laureins (13,59%).

In Eeklo waren er in 2020 63 op 1.000 inwoners die te maken hebben met diabetes. In het Vlaamse Gewest ligt dit op 60. Wat de buurgemeenten betreft scoort Assenede 61, Sint-Laureins 54 en Kaprijke 52.

Volgende cijfers zien we voor het gebruik van antidepressiva in 2020:

grafiek 91 Aandeel gebruikers antidepressiva – Eeklo, buurgemeenten en Vlaanderen – 2010, 2015, 2020

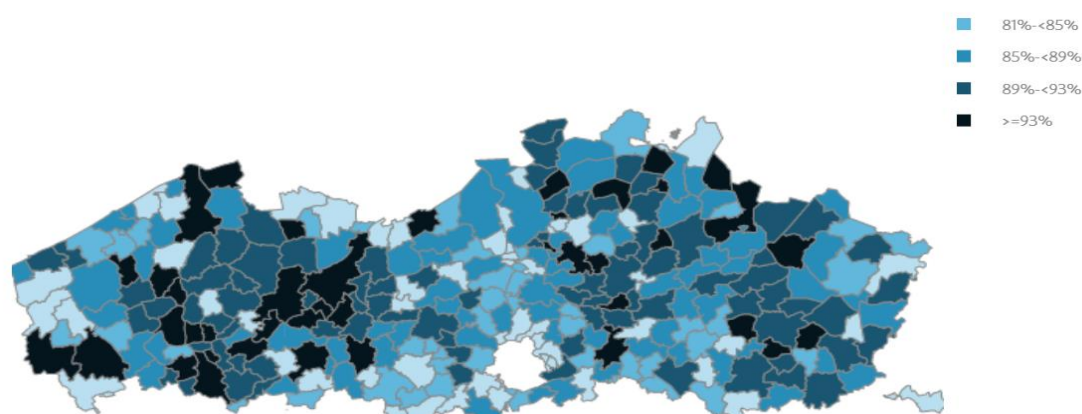
	2010	2015	2020
Gemeente Eeklo	14,5	15,3	15,7
Gemeente Assenede	12,0	12,3	14,0
Gemeente Kaprijke	10,8	11,5	11,3
Gemeente Sint-Laureins	11,3	13,2	13,1
Gewest Vlaams Gewest	11,5	12,0	12,3

Eenheid: percentage

Bron: <http://www.ima-aim.be>

De tevredenheid over de gezondheidsvoorzieningen in Eeklo scoort in 2020 94% (dat is nog meer dan de al hoge 93% in 2017). Het Vlaamse gemiddelde is 88%. Het gemiddelde van de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo gaat van 87 naar 88%. Kaprijke scoort 83% (komt van 72%), Assenede scoort 79% (komt van 82%), Sint-Laureins 72% (59% in 2017).

grafiek 92 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de gezondheidsvoorzieningen in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaanderen – 2020

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

9.2.2.2 Kencijfers eigen diensten

tabel 43 Kencijfers stad/OCMW Eeklo inzake gezondheid – 2018, 2019 en 2020

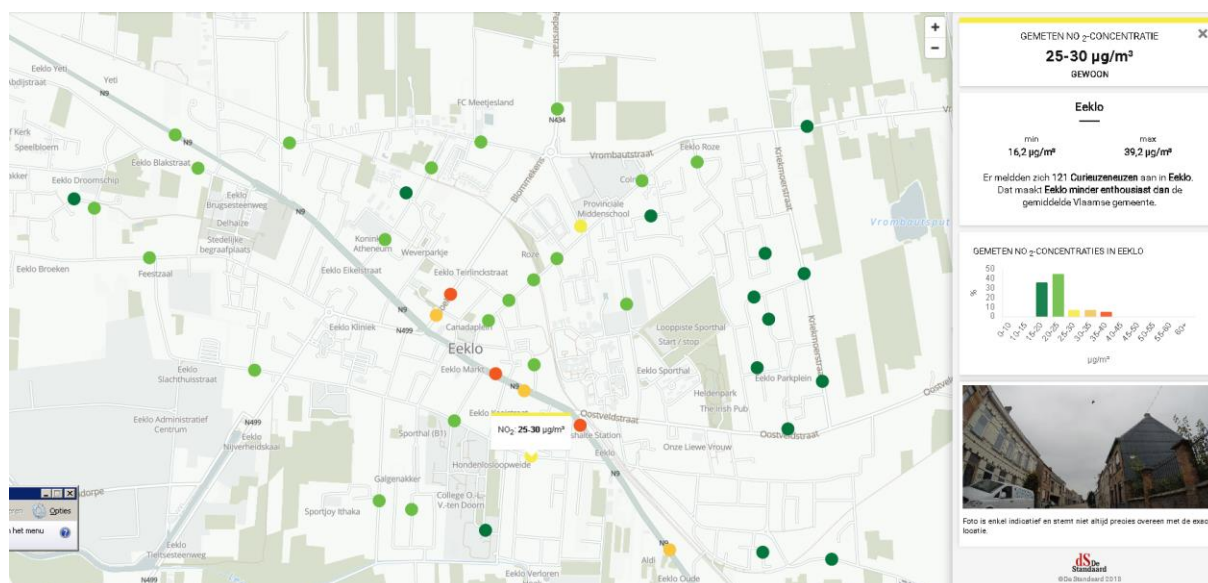
Activiteit	aantal keer 2018	aantal keer 2019	aantal keer 2020	2021
Praatcafé kanker	5	5	2	5
Praatcafé dementie	5	5	2	4 (online)
Infosessie stoppen met roken	1	/	/	
Groepssessie stoppen met roken	8	/	/	

AED-toestellen	8	8	8	8
Toekennen toegankelijkheidssubsidies aan lokale handelszaken	0	0	0	
stomavriendelijke toiletten		10 locaties	10 locaties	10 locaties
Orgaandonors uitdrukkelijk geregistreerd	168	44		
Warme William in het straatbeeld		3	7	Zie verder

2021:

- Deelname aan de zorgraad (eerstelijnszone Oost-Meetjesland): 6 x
- Netwerk gezondheids promotie Meetjesland: 3x
- Psychologisch netwerk Eeklo opgestart: lokaal bestuur, De Kring, St-Jan, CGG Adentro, CAW, vereniging meetjeslandse psychologen, De Sleutel, ELZ
- Deelname aan werkgroep psychologische functies in de eerste lijn ivm hervorming: coördinatie ELZ
- Vaccinatie strategie voor bereiken kwetsbaren en anderstaligen: werkgroep, coördinatie bij ELZ
- Werkgroep bewegen: sportdienst, dienst gezondheid, dienst toerisme/evenementen, De Kring, LogoG+
- Project 10.000 stappen: jaar 1
- Project Bewegen op verwijzing
- Zorgzame buurten
- Mantelzorg
- Warme William:
 - Werkgroep warme stad jongeren: jeugddienst, jongerenwerker, gezondheid, De Kring: 1x
 - De Kring hield dit jaar een actie Warme Buurt in de centrumstraten:
 - Ramen versieren en boodschappen
 - Stoepgesprekken
 - Afsluitmoment met de buurt
 - Warme William was non-stop in het straatbeeld: een deel op de Zuidkaai, een ander deel op de Markt.
- Psychologische hulp
 - Zitdag psychologen in sociaal huis voor OCMW-cliënteel: 10 halve zitdagen van 3u (9 mensen krijgen begeleiding)
 - Reglement goedgekeurd voor doorsturen naar reguliere psychologische hulp
 - Aanwezigheid psycholoog in lokaal dienstencentrum Zonneheem: 3 halve zitdagen

Uit de cijfers van de 'Curieuzeneuzen'-studie i.v.m. luchtvervuiling werd in 2018 via bewoners op heel veel plaatsen de luchtkwaliteit gemeten. Op onderstaande kaart is te zien dat de adressen op of dichtbij de N9 de slechtste luchtscore krijgen.

grafiek 93 Gemeten NO₂-concentraties in Eeklo tijdens Curieuzeneuzen – 2018

9.2.2.3 Drugsgelateerde misdrijven

Hieronder worden ook nog enkele zaken vermeld i.v.m. drugsgebruik (zie ook in hoofdstuk Veiligheid – samenleven).

Drugsgelateerde misdrijven of feiten zijn geregistreerde feiten rond het misbruik van geneesmiddelen en genotsmiddelen die een meer of minder drogerende (verdovende, opwekkende en/of hallucinogene) werking hebben en die tot verslaving kunnen leiden:

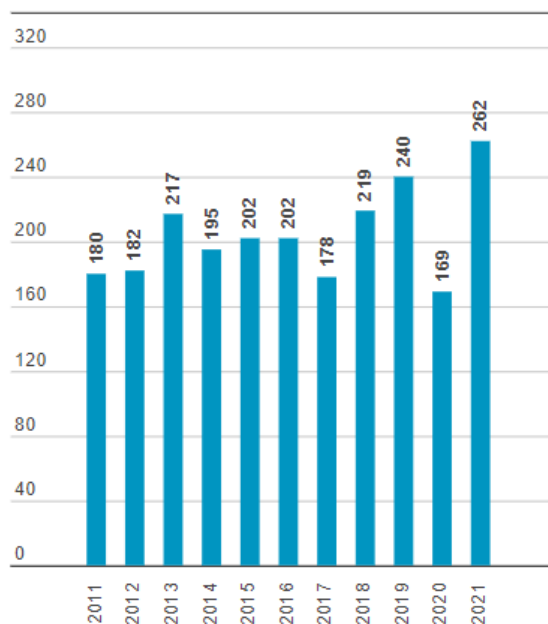
- drugsbezit: het in het bezit hebben van drugs
- drugshandel: verzamelnaam voor (ver)koop, vervoer, opslag en afzet van drugsverkoop
- drugsgebruik: het gebruik van verdovende middelen
- andere: hier vallen onder andere fabricatie en in- en uitvoer onder.

12,8 % van alle geregistreerde misdrijven in 2021 behoort tot de categorie drugsgelateerde misdrijven.

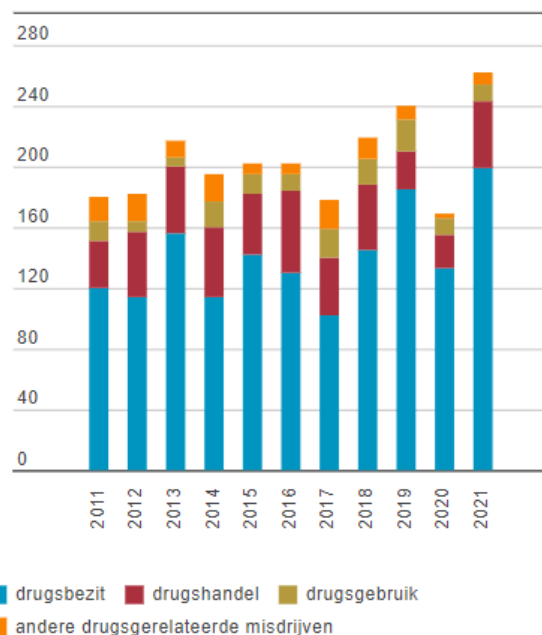
In 2021 scoorde het drugsbezit in Eeklo 9,2 per 1.000 inwoners. Ter vergelijking: dit is 4,2 in Oost-Vlaanderen en 3,8 in het Vlaamse Gewest. In de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit 3,6. Assenede (2,6 op 1.000), Kaprijke (2,5 op 1.000) en Sint-Laureins (1,7 per 1.000) scoren heel wat lager dan Eeklo. Drugshandel per 1.000 inwoners is in Eeklo 2. Ter vergelijking: dit is 0,7 in Oost-Vlaanderen en 0,7 in het Vlaamse Gewest. In de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit 0,7.

Drugsgebruik per 1.000 inwoners: het Eeklose cijfer is 0,5 (2021). Ter vergelijking: dit is 0,1 in Oost-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 0,5 in Kaprijke, 0,1 in Sint-Laureins en 0 op 1.000 in Assenede. In de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit 0,2.

grafiek 94 Evolutie drugsgelateerde misdrijven (links) en types drugsgelateerde misdrijven (rechts) in Eeklo – 2011 tot 2021

Bron: Criminaliteitsstatistieken Federale Politie | provincies.incijfers.be

Bron: Criminaliteitsstatistieken Federale Politie | provincies.incijfers.be

9.2.3 Interne documenten

9.2.3.1 Uit de inspiratienota administratie - juli 2018

Gezondheid

- dichten van gezondheidskloof door toegankelijk maken van **gezondheidszorg**.

9.2.4 Externe documenten

9.2.4.1 Uit: Maatschappelijke positie en participatie van personen met een handicap – Statistiek Vlaanderen (2022)

Algemeen kan gesteld worden dat de maatschappelijke positie en participatie van personen met een handicap duidelijk minder goed is dan die van personen zonder handicap. Personen met een handicap zijn over het algemeen minder hoog geschoold, participeren minder aan de arbeidsmarkt, worden vaker geconfronteerd met een lager inkomen en een hoger armoederisico, leven vaker in een minder stabiele en kwalitatieve huisvestingssituatie, ervaren veel vaker gezondheidsproblemen en nemen minder deel aan het verenigingsleven, cultuur, sport en politiek.

Op nagenoeg alle domeinen blijkt ook dat personen met een handicap die ernstige hinder ondervinden in hun dagelijkse activiteiten nog duidelijk slechter scoren dan personen met beperkte hinder.

9.2.4.2 Uit: de omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 2 – Nieuwe uitdagingen op het vlak van welzijn en gezondheid

Zorg wordt voor lokale besturen alleen maar belangrijker. Mensen leven langer en dat is positief. De samenleving verwacht dat we langer werken, waardoor een aantal zorgtaken die vroeger door jongsenioren opgenomen werden (opvang van de kleinkinderen, zorg voor familie en bureu) meer in professionele handen terechtkomen. Lokale besturen zorgen voor een beter welzijn van elke burger door te sensibiliseren, de zorgvraag en het zorgaanbod op elkaar af te stemmen en zelf initiatieven te nemen.

Sommige groepen dreigen af te haken: jongeren zonder diploma, die niet aan de bak komen, ouderen die vereenzamen, alleenstaande ouders die moeilijk de eindjes aan elkaar kunnen knopen, mensen die onder de armoedegrens leven. Het is een uitdaging voor elk lokaal bestuur om ervoor te zorgen dat iedereen erbij hoort, met een breed hulpverleningsaanbod voor iedere burger en extra ondersteuning voor wie uit de boot dreigt te vallen. Technologische innovatie kan kansen bieden, ook in de zorg. Daarnaast zien we de toenemende aandacht voor een gezonde leefomgeving. Mensen verwachten dat de (lokale) overheid die gezonde omgeving creëert, waar iedereen kan wonen, werken, spelen en vlot werk en privé kan combineren en kan genieten van een gezonde luchtkwaliteit.

Wijzigende opvattingen en levensstijl

- Meer aandacht voor een goede balans tussen werk en privé leven
- Aandacht voor gezondheid (bio voeding, milieu- en luchtkwaliteit)

Welzijn

- Stijgende uitgaven in de individuele hulpverlening, zeker ook bij de groep van jongeren
- Aanhoudende armoede en ongelijkheid
- Vereenzaming

Zorg

- Vermaatschappelijking van de zorg en buurtgerichte zorg
- Behoeftte aan professionele kinderopvang en andere vormen van gezinsondersteuning
- Technologische innovatie van de zorgsector
- Ouderen wonen langer thuis
- Nieuwe fenomenen: stress, burn-out, hart- en vaatziekten

STRATEGISCH DOSSIER 4 – Armoede structureel terugdringen en zorg versterken

Armoede en ongelijkheid zijn structurele problemen. Teveel mensen blijven aan de rand van onze samenleving, of verstoken van een waardig inkomen, degelijke huisvesting, of basiszorg. Met de 'verzilvering' van de bevolking wordt zorg een grote uitdaging.

- Een structurele aanpak van armoede en ongelijkheid vraagt een multidisciplinaire aanpak en samenwerking tussen onderwijs, welzijn, sport en cultuur, woonactoren, werkgevers, enz.
- De lokale overheid moet inzetten op een regierol gericht op een breed en geïntegreerd sociaal beleid. Dat kan door afstemming en samenwerking met de diverse actoren op het veld en het betrekken van vrijwilligers en de doelgroep zelf.
- De hulpverlening moet inzetten op basisstabiliteit bijvoorbeeld met een leefloon, maar evenzeer werken aan een sociale opwaartse mobiliteit door het dichtens van de participatiekloten in onderwijs, werk, gezondheid, wonen,...
- Om sociale grondrechten te garanderen en armoede te bestrijden is de inzet van alle overheden nodig. Ook de anderen overheden moeten hun hefbomen inzetten in diverse velden: professionele zorg, een voldoende hoog inkomen om menswaardig te kunnen leven, een kader voor werkbaar werk, meer inclusief onderwijs, voldoende openbaar vervoer,...Ook van de burgers verwachten we een inspanning.
- Een structurele aanpak van armoede is noodzakelijk, ook buiten onze grenzen.

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We ontwikkelen een beleid dat de **grondrechten** van mensen binnen alle beleidsdomeinen waarborgt: een waardig inkomen, degelijke en betaalbare huisvesting, toegang tot de gezondheidszorg en hulpverlening, werkbaar werk, aangepaste vorming en opleiding, volwaardig deelnemen aan het gemeenschapsleven en toegang tot het vrijetijdsaanbod, investeren in een publieke ruimte die uitnodigt tot ontmoeting tussen mensen.
2. We willen als lokaal bestuur de **regie voeren van het brede veld van de sociale dienst- en hulpverlening**.
3. We werken aan een breed en geïntegreerd sociaal beleid, dat steunt op **partnerschappen**. Wij bepalen in dialoog met alle andere lokale partners en vrijwilligers de speerpunten en hefbomen van een breed en geïntegreerd sociaal beleid en betrekken hierbij waar mogelijk ook de betrokken doelgroep.
4. We werken maximaal aan een **uniek sociaal loket** met een breed en geïntegreerd onthaal en een sterke doorverwijsfunctie naar de eigen backoffice en naar de partnerorganisaties en vrijwilligersnetwerken. Dit moet de hulp- en dienstverleners en de mensen uit de doelgroep helpen om hun weg te vinden in het complexe veld van actoren en regelgeving.
5. We geloven in de kracht van een vrijwilligersweefsel, brugfiguren en steunfiguren. **Vermaatschappelijking** van de zorg en hulp benaderen we positief. We ondersteunen en erkennen de rol van bewoners en vrijwilligers die zorgtaken voor elkaar opnemen en bieden hen eventueel waar nodig coaching en ontmoetingskansen. We vergeten niet dat het net de meest kwetsbare mensen aan een context, familie of netwerk ontbreekt om er beroep op te doen. Daarom zetten we er gericht op in deze groep te bereiken door coaching en ontmoetingskansen hierop af te stemmen.

6. We brengen zorg maximaal naar **buurten en wijken**. We hanteren de buurt als een plek waar wonen, studeren, werken, zorg, vrije tijd, ontmoetingsruimte en een aangename en veilige leefomgeving samen komen. We trekken bijvoorbeeld de wijk binnen in de school of bib en betrekken hen bij de wijk (bv. openstellen infrastructuur, ouderbetrokkenheid, voorschoolse acties, kwaliteitsvolle naschoolse opvang en activiteiten, studeerplekken met begeleiding, ...).
7. We durven **experimenteren** om samen met partnerorganisaties en vrijwilligers nieuwe methodes uit te proberen die mogelijk meer sociale winst opleveren. In onbenutte ruimtes kunnen we bijvoorbeeld plaats bieden aan tijdelijke **sociale labo's** waar in samenwerking met de lokale diensten proefinitiatieven kunnen plaatsvinden.
8. We benaderen mensen vanuit hun kansen en talenten. We zetten in op de **activering** van mensen en het versterken van hun vaardigheden, zodat ze op eigen kracht of met eigen middelen kunnen deelnemen aan de samenleving.
9. We werken aan een **lokaal toegankelijkheidsbeleid en een inclusief beleid** dat mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie ondersteunt en betreft. We werken aan een klimaat dat in het bijzonder mensen met mentale of psychische problemen of met een beperking helpt om sociaal te integreren en te participeren in hun omgeving. We verschaffen via het OCMW bijkomende financiële hulp aan mensen met een laag inkomen of een sociale uitkering.
10. We leveren onze bijdrage aan een sterk **lokaal mondiaal beleid**, waarbij de aandacht ook gaat naar armoedebestrijding elders in de wereld.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. We pleiten voor meer **doorzettingsmacht** bij lokale besturen, zodat zij hun **regierol** kunnen uitoefenen en kunnen zorgen voor een betere samenwerking tussen de verschillende overheidsniveaus en instanties die rond armoedebeleid, toegankelijke zorg en gezinsondersteunend beleid actief zijn in hun gemeente (**FICHE 26**). Lokale besturen moeten ook meer impact kunnen hebben op wat initiatiefnemers en investeerders aan zorgvoorzieningen plannen op het eigen grondgebied (**FICHE 27**), met als doel om een integraal en geïntegreerd zorgbeleid te kunnen voeren.
2. We pleiten voor een betere financiering van de sociale diensten van de OCMW's met het oog op een betere **begeleiding op maat van kwetsbare mensen** (**FICHE 28**).
3. We vragen dat de federale en Vlaamse overheid de **individuele gegevens van hun inwoners maximaal ter beschikking stellen** van de lokale besturen, zodat zij deze kunnen benutten om maatwerk te leveren in hun dienstverlening naar personen en gezinnen (bv. indicatoren kansarmoede van Kind & Gezin, fiscale gegevens, gegevens over uitkeringen, ...).
4. We vragen een gepast hulpverleningsaanbod voor personen met een **psychische kwetsbaarheid**.
5. We pleiten ervoor dat de Vlaamse overheid een **toegankelijk en geïntegreerd dienst- en hulpverleningsaanbod** ondersteunt. De Vlaamse sociale bescherming die in de toekomst de financiering van o.a. de thuiszorg en de ouderenzorg zal omvatten, moet deze toegankelijkheid mee garanderen en moet rekening houden met de draagkracht van de gebruikers en bewoners. Lokale dienstencentra moeten financieel sterker ondersteund worden door Vlaanderen. (**FICHE 29**).
6. We vragen dat beide overheden de ontwikkeling van **wijkgezondheidscentra** (blijven) ondersteunen, gelet op de bijzonder belangrijke rol die zij vervullen in het bereiken van kwetsbare groepen die anders moeilijk de weg vinden naar de gezondheidszorg. Opdat de werking van de wijkgezondheidscentra goed zou kaderen in het lokaal sociaal beleid willen we meer betrokkenheid van het lokaal bestuur.
7. We vragen een **automatische toekenning van uitkeringen** aan rechthebbenden. Vereenvoudiging en digitalisering helpen daarbij.
8. We pleiten voor een volledige **overheveling van de bevoegdheid buitenschoolse kinderopvang naar de gemeenten**, met inbegrip van de middelen die de Vlaamse overheid daar op dit ogenblik voor uittrekt en met een degelijk aanbod en kwaliteitsgaranties. (**FICHE 30**)

9. We pleiten ervoor dat alle overheidsniveaus samen een globale strategie uitwerken zodat tegen het einde van de volgende legislatuur (2024) **niemand nog onder de Europese armoedegrens leeft.** (FICHE 31)
10. We vragen dat de Vlaamse overheid **aangepaste en innovatieve woonvormen** ondersteunt, die inspelen op een kwalitatief aanbod voor alleenstaanden, grote gezinnen en voor de groeiende groep van ouderen, met woningen die levenslang wonen bevorderen (domotica, adaptatie).
11. Mensen die niet de mogelijkheid hebben zich een eigen woning aan te schaffen zijn aangewezen op de huurmarkt. Om ook voor hen betaalbaar en kwaliteitsvol wonen te realiseren vragen we van de Vlaamse overheid meer **investerings in socialewoningbouw en in socialeverhuurkantoren**. Daarnaast vragen we een omvorming van de huidige huurpremie en de huursubsidie tot een **huurtoelage die** voor mensen die op een wachtlijst voor een sociale woning staan de hogere huur die ze op de private huurmarkt moeten betalen compenseert. We vragen van de Vlaamse overheid dat ze **gemeenten ondersteunt om hun bindend sociaal objectief te realiseren** zodat iedereen zijn deel van de inspanning doet om meer sociale woningen te realiseren. (FICHE 32).
12. We pleiten voor het stopzetten van de mechanismen in de sociale zekerheid die **samenwoning** bestraffen.
13. We pleiten ervoor dat het activeringsbeleid van de Vlaamse overheid meer vertrekt van een aanpak op maat en meer voorziet in kansen op integratie in de samenleving voor mensen die niet in het normale economische circuit terecht kunnen. **We vragen dat de VDAB nog meer lokaal en regionaal maatwerk** levert met een gezamenlijke aansturing door de lokale besturen. Daarnaast vragen de lokale besturen concrete instrumenten om de regio van het lokaal werkgelegenheidsbeleid te kunnen voeren (FICHE 33).
14. We pleiten ervoor dat de andere overheden inzetten op initiatieven die de ontwikkelingskansen van landen in het Zuiden ondersteunen, onder meer door het **internationale budgettaire engagement** van 0,7% van het BNP voor ontwikkelingssamenwerking na te komen. (herformuleren)

10 FINANCIEN

10.1 Cijfergegevens

Op de volgende pagina's staan heel wat indicatoren over het financiële profiel van stad en OCMW Eeklo en van de buurgemeenten. In onderstaande gegevens zijn ook de AGB's mee ingerekend (bron: ABB – financieel profiel).

10.1.1 Ontvangsten algemeen

Eeklo ontving in 2021 per inwoner € 2.007,27. Dit bestaat zo goed als allemaal uit exploitatieontvangsten. In de Belfiuscluster is er een ontvangst van € 2.220,45 per inwoner. In Kaprijke gaat dit om € 1.830, in Sint-Laureins om € 2.152, in Assenede om € 1.499.

Als we de exploitatiecijfers ontrafelen, komt in Eeklo per inwoner € 935,5 (= 49%) van de € 1.907,22 van belastingen en retributies, € 840,82 komt uit werkingssubsidies. Wat de Belfiuscluster betreft komt € 1.081,25 van belastingen / retributies. € 758,21 komt van werkingssubsidies. Kaprijke heeft € 1.699 per inwoner inkomsten uit exploitatie (€ 1.117 aan belastingen = 65,7%), in Sint-Laureins is dit € 2.035 (€ 1.192 belastingen = 58,6%), in Assenede € 1.451 (€ 780 belastingen = 53,8%).

De waarde van 1% aanvullende personenbelasting per Eekloonaar is in 2021 € 36,79. Voor de Belfiuscluster is dit € 43,19, voor Kaprijke (7,5%) is dit € 48,06, voor Assenede (7%) € 45,84 en voor Sint-Laureins (7%) € 43,15. Eeklo heeft een aanslagvoet van 7,7%, wat vrij hoog is in de regio.

De waarde van 100 ocentiemen op de onroerende voorheffing is in 2021 per Eekloonaar € 38,9. In de Belfiuscluster is dit € 42,94, voor Kaprijke is dit € 30,44, in Assenede € 27,98 en in Sint-Laureins € 26,49.

10.1.2 Uitgaven algemeen

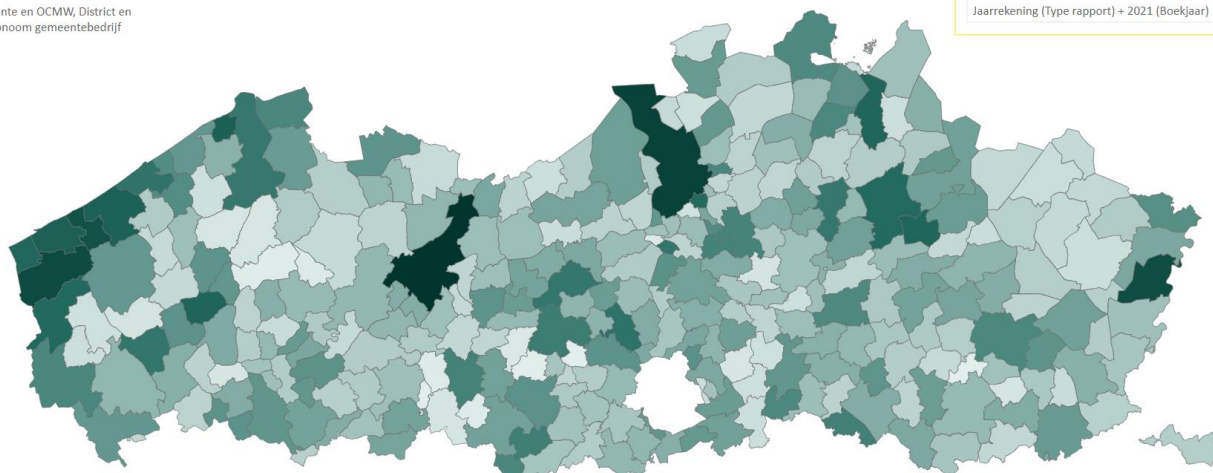
Eeklo gaf in 2021 per inwoner € 2.046,49 uit, waarvan ongeveer 81,3% (= € 1.663,17) aan exploitatiekosten en € 288,90 per inwoner aan investeringen. In de Belfiuscluster wordt gemiddeld € 2.218,61 per inwoner uitgegeven. In Sint-Laureins gaat dit om € 2.058, in Kaprijke om € 2.036 en in Assenede om € 1.477.

De € 1.663,17 exploitatiekost van Eeklo bestaat uit € 812,26 personeelskosten (= 48,8%), € 347,07 werkingssubsidies (politie, hulpverleningszone, OCMW, verenigingen,...) en € 147,72 aan hulpverlening via OCMW. In de Belfiuscluster bestaat de exploitatie-uitgave per inwoner van € 1.714,02 uit € 911,31 personeelskost (= 53,2%), € 324,47 werkingssubsidie en € 84,41 voor individuele hulpverlening. Voor Sint-Laureins betaalt elke inwoner € 1.046 (62,8%) aan personeelskost, Kaprijke € 780 (= 52,6%) en Assenede € 564 (= 47,5%).

grafiek 95 *Personeelskosten in jaarrekening in euro – 2021*

Alle entiteiten van het type:
Gemeente en OCMW, District en
Autonoom gemeentebedrijf

Type rapport, Boekjaar
Jaarrekening (Type rapport) + 2021 (Boekjaar)

(bron: ABB – financieel profiel)

Eeklo deed beperkte investeringen in 2021, voor € 288,9 per inwoner, voornamelijk materiële vaste activa. Het gemiddelde van de Belfiuscluster was € 365,10 per inwoner, in Sint-Laureins € 213, in Kaprijke € 384, in Assenede € 161.

Onderstaande indicatoren geven de situatie van Eeklo aan t.o.v. de Belfiuscluster en het Vlaamse Gewest. De ontvangsten uit de grootste belastingencategorieën (APB en OVV) liggen lager dan de Belfiuscluster en het Vlaamse Gewest. Het gemeentefonds weegt in Eeklo zwaarder door in de ontvangsten dan in de Belfiuscluster, maar minder dan in het Vlaamse Gewest.

tabel 44 Enkele financiële indicatoren – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2020 en 2021

	Eeklo	Belfiuscluster	Vlaams Gewest
Ontvangsten uit de APB in euro per inwoner	300,50 (2020)	313,15 (2020)	325,65 (2020)
	283,31 (2021)	305,11 (2021)	316,11 (2021)
Waarde 1% APB in euro	39,03 (2020)	44,31 (2020)	45,06 (2020)
	36,79 (2021)	43,19 (2021)	43,72 (2021)
Ontvangsten uit OOV in euro per inwoner	316 (2020)	384,61 (2020)	373,94 (2020)
	318,42 (2021)	382,16 (2021)	372,64 (2021)
Waarde 100 OOV in euro	38,60 (2020)	43,20(2020)	42,32(2020)
	38,90 (2021)	42,94 (2021)	42,10 (2021)

(bron: ABB)

10.1.3 Autofinancieringsmarge / schulden

De autofinancieringsmarge voor Eeklo stond in 2021 op € 150,98 per inwoner. De Belfiuscluster staat op € 162,67, Sint-Laureins € 189,22, Assenede € 159,59 en Kaprijke € 106,64.

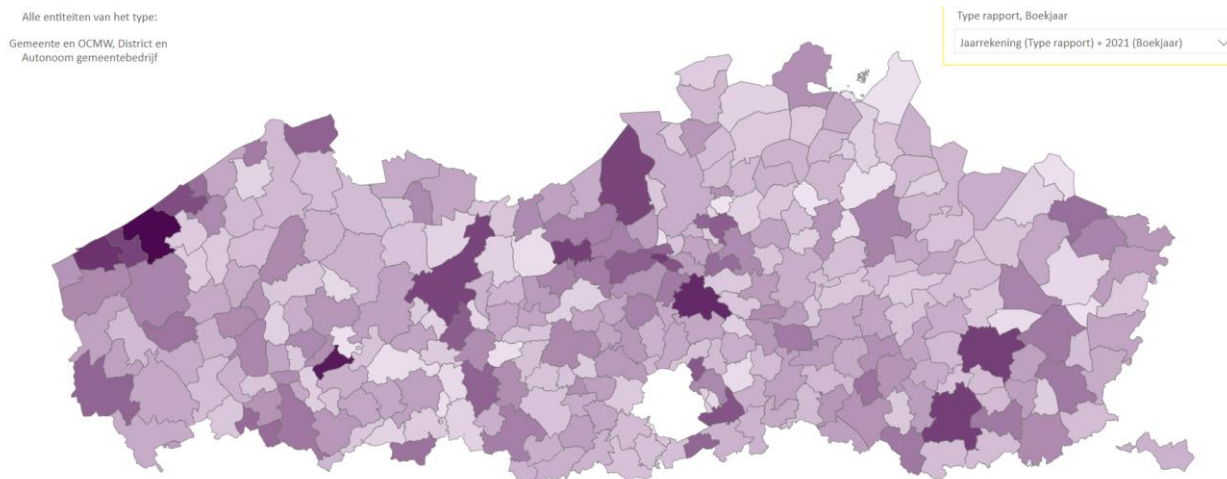
grafiek 96 *Autofinancieringsmarge per inwoner in euro – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2014 tot 2021*

(bron: ABB financieel profiel – ROOD = Eeklo; ORANJE = Belfiuscluster; GEEL = Vlaams Gewest)

De stad Eeklo had in 2021 per inwoner € 600,58 schulden. Voor de Belfiuscluster was dit € 1.193,67. Kaprijke had € 1.840,31 schulden per inwoner, Assenede € 1.297,57 en Sint-Laureins € 1.176,18. Op de kaart is te zien dat Eeklo vrij licht kleurt, wat betekent dat de schuldgraad beperkt is in vergelijking met veel andere steden en gemeenten.

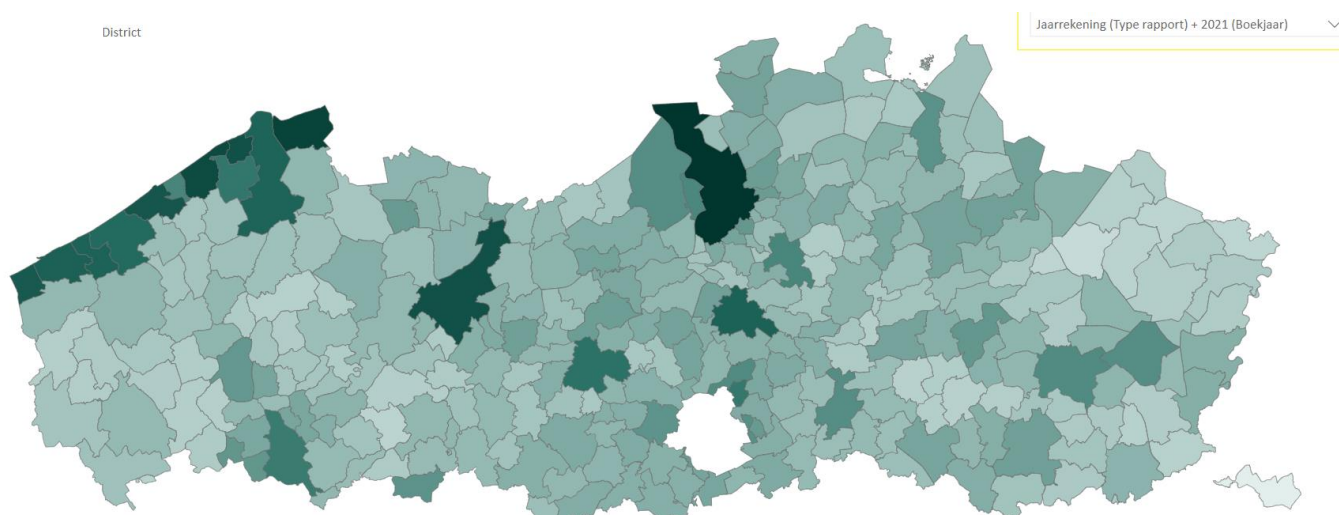
grafiek 97 *Schulden per inwoner gemeente/OCMW/AGB – 2021*

(bron: ABB – financieel profiel)

10.1.4 Toelage aan politiezone

Voor de politiezone betaalde in 2021 elke Eeklonaar € 149,45. Voor de Belfiuscluster was dit € 123, in Assenede € 104,12, in Kaprijke € 110,40 en in Sint-Laureins € 109,24.

grafiek 98 *Verdeling van de toelage aan de politiezone – 2021*

(bron: ABB – financieel profiel)

10.1.5 Belfiusprofiel

De hieronder opgenomen gegevens van het Belfiusprofiel zijn afgestemd op een deel van de cluster die in de gemeentemonitor wordt gebruikt. Vandaar dat dit moeilijk vergelijken is.

Gemeenten van de Cluster :	
1 - EDEGEM	9 - POPERINGE
2 - WIJNEGEM	10 - KUURNE
3 - MALLE	11 - TIELT
4 - DUFFEL	12 - VEURNE
5 - SINT-KATELIJNE-WAVER	13 - WETTEREN
6 - HOOGSTRATEN	14 - EEKLO
7 - DIEST	15 - BREE
8 - DIKSMUIDE	

In de onderstaande tabel is het soort belastingen / retributies te zien die in Eeklo gelden, in vergelijking met de kleine Belfiuscluster. In Eeklo werd in 2020 per inwoner € 789 aan belasting binnengehaald. Eeklo haalt vooral geld uit aanvullende belastingen (APB en OOV), maar ook uit parkeerbelasting en huisvuil. In de Belfiuscluster wordt een nog groter aandeel uit de aanvullende belastingen gehaald, maar ook uit bedrijfsbelasting (dit is in Eeklo niet het geval).

Eeklo zit in het hogere echelon wat de inkomsten uit het gemeentefonds betreft. Voor de ontvangsten uit de APB en de onroerende voorheffing zitten we aan de lage kant. Andere aanvullende belastingen (huisvuil, parkeren,...) zorgen voor vrij veel inkomsten.

tabel 45 Lokale fiscaliteit per inwoner – Eeklo, Belfiuscluster – 2016 tot 2021

	EKKLO			Cluster (E)		
	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie
	2016	2020	2016-2020	2016	2020	2016-2020
Aanvullende personenbelasting						
Aanslagvoet	8,00%	7,70%	-1,0%	7,32%	7,29%	-0,1%
Waarde 1% APB	774.664	830.675	1,8%	748.502	800.812	1,7%
Waarde 1% APB / inwoner	38	39	0,9%	42	44	1,1%
Ontvangsten APB / inwoner	301	301	-0,1%	306	318	1,0%
Ontvangsten APB / gecorr. uitgaven	28,2%	27,4%	-0,7%	28,9%	31,1%	1,9%
Opcentiemen Onroerende Voorheffing						
Aanslagvoet	819	819	0,0%	959	976	0,4%
Waarde van 100 opc	725.645	821.604	3,2%	683.804	769.372	3,0%
Waarde van 100 opc / inwoner	35	39	2,3%	40	44	2,2%
Ontvangsten OV / inwoner	289	316	2,3%	366	409	2,8%
Ontvangsten OV / gecorr. uitgaven	27,0%	28,8%	1,7%	34,6%	40,0%	3,7%
Andere belastingen per inwoner	195	172	-3,0%	108	108	-0,1%
Relatieve evolutie belastingen						
Totale fiscale ontvangsten	785	789	0,1%	780	834	1,7%
Totale gecorrigeerde ontvangsten	1.352	1.431	1,4%	1.296	1.416	2,2%
Fiscale druk						
Gecentraliseerde belastingen	99	96	-0,7%	100	100	0,1%
Andere belastingen	155	138	-2,9%	86	86	0,0%
Totale fiscale druk	109	103	-1,3%	98	98	0,1%

€/inw	EKKLO							Cluster (E)						
	Rekeningen					Budget	Evolutie	Rekeningen					Budget	Evolutie
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016-2020	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016-2020
Aanvullende belastingen	604,4	587,5	613,2	631,9	630,5	598,4	1,1%	688,6	688,6	690,6	740,5	742,4	719,8	1,9%
Totale lokale fiscaliteit	180,7	174,7	177,8	176,4	158,3	158,7	-3,3%	91,9	102,0	94,2	92,1	91,6	104,2	-0,1%
Belastingen op prestaties	15,7	14,4	13,6	13,7	9,7	11,8	-11,4%	6,6	6,1	6,8	5,8	4,3	6,8	-10,3%
Verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-23,4%
Openbare hygiëne	40,4	37,6	36,3	36,7	35,3	29,1	-3,3%	34,6	34,4	34,5	36,2	37,2	39,1	1,8%
Huisvuil	34,4	33,0	31,9	32,1	31,8	26,5	-1,9%	28,9	28,5	28,3	29,8	31,0	32,7	1,7%
Bedrijfsbelastingen	1,7	1,6	1,4	1,4	1,6	1,3	-2,5%	18,1	17,5	18,0	16,6	18,2	21,4	0,1%
Drijfkracht	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,3	2,6	2,6	2,6	4,2	4,2	6,4%
Verblijfsbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,4	0,2	0,3	-6,9%
Verspreiding reclamewerk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,7	8,5	8,9	7,4	6,2	8,3	-8,2%
Vertoningen en gemakkelijkheden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-52,8%
Gebruik van het openbaar domein	53,6	56,4	54,4	51,1	37,4	44,4	-8,6%	10,0	9,8	8,9	10,0	8,0	9,8	-5,4%
Masten en pylonen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	0,0	0,8	1,2	1,0	1,5	2,6	3,1	35,2%
Parkeerbelasting	46,4	49,2	47,3	44,3	29,3	27,8	-10,9%	5,2	4,6	3,9	4,6	2,2	2,9	-19,4%
Belastingen op patrimonium	12,8	7,0	13,0	16,0	15,4	14,2	4,6%	11,4	22,8	13,5	11,4	12,2	14,0	1,9%
Leegstaand en verkrotting	9,4	6,7	9,9	13,1	12,8	11,6	8,0%	4,6	2,9	4,1	5,8	4,7	4,8	0,5%
Tweede verblijven	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	1,3%	1,3	1,4	1,4	1,4	1,5	1,6	3,3%
Diverse belastingen	56,2	55,8	55,8	55,7	55,8	56,1	-0,2%	10,5	10,6	11,4	10,8	10,4	11,6	-0,3%
Boetes	0,2	2,1	3,3	1,7	3,1	1,9	99,2%	0,5	0,6	1,1	1,4	1,3	1,5	24,5%

tabel 46 Personeelskosten – Eeklo stad + OCMW, Belfiuscluster – 2016 tot 2021

€/inw	EKKLO							Cluster (E)						
	Rekeningen					Budget	Evolutie	Rekeningen					Budget	Evolutie
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016-2020	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016-2020
Personeel (vte) per 1.000 inwoners	5,3	5,1	5,2	4,9	4,2	4,2	-5,4%	6,9	6,8	6,2	5,8	5,3	5,3	-6,1%
Vastbenoemden	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	-6,5%	2,1	2,0	1,7	1,6	1,4	1,4	-9,1%
Contractuelen	4,5	4,3	4,5	4,3	3,6	3,6	-5,2%	4,8	4,8	4,5	4,2	3,9	3,9	-4,9%
Andere														
Bezoldigingen en sociale voordelen	206	205	196	186	160	198	-3,3%	287	291	254	238	237	254	-4,7%
Vastbenoemden	43	43	36	30	30	30	-8,9%	104	103	86	79	76	78	-7,5%
Niet-vastbenoemden	157	157	155	152	146	164	-1,9%	179	184	164	156	158	173	-3,1%
Politiek personeel	5	5	5	4	4	4	-3,8%	5	4	4	3	3	3	-11,6%
Werkgeversbijdragen wettelijke verzekeringen	40	37	40	34	45	53	3,4%	84	87	81	73	88	97	1,1%
Vastbenoemden	4	-1	-2	-8	4	4	-0,8%	37	35	35	29	30	32	-4,5%
Responsabiliseringsbijdrage	0	0	0	0	0	0	0,0%	0	0	0	0	13	15	
Niet-vastbenoemden	35	38	42	42	41	49	3,9%	48	52	46	44	45	50	-1,5%
Politiek personeel	0	0	0	0	0	0	0,0%	0	0	0	0	0	0	0,0%
Pensioenen tlv de gemeente	0	1	0	2	14	16	170,0%	3	4	5	4	1	1	-21,2%
Overige bijdragen en personeelskosten	16	14	12	14	14	19	-3,0%	19	18	16	16	17	19	-2,5%

Hieronder enkele samenvattende tabellen inzake financiële indicatoren voor Eeklo vanuit het Belfiusprofiel.

tabel 47 Financiële indicatoren – Eeklo stad + OCMW – 2016 tot 2021

€/inw	EKKLO							Cluster (E)						
	Rekeningen					Budget	Evolutie	Rekeningen					Budget	Evolutie
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016-2020	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016-2020
(*) zonder interne facturering														
Exploitatiesaldo	295	237	223	193	278	38	-1,5%	283	301	224	277	309	141	2,2%
Uitgaven (*)	1.492	1.538	1.592	1.643	1.545	1.726	0,9%	1.729	1.765	1.758	1.729	1.654	1.809	-1,1%
Ontvangsten (*)	1.787	1.776	1.815	1.836	1.823	1.765	0,5%	2.013	2.066	1.982	2.005	1.963	1.949	-0,6%
Investeringsaldo	-112	-187	-203	-221	-223	-117	-18,8%	-113	-207	-152	-295	-203	-411	-15,9%
Uitgaven	149	190	251	239	306	518	19,7%	255	342	355	430	331	619	6,7%
Ontvangsten	37	3	47	18	83	400	22,4%	142	135	203	135	128	208	-2,7%
Saldo exploitatie en investeringen	183	50	20	-28	54	-79	-26,2%	170	95	72	-19	106	-270	-11,3%
Financieringsaldo	-113	-112	-99	149	-35	-91	25,2%	-109	-128	-153	76	-14	97	39,7%
Uitgaven	116	114	123	89	122	93	1,4%	172	241	222	149	136	143	-5,7%
Periodieke aflossingen	116	113	100	89	122	93	1,4%	127	121	137	121	125	123	-0,4%
Niet-periodieke aflossingen	0	0	0	0	0	0		5	15	4	13	3	1	-13,8%
Toegestane leningen	0	1	23	0	0	0		41	105	82	15	9	19	-32,2%
Ontvangsten	3	2	24	238	87	1	132,6%	63	113	69	225	122	240	17,7%
Op te nemen leningen en leasingen	0	0	23	237	63	0		43	87	50	144	113	231	27,3%
Terugvordering van aflossingen	3	2	1	1	24	1	68,5%	19	26	19	81	9	9	-17,6%
Budgetair resultaat van het boekjaar	70	-62	-79	121	19	-171	-27,9%	61	-33	-81	57	91	-173	10,4%

€/inw	EKKLO							Cluster (E)						
	Rekeningen					Budget	Evolutie	Rekeningen					Budget	Evolutie
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016-2020	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016-2020
Schuld LT (gemeente en OCMW)	835	716	633	773	708	0	-4,0%	1.481	1.422	1.323	1.319	1.310	0	-3,0%
Leningen	778	666	589	737	638	0	-4,8%	1.243	1.167	1.101	1.045	1.009	0	-5,1%
Leasingschuld	57	51	44	36	70	0	5,1%	237	255	222	274	301	0	6,1%
Schuldenlast EA	134	128	112	99	108	98	-5,3%	149	140	149	135	140	137	-1,6%
Netto-aflossingen van schulden	113	111	99	88	98	91	-3,4%	102	98	113	101	108	106	1,4%
Netto-intrestlasten van schulden	21	17	14	11	9	7	-18,3%	47	42	37	35	32	31	-9,2%
Schuldtoestand														
Schuldenlast EA / gecorrigeerde ontvangsten	7,5%	7,2%	6,2%	5,4%	5,9%	5,6%	-5,7%	7,9%	7,2%	8,0%	7,2%	7,6%	7,5%	-0,7%
Schuldenlast EA / financieel draagvlak	42,3%	50,5%	47,4%	48,5%	37,5%	217,7%	-3,0%	45,3%	40,8%	57,2%	43,4%	41,1%	79,8%	-2,4%
Schuld LT / financieel draagvlak	2,64	2,82	2,67	3,79	2,47	0,00	-1,7%	4,48	4,14	5,08	4,24	3,84	0,00	-3,8%
Schuldratio	0,47	0,40	0,35	0,42	0,39	0,00	-4,5%	0,78	0,73	0,71	0,70	0,71	0,00	-2,1%

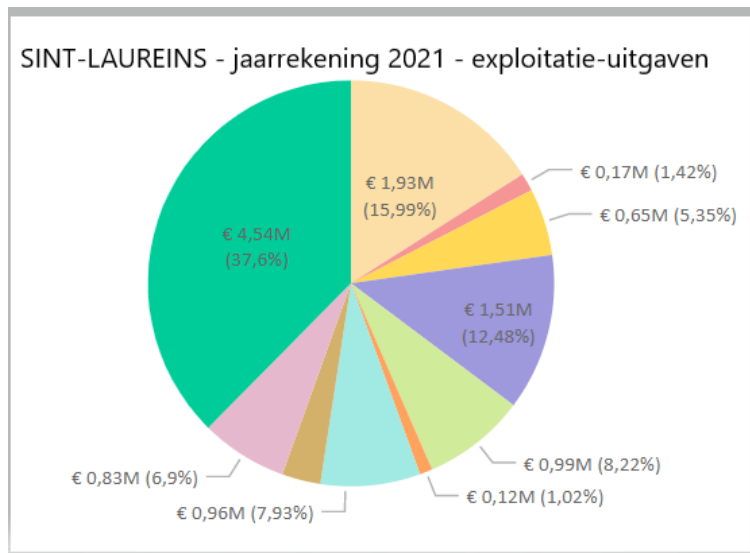
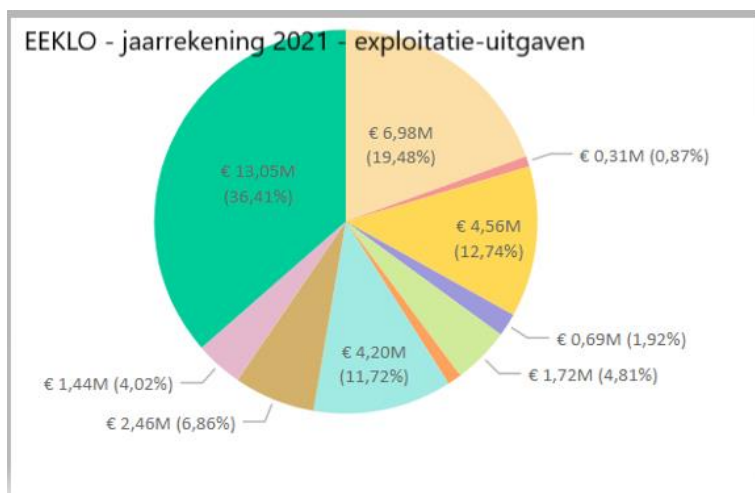
grafiek 99 Exploitatie-uitgaven per beleidsdomein – Eeklo, Belfiuscluster – 2016 tot 2020

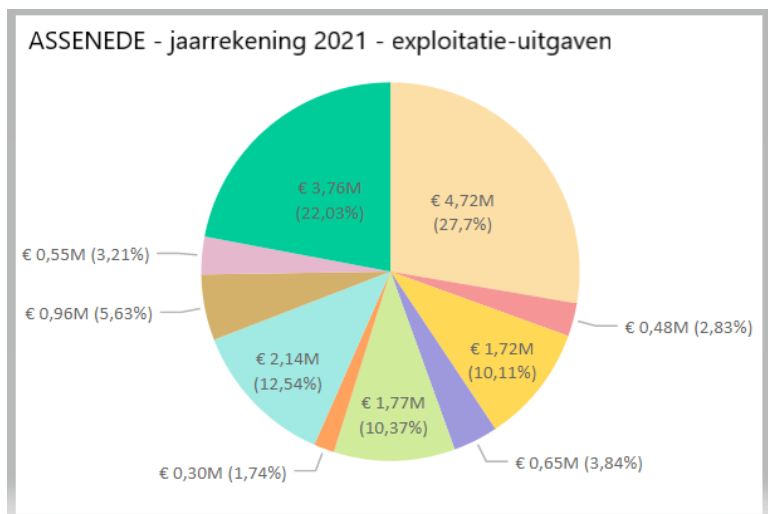
€/inw	EKKLO							Cluster (E)						
	Rekeningen					Evolutie	Investering	Rekeningen					Evolutie	Investering
	2016	2017	2018	2019	2020	2016-2020	2016-2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016-2020	2016-2020
Algemene financiering	-1.292	-1.290	-1.304	-1.349	-1.307	-0,3%	15	-1.191	-1.251	-1.219	-1.238	-1.203	-0,3%	38
Algemeen bestuur	264	280	293	306	290	2,4%	15	310	322	345	348	359	3,7%	121
Mobiliteit	66	65	81	73	54	-5,0%	50	53	50	53	45	41	-6,0%	380
Natuur en milieubeheer	54	62	62	72	69	6,5%	8	47	56	56	58	61	6,5%	101
Veiligheidszorg	165	169	170	180	183	2,5%	11	132	137	145	148	150	3,2%	29
Ondernemen en werken	6	10	12	16	12	22,1%	1	18	19	18	18	18	1,0%	12
Toerisme	0	2	5	6	6	227,5%	0	11	12	12	11	9	-4,4%	5
Wonen en ruimtelijke ordening	79	92	90	90	96	4,7%	26	30	25	32	23	26	-3,7%	104
Cultuur en vrije tijd	120	127	129	144	150	5,6%	32	140	148	146	146	142	0,5%	261
Kunst en cultuur	54	54	54	57	51	-1,2%	8	52	54	54	52	55	1,5%	68
Sp	42	46	48	60	70	13,5%	21	55	59	58	59	54	-0,8%	99
Je	17	18	20	19	20	4,8%	1	12	13	13	13	13	2,4%	24
Eredienst	3	2	1	1	2	-8,6%	1	8	8	8	9	8	-0,6%	30
Leren en onderwijs	11	10	11	14	12	1,9%	5	16	16	16	17	9	-13,4%	105
Zorg en opvang	230	238	234	262	164	-8,1%	66	162	176	185	158	87	-14,4%	116
Sociaal beleid	183	185	169	189	103	-13,5%	26	180	167	169	137	46	-26,9%	7
Ouderen	9	11	14	15	10	2,8%	8	-19	-14	-7	-1	19	31,6%	64

10.1.6 Exploitatie-uitgaven in Eeklo en buurgemeenten 2021

Eeklo, Kaprijke en Sint-Laureins scoren veel uitgaven voor zorg & opvang. In Sint-Laureins zien we – in vergelijking met de andere drie – een groot uitgavenblok voor onderwijs. Eeklo geeft ook veel geld uit aan cultuur & vrije tijd. Algemeen bestuur is de grootste kostenpost voor Kaprijke.

grafiek 100 Exploitatie-uitgaven naar functionele indeling, in euro – Eeklo, buurgemeenten – 2021

10.2 Interne documenten

10.2.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Transversale pijler:

FINANCIËLE TOPCONDITIE

De basis voor een goede werking is een gezonde budgettaire toestand, waarbij zowel inkomsten als uitgaven onder controle gehouden worden.

- 1. beheersen van de exploitatiekost** (personeelskosten, pensioenkosten, dotaties aan politie, hulpverleningszone, intercommunales, OCMW, ...)
- 2. subsidiemogelijkheden** onderzoeken en benutten
- 3. rekening houden met de kosten ingevolge vergrijzing** (thuiszorg, huisvesting, ...)
- 4. evaluatie / vereenvoudiging van belastingen en retributies** terwijl die 60% van de werking van de stad financieren
- 5. onderzoek naar wat we zelf als lokaal bestuur in de toekomst doen en wat we willen uitbesteden.** Dit is ook gelinkt aan het kerntakendebat.

Financiële dienst

Door de inkanteling verliest het OCMW naast de verplichte gemeentelijke bijdrage (€ 1.840.000), ook haar aandeel in het gemeentefonds (€ 1.500.000). Om de continuïteit te garanderen, zal de stad een nieuw systeem moeten uitwerken om dit financieringstekort van € 3.340.000 bij het OCMW op te vullen. Dit kan door:

- werkingstekorten aan het einde van het boekjaar bij te passen
- vast te houden aan een systeem van vooraf bepaalde budgettaire enveloppes
- onderzoeken van een alternatief.

10.3 Externe documenten

10.3.1 Uit: Lokale financiën in Vlaanderen: een toekomstblik – VVSG – Seminarie Belfius 17-05-2019

“Vergrijzing heeft effect op de financiën van de lokale besturen:

- meer investeringen nodig inzake zorg (infrastructuur), aangepast wonen, aangepast publiek domein
- impact op inkomsten vanuit de aanvullende personenbelastingen vooral waar de APB een groot aandeel heeft in de inkomstenmix (= 21,07% voor Eeklo) en waar de vergrijzing hard toeslaat (groei van Eeklose 65-plussers tussen 2017 en 2025 met 2,39%).
- pensioenfactuur, waarbij het pensioen van ex-statutairen helemaal zelf door het lokaal bestuur moet gefinancierd worden. Verwacht wordt dat tegen 2024 de Belgische lokale besturen met 4,1% per jaar extra pensioenlasten geconfronteerd worden.

Bovendien is er een opwaartse druk van de loonkosten door de sectorale en loonakkoorden in privé en publieke sector, door de concurrentiepositie op de arbeidsmarkt en door de hogere loonkosten van algemeen en financieel directeurs door het decreet lokaal bestuur.

Door de tax-shift zullen de Vlaamse gemeenten vanaf 2020 bij gelijke tarieven van de Algemene Personenbelasting recurrent ruim 200 mio euro verliezen. Voor de opcentiemen op de onroerende voorheffing dient er dringend werk gemaakt te worden van een alternatief voor het Kadastraal Inkomen.

Het Gemeentefonds stijgt per jaar, maar er is nood aan bijsturing van de verdeelcriteria. Ook de ingekantelde sectorale middelen (die vroeger apart werden uitbetaald) zouden moeten stijgen met de levensduurte.

De investeringen moeten in de publieke sector – en dus ook lokaal – opgeschroefd worden, om concrete noden inzake zorg, riolering, onderwijs en verduurzaming te leningen.

Een aantal structurele hervormingen creëert een onzekere financiële impact: integratie van gemeenten en OCMW's, fusies van gemeenten, intercommunale hervormingen, afslanking van de provincies. “

10.3.2 Uit: Studie Lokale financiën 2021 – Belfius

“Zoals het er nu naar uitziet zal de gezondheids crisis over het algemeen minder te voelen zijn in de financiën van lokale besturen dan in die van de andere overheden. Dankzij dit **financieel evenwicht** hebben ze sterke hefboomen om hun geplande investeringen te realiseren.

Hoewel hun opgebouwde buffer na Covid-19 aan het slinken is, beschikken lokale besturen nog over **voldoende financiële middelen** om een sleutelrol in de economische en sociale relance te spelen.

Lokale besturen geven duidelijk voorrang aan sectoren die het in de crisis hard te verduren kregen. Zo zullen ze voor het komende jaar extra financiële middelen inzetten om de **horeca, sport- en cultuurverenigingen** en de **lokale handel** een helpende hand te reiken. Vlaamse lokale besturen geven met de aanleg van nieuwe fietspaden in eerste instantie voorrang aan **zachte mobiliteit**.

Daarnaast blijven lokale besturen een echte voorbeeldfunctie opnemen in **de strijd tegen klimaatverandering**. Ze houden hierbij vast aan hun ambitieus investeringsprogramma, waarmee ze sociale, economische en lokale uitdagingen het hoofd willen bieden.”

10.3.3 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 5 – Basiscondities van financiële slagkracht en beleidsruimte

Als lokale besturen hun centrale rol in de samenleving willen waarmaken, moeten ze daartoe over de nodige financiële slagkracht en beleidsruimte beschikken.

Vandaag halen gemeenten hun financiering uit twee belangrijke bronnen, het Gemeentefonds en de fiscaliteit. Voldoet de verdeling van het Gemeentefonds nog aan hetgeen vandaag van de Vlaamse gemeenten wordt verwacht?

Op het vlak van de fiscaliteit zien we de toenemende vraag naar 'eerlijke belastingen'. Maar wat is voor lokale besturen de ideale mix van belastingen op inkomen, (onroerend) vermogen, ondernemen, enz.? En kan het kadastraal inkomen nog wel blijven bestaan als basis voor het heffen van

Onroerendgoedbelastingen? Gemeenten stellen zich ook vragen bij de impact die ze ondervinden van fiscale maatregelen van centrale overheden, die ze via het systeem van de aanvullende belastingen zo maar moeten ondergaan. Strookt dit nog met correcte interbestuurlijke verhoudingen? Tot slot is er de impact van de vergrijzing op de toekomstige inkomsten uit de aanvullende personenbelasting. Die vergrijzing is trouwens ook de oorzaak van de belangrijkste financiële uitdaging aan uitgavenzijde: lokale besturen zijn helemaal zelf verantwoordelijk voor de pensioenuitgaven van hun voorheen statutaire medewerkers. Ondanks enkele maatregelen van de federale overheid, neemt die factuur de komende jaren heel sterk toe.

De samenleving vraagt dat overheden voldoende zouden blijven investeren, al was het maar om onverantwoorde veroudering van infrastructuur tegen te gaan of in te spelen op de noodzakelijke verduurzaming. Steeds meer van die projecten hebben een interbestuurlijk of sectoroverschrijdend karakter: een gewestweg door een dorpskom aanpakken vergt een samenwerking van de Vlaamse en lokale overheid, een schoolgebouw ook in het weekend of 's avonds openstellen betekent slim kijken naar normering en subsidiestromen.

Om voldoende beleidsruimte te geven aan gemeenten is een vereenvoudiging van de regelgeving meer dan ooit nodig, gekoppeld aan een meerjarenplanning van de centrale overheden. Van een Vlaamse of federale overheid wordt verwacht dat ze eenvoudige en duidelijke beleidskaders maken waarmee gemeenten aan de slag kunnen. Het stimuleren van regelluwe zones kan hen in staat stellen om bepaalde zaken anders te organiseren en los te komen van platgetreden paden, bijvoorbeeld op het vlak van burgerparticipatie.

Basisfinanciering

- Verdeling Gemeentefonds steeds meer in vraag gesteld
- Nood aan stabiliteit in basisfinanciering politie- en hulpverleningszones

Belastingen

- Kadastraal inkomen is een achterhaalde basis voor onroerendgoedbelastingen
- Kritiek op impact van federale of Vlaamse fiscale beslissingen op lokale ontvangsten

Pensioenkosten nemen steeds grotere hap uit lokale budgetten.

Nood aan mechanismen voor vrijwaring lokale investeringen.

STRATEGISCH DOSSIER 2 – Herijken van de gemeentelijke financiering

- Basisfinanciering via Gemeentefonds garanderen en aanpassen aan de gemeentelijke realiteit van vandaag
- Financiële autonomie: bovenlokale beleidsbeslissingen moeten neutraal zijn voor de lokale fiscaliteit.
- Fiscaliteit: een eerlijke belastingbasis voor onroerendgoedbelastingen
- Een dam opwerpen tegen de stijgende pensioenuitgaven
- Garanties inbouwen voor voldoende gemeentelijke investeringen

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. De lokale besturen engageren zich voor het verder **gezond houden van de lokale financiën**, door het voldoen aan de opgelegde normering op het vlak van de autofinancieringsmarge (het financiële evenwichtscriterium waaraan lokale besturen moeten voldoen). Ze leveren op die manier een belangrijke bijdrage aan de sanering van de Belgische overheidsfinancien.
2. De lokale besturen doen er binnen hun budgettaire mogelijkheden alles aan opdat de lokale **investeringen** op een voldoende hoog niveau blijven. Op die manier spelen ze in op nieuwe maatschappelijke uitdagingen (vergrijzing, vergroening, meer aandacht voor een kwalitatief openbaar domein), op Europese en andere verplichtingen (o.m. op het vlak van proper oppervlaktewater) en op de noodzakelijke verduurzaming van de samenleving.
3. De lokale besturen garanderen hun eigen **pensioenverplichtingen** van de statutaire medewerkers. Daarnaast willen ze middelen vrijmaken voor de aanvullende pensioenen van hun contractuele medewerkers. Streefdoel daarbij is om tegen het einde van de legislatuur overal minimaal een bijdrage van 3% te bereiken.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. **We pleiten voor een voldoende en op basis van actuele maatstaven verdeelde basisfinanciering van de lokale besturen door de Vlaamse en de federale overheid:**
 - Een blijvende groei van het Gemeentefonds met 3,5% per jaar, waarbij een deel van die groei wordt gebruikt voor een actualisatie van de verdeelcriteria (bv. update van gehanteerde ruimtelijke criteria van 30 jaar geleden) ([FICHE 06](#)) ([FICHE 07](#))
 - De goedkeuring van een wet voor de financiering van de politiezones die het huidige Koninklijk Besluit vervangt en uitgaat van transparante verdeelcriteria en actuele data. Op die manier wordt de basisfinanciering van de politiezones juridisch verankerd. ([FICHE 08](#))
 - Een engagement van de federale regering om de financiering van de hulpverleningszones te herzien en zoals beloofd het federale aandeel substantieel te verhogen. ([FICHE 09](#))
2. **We pleiten voor een grondige modernisering van de gemeentelijke aanvullende belastingen** (aanvullende personenbelasting of APB en opcentiemen onroerende voorheffing of OOV):

- De ontvangsten uit de APB en OOV mogen niet langer de impact ondervinden van fiscale maatregelen door de federale en de Vlaamse overheid.
 - i. Door voor de aanvullende personenbelasting in het Wetboek inkomstenbelasting een specifieke berekeningsbasis in te bouwen (FICHE 10)
 - ii. Door de opcentiemen op de onroerende voorheffing te verlaten en over te schakelen op een gemeentelijke belasting die rechtstreeks gebaseerd is op de waarde van onroerende goederen (FICHE 11)
 - We onderzoeken in nauw overleg met de Vlaamse overheid alternatieven voor het totaal verouderde en niet meer verdedigbare kadastraal inkomen, en vervangen het door een echte en geregeld geactualiseerde waardering van onroerende goederen (FICHE 12)
 - We onderzoeken de mogelijkheid van een betere gemeentelijke bedrijfsfiscaliteit.
 - We onderzoeken hoe domiciliefraude beter kan worden opgespoord en aangepakt. De FOD Financiën kan daarbij een cruciale rol spelen ten dienste van de steden en gemeenten.
3. **We pleiten voor diverse maatregelen voor de stimulering van lokale investeringen:**
- Een betere afstemming tussen de gemeentelijke zesjaarlijkse beleids- en beheerscyclus en de jaarlijkse Vlaamse planning voor (investerings)subsidies (bv. voor kinderopvang, scholen of rioleringen) of gecombineerde werken (doortochten, ...), zonder dat dit leidt tot een verschuiving van de Vlaamse financiële verplichtingen richting de lokale besturen. (FICHE 13)
 - Een verlaging van de btw voor publieke investeringen naar 6%, naar het voorbeeld van wat al gebeurde voor onderwijsinfrastructuur.
 - Een bepalende betrokkenheid van lokale besturen wanneer de Vlaamse overheid investeringssubsidies toekent aan gesubsidieerde actoren op hun grondgebied (kinderopvang, zorg, enz.), zodat steeds kan bekeken worden of een gezamenlijk project kan leiden tot een betere multifunctionaliteit.
4. **We pleiten voor een structurele oplossing voor de hoog oplopende kosten voor de pensioenen van statutaire medewerkers:**
- We pleiten voor een betekenisvolle cofinanciering van de steeds verder oplopende kosten voor de pensioenen van de statutaire medewerkers van de lokale besturen. In elk geval zijn er ingrijpende en dringende maatregelen nodig voor besturen met een (ex-)publiek ziekenhuis op het grondgebied. Een eerste stap is het instellen van een stop op de stijging van de bijdragevoeten, waarbij het saldo gedragen wordt door de federale overheid (FICHE 14). Vervolgens moet werk worden gemaakt van een fonds waarin de statutaire pensioenen van alle overheden worden gebundeld, met een billijke verdeling van de financieringslasten.
 - We pleiten ervoor dat gemeenten en OCMW's er onherroepelijk voor kunnen kiezen om voor de berekening van hun statutaire pensioenlasten als één bestuur te worden beschouwd, waardoor personeelsbewegingen tussen beide besturen financieel worden geneutraliseerd (FICHE 15). We pleiten voor een financiële stimulans voor de uitbouw van een volwaardige tweede pensioenpijler voor contractuele medewerkers, niet met middelen van andere lokale besturen maar door een extra dotatie vanuit de federale of de Vlaamse overheid (FICHE 16).
5. We vragen dat de korting op de werkgeversbijdrage voor de sociale zekerheid op de lonen van het personeel die de werkgevers in de private sector krijgen via de **taxshift voortaan ook zal gelden voor alle gemeenten en OCMW's**, in eerste instantie in die sectoren waarin de lokale besturen en de private actoren actief zijn, zoals de zorg. Hierdoor kan de dienstverlening aan de burgers verder verbeteren. De lagere loonkosten kunnen gaan naar een betere omkadering. (FICHE 17)
6. **We pleiten voor een uitbreiding van het toepassingsgebied van de Sociale Maribel naar alles wat gemeenten en OCMW's doen**, waardoor die besturen de opportuniteiten van het decreet lokaal bestuur voor een verregaande organisatorische integratie niet moeten laten liggen omwille van budgettaire bezwaren en ze nog meer kunnen investeren in maatschappelijke noden (FICHE 18)
7. We vragen van de federale en Vlaamse overheid dat ze de **voorzieningen en diensten van de lokale besturen** op dezelfde wijze financieren als de voorzieningen en diensten van andere aanbieders (social

11 PERSONEEL

11.1 Cijfergegevens

tabel 48 Cijfers personeelsdienst – Eeklo – 2017 tot 2021

Cijfers op 31/12		Stad + OCMW 2017	Stad + OCMW 2018	stad 2019	stad 2019	Totaal 2019	stad 2020	OCMW 2020	Totaal 2020	stad 2021	OCMW 2021	Totaal 2021
aantal fte's in dienst		290,46	298,63	192,96	192,96	288,85	181,39	96,39	277,78	191,99	91,33	283,32
aantal personen in dienst		387	400	248	248	384	229	130	359	243	127	370
aantal personeelsleden per leeftijd	18-20j	4	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1
	21-30j	65	69	39	39	62	29	21	50	31	17	48
	31-40j	108	115	77	77	109	69	27	96	75	29	104
	41-50j	96	98	66	66	99	64	37	101	68	38	106
	51-60j	97	97	59	59	101	63	38	101	64	38	102
	61-69j	17	20	6	6	12	4	7	11	4	5	9
aantal personeelsleden per geslacht	M	98	105	79	79	90	73	10	83	73	11	84
	V	289	295	169	169	294	156	120	276	170	116	286
aantal personeelsleden per niveau	A	13	15	13	13	15	14	2	16	16	3	19
	B	63	70	40	40	71	37	30	67	38	32	70
	C	121	118	107	107	131	95	15	110	104	16	120
	D	70	64	54	54	56	56	2	58	57	1	58
	E	78	78	30	30	76	25	43	68	24	41	65
	OND		16	4	4	4	2		2	4		4
	VC	42	39			31		38	38		34	34
aantal personeelsleden per werknemers-categorie	arbeider	177	172	82	82	168	76	82	158	74	76	150
	bediende	210	228	166	166	216	153	48	204	169	51	220
aantal personeelsleden per statuut	contractueel	301	319	194	194	310	179	111	290	195	110	305
	vastbenoemd	86	81	54	54	74	50	19	69	48	17	65

Enkele opvallende cijfers: meer dan 3/4 van het personeel is vrouw. 70% is jonger dan 50 jaar. 24% maakt deel uit van het (midden)kader (A en B-niveau). Het aandeel vastbenoemden daalt van 22,2% in 2017 naar 17,6% in 2021.

In 2020 stroomden 21 nieuwe personeelsleden in de organisatie (14 bij de stad, 7 bij het OCMW). 35 personen (25 + 10) stroomden uit.

In 2021 stroomden 25 nieuwe personeelsleden in de organisatie (24 bij de stad, 1 bij het OCMW). 18 personen (17 + 1) stroomden uit.

11.2 Interne documenten

11.2.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Personeelsdienst

- **aandacht voor vormingsbeleid / aanwezigheidsbeleid / loopbaanontwikkeling** voor de medewerkers
- **veilige werkomstandigheden** creëren, zowel inzake infrastructuur als werkplek
- **inclusief personeelsbeleid**
- **veerkracht van de medewerkers opkrikken** door inzet op algemene preventie & welzijn op het werk
- **aanwervingsprocedures** sneller afhandelen.

11.3 Externe documenten

11.3.1 Uit: Lokaal 'P & O' – dossier november 2018

“Vroeger hadden we de ‘blauwe’ manier van omgaan met personeel: top-down. Daarnaast is er de ‘rode’ manier, eerder bottom-up. De nieuwe trend is het zogenaamde ‘paars’ management, waarbij de missie van de organisatie een match vindt met de passie van de medewerkers. Het gaat om de competenties van de medewerkers, maar ook om wat ze graag doen.

Deze manier van werken lukt het best op teamniveau, waarbij perfect kan afgestemd worden wie wat goed kan en graag doet. Dit kan los staan van welke functie de medewerkers hebben.”

“Projectwerking is het mooiste voorbeeld om mensen in een team samen te brengen op basis van competenties en talenten.”

“Terwijl vroeger promotie in de hoogte het vaakst werd nagestreefd – iets wat in een lokaal bestuur niet altijd eenvoudig is – gaat het nu ook vaak om promotie in de breedte: het invullen van andere taken in een organisatie, zodat er beloning mogelijk is. Interne mobiliteit is hierin een heel belangrijk middel.”

11.3.2 Opvallende trends voor lokale besturen

Een trend binnen lokale besturen is de sterk verander(en)de arbeidsmarkt (en bijhorende moeilijkheid om vacatures in te vullen). We merken dat er een echte ‘war of talent’ heerst, met verschuivingen van medewerkers tussen verschillende gemeentebesturen. Daarnaast blijft de strijd met de privésector voortbestaan. Sommige functies krijgen we ook niet ingevuld.

12 VRIJE TIJD

12.1 Vrije tijd algemeen

12.1.1 Cijfergegevens

12.1.1.1 Algemeen

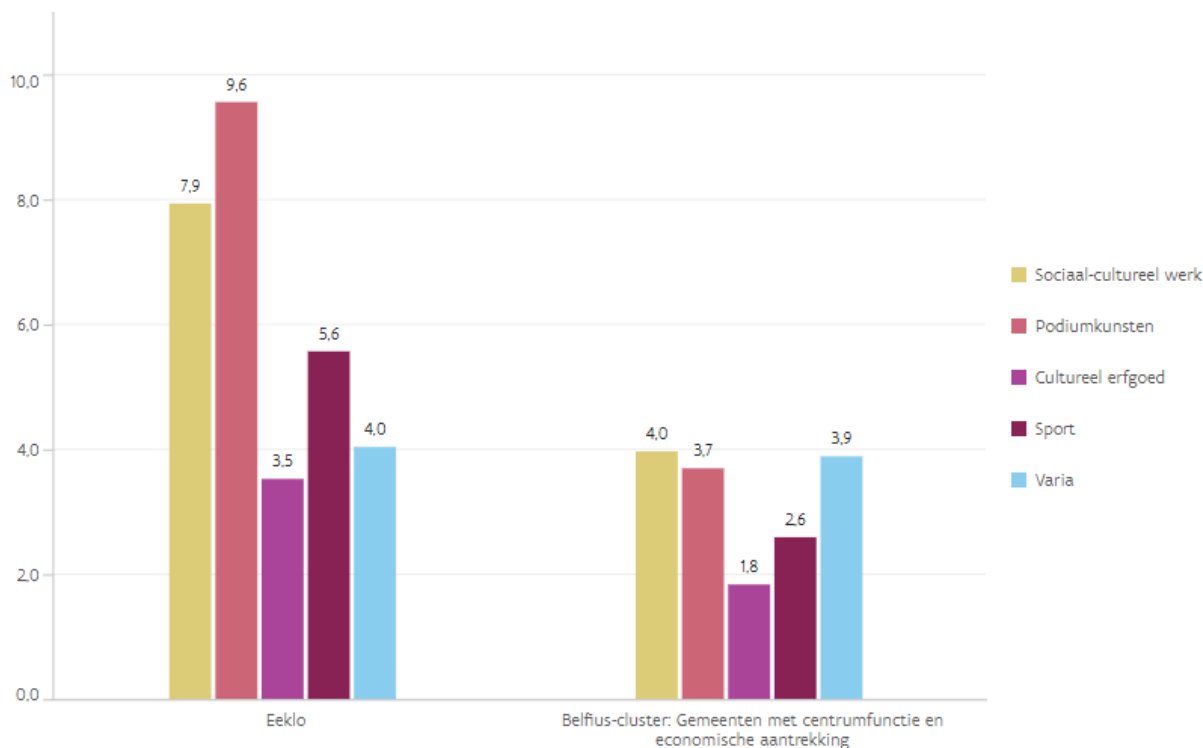
Eeklo heeft een zeer uitgebreid vrijetijdsaanbod, zowel op vlak van cultuur, sport als jeugdwerking. Zo heeft de stad een uitgebouwd Sportpark met een Verbauwenbad, sportzalen, buitenaccommodatie (voetbal, hockey, rugby, tennis, minigolf en skate). Er is een apart voetbalterrein aan de Zandvleuge en het voetbalterrein van Excelsior Balgerhoeke werd aangekocht. Tientallen sportclubs zijn actief in en op stedelijke en private sportsites.

Inzake cultuur is er een eigen cultuuraanbod in bibliotheek en CC De Herbakker (samen met de Kunstacademie vormen ze de ABC-site – tijdelijk zit het CC in een pop-up aan de Nijverheidskaai omwille van grote verbouwingen), maar er zijn ook enkele grote private spelers op de markt als N9 en De Koperen Leeuw, naast diverse culturele verenigingen. Wat jeugdwerking betreft is er jeugdcentrum Kubiek, dat naast de stedelijke jeugddienst ook een fuifzaal en jeugdhuis De Route huisvest. De jeugddienst staat in voor een uitgebreide vakantiewerking via GEKKO en besteedt aandacht aan wijkwerking i.s.m. partners als Wijkcentrum De Kring.

De Eeklose vrijetijdsdiensten werken meer en meer samen via gecombineerde vakantiewerkingen sport-jeugd, sport-cultuur. Dit kende een stop ten gevolge van corona, maar hier wordt in de toekomst weer meer op ingezet, ook via het nieuwe decreet voor buitenschoolse opvang / buitenschoolse activiteiten (BOA). Eeklo stapte in 2017 in de intergemeentelijke UiTPAS, gecoördineerd vanuit COMEET.

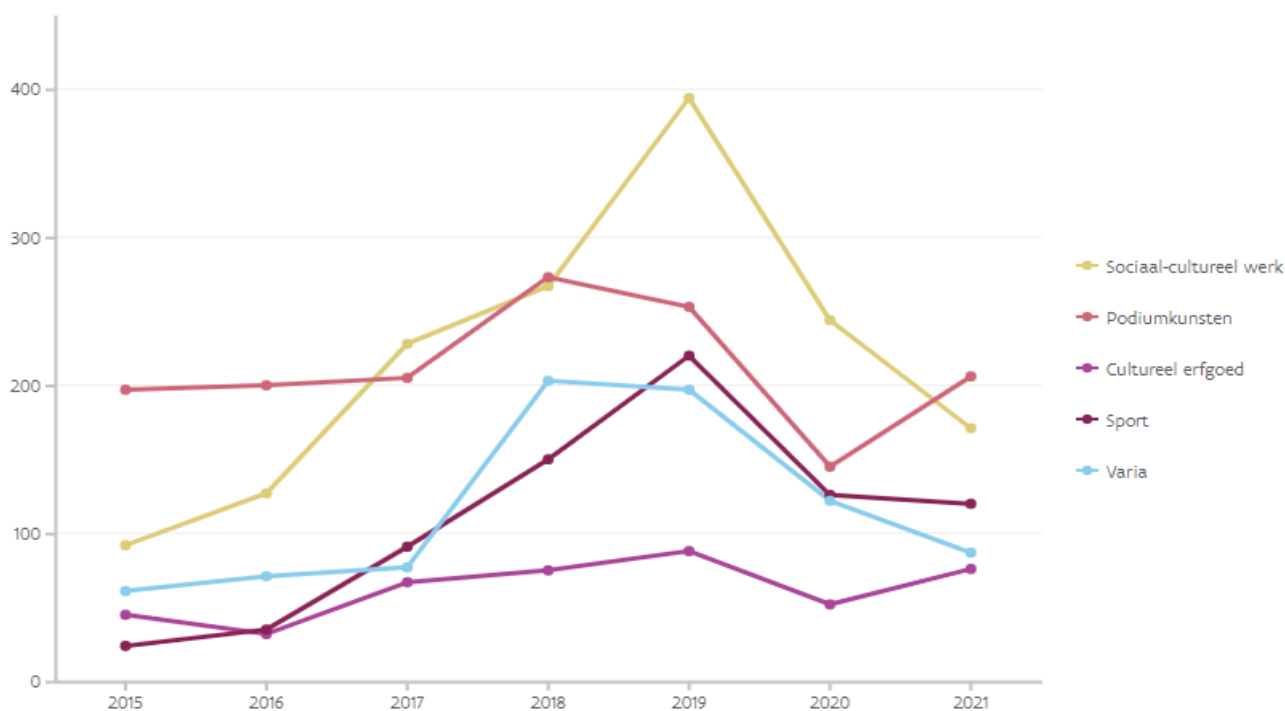
Verder in dit hoofdstuk komt het toerisme aan bod (waarbij we vooral gericht zijn op het Meetjeslands aanbod, via Toerisme Meetjesland), het evenementenbeleid en de markten.

grafiek 101 Aantal vrijetijdsactiviteiten per 1.000 inwoners naar type – Eeklo, Belfiuscluster – 2021

Bron: UIT-databank, Cultuurnet, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

grafiek 102 Aantal vrijetijdsactiviteiten in Eeklo – 2015 tot 2021

Bron: UiT-databank, Cultuurnet, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

In 2019 zaten we in Eeklo aan 1.152 vrijetijdsactiviteiten zoals ingegeven in de UiT-databank. In 2020 waren er dat nog maar 689, in 2021 nog 660 (uiteraard ten gevolge van corona). In 2021 zien we wel weer een toename van de podiumkunsten, maar vooral sociaal-cultureel werk en sport dalen fors. Het aantal vrijetijdsactiviteiten per 1.000 inwoners is voor o.m. sociaal-cultureel werk (van 11,5 in 2020 naar 7,9 in 2021) fel gezakt. Sport blijft enigszins stabiel, podiumkunsten herpakken zich. In de Belfiuscluster merken we vooral dalingen in het aantal vrijetijdsactiviteiten per 1.000 inwoners.

12.1.1.2 UITPAS

De UiTPAS Meetjesland ging van start in september 2017, met de gemeenten Assenede en Eeklo. Op 1 september 2018 kwam ook Maldegem er bij. Maldegem stapte er in de loop van 2021 opnieuw uit. Ondertussen traden Kaprijke, Sint-Laureins, Wachtebeke en Zelzate toe.

In Eeklo zijn sedert de opstart tot eind 2021 2.995 passen verkocht. Dit is 13,75% van alle Eeklonaren. Van deze 2.995 zijn er eind 2021 2.358 voor pashouders met kansentarief (= 78,7%).

Om meer passen te verkopen bij de 'niet-kansentarief'-categorie dienen we extra inspanningen te leveren. In de andere gemeenten is dit omgekeerd. Wij hebben uiteraard de ervaring met de KomUitPas, waardoor veel mensen het systeem van een kansentarief al kenden.

De UiTPAS had in 2021 nog niet het succes van de pre-coronatijd. Het aanbod aan vrije tijd was maar een fractie van het normale omwille van corona. Dit zal postcorona een nieuwe promocampagne vergen om dit weer op de rails te krijgen. De bestaande werking met punten en het kansentarief kon blijvend gebruikt worden in de jeugd-, cultuur- en sportsector bv. In het herstelplan na corona worden middelen van het noodfonds vrije tijd ingezet om de UiTPAS opnieuw in de kijker te zetten: extra activiteiten, opleiding voor verenigingen,... en om laagdrempelig de mensen weer de toegang tot vrije tijd aan te reiken.

PUNTEN SPAREN

In 2017 werden 4.558 punten gespaard door de Eeklonaren. In 2018 ging dit om 20.759 punten; in 2019 om 33.860 punten. In 2020 werden door 1.042 spaarders 13.714 punten gespaard (dit ligt veel lager dan in 2019 omdat er veel minder vrijetijdsactiviteiten waren ten gevolge van corona).

In 2021 werden 12.239 punten gespaard. Het is duidelijk dat het beleven van vrije tijd in dit coronajaar nog niet sterk in opmars was.

OMRUILVOORDELEN

In 2017 ruilden 55 Eeklonaren in totaal 89 keer UiTPASpunten om (in totaal 638 punten).

In 2018 ruilden 327 Eeklonaren in totaal 1.097 keer UiTPASpunten om (in totaal 8.613 punten)

In 2019 ruilden 536 Eeklonaren in totaal 1.985 keer UiTPASpunten om (in totaal 16.133 punten).

In 2020 ruilden 278 Eeklonaren in totaal 833 keer UiTPASpunten om (in totaal 6.357 punten). De top 3: drankje in wijkcentrum De Kring, zwembeurt in het Verbauwenbad en line-danceles in Zonneheem.

In 2021 werden 7.037 punten omgeruild, dit is al iets meer dan in 2020.

12.1.1.3 Participatie

In de stedelijke diensten waren in 2021 270 vrijwilligers actief, waarvan de meeste als Mooimaker.

tabel 49 Vrijwilligers in de stedelijke diensten – Eeklo – 2019, 2020, 2021

	2019	2020	2021
LDC Zonneheem	78	66	56
Bibliotheek	40	38	33
BKO	3	3	2
Archief	10	10	10
Kunstacademie	Geen telling	Geen telling	2
CC De Herbakker	13	13	15
jeugdendienst	Geen telling	Geen telling	21
Mooimakers	54	102	123
Goedemorgentelefoon	Bestond nog niet	12	8
TOTAAL	208 vrijwilligers	244 vrijwilligers	270 vrijwilligers

(bron: eigen telling)

Voor de Vrijetijdsmonitor Vlaanderen (nu nog met cijfers van 2017) werd nieuw materiaal aangeleverd, maar dit is nog niet ter beschikking (www.vrijetijdsmonitorvlaanderen.be).

12.1.2 Buurtenmonitor

Wanneer we via de Buurtenmonitor kijken naar activiteiten binnen de omgeving van de eigen buurt, dan stellen we vast dat verschillen in bezoekfrequentie tussen buurten vooral voorkomen omdat respondenten in bepaalde buurten vaker aangeven dat bepaalde voorzieningen, bv. speeltuin, speelplein (Balgerhoeke, Eeklo Noord Buitengebied), bibliotheek (Balgerhoeke, Eeklo West en Eeklo Noord Buitengebied), zwembad/sporthal (Balgerhoeke) niet voorkomen in de omgeving van hun buurt of omdat bepaalde activiteiten er niet plaatsvinden, bijvoorbeeld culturele activiteiten (Balgerhoeke), (zomer)festivals, evenementen, fuiven (Balgerhoeke), sportevenementen (Balgerhoeke, Eeklo Noord Buitengebied).

Balgerhoeke telt heel vaak een negatieve score, onder meer op vlak tevredenheid over:

- aanbod speelvoorzieningen kinderen en plekken voor opgroeiende jeugd

- bereikbaarheid uitgaansgelegenheden, jongerenvoorzieningen, culturele voorzieningen, voorzieningen m.b.t. het verenigingsleven ...

Eeklo West scoort beter dan de meeste andere buurten op vlak tevredenheid over:

- aanbod speelvoorzieningen voor kinderen.

De buurt scoort echter minder goed op vlak van onder meer tevredenheid over:

- aanbod activiteiten voor volwassenen en ouderen
- bereikbaarheid van sportvoorzieningen, culturele voorzieningen, restaurants, brasseries, eetcafés, uitgaansgelegenheden.

Eeklo Noord Buitengebied kent negatieve scores op vlak van:

- aanbod activiteiten voor zowel ouderen, volwassenen, kinderen en opgroeiende jeugd.

Eeklo Zuid scoort minder goed op vlak van:

- aanbod speelvoorzieningen voor kinderen en plekken voor opgroeiende jeugd
- bereikbaarheid jongerenvoorzieningen, activiteiten voor ouderen en volwassenen.

Eeklo Oost scoort in vergelijking met de andere buurten relatief goed op vlak van tevredenheid over:

- aanbod speelvoorzieningen voor kinderen en plekken voor opgroeiende jeugd
- bereikbaarheid sportvoorzieningen, recreatievoorzieningen, jongerenvoorzieningen.

De tevredenheid over activiteiten voor ouderen en volwassenen is laag.

Eeklo Centrum scoort in vergelijking met de andere buurten goed op tevredenheid over:

- bereikbaarheid restaurants, brasseries, eetcafés.

Eeklo Centrum heeft van alle buurten echter de slechtste score op tevredenheid over aanbod speelvoorzieningen voor kinderen.

Eeklo Noord scoort van alle buurten het best op vlak van:

- aanbod activiteiten voor ouderen en volwassenen (maar score is laag).

De tevredenheid over de bereikbaarheid van recreatievoorzieningen, culturele voorzieningen, restaurants, brasseries, eetcafés en voorzieningen m.b.t. het verenigingsleven is hoog en is steeds bij de hoogste van alle buurten.

De buurt scoort laag op vlak van tevredenheid over aanbod speelvoorzieningen voor kinderen, voorzieningen voor opgroeiende jeugd, voor volwassenen en ouderen.

12.1.3 Interne documenten

12.1.3.1 Uit de inspiratienota administratie - juli 2018

VRIJE TIJD

- *bestendigen van de UiTPAS Meetjesland met aandacht voor het kansentarief*
- *vernieuwen van het gezamenlijk aanbod van de vrijetijdsdiensten (buurtgericht, voor een waaier van alle leeftijden, nieuwe gebouwen leiden tot samenwerking)*
- *een op te maken ontwerp voor de Blokhuttensite biedt meer mogelijkheden tot duurzaam samenwerken/samenhuizen van jeugd-sport-verblijfstoerisme*
- *nog meer inzetten op geïntegreerd aanbod vrije tijd*
- *streven naar vrijetijdsbeleving van de burger van jong tot oud*

12.1.4 Externe documenten

12.1.4.1 Uit de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake vrije tijd staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

VRIJE TIJD

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
De goesting voor CC en bib na corona is groter geworden bij 28% (zelfs 35% bij jongeren tot 35 jaar en hoog opgeleiden)	Jongeren wachten langer om te reserveren. Voorstel om beperkt contingent aan kaarten te reserveren voor -26-jarigen tot datum vrij dicht bij de voorstelling . Idee voor 'curator'programma , waar je een aandeel van de CC-programmatie nog niet zelf invult, maar dit doet na co-creatie met diverse doelgroepen. Voorstel om te starten met groep jongeren in het seizoen 2022-2023.
50% van de respondenten stelt veel te willen blijven fietsen	Vrijetijdsdiensten wensen hier op in te spelen via: <ul style="list-style-type: none"> - stimuleren bewegingsaanbod – mogelijkheden fietsen/wandelen - combinatie van fietsen/wandelen met cultuur (Het Bankje, Eekloverdag), maar kan ook gaan om bestaande zaken in de kijker te zetten
46% van de Eeklonaren wil na corona naar de film/bioscoop	Het CC biedt diverse films aan in de zomer en daarna ook in het gewone theaterseizoen. Vraag is of mensen naar de film willen voor de beleving (grote bioscopen)? In Eeklo wordt veel op film ingezet, en die lopen ook altijd goed. Onze films zijn niet de meest recente, daarvoor hebben we niet het juiste technisch materiaal in huis. Evergem heeft wekelijks film, wel de meest recente. Als we in Eeklo willen differentiëren als lokale cinema , kunnen we ons bijvoorbeeld toeleggen op docufilms, oude films,... Hierin is overleg nodig met CC van Evergem.
Informatiekanalen voor cultuur: 48% via sociale media (vooral jongeren) 35% via infoblad (vooral ouderen) 35% mond aan mond 31% media	De vrijetijdsdiensten trekken dit open, ook naar sport en jeugd. Er moet ingezet worden op bereiken van jongeren via sociale media, en dan vooral Instagram. Daarvoor zijn getrainde medewerkers nodig, die dit goed opvolgen. Dit vraagt externe expertise en opleiding. We maken hiervoor een degelijk beleidsplan inzake sociale media op: wat zijn onze doelstellingen, hoe bouwen we dit uit, hoe volgen we dit op,...? Klein budget voor online promotie als middel om activiteiten via sociale media bekend te maken. Infoblad blijft belangrijk voor een specifieke doelgroep. Daarnaast is de mond aan mond reclame niet te onderschatten (soort van ambassadeurschap).
1 op 5 à 1 op 4 kent jeugdcentrum en jeugdhuis niet 14% kent LDC niet	Idee om samen met de vrijetijdsdiensten de gebouwen/werking in de kijker te zetten: jongeren naar het CC brengen, ouderen naar kubiek, ... Een ander concept voor dag van de stad in de toekomst?
60% van de respondenten wil een event na corona (vooral buiten)	Dag van de stad was hiervoor een goede invulling
38% wilde meer alternatief vrijetijdsaanbod tijdens de lockdown / 30% vindt dat verenigingen jeugd-sport-cultuur te weinig ondersteund zijn	Is dit zo? De vrijetijdsdiensten hebben ingezet op alternatieven en de verenigingen zijn zowel financieel als inhoudelijk ondersteund: <ul style="list-style-type: none"> - CC: wekelijks sedert september 2020 via Herbakker TV concertjes en interviews - jeugd: behalve in de paasvakantie 2020 is alle jeugdwerking tijdens corona voor kinderen doorgegaan (tieners minder), met veel aanpassingen; veel inzet op jeugdwezijn; jeugdverenigingen werden zeer goed geïnformeerd over telkens nieuwe draaiboeken

	<ul style="list-style-type: none"> - sport: veel sporters op buitenruimtes, zwembad op afspraak, inzet op mountainbikeroute; aan clubs werd veel info gegeven over telkens nieuwe regels - vanuit cultuur is minder ingezet op de verenigingen <p>De verenigingen van jeugd-sport-cultuur kregen dubbele subsidies. Er werd geregeld overleg gepleegd met de betrokken adviesraden.</p> <p>Blijkbaar zijn al de inspanningen te weinig bekend en hebben we te beperkt gecommuniceerd. Hier ligt nog een taak.</p>
32% vraagt op korte termijn meer inzet op jeugd	<p>Zeker nood aan meer inzetten op jeugdWELZIJN:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bevraging corona via Meetjesman is bezig - veel signalen komen binnen via jeugddienst / De Plek - Jeugd welzijnsoverleg XXL Meetjesland in najaar: hier kunnen nog concrete suggesties uit voortkomen.

12.2 Sport

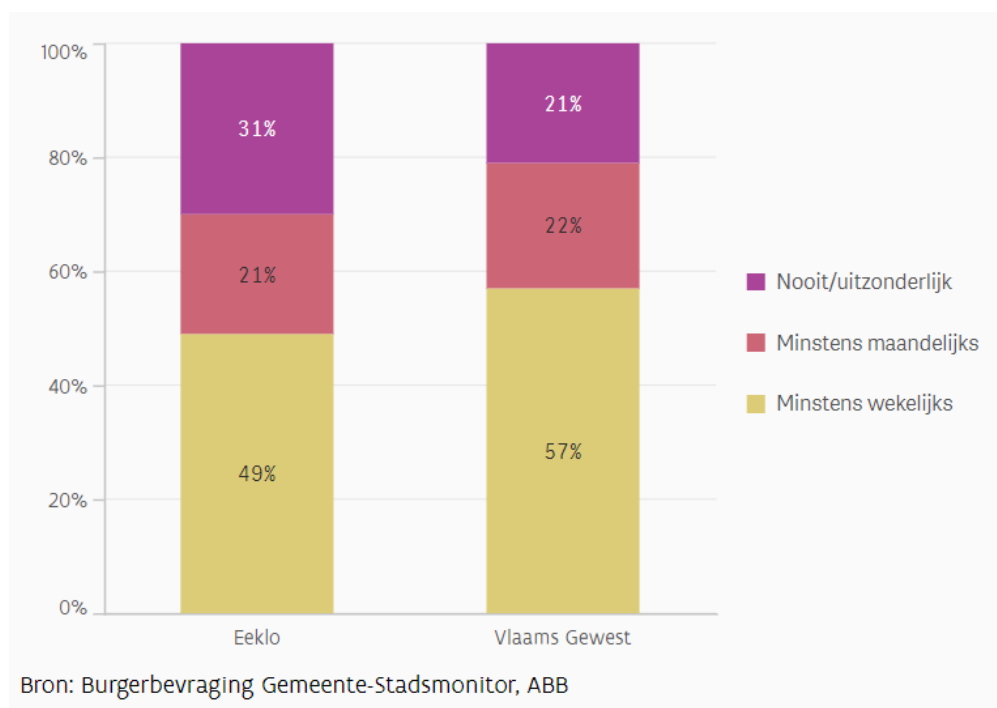
12.2.1 Cijfergegevens

12.2.1.1 Sportclubs, participatie en infrastructuur

Eeklo heeft in 2021 2,4 sportclubs per 1.000 inwoners. De Belfiuscluster scoort 2,8. Kaprijke heeft 4,1 sportclubs per 1.000 inwoners, Assenede 3,4 en Sint-Laureins 3.

Er zijn 6,4 sportaccommodaties per 1.000 inwoners in Eeklo (cijfer 2021). Dit gaat om 137 verschillende accommodaties. De Belfiuscluster haalt 4,1. Assenede scoort 3,7; Kaprijke 5,4 en Sint-Laureins 5,9.

grafiek 103 Sportparticipatie in % - Eeklo, Vlaams Gewest – 2020

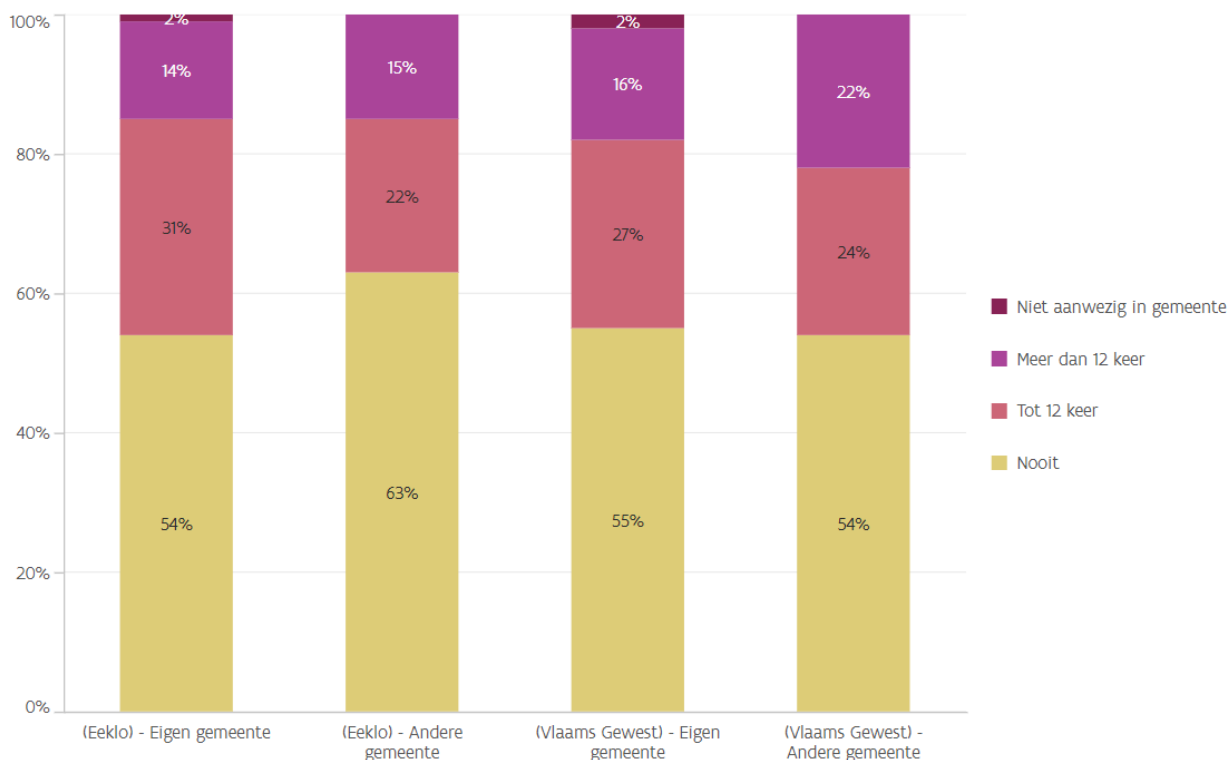

49% van de ondervraagde Eeklonaren deed in 2020 wekelijks aan sport (48% in 2017); 21% minstens maandelijks (komt van 29% in 2017). 31% doet uitzonderlijk tot nooit aan sport (was 22% in 2017). Het Vlaamse gemiddelde voor wekelijkse sportbeoefening is 57%, dus gevoelig hoger dan in Eeklo (is gestegen van 51% in 2017). In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dat 67%. In Assenede is dit 57%, in Kaprijke en Sint-Laureins 55%. We merken overal een stijging van wekelijkse sportbeoefening.

Het aandeel dat minstens maandelijks sport beoefent is ook in Kaprijke (van 32 naar 25%) en Assenede (22 naar 18%) gedaald. Sint-Laureins steeg van 27 naar 29%. Het aandeel dat uitzonderlijk tot nooit sport beoefende ligt in Eeklo vrij hoog (31%) tegenover 17% in Sint-Laureins, 19% in Kaprijke en 25% in Assenede. In gemeenten met gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dit 21%.

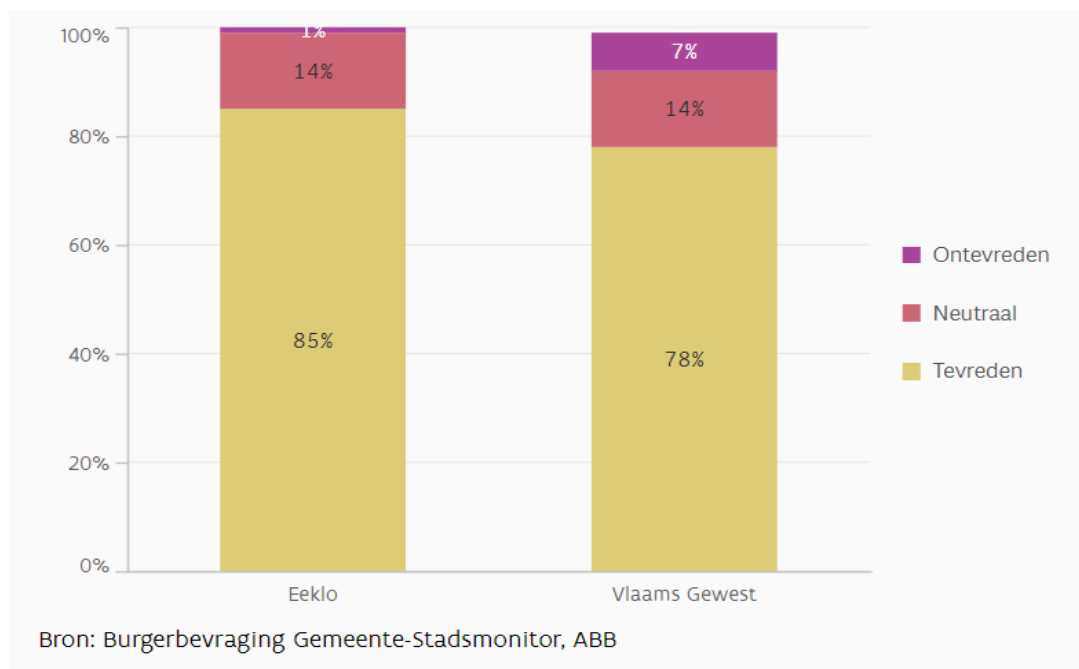
In 2017 gebruikte 52% van de Eeklonaren nooit de eigen sportvoorzieningen; in 2020 is dit 54%. Het aantal keer gebruik in het afgelopen jaar zal een impact hebben van corona. Het percentage 'meer dan 12 keer' was in 2017 nog 26%, in 2020 haalt het 14%.

grafiek 104 *Gebruik sportvoorzieningen in het afgelopen jaar in de eigen/andere gemeente in % - Eeklo, Vlaams Gewest – 2020*

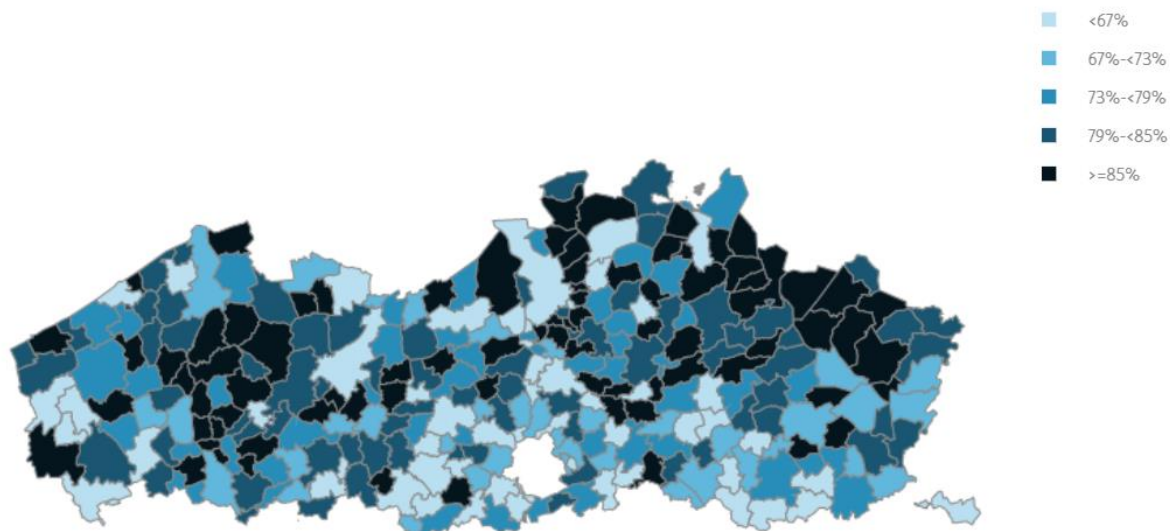
bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

85% van de Eeklonaren was in 2020 tevreden over de sportvoorzieningen (dit was in 2017 81%); de Vlaamse score is 78%. In Assenede is dit 69%, in Sint-Laureins 75%, in Kaprijke 84%. Bij gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo stijgt dit van 78 naar 80%.

grafiek 105 *Tevredenheid over sportvoorzieningen in % – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020*

Over recreatievoorzieningen is in 2020 71% van de Eeklonaren tevreden, het Vlaamse gemiddelde is 74%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 76%.

Bij de vraag of er voldoende sportvoorzieningen zijn in de buurt, scoort Eeklo 86%. Assenede haalt 62%, Sint-Laureins 67% en Kaprijke 85%. Het Vlaamse gemiddelde is 75%, gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 80%.

grafiek 106 *Aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende sportvoorzieningen zijn in de buurt (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020*

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

12.2.2 Kencijfers eigen diensten

tabel 50 Kencijfers sportdienst Eeklo – 2018, 2019, 2020 en 2021

	2018	2019	2020	2021
aantal verschillende sportkampen per vakantieperiode / per jaar	Kerst: 2	Kerst: 3	Kerst: 6	Kerst: 1
	Krokus: 5	Krokus: 4	Krokus: 4	Krokus: 2
	Paas: 4	Paas: 4	Paas: 0	Paas: 1
	Zomer: 12	Zomer: 11	Zomer: 10	Zomer: 12
	Herfst: 0	Herfst: 1	Herfst: 2	Herfst: 1
aantal sportkampen (+ combi's)	22	23	22	17
aantal dagen sportkampen	88	84	84	70
aantal deelnemers sportkampen	632	659	620	471
aantal G-sportkampen	2	1	2	1
aantal dagen G-sportkamp	6	3	6	3
aantal deelnemers G-sportkamp	16	8	16	8
aantal kleuterkampen (sport + grabbelsport)	7	8	8	6
aantal dagen kleuterkamp	29	29	31	24
aantal deelnemers kleuterkamp	335	376	387	223
aantal kidskampen (sport + grabbelsport) (1 ^{ste} -4 ^{de} jaar LO)	8	6	6	7
aantal dagen kidskamp	28	24	26	33
aantal deelnemers kidskamp	185	168	152	190
aantal tienerkampen (sport en combi) (5 ^{de} jaar LO - 2 ^{de} jaar MO)	6	8	6	3
aantal dagen tienerkamp	25	28	20	15
aantal deelnemers tienerkamp	96	107	65	42
aantal dagen schoolsportdag	50	47	21	29
aantal dagen sportdag voor Eeklose scholen	25	23	7	20
percentage Eeklose sportdagen	50	48,9	33,3	68,96
totaal aantal deelnemers aan schoolsportdagen	4.430	3.870	1.537	2.105
aantal deelnemers olympische week + scholencross	1.257	1.342	595	1.334
totaal aantal deelnemers aan schoolsportklassen	638	563	238	320
aantal gesubsidieerde sportverenigingen	37	36	37	37
aantal zwembeurten	64.120	60.694	22.913	51.550
- aantal beurten met beurtenkaarten (opgenomen in cijfer op moment van betaling)	33.639	31.896	12.149	32.280
- aantal beurten zonder beurtenkaarten	30.481	28.798	10.764	19.270
- % beurten Eeklose volwassenen (bij kinderen wordt woonplaats niet gevraagd)	49%	35,7%	33,4%	35,38%
- % beurten met kansentarief voor Eeklonaren t.o.v. beurten van Eeklonaren	10,5%	10,7%	11,5%	7,44%

aantal schoolzwemmers	39.259	45.862	16.146	24.317
gemiddeld aantal schoolzwemmers per schoolmaand	3.926	4.586		2.431
aantal zwemmers via organisaties/instellingen	524	1.070	379	852
aantal zwemmers via clubs		20.041	5.691	geen telling
gebruikers minigolf				6.359

In 2020 was er vooral grote impact op de cijfers binnen de sportdagen en de zwemmersaantallen (zowel voor individuele zwemmers als voor scholen en clubs). Er was minder invloed op de sportkampen omdat de meeste kampen – behalve in de paasvakantie 2020 – ondanks corona toch zijn doorgegaan. 2021 kende al een meer normale sportwerking. Dit is ook merkbaar in de sportkamp- en zwemcijfers.

12.2.3 Interne documenten

12.2.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Sport

- **sportstimulering:** vraaggericht en op maat, nadruk op een integraal aanbod
- **opwaarderen voetbalterreinen** Zandvleuge en Balgerhoeke
- **preventie:** promoten van beweging voor iedereen (sportklassen, sportkampen, start to...)
- **brede clubondersteuning:**
 - clubs zijn partners in sportbeleid en sportaanbod
 - duidelijke subsidiereglementen
 - belonen van aandacht voor jongerenwerkingen.

12.2.3.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

Trends / evoluties

Maatschappelijke tendensen:

- *we bewegen steeds minder*
bedreiging: gezondheidsproblemen: toename obesitas, suikerziekte, psychische problemen
kansen: sportieve bewegingsprikkels winnen steeds meer aan belang omwille van gezondheidsaspecten – het thema ‘één lesuur LO per dag’ komt terug in het vizier
- *individualisering en toename van behoefte aan vrije, ongebonden sportbeoefening*
bedreiging: minder leden voor sportclubs, zappedrag
kansen: de mens is een sociaal wezen en heeft behoefte aan contact; wie goed werkt blijft bestaan
- *financiële crisis: minder middelen*
bedreiging: minder ondersteuning, minder mogelijkheden, pessimisme, doemdenken
kansen: nood aan creativiteit, bundeling van krachten, samenwerkingsverbanden, goedkoop sporten in eigen buurt wint aan belang
- *tekort aan vrijwillige medewerkers die zich langdurig willen engageren*
bedreiging: wie doet het ‘vuile werk’?
kansen: toenemende professionalisering want klanten eisen kwaliteitsvolle sportbeoefening en goede bewegingsopvoeding vereist gekwalificeerde lesgevers en trainers

- de maatschappelijke waarde van actieve sportbeoefening is van zeer groot belang voor Eeklo en is een belangrijke kerntaak
- pleidooi voor een dynamisch sportbeleid met goede koopmansgeest
- klanten zijn gewend om te betalen op voorwaarde dat er kwaliteit geleverd wordt, de investeringen betalen zichzelf grotendeels terug
- er is marge voor betere kostendekking en beperken exploitatieverlies: vb. jaarlijkse indexering tarieven.

12.2.3.3 Advies sportraad in brief van 23 april 2019

Letterlijke weergaven van deze brief:

“Naar goede gewoonte heeft de sportraad na de installatie van het nieuwe stadsbestuur de diverse Eeklose sportclubs bevraagd naar hun noden en/of wensen voor de komende zes jaar. Daaruit blijkt duidelijk dat de sportclubs rekenen op voldoende ondersteuning vanuit de overheid op vlak van service (vb. administratief vlak). Zij kunnen bovendien elkaars expertise delen en gebruiken en daarbij kan de sportraad dienen als kenniscentrum om ‘best practices’ te delen onder de clubs en om een platform te vormen boven de clubs uit om dit te stimuleren. De sportraad kan ook gedeelde initiatieven (promotie, clubbeheer, enz.) binnen de clubs nog meer stimuleren. De sportclubs rekenen er op dat de sportraad hen nog meer zal informeren omtrent de laatste ontwikkelingen omtrent wetgeving (GDPR, belastingvrij bijklussen, etc.) en trends binnen het clubmanagement (cfr. Dynamo Project). Van de overheid wordt verwacht dat zij ondersteuning geeft aan clubs om hen te ondersteunen in de retentie en rekrutering van vrijwilligers/medewerkers. Dit kan perfect door promotiecampagnes, publicaties, etc gebeuren.

Concreet vragen de Eeklose sportclubs aan het stadsbestuur om voor een zo ruim mogelijk sportaanbod te zorgen. Waarbij een brede laag van de Eeklose bevolking kan en moet bereikt worden. En dit zowel op recreatief als competitief niveau. Daarbij horen uiteraard ook de mensen die tot een eerder kwetsbare groep behoren. Het lijkt een noodzaak dat er een financiële tegemoetkoming voor de club of gratis gebruik van de accommodaties komt voor die kwetsbare doelgroep. Bovendien zouden gepensioneerden en/of mensen met een laag inkomen overal terecht moeten kunnen met een UiTPAS, in alle sportclubs en voor alle sportactiviteiten die de stad organiseert. Het zou eveneens een grote meerwaarde betekenen indien de UiTPAS ook zou kunnen gebruikt worden voor passieve sportbeleving: het bijwonen van voetbal, waterpolo, basket of veldrijden wordt dan een stuk eenvoudiger.

De geschiedenis leert ons dat de sport Eeklo vaak nationaal en zelfs internationaal in de kijker heeft geplaatst. Mogen wij hopen dat dit ook in de toekomst zal mogen gebeuren? Het kan onze stad een uitermate positieve uitstraling bezorgen. Om dit te realiseren zal onze bestaande sportaccommodatie in de eerste plaats goed onderhouden moeten worden. En wanneer zich bijkomende noden stellen kan daar op een gepast moment positief op gereageerd worden. Laat ons tot slot ook nog even dromen; bijkomende accommodatie zou voor bepaalde sportclubs meer dan welkom zijn. Dan denken wij in de eerste plaats aan de Eeklose voetbalclubs, gymclub Altis, Atletiekclub Meetjesland,..”

12.2.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

We maken deze oefening opnieuw begin 2023.

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Uitgebreid sportaanbod	Sportaccommodatie te geconcentreerd voor jongeren?
Goed uitgebouwde sportaccommodatie	Nood aan onderhoud van veel sportterreinen / - gebouwen

Accommodatie is grotendeels geclusterd aan sportpark	Exploitatie door Farys (uit handen geven; kosten)
Nieuwe Verbauwenbad	Polyvalentie van personeel noodzakelijk
Aanbod eigen sportkampen en -lessen	Materialen van uitleendienst zelf moeilijk bruikbaar
Subsidiereglement voor sportverenigingen	Niet kostendekkend: veel personeel nodig, dure exploitatie,...
Actieve sportraad	
Samenwerking met De Kring, scholen,...	
Samenwerking met jeugddienst, BKO, cultuur	
UiTPAS - kansentarief	
Veel uren open	
Exploitatie door Farys (expertise)	
Digitaal kassasysteem / Recreatex	
Eigen uitleendienst	
Betaalbare prijzen	
Polyvalentie van personeel	

12.2.5 Externe documenten

12.2.5.1 Uit: 5 bouwstenen voor een sterk lokaal sportbeleid – ISB

- 1) *“Sportinfrastructuur en sportieve ruimte*
 - a. *Renovatie en nieuwbouw van sportinfrastructuur*
 - b. *Sportspecifieke infrastructuur*
Ondersteunen van het veilig leren zwemmen als basisvaardigheid is voor elke gemeente een basisopdracht!
 - c. *Inspelen op eigentijdse ruimtelijke principes*
Gedeeld gebruik van publieke infrastructuur – openbare parken – sportkantines als ontmoetingsruimtes in wijken
Herbestemming en tijdelijke invulling van sites/gebouwen biedt mogelijkheden voor sport
Kleinschalige voorzieningen nodigen uit tot sport/bewegen
Belang van beweegvriendelijke publieke ruimtes (versterken sociaal weefsel)
 - d. *Houd het maximaal aanzetten van inwoners tot sporten steeds als basisdoel*
 - e. *Houd de beleidsregie van alle sportinfrastructuur steeds in handen van je lokaal bestuur*

- 2) *Brede sportclubondersteuning*
Clubs zijn belangrijk voor een kwalitatieve en duurzame sportparticipatie en zorgen bovendien voor ontmoetingsplaatsen.
 - a. *Eenvoudige en doordachte subsidiereglementen, die als gericht beleidsinstrument worden ingezet om clubs ‘uit te dagen’: begeleiding op sporttechnisch en pedagogisch vlak, aanbod voor jong en oud; prestatiegericht tot recreatief aanbod*
 - b. *Sportclubs als partners voor maatschappelijke meerwaarde: naschoolse kinderopvang – wijkontwikkeling – diversiteitsbeleid ondersteunen*
 - c. *Maatschappelijke uitdagingen voor sportclubs*

Ondersteuning en begeleiding van clubs afstemmen op nieuwe uitdagingen als: omgaan met kansarmoede/diversiteit; coachen van clubbesturen in hun beleidsvoerend vermogen; begeleiding in de omgang met het veranderend vrijwilligersprofiel; faciliteren van samenwerkingen met scholen, andere sportclubs, G-sport, sociale organisaties.

3) Nabije en dichtbij sportstimulering

Levenslang sporten en bewegen is de algemene uitdaging. Niet-participanten activeren!

a. Vraaggericht en op maat

Minder kansrijke groepen laten participeren via buurtsportmethodiek of samenwerking met lokaal sociaal beleid; benutten van online technologie en co-creatie met kansrijke, mondige burgers

b. Sport: waardevol in een integraal lokaal beleid via:

- *partner in kinderopvang*
- *gedeelde open sportinfrastructuur als ontmoetingsplaats versterkt sociaal weefsel van wijk*
- *buurtsport empowert jongeren*
- *bewegen kan ouderen mobiel en sociaal actief houden*
- *sporten/bewegen biedt kansen in recreatie, toerisme en citymarketing*

4) Co-creatie en burgerparticipatie

a. *Eigentijdse participatie in sportbeleid: echte open inspraakstructuren en -vormen; stimuleren van burgerinitiatief: kleinschalige zaken tot voorzien van ruimte; echte partnerships met clubs, sociale sportactoren, projectgroepen*

5) Sportbeleidskracht en sportdeskundigheid

a. *Sportbeleidskracht: sportbeleid is een zichtbare beleidslijn in het meerjarenplan*

b. *Sportdeskundigheid in infrastructuurbeheer en sportpromotie. “*

12.2.6 Uit: Coronabevraging i.v.m. het zwembadgebruik (2021)

In het voorjaar van 2021 kregen alle Vlaamse Publieke Zwembaden de kans om zich in te schrijven voor een grootschalig publieksonderzoek. Dit onderzoek kwam tot stand via een partnerschap met Universiteit Gent, Netwerk Lokaal Sportbeleid (voorheen ISB VZW) en LMR. Het onderzoek is opgebouwd uit twee luiken:

- in juli 2021 werd een ‘coronaluik’ georganiseerd. Dit werd aangeboden op korte termijn teneinde zwembaden extra inzichten te geven in het kader van de coronapandemie. Dit onderzoeksluik was een gratis en vrijblijvend extra onderzoeksdeel, toegankelijk voor alle zwembaden die deelnemen aan het publieksonderzoek Zwem22.

- in het voorjaar van 2022 wordt een brede publieksbevraging georganiseerd die in de diepte en breedte het publiek zal bevragen over alle relevante domeinen gelinkt aan het bezoek aan het zwembad. In dit onderzoek zullen niet enkel “zwemmers” bevroegd worden, maar worden ook afhakers en niet-zwemmers benaderd.

In de looptijd van het eerste onderzoek (28 juni 2021 tot en met 31 juli 2021) werden 6.424 respondenten bereikt door 69 zwembaden. Het Verbauwenbad verzamelde 436 antwoorden. De antwoorden van Eeklo werden afgezet tegen de cluster van Vlaamse recreatieve zwembaden. Enkele opvallende cijfers:

- 75% heeft het zwemmen gemist. Daarbij ging het vooral om het spontaan kunnen gaan zwemmen zonder reservatie en het zwemmen voor de kinderen
- een kwart van de antwoorders in Eeklo had niet meer gezwommen sedert het begin van corona
- 45% van de antwoorders ging voor corona 1 of meer keer per week zwemmen. 58% ging om baantjes te zwemmen, 18% voor zwemlessen

- van de respondenten die gestopt waren met zwemmen tijdens corona ging het voor 16,5% om het feit dat ze het niet veilig vonden (25% voor de cluster), 58% omdat het te vaak volzet was (33% voor de cluster) en 29% omdat het reserveren moeilijk was (19% voor de cluster)
- 11% van de Eeklose zwemmers kende alle coronaregels (19% voor de cluster)
- de grootste negatieve impact van de coronaregels kwam vooral door het verplicht reserveren (63% tov 37% bij de cluster). De belangrijkste redenen waren dat het reserveren enkel digitaal kon en dat er te weinig beschikbare plaatsen
- 25% vond ook dat er te veel maatregelen waren (t.o.v. 12% voor de cluster).

12.2.7 Bevraging zwembad 2022 – ZWEM 22

Het tweede luik van de bevraging kwam er in 2022. 238 zwembaden in Vlaanderen en Nederland namen deel aan het publieksonderzoek. Ze bereikten samen 42.502 respondenten.

Eeklo had 420 respondenten. De meest opvallende bevindingen:

- 3/4 van de zwemmers in Eeklo kiest voor baantjeszwemmen, en dan nog meestal alleen
- 40% van de baantjeszwemmers zwemt 1x tot meerdere malen per week
- 75% van de recreatieve zwemmers komt 1 maal per maand tot enkele keren per jaar
- meer dan de helft van de respondenten drinkt nog iets na het zwemmen. 1 op 5 eet iets
- mensen kennen het zwembad vooral van zwemlessen en waterpolowedstrijden
- 82% van de respondenten geeft minstens 8 op 10 voor de zwemlessen
- 61% van de bezoekers blijft tussen 1 en 2 uur in het zwembad

Op de vraag van de meest geschikte momenten om te gaan zwemmen, ligt de hoofdscore (43%) bij de weekavonden, gevolgd door zondagvoormiddag (32%).

Om de emotionele, fysieke, sportieve en sociale impact van zwemmen op de zwemmer te meten, werden enkele vragen gesteld, waaraan een score van 1 (helemaal niet akkoord) tot 5 (helemaal akkoord) kon gegeven worden:

Dimensie	Stelling	Zwembad	Cluster	FARYS	Vlaanderen
EMOTIONEEL	Gevoel van welzijn	3,91	4,47	3,95	3,92
	Moment van mentale rust	3,73	3,46	3,87	3,81
FYSIEK	Werken aan gezondheid	4,28	3,45	4,35	4,32
	Positive invloed op conditie	4,37	3,91	4,44	4,42
SPORTIEF	Ik kan een leven lang zwemmen	4,32	3,57	4,41	4,42
	Belangrijke voorziening om te bewegen	4,06	3,12	4,25	4,25
SOCIAAL	Ik ontmoet er andere mensen	3,29	3,02	3,37	3,19
	Belangrijk voor sociaal leven	2,92	3,34	2,98	2,81

De Eeklose score toont heel veel gelijkens met het Farys- en Vlaamse gemiddelde, maar zwemmen in Eeklo heeft minder emotionele impact en meer fysieke/sportieve impact dan het cluster-gemiddelde.

- 20% vindt het zwembad niet in goede staat
- de temperatuur van het water blijkt voor velen te fris
- de hygiëne van het zwembad, het kinderbad en de kleedkamers scoort in Eeklo beter dan het Farys- en Vlaamse gemiddelde
- 22% vindt het online reserveren van tickets niet handig in Eeklo; dit scoort veel hoger dan de andere gemiddelden
- de tevredenheidsscores voor de cafetaria zijn hoog in vergelijking met de rest (aanbod, vriendelijkheid, hygiëne, prijzen...)

- 2/3 maakt gebruik van een abonnement of een kortingstarief. De prijzen worden vooral als 'passend' ervaren
- als mensen ook elders zwemmen is dit omdat er meer recreatiemogelijkheden zijn en omdat het er minder druk is dan in Eeklo
- bijna alle respondenten vinden het Verbauwenbad goed bereikbaar met de auto. Drie-kwart maakt ook gebruik van de wagen om te komen zwemmen
- de bereikbaarheid van het Verbauwenbad scoort maximaal, er is ook voldoende parking.
- mensen willen geïnformeerd worden via de webpagina van het zwembad, sociale media of een nieuwsbrief
- de ervaringen met het personeel (klantvriendelijkheid, toegankelijkheid, hulpvaardigheid) zijn positief.

Het Verbauwenbad heeft een algemene score van 7,63 op 10, dit is iets hoger dan de 7,60 van de Farysbaden, de 7,52 van Vlaanderen en de 7,47 van de cluster.

12.3 Cultuur

12.3.1 Cijfergegevens

Eeklo scoorde in 2020 66% tevredenheid over culturele voorzieningen. Dit was in 2017 nog 79%. De tevredenheid over de bibliotheek ligt aanzienlijk hoger. We zien dit in alle vergelijkingen terug komen.

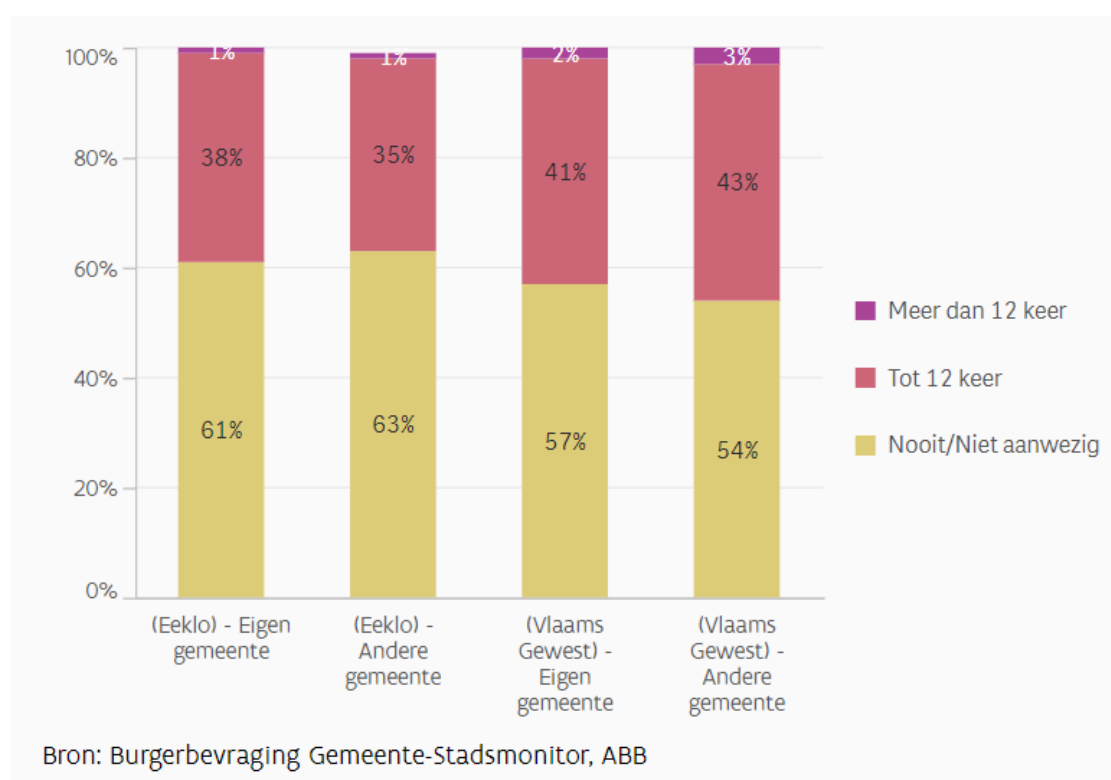
tabel 51 Aandeel inwoners dat tevreden is over culturele voorzieningen en bibliotheekvoorzieningen (in %) – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2020

	Eeklo	Assenede	Kaprijke	Sint-Laureins	gemeenten met gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo	Vlaams Gewest
culturele voorzieningen	66%	48%	34%	39%	60%	64%
bibliotheekvoorzieningen	84%	72%	82%	80%	86%	85%

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

39% van de Eeklonaren ging in 2020 af en toe tot vaak langs in de eigen bib. Dit was in 2017 nog 50%. 15% gaat (ook) naar een andere bib. 42% van de Kaprijkenaren gaat naar de eigen bib, 25% gaat (ook) elders. In Assenede gaat 53% van de eigen inwoners naar de bib, 24% gaat ook naar andere bibs. Voor Sint-Laureins is dit respectievelijk 43 en 20%. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dit 46 en 22%.

grafiek 107 Aandeel inwoners dat afgelopen jaar een culturele activiteit heeft bijgewoond in eigen of andere gemeente/stad, in procenten – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020

39% van de Eeklonaren ging in 2020 af en toe tot vaak naar een culturele activiteit in eigen stad. 36% zoekt daarvoor (ook) een andere stad of gemeente op. In 2017 was dit 61 en 64% - deze grote verschillen zijn uiteraard het gevolg van corona, waarbij vanaf maart 2020 geen cultuurbeleving mogelijk was. Vandaar ook het heel laag percentage bij 'meer dan 12 keer'.

25% van de Kaprijkenaren gaat naar een culturele activiteit in eigen gemeente, maar vooral (44%) naar een andere gemeente. In Assenede blijft 39% in eigen gemeente, 46% gaat (ook) elders cultuur zoeken. In Sint-Laureins woont 33% van de inwoners een culturele activiteit bij in eigen gemeente, 47% gaat (ook) buiten de grenzen. Bij gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dit 39% die cultuur in eigen stad opzoekt; 46% gaat ook elders.

12.3.2 Kencijfers eigen diensten

tabel 52 Kencijfers cultuur – Eeklo – 2017, 2018, 2019, 2020 en 2021

CULTUUR	2017	2018	2019	2020	2021
aantal materialen in bib per categorie totaal	45.936	47.645	47.944	54.637	55.595
gedrukte materialen jeugd	20.613	21.467	20.695	21.780	21.198
gedrukte materialen volwassenen	19.175	19.559	21.114	25.521	26.364
tijdschriftnummers	2.473	2.602	2.194	2.657	3.049
tijdschriftabonnementen	112	105	94	108	109
krantenabonnementen	6	6	5	5	5
CD	257	247	97	72	66

Daisy-boeken	285	295	293	371	368
DVD	3.015	3.364	3.452	4.123	4.436
aantal bereikte leerlingen via scholen (klassikaal) voor bib (niet-unieke leerlingen)	1.518	1.631	1.477	593	676
aantal uitleningen materialen in bib	87.256	92.430	110224	62.599	124.248
aantal verlengingen materialen bib	40.332	58.027	61457	29.962	
aantal aanvragen InterBibliotheclair Leenverkeer					
zelf aangevraagd	405	363	208	152	260
aantal gehonoreerd	368	324	193	136	241
ontvangen aanvragen	468	451	422	230	251
aantal geleverd	339	309	308	165	169
aantal leners bib jeugd (= met lidkaart)	1.358	984	1.277	852	618
aantal individuele gebruikers bib jeugd (klassen hebben 1 lidkaart = verrekening van aantallen)	4.478	3.924	4.717	2.418	3.117
aantal leners bib volwassenen (= met lidkaart)	3.201	3.164	3.258	2.359	2.510
aantal individuele gebruikers bib volwassenen (organisaties als psychiatrie, RVT's, wijkcentrum hebben 1 kaart)	3.901	3.911	4.664	3.799	3.158
aantal activiteiten bib per categorie					
auteurslezingen	11	14	12	5	7
bibliotheekintroducties en -instructies	103	66	72	23	19
clubs en kringen	4	4	10	9	6
concerten / muziekvoorstellingen	0	0	0	0	0
debat	1	0	0	0	0
filmvoorstelling	0	0	0	0	0
infosessies / lezingen	4	4	5	0	2
loopbaanstimulerende activiteiten	0	0	0	0	0
publiekswervende activiteiten	21	34	35	10	0
taalcursussen	0	0	0	0	0
taalstimulerende activiteiten	0	0	0	1	0
tentoonstellingen	1	2	5	0	1
theatervoorstellingen / poppenkast	1	1	7	0	4
themapakketten / vertelkoffers	5	288	290	301	329
themastands	0	12	12	5	6
voorlees- en vertelsessies	12	48	45	10	23
workshops en cursussen: diverse	0	25	16	1	11
workshops en cursussen IT en digitale media: inhoudelijk	2	2	2	0	3
workshops en cursussen iT en digitale media: technisch	0	0	0	0	0
aantal raadplegingen GOPRESS krantenarchief	4.876	5.320	3.181	3.069	1.886
aantal geregistreerde lidmaatschappen Mijn Bibliotheek	2.805		4.112	4.467	4.899
aantal bezoekers bib (leners, krantenlezers, koffie, computer,...)	61.202	57.734	56.614	28.361	35.169

aantal aanwezigen op bibactiviteiten	3.798	3.440	3.428	151	1.002
aantal voorstellingen in CC per categorie	121	157	132	56	80
film	17	15	21	12	9
theater (theater, humor, buitensporig)	34	36	37	15	34
muziek	16	19	16	6	9
familie	8	19	17	7	6
school (vrstl en film)	46	68	41	16	22
aantal aanwezigen op voorstellingen in CC	15.428	15.935	16.950	5.885	4.918
aantal aanwezigen op schoolvoorstellingen in CC	7.243	8.241	5.745	2.433	2.631
aantal activiteiten door derden in CC	79	63	61	15	20
aantal tickets gereserveerd	22.671	nvt	20.157	5.716	8.323
aantal tickets gereserveerd voorjaar		14860	9.912	1.623	814
aantal tickets gereserveer online voorjaar		nvt	7.633	713	350
aantal tickets gereserveerd via backoffice voorjaar		nvt	2.278	910	464
aantal tickets gereserveerd			10.245	4.093	7.509
aantal tickets gereserveerd najaar		8.329	2.038	1.328	5.682
aantal tickets gereserveerd online najaar		10.266	8.027	2.765	1.827
aantal tickets gereserveerd via backoffice najaar	22.671	nvt	20.157	5.716	8.323
aantal sessies gebruikers publieke PC's (internet, open office)	1.504	1.675	1.288	211	264
subsidies voor gemeenschapsvormende projecten in euro	9.000	9.000	9.000	/	9.000

In 2020 zit er door corona een grote dip in het aantal leners en bezoekers van de bib. Bij de jeugd is dit bv. op de helft teruggevallen. Ook het aantal uitleningen daalt met de helft. In het CC waren er maar de helft van het aantal normale voorstellingen, gekoppeld met terugbetaling van bestelde voorstellingen en schadevergoedingen aan gezelschappen. De nasleep van corona is in 2021 nog altijd sterk voelbaar in het CC. Daarbovenop kwam de geplande renovatie en de verhuis naar de pop-up aan de Nijverheidskaai.

12.3.3 Interne documenten

12.3.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Cultuur – ABC

- **cultuureducatie** blijft van groot belang: aanleren van cultuurbeleving, leesbevordering, mediawijsheid
- **ABC-cultuursite** = plek van ontmoeting (binnen- en buitenruimtes) waar de raakvlakken voor samenwerking meer benut dienen te worden (zaalgebruik, programmatie, promotie, pleingebruik)
- de **maatschappelijke rol van de bib** in leven houden: een bib als info- en kenniscentrum, maar ook plaats van ontmoeting, educatief centrum, met aandacht voor creatieve zelfontplooiing
- **STIP-balie** meer bekendheid geven
- inzetten op publiek van jongeren en meerwaardezoekers bij CC De Herbakker
- **gevarieerd aanbod** creëren met durf tot experiment
- maximaal inzetten op **nieuwe impulsen in de KA!** en in uitbreiding op de volledige ABC-site ingevolge het nieuwe decreet op het Deeltijds Kunstonderwijs (DKO)
- **community creëren in bib:** aandacht voor groepen die er komen lezen / studeren / ... en hier ook op inzetten

- open blik op de **meerwaarde van het regionale**: Comeet (regiobib, samenwerking tussen CC's), KA! met afdelingen in het Meetjesland
- zorgzame visie op **erfgoed**: opwaardering van onroerend bouwkundig erfgoed, inspelen op toeristische mogelijkheden van erfgoed, aandacht voor roerend erfgoed vanuit een regionale blik

12.3.3.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

- een visie op cultuur vanuit 3 pijlers: inspiratie, creatie en participatie
- Open huis, letterlijk en figuurlijk
- Afstemmen programmatie CC en bibliotheek
- Doelgroepenbeleid ontwikkelen:
 - 1) jeugd (tieners)
 - 2) mensen in kwetsbare positie
 - 3) mensen met niet-autochtone afkomst. Via projectwerking en samenwerking met jeugd, wijkcentrum De Kring, KA!, dienst Integratie e.a. (eerste projecten in seizoen 2019-2020)
- Cultuur breekt uit & sloopt muren: bindmiddel & facilitator in burgerschap en gemeenschapsvorming
- De bibliotheek van de toekomst: the place to be!
- ABC-site: nauwe samenwerking met KA! partnerschap afgekondigd in sept.2018, afstemming werking en ontwikkeling van gezamenlijke projecten. Kunst & Cultuur op en rond het Herbakkersplein.
- Decreet bovenlokaal cultuurwerk: bovenlokale opportuniteiten met Evergem – Maldegem, ook Lievegem & Deinze. Wordt onderzocht vanuit de dienst Cultuur, in samenwerking met COMEET
- Werking van de cel cultuurparticipatie wordt in de visie 2020-2025 meer geïntegreerd in de globale werking van de dienst Cultuur waarbij de huidige fragmentarische projectwerking dient omgezet naar beleidsmatige trajectontwikkeling ten behoeve en ten gunste van een stadsbrede cultuurparticipatie.

12.3.3.3 Adviesraad voor Cultuur – toekomst oefening 20/11/18

Uit de toekomst oefening met de Algemene Vergadering van de ARC kwamen volgende aandachtspunten:

- De ARC is aan verjonging toe. Middel kan moderne communicatie zijn
- Jongeren doen nochtans aan cultuur, wel belangrijk om dit aan kinderen al aan te leren. Ook al "verliezen" we die enkele jaren als publiek, ze komen dan later wel terug.
- ZICHTBAARHEID:
 - o ARC meer zichtbaar maken: wat doen we? wie kan er terecht?
 - o Cultuur naar de wijken brengen – decentralisatie
 - o Meer zichtbaarheid op de straat vb. geschiedenis op tegels op de Markt
 - o Verzustering zichtbaar maken
 - o Verbeter het imago van de stad
 - o Via (sociale) media
 - o Bewegwijzering
 - o ABC meer 'in het zicht' brengen
 - o 'botsen op cultuur'
 - o Evenementen zorgen voor reclame voor de stad
 - o Gekend & bekend
 - o Laagdrempelig
 - o Samenwerkingen
 - o Middelen
 - o Manieren
- Aandacht voor de geschiedenis van Eeklo: nood aan een museum (textiel, meubels, bier, ...) – beste locatie = stadhuis
- Cultuur moet gedragen worden door natuur – linken leggen tussen beide:

- Meer faciliteiten voor verenigingen – liefst kosteloos gebruik van zalen
- Cultuur in de eerste plaats voor Eeklonaren – laagdrempelig (tarieven!)
- Aanspreekpunt voor cultuur: waar kan je voor wat terecht? zalen? evenementen? loket fysiek en digitaal
- Subsidieaanvragen op een laagdrempelige manier
- Ondersteuning van de stad voor bv foto-expo's (lokalen – panelen - ...)
- Gebruik van Herbakkersplein: bv elke zaterdag een activiteit, iets te doen op de marktdag,...
- Week van de Amateurkunsten
- Belangrijk om te werken met kinderen en jeugd in culturele gebouwen
- Cultuur op kindermaat / samenwerking met senioren = van belang
- Communicatie & promotie!
- 'cultuurbuurt' opnieuw invoeren
- Kunstenaarsroute organiseren (cfr. West-Vlaanderen)
- Kloppend cultuurhart = ABC, maar ook naar wijken laten uitvloeien
- Wat is cultuur? Welk publiek bereiken we of willen we bereiken? Wat willen we doen? Wat willen we programmeren?
- Best 1 centrum behouden – wie wil komt en vindt de weg – anderen komen toch niet
- Toch ook zichtbaarheid nodig 'om de hoek' - werken in wijken: samenwerkingen – gezamenlijke doelen – hulp nodig om dit te coördineren
- Eeklo = belevingsstad
- Ook gelinkt aan fierheid over de stad
- Grote participatie van iedereen nodig: jeugd – sport – senioren – kwetsbare groepen
- Veel activiteiten
- Mag niet te moeilijk zijn
- Gebruik maken van open ruimten en mooie (ecologische) gebouwen
- Participatie in verenigingen / tussen verenigingen / tussen verenigingen en stad
- Eigenwijze en vernieuwende dingen doen
- Publieke ruimte geeft uitstraling
- Creativiteit met nieuwe energievoorzieningen
- Energie van nieuwe Eeklonaren benutten
- Delen van bestaande ervaringen
- Hokjesdenken loslaten
- CC moet open huis zijn + samenwerken met meerdere verenigingen
- Coördinatie nodig tussen agenda's van verenigingen/activiteiten

12.3.3.4 CC De Herbakker – gebruikersenquête 2018

412 respondenten (waarvan 380 die nog altijd komen, 22 afhakers en 10 niet-gebruikers) werden bevraagd over hun bevindingen met het CC De Herbakker.

In de resultaten wordt telkens de vergelijking gemaakt met Vlaanderen en met een cluster van steden/gemeenten met een gelijkaardig cultuurcentrum.

PUBLIEK ALGEMEEN:

- 67% = 45-plusser
- 2/3 = vrouw
- 40% samenwonend met kinderen, 35% samenwonend zonder kinderen
- 65% hoger onderwijs
- 71% werkenden (Vlaanderen heel wat lager); 23% gepensioneerden (cluster veel hoger)
- 66,5% bedienden, 12% onderwijs, 1,5% studenten
- vooral niet-gekleurd publiek.

Hoe spenderen ze hun VRIJE TIJD? 52% concert/theater, 49% TV-kijken, 37% sport; 60% zit in vereniging

2/3 gaat enkele keren per jaar naar CC; 70% met partner, 47% met vrienden

380 gebruikers

- 72% komt voor muziek
- 60% voor humor
- 59% voor theater
- 17% voor film

- 51% gaat ook naar het cultuurcafé (= veel in vergelijking met Vlaanderen en cluster)

- de helft komt steeds naar zelfde soort voorstellingen
- 68% ook naar amateurkunsten (gelijk beeld in Vlaanderen en cluster)
- score voor doorverwijzing is 8,59 op 10 (= hoger dan Vlaanderen / cluster)

Tevredenheid (tevreden tot heel tevreden) over laatste voorstelling:

- 95% bij kindervoorstelling
- 95% bij muziek
- 90% bij theater
- 90% bij humor
- 89% bij familievoorstellingen

Tevredenheid infrastructuur:

- inkom: 74% tevreden, 13,7% heel tevreden (Vlaanderen: 61 – 25,7)
- comfort: 92% (Vlaanderen: 87)
- bar: 76% (Vlaanderen: 73)
- balie: 67% (Vlaanderen: 80%), wel 30% geen mening of niet van toepassing
- toegankelijkheid = ok, 1,3% niet tevreden (Vlaanderen 3,4)
- sanitair ok: voldoende aanwezig = 95%, hygiëne = 91% (Vlaanderen: 87 – 84)

BELEVING:

- 38% komt om samen te zijn (Vlaanderen: 42, cluster: 45)
- 6,5% niet tevreden over gezelligheid ontmoetingsruimte
- 5,3% niet tevreden over huiselijk gevoel
- 1,5% niet tevreden over hulpvaardigheid onthaal
(Vlaanderen scoort altijd hoger op ontevredenheid)

BAR:

- 12,4% drinkt nooit iets (Vlaanderen: 19 – cluster: 23,6)
- 62% drinkt na activiteit
- 54% drinkt vóór activiteit
- 21% drinkt andere momenten
- niet drinken voor voorstelling want: te druk (26%), geen behoefte (70%)
- niet drinken na voorstelling want: te druk (38,5%), geen behoefte (47%).
- niet drinken ligt niet aan prijzen, aanbod, gezelligheid

Gebruikers zijn tevreden over de openingsuren van de balie.

85% is tevreden over het aanvangsuur van de voorstellingen.

MOBILITEIT:

- 80% komt met de wagen
- 26% komt met de fiets
- 12% komt te voet
- 23% vindt onvoldoende parking
- 11% vindt onvoldoende fietsparking
- 25% vindt het openbaar vervoer onvoldoende

TICKETS:

- 88,7% via website (Vlaanderen: 83)
- 36% via e-mail (Vlaanderen: 38)
- 20% via telefoon (Vlaanderen: 23)
- 20% via balie (Vlaanderen: 35)
- 82% betaalt liefst met Bancontact
- 57% vindt dat tickets te snel uitverkocht zijn (Vlaanderen: 41,5 – cluster: 33)
- 50% geraakt niet altijd aan tickets die ze willen (Vlaanderen: 37 – cluster: 27)
- 3,5% is niet tevreden over prijsniveau van de tickets (= Vlaanderen)
- 57% gebruikt kortingsysteem voor meerdere voorstellingen (Vlaanderen: 46 – cluster: 44) – vooral grote formule van 8 voorstellingen
- bijna 4% is ontevreden over deze formule (Vlaanderen: 3,2 – cluster: 2)

INFOKANALEN:

- bijna 8 op 10 via brochure (vergelijkbaar met Vlaanderen en cluster)
- 73% via website CC (Vlaanderen: 65 – cluster: 55)
- 4,7% via website stad (Vlaanderen: 10 – cluster: 17)
- nieuwsbrief bijna 25% (Vlaanderen: 32)
- stedelijk infoblad 7,4% (Vlaanderen: 12 – cluster: 17)
- sociale media 12% (Vlaanderen: 13 – cluster bijna 15)
- vrienden/kennissen 14,5% (Vlaanderen en cluster 19%)
- 71% krijgt brochure in de bus; bijna al degene die er een krijgen, leest ze ook
- 92% vindt brochure aantrekkelijk (Vlaanderen: 88)
- 75% bestelt tickets snel na ontvangen brochure (Vlaanderen: 64 – cluster: 63)
- 70% wil brochure niet digitaal (Vlaanderen: 65 – cluster: 63)
- 81% heeft afgelopen jaar website bezocht
 - o 70% om te kijken welke activiteiten er zijn
 - o 50% om meer info te zoeken over activiteiten
 - o 47% om tickets te bestellen
 - o bijna niemand om infrastructuur te huren
- bijna 3% vindt website niet makkelijk terug
- 6,5% vindt website niet aantrekkelijk (Vlaanderen: 5,4 – cluster: 5,7)
- 9,3% vindt website niet gebruiksvriendelijk (Vlaanderen: 8,8 – cluster: 8,2)
- 83% bezocht sociale media niet
- bezoekers sociale media zoeken vooral welke activiteiten er zijn + meer info erover
- 46% ontvangt nieuwsbrief (Vlaanderen: bijna 60%) – bijna iedereen die hem krijgt leest hem (94%), vooral om activiteiten te weten of meer info te zien
- weinig opmerkingen over frequentie, aantrekkelijkheid en interessant zijn van nieuwsbrief

ANDERE CENTRA:

- 73% woont ook elders activiteiten / voorstellingen bij (Vlaanderen: 69 – cluster: 67) = 301 personen
- van deze 301 personen gaat:
 - o 35% naar Hoogen Pad (Adegem)
 - o 34% naar Stroming (Sleidinge)
 - o 41 % naar andere
 - o 22% naar N9 en
 - o 17% naar CC Brugge
- 68% naar ander CC omwille van ander aanbod (Vlaanderen: 56 – cluster: 58)
- voor 26% kwam moment beter uit
- voor 23% omdat er tickets waren

ANDERE ACTIVITEITEN TOP 5:

EEKLO	Vlaanderen	cluster
- 57% naar muziek	47% muziek	46% muziek
- 43% naar film	36% film	34% film
- 38% naar festival	34% tento	28% tento
- 36% naar café/resto	32% café/resto	27,9% festival
- 33% naar tento's	31% theater	25,3% café/resto

BIBGEBRUIK

- 2/3 van de CC-bezoekers maakt geen gebruik van de bib (Vlaanderen: 56,5 – cluster: 57)

REDEN BEZOEK AAN STAD:

- 91,3% komt enkel voor voorstelling cc (=Vlaanderen en cluster)
- gemiddelde besteding in bakkerij: € 14,23 (Vlaanderen: 13,69 euro – cluster: 12,79)
- gemiddelde besteding elders in stad drinken: € 8,07 (10,6 – 11,06)
- gemiddelde besteding elders in stad eten: € 13,85 (19,76 – 17,65)
- gemiddelde besteding shopping bij bezoek aan cc: € 8,67 (15,89 – 13,5)

TOEKOMST:

- 91% komt terug

AFHAKERS:

- vooral omdat ticketsysteem te moeilijk is

12.3.3.5 Corona-enquête bib en CC (2021)

BIB

In het voorjaar van 2021 kregen alle Vlaamse Bibliotheken de kans om zich in te schrijven voor een grootschalig publieksonderzoek (Universiteit Antwerpen, VVBAD, Cultuurconnect, cult!, OP/TIL en LMR). Ook in 2013 organiseerden deze partners, of hun voorgangers, een publieksbevraging bij de Vlaamse bibliotheken. Het onderzoek is opgebouwd uit twee luiken:

- 1 tot en met 31 mei 2021 werd een 'coronaluik' georganiseerd;
- in het voorjaar van 2022 wordt een brede publieksbevraging georganiseerd die in de diepte en breedte het publiek zal bevragen over alle relevante domeinen gelinkt aan het bezoek aan de bibliotheek. In dit onderzoek zullen niet enkel "gebruikers" bevestigd worden, maar worden ook afhakers en niet-gebruikers benaderd. Daarenboven worden voor de eerste keer op grote schaal ook kinderen en jeugd bevestigd in een apart onderzoeksluik.

In Eeklo werden 167 antwoorden gegeven op de bevraging in mei:

- de lezers deden tijdens corona vooral meer buitenactiviteiten, er werd ook meer gesport (hoger dan in vergelijkbare steden / Vlaanderen). Vooral die buitenactiviteiten zullen ook na corona meer blijven voor de Eeklose bibbezoeker;
- 91% las evenveel of meer tijdens corona in vergelijking met voor corona. 2/3 ging niet per se meer boeken zelf kopen;
- 6% startte met het lezen van e-boeken tijdens corona (zelfde percentage als de cluster en Vlaanderen). 83% van de respondenten geeft nog altijd de voorkeur aan gedrukte boeken;
- 53% kwam niet meer of minder tijdens corona naar de bib (Vlaams gemiddelde = 40%). Tijdens corona kwamen mensen vooral boeken halen (91,5%), 28% haalde DVD's (is veel hoger dan de cluster en Vlaanderen);
- de afhakers tijdens corona weten dit vooral aan het feit dat de bib niet of te weinig open was, maar ook dat ze iets ontleen een onveilig idee vonden. De Eeklose bibbezoeker hecht duidelijk veel belang aan preventie: handgel, mondmaskers, anderhalve meter afstand;

- het online en telefonisch bestellen en de toepassing 'Mijn Bibliotheek' was bij velen goed gekend. De tevredenheid daarover is ook groot. 70% zou de mogelijkheid van online bestellen ook liefst behouden.

CC De Herbakker

In het najaar van 2020 kregen alle Vlaamse Cultuurhuizen de kans om zich in te schrijven voor een grootschalig publieksonderzoek (Universiteit Antwerpen, cult!, OP/TIL en LMR). Ook in 2013 en 2018 organiseerden deze partners, of hun voorgangers, de eerdere grootschalige publieksbevragingen.

Dit onderzoek is opgebouwd uit twee luiken:

- van 1 tot 31 maart 2021 werd een 'coronaluik' georganiseerd;
- in een latere fase wordt, op een geschikt moment na de coronapandemie, een brede publieksbevraging georganiseerd die in de diepte en breedte het publiek zal bevragen over alle relevante domeinen gelinkt aan het bezoek aan uw Cultuurhuis. In dit onderzoek zullen niet enkel "gebruikers" bevroegd worden, maar worden ook afhakers en niet-gebruikers benaderd. Daarenboven worden voor de eerste keer op grote schaal ook kinderen en jeugd bevroegd in een apart onderzoeksluik.

In Eeklo kwamen 71 antwoorden binnen, wat niet zoveel is:

- 87% van de respondenten zegt het CC gemist tot heel erg gemist te hebben. Vooral omdat mensen hun favoriete artiesten niet live kunnen zien, maar 45% ook omdat ze het avondje uit missen;
- tijdens corona werd meer online gestreamd door de Eeklose cultuurliefhebber (meer dan het Vlaams gemiddelde), ook meer TV gekeken en meer tijd aan de kinderen gespendeerd;
- de CC-bezoeker verwacht na corona meer te zullen lezen dan ervoor (45%), maar vooral ook meer buitenactiviteiten te doen (68%);
- als het CC weer open gaat, wil 90% naar podiumactiviteiten, maar 36% wil ook naar de film (veel hogere score dan in Vlaanderen). 23% verlangt naar kinderactiviteiten;
- bijna de helft van de respondenten zegt pas tickets te kopen voor het nieuwe seizoen als er zekerheid is van terugbetaling bij annulering;
- 44% vond informatie over het CC tijdens corona op de website, 30% via sociale media (= opvallend veel);
- 47% keek niet naar online cultuurevenementen. 41% wil ook niet betalen voor online cultuur.

12.3.4 Bevragingen bib en CC – 2022

In 2022 werden opnieuw bevragingen gedaan.

BIBLIOTHEEK:

151 Vlaamse bibliotheken namen deel aan de bevraging, met 57.888 respondenten. Voor Eeklo waren er 454 (431 volwassenen en 23 jongeren).

De voornaamste bevindingen:

- 91% ontlene materialen: boeken, DVD, strips, e-boeken
- boekenverkoop is meest gekend (63%), leesclub bij 14%
- deelnemers zijn (zeer) tevreden over de activiteiten. Leesgroep volwassenen 9/10, lezingen en poëzielunch 8/10
- 75% is tevreden tot heel tevreden over de collectie (Vlaanderen: 78%)
- 64% vindt de collectie aantrekkelijk gepresenteerd (iets lager dan in Vlaanderen (74%))
- 66% is tevreden over de inrichting (Vlaanderen: 76%)
- medewerkers bib zijn hulpvaardig (86%), toegankelijk (81%) en deskundig (78%)

- Ontlenen van boeken blijft het belangrijkste in de toekomst (94%); e-boeken worden meer populair (36%), thuis films streamen, meer ruimtes ter beschikking. Meer nadruk op beleving en ontmoeten

De ideale bib voor de respondenten van Eeklo:

- 55% materialen lenen	< >	21% een plek waar je dingen beleeft
- 58% rust en stilte	< >	19% een bruisende ontmoetingsplek
- 45% bemande bib	< >	28% onbemande plek waar je altijd terecht kan
- 36% centrale plek	< >	41% kleine plek vlakbij mij in de buurt
- 53% huiselijke/gezellige stijl	< >	23% zakelijke, functionele ruimte

Ook de raden van beheer van bib en cc en de ARC zijn bevroegd:

Adviesraad Bib + CC (22 leden)

- denktank bib (16 personen): belangrijkste functie bib: ontmoetingsplaats waar ontlene van boeken belangrijk blijft/centraal staat. Nood aan oprissing (imago), herinrichting & +ruimte (infrastructuur), zichtbaarheid (gevelzicht, herkenbaarheid), ligging bib
- Jongeren (23 twintigers): belangrijkste functie bib: boeken ontlene, studeren, ontmoetingsplek. Noden: meer aanwezigheid op sociale media, ingrepen aan het gevelaanzicht,

ARC bevraging: 35 respondenten

- bib moet in de toekomst inzetten op digitale inclusie, mogelijkheden voor verenigingen, ontmoetingsruimte, leescafé, vreemde talen collectie.

CC DE HERBAKKER:

110 CC's namen deel aan de bevraging, met 26.339 respondenten. Voor Eeklo waren er 161 (waarvan 6 jongeren).

De voornaamste bevindingen:

- respondenten zijn tevreden tot zeer tevreden over personeel: vriendelijk en gastvrij CC
- 78% is tevreden tot heel tevreden over het aanbod
- CC bezoeken is vooral een sociaal gebeuren: 66% met partner, 50% met vrienden, 16% alleen
- meeste bezoekers koppelen een bezoek ook aan drink in het cultuurcafé
- 70% is tevreden over het prijsbeleid (77% Vlaanderen)
- 31% gaat naar CC's in de buurt omwille van een "beter aanbod" en omdat het tijdstip beter was (30%)
- Communicatie: brochure (73%), website (73%) en nieuwsbrief (35%) – flyers (2%)
- Brochure: merendeel kiest een papieren versie in de bus (83%).

12.3.5 Gesprekken

12.3.5.1 COMEET – Cultuuroverleg Meetjesland - 2019

Op 8 januari 2019 hadden we een gesprek met Rebecca Van Rechem, de coördinator van Cultuuroverleg Meetjesland. De vier grote activiteitsblokken van COMEET werden besproken:

Regiobib:

- gelijk reglement
- verschillende accenten in verschillende bibs

- collectiebeleid via 1 monitoringsysteem

Er is een eengemaakt bibliotheeksysteem (EBS), op Vlaams niveau

Bib moet in de toekomst inzetten op:

- belevingscentrum
- 2de woonkamer
- ontmoetingsruimte
- zelfontplooiing
- aandacht voor mediawijsheid en taal- & leesbevordering

Gaat nog 1/3 over boeken, maar ook over kennis opdoen, over ontmoeten,... Er is nog een hele weg af te leggen.

Erfgoed:

- hier is vroeger te weinig op ingezet
- Eeklo heeft werkgroep E.L.S: het is belangrijk om hier ruimte aan te geven (= insteek van vrijwilligers)
- erfgoed is te versnipperd, is te weinig ontsloten, heeft promotie nodig
- Intergemeentelijke Onroerend ErfgoedDienst = 11 van de 14 gemeenten. Dit zorgt voor overleg en afstemming. Door IOED zijn erfgoeddiensten vroeger betrokken bij ruimtelijke projecten. Zeker belangrijk om stedenbouwdiensten te betrekken en meer samen te werken.

Lokaal cultuurbeleid:

- = overkoepelende taak
- uitwisselen en daardoor efficiënter werken
- samen communiceren is van belang
- bredere weerklank van communicatie via COMEET dan via cultuurdiensten afzonderlijk.

Podia:

- verschillen tussen gemeenschapscentra en cultuurcentra
- de afspraken onderling lukken stilaan

UiTPAS: als we dit regionaal verder willen uitrollen moet er een trekker zijn. Detacheren van een personeelslid? Opsplitsen als de regio te groot wordt?

Cultuurparticipatie is van groot belang

Taak COMEET in toekomst:

- regierol voor Vlaanderen (= niet als actor optreden; decreet)
- actorrol opnemen met de gemeentelijke middelen
- in de toekomst zal minder projectmatig gewerkt worden; soms buiten het cultuurpalet (met alle mogelijke actoren), maar met cultuur als finaliteit
- aandacht voor jeugdcultuur, aandacht voor zorg- en welzijnssector
- streven naar klimaatvriendelijke cultuursector
- relatie natuur-cultuur

Trends inzake cultuurbeleving:

- versplintering
- verlamming (te veel aanbod)
- versmalling
- vervlakking
- verleiding (imago – events)

12.3.6 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

We maken deze oefening opnieuw begin 2023.

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Groot aanbod vanuit CC en bib	Cultuur soms te weinig zichtbaar in wijken
Goede accommodatie	Herbakkersplein wordt te weinig gebruikt
STIP als infopunt	Te weinig cultuur op kindermaat
Samen huizen van bib, CC en KA rond 1 plein	Te weinig creatief – te veel geprogrammeerd op voorhand
Ruime openingsuren van bibliotheek	ARC telt te veel oude leden
Intergemeentelijke samenwerkingen inzake cultuur: Comeet, Erfgoedbank, IOED	Bib heeft beperktere collectie dan in vergelijkbare steden
Actieve Adviesraad voor cultuur (ARC) en werkgroep Erfgoed, Landschap en stadsontwikkeling (E.L.S)	CD-collectie in bib zo goed als verdwenen
Uitgebreid en deskundig team	Bib niet open over de middag
Aantrekkelijke buitenruimte aan ABC-site	Veel baliepermanentie noodzakelijk
Groot aanbod naar scholen (voorstellingen, bib,...)	Te weinig samenwerking met Zonneheem
Aandacht voor participatie in cultuur vanuit verschillende leeftijds- en kansengroepen	Nog te weinig samenwerking tussen CC's en GC's in buurt
Samenwerkingen met sportdienst, jeugdendienst, KA, BKO	Te weinig ruimte in accommodatie voor burgerinitiatief
Samenwerking met De Kring, Asielcentrum, N9, ...	Erfgoed wordt te weinig ontsloten
Aparte programmabrochure	
Veel eigen programmatie in CC, bib, erfgoed, ...	

12.3.7 Externe documenten

12.3.7.1 Uit: Cultuurcontentement – bevraging 2017

Van deze Vlaamse bevraging werd voor Eeklo een apart rapport opgemaakt (102 respondenten – mannen gemiddeld 64 jaar, vrouwen gemiddeld 51 jaar). Door deze toch wel hogere leeftijd moeten we de resultaten ook vanuit deze doelgroep interpreteren.

Welke zaken kwamen uit de bevraging?

- Er is te weinig ruimte om aan cultuur te doen
- Er zijn te veel administratieve verplichtingen
- Het aanbod van de bib kan nog beter
- De openingsuren van de bib zijn ok
- Beroep doen op infrastructuur van het CC is niet zo eenvoudig

- Eeklo zet weinig in op erfgoed (investeren / promoten)
- Voor burgerinitiatieven en verenigingen is er volgens de respondenten minder ruimte en minder subsidie (in vergelijking met Vlaanderen)
- Er wordt onvoldoende aandacht gegeven aan kunstenaars en schrijvers
- Er zijn te weinig kansen voor nieuw talent
- De Eeklose respondenten vinden dat er te weinig info wordt gegeven over cultuur in de regio
- Meer aanbod voor mensen met een andere culturele achtergrond is belangrijk, maar het is te beperkt.

12.3.7.2 Uit: Ambitienota Cultuurwijs Meetjesland – Memorandum COMEET 2019-2024

In het voorjaar van 2018 maakte Cultuuroverleg Meetjesland (COMEET) een ambitienota voor de regio. Hieronder zijn de ambities letterlijk weergegeven.

“1. Cultuur horizontaal en cruciaal

Laat iedereen de kracht van cultuur erkennen en geef het in je lokaal bestuur de prioritaire plaats die het verdient.

Cultuur is de ‘lijm’ tussen alle andere domeinen van het maatschappelijke leven en loopt dus ook idealiter als een horizontale, transversale lijn doorheen de planning van je lokaal bestuur. In een dergelijk holistisch model is cultuur voor iedereen een automatische reflex, een toetssteen waarbij men steeds uitgaat van het menselijk kapitaal en het potentieel, en het inzicht dat het proces vaak belangrijker is dan het resultaat.

Lokaal actiepunt:

Maak een bewuste keuze voor de bevoegdheid cultuur in het schepencollege; bv. een vrijetijdsschepen die op die manier een slagkrachtig en geïntegreerd beleid kan voeren; of kies voor een uitdagende combinatie van cultuur met de bevoegdheden economie, toerisme, digitalisering, innovatie, onderwijs of mobiliteit. Of kies radicaal voor schepenbevoegdheden die eerder gelijklopen aan de strategische doelstellingen in de Beleids- en Beheerscyclus waardoor cultuur in ieders portefeuille komt en dus ook ieders verantwoordelijkheid is.”

“2. Een sterke visie voor cultuur

Een slagkrachtig en performant cultuurbeleid vertrekt vanuit een coherente en gedragen visie, waaraan de nodige middelen gekoppeld worden. Op die manier voorzie je een duurzaam beleid, een duidelijk afwegingskader voorbij de waan van de dag en ad hoc beleid. Vanuit een sterk verhaal maak je makkelijker de koppeling naar ondersteuning in mensen en middelen. Bovendien beschikt de cultuursector (t.o.v. andere beleidssectoren) al jarenlang over veel expertise in de opmaak van beleidsplannen. Maak daar dankbaar gebruik van.

Lokale actiepunten:

- 1. Een wervend visietraject voor een lokaal cultuurbeleid op maat van je gemeente opzetten, in echte interactie met de inwoners. Ga het debat niet uit de weg.*
- 2. De visie en bijhorende actiepunten verankeren in de Beleids- en Beheerscyclus 2020-2025*
- 3. De visie helder en op permanente basis communiceren naar je inwoners en hen responsabiliseren*
- 4. Bescheiden maar doortastend faciliteren en coachen van wat van onderuit ontstaat*
- 5. Een regierol opnemen voor de hiaten of ‘the missing links’.*

Regionaal actiepunt:

Afstemming of toch zeker een open dialoog tussen de collega’s cultuurschepenen in een regionaal verband, want een burger denkt niet in gemeentegrenzen als het op cultuuraanbod aankomt.”

“3. Investeren in cultuur

Cultuur moet de ruimte krijgen om zich verder te ontwikkelen en dat vergt nu eenmaal **middelen op maat**. Dat kan zowel financieel, infrastructureel, materieel als op personeelsvlak zijn. De visie op het cultuurbeleid plaatst die in een logische context en gaat automatisch uit van de ‘terugverdieneffecten’ van de investeringen. Wees je bewust van het feit dat kosten voor bv. de verdere digitalisering wellicht vrij hoog kunnen oplopen, maar nu eenmaal broodnodig zijn, ook in de cultuursector. Maar misschien opent een verkenning van de mogelijkheden van de deeleconomie wel nieuwe perspectieven? Delen is het nieuwe hebben...

Lokaal actiepunt:

Het engagement nemen om de cultuurmiddelen in het Gemeentefonds zélf ondubbelzinnig te bestemmen voor culturele werkingen.

Regionale actiepunten:

1. Het engagement nemen met de gemeenten in de regio Meetjesland om de cultuurmiddelen in het Gemeentefonds zélf te bestemmen voor cultuur en op die manier als cultuurregio een krachtig en positief signaal geven aan je inwoners én aan Vlaanderen.
2. Investeren in regionale culturele projecten, trajecten en expertise voor zowel het culturele middenveld als de cultuurprofessionals.”

“4. Innovatie en duurzaamheid voor cultuur

Een toekomstgericht cultuurbeleid heeft **voldoende oog voor duurzame innovatie en losse experimenten**: bv. qua ideeën, qua plekken, initiatiefnemers of modellen, ... Cultuur ‘met een hoek af’ moet kunnen... Ook ‘dwarsliggers’ mogen meedoen.

Geef daar als beleid ademruimte en kansen voor.

Intergemeentelijke samenwerking via COMEET is hier een mogelijke hefboom (cfr. de nieuwe rol in het Decreet Bovenlokale Cultuurwerking en het erfgoedconvenant) en een facilitator die deze meer intensieve trajecten kan helpen slagen.

Een duurzame cultuursector kan bovendien alleen maar een klimaatvriendelijke sector zijn. Ook die omslag vergt een aantal nodige initiatieven, waarvan sensibilisering en infrastructuraanpassingen de logische eerste stappen zijn.

Lokale actiepunten:

1. Maak van je bestaande cultuurinfrastructuur plekken die ‘digiproof’ én klimaatgezond zijn.
2. Maak van je cultuurinstellingen en -verenigingen een mede-actor en voortrekker in het klimaatverhaal.
3. Maak ook werk van een visie op erfgoed die zorg, waardering en (doordachte) bewaring ervan mogelijk maakt.

Regionaal actiepunt:

Laat onze regio geen uitvalsbasis zijn voor cultuurbeleving in Gent of Brugge, maar behoud en versterk het imago van de streek als van een zelfstandige, actuele en betekenisvolle cultuurplek.”

“5. De juiste plek voor cultuur

Cultuur staat gelijk met ontmoeten en dat kan in de openbare ruimte, op straat, in de parken, online, in horecagelegenheden of pop-ups maar evenzeer heb je vaak nood aan een rustige **aparte plek met de juiste faciliteiten**. Dit geldt bv. op de eerste plaats voor een bibliotheek. De resultaten van Cultuurcontentement toonden aan dat een bib nog voornamelijk verankerd is in de lokale gemeenschap. De kansen op leesbevordering en vorming in mediawijsheid slinken zienderogen als kinderen bv. niet op een veilige manier met de fiets zelfstandig naar de bib in hun dorp kunnen.

Dit neemt niet weg dat het interessant kan zijn om verschillende functies te clusteren in één gebouw en op die manier nieuwe allianties te zien ontstaan, bv. een bib met een jeugdhuis of een wijkcentrum, een gemeenschapscentrum met een vormingsorganisatie of co-working space, Ook cultuurcentra evolueren steeds meer van een ‘zalencentrum’ naar creatieve hubs, waarbij alle betrokkenen mede-actor worden. De eerder eenduidige cultuurinstellingen van vroeger worden steeds meer flexibele netwerkorganisaties. Idealiter volgt de infrastructuur die trend. Form follows function...

Lokale actiepunten:

1. Behoud van een kwaliteitsvolle bibdienstverlening in elke leefkern
2. Behoud of creatie van een multifunctionele culturele ontmoetingsplek in elke leefkern
3. Benut ten volle de creatieve mogelijkheden die een goed geolied, competent en breedgericht cultuurcentrum in huis heeft.

Regionale actiepunten:

1. Kansen geven aan Regiobib Meetjesland om zich verder te ontwikkelen als netwerkbibliotheek met een gecentraliseerde back office dienstverlening.
2. Ondersteunen en verder actief stimuleren van een meer doorgedreven samenwerking tussen de cultuur- en gemeenschapscentra in de regio.”

“6.Participatie en engagement in cultuur activeren en waarderen

Het is de taak van een lokaal bestuur om te monitoren waar (culturele) noden en behoeften zitten en of er niet ongewild mensen uit de boot vallen. **Cultuurbeleving als grondrecht voor iedereen zou een expliciet uitgangspunt moeten vormen** van je cultuurbeleid. Ook verenigingen staan meestal open voor die solidaire benadering. Veel socio-culturele verenigingen zijn daarom voorstander van het systeem van UiTPAS Meetjesland.

Het is trouwens nog altijd zo dat het merendeel van de vrijwilligers voor cultuur zich binnen verenigingen bewegen. Een goede interactie met de vrijwilligers in je gemeente vereist evenzeer een afsprakenkader. Vrijwilligers zijn geen professioneel personeel en mogen dus een omgang op maat verwachten. Vanuit vragen als: Hoe professioneel moeten/mogen ze zijn? Betekent vrijwilliger zijn ook een vrijblijvend engagement of juist niet? Hoe kom je tot een inspirerende en dynamische wisselwerking tussen professionelen en vrijwilligers? Maar evenzeer is het zaak alert te zijn voor een eventuele overbevraging van vrijwilligers. Personeelstekort mag geen excuus zijn om taken over te dragen!

Tip: organiseer vormingen voor beide groepen tegelijk en draag ervoor zorg dat vrijwilligers met een gerust hart kunnen werken binnen een kader dat omwille van de toegenomen complexiteit wordt ‘afgedekt’ door de professionele medewerkers.

Ook de bestaande cultuurraden kunnen – al dan niet in een aangepaste vorm (bv. thematisch) – een waardevolle toetssteen en aanvulling zijn op het lokaal cultuurbeleid. Als permanente organen zit hun meerwaarde t.o.v. losse burgerbewegingen o.m. in het feit dat ze een tegengewicht of zelfs een filter kunnen vormen voor ad hoc vragen en zich kunnen focussen op de lange termijn doelstellingen. Ze vormen ook een ideaal experimenteerplatform om bv. een deel van het gemeentelijke cultuurbudget in hun beheer te geven.

Lokale actiepunten:

1. Voorzie in voldoende cultureel personeel met specifieke expertises dat de vrijwilligers adequaat kan ondersteunen.
2. Ga open met de cultuurraad en verenigingen in gesprek over een complementaire samenwerking, in een gepaste vorm, en maak duidelijke afspraken.
3. Een uitgebalanceerd en kwaliteitsvol vrijwilligersbeleid uitwerken met duidelijke verwachtingen, do’s and don’ts (ook voor de nieuwe vormen van burgerparticipatie) en de daarbij horende gemeentelijke ondersteuning en waardering
4. Bewerkstellig de instap van je gemeente in UiTPAS Meetjesland, met de ondersteuning van COMEET.”

“7.Samenwerking en wisselwerking lokaal-bovenlokaal

1 + 1 = 3, dat weet de cultuursector als geen ander. Ook in de nieuwe legislatuur zal het zaak zijn om **slim de krachten en de middelen te bundelen**. In die zin zullen ook de fusiebewegingen (en andere samenwerkingsverbanden) in onze regio allicht interessante inzichten en resultaten opleveren. Belangrijk bij samenwerken blijft evenwel het inzetten op mensen en deskundigheid.

Dit verloopt zowel structureel als organisch in een netwerkmodel of ondersteuningsplatform zoals COMEET. Op die manier vormen mensen een community waarin ze getriggerd worden, waarin ze

ervaringsuitwisseling en coaching vinden. Zo ontstaat complementariteit tussen verschillende niveaus: kennis en ondersteuning in een bovenlokaal centraal netwerk, maar de concrete werking en uitvoering lokaal-decentraal.

Ook de regionale opdracht van cultuurcentra kan gedijen onder een dergelijke koepel waar bv. bovenlokaal back-office processen, communicatie en ondersteunende diensten uitgewerkt worden. Maar waar ook oog is voor bv. hiaten in de regionale programmatie, voor kennisdeling, financiële afstemming en talentontwikkeling.

Regionaal actiepunt:

Erkennen van de kwalitatieve win-wins door de samenwerking binnen het cultuurnetwerk COMEET en de projectvereniging verlengen voor een nieuwe beleidsperiode.”

12.3.7.3 IOED – Intergemeentelijke onroerend erfgoed dienst

11 gemeenten in het Meetjesland werken samen inzake bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed. Veneco, Comeet en Regionaal Landschap Meetjesland stellen hiervoor hun expertise ter beschikking.

Er wordt gewerkt rond drie thema's: bouwkundig erfgoed, archeologie, landschappelijk erfgoed met een specifieke dienstverlening per discipline maar ook een overkoepelende werking met integratie van deze drie thema's.

Algemene dienstverlening

- Kennis- en expertiseopbouw
- Aanspreekpunt voor de besturen en loketfunctie
- Aandacht voor vrijwilligers- en publiekswerking

Dienstverlening bouwkundig erfgoed

- Expertiseverslagen bij sloopvergunningen of functiewijziging van vastgesteld erfgoed,
- Actuele inventaris van het bouwkundig erfgoed
- Waarderen van inventarisitems

Dienstverlening landschappelijk erfgoed

- Expertiseverslag bij kap van vastgesteld erfgoed

Dienstverlening archeologie

- Archeologische trajectbegeleiding

12.3.7.4 Uit: Memorandum Boekenoverleg (2018)

- *“Bibliotheken zijn een essentieel onderdeel van een rijk lokaal cultuurbeleid: laagdrempelig, participatiebevorderend, ontmoetings-, leer en geheugenplek; rol in mediawijsheid en digitale geletterdheid*
- *Leesbevordering en leesplezier zijn in een schoolse omgeving van het grootste belang*
- *Aansporen van CC's om meer in te zetten op woord en literaire activiteiten*
- *Beleidsdomeinoverschrijdend inzetten op het Actieplan Leesbevordering (iedereenleest.be)*
- *Boeken en letteren hebben een grote meerwaarde voor stadsontwikkeling en lokale economie (samenwerking met cultuurhuizen, ontmoetingsplekken, evenementen, literair erfgoed).”*

12.3.7.5 Uit: Special cultuur – Lokaal januari 2018

Enkele aandachtspunten en trends:

- *Cultuur draagt bij aan welzijn, mildert ziektefenomenen, maakt kinderen rustiger, leidt tot betere schoolresultaten, voedt de maatschappelijke discussie en versterkt de solidariteit*

- *Cultuur = meerwaardegedreven*
- *CC's zijn meer en meer aanbieders van podia en investeren veel minder in creatie. Keuze: minder cultuur aanbieden of meer zelf gaan ontwikkelen omwille van minder middelen*
- *CC's moeten naast lokale creatie ook mensen helpen om het kleinschalige te doorbreken en hun via educatie zin geven om naar grote cultuurcentra te trekken*
- *Over de grenzen kijken, participeren aan verschillende lagen van cultuurbeleving is belangrijk*
- *CC's hebben een belangrijke rol om mensen ertoe aan te zetten over de grenzen van hun stad te kijken. We programmeren nu te veilig en te oppervlakkig.*
- *Cultuur brengt mensen samen, het is een goed tegengewicht voor het competitieve dat vaak in sport zit*
- *Cultuur naar buiten brengen!*
- *Besturen werken meer omgevingsgericht en zoeken lokale antwoorden: hierbij kan co-creatie een belangrijke rol spelen en kunnen burgers en bestuur de cultuur opentrekken naar andere sectoren (evenementen, toerisme, senioren,...)*
- *Helder subsidiereglement voor standaardzaken met daarnaast een impulssubsidie om te prikkelen en dwarsverbindingen te leggen*
- *Geen afgewerkt programmaboekje*
- *De tijd waarin je enkel via specialisatie binnen een niche tot iets goeds kon komen is voorbij: dit vereist dwarsverbindingen tussen subniches zoals erfgoed en gemeenschapscentra, maar ook met andere sectoren*
- *Lokaal bestuur moet meer regisseren*
- *CC: streven naar samenwerking, verbreding, verdieping – naar buiten trekken of de wereld binnenhalen*
- *CC = knooppunt in een lokaal en bovenlokaal kunst- en cultuurnetwerk*
- *Cultuurspreiding: afstemming tussen CC's in buurt – inzetten op gezamenlijke communicatie, kennisdeling, financiële afstemming en talentontwikkeling*

- *kennis en info delen en verspreiden, de lokale gemeenschap sterker maken zijn kernopdrachten van de bib, maar wel op een andere manier: vroeger via de collectie, nu is de bib vooral een netwerkorganisatie die samenwerkt met verenigingen, scholen, burger*
- *Bib = community-organisatie: meer online, samenwerkingsverbanden, deeleconomie*
- *Meer loskomen van de collectie*
- *Bib = snijpunt van cultuur, onderwijs en welzijn*
- *Taak bib: als laagdrempelig punt mensen wegwijs maken in digitale platformen van de stad*
- *Bib moet inzetten op co-creatie, delen van competenties en kennis*
- *Bib = plaats van ontmoeting, grote publieksruimtes, ateliers, kruisbestuiving (laboratorium voor ideeën)*

12.4 Toerisme

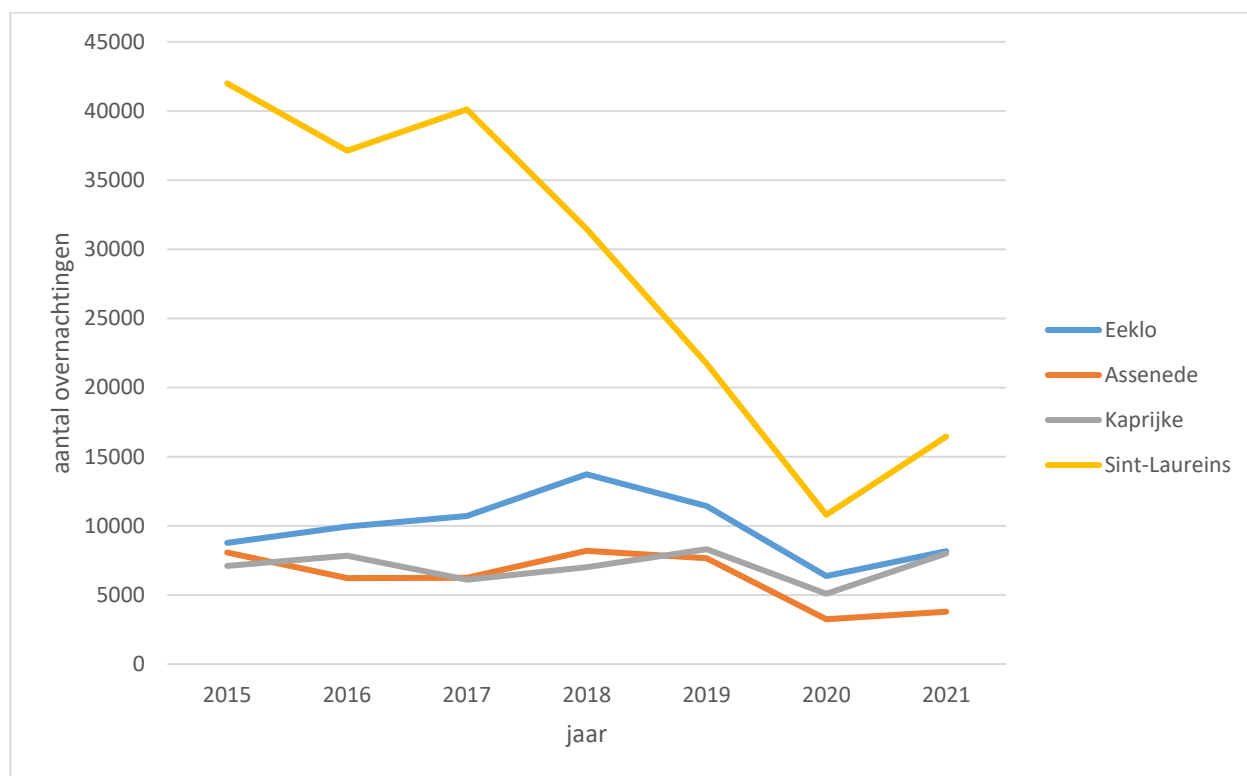
12.4.1 Cijfergegevens

Eeklo heeft in 2022 15 overnachtingsmogelijkheden, verdeeld over 4 B&B's, 1 hotel, 9 vakantiewoningen en 1 kamergelateerd logies. Deze zijn goed voor in totaal 98 bedden (november 2022 - bron: <https://www.toerismevlaanderen.be/logiesaanbod>). Dit zijn 4,4 bedden per 1.000 inwoners. Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 66,5 bedden per 1.000 inwoners. Voor de Belfiuscluster is dit 31,1; voor Assenede 13,3; voor Kaprijke 80 en voor Sint-Laureins 132,6.

Eeklo telde in 2021 8.171 overnachtingen, dat zijn 379,2 overnachtingen per 1.000 inwoners. In 2019 was dit nog 540,4 (pre-corona). De score voor 2021 is toch heel wat lager dan bijvoorbeeld de Belfiuscluster (1.928,9 overnachtingen per 1.000 inwoners), Kaprijke (1.228,5) en Sint-Laureins (2.376,2). Assenede zit op 263,6.

Het aantal overnachtingen daalt uiteraard spectaculair in 2020, maar alle gemeenten herpakken zich al in 2021.

grafiek 108 Aantal overnachtingen in Eeklo en buurgemeenten – 2015 tot 2021

Tussen 2008 en 2009 is er een forse daling van het aantal overnachtingen in Eeklo. Eenzelfde grote daling zien we tussen 2014 en 2015 (sinds 2015 gebruikt de FOD Economie alleen nog cijfers van vergunde, aangemelde of erkende logies koninklijk besluit van 12 januari 2015). Daardoor daalt het aantal bevraagde logies van sommige types sterk (bijv. jeugdlogies, campings, vakantiecentra voor volwassenen). Vanaf 2015 is er opnieuw een stijging, tot corona roet in het eten gooit. Vanaf 2021 is er weer een lichte stijging merkbaar.

grafiek 109 Aantal overnachtingen (absoluut + per 1.000 inwoners) in Eeklo – 2001 tot 2021

Gemeente	Jaar	Aantal overnachtingen	Aantal inwoners	Aantal overnachtingen per 1.000 inw
Eeklo	2001	12.791	18.970	674,28
Eeklo	2002	10.707	19.029	562,67
Eeklo	2003	11.294	19.061	592,52
Eeklo	2004	13.527	19.234	703,29
Eeklo	2005	15.328	19.353	792,02
Eeklo	2006	17.275	19.535	884,31
Eeklo	2007	18.242	19.645	928,58
Eeklo	2008	19.741	19.825	995,76
Eeklo	2009	12.377	19.940	620,71
Eeklo	2010	13.147	20.043	655,94
Eeklo	2011	14.213	20.187	704,07
Eeklo	2012	13.047	20.274	643,53
Eeklo	2013	13.907	20.329	684,10
Eeklo	2014	15.235	20.449	745,02
Eeklo	2015	8.774	20.551	426,94

Eeklo	2016	9.956	20.561	484,22
Eeklo	2017	10.700	20.708	516,71
Eeklo	2018	13.724	20.890	656,97
Eeklo	2019	11.420	21.134	540,4
Eeklo	2020	6.366	21.285	299,1
Eeklo	2021	8.171	21.775	379,2

(bron: Algemene Directie Statistiek (STATBEL) – ABB)

Het aantal overnachtingen in Eeklo in 2021 (8.171) maakt 6,6% uit van het aantal overnachtingen in het Meetjesland. In het Meetjesland waren er in 2021 in totaal 44.279 aankomsten en 123.297 overnachtingen. In 2018 was dit nog 111.174 aankomsten, goed voor 240.509 overnachtingen. In coronajaar 2020 zitten we aan 32.753 aankomsten en 94.423 overnachtingen.

Bezoekers infokantoor Huysmanhoeve:

2021: 2.073
 2020: 990
 2019: 3.109
 2018: 4.521
 2017: 3.892
 2016: 3.044

12.4.2 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

We maken deze oefening opnieuw begin 2023.

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Cafés en restaurants als toeristische trekpleister in Meetjesland	Weinig uitgebouwd toeristisch beleid
Toeristische infobalie in STIP	Te weinig inspelen op cultuurhistorische troeven
Veel evenementen zorgen voor bruis	Veel evenementen vragen veel personeelsinzet buiten normale werkuren
Uitleendienst van materialen	Drie uitleendiensten bij de stad, verspreid inzake locatie, reglement,...
Toeristische trekpleisters als Huysmanhoeve, het Leen, jachthaven,...	
Markten: wekelijkse markt, Tamboermarkt, dag van de markt, jaarmarkt, ...	

12.4.3 Gesprekken

12.4.3.1 Toerisme Meetjesland – december 2018

Er was op 19 december 2018 een gesprek met Erik Hennes, de coördinator van Toerisme Meetjesland.

Toerisme Meetjesland werkt voor de gemeenten in het Meetjesland en bouwt een toeristische planning uit, onder de vleugels van Toerisme Oost-Vlaanderen. Toerisme Meetjesland is gevestigd in de gebouwen van de Huysmanhoeve in Eeklo. Ze hebben elk jaar een aantal terugkerende campagnes: Glutenvrij Meetjesland, Winter in het Meetjesland, Uit in het Meetjesland. Daarnaast organiseren zij logies- en evenementenoverleg voor de regio. Er werd de afgelopen jaren een nieuwe fietsnetwerkaart uitgegeven, elk jaar is er een nieuwe toeristische gids.

Er werd in 2017 een onderzoek gedaan naar de vakantieganger in Vlaamse regio's. 4.000 enquêtes werden ingevuld. Hieronder enkele bevindingen voor het Meetjesland:

- Belgische en Nederlandse vakantiegangers besteedden in het Meetjesland samen € 6,2 mio in 2017
- Motivatie voor vakantie in het Meetjesland: 55% om te fietsen, 42 % voor landschap en omgeving, 40% voor de rustige vakantie
- De kenmerken van het Meetjesland die worden aangehaald zijn – met de hoogste score – rust, mooi landschap en natuur, recreatief fiets- en wandelaanbod. De laagste score is weggelegd voor cultureel-historische aantrekkelijkheid
- Beter in vergelijking met andere regio's is de rust; minder goed is de kindvriendelijkheid en het cultureel-historisch aantrekkelijke
- Wat doen toeristen specifiek in het Meetjesland? 66% gaat op café of doet een terrasje, 59% gaat op restaurant, 44% rust vooral uit, 39% proeft van streekproducten
- Vanuit het Meetjesland wordt vaak eens uitgeweken richting Nederland
- 83% was uiterst tot zeer tevreden over de bestemming. De hoogste tevredenheid bevond zich in de categorie van de b&b's. Er was hoge tevredenheid over de natuur en omgeving; er was ruimte voor verbetering in het aanbod restaurants en cafés en in het aanbod van evenementen.

Eeklo is gelinkt met cultuur, minder met andere aantrekkingspunten van regio (rust en natuur); minder goed scoren voor erfgoed en culturele elementen, betekent dat er inspanningen nodig zijn om Eeklo op de toeristische kaart te zetten.

Een voorstel is om typische zaken van Eeklo uit te bouwen in dagtrips: kleine straatjes, streekproducten, textiel, meubelnijverheid, met zowel aandacht voor binnen- als buitenaccenten. Hiervoor wordt best een ruimte voorzien.

Eeklo ligt centraal in het Meetjesland en is er een deel van, dus de kwestie is om ze beide te promoten. Een toeristisch kantoor in de stad is nodig en kan ook nieuwe functies krijgen.

De wisselwerking met de horeca is ok, maar we kunnen er altijd meer op inzetten (aandacht voor samenwerking met lokale economie).

Eeklo heeft weinig verblijfsmogelijkheden: een goed toeristisch beleid is nodig, dan komt later de vraag naar verblijfsmogelijkheid vanzelf wel.

Waar staat een goed toeristisch beleid voor volgens Toerisme Meetjesland?

- Lokale opvolging (lokale economie – toerisme - ...)
- Nieuwe ideeën uitwerken
- Infopunt
- Toeristisch potentieel zien in cultuur, economie,... (minder in sport)
- Fier zijn op Eeklose toppers (Huysmanhoeve, Jachthaven,...)
- Werkgroep samenstellen vanuit basis (soort van 'toeristische raad')
- Promoten als deel van het geheel, als toegangspoort
- Vertrekken vanuit de eigenheid en de identiteit van de streek
- Focus op toerisme vanuit 'leisure' motief / aandacht voor belevingslijnen

Strategisch beleidsplan voor toerisme:

- Inzetten op basiswaarden
- Optimaliseren van kernproducten in de stad: beeldkwaliteit, mobiliteit, signalisatie, toegankelijkheid, cultuur & erfgoed, (innovatieve) logies, schopping / horeca, inzetten op MICE?
- Beleven van openbare ruimte (stadsvernieuwing, fietsen, wandelen, lokale economie,...)
- Professionalisering in huis: marketing, netwerken, intern afstemmen, ...

Trends voor toerisme in de toekomst:

- Duurzaamheid: toerisme draagt bij aan het verbeteren van de planeet: passie, bijdragen aan buurt, aan projecten; transformatie is noodzakelijk
- Aandacht voor sociaal beleid: wat kunnen we in het Meetjesland zelf doen? (samenwerking met De Kring – Rap op Stap)

- Matchen van een toeristisch aanbod en de kansarme groepen
- 'Florerende gemeenschappen': *mogelijkheden in toerisme om gemeenschappen te versterken tot florerende bestemmingen. Bestemmingen met aandacht voor de beleving van de gast, maar meteen ook voor de plek zelf, de eigenheid ervan, de gastheren en de inwoners. Toerisme dus dat van onderuit groeit met respect voor en samen met bewoners..* (website Toerisme Vlaanderen)
- Traject Toerisme Transformeert: De beleving van reizen verandert reizigers, plaatsen die ze bezoeken, mensen en lokale gemeenschappen die deze plekken 'maken' en bewonen. Toerisme is dus meer dan economie. Dat 'meer' willen we onderzoeken en vormgeven in het traject 'Toerisme Transformeert'. Hoe kunnen we dat 'meer' stimuleren opdat alle betrokkenen binnen het toeristisch systeem hier maximaal voordeel uit halen? Nieuwe inzichten op dit vlak moeten richting aan het toekomstig toeristisch beleid in Vlaanderen geven. (website Toerisme Vlaanderen)

12.4.4 Externe documenten

12.4.4.1 Uit: Toekomstplan toerisme in het Meetjesland 2021-2026 – samen naar een florerend Meetjesland

Het Toekomstplan is van, voor en door iedereen die van ver of dicht met toerisme te maken heeft en bijdraagt aan toerisme in het Meetjesland. Dit vanuit:

- 372 verhalen van bezoekers, (toeristische) ondernemers en inwoners over hun toeristische ervaringen in het Meetjesland en 172 tips
- gesprekken met de 9 gemeentebesturen van de gemeenten in het Meetjesland over hoe toerisme in hun gemeente kan bijdragen aan het versterken van de regio
- evoluties in de wereld op het vlak van toerisme.

Het Toekomstplan kreeg 14 transitiepaden. De eerste zes zijn de meest zichtbare, de overige acht zijn meer methodisch.

Transitiepad 1: Stilte, rust en authenticiteit

Transitiepad 2: Ambassadeurs

Transitiepad 3: Dorpen verbinden landschappen verbinden dorpen

Transitiepad 4: Verhalend erfgoed

Transitiepad 5: Iedereen welkom! Welkom aan iedereen!

Transitiepad 6: Klimaatgezond ondernemen

Transitiepad 7: Co-creatie

Transitiepad 8: Grenzen doorbreken

Transitiepad 9: Samenwerkingen zoeken

Transitiepad 10: Een verhalend merk: de authenticiteit en échtheid van onze streek wordt doorgetrokken in onze communicatie en marketing met aandacht voor de draagkracht van de plek.

Transitiepad 11: Administratieve vereenvoudiging

Transitiepad 12 Kleine initiatieven clusteren

Transitiepad 13: Aandacht voor kwaliteit

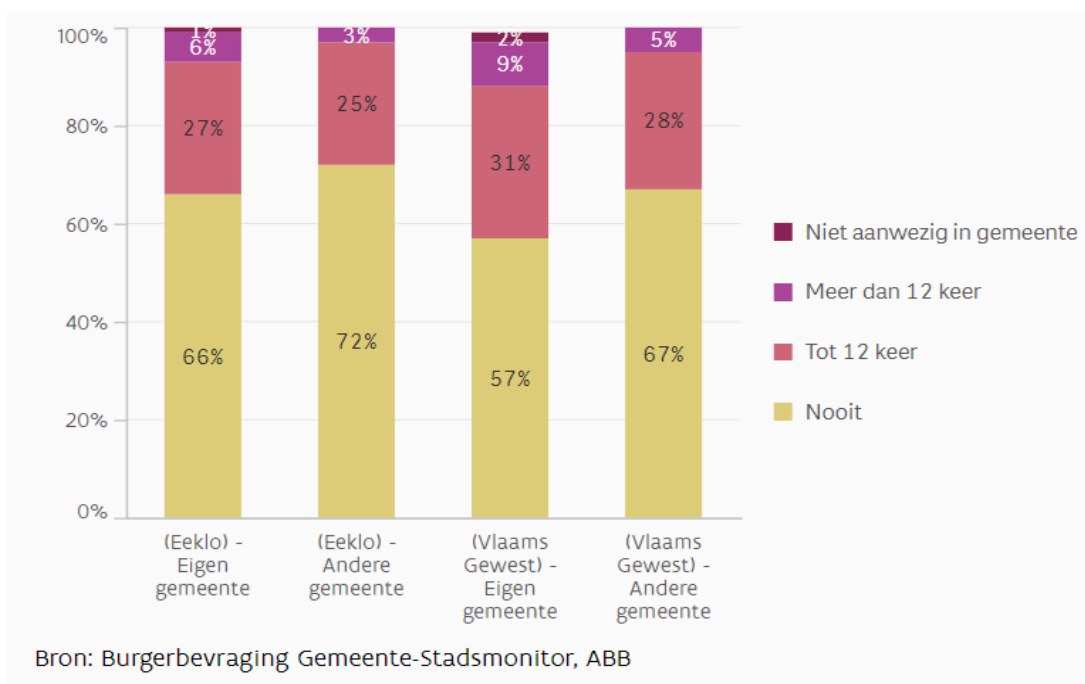
Transitiepad 14 Meetkaders: verhalend werken en (nieuwe) meetkaders helpen ons bij de verdere ontwikkeling en monitoring van bestaande en nieuwe initiatieven.

12.5 Jeugd

12.5.1 Cijfergegevens

33% van de Eeklonaren bezocht in 2020 af en toe tot vaak een speeltuin/speelplein in eigen stad (dit was in 2017 nog 50%). 28% doet dit (ook) in een andere gemeente. In Assenede gaat 21% naar een speeltuin/speelplein in eigen gemeente, in Sint-Laureins 34%, in Kaprijke 43%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 38% in eigen gemeente en 32% elders.

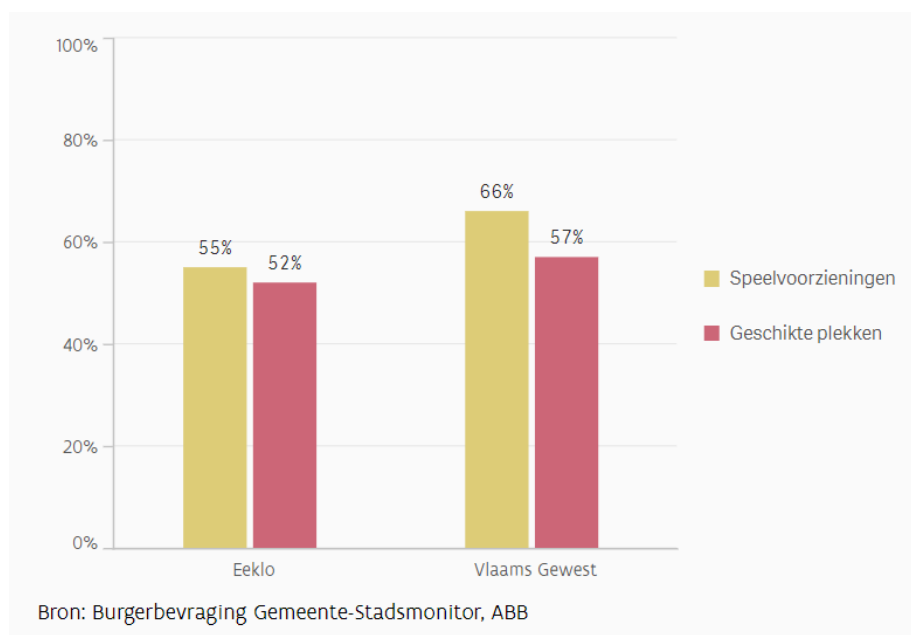
grafiek 110 *Bezoek speeltuin of speelplein in eigen / andere gemeente (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020*

52% van de Eeklonaren vond in 2020 dat er voldoende geschikte plekken zijn voor de jeugd (was 49% in 2017). In Kaprijke is dit 62%, in Sint-Laureins 56%, in Assenede 42%. Het Vlaamse gemiddelde is 57%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo behalen 59%.

Wat de leeftijdsgroep tot 12 jaar betreft, zijn er in Eeklo 55% inwoners die vinden dat er voldoende speelvoorzieningen aanwezig zijn. In de buurgemeenten zien we volgende tevredenheidsscores: 80% voor Kaprijke, 63% voor Sint-Laureins en 44% voor Assenede. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 66%, net als het Vlaamse Gewest.

grafiek 111 *Voldoende speelvoorzieningen en geschikte plekken voor de jeugd (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020*

12.5.2 Kencijfers eigen diensten

tabel 53 Kencijfers jeugd Eeklo – 2018, 2019, 2020 en 2021

	2018	2019	2020	2021
aantal speelpleintjes	13	13	13	13
aantal materialen uitleendienst	24 verschillende unieke materialen	24 verschillende unieke materialen	24 verschillende unieke materialen	24 verschillende unieke materialen
aantal dagen speelpleinwerking / vanaf zomer 2019: GEKKO	33	34	48	33 (niet paas- en herfstvakantie)
aantal unieke deelnemers aan speelpleinwerking	264	403	185	167
totaal aantal deelnemers aan speelpleinwerking per dag	89 per dag gemiddeld	83 per dag gemiddeld	61 per dag gemiddeld	86
aantal vormingsuren voor scholen	42	50	0	0
aantal bereikte leerlingen via vormingen	355	392	0	0
aantal unieke deelnemers aan Hit the City	16	24	28	41
totaal aantal deelnemers aan Hit the City per dag	7 per dag gemiddeld	273 in totaal; 7 per dag gemiddeld	442 in totaal; 10 per activiteit gem.	26 per activiteit (gemiddeld)
aantal unieke deelnemers aan Roefel	143	121	0	0
totaal aantal deelnemers aan Roefel per dag	58 per dag gemiddeld	56 per dag gemiddeld	0	0
aantal unieke deelnemers aan wijkwerking	93	98	79	83
totaal aantal deelnemers aan wijkwerking per dag	15 per dag gemiddeld	18 per dag gemiddeld	15 per dag gemiddeld	19 per dag gemiddeld
aantal jongeren begeleid voor Brugtrajecten / Aanloopfase	32 brugprojecten(schooljaar 2017-2018)	57 brugprojecten (schooljaar 2018-2019)	45 in Aanloopfase (schooljaar 19-20)	77 in Aanloopfase (schooljaar 20-21)
totaal subsidiebedrag uitbetaald aan jeugdverenigingen	€ 16.000 werkingsmiddelen	€ 16.000 werkingsmiddelen	€ 16.000 werkingsmiddelen + 50% noodfonds	€ 16.000 werkingsmiddelen + 50% noodfonds
aantal gesubsidieerde jeugdverenigingen	5	5	5	5
aantal keren zaalverhuur kubiek	54 (zowel intern als extern)	63	66	56
Aantal keren verhuur Blokhutten				41
aantal uitleningen materiaal	177 unieke uitleningen (soms diverse materialen)	183	68	49

In 2020 was er door corona geen Roefel. Minder kinderen bezochten het speelplein (GEKKO) omwille van vastgelegde bubbels. Voor de jongerenwerking van Hit The City waren er dan weer veel jongeren.

2021 was nog een coronajaar, want de GEKKO-werking was niet toegestaan in de paasvakantie. Vormingen op scholen werden ook nog niet georganiseerd. Een aantal verhuringen van gebouwen en materialen werd geannuleerd.

12.5.3 Interne documenten

12.5.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Jeugd

- kinderen en jongeren zijn **partners** doorheen het beleid en in verschillende beleidsdomeinen (participatie! – horizontale jeugdreflex)
- een jeugddienst is de **voelspriet** voor een lokaal bestuur en een spreekbuis voor de jongeren
- inzet op **vrijtijdsaanbod voor tieners**

- aandacht voor ondersteuning van **jeugdbewegingen** op financieel en inhoudelijk vlak
- blijven inzetten op **tewerkstellingsprojecten** voor schooluitval via jeugddienst

12.5.3.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

De Eeklose jeugddienst wil een laagdrempelige dienst zijn voor alle kinderen en jongeren (ook de niet-georganiseerde en kwetsbare jeugd). De jeugddienst biedt kansen zodat geen enkel kind of jongere uit de boot dreigt te vallen. De dienst heeft hierbij oog voor sociale cohesie en netwerkvorming waarbij ook ouders en gemeenschapsvorming belangrijke aandachtspunten zijn.

De jeugddienst is een schakel tussen het lokaal bestuur, organisaties en de jongeren zelf. De dienst heeft een belangrijke signaalfunctie om de stem van jongeren te laten horen en de jongeren te laten participeren aan het beleid. De jeugddienst voert dan ook organisatiebreed een jeugdtoets uit. Ze werkt hiervoor samen met lokale en regionale organisaties.

De jeugddienst zorgt voor een laagdrempelige vrijetijdsbeleving voor en door jongeren, met een belangrijk oog voor de kwetsbare doelgroep. Dit door jaarwerkingen, vakantiewerkingen en evenementen en werkt hiervoor samen met andere stedelijke diensten en organisaties. Belangrijk is hierbij op maat van kinderen en jongeren te werken en bij te sturen als er maatschappelijke evoluties zich voordoen.

De jeugddienst ondersteunt en versterkt kinderen en jongeren en biedt experimenteerruimte om hen aan te zetten zelf initiatieven op te zetten. Het is hierbij ook belangrijk om bestaande jeugdorganisaties en hun vrijwilligers mee te ondersteunen.

De jeugddienst zet actief in op het speelweefsel van de stad en gaat met een gezonde speelvisie de omgeving van kinderen en jongeren in de stad aantrekkelijker maken. De jeugddienst zet hierbij in op een bespeelbare stad met oog voor veiligheid, maar met berekende risico's zodat kinderen optimale speelkansen krijgen. Ook voor jongeren wordt rondhangen gestimuleerd en gefaciliteerd.

De jeugddienst zet zeer actief in op preventie naar kinderen en jongeren. De jeugddienst zet in op jongereninformatie en probeert kinderen en jongeren met correcte informatie en professionele organisaties in contact te brengen. De jeugddienst biedt vormingen aan om kinderen en jongeren en hun omgeving te versterken. De dienst informeert en adviseert de jongeren bij problemen en verwijst door waar nodig.

12.5.3.3 Uit: Speelvisie Eeklo (2018)

De Eeklose jeugddienst werkte een eigen speelvisie uit, waaruit blijkt dat heel veel stadsdiensten gelinkt zijn en rekening moeten houden met kinderen en jongeren.

“De stad Eeklo kan een (speel)ruimtebeleid voeren met een integrale visie met aandacht voor kinderen die te weinig toegang hebben in formele inspraak. Belangrijk hierbij is om niet zomaar een speelruimte in te planten omdat er plaats is of omdat de opportuniteit zich aandient, maar een goed doordacht plan maken met aandacht voor spreiding en inplanting, maar ook met een duidelijk oog voor de overige publieke ruimte.

Aanbevelingen i.v.m. formele (speel)plekken

De voorbije jaren zijn in de stad doordachte en themagerichte (speel)terreinen aangelegd volgens een duidelijk overleg met de buurt, de jeugdraad en de kinderen zelf.

Het wordt belangrijk van alle bestaande bespeelbare terreinen nieuwe risicoanalyses op te maken, want de terreinen zijn doorheen de jaren in samenstelling veranderd. Deze risicoanalyses worden best door een erkende organisatie uitgevoerd.

Jaarlijks dient een periodieke controle (hoofdkeuring) te gebeuren. Deze jaarlijkse controle dient best uitgevoerd te worden door een erkende organisatie. Trimestrieel dient een onderhoudscontrole of werkingskeuring te worden uitgevoerd. Dit kan door een geattesteerde gebeuren. Tot slot zijn ook de maandelijke regelmatige nazichten zeer belangrijk. Dit kan door iedereen die op het terrein komt (bijvoorbeeld: jeugddienstmedewerkers, groendienst, EekloNet, ...). Belangrijk is dat al deze controles worden geregistreerd bij mogelijke controles.

Het is hierbij ook zeer belangrijk de gebruikers zelf in te zetten en hen op een eenvoudige manier een melding te laten doen bij opmerkingen over het terrein.

Bij het (her)inrichten van 'bespeelbare' terreinen is het belangrijk actief de buurt en hun kinderen/jongeren te betrekken. Enkel actieve participatie zorgt voor een gedragenheid in de buurt. Een concept opmaken aan de hand van de inbreng van de buurt en na advies van jeugdraad zorgt voor een gesteunde uitvoering voor en door jongeren.

Belangrijk is hierbij het element toegankelijkheid niet uit het oog te verliezen. Inclusieve terreinen waar alle kinderen kunnen samenspelen moeten hierbij het streefdoel zijn. Bij de bestaande terreinen wordt bekeken hoe kleine ingrepen kunnen leiden tot inclusie. Bij de heraanleg van bestaande terreinen of de aanleg van nieuwe terreinen dient in het ontwerp het inclusieve worden mee opgenomen. Ook in de bestekken die worden uitgeschreven voor speeltoestellen dient te worden opgenomen dat 25 procent van de toestellen inclusief dient te zijn.

Aanbevelingen i.v.m. informele speel- en jeugdvoorzieningen

Wij voeren een pleidooi voor avontuurlijke speelruimtes en groenruimtes zonder ze de benaming van speelruimte te geven. Door ze niet dat oormerk te geven dienen niet de strenge Europese normeringen te worden toegepast op het terrein.

Dit wil echter niet zeggen dat veiligheid niet belangrijk is. Door duidelijke afspraken en afstemming met groendienst blijft veiligheid, maar vooral avontuurlijkheid en de speelwaarde gegarandeerd.

Aanbevelingen i.v.m. spelen in de openbare ruimte

De jeugd vraagt actieve betrokkenheid bij het nadenken over de (her)aanleg van straten, pleinen en nieuwe verkavelingen. De jeugdtoets zorgt ervoor dat openbare ruimte niet enkel door volwassenen wordt aangelegd met een oog voor bespeelbaarheid, maar dat er een openbare ruimte aangelegd wordt vanuit het oogpunt van kinderen en jongeren.

In een verdere fase bij het voorstel van plan kan dan ook het advies vanuit de jeugdraad zorgen voor een actieve gedragenheid.

Blinde muren, elektriciteitskasten, leegstaande panden, ... zijn de perfecte locaties voor het creëren van street art. In samenwerking met lokaal talent zouden op diverse plaatsen in de stad mogelijkheden gecreëerd kunnen worden om themagewijs een plaats te bieden aan deze jongeren. De jeugddienst zou dit in samenwerking met het sociaal-artistiek project verder kunnen uitwerken.

Indien de locatie er zich toe leent en de plek vraagt om een kunstwerk kan ervoor geopteerd worden om een bespeelbaar kunstobject te plaatsen. Het brengt kinderen dicht bij 'kunst'. Een participatieve ontwikkeling, zoals de handen in Balgerhoeke, zorgt ook dat het ook bij de bewoners leeft.

Aanbevelingen i.v.m. speelrisico's

Kwaliteit is méér dan veiligheid.

Het is duidelijk dat alle speelterreinen moeten voldoen aan de veiligheidsvereisten die vervat zijn in de wetgeving. Maar de kwaliteit van een speelruimte moet aan meer criteria worden getoetst dan aan veiligheid alleen. Het is immers denkbaar dat een speelplek voldoet aan alle gestelde veiligheidseisen en terzelfdertijd een gebrekkige speelruimte is.

Zo beschouwd is veiligheid een belangrijk criterium maar niet het uitgangspunt van een kwaliteitsvolle speelruimte! Het uitgangspunt is "spelen en speelkansen". Veiligheid is (slechts) de eerste randvoorwaarde."

12.5.4 Gesprekken

12.5.4.1 Jeugdraad – toekomst oefening – Pizzababbels 7 november 2018

Inspraaktafel 1: Hoe kunnen we Eeklo sterker maken tegen 2025 en wat dient er te gebeuren om inspraak en participatie te stimuleren?

De deelnemers willen graag dat er meer avonden georganiseerd worden als deze om nieuwe jongeren warm te maken voor participatie. De huidige jeugdraad bestaat voornamelijk uit mensen vanuit jeugdbewegingen en er mogen meer onafhankelijke leden worden toegevoegd.

De locatie hiervoor is zeer belangrijk. Het moet een plaats zijn waar jongeren zich thuis voelen en het jeugdcentrum is hiervoor een uitgelezen locatie.

Ook het aantrekkelijk maken van de vergadering is belangrijk. Eten voorzien, zoals de pizza's, is zeker een meerwaarde om jongeren over de streep te trekken.

Tot slot is ook de naam jeugdraad soms heel zwaarwichtig. Het lijkt aangewezen een lossere naam te gebruiken zoals jeugdforum, jeugdbabbel, ...

Het is belangrijk om actief in te zetten op communicatie vanuit en naar de jongeren. Online communicatie is hierbij heel belangrijk. De huidige stadswebsite is ondertussen niet meer actueel en spreekt niet aan naar jongeren.

Er zou een online platform moeten komen specifiek naar jongeren toe waarbij actief kan worden ingezet worden op sociale media zoals Facebook, een nieuwsbrief, ...

Ook de agenda van de jeugdraad mag zeker actief gepromoot worden via sociale media om geïnteresseerde jongeren ook voor een kort engagement aan te trekken, maar ook jongeren die niet willen aansluiten kunnen dan hun mening delen.

Een folder met de gezichten van de jeugdraad kan een meerwaarde zijn om jongeren te overtuigen om actief de jeugdraadleden aan te spreken rond diverse thema's.

Het lijkt de jongeren ook goed om vanuit het beleid actief te communiceren naar de burgers toe rond beslissingen die worden genomen. Jongeren hebben het bijvoorbeeld moeilijk dat ze geen inspraak gehad hebben rond een mogelijke glijbaan in het zwembad. Dit zorgt ervoor dat er gespeculeerd wordt wat de reden kan zijn, maar een duidelijke feedback zou dit kunnen oplossen. Verder lijkt het ook aangewezen dat er duidelijk gemaakt wordt wie er kan aangesproken worden rond bepaalde beslissingen zodat er verduidelijking kan gevraagd worden en frustraties worden weggenomen.

Inspraaktafel 2: Hoe kan de stad jeugdvriendelijk worden?

De aanwezige jongeren vragen om actief in te zetten op jeugdruimte. Ze willen graag meer ontmoetingsplaatsen in de stad die laagdrempelig zijn om naar toe te gaan. Bestaande stadsgebouwen kunnen worden opengezet voor jongeren.

Over bepaalde rondhangplaatsen zoals bijvoorbeeld het skatepark bestaan er ook heel veel vooroordelen en het is dan ook belangrijk in te zetten op het imago van hangjongeren.

Verder mogen er ook meer speeltuinen zijn voor jonge ouders met jonge kinderen waar ook actief wordt ingezet op ontmoeting.

De jongeren geven aan dat ze meer laagdrempelige plaatsen en activiteiten willen om zich optimaal zelf te kunnen ontplooiën.

Een Overkophuis zou hier zeker een meerwaarde zijn, waar jongeren naast ontspannende activiteiten ook terecht kunnen met hun vragen. Dit moet actief gepromoot worden, want jongeren weten vaak niet waar ze terecht kunnen met hun vragen. Ze kennen bijvoorbeeld de taak van een jeugddienst en jeugdhuis niet.

De aanwezige jongeren willen graag inzetten op een jeugd vriendelijke stad. Ze vinden samenhangsgevoel belangrijk: wijkcomités en buurtgevoel zijn heel belangrijk. Ze willen graag meer groen, mooie ontmoetingsplaatsen, meer ontharding van pleinen en kijken uit naar een autoluw centrum na ontsluiting via de ring. Ze vragen om veilige fiets- en voetpaden in het centrum en de fietsstraten duidelijker aan te duiden (stop de straat in een kleurtje) en eventueel uit te bereiden (zeker omgeving College-OLV Ten Doorn). Ze willen graag meer kleur in het centrum en vragen om een cinema.

Om in te zetten op die jeugd vriendelijke stad zoeken de jongeren actieve ondersteuning om zelf iets te organiseren in het centrum. Ze willen de ruimte om te experimenteren, zonder al meteen afgeblokt te worden voor bijvoorbeeld de kans op overlast. Er mag meer diversiteit in het aanbod van evenementen, want momenteel is het niet vernieuwend genoeg voor de jongeren.

De verschillende groepen en organisaties zitten vaak weggestoken op hun eigen terrein, maar zouden veel meer naar buiten moeten treden en samenwerken.

Het betrekken van individuele jongeren en scholieren in het stadscentrum is zeker een meerwaarde om hen actief in te zetten in het levendig maken van het centrum. Momenteel worden scholieren vaak weggeduwd uit het centrum omdat zij zich er niet thuis voelen. Het zou goed zijn ook voor hen bijvoorbeeld bepaalde pleinen in te richten.

Ook het aantrekkelijk maken van de horeca voor jeugd is belangrijk. Veel horecazaken zijn jongeren liever kwijt dan rijk.

Inspraaktafel 3: Wat kan Eeklo betekenen voor het jeugdwerk en voor jeugdwerkorganisaties?

Ook het jeugdwerk geeft aan dat communicatie op maat van jongeren door de stad veel meer moet gebeuren. De communicatie moet hipper, zeker ook op sociale media.

Jongeren willen een bundeling van alles wat er te doen is in Eeklo. Jong in Eeklo is hierin een goede start, maar een pagina/app voor jongeren waar alle info op verzameld wordt zou een enorme meerwaarde zijn. Een eigen huisstijl voor jeugd is belangrijk.

Het jeugdwerk is vragende partij naar actieve ondersteuning vanop de jeugddienst. Iemand die ruim de tijd krijgt om jeugdverenigingen te ondersteunen in een afstemming tussen jeugdbewegingen. Elke jeugdbeweging kampt met een aantal lasten en het zou goed zijn hierover met elkaar uit te wisselen of voor samen te werken.

Iemand die interessante vormingen kan uitwerken, organiseren zoals bijvoorbeeld over het bereik van kwetsbare jongeren, omgaan met autisme, omgaan met agressie, ... maar ook meer ontspannen vormingen zoals bijvoorbeeld een tapcursus.

De jeugdverenigingen hebben het financieel steeds moeilijker om hun werking te garanderen. Ze zijn enorm dankbaar voor de huidige toelagen die ze ontvangen, maar het puntensysteem kan zeker eens herbekeken worden. Extra middelen zijn zeker welkom, maar zeker een indexatie is belangrijk.

De jeugdverenigingen merken een hoge drempel om iets te organiseren zoals bijvoorbeeld hun evenementen. Ze merken vanuit de evenementencel steeds meer regels waardoor iets organiseren steeds duurder en moeilijker wordt. Ze voelen aan dat jeugdevenementen veel meer geïsoleerd worden dan andere. Extra ondersteuning onder de vorm van een evenementenloket vanuit de jeugddienst zou zeer welkom zijn.

De waardering naar de vrijwilligers die actief zijn binnen de jeugdverenigingen en jeugdwerkingen is zeer belangrijk. De jongeren voelen zich meer gewaardeerd als ze inspraak krijgen in bepaalde projecten. Ook het langsgaan op de jeugdbewegingen zorgt voor appreciatie: niet enkel bevragen in de jeugdraad, maar actief naar de jongeren toegaan die actief zijn in de werking. Ook hier dienen personeelsuren voor worden vrijgemaakt.

Tot slot is het jeugdwerk vragende partij voor wifi in jeugdlokalen en op andere hotspots waar veel jeugd komt.

12.5.5 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

We maken deze oefening opnieuw begin 2023.

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Jeugdcentrum	Te weinig hangplekken voor de jeugd
Jeugdhuis	Huidig skatepark is niet ok
13 speelterreintjes	Nieuw zwembad is saai voor de jeugd
Aandacht voor participatie van de jongeren	Jeugdhuis, jeugddienst, jeugdraad te weinig gekend bij jongeren
Goed werkende jeugdraad	Stad wordt als saai bestempeld
Vakantiewerkingen sterk uitgebouwd en afgestemd: GEKKO, Roefel, Wijkwerking met kwetsbaren	Cultuuraanbod te weinig op kindermaat
Samenwerking met sportaanbod, cultuuraanbod, BKO, KA	Herbakkersplein is leuke hangplek maar jongeren zijn niet gewent
Uitgewerkte speelvisie	Sportaccommodatie te veel geconcentreerd aan Sportpark?
Degelijk subsidiereglement voor jeugdverenigingen	Bibliotheek is over de middag gesloten
Ondersteuning voor jeugdverenigingen	Inzetten op psychische kwetsbaarheid
Veel inzetten op jeugdwelzijn via jongereninformatie en eerstelijnsbegeleiding	Samenwerking tussen jeugdhuis en jeugddienst kan nog intenser
Jeugdhuis De Route, Kubiek, Markt zijn spots voor 'hangende jeugd'	Jeugdcentrum als experimenteerruimte stimuleren en ondersteunen
UiTPAS – kansentarifief	
Vindplaatsgericht werken	

12.5.6 Externe documenten

12.5.6.1 Uit: special jeugd – Lokaal februari 2018

“een kind- en jongerenvriendelijk beleid moet als een rode draad zijn in het strategische meerjarenplan”

“wat goed is voor kinderen is goed voor iedereen. Alle inwoners profiteren mee van een toegankelijke (verkeers)veilige, groene gemeente”

“ambassadeurs nodig in de diverse diensten om overal de jongerentoets in te bouwen en te bewaken”

Enkele voorbeelden:

- *Turnhout is in een aantal mobiliteitskamers verdeeld, begrensd door de invalswegen. De filosofie is dat elk kind in elke kamer vrij moet kunnen bewegen in plaats van maar tot het einde van de straat.*
- *Kinderen bevragen via een Droomfabriek; jongeren toegang geven tot een app waar ze in de stad kunnen aanduiden waar het leuk is of waar ze zich onveilig voelen.*
- *Kortrijk: een participatieve oefening als actie in het MJP: als je 6 jaar hebt, kun je gerust het eerste jaar investeren in contacten met kinderen en jongeren om samen met hen prioriteiten te bepalen en een niet-limitatief actieplan uit te werken voor de komende vijf jaar.*
- *Gebouwen die 's avonds of in het weekend leeg staan openstellen voor kinderen / jongeren en hun organisaties zodat er letterlijk plaats komt voor jong engagement*

Wat willen kinderen in hun omgeving? Ruimte om te spelen en te chillen, aanwezigheid van basisvoorzieningen, zelfstandig op pad kunnen, centrale plekken, sociaal weefsel

Aandachtspunten Kinderrechtencommissaris:

- *“participatie blijft belangrijk. Kinderen en jongeren moet je regelmatig aanspreken. Een jeugdraad / kindergemeenteraad en een bezoek aan de scholen volstaat niet.”*
- *“HET kind bestaat niet. Als bestuur moet je je bewust zijn van de verschillen in de leefwereld van de kinderen en is het belangrijk daarop gepaste antwoorden te formuleren”*
- *“Veel verbetering is mogelijk op vlak van mobiliteit en verkeersveiligheid: alle kinderen ouder dan zeven jaar zouden zelfstandig naar school moeten kunnen – veiliger fietsen, kindvriendelijk openbaar vervoer. Speelruimte in de buurt is belangrijk.”*
- *“Iedereen profiteert mee als een buurt toegankelijker of veiliger wordt. Ook groen is belangrijk voor iedereen. Het is nodig om verbindingen te leggen tussen de generaties om iedereen in de publieke ruimte aan zijn trekken te laten komen. Stimuleren tot vertrouwdheid is belangrijk, zowel in de publieke ruimte als in overlegorganen.”*
- *“Kinderen zijn burgers. Een kinder- en jeugdbeleid is meer dan sport, spel en vrije tijd. Als je hen ernstig neemt, hou je in alle domeinen rekening met hen.”*

12.5.6.2 Uit: ‘Jong Geweld’ enquête van Meetjesman (2018)

Dit is een bevraging van bijna 1.500 Meetjeslandse 15-16-jarigen, waaronder 183 Eeklonaren, uitgevoerd in 2018.

De grote thema's waren VRIJE TIJD, MOBILITEIT en WOONBELEVING. De aandachtspunten zijn hieronder weergegeven.

VRIJE TIJD

Hobby buitenshuis

- 2/3 van de Eeklose respondenten heeft een hobby buitenshuis (in Meetjesland ¾). Van diegene doet 59% aan sport (= 66% in Meetjesland), 15% zit in een jeugdbeweging (in Meetjesland is dit 30%). Een creatieve hobby is voor 27% weggelegd (vergelijkbaar met Meetjesland).

Sport

- Jongeren zijn lovend over het sportaanbod in Eeklo, maar toch beoefent maar 59% een sport. 45% zit in een sportclub. Het aanbod vinden ze prima, vooral omdat er veel sporten zijn die je elders niet vindt. Ze constateren wel een concentratie rond het sportpark. Slechts 41% van de jongeren die in een Eeklose sportclub zit is van Eeklo.
- 2/3 van de Eeklose sporters gaat naar een Eeklose sportclub. Ook andere gemeenten zijn in trek.
- Maldegemse jongeren komen vaak naar Eeklose clubs; van overal uit de regio komen jongeren naar Eeklo om te sporten.
- 43% van de Eeklose sportende jongeren gaat vrij sporten (= bijna 49% in Meetjesland): 15% gaat joggen, 4,6% gaat zwemmen, 10,5% fietst (minder dan Meetjesland). Meer dan in het Meetjesland scoren het skaten (bijna 4%) en fitnessen (11%)

- Populaire locaties: Leen (joggen), survivalparcours, voetbalterreintjes aan sporthal, skeeleren is in, Sport Na School-aanbod. De jongeren zijn over het algemeen tevreden over de infrastructuur. 2 opmerkingen: skatepark moet beter; nieuwe zwembad is een beetje saai.
- Verplaatsing van jongeren om te gaan sporten heeft te maken met nabijheid (bereikbaarheid), maar ook met gewenste infrastructuur. Het grootste deel van de jongeren sport dan ook in eigen gemeente.

Jeugdbeweging

- 15% van de Eeklose jongeren zit in een jeugdbeweging. Dit is een lage score, hoewel er voldoende aanbod is. Jongeren zitten vooral op jongere leeftijd in een jeugdbeweging

Creatieve hobby's

- 5,5% gaat naar de muziekschool (KA), 3,3% naar toneel/dictie. De creatieve hobby's zijn zeer divers en worden vooral in Eeklo beoefend.
- Ook hier speelt weer de nabijheid, maar speelt een passend aanbod een grotere rol (aanwezigheid academie).

2/3 van de Eeklose jongeren gebruikt de fiets om naar een hobby te gaan. 43% wordt met de auto gebracht. 22% gaat te voet. De auto wordt opvallend minder gebruikt in Eeklo dan in de rest van het Meetjesland: dit omdat alles relatief dichtbij is.

Rondhangen

- 71% van de Eeklose respondenten spreekt af in het Meetjesland om met vrienden te chillen of wat rond te hangen. Dit gebeurt grotendeels in Eeklo zelf. 15% gaat richting Gent / Brugge. In het Meetjesland brengen jongeren het meeste deel van hun 'rondhang'-tijd door in eigen gemeente. Toch zijn er die in Eeklo rondhangen (school / vrienden / winkels).
- Populairste plekken voor Eeklonaren: Markt, Krüger, Herbakkersplein (jongeren voelen zich niet welkom), park, Leen, jachthaven, Kubiek, bij vrienden thuis (want te saai op straat).
- 14% hangt niet rond. Ze vinden dit marginaal en linken dit aan druggebruik
- De helft van de Eeklose respondenten vindt dat er voldoende plekken zijn om rond te hangen in Eeklo (= zelfde aandeel als in gemeentemonitor, waar het gaat om antwoorden van volwassenen). 1/3 vindt dat er niet voldoende plekken zijn (in de gemeentemonitor 2017 is dit 22%).
- Jongeren beseffen dat er veel plaatsen zijn om te chillen, maar ze vinden niet altijd de weg er naar toe. Jeugdhuis wordt vaak vermeld: anders aanpakken, extra chillplek overdekt (jeneverhuis?), ontmoetingsplek voor jeugdbewegingen; meer groen in het centrum (voetbalterreintjes, kampeerplek); meer rust in het centrum (verkeersluw); overdekte plek bij slecht weer (indoor skate, sportterrein in oude loods).

Activiteiten elders

- De helft gaat minstens 1 x per 2 maanden zonder ouders shoppen, 43% gaat iets eten in een horecazaak, frituur of fastfoodketen. Buiten het Meetjesland gaan ze vooral naar de cinema (64%) of shoppen (58%).

Ontmoetingsplaatsen

- In een clubhuis willen ze chillen, drinken met vrienden, plezier maken, fuiven, gamen, muziek luisteren, rondhangen, spelletjes spelen, mensen leren kennen, films kijken
- 37% van de Eeklose respondenten komt in het jeugdhuis, 35% heeft geen interesse, 16% weet niet dat het bestaat. Het jeugdhuis is vooral bij jongeren van het PTI bekend (dichtbij)

Uitgaan

- ¼ van de Eeklose respondenten mag niet uitgaan of heeft geen interesse. 59% gaat naar fuiven, 52% bij vrienden thuis; 26% op café; ook 26% naar privéfeestjes. Er zouden meer evenementen in Eeklo mogen zijn die jongeren bereiken. Jongeren trekken de hele regio rond om uit te gaan en zijn daarbij afhankelijk van hun ouders. Een nachtbus of goedkope taxi zou ideaal zijn. Er zijn twee populaire jongerencafés in Eeklo: Patjelli en Luxor.

Thuis

- Eeklose cijfers zijn vergelijkbaar met regionale: 70% is in zijn vrije tijd thuis bezig met sociale media. 47% luistert muziek, 42% kijkt films of series; 39% doet aan gamen. 13% haalt zaken aan als klusjes thuis, dierenverzorging, knutselen, in de tuin werken,...
- 70% van de jongeren brengt vrije tijd thuis of bij vrienden door. 15,5% op verplaatsing (hobby's) (= 18% bij regio), 15% op straat en pleintjes (= 12% in Meetjesland).

AANBEVELINGEN UIT ONDERZOEK INZAKE VRIJE TIJD:

- *Betrek jongeren bij het vrijetijdsaanbod en -beleid*
- *Denk goed na over de (de)centralisatie van aanbod en infrastructuur: nabijheid zorgt voor actieve deelname. Drempels moeten weggewerkt worden*
- *Een geïntegreerd evenementenbeleid (fuijbeleid, alcoholbeleid)*
- *Zorg voor publieke ruimte voor iedereen*
- *Promoot het divers vrijetijdsaanbod en infrastructuur in Eeklo: groot en divers aanbod promoten; jongeren en organisaties stimuleren en faciliteren om een aanbod te realiseren*
- *Zorg voor voldoende ontmoetingsruimte voor jongeren in Eeklo*
- *Aandacht voor drugsgebruik in Eeklo: samenwerking voor een overkoepelde strategie en sensibilisering omtrent alcohol en drugs.*

MOBILITEIT & VERKEER

- Van de Eeklose respondenten gaat 60% met de fiets naar school, 21% te voet.
- Van alle scholieren die in Eeklo naar school gaan komt bijna de helft met de bus. 10% wordt met de auto gevoerd.
- Binnen Eeklo verplaatst drie-kwart zich per fiets, 32% gaat te voet, evenveel worden met de auto gevoerd. In het Meetjesland algemeen wordt er iets meer gefietst, maar gaan ze minder te voet. Dit ligt uiteraard aan de korte afstanden voor veel voorzieningen in Eeklo, maar anderzijds wordt ook het fietsonveilige centrum aangehaald.
- 17% van de Eeklose jongeren voelt zich (heel) onveilig in het Eeklose verkeer. Voor het Meetjesland scoort dit 10%.
 - o Jongeren in het PTI: 16%, COLTD 34%, GO 3%. Vooral de Zuidmoerstraat wordt als gevaarlijke 'ader' aangehaald.
 - o Fietsen:
 - een aanpak van de N9: gevaarlijke oversteekplaatsen, fietspaden dicht bij verkeer
 - Zuidmoerstraat: te druk, te veel auto's tot aan de schoolpoort, voorstel voor verkeersvrije straat in de spitsuren
 - Brugsesteenweg en Vrombautstaat zijn gevaarlijke fietswegen (verkeer te dicht)
 - de staat van fietspaden laat te wensen over
 - o Voetgangers vinden de oversteekplaatsen op N9 onveilig + de plaatsen waar ze door obstakels op het trottoir de weg op moeten
- Verplaatsingen buiten Eeklo gebeuren per fiets (25%), maar vooral per bus (45%) en zeker met de auto (70%)
- Vanuit Eeklo geraken de meeste (82%) jongeren waar ze willen geraken, omdat er veel mobiliteitsmogelijkheden zijn (station, bus, trein,...). Opmerkingen:
 - o enkel trein richting Gent. Voor Brugge is een grote omweg nodig
 - o dure treintickets
 - o lange, complexe busverbindingen.

AANBEVELINGEN VANUIT HET ONDERZOEK INZAKE MOBILITEIT:

- *Expertise van de jongeren benutten*
- *Mobiliteitsvraagstukken regionaal aanpakken*
- *Aandacht voor mix tussen infrastructuur, controle en sensibilisering*

- *Autonome verplaatsing door jongeren stimuleren*
- *De Eeklose fietsinfrastructuur verbeteren (onderhoud, verlichting, veiliger netwerk)*
- *Tijdens spitsmomenten de drukte verminderen in Eeklo-centrum*
- *De dienstregeling van het openbaar vervoer aankaarten bij De Lijn en NMBS.*

WOONBELEVING

- 8,5% van de ondervraagde Eeklose jongeren voelt zich overdag (heel) onveilig (in Meetjesland bijna 5%)
- 47,5% van de ondervraagde Eeklose jongeren voelt zich 's nachts (heel) onveilig (in Meetjesland is dit 29%).
- 30% van de jongeren wil - als ze 30 jaar zijn – nog in Eeklo wonen; bijna 40% niet. Het Meetjeslandse gemiddelde is net omgekeerd. 30% weet het niet
- Van degene die in Eeklo willen blijven (of terugkeren) is dit vooral omdat ze er veel mensen kennen (69%) en omdat de familie er woont (65%). Meer dan de helft voelt ook een verbondenheid met Eeklo of geeft als reden op dat in Eeklo alles wat ze nodig hebben dichtbij is.
- Van degene die er weg willen, geven meer dan de helft aan dat Eeklo saai is (er valt weinig te beleven). Bijna 40% geeft aan dat ze geen verbondenheid voelen met Eeklo of dat het geen mooie woonomgeving is. Velen geven aan dat er te veel 'marginaal volk' is of dat het verkeer onveilig is. 1 op 5 ziet zich elders in het Meetjesland wonen, de helft wil weg uit het Meetjesland, waaronder vooral naar het buitenland of naar Gent. Vanuit de kleinere gemeenten in het Meetjesland is Eeklo dan weer wel de meest populaire locatie als ze weg willen uit hun eigen dorp.
- Amper 34% is fier om Eeklonaar te zijn (het Meetjeslandse gemiddelde bedraagt 54%). Bijna 37% is niet trots op Eeklo (het Meetjeslandse gemiddelde bedraagt 17,8%). De positieve zaken gaan vooral om het aanbod aan clubs en activiteiten, aandacht voor het milieu, goede bereikbaarheid, winkels/horeca. De negatieve elementen slaan vooral op het vele verkeer, onvriendelijkheid, 'marginaliteit', leegstand, negatieve naam, criminaliteit,...

AANBEVELINGEN VANUIT HET ONDERZOEK INZAKE WOONBELEVING:

- *Jongeren bij het beleid betrekken bij inrichting van de omgeving*
- *Langetermijnvisie formuleren voor de publieke ruimte (speelruimte, hangplekken, groene ruimte,...)*
- *Betere straatverlichting in Eeklo*
- *Speelruimte en groen behouden in de stedelijke planning in Eeklo*
- *Werken aan onveiligheidsgevoel en beeldvorming in Eeklo*

INSPRAAK

- 35% van de bevroegde jongeren kennen de mensen van de jeugddienst. Dit is meer dan in het Meetjesland gemiddeld
- Bijna 71% van de Eeklose jongeren weet niet of er een jeugdraad in Eeklo is. Een kwart weet dat er een jeugdraad is
- Bijna 2/3 van de respondenten wil info krijgen over de gemeente of de jeugddienst via sociale media. 30% is niet geïnteresseerd in info (deze regionale resultaten zijn gelijklopend voor de gemeenten)
- Snapchat is het meest gebruikte sociaal medium, gevolgd door Instagram, Messenger en Facebook. Whatsapp scoort al heel wat lager, terwijl Twitter weinig gebruikt wordt.

AANBEVELINGEN:

- *Blijf jongeren betrekken in het vormgeven, opvolgen en evalueren van het beleid*
- *Werk vindplaatsgericht om de mening van de jongeren te kennen*
- *Maak de Eeklose jeugddienst en -raad bekender via de juiste kanalen*
- *Betrek jongeren in diverse beleidsdomeinen: beleid maken voor maar zeker ook met jongeren*

- *Blijf jeugdbewegingen infrastructureel, financieel, logistiek, inhoudelijk ondersteunen.*

12.5.6.3 Uit: memorandum FORMAAT (= federatie van jeugthuizen in Vlaanderen) (2018)

INSPRAAK & PARTICIPATIE: Goed lokaal jeugdbeleid laat jongeren mee het beleid maken. Een van de voornaamste experten wanneer het gaat over kinderen en jongeren, zijn immers kinderen en jongeren zelf. De jeugdraad is als motor van participatie een goed platform om meningen te verzamelen.

Een voorstel van Formaat

- *Kinderen en jongeren zijn partners, niet louter consumenten. Bouw dus samen aan een visie voor de stad of gemeente van de toekomst.*
- *Werk bottom-up. Vertrek écht vanuit de leefwereld van alle kinderen en jongeren. Luister naar hen en doe ook echt iets met hun meningen en ideeën.*
- *Stimuleer jongeren om in dialoog te gaan met elkaar, met anderen en ook met het bestuur.*
- *Co-creatie is het codewoord. Werk samen met kinderen en jongeren aan een aanbod voor hen.*
- *Let er op dat alle doelgroepen participeren. Anders bereik je enkel diegenen die de weg tot participatie al vinden.*

BREED INZETBARE JEUGDINFRASTRUCTUUR: om elkaar te kunnen ontmoeten en een goeie, gezellige werking uit te bouwen, hebben jongeren nood aan een eigen plek. Een kwaliteitsvolle plek in de buurt die veilig, flexibel en multifunctioneel is.

Multifunctionele lokalen in de buurt: een infrastructuur die gebruikt kan worden voor verschillende doeleinden geeft letterlijk ruimte aan nieuwe initiatieven van jonge creatievelingen. Zo'n multifunctionele ruimte is niet los te koppelen van alle andere ruimte in de gemeente. Jeugdlokalen horen thuis in de buurt, niet in een uithoek van de gemeente.

Sharing is caring: gedeeld ruimtegebruik geeft ruimte aan activiteiten die geen plek vinden, bespaart kosten, vermindert de impact op het milieu, stimuleert ontmoeting en diversiteit, geeft kansen aan nieuwe organisaties, stimuleert mede-eigenaarschap en geeft identiteit aan de buurt. Daar is uiteraard een duidelijke visie én een professional voor nodig die zorgt dat alles vlot verloopt.

BREED JEUGDBELEID: lokaal jeugdbeleid is de verantwoordelijkheid van het voltallige lokaal bestuur. Jeugdbeleid gaat immers over domeinen heen. Alle beleidsdomeinen moeten dus permanent rekening houden met alle kinderen en jongeren:

- *informeer, sensibiliseer en stimuleer al het personeel om bij de opmaak van beleid, acties, evenementen en projecten rekening te houden met de impact hiervan op het leven van kinderen en jongeren.*

- *stimuleer participatie van alle kinderen en jongeren binnen alle diensten en domeinen binnen de gemeente.*
- *zorg voor begrijpbare communicatie: vertaal de inhoud van alle beleidsdomeinen op maat van kinderen en jongeren.*
- *werk projectmatig om de schotten tussen diensten en beleidsdomeinen te doorbreken.*

12.5.6.4 Uit: Lokaal beleid voor kinderen en jongeren – VVJ (nu: Bataljong) (2017)

De categoriale jeugdreflex als filosofie:

- *Is een interne horizontale kwaliteitsdynamiek*
- *Streeft naar een goed en geïntegreerd lokaal (jeugd)beleid*
- *Brengt leefwereldperspectief in het beleidsdiscours*
- *Richt zich breed naar alle levenssferen van alle kinderen en jongeren*
- *Is meer dan een eenzijdige doelgroepenbenadering*
- *Plaatst kinderen en jongeren in een bredere samenlevingscontext.*

Jeugd is hierin een duidelijke categorie / doelgroep, geen sector. Een goed beleid voor kinderen en jongeren heeft nood aan het overstijgen van deze sectorale ordening. Een beleid voor kinderen en jongeren moet niet enkel in de vrijetijdscluster gevoerd worden. Het doel is een lokaal beleid voeren dat fysieke en mentale ruimte creëert voor kinderen en jongeren.

12.5.6.5 Uit: Memorandum: goed lokaal beleid voor kinderen en jongeren – 5 fundamenteën (VVJ – nu: Bataljong) (2018)

(letterlijke weergave)

1. *“De gemeente is de regisseur van het lokale beleid voor kinderen en jongeren*

*We zitten in een belangrijke transitieperiode: de fusie van gemeente en OCMW, de Vlaamse middelen voor jeugd die sinds 2014 zijn ingekanteld in het gemeentefonds... De gemeente is het ideale overheidsniveau om beleid voor kinderen en jongeren te ontwikkelen, want ze zijn dé plek van waaruit de uitbreidende leefwereld van kinderen en jongeren groeit. Als lokaal bestuur is het je opdracht om de kinderrechten als grondtoon te nemen van je beleid: het **belang van het kind, non-discriminatie, het recht op leven en ontwikkeling en recht op participatie**. Goed beleid voor kinderen en jongeren doorstaat de toets van deze vier basisprincipes. Want jeugdbeleid is meer dan vrijetijdsbeleid voor kinderen en jongeren, het gaat over hun leefwereld: welzijn, mobiliteit, ruimte...*

Hoe kan een gemeente haar lokale beleidsautonomie optimaal benutten om werk te maken van breed jeugdbeleid?

- *Baseer je beleid op belevingsonderzoek bij kinderen en jongeren*
- *Veranker het beleid voor kinderen en jongeren zichtbaar in het meerjarenplan*
- *Kies voor een schepenbevoegdheid jeugd die het belang van een stevig jeugdbeleid met voldoende budgetten in het college bewaakt*
- *Zorg op het niveau van het managementteam en diensthoofden voor expertise over goed jeugdbeleid*
- *Mandateer een ambtenaar die ‘jeugd’ op alle niveaus vertegenwoordigt (programmadirecteur). Of veranker het mandaat om kinderen en jongeren te vertegenwoordigen bij meerdere ambtenaren op alle niveaus.*
- *Kennis van de leefwereld van kinderen en jongeren is essentieel. Die expertise bouw je uit en onderhoud je, door er tijd voor te vrijwaren bij jeugdamttenaren. En dit komt het*

hele gemeentelijke beleid ten goede omdat ze ook oplossingen biedt voor uitdagingen in andere beleidsdomeinen.

- *Kweek een **categoriale kinderen- en jongerenreflex** binnen het lokale bestuur: activeer anderen om de bril van kinderen en jongeren op te zetten en weeg de invloed van beslissingen op kinderen en jongeren af!*

2. Sta garant voor beleidsparticipatie van kinderen en jongeren

De algemene tendens is dat de aandacht voor participatie van kinderen en jongeren bij de uitvoering van jeugdbeleid is gedaald. De rol van de jeugdraad als adviesorgaan is jammer genoeg verregaand verkleind. Tegelijkertijd boomen bottom-up burgerinitiatieven en experimenteren steden en gemeenten met nieuwe tools en methodieken.

Hoe kan je kinderen en jongeren het beleid mee laten vormgeven?

- *Wij geloven in de kracht van de jeugdraad als een structurele vorm van participatie waar kinderen en jongeren de agenda bepalen. Gebruik de geëngageerde inzet van jongeren die mee nadenken over oplossingen voor hun gemeente. Durf hiermee te experimenteren. En herwaardeer en faciliteer dit decretaal erkende en verplichte adviesorgaan.*
- *Kinderen en jongeren zijn zelf dé experts van hun leefwereld. En ambtenaren zijn voelsprietten voor de gemeente. Onderzoek in de aanloop naar het MJP wat er bij hen leeft en waardeer dit als waardevolle bron voor je beleid. Met specifieke aandacht voor de meest kwetsbaren.*
- *Moedig jongeren aan om zelf aan participatie te doen en projecten op te zetten en ondersteun dit via projectsubsidies en expertise.*
- *Kies voor permanente interactie met kinderen en jongeren, monitor continu en gebruik die info om de vinger aan de pols te houden met je beleid.*

3. Reken af met kinderarmoede en omarm diversiteit

Kinderarmoedecijfers blijven systematisch stijgen, ongeacht het profiel van de stad of gemeente. Ook de kleinste gemeente wordt er nu mee geconfronteerd. Daarnaast is superdiversiteit de realiteit.

Hoe streef je naar een beleid dat alle kinderen en jongeren alle kansen geeft?

- *Erken en koester het verschil. Vertrek van een zo breed en divers mogelijke invulling en begrip van kinderen en jongeren. Dé jeugd, hét kind en dé jongere bestaan niet.*
- *Bekijk een kind in een maatschappelijk kwetsbare situatie in de eerste plaats als een kind. Maar heb tegelijkertijd oog voor de moeilijke context waarin het opgroeit en de impact daarvan en vertaal dat naar je dienstverlening.*
- *Voer een strategisch (jeugd)welzijnsbeleid dat vanuit een regierol voor afstemming zorgt tussen alle aanbod rond welzijn.*
- *Investeer in de vroege levensjaren van je burgers, voer een beleid vanaf 0 jaar*
- *Werk outreachend: zorg via de juiste partners dat het welzijnsaanbod waar kwetsbare gezinnen recht op hebben ook effectief bij hen terecht komt.*
- *Breng lokale drempels in kaart en haal expertise in huis om ze weg te werken.*

4. Stimuleer initiatief van kinderen en jongeren, ondersteun jeugdwerkorganisaties en organiseer enkel complementair

In weinig landen of regio's is het jeugdwerklandschap zo divers, dynamisch en vooral gedragen door (jonge) vrijwilligers als in Vlaanderen. Deze uniciteit schatten we naar waarde en verdient blijvende ondersteuning.

Hoe stimuleer je initiatief van kinderen en jongeren en ondersteun je hun organisaties optimaal?

- *Creëer een gemeente waar initiatief en ondernemerschap kansen krijgt en ondersteund wordt, vanuit het geloof in de kracht van kinderen en jongeren.*
- *Ondersteun het erkende jeugdwerk inhoudelijk en logistiek. Subsidieer structureel via een reglement dat mikt op kwaliteit.*
- *Besteed in je ondersteuning en subsidiëring aandacht aan nieuwe vormen van jeugdwerk. Kies voor een laagdrempelige overeenkomst op maat voor jongeren met een goed idee.*
- *Haal drempels weg in je eigen aanvullend aanbod voor kinderen in armoede, met een handicap, met een recent vluchtverhaal, met een andere etnisch-culturele achtergrond, met respect voor verschillende levensbeschouwingen, enz.*

5. Geef kinderen en jongeren ruimte

Verkeersveiligheid, mobiliteit en meer speel- en ontmoetingsruimte staan bovenaan het prioriteitenlijstje van Vlaamse kinderen en tieners. Ze hebben onze straten en pleinen nodig: om naar school of naar de bib te gaan, om te sporten, om te spelen... maar ook om de buitenwereld te leren kennen en sociale vaardigheden te ontwikkelen. Ze maken 1/3 van de bevolking uit en zijn mede-eigenaar van hun stad/gemeente. Neem het kind en zijn autonomie als uitgangspunt.

Hoe maak je van de gemeente een fijne habitat voor kinderen en jongeren?

- *Kinderen en jongeren horen er gewoon bij, geef hen mede-eigenaarschap. Als lokaal bestuur is het jouw verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat ze kinderen en jongeren mogen zijn in de openbare ruimte.*
- *Versterk verbindingweefsel via het STOP-principe (Eerst Stappers (voetgangers), Trappers (fietsers) en Openbaar (collectief) vervoer en Personenwagens) en een divers aanbod aan publieke jeugdruimtes*
- *Besteed in je mobiliteitsbeleid prioritaire aandacht aan kinderen en jongeren als gebruiker door aandacht voor fietszones, openbaar vervoer, veilige situaties rond scholen en de toegangswegen er naartoe... Als gemeente moet je een rol spelen in de mentaliteitswijziging, weg van koning auto.*
- *Maak van je huidige publieke ruimte generatiedoorbrekende ontmoetings- en belevingsplekken.*
- *Zet in op voldoende plekken voor alle kinderen en jongeren, benut leegstaande ruimtes voor (gedeeltelijk) gebruik. Ruimte voor creativiteit, experiment, groei en ontwikkeling."*

Deze vijf fundamenteën vormen de basis om je opdracht als lokaal bestuur op te stoelen. Wie permanent inzet op de realisatie van deze vijf werkt aan kind- en jongerenvriendelijk beleid.

12.5.6.6 Uit: Hoe zot is ons dorp? Wat kinderen en jongeren willen in hun dorp? (Kind & Samenleving)

5 grote thema's:

- Is er ruimte om te ravotten?
- Zijn er genoeg voorzieningen in de buurt?
- Kunnen kinderen zelfstandig op pad?
- Zijn er centrale plekken voor kinderen en jongeren?
- Hoe sterk is het sociaal weefsel?

12.5.6.7 Uit: Manifest voor kindgerichte planning van publieke ruimte (Kind & Samenleving)

"Kindgerichtheid = beleefbaarheid + bespeelbaarheid + veiligheid

Beleefbaarheid:

- *In tegenstelling tot 'saai'*
- *Ontdekking / verrassing*
- *Functievermenging*
- *Manipuleerbaarheid van ruimtelijke elementen*
- *Zintuigelijke gerichtheid*

Bespeelbaarheid:

- *= manier om met de wereld om te gaan*
- *Beklim-, beglijd-, bespring-, berijdbaarheid en balvriendelijkheid*
- *Ankerplaatsen voor zitten, hangen, liggen*
- *Verbeeldbaarheid*
- *Enscenering*
- *Avontuurlijkheid*
- *Ritme & geometrie*
- *Parcours, labyrint, circuit, routekeuze*

Veiligheid als randvoorwaarde

- *Verkeersveiligheid, sociale veiligheid, veiligheid van infrastructuur zijn belangrijke randvoorwaarden om de publieke ruimte te gebruiken*
- *Uitsluiten van onaanvaardbare risico's – kinderen zoeken risico's op*

Werken aan speelweefsel

- *= ruimtelijk netwerk/weefsel met formele (speelterrein, speelbos, jeugdlokaal, school) en informele kindvoorzieningen (plein, woonstraat, groene ruimte, collectieve voorzieningen als bib, zwembad) en verbindingen (trage wegen, autoluwe straten, overbruggen barrières, uitbouw van belangrijke route tot 'kinderroute')*
- *Speelweefselplan = gewenste ruimtelijke structuur voor kinderen*

Verweven met deelstructuren: woonstructuur (kinderen in tussengebied tussen woning en straat), mobiliteitsstructuur, groenstructuur, waterstructuur, sportstructuur, toeristisch-recreatieve structuur. Dit zijn ondergronden voor een gelaagde publieke ruimtestructuur waarop kindgerichtheid kan inspelen.

Op alle schaalniveaus: ruimtelijke planning, inrichting van sites, woontypologie, keuze van straatmeubilair, materiaalgebruik.

Doorheen alle plannen: inrichtingsplannen, stedenbouwkundige studies, stadsontwerpen, RUP, beeldkwaliteitsplan, verkavelingsvergunningen, stedenbouwkundige verordeningen."

12.5.7 Uit: Uit de Marge – onderzoek welzijn jongeren n.a.v. covid 19 (2020)

Vier op vijf kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties heeft problemen met preteaching en huiswerk. Drie op vier heeft te weinig ruimte thuis. Meer dan de helft durft het huis niet uit, uit angst om het coronavirus op te lopen of uit angst een boete van 250 euro te krijgen. Meer dan de helft van de kinderen en jongeren voelt zich niet goed in zijn vel.

Grootschalig onderzoek van Uit De Marge vzw bij bijna 2.500 kinderen en jongeren in kwetsbare situaties in Vlaanderen en Brussel brengt verontrustende cijfers.

- *"Een jongere krijgt na veel gedoe eindelijk een laptop via de school, zonder Office-pakket erop."*
- *"Er zijn gezinnen die geen laptop/pc ter beschikking hebben en met 4 kinderen huiswerk maken op de gsm van de moeder."*
- *"Ik maak mijn huiswerk 's nachts, dan is het thuis rustig."*
- *"Gezinnen zijn klein gehuisvest. Vijf kinderen in een appartement."*
- *"Zelfs kinderen hebben boetes gekregen omdat ze op straat aanwezig waren."*
- *"Meer klachten van kindermishandeling tijdens corona."*

Een greep uit de vele getuigenissen van jongeren en jeugdwerkzorgers.

Uit De Marge vzw bereikt samen met meer dan 65 lidorganisaties in Vlaanderen en Brussel een grote groep kinderen en jongeren die in maatschappelijk kwetsbare situaties opgroeien. Het was al heel snel duidelijk dat zij extra zwaar getroffen worden door de lockdownmaatregelen. Een uitvoerig onderzoek bij bijna 2.500 kinderen en jongeren in 35 steden en gemeenten brengt hun situatie sinds de COVID-19-pandemie op grote schaal in kaart. Enkele cijfers:

- vier op vijf kinderen en jongeren heeft problemen met preteaching en huiswerk
- twee derde van de kinderen en jongeren heeft geen laptop of computer ter beschikking
- drie vierde van de kinderen en jongeren heeft te weinig ruimte thuis
- de helft van de kinderen en jongeren durft of mag niet buitenkomen
- meer dan de helft van de kinderen en jongeren is bang om een boete van de politie te krijgen
- drie vierde van de kinderen en jongeren mist de school
- meer dan de helft voelt zich niet goed in zijn vel.

De resultaten bevestigen de moeilijke situatie van een hele groep kinderen en jongeren die nu vergeten wordt. Uit De Marge vzw trekt dan ook aan de alarmbel en vraagt met aandring dat het beleid deze alarmsignalen oppikt. *“Er is een gebrek aan expertise over de noden van kinderen en jongeren die opgroeien in kwetsbare gezinnen. Deze kinderen vragen meer uitgekende maatregelen dan ‘blijf in uw kot’.” De coronamaatregelen zijn bikkelhard voor hen. Hun perspectief moet meegenomen worden in de exit-strategie en moet in het beleid voorop staan.*

Heel wat zaken zijn niet nieuw, de coronamaatregelen hebben het alleen scherp gesteld en het zichtbaar gemaakt. Deze crisis heeft de grote bestaande ongelijkheid in de samenleving blootgelegd en vraagt ook structurele maatregelen op lange termijn. Veel oplossingen zitten in een structurele aanpak van onder meer armoedebestrijding, huisvesting, voldoende inkomen, toegankelijke hulpverlening, een ander politiebeleid, onderwijsongelijkheid.”

12.5.8 Wel Doeners – Meetjesman – bevraging 2021

In april 2021 lanceerde Het Agentschap Binnenlands Bestuur en Vlaams minister Bart Somers de projectoproep: Impact corona op mentaal welzijn. Met deze projectoproep stelde de Vlaamse Regering extra projectmiddelen ter beschikking van lokale besturen die initiatieven ondernemen om het welzijn van kinderen en jongeren te versterken in tijden van corona. De subsidie moest aangewend worden om het mentaal welzijn van kinderen en jongeren te verbeteren. Gemeente Evergem diende in nauwe samenwerking met Meetjesman en de Meetjeslandse gemeenten Assenede, Eeklo, Kaprijke, Lievegem, Sint-Laureins, Wachtebeke en Zelzate het project **Wel Doeners** in.

Het onderzoek van Wel Doeners peilt naar het welzijn van kinderen en jongeren tijdens de coronapandemie. De bevraging werd afgenomen in juni 2021, 15 maanden na de start van de pandemie en de eerste lockdown. De onderzoeksresultaten zijn op te delen in zes categorieën die elk op hun beurt meer vertellen over het welzijn van kinderen en jongeren.

“Fit in je hoofd”

Kinderen en jongeren scoren hun eigen gevoel van welzijn met een 7/10, dit zowel voor als na de coronacrisis. We stellen hierbij vast dat het welzijn van kinderen en jongeren niet achteruit is gegaan tijdens de coronacrisis. Ook zien we dat meisjes zich minder goed in hun vel voelen dan jongens. Opvallend is dat een heel grote groep kinderen en jongeren zich verveeld hebben tijdens de coronacrisis.

Wel Doeners toont ook dat jongeren zich anno 2021 vermoeid voelen. Ook stress heeft een grote, belangrijke invloed op het gevoel van welzijn. Meisjes ervaren duidelijk meer stress dan jongens. Dit staat mogelijks in verband met het lagere gevoel van welzijn bij meisjes. De stress die de jongeren ervaren zijn voor het grootste deel gerelateerd aan school en schoolwerk. Uit de onderzoeksresultaten blijkt ook dat het stressniveau stijgt naarmate de jongeren ouder worden. Waar het percentage jongeren die stress ervaren stijgt naarmate de leeftijd vordert, daalt het niveau van geluk met de leeftijd. Dit kan opnieuw wijzen op een verband tussen stress en het gevoel van welzijn die kinderen en jongeren ervaren. Vooral vanaf 16 jaar daalt het gevoel van welzijn. We moeten ons hierbij wel de vraag durven stellen wat de

oorzaak en wat het gevolg is. Daalt het welzijn van de jongeren omdat er stress ervaren wordt of krijgen jongeren stress omdat ze zich niet goed voelen? Hierrond kan verdiepend onderzoek gebeuren.

Vrijtijdsbeleving

Het is duidelijk dat kinderen en jongeren zich in het weekend veel beter kunnen ontspannen dan tijdens de schoolweek. Opnieuw zien we dat oudere jongeren zich minder goed kunnen ontspannen dan jongere kinderen en jongeren. Uit de opmerkingen die jongeren meegeven, merken we dat dit regelmatig samenhangt met het vele schoolwerk en stress die erbij komt kijken. Kinderen en jongeren vullen hun vrije tijd voornamelijk in met sociale media en naar buiten gaan ter ontspanning.

Digitale media

De digitale media speelde tijdens de coronaperiode een heel belangrijke rol in het leven van kinderen en jongeren. De meerderheid bracht gemiddeld één tot vijf uur per dag door achter een scherm. Die schermtijd kan slaan op televisie kijken, tablet -en smartphonegebruik, gamen, schoolwerk achter de computer ... Hoe ouder de jongere, hoe meer schermtijd. Tijdens de coronaperiode brachten kinderen en jongeren extra veel tijd door achter een scherm aangezien ze op deze manier les moesten volgen. Enerzijds brachten ze voor de schoolse activiteiten extra tijd door achter een scherm, anderzijds werden ze sneller in de verleiding gebracht om naar andere schermen, zoals hun smartphone, te kijken.

Een grote meerderheid van de jongeren geeft aan dat hun schermtijd sterk gestegen is gedurende de coronaperiode, al is het grootste deel van de jongeren hier niet ontevreden over. Sociale media neemt een groot aandeel in van deze schermtijd. Vooral TikTok, Snapchat en Youtube zijn populair onder de jongeren. Zij gebruiken deze applicaties voornamelijk ter ontspanning, hoewel het ook een middel is tegen verveling.

Tijdens het weekend en schoolvrije momenten wordt sociale media, televisie kijken en gamen nog vaker gebruikt. Dat staft ook het onderzoek van Apestaartjaren (2019), hoewel dit onderzoek gevoerd werd in de pre-corona periode. Sociale media spelen een grote rol in het welzijn van jongeren. Vooral meisjes ervaren invloed op hun gevoel van welzijn door het gebruik van sociale media. Hoe vaker jongeren sociale media gebruiken, hoe meer invloed dit heeft op hun welzijn. We zien hierdoor dat oudere jongeren vaak meer negatieve invloed ervaren van sociale media.

Onderwijs

Het stressniveau van kinderen en jongeren is opvallend hoger in de schoolweek. Daarbij komt ook dat dit stressniveau significant toeneemt naarmate jongeren ouder worden. Uit de reacties blijkt dat deze stress vaak gerelateerd is aan schoolwerk. Wanneer we specifiek inzoomen op de invloed van het afstandsonderwijs op het welzijn van kinderen en jongeren, merken we tegenstrijdigheden op. Waar jongeren enerzijds aangeven dat afstandsonderwijs hen rust bracht, geven andere jongeren dan weer aan het afstandsonderwijs als bijzonder stresserend te ervaren. Wel is duidelijk dat school veruit de grootste factor is waar jongeren zich zorgen over maken. De zorgen focussen zich voornamelijk op de schoolresultaten. Veel jongeren zijn angstig en bang dat hun schoolresultaten – mede door het afstandsonderwijs – gaan tegenvallen.

Inspraak en informatieverspreiding

Bij een minderheid van de jongeren zijn er discussies thuis over corona en het opvolgen van de coronamaatregelen. Iets meer dan de helft van de Meetjeslandse jongeren voelt zich voldoende geïnformeerd over de coronamaatregelen. De informatie die hen bereikt, wordt door de 48% van de jongeren geloofd. Toch blijkt dat één op vijf jongeren het nieuws over corona niet gelooft. Naast informatieverspreiding, gaven de jongeren ook hun mening over de inspraak die ze al dan niet kregen in de uitwerking van de coronamaatregelen. Opvallend: een groot deel van de kinderen en jongeren vindt dat er niet of onvoldoende naar hen werd geluisterd door de politieke instanties.

Periode na de coronacrisis

Dromen van meer feestjes, meer vrienden, meer knuffelcontacten, meer restaurantbezoekjes ... Uit reacties merken we op dat het welzijn van de jongeren sterk omhoog zal gaan wanneer de

coronamaatregelen en de zorgen omtrent corona zullen wegvallen. Wanneer de jongeren echter naar de verre toekomst kijken, merken we meer bezorgdheden op. Meisjes zijn meer bezorgd over de toekomst dan de jongens, hoewel beide groepen zorgen delen op vlak van school, financiën, het klimaat ... Daarbij komt dat 1/3 van de jongeren ervan overtuigd is dat corona een invloed zal hebben op hun toekomst – zowel een positieve als een negatieve invloed.

12.6 Uitgaan – Evenementen

12.6.1 Cijfergegevens

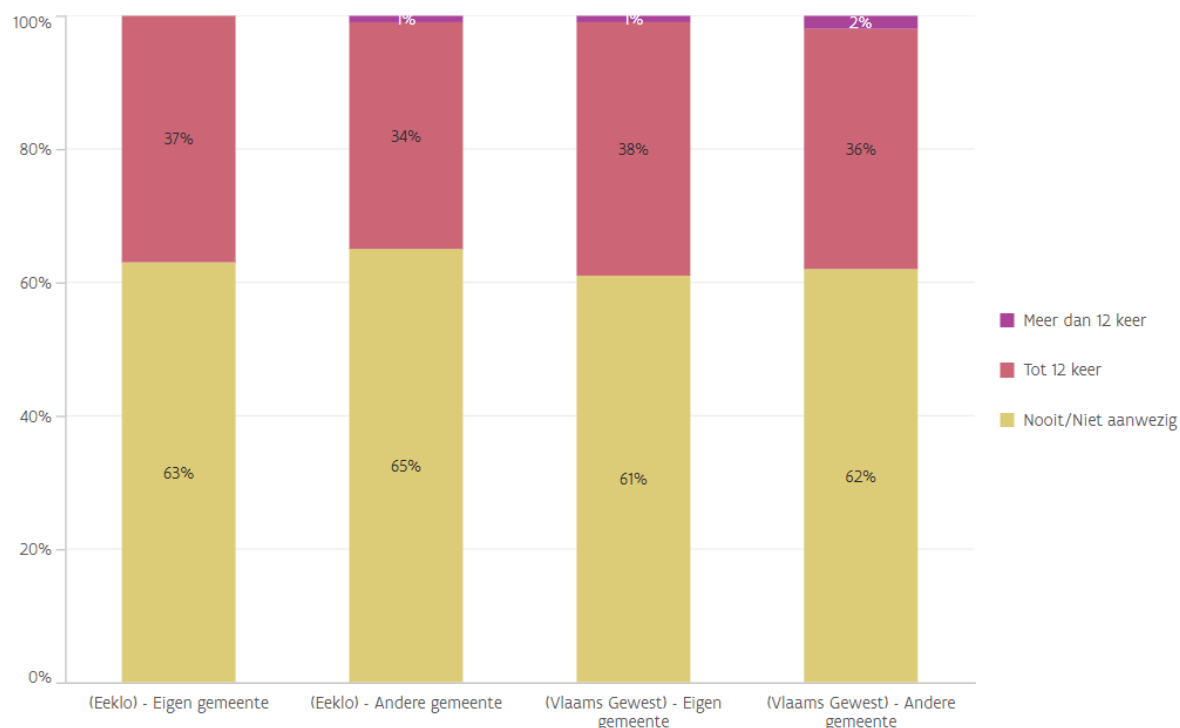
Eeklonaren zijn in 2020 redelijk tevreden over uitgaansgelegenheden (55% tevreden, in 2017 was dit 40%); het Vlaamse gemiddelde is 60%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo stijgen van 44 naar 56%. Sint-Laureins scoort 53%, Kaprijke 52% en Assenede 47%.

De score is beter voor restaurants (76% tevreden Eeklonaren, komt van 70% in 2017). Dit is hetzelfde als het Vlaamse gemiddelde en het gemiddelde voor gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo. Sint-Laureins scoort hoger met 83%, Kaprijke (71%) en Assenede (63%) halen lagere percentages.

grafiek 112 *Tevredenheid over restaurants en eetcafés in % – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020*

grafiek 113 *Bezoek festival, evenement, fuif in de eigen / andere gemeenten (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020*

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

37% van de Eeklonaren ging in het jaar voorafgaand aan de bevraging van 2020 naar een evenement/festival in Eeklo. Dit was in 2017 nog 64%. Het grote verschil is uiteraard het gevolg van corona.

12.6.2 Kencijfers eigen diensten

tabel 54 *Kencijfers evenementendienst Eeklo – 2018, 2019, 2020 en 2021*

	2018	2019	2020	2021
aantal eigen evenementen	67	64	0	19
bedrag aan inkomsten uit uitleendiensten in euro	7.107,81	8.659,86	597	2.122,97

12.6.3 Interne documenten

12.6.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Evenementen / toerisme / markten

- **gezamenlijke digitale uitleen van feestmaterialen** (nu mobiliteit & openbare werken, sportdienst en jeugdraad apart)
- **meehelpen aan uitbouw jachthaven, het Leen en de Huysmanhoeve als toeristische aantrekkingspolen**
- **samenwerkingen** zoeken met cultuur, sport, lokale economie en natuur met het oog op citymarketing
- de **markten** (donderdagmarkt, jaarmarkt, ...) blijven een trekpleister voor Eeklo
- horeca is partner in het **promoten** van de stad

12.6.4 Externe documenten

12.6.4.1 Uit: Onderzoek – Staat van het lokale middenveld in Vlaanderen (Stijn Oosterlynck, Filip De Rynck) (2018)

Dit is een bevraging van middenveldorganisaties in 14 gemeenten/steden van verschillende grootte. Middenveldorganisaties (MVO) hebben een maatschappelijk doel, hebben een bepaalde politieke rol en/of leveren diensten die niet exclusief privaat zijn. Het gaat om lokaal verenigingsleven of sociaal-culturele sector in de brede zin. De focus ligt op politieke en dienstverlenende rol (geen louter sport-, hobby- of kunstverenigingen).

In het onderzoek is Eeklo vergelijkbaar met de 5 semi-stedelijke gemeenten (er zitten twee gemeenten in die ook in onze Belfiuscluster vallen nl. Diest en Diksmuide).

Semi-stedelijke gemeenten hebben een hogere verenigingsdichtheid (4,6 per 1000 inwoners). Er zijn MVO's te vinden binnen 16 thema's: economie, armoede, buurt, gezondheid, jeugd, kerk&geloof, kunst & cultuur, milieu&mobiliteit, volwassenen, politiek, religie, senioren, vrouwen, etnisch-cultureel, serviceclubs en ontwikkelingssamenwerking. Dit is een ruimere scope dan bij woon- en landelijke gemeenten..

Hoewel de dienstverlenende en politieke rollen historisch gezien de identiteit van het Vlaamse middenveld mee vorm geven, lijken ze toch minder belangrijk te zijn/worden voor lokale MVO. Ze zien vooral een gemeenschapsvormende rol weggelegd.

37,5% van de organisaties in semi-stedelijke gemeenten zeggen een historische zuiltraditie te hebben. Een ruime meerderheid van de organisaties maakt ook deel uit van een groter geheel. De helft van de organisaties heeft geen betalende krachten in dienst. Per organisatie is 15 vrijwilligers de mediaan.

De hooggeschoolden zijn in de meerderheid bij de meeste organisaties.

Vooraf buurtwerkingen en organisaties gericht op mobiliteit en milieu herkennen zich als burgerinitiatief. Financieel is het lokale middenveld weinig afhankelijk van de lokale overheid (bij semi-stedelijke gemeenten voor minder dan 20% bij ongeveer 3/4 van de verenigingen). 69% heeft wel herhaaldelijk contact met lokale bestuurders of ambtenaren. Bij veel contact is dit vooral om beslissingen te kunnen beïnvloeden, om meer impact te hebben via hun expertise, opdat de overheid hen sneller zou informeren of om slecht functionerende regels tijdig te laten aanpassen.

Bijna 40% van de bevroegde organisaties zegt te worden gecontroleerd door de overheid (= vooral op basis van documenten). Veel organisaties zijn autonoom in hun doelstellingen (bijna 82%).

Vernieuwing en nieuwe middenveldorganisatie ontstaan soms uit interactie vanuit initiatief van lokale besturen (vooral met betrekking tot milieu, mobiliteit, armoede)

Veroudering, uitdovend type vrijwilligers / bestuurders is geen nieuwe vaststelling. Impulsen van bovenaf hebben weinig lokale impact.

Kind-gebonden organisaties zijn 'booming business'. De territoriale factor was en blijft sterk, ook dit is een impuls voor MVO.

Klassieke discussies over klassieke relaties blijven (ondersteuningsbeleid, werking van adviesraden,...) en lijken stereotiep.

Er heerst een groot gevoel van autonomie bij de organisaties, met verschillende vormen van lichte controle door én lichte "samenwerking" met lokale besturen (vooral 'LAT -relatie').

Hoe meer vrijwilligers met migratieachtergrond in de organisatie, hoe meer organisaties diversiteit als een uitdaging zien. Bij semi-stedelijke gemeenten wordt diversiteit minder als uitdaging gezien dan in centrumsteden en kleinere gemeenten, hoewel ze beter scoren op interne diversiteit. 68% van de organisaties in semi-stedelijke gemeenten heeft geen tot enkele personen met migratieachtergrond in de bereikte doelgroep. De diversiteit bij vrijwilligers ligt nog veel lager dan bij de bereikte doelgroep. In semi-stedelijke gemeenten heeft 93% van de organisaties geen tot enkele vrijwilligers met migratie-achtergrond. Er is een groot verschil per segment: zo is er een hoog aandeel vrijwilligers met migratie-achtergrond bij de etnisch-culturele organisaties en in mindere mate bij armoede-, ontwikkelings- en kunst/cultuurorganisaties. Senioren- en vrouwenorganisaties scoren hier het slechtst.

Het middenveld valt uiteen in drie blokken:

- groot en dominant wit middenveld
- klein, gedeeltelijk gemengd middenveld (vnl. bepaalde armoede-, ontwikkelings-, jeugd- en kunst- en cultuurorganisaties)
- nog kleiner middenveld van etnisch-culturele organisaties

Hoe dichter bij besluitvormingsmacht in organisatie, hoe minder etnisch-culturele diversiteit.

Hoe komt dit? Is het van 'wij willen niet' of 'zij willen niet' of 'we kennen elkaar niet'?

- de meeste organisaties vinden dat deze redenen niet van tel zijn
- als er wel iets meespeelt is het meestal dat beide groepen elkaar niet kennen.

4/5 van de organisaties legt de oorzaak niet bij zichzelf: is er nood aan meer reflexiviteit over eigen aanpak van diversiteit?

12.6.4.2 Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)

De grote lijnen uit het actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt met telkens enkele actiepunten voor de gemeenten.

Gezinsvriendelijk beleid situeert zich in veel verschillende domeinen, van welzijn tot ruimtelijke ordening. We geven hier letterlijk de items weer op het vlak van VRIJE TIJD.

1 Bied gezinnen groeikansen

1.2 vrije tijd en kinderopvang op maat van gezinnen

- *breng de noden van gezinnen wat betreft babyopvang en opvang en vrijetijdsbesteding van schoolkinderen in kaart*
- *centraliseer informatie over het volledige aanbod op het gemeentelijke grondgebied, zowel digitaal als op papier*
- *organiseer en ondersteun het Lokaal Overleg Kinderopvang*
- *faciliteer overleg en afstemming voor het volledige aanbod van opvang en vrije tijd van schoolkinderen in de gemeente op vlak van kortingen, sociaal tarief, toegankelijkheid voor kinderen met een beperking, aanbod voor kleuters, starten openingsuur, voorrangregels, periodes van opvang, aanbod voor verschillende leeftijdsgroepen, flexibiliteit inzake inschrijving...*
- *zorg voor toegankelijke opvang en vrijetijdsactiviteiten voor alle gezinnen, bijvoorbeeld via de Vrijtijdspas*

3 Versterk de netwerken van gezinnen

3.1 een warme gemeente, een warme buurt

- *zorg ervoor dat elk gezin kan deelnemen aan vrijetijds- en cultuuractiviteiten, bv. via een Uitpas*

4 Creëer een gezonde leefomgeving voor gezinnen

4.1 hanteer de kindnorm als leidraad

- *zet in op nabije, veilig toegankelijke, kindvriendelijke groene en blauwe openbare ruimte*
- *bescherm gevoelige gebieden met lage-emissiezones ((kleuter)scholen, kinderdagverblijven, speeltuinen...) conform de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie*
- *pas richtlijnen toe voor het behoud van veilige afstanden tussen drukke wegen en nieuw geplande voorzieningen voor kinderen*
- *zorg voor voldoende avontuurlijke buitenspeelruimte en andere geschikte plekken (binnen en buiten) voor kinderen en jongeren*

13 ONDERNEMEN & WERKEN

13.1 Ondernemen

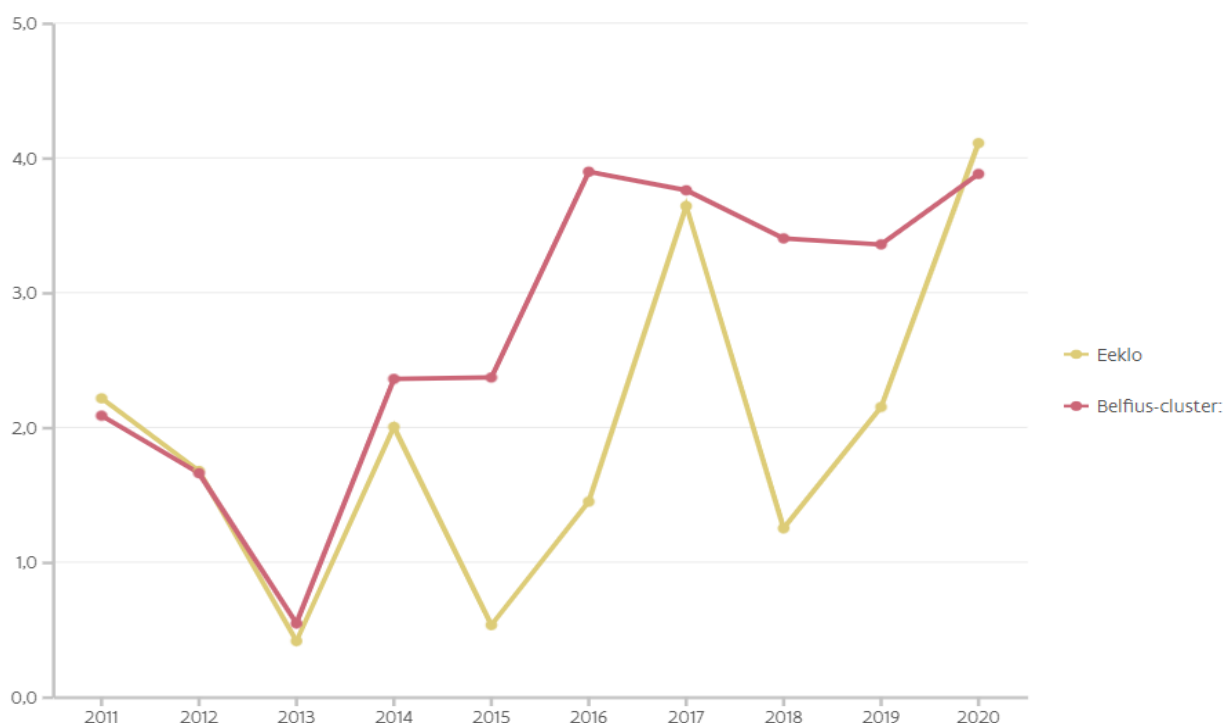
13.1.1 Cijfergegevens

13.1.1.1 Ondernemingen

De oprichtingsratio (aantal oprichtingen per 100 ondernemingen) in Eeklo in 2020 is 11. De stopzettingratio is 6,8 (t.o.v. respectievelijk 9,7 en 5,8 voor de Belfiuscluster). De nettogroei in Eeklo schommelt en was jarenlang (veel) lager dan die van de Belfiuscluster. In 2020 is die voor het eerst (iets) hoger.

In Eeklo startten in 2020 184 nieuwe ondernemingen op. In 2019 waren er 158, in 2018 141.

grafiek 114 *Nettogroeiratio ondernemingen = verschil tussen aantal oprichtingen en stopzettingen t.o.v. aantal ondernemingen (in %) – Eeklo, Belfiuscluster – 2011 tot 2020*

Bron: Statbel, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

tabel 55 *Aantal nieuwe ondernemingen in Eeklo – 2011 tot 2020*

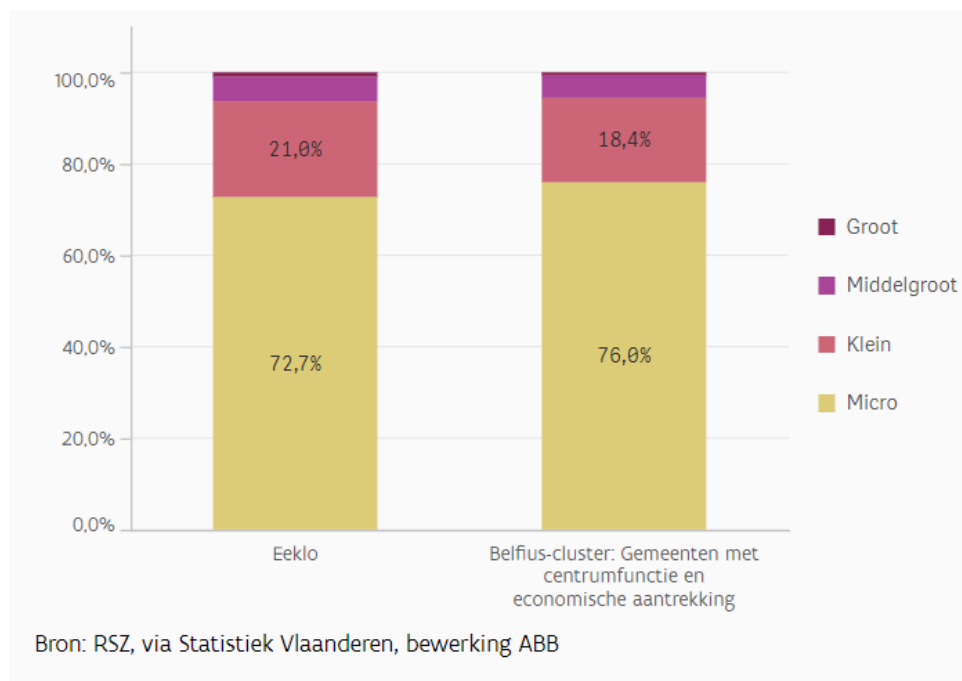
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
aantal nieuwe ondernemingen in Eeklo	109	112	120	132	105	117	136	141	158	184

(bron: Statbel, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB)

Op de volgende grafieken is te zien dat Eeklo bijna 73% micro-ondernemingen heeft, 21% kleine ondernemingen, 5,3% middelgrote en 1 % grote ondernemingen. Die verhouding komt in grote lijnen overeen met de Belfiuscluster (iets meer micro, iets minder kleine).

(micro: van 1 t.e.m. 9 werknemers; klein: van 10 t.e.m. 49 werknemers; middelgroot: van 50 t.e.m. 199 werknemers; groot: vanaf 200 werknemers).

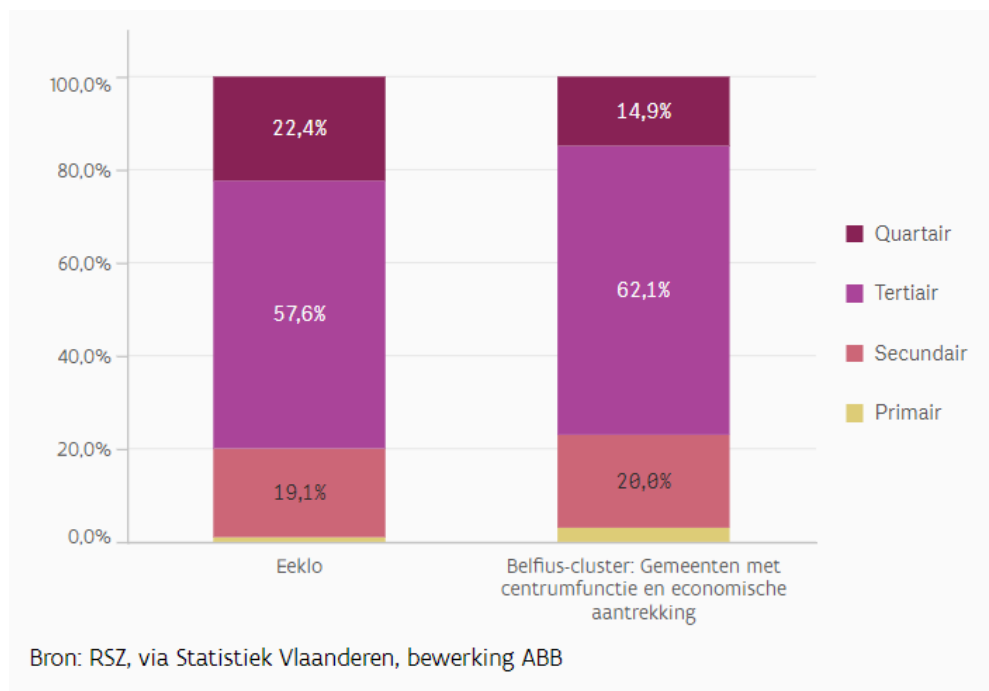
grafiek 115 Aantal vestigingen naar grootteorde van werknemers t.o.v. totaal aantal vestigingen (in %) – Eeklo, Belfiuscluster – 2019

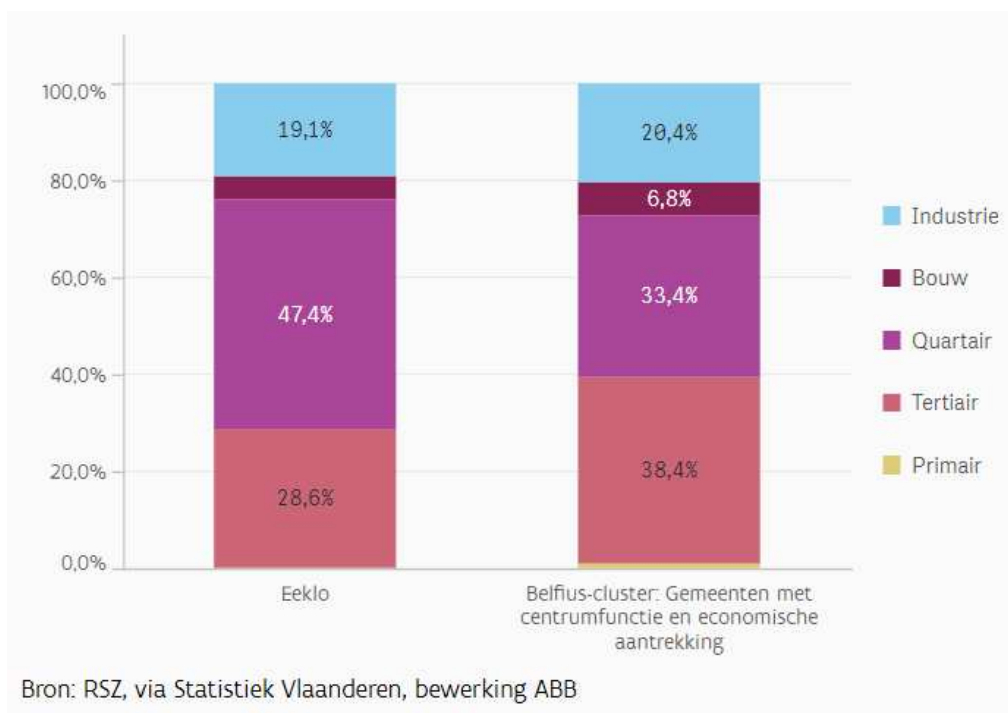
De grootste tewerkstelling in Eeklo zit in de quartaire sector. Het omvat 22,4% van de vestigingen, maar wel 47,4% van de tewerkstelling. In de Belfiuscluster is dit 33,4%

57,6% van de ondernemingen zit in de tertiaire sector en zorgt maar voor 28,6% tewerkstelling. In de Belfiuscluster is dit 38,4%.

grafiek 116 Aantal vestigingen naar sector t.o.v. aantal vestigingen (in %) – Eeklo, Belfiuscluster – 2019

grafiek 117 Aantal bezoldigde werknemers naar hoofdsector t.o.v. aantal bezoldigde werknemers (in %) – Eeklo, Belfiuscluster – 2021

13.1.1.2 Winkels – horeca

Volgens provincies.incijfers.be (Locatus) daalde in Eeklo het aantal handelspanden van 567 in 2008 naar 517 in 2022. De kleine stijging voor 2021 werd opnieuw tenietgedaan. De gevulde handelspanden (dit aantal ligt lager) gingen van 535 naar 440.

grafiek 118 Aantal handelspanden + gevulde handelspanden – Eeklo – 2008 tot 2022

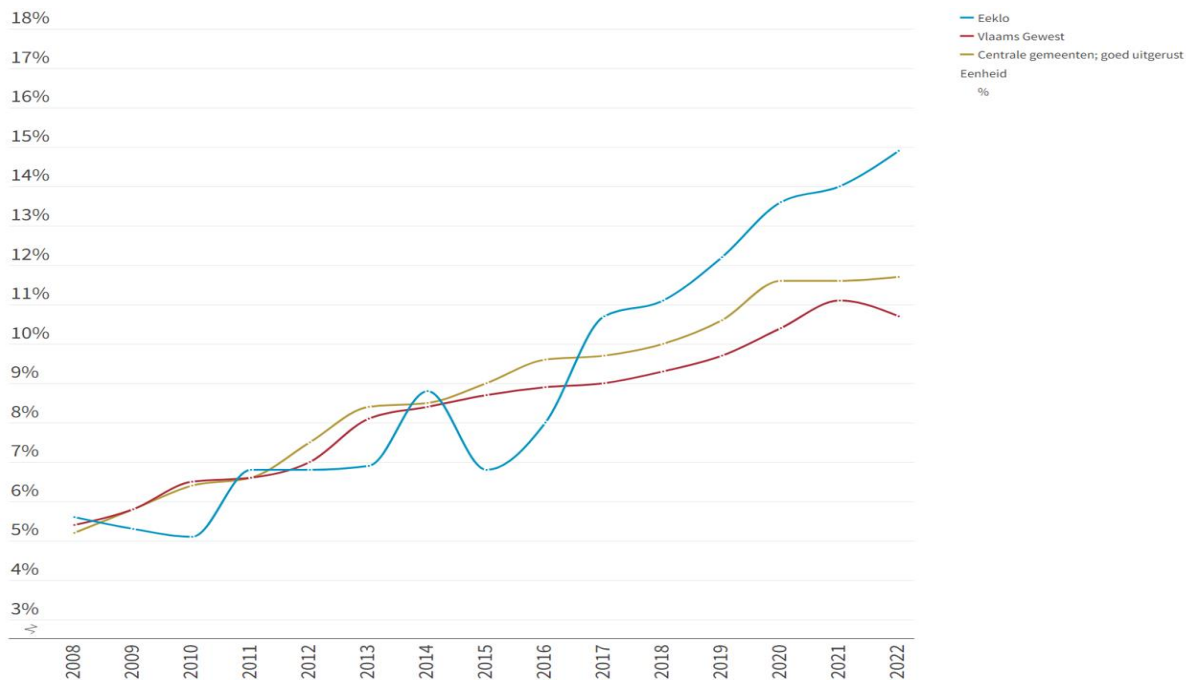

De gevulde winkelvloeroppervlakte bij winkels daalde van 59.368 m² in 2008 naar 47.148 m² in 2022 (= daling van 20,6%). De winkelvloeroppervlakte van leegstaande handelspanden wordt het viervoudige op

dezelfde tijdsperiode. De winkelvloeroppervlakte per 1.000 inwoners bij handelspanden algemeen daalt op die manier van 3.106 m² naar 2.655,5 m² (= daling van 14,5%).

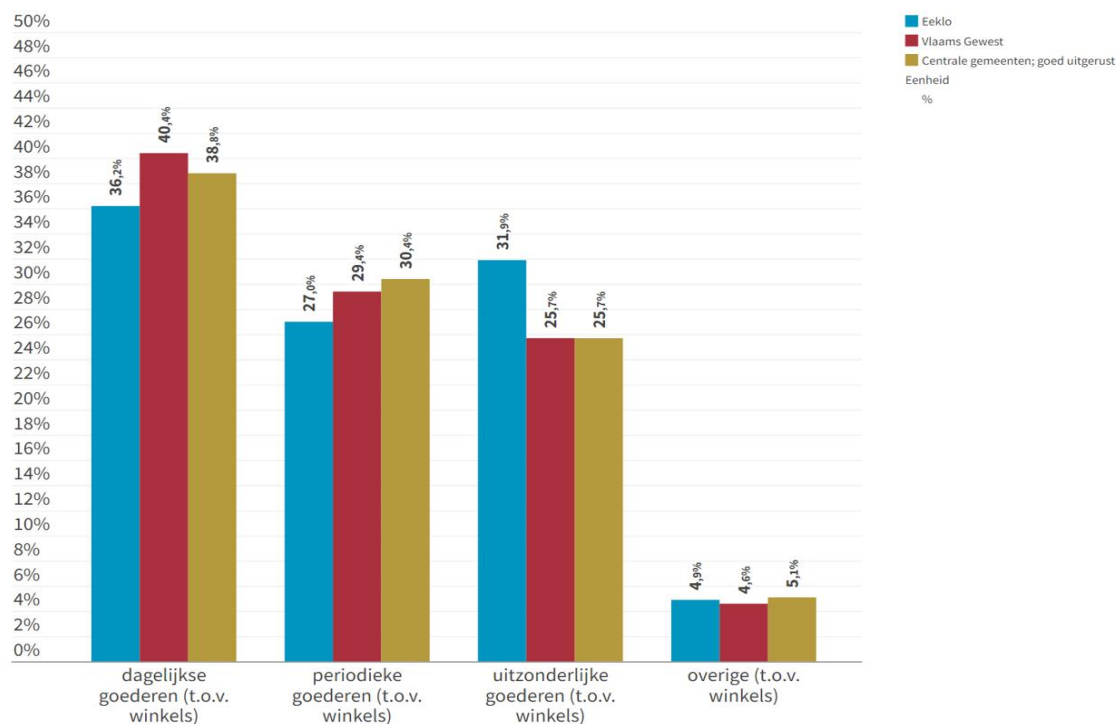
14,9% van de Eeklose handelspanden staat leeg in 2022. In het Vlaamse Gewest is dit 10,7%, in de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit 11,7%. Bekijken we de evolutie van de leegstand, dan is er een sterke schommeling in Eeklo. De stijgende trend zet zich nu wel weer door.

grafiek 119 *Leegstaande handelspanden t.o.v. alle handelspanden – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2008 tot 2022*

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

grafiek 120 *Type winkels (in %) – Eeklo, vergelijkbare steden/gemeenten, Vlaams Gewest – 2022*

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

Dagelijkse goederen zijn goederen voor alle dag (voeding, geneesmiddelen,...).

Periodieke goederen zijn zaken als kleding, schoenen, boeken, ...

Uitzonderlijke goederen gaat over wit/bruigoed, doe-het-zelf, meubelen (niet alledaagse goederen met impact op het budget).

Eeklo heeft veel winkels van uitzonderlijke goederen (bijna 32% t.o.v. 25,7% in het Vlaamse Gewest of in vergelijkbare steden). Dagelijkse goederen zijn veel minder aanwezig dan bv. in een gemiddelde Vlaamse stad. Op de grafiek hieronder is een opdeling naar soort handelspand gemaakt voor Eeklo, de buurgemeenten en het Vlaamse Gewest.

grafiek 121 Percentages types winkels – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2022

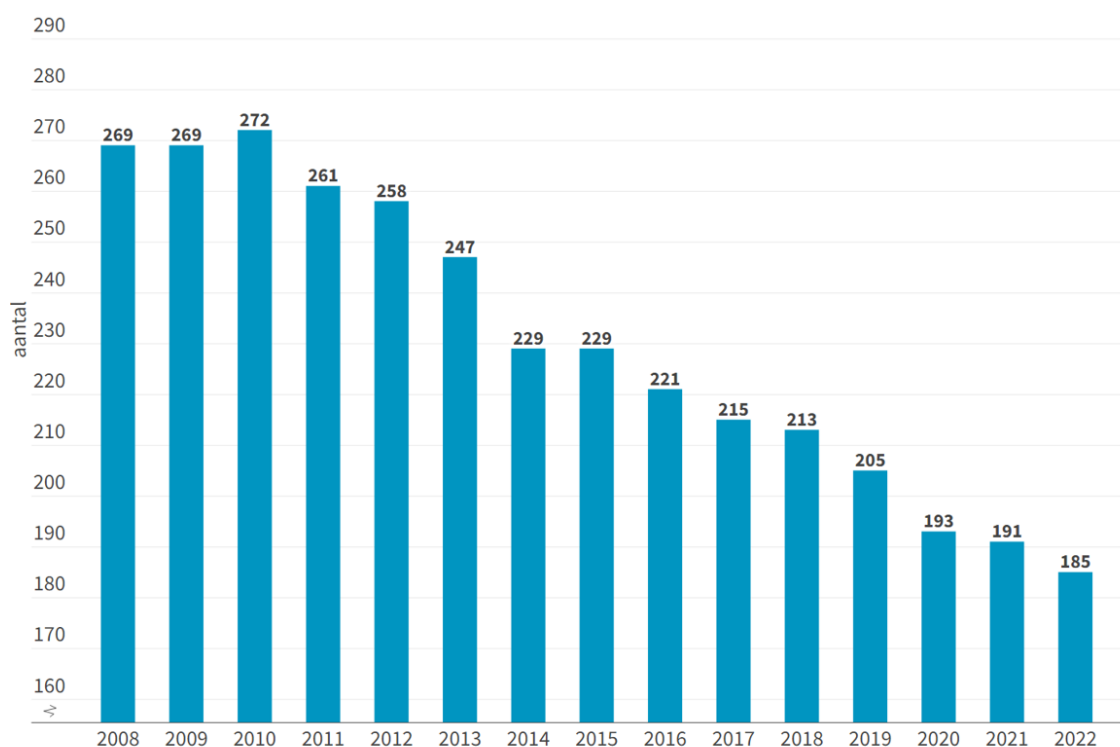

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

Eeklo telt in 2022 185 winkels. Dit is een daling van 31,2% sedert 2008. Eeklo telt veel ketenwinkels (1 op 3). De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' staat op 26,2%, Het Vlaamse Gewest op 24,9%. De ketens in Eeklo daalden in deze periode met 15,5%, maar het zijn vooral de zelfstandige winkels die met 37% verminderen.

Het aantal winkels in Eeklo ligt op 8,45 per 1.000 inwoners, hoger dan het Vlaamse gemiddelde (6,4) en de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' (7,22).

grafiek 122 Evolutie aantal winkels – Eeklo – 2008 tot 2022

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

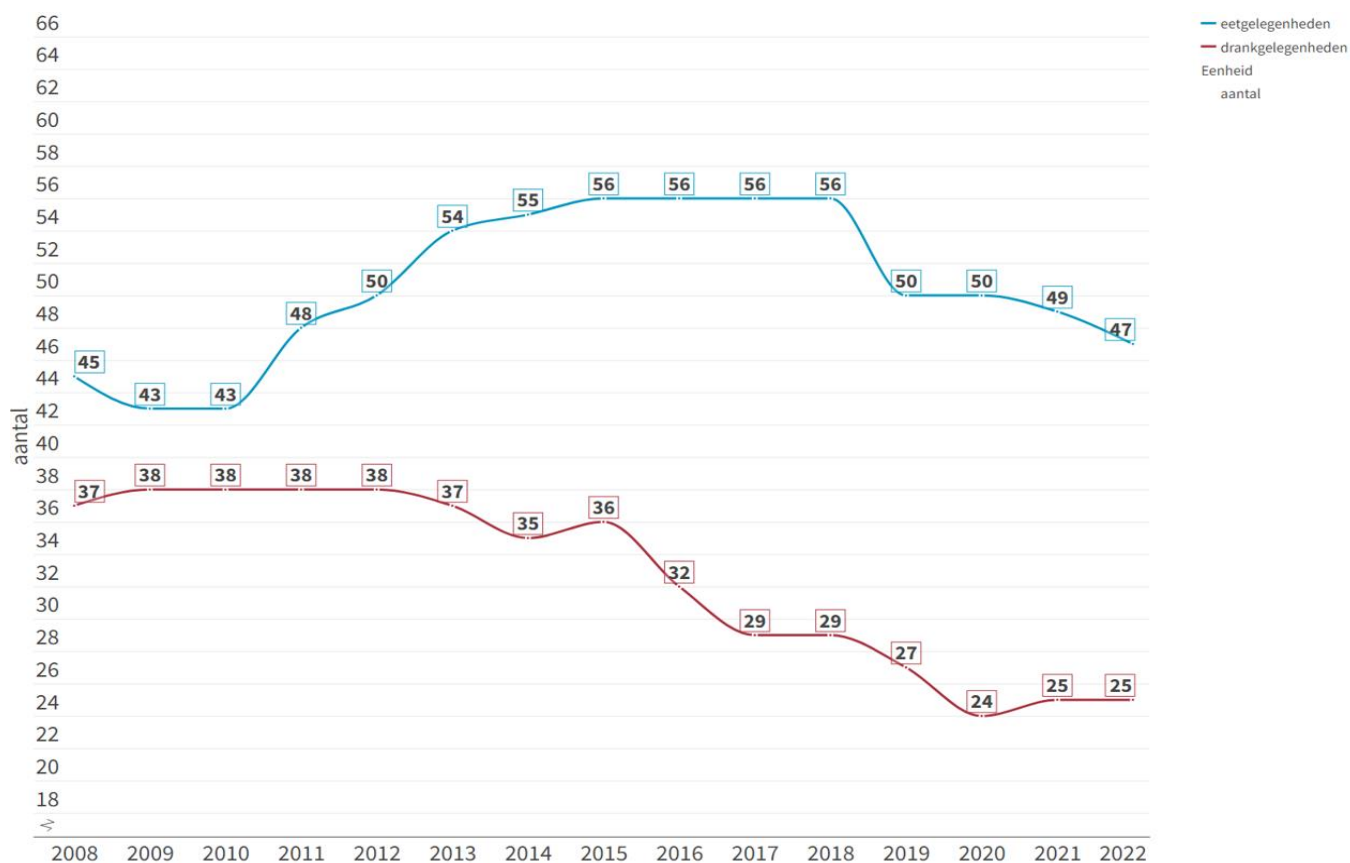
tabel 56 Aantal winkels + aandeel ketens – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2022

	winkels per 1.000 inwoners	ketenwinkels (t.o.v. winkels)
Eeklo	8,45	33%
Assenede	5,12	14,9%
Kaprijke	4,13	18,5%
Sint-Laureins	3,32	8,7%
centrale gemeenten goed uitgerust	7,22	26,2%
Vlaams Gewest	6,4	24,9%

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

Het aantal horecazaken daalt sedert 2015 in Eeklo. Dit is vooral het gevolg van de daling bij de drankgelegenheden. Het aantal eetgelegenheden ligt nu wel hoger dan in 2008 (47 t.o.v. 45). Het aantal drankgelegenheden zakt van 37 naar 25.

grafiek 123 Eet- en drankgelegenheden – Eeklo – evolutie 2008 tot 2022

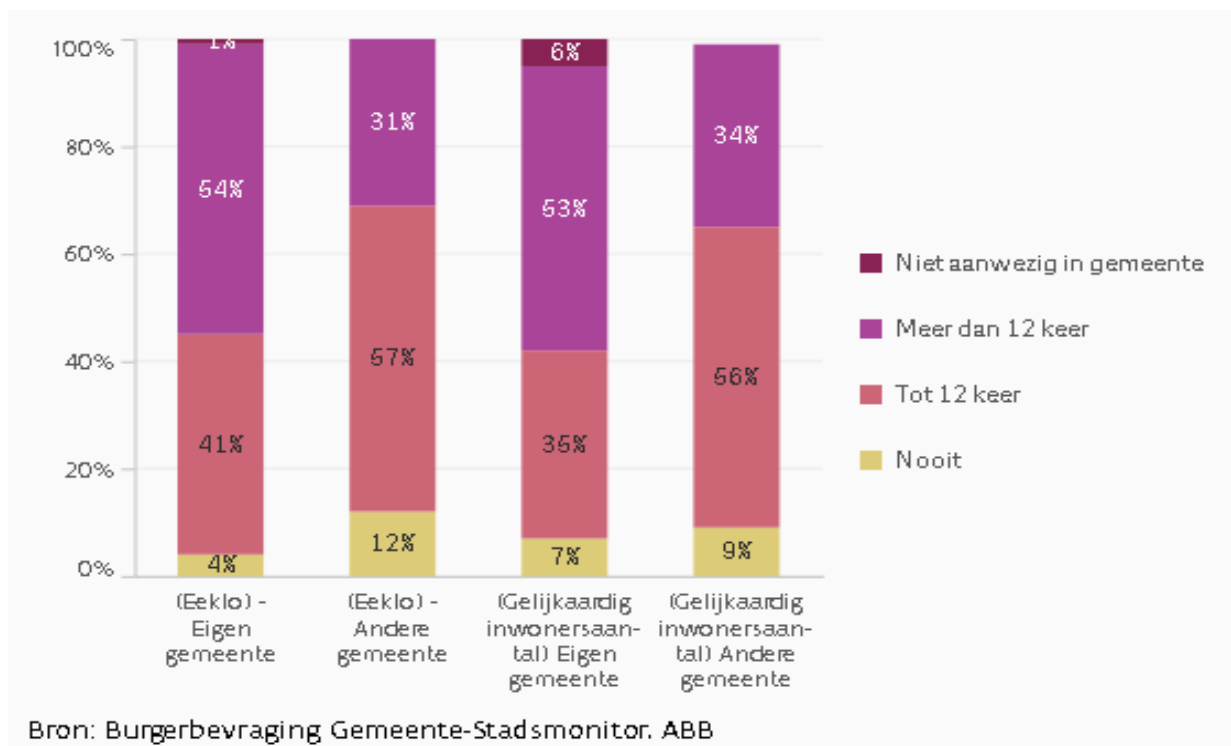
Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

Eeklonaren zijn in 2020 redelijk tevreden over uitgaansgelegenheden (55% tevreden, in 2017 was dit 40%); het Vlaamse gemiddelde is 60%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo stijgen van 44 naar 56%. Sint-Laureins scoort 53%, Kaprijke 52% en Assenede 47%.

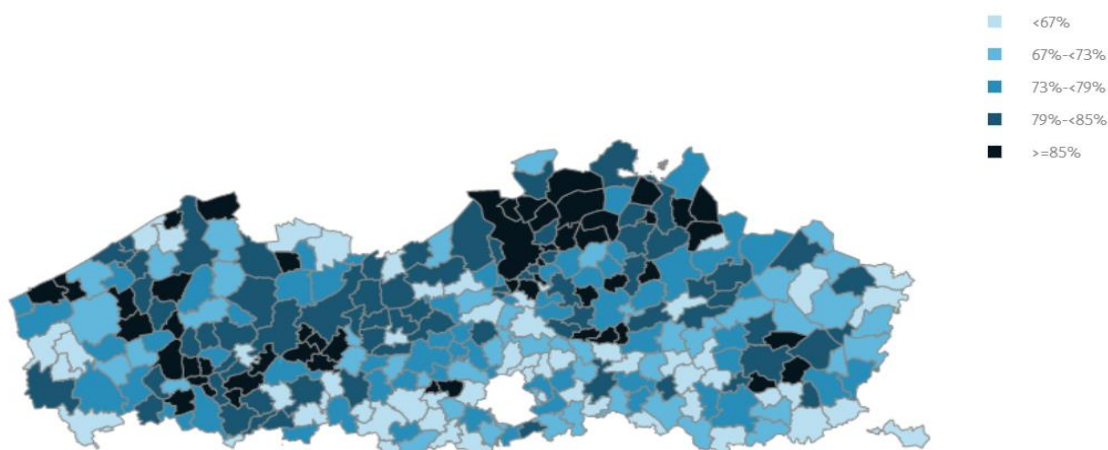
De score is beter voor restaurants (76% tevreden Eeklonaren in 2020, komt van 70% in 2017). Dit is hetzelfde als het Vlaamse gemiddelde en het gemiddelde voor gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo. Sint-Laureins scoort hoger met 83%, Kaprijke (71%) en Assenede (63%) halen lagere percentage.

grafiek 124 *Tevredenheid over restaurants en eetcafés (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020*

In Eeklo gaat 95% (2020) van de inwoners in Eeklo winkelen (was in 2017 nog 98%). 12% gaat nooit buiten Eeklo winkelen. Dit is ook het Vlaamse gemiddelde. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo gaat 89% in de eigen gemeente winkelen. 15% van de Assenedenaren gaat nooit buiten Assenede winkelen, dit geldt voor 11% van de inwoners van Kaprijke en Sint-Laureins.

grafiek 125 *Aandeel inwoners dat afgelopen jaar winkels / shoppingcentra bezocht in eigen / andere gemeente (in %) – Eeklo, cluster – 2020*

grafiek 126 Aandeel van de inwoners dat vindt dat er voldoende winkels zijn in de buurt (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

87% van de Eeklonaren vindt in 2020 dat er voldoende winkels in de buurt zijn (komt van 83% in 2017). Het Vlaamse gemiddelde ligt op 77%. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo gaat dit om 79%. Kaprijke scoort 73%, Assenede 63% en Sint-Laureins 58%.

In Eeklo is 70% tevreden over de winkelvoorzieningen in de stad (komt van 73% in 2017). Het Vlaamse gemiddelde ligt op 63%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo blijven op 58% tevredenheid. Kaprijke scoort 36%, Assenede 40% en Sint-Laureins 31%.

In de Buurtenmonitor stellen we volgende verschillen tussen de 7 Eeklose buurten vast:

- Balgerhoeke scoort negatief op vlak van aanbod en bereikbaarheid van winkels/shoppingcentra
- Eeklo West scoort minder goed op vlak van bereikbaarheid van restaurants, brasseries, eetcafés, winkels en shoppingcentra
- Eeklo Zuid scoort goed op vlak van tevredenheid over winkelaanbod van dagelijkse goederen en bereikbaarheid van winkels
- Eeklo Centrum scoort in vergelijking met de andere buurten goed op tevredenheid over het aanbod van winkels voor dagelijkse goederen en bereikbaarheid van restaurants, brasseries, eetcafés
- In Eeklo Noord is de tevredenheid over de bereikbaarheid van restaurants, brasseries, eetcafés, winkels en shoppingcentra hoog (steeds bij de hoogste van alle buurten).

13.1.2 Kencijfers eigen diensten

In de tabellen hieronder is te zien dat de Eeklobon na de digitalisering heel goed draait, ondanks corona. De wekelijkse markt droeg heel wat gevolgen van de coronaregels. In de Corona Impact Monitor bleek duidelijk dat de markt toch een belangrijke vorm van ontmoeting was tijdens de lockdowns. 58% van de respondenten ging tussen mei 2020 en mei 2021 naar de markt.

tabel 57 Kencijfers KMO / markten – Eeklo – 2018, 2019, 2020 en 2021

	2018	2019	2020	2021
oppervlakte bedrijventerrein in m ²	227,1	220,52	220,5	219,66
bedrag verkochte WIEKIE/EEKLO-bonnen in euro	17.250	22.710	78.460	84.338
bedrag uitbetaling WIEKIE/EEKLO-bonnen in euro	2.885	18.785	33.187	84.284

(bron: VLAIO, bewerking ABB – eigen cijfers)

	2018	2019	2020	2021
Abonnementsplaatsen 1ste kwartaal	611	695	630 (vanaf 19/03 tot 2/06 geen markt)	580
Dagplaatsen 1ste kwartaal	62	54	58 (vanaf 19/03 tot 2/06 geen markt)	geen (corona)
Abonnementsplaatsen 2de kwartaal	795	725	(vanaf 19/03 tot 2/06 geen markt) 2/06 tot 30/06: 28 voedingkramen / 20 of 18 andere kramen om de 2 weken	741
Dagplaatsen 2de kwartaal	118	77	(vanaf 19/03 tot 2/06 geen markt)	vanaf mei: 52
Abonnementsplaatsen 3de kwartaal	811	843	1/07 tot 31/10: 114 dagplaatsen	656
Dagplaatsen 3de kwartaal	101	122	1/07 tot 31/10: 114 dagplaatsen	89
Abonnementsplaatsen 4de kwartaal	791	808	1/07 tot 31/10: 114 dagplaatsen 5/11 tot 3/12: 34 plaatsen voeding + essentiële kramen 3/12 tot 31/12: 66 standplaatsen	702
Dagplaatsen 4de kwartaal	87	79	1/07 tot 31/10: 114 dagplaatsen 5/11 tot 3/12: 34 plaatsen voeding + essentiële kramen 3/12 tot 31/12: geen dagplaatsen	42

13.1.3 Interne documenten

13.1.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Lokale economie

- **uitbouw** van de dienst lokale economie conform het organogram
- band met handelaars behouden via concrete acties
- implementatie van acties uit het **strategisch-commercieel plan**
- uitwerken horecabeleidsplan
- verder voeren van marketing door inzet van de Eeklose WieKiebon
- promotaks invoeren voor alle handelaars; dit gegenereerd budget kan ingezet worden voor acties ter promotie van de lokale handelaars
- linken met dienst Omgeving beter inzetten: woonbeleid – leegstand – aangename leef- en verblijfsomgeving
- stimuleren en ondersteunen van nieuwe economieën als: korte keten, co-working, thuiswerk,...

Toerisme / markten

- **samenwerkingen** zoeken tussen evenementen/toerisme en cultuur, sport, lokale economie en natuur met het oog op citymarketing
- de **markten** (donderdagmarkt, jaarmarkt, ...) blijven een trekpleister voor Eeklo
- horeca is partner in het **promoten** van de stad.

13.1.3.2 Quickscan lokale economie en digitalisering – provincie Oost-Vlaanderen – voorjaar 2022

De quickscan lokale economie stelt lokale besturen in staat om hun gemeentelijke dienstverlening voor ondernemers te inventariseren en te verbeteren. De quickscan bestaat uit vier onderdelen die elk gevoed worden vanuit een ander perspectief: vanuit data (omgevingsanalyse), vanuit de bestaande dienstverlening (inventarisatie), vanuit de medewerkers (zelfevaluatie) en vanuit ondernemers (bevraging). De verschillende onderdelen geven een breed inzicht in de mogelijkheden en uitdagingen voor de gemeentelijke dienstverlening op het vlak van lokale economie.

Uit de bevraging blijkt dat ondernemers vooral nood hebben aan meer communicatie vanuit de stad. Ze vragen ook een beter beleid (langere termijn visie). Ondernemers wensen ook meer samenspraak met het bestuur en vinden acties ter ondersteuning van de lokale economie belangrijk ter ondersteuning van alle ondernemers.

59 respondenten antwoordden op de bevraging die in april 2022 werd afgenomen (= 13% van de ondernemers die een nieuwsbrief ontvangen).

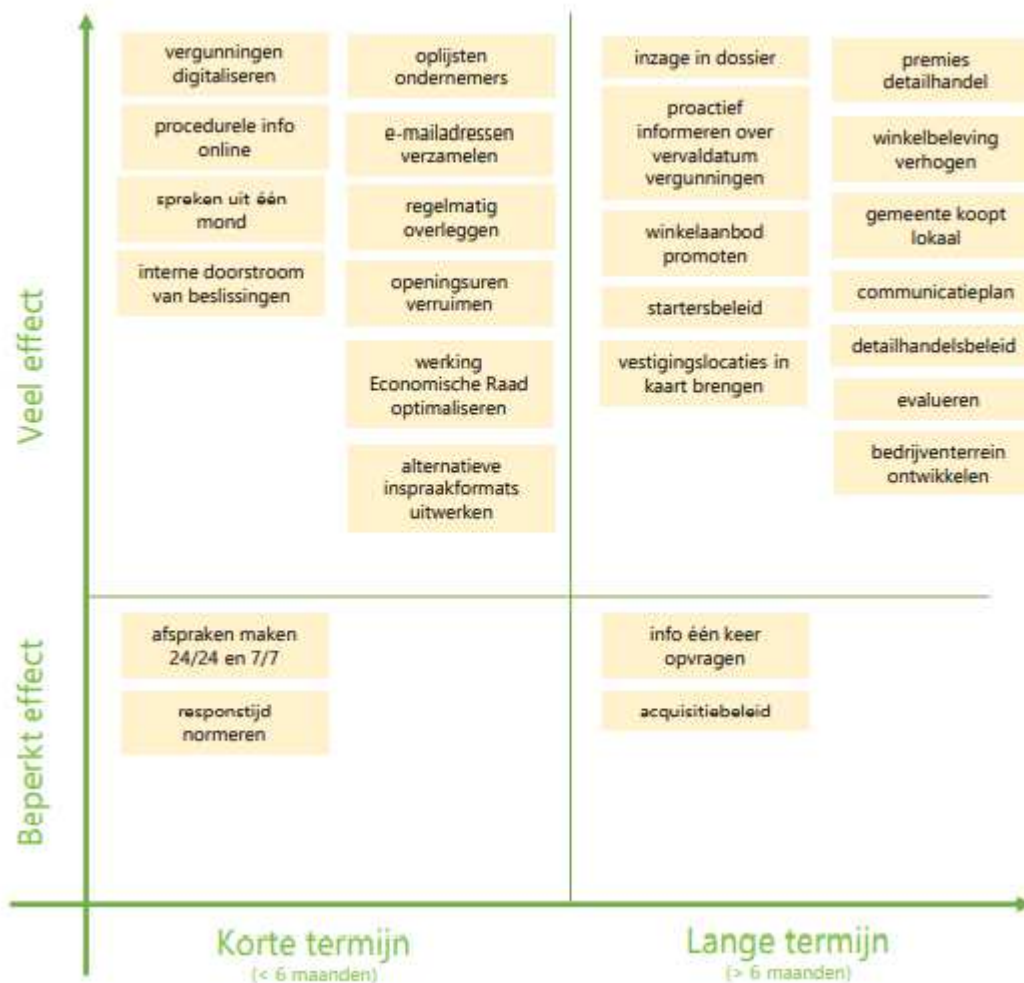

Ondernemers zijn over het algemeen matig tevreden; werkpunten zijn vooral inspraak, communicatie, dienstverlening en beleid.

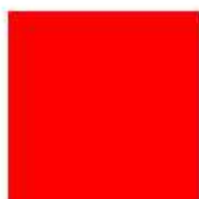

De ondernemers zijn iets meer tevreden over de algemene aanpak van de coronacrisis, hoewel ook daar verbeterpunten naar boven komen.

Aan de slag met de resultaten van de quickscan

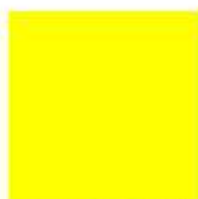

Wat hoorden we van ondernemers in Eeklo?

STOP

- ✓ **Parkeerbeleid (7)** afbouw parkeermogelijkheden (1) betalend parkeren (2) parkeervrije markt (2) parkeergeld voor ondernemers (1)
- ✓ **Strandbar** in de zomer op de markt (2) verlies parking (1)
- ✓ **Terrassenbeleid (2)** terrassen pas vanaf 30 april (1)
- ✓ Minder interimkantoren, meer winkels
- ✓ Stoppen met muggegiften, maak goed plan op lange termijn
- ✓ Opdeling kernwinkelgebied, alle handelaren zijn even belangrijk
- ✓ Acties ivm zoektocht door de stad (bonnenjagers: altijd zelfde publiek, geen meerwaarde)
- ✓ Heraanleg van de markt
- ✓ Angst voor verlies handelaren in het centrum
- ✓ Veneco beleid rond industriezones laten uitzetten
- ✓ Horeca voortrekken op andere handelaren
- ✓ Beeldkwaliteitsplan voor handelaren niet haalbaar
- ✓ Bouwvergunningen jarenlang laten aanslepen
- ✓ Alle openbare werken tegelijk plannen
- ✓ Investeren in wegen en verkeer in het centrum, middelen inzetten op de ring
- ✓ Politiek beleidsplan
- ✓ Burgerparticipatie voor alle beslissingen
- ✓ Pasfoto's maken op burgerzaken
- ✓ Recepties organiseren
- ✓ Teveel sociale huisvesting
- ✓ ELS adviesraad die mooie projecten tegenhoudt

VERDER ZETTEN

- ✓ **Acties en events** voor lokale aankopen te stimuleren (9) events (2) aanpak zomershopping wel anders doen (1) openstraat met braderie (1) betrek ook winkels van nabijgelegen straten bij acties op de markt (1) de jaarmarkt (1) alle bestaande acties verderzetten (1) alle acties herbekijken (1)
- ✓ Doortrekken **ring rond Eeklo (5)** en bijhorend verkeersvrij maken van de markt (1)
- ✓ **Parkeerbeleid (5)** gratis parkeren (2) vrijhouden van markt (1) zorgen voor parkeer gelegenheid in het centrum (1)
- ✓ **EEKLOVE (5)** uitbouwen (1)
- ✓ **Ondersteuning handelaren (2)**
- ✓ **Stadsvernieuwing (2)** vastgoedprojecten die stadscentrum aantrekkelijker maken (1)
- ✓ Uitreiking van de Theo's
- ✓ Uitgebreide terrassen
- ✓ Eeklobon
- ✓ BIN voor handelaren
- ✓ Jobdreamday
- ✓ Leegstand aanpakken
- ✓ Werk verderzetten van de economische raad
- ✓ Overleg met de ondernemers
- ✓ Ontwikkeling RUP Balgerhoeke
- ✓ Ontwikkeling van een extra industrieterrein
- ✓ Herstellen van voetpaden en veiligere fietspaden zeker in het stadscentrum
- ✓ De groencorridor blijven verzorgen
- ✓ De uitbouw van hernieuwbare energie (windmolens, zonnepanelen,..)
- ✓ Veiligheid op straat
- ✓ Werken simuleren
- ✓ Stadskantoor naar het centrum verhuizen
- ✓ Fusie

START

- ✓ **Evenementen en festiviteiten** die zichtbaarheid geven aan handelaren (7) ballonmeeting (1) dag van de klant (1) middenstandswEEKEND (1) kerstshopping, modeshow, braderie,...
- ✓ **Parkeerbeleid (3)** overal betalend parkeren (1) betere parkeermogelijkheden (2)
- ✓ **Samenwerking** met middenstand (2) zonder horeca (1)
- ✓ **Mobiliteit (2)** ring rond Eeklo (1)
- ✓ **Alle handelaren verenigen (3)** werkgroep oprichten die acties uitwerken troeven Eeklo uitspelen (1)
- ✓ Heropenen **Paterskerk (2)**
- ✓ Acties buiten de markt organiseren
- ✓ Ondernemers meer in de kijker zetten (ook de kleinere)
- ✓ Eeklo aantrekkelijker maken voor shoppers
- ✓ Uitstraling van Eeklo verbeteren
- ✓ Steun voor starters
- ✓ Leegstand aanpakken
- ✓ Grote retailbedrijven toelaten in de binnenstad
- ✓ Vlotter vergunningen afleveren
- ✓ Strategisch plan maken
- ✓ Ondernemersbeleid (algemeen kader dat bedrijven aantrekt)
- ✓ Communiceren welke rol Eeklo op regionaal niveau wil spelen
- ✓ Centrummanager
- ✓ Communicatie over wegenwerken
- ✓ Communicatie
- ✓ Verbeteren bereikbaarheid van de stad via openbaar vervoer
- ✓ Ontsluiting Balgerhoeke
- ✓ Rondpunt den teut aanleggen
- ✓ Beter afstemmen ivm nieuwbouw en inname parkeerplaatsen
- ✓ Ondersteunen opleidingen van zorgberoepen
- ✓ Meer personeel om Eeklo proper te houden
- ✓ Politieke benoemingen
- ✓ Integratie slimme verlichting
- ✓ Mensen verbinden

13.1.3.3 Opmaak strategisch-commercieel plan – november 2022

Het strategisch-commercieel plan is in opmaak en wordt normaal gezien op de gemeenteraad van eind november 2022 voorgelegd.

13.1.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

We maken deze oefening opnieuw begin 2023.

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
WIEKIE-bon	Te weinig beleidsmatig werken rond lokale economie
Diverse handelsacties	Te weinig samenwerking ondernemen – omgeving – toerisme
Markten: wekelijkse markt , tamboermarkt, dag van de markt, jaarmarkt, ...	Geen horecabeleidsplan
Ambtenaar lokale economie	Geen goed draaiende detailhandelsvereniging
Strategisch-commercieel plan	Te weinig ondernemerstoets bij beleidsbeslissingen
Samenwerkingen met VOKA, OKEE, Kruger, horeca,...	
Actieve economische raad	
Subsidies voor regierol sociale economie	
Team Tewerkstelling via Welzijnsband	
industrieterreinen: Nieuwendorpe, Broeken, Kunstdal , Kunstberg	
Afgebakend kernwinkelgebied	
Subsidie voor aanpak winkelpanden	

13.1.5 Externe documenten

13.1.5.1 Uit 'Digitale rapport' (2018), gepubliceerd door We Are Social en Hootsuite

Het aantal Belgen dat gebruik maakt van een e-commerce platform voor de aankoop van consumptiegoederen (mode, voeding, elektronica, speelgoed), is met 8% gestegen tegenover 2017. Gemiddeld komt dat neer op 783 dollar of 671 euro per persoon. De Engelsen spannen de kroon op het vlak van e-commerce: zij geven jaarlijks meer dan \$ 2000 uit per gebruiker.

13.1.5.2 Uit: Sterk fietsbeleid – dec 2016: gratis parkeren helpt de detailhandel niet (Hans Voerknecht - Kennisplatform Verkeer en Vervoer KpVV)

“Parkeercapaciteit en parkeerkostprijs hebben geen of nauwelijks invloed op de omzet van winkels. Parkeren moet goed geregeld zijn. Uit een onderzoek in 2011 blijkt dat parkeermogelijkheden maar voor 13% van de klanten een belangrijke factor is in de keuze voor een winkelgebied; het parkeertarief maar voor 4%. Veel belangrijker zijn de nabijheid van een winkelgebied, de compleetheid van het aanbod, de sfeer / uitstraling en de kwaliteit van de openbare ruimte. Winkeliers overschatten het belang van de auto, wat betekent dat ze het belang van voetgangers en fietsers voor hun omzet onderschatten. “

“De kans dat de autoparkeerplaats voor de deur wordt ingenomen door jouw klant is gewoon zeer klein, Vaak nemen de personeelsleden van de winkels die plek in, zeker bij gratis parkeren. Maar heb je 10 goede fietsparkeerplaatsen voor je deur, dan kan een fietsende klant altijd vlak voor je winkel terecht. Het argument dat automobilisten dicht bij de winkel moeten parkeren om hun gekochte spullen kwijt te kunnen, gaat steeds minder op. Veel boodschappen zijn met de fiets mee te nemen en zwaardere zaken worden aan huis bezorgd.”

13.1.5.3 Uit: Intergemeentelijk werken? – artikel VOKA TRIBUNE maart 2018

“Het is de taak van Veneco om een breedgedragen referentiekader te creëren voor grotere projecten die een impact hebben op een aantal gemeenten of zelfs de hele regio. Grote maatschappelijke thema's als duurzaam ondernemen, een milieubewuste aanpak of een weloverwogen mobiliteitsbeleid kunnen beter collectief worden aangepakt”.

“enkele kleinstedelijke centra waarin de gemeenten er steeds meer belang bij hebben om zich te profileren t.o.v. Gent: dit gaat om een lokaal detailhandelbeleid, maar ook om korte-keteninitiatieven, co-workingspaces, fablabs, ...”

13.1.5.4 Uit: Slimme logistiek in de steden – VOKA TRIBUNE maart 2018

“‘Camionettisering’ ten gevolge van e-commerce + leveringen aan winkels leidt in veel kleine en grote steden tot verkeersproblemen. Het is een zaak om na te denken over toegangswegen, bussen, fietsen, levertuigen, levertijden, overslaglocaties in de buurt van de stad. (vb Leuven).”

13.1.5.5 Uit: TRENDS VOKA – memorandum / Aanbevelingen (2018)

KERNTAKEN:

- *Ondernemende lokale besturen versterken hun regie- en beleidsvoorbereidende capaciteit*
- *Ze leggen nadruk op netwerk- en makelaarsvaardigheden van medewerkers*
- *Onderzoeken welke taken kunnen uitbesteed worden*
- *Ze volgen resultaten en kwaliteit van dat werk systematisch op*

REGIOWERKING

- *Bevoegdheden en budgetten die de gemeentelijke grenzen overschrijden moeten regionaal gebundeld worden*
- *Effectieve gebiedsgerichte samenwerking lukt pas goed tussen bestuurskrachtige gemeenten*
- *Samenwerking komt makkelijker tot stand als er duidelijke financiële voordelen ontstaan voor alle gemeenten en als ze aansluit op een socio-economische realiteit*

RUIMTE

- *Systematische monitoring van vraag naar en aanbod aan ruimte om te ondernemen*
- *Beleid voeren dat ruimte reserveert voor activiteiten die niet of moeilijk te verweven zijn met functies als wonen*
- *Inzetten op stadsvernieuwing met aandacht voor verweefbare bedrijvigheid*
- *Versoepelen van gemeentelijke bouwschriften zodat hoger en dichter kan gebouwd worden*

FINANCIERING

- *Verschuiven van lopende uitgaven naar investeringsuitgaven: min. 20% van de exploitatie-uitgaven moet naar investeringen gaan*
- *Afbouwen van een hele reeks lokale belastingen die enkel dienen om de gemeentekas te spijzen*

SLIM & EFFICIENT

- *Harde data leveren betere dienstverlening*
- *Leren van elkaars (digitale) ervaringen*
- *Harmoniseren van regels over venstertijden en tonnagebeperingen*
- *Nood aan lokale plannen voor logistiek en mobiliteit*
- *Beperkende regels rond stadsdistributie baseren op objectieve data*

13.1.5.6 Uit: UNIZO Memorandum (2018)

BELEIDSDOMEIN RUIMTELIJKE ORDENING

1. *werk aan bedrijvige kernen, waar wonen, werken en recreatie samenkomen en elkaar versterken*
2. *voer een gericht handelsvestigingsbeleid*
3. *voorzie in een aanbod van geschikte ruimte voor productiebedrijven en haal zonevreemde bedrijven uit de onzekerheid*
4. *onderzoek de opportuniteiten van hergebruik van leegstaande gebouwen*

BELEIDSDOMEIN MILIEU & KLIMAAT

5. *ondersteun de ondernemers om klimaatvriendelijk te ondernemen*
6. *besteed aandacht aan de specificiteit van ondernemers bij de invoering van een lage-emissiezone*

BELEIDSDOMEIN MOBILITEIT

7. *werk een bereikbaarheidsbeleid op maat uit en overleg hierover met alle belanghebbenden*
8. *werk een parkeerbeleid uit op maat van de bewoners en gebruikers*

BELEIDSDOMEIN ALGEMEEN (ONDERNEMERS-) BELEID

9. *formuleer een algemene visie waarop daarna wordt verder gebouwd*

10. koop lokaal aan (of geef lokale spelers minstens een gelijkwaardige kans om te participeren) en vermijd oneerlijke concurrentie
11. organiseer authentieke communicatie en samenspraak met alle belanghebbenden
12. zet specifieke aanspreekpunten voor ondernemers op
13. creëer mogelijkheden voor nieuwe connecties
14. beperk de administratieve overlast tot een minimum

BELEIDSDOMEIN UITSTRALING

15. werk aan een basis-veiligheidsgevoel
16. zorg voor uitstraling door een net(te) en groen(e) gemeente, stad of bedrijventerrein
17. bied een aangename bezoekervaring door levendige markten, leuke events, een goede horeca en een aantrekkelijk toeristisch aanbod

BELEIDSDOMEIN WELZIJN

18. besteed ook aandacht aan ondernemers die het moeilijk hebben

BELEIDSDOMEIN FINANCIËN

19. schaf pestbelastingen af en geef de ondernemers waar voor hun geld via een performante dienstverlening

13.1.5.7 Uit: Memorandum Verso (Vereniging voor social profit organisaties) – vijf voorstellen (2018)

1. Koester een ondernemersvriendelijk klimaat voor sociale ondernemingen: aandacht voor bereikbaarheid, goede infrastructuur, fiscale voordelen
2. Blijven investeren in zorg en welzijn: zorg voor ouderen, sociaal aanbesteden
3. Blijven investeren in jeugd, sport en cultuur
4. Social profit als motor van werkgelegenheid: participatie in uitbouw van lokale diensteneconomie, ondersteuning en performante samenwerking
5. Investeer in overleg en samenspraak

13.1.5.8 Uit: Horeca Vlaanderen – Memorandum (2018)

Aandachtspunten:

- eigen horecabeleidsplan voor de stad
- structureel overlegplatform tussen horeca en gemeentebestuur (eventueel intergemeentelijk)
- horecacoach in dienst
- ontwikkelen van toeristische promotie en aanbod in overleg met horeca
- horecasector moet een volwaardige partner in het toerismebeleid zijn: grootste aandeel van toeristische tewerkstelling is in horeca – ze zijn ambassadeur van het toerismebeleid
- opmaak eigen startersbrochure
- peterschapsproject binnen de lokale horeca
- pop-ups aan zelfde regels onderwerpen als vaste horeca
- opvolgingsbeleid voeren bij nieuwe ondernemingen
- deeleconomieprojecten moeten eerlijke concurrentie zijn
- duidelijk terrasreglement
- tijdig de horeca betrekken bij organiseren van evenementen op het openbaar domein
- overleg bij openbare werken.

13.1.5.9 Uit: Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake lokale economie staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

LOKALE ECONOMIE

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
I.v.m. horeca willen de Eeklonaren: -60%: voldoende afstand tussen de tafels en plexiglas tussen de tafels -57%: blijven zitten aan de eigen tafel -56%: beperkt aantal mensen per tafel -43%: uitbreiding van terrassen. Daarnaast vragen mensen ook aandacht voor blijvende hygiëne en uitsluitend digitaal betalen 21% vraagt ook digitale menukaarten	De terrassen in Eeklo zijn uitgebreid. Hiervoor is ruimte vrij gemaakt. Het aspect van digitaliseren kunnen we als stad niet gaan opleggen, maar we kunnen via informatie en sensibilisatie wel een rol spelen, vb. samen met de economische raad en horeca Meetjesland
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 1 – grotere terrassen voor de horeca (score van 52 %)	Is gerealiseerd
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 2 – aanmoedigen van bezoek aan lokale horeca (score van 42 %)	Inzetten op een horecabon (zie oorspronkelijk herstelplan) –Eikenblad september
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 5 – aanmoedigen van bezoek aan lokale handelaars (score van 38%)	Marketingstrategie uitwerken voor gebruik van Eeklobon : <ul style="list-style-type: none"> - korte termijn: filmpje over Eeklobon - langere termijn: ruimere strategie uitwerken Eeklove : budget voorzien Uitwerken van acties vanuit het strategisch-commercieel plan Aandacht voor digitaliseren (betaling, prijslijsten horeca, webshops,...): sensibiliseren via economische raad, horeca Meetjesland,...

13.1.5.10 studie Locatus over verkooppunten / winkeloppervlakte handelszaken Eeklo

In de loop van 2022 voerde Locatus de studie uit van het oplijsten van aanwezige handelszaken met hun verkooppunten en winkeloppervlakte, per branche. Wat biedt Eeklo wel aan en wat niet? Wat is het verschil met 16 andere vergelijkbare steden (zoals Lokeren, Diksmuide, Beveren,...)?

De metingen werden uitgevoerd voor het hele grondgebied, maar ook voor het kernwinkelgebied apart.

Deze studie bezorgt infomateriaal voor de implementatie van het strategisch-commercieel plan.

13.2 Werken

13.2.1 Toestand in Eeklo

Eeklo is zelf werkgever van 370 werknemers (eind 2021). Daarnaast zetten we in op tewerkstelling, maar eerder via het welzijnsluik: activering via het OCMW, Aanloopfase via de jeugddienst, regierol sociale economie via Welzijnsband Meetjesland.

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 wil de volgende jaren minstens 120.000 Vlamingen extra aan een job helpen. Een werkzaamheidsgraad van 80% is het doel. VDAB en de lokale besturen regio Meetjesland engageren zich om samen bij te dragen aan deze ambitie. Eeklo ging een samenwerkingsverband aan met de VDAB, Welzijnsband en de gemeenten Aalter, Assenede, Evergem, Kaprijke, Lievegem, Maldegem, Sint-Laureins, Wachtebeke en Zelzate.

De opdracht van de Lokale Besturen in het kader van het werkgelegenheidsbeleid kan als volgt geformuleerd worden: het beleid van lokale besturen, of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden dat, aanvullend aan het Vlaamse beleid, inzet op een duurzame tewerkstelling van zoveel mogelijk burgers, met betrokkenheid van lokale partners en beleidsdomeinen (onderwijs, welzijn, jeugd, lokale economie, sociale economie,...), op maat van de lokale realiteit.

Er zijn drie centrale ambities in het Meetjeslands samenwerkingsverband:

1. Meer mensen aan de slag
2. Sterke werkgeversbenadering
3. Levenslang leren - sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat.

13.2.2 Cijfergegevens

13.2.2.1 Werkzoekendengraad

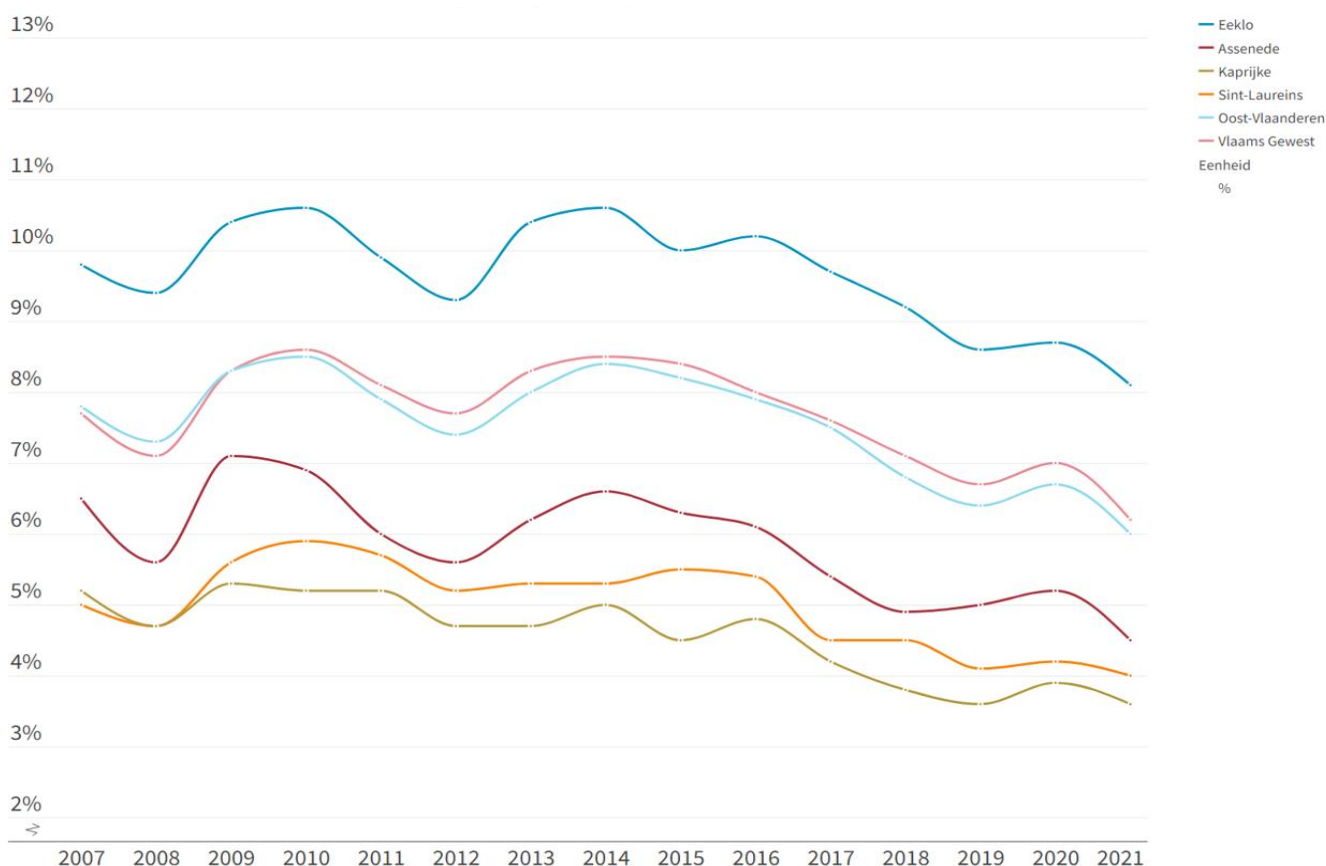
De werkzoekendengraad in Eeklo bedraagt in 2021 8,1%. Dit is hoger dan in de buurgemeenten en ook nog altijd hoger dan in het Vlaamse Gewest (6,2%). Hieronder de werkzoekendengraad van de afgelopen jaren. De werkzoekendengraad in Eeklo schommelt mee met die van het Vlaamse Gewest, maar hij blijft hoger.

tabel 58 Werkzoekendengraad (jaargemiddelde) – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2007 tot 2021

	Eeklo	Assenede	Kaprijke	Sint-Laureins	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
2007	9,8%	6,5%	5,2%	5%	7,8%	7,7%
2008	9,4%	5,6%	4,7%	4,7%	7,3%	7,1%
2009	10,4%	7,1%	5,3%	5,6%	8,3%	8,3%
2010	10,6%	6,9%	5,2%	5,9%	8,5%	8,6%
2011	9,9%	6%	5,2%	5,7%	7,9%	8,1%
2012	9,3%	5,6%	4,7%	5,2%	7,4%	7,7%
2013	10,4%	6,2%	4,7%	5,3%	8%	8,3%
2014	10,6%	6,6%	5%	5,3%	8,4%	8,5%
2015	10%	6,3%	4,5%	5,5%	8,2%	8,4%
2016	10,2%	6,1%	4,8%	5,4%	7,9%	8%
2017	9,7%	5,4%	4,2%	4,5%	7,5%	7,6%
2018	9,2%	4,9%	3,8%	4,5%	6,8%	7,1%
2019	8,6%	5%	3,6%	4,1%	6,4%	6,7%
2020	8,7%	5,2%	3,9%	4,2%	6,7%	7%
2021	8,1%	4,5%	3,6%	4%	6%	6,2%
Bron: Arvastat, VDAB provincies.incijfers.be						

Werkzoekendengraad = de verhouding tussen het aantal niet-werkende werkzoekenden en de som van het aantal werkenden en niet-werkende werkzoekenden. Het gaat hier om het jaargemiddelde.

grafiek 127 *Werkzoekendengraad (jaargemiddelde) – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2007 tot 2021*

Bron: Arvastat, VDAB | provincies.incijfers.be

De Eeklose werkzoekendengraad bij min-25-jarigen is 14,7 in 2021. In de buurgemeenten schommelt dit tussen ongeveer 7,8 en 8,6%. In Oost-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest is dit rond de 12%.

tabel 59 *Werkzoekendengraad < 25 jaar – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2007 tot 2021*

	Eeklo	Assenede	Kaprijke	Sint-Laureins	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
2007	18,6%	12,6%	11,8%	8,8%	15,5%	15,1%
2008	20,3%	11,1%	10,6%	8,3%	15%	14,2%
2009	21,7%	16,6%	12,2%	14,8%	18,8%	18,4%
2010	22,2%	14%	12,8%	13,9%	19,4%	19%
2011	19,6%	12,6%	9,9%	13,2%	17,6%	17,5%
2012	17,2%	11,9%	8,5%	14,7%	16,5%	16,7%
2013	21,9%	13,8%	9,2%	17,1%	18,4%	18,5%
2014	22,6%	13,6%	11,8%	13,8%	18,7%	18,4%
2015	19,7%	11%	9,9%	12%	17,8%	17,5%
2016	20,3%	10,7%	10,8%	9,9%	17,2%	16,6%
2017	20,1%	11,1%	9,6%	8%	16,3%	15,8%
2018	18,2%	9,3%	8,1%	7,5%	14,6%	14,5%
2019	16,5%	9%	8,1%	6,9%	13,6%	13,5%
2020	18%	10,2%	10,6%	8,3%	14,4%	14,4%
2021	14,7%	8,4%	7,8%	8,6%	12%	11,9%

Bron: Arvastat, VDAB | provincies.incijfers.be

Hieronder nog enkele tewerkstellingsindicatoren voor 2021. Eeklo scoort meestal slechter dan de buurgemeenten en het Vlaamse Gewest.

tabel 60 Diverse tewerkstellingsindicatoren – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2022

	Eeklo	Assenede	Kaprijke	Sint-Laureins	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
WZW (t.o.v. inwoners 18-64 jaar)	5,5%	3,4%	2,9%	2,8%	4,2%	4,3%
WZW 18-24 jaar (t.o.v. WZW)	16,2%	13,8%	14%	20%	14,9%	14%
WZW 60-64 jaar (t.o.v. WZW)	12,8%	20,8%	19,3%	16,5%	12%	13,6%
langdurige WZW (t.o.v. WZW)	18,6%	16,6%	21,9%	19,1%	18,4%	18,7%
zeer langdurige WZW (t.o.v. WZW)	39,9%	49,8%	31,6%	39,1%	38,5%	38,2%
WZW laaggeschoold (t.o.v. WZW)	56,7%	51,9%	41,2%	53,9%	44,7%	43,7%

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

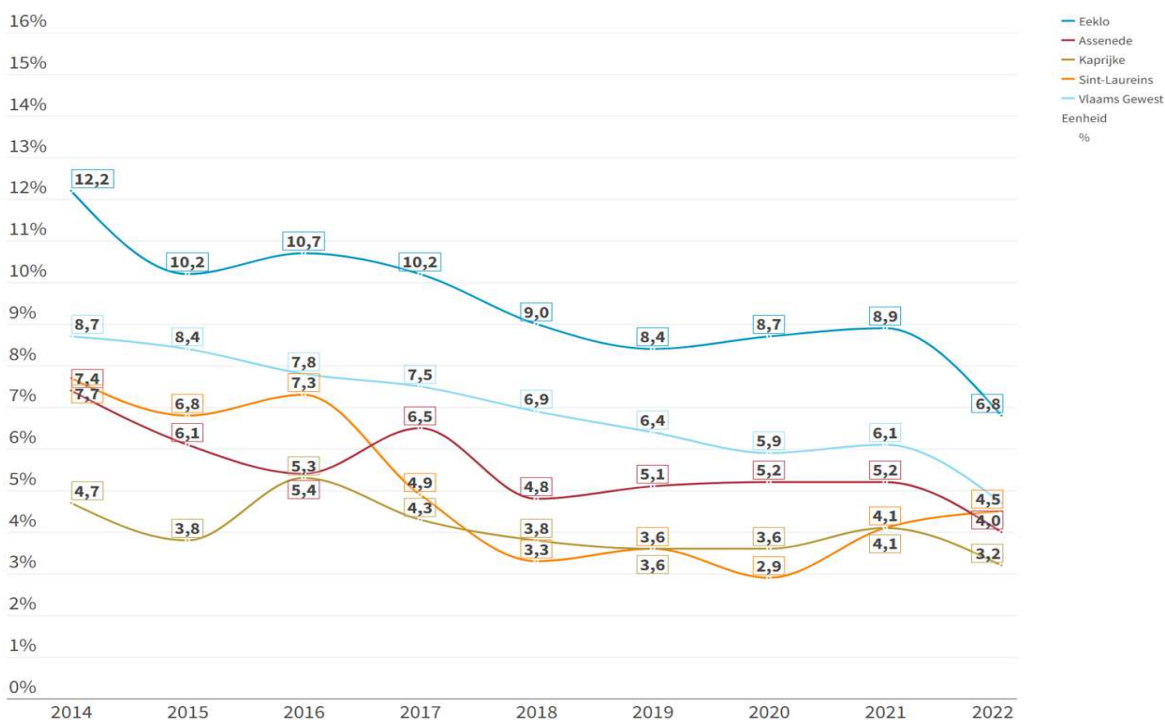
In 2022 was 6,8% van de min-25-jarigen in Eeklo op zoek naar werk. Voor de 60-plussers 6,3%. Deze cijfers liggen gevoelig hoger dan voor het Vlaamse Gewest en voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust'.

grafiek 128 Werkzoekenden naar leeftijd – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2022

	WZW 18-24 jaar (t.o.v. inwoners 18-24 jaar)	WZW 25-39 jaar (t.o.v. inwoners 25-39 jaar)	WZW 40-59 jaar (t.o.v. inwoners 40-59 jaar)	WZW 60-64 jaar (t.o.v. inwoners 60-64 jaar)
Eeklo	6,8%	6,7%	4,1%	6,3%
Assenede	4%	2,9%	2,8%	6,1%
Kaprijke	3,2%	3,8%	1,9%	4,7%
Sint-Laureins	4,5%	2,1%	2,5%	3,6%
centrale gemeenten, goed uitgerust	4,8%	4,7%	3,2%	4,6%
Vlaams Gewest	4,7%	5%	3,5%	5,2%

Bron VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

grafiek 129 Aandeel niet-werkende werkzoekenden < 25 jaar t.o.v. aantal inwoners < 25 jaar – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2014 tot 2022

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

Er is een hoog aandeel arbeidsgehandicapten in Eeklo in 2022 (31,5% van de werkzoekenden zonder werk (WZW) tegenover 20,7% in het Vlaamse Gewest en 23,5% in de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust'). Ook het aandeel in de buurgemeenten is hoger dan het Vlaamse en soms ook hoger dan het Eeklose aandeel: 37% in Assenede, 25,4% in Kaprijke en 5,7% in Sint-Laureins.

tabel 61 Aandeel NWWZ met arbeidshandicap – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2014 tot 2022

	Eeklo	Assenede	Kaprijke	Sint-Laureins	centrale gemeenten goed uitgerust	Vlaams Gewest
2014	28,3%	25,4%	31,5%	21,8%	17,7%	15,1%
2015	28,5%	26,3%	29,5%	20,6%	18,3%	15,7%
2016	29%	29,1%	32,4%	23,8%	19%	16,1%
2017	29,5%	28,3%	39,1%	22,6%	20,2%	17,4%
2018	33,8%	32,3%	30,7%	32,2%	22,4%	19,3%
2019	33,5%	32,1%	35,5%	27%	23,4%	20,2%
2020	35,1%	31,7%	38,5%	26,8%	23,6%	20,2%
2021	30%	28,7%	29,2%	25,5%	22,2%	19,2%
2022	31,5%	37%	25,4%	35,7%	23,5%	20,7%

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

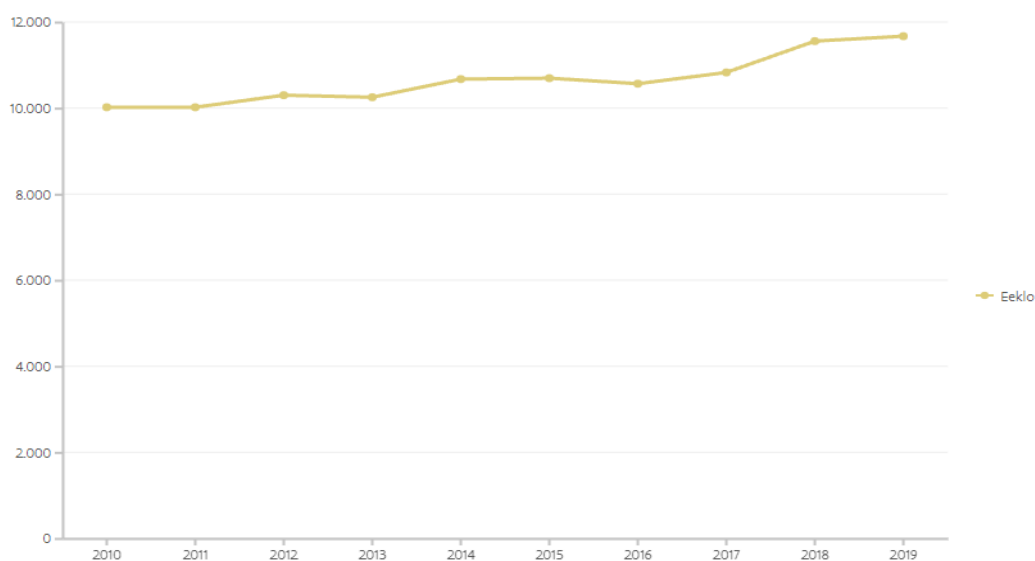
Het Vlaamse Gewest telt 8.766 niet-werkende werkzoekenden met een VDAB-advies 'niet-toeleidbaar'. Werkzoekenden krijgen een dergelijk advies van VDAB indien er op basis van een gespecialiseerde screening wordt geoordeeld dat de persoon omwille van medische, mentale, psychische, psychiatrische en/of sociale problemen (MMPP(S) problematiek) zelfs mits intensieve begeleiding niet inzetbaar is op de arbeidsmarkt, noch in het normaal economisch circuit, noch in de sociale economie of onbetaalde bezigheid.

13.2.2.2 Jobratio

Jobratio: aantal jobs per 100 inwoners op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar). Dit evolueert in Eeklo positief en ligt ook heel wat hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Dit is in Eeklo 96,6 (2019), hoger dan de Belfiuscluster (90,3) en het Vlaamse Gewest (80,3). In Kaprijke is dit 57,6, in Assenede 48,6 en in Sint-Laureins 45.

Hieronder staat de evolutie van het aantal jobs in Eeklo, dit stijgt gestaag.

grafiek 130 Aantal jobs – Eeklo – 2010 tot 2019

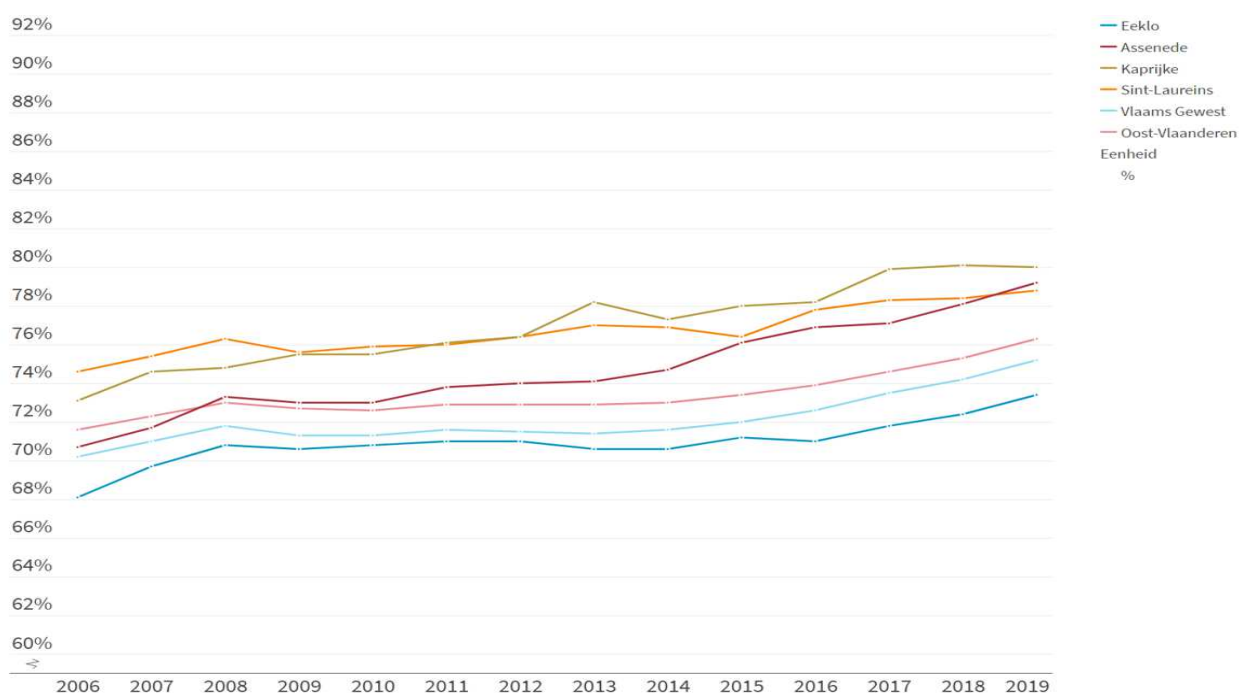

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, bewerking Steunpunt Werk, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

13.2.2.3 Werkzaamheidsgraad

Werkzaamheidsgraad = aantal werkenden t.o.v. aantal inwoners op beroepsactieve leeftijd (20 tot 64 jaar) (in %). De werkzaamheidsgraad voor Eeklo in 2019 is 73,4%, iets lager dan het Vlaamse Gewest (75,2%) en de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust (76%). Voor Kaprijke is dit 80%, voor Assenede 79,2% en voor Sint-Laureins 78,8%. De werkzaamheidsgraad groeit geleidelijk aan doorheen de jaren, maar Eeklo ligt het laagst.

grafiek 131 Werkzaamheidsgraad – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2006 tot 2019

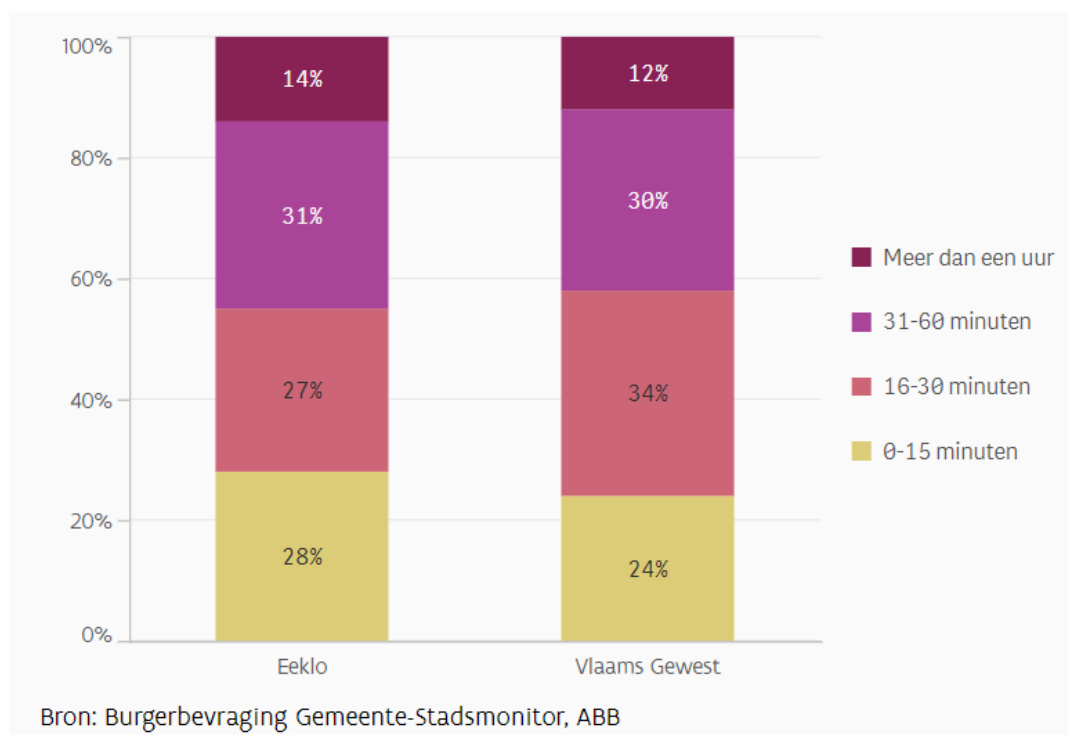

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening via Steunpunt Werk | provincies.incijfers.be

13.2.2.4 Pendel

55% van de Eeklonaren is in 2020 minder dan een half uur onderweg naar werk of school (in 2017 was dit 64%). In Kaprijke en Assenede is dit 54%, in Sint-Laureins 55%. Het Vlaams gemiddelde is 58%; gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 57%.

grafiek 132 Tijdsduur verplaatsingen van en naar school of werk (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020

Van de 7.914 loontrekkenden in Eeklo (2019), was er 35,5% werkzaam in Eeklo, 65,5% had elders een job. Om de 9.571 jobs in Eeklo in te vullen, bleven er 2.807 personen in Eeklo werken (= 29,3%). 70,7% van de jobs werden ingevuld door personen van buiten Eeklo. Het aantal loontrekkenden is tussen 2017 en 2019 gestegen met 4%; het aantal jobs met 8,8%. We zien vooral een verschuiving bij de inkomende pendel: het aandeel bij de secundaire en tertiaire sector neemt af, dat bij de quataire sector neemt toe.

tabel 62 Uitgaande/inkomende pendel + werken in Eeklo, per sector – 2017 en 2019

2017	Primaire sector	Secundaire sector	Tertiaire sector	Quartaire sector	Totaal
UITGAANDE PENDEL naar...	16 (0,3%)	1.559 (31,6%)	1.830 (37,1%)	1.495 (30,1%)	4.937 = 100%
INKOMENDE PENDEL in Eeklo	2 (0,03%)	1.675 (27,3%)	1.920 (31,3%)	2.535 (41,3%)	6.132 = 100%
Eeklonaren werken in Eeklo in sector...	1 (0,04%)	655 (24,6%)	801 (30%)	1.210 (45,4%)	2.667 = 100%

2019	Primaire sector	Secundaire sector	Tertiaire sector	Quartaire sector	Totaal
UITGAANDE PENDEL naar...	17 (0,3%)	1.667 (31,6%)	1.902 (37,2%)	1.521 (29,8%)	5.107 = 100%
INKOMENDE PENDEL in Eeklo	2 (0,03%)	1.654 (24,5%)	2.010 (29,7%)	3.098 (45,8%)	6.764 = 100%
Eeklonaren werken in Eeklo in sector...	5 (0,2%)	669 (23,8%)	853 (30,4%)	1.279 (45,6%)	2.807 = 100%

(bron: Steunpunt Werk – eigen bewerking)

Van de Eeklonaren die in Eeklo een job hebben, werkt bijna de helft in de non-profitsector (onderwijs, gezondheidszorg, overheid). De uitgaande pendel is vooral richting tertiaire sector (commerciële); de inkomende pendel is meer en meer richting quartaire sector.

grafiek 133 In- en uitgaande pendel – Eeklo en buurgemeenten – 2019

	Eeklo	Assenede	Kaprijke	Sint-Laureins
inkomende pendel [aantal]	6764	1518	867	423
uitgaande pendel [aantal]	5139	4800	2034	2191
geen pendel [aantal]	2807	804	279	296
inkomende pendelintensiteit [%]	70,7%	65,4%	75,6%	58,9%
uitgaande pendelintensiteit [%]	64,7%	85,7%	87,9%	88,1%

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening | provincies.incijfers.be

13.2.3 Externe documenten

13.2.3.1 Uit: Een blik op de Vlaamse arbeidsmarkt in 2050 – OVER.WERK – tijdschrift van het Steunpunt Werk – februari 2018

Enkele aandachtspunten en trends uit dit artikel:

- *De levensloopbaan zal er dynamischer uitzien in de toekomst*
- *Alle fases van leren en werken zullen meer geïntegreerd zijn doorheen het leven*
- *Onze bestaande 'sedentaire' loopbaan zal veranderen in een mobielere versie waarin vrije tijd, werk en leren door elkaar lopen*
- *We gaan naar andere werkvormen, waarbij de 9 to 5-werkweek zal ingeruild worden voor minder strengere structuren*
- *Meer aandacht voor zelfsturende teams, inclusief leiderschap, holistische aanpak, werkplekieren*
- *Een werknemer zal in de toekomst ook op het werk en in zijn/haar loopbaan een eigen ritme kunnen bepalen, zoals in de andere levensdomeinen*
- *Statuten van loontrekkende en zelfstandige zullen naar elkaar toe evolueren, met een minimum aan bescherming voor iedereen en een maximum aan autonomie voor elk statuut*
- *Werknemerscontracten zullen flexibeler ingevuld worden, eventueel vanuit verschillende werkgevers, zodat er meer mobiliteit mogelijk is*
- *De gemiddelde duurtijd van onze jobs kende de jongste jaren weinig afname. De Vlaming hecht grote waarde aan zekerheid in zijn job en vermijdt liever risico's op dit vlak*
- *Het continu nadenken over onze beroepsloopbaan zou al in het onderwijs moeten geïnitieerd worden, zoals ook een jobcoach voor elk van ons een gewoonte zal worden*
- *Leren en werken mogen niet langer los van elkaar gezien worden, maar zullen tijdens de loopbaan samenvloeien: een diepere integratie van onderwijs en arbeidsmarkt is noodzakelijk:*

het onderwijs moet bedrijven meer beschouwen als leeromgevingen; bedrijven kunnen zichzelf beter zien als plaatsen waar mensen zich verder kunnen ontwikkelen: een scherpere dialoog arbeidsmarkt en onderwijs is nodig!

- Al de nieuwe tendensen inzake beroepsloopbaan kunnen problematisch verlopen voor kwetsbare groepen. Inzet van bepaalde technologieën kunnen een oplossing bieden, net als het herwaarderen van ambachtelijke lagergeschoolde beroepen
- Meer aandacht voor zingeving in de job, waar ook het ethische een grote rol speelt.

13.2.3.2 Uit: Digitalisering en de Belgische arbeidsmarkt – Shaping the future of work (2019)

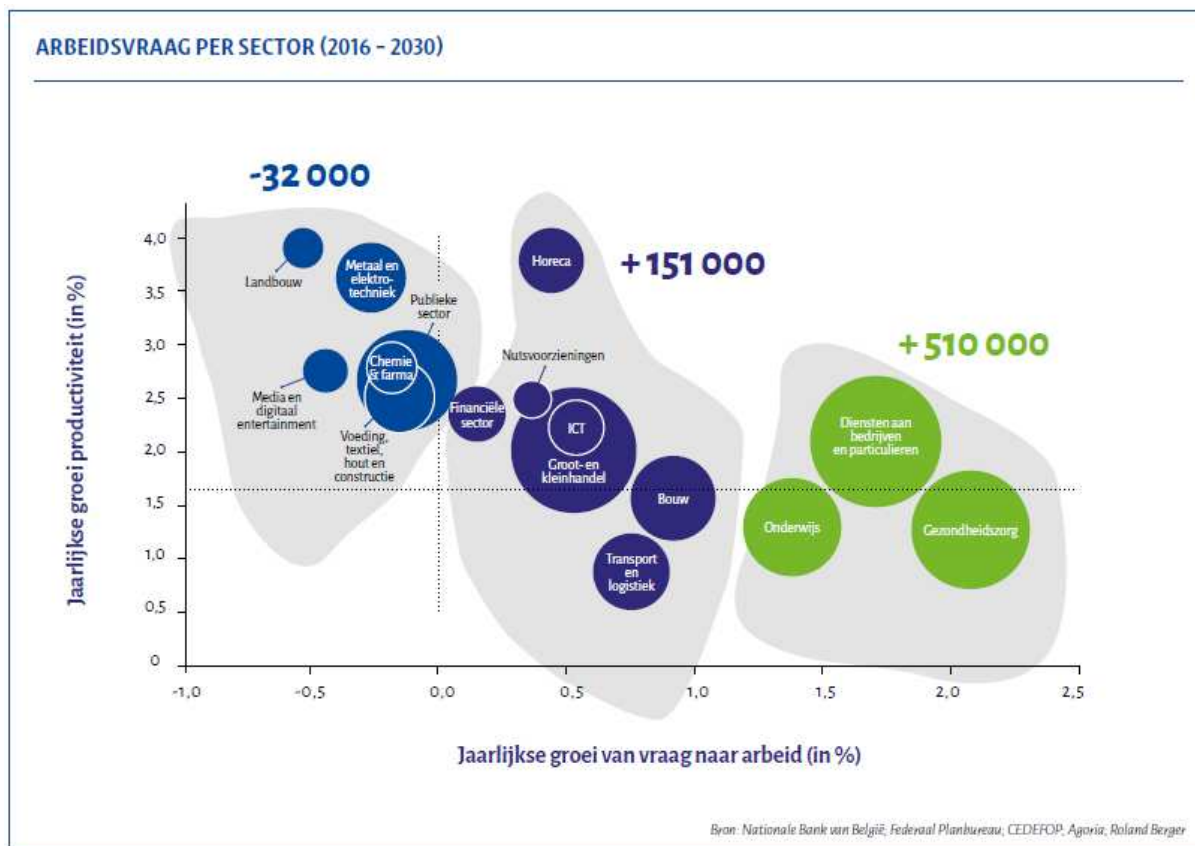
Met een speciale tool, ontwikkeld door Roland Berger in opdracht van Agoria en in samenwerking met de regionale werkgelegenheidsagentschappen VDAB, Forem en Actiris, bracht Agoria voor het eerst in Europa de evolutie van een nationale arbeidsmarkt gedetailleerd in kaart.

Verschuivingen in de arbeidsmarkt

“De digitalisering en de economische dynamiek die vandaag al is ingezet, zullen zeker leiden tot jobvernietiging. Maar voor elke job die in de toekomst verloren gaat, komen er 3,7 nieuwe in de plaats. De vraag naar werkenden zal het aanbod overtreffen vanaf 2021. Tot minstens 2030 zal de kloof tussen vraag en aanbod verder groeien. Daarnaast verandert de inhoud van vele jobs in de periode tot 2030, wat bijleren en omscholen noodzakelijk maakt.”

grafiek 134 Arbeidsvraag per sector – 2016 tot 2030

Beperkte instroom arbeidsaanbod

“Terwijl de vraag naar jobs met 0,9% per jaar stijgt tot 2030, neemt het arbeidsaanbod in dezelfde periode jaarlijks maar met 0,3% toe. Deze groei van het aanbod is vooral te danken aan de uitstroom uit het onderwijs. Andere factoren, zoals migratie, spelen maar een beperkte rol. De instroom zal daardoor vanaf 2021 niet meer volstaan om de groeiende arbeidsvraag op te vangen.

Om die in te vullen, zullen maatregelen nodig zijn. Deze prognose houdt rekening met de geleidelijke verlenging van de pensioenleeftijd naar 67 jaar in 2030.”

“Door het structureel tekort aan werkenden en door onvoldoende aangepaste competenties dreigt in 2030 gemiddeld 1 op 10 vacatures (11%) in België niet ingevuld te raken. Maar er zijn duidelijke regionale en sectorale verschillen. Het risico is het grootst in Vlaanderen (12%) en Brussel (10%), het kleinst in Wallonië (7%).

Sectoraal zullen vooral de gezondheidszorg (18%), ICT (18%) en het onderwijs (13%) vacatures moeilijker ingevuld krijgen. Daar zijn vooral de stijgende vraag naar medewerkers en de beperkte instroom van afgestudeerden de oorzaak van.”

1 op 10

Als we niets doen, zal 1 op 10 vacatures in 2030 niet ingevuld raken.

STRATEGIE 1

Upgrading van de skills van alle medewerkers

ACTIEDOMEIN

1 | Proactief upgraden van digitale en bijhorende skills van 4,5 miljoen werkenden

De digitalisering en economische dynamiek zullen een impact hebben op de inhoud van vrijwel elke job, op alle niveaus. Het gemiddelde gewenste niveau van digitale competenties neemt overal toe en ook het gewenste niveau van algemene vaardigheden komt hoger te liggen. Er is voor vrijwel elke werkende verandering op komst.

STRATEGIE 2

Omscholen van werkenden en werklozen

ACTIEDOMEINEN

- 2 | Gericht communiceren over opportuniteiten op de arbeidsmarkt
- 3 | Uitwerken van professionele omscholingsprogramma's voor werklozen
- 4 | Opstarten van omscholingsprogramma's voor jobprofielen in gevaar
- 5 | Vergemakkelijken van interregionale mobiliteit
- 6 | Flexibeler maken van de arbeidsmarkt en aanpassen van de sociale zekerheid zodat mensen makkelijker kunnen overstappen naar een duurzame job

310.000 mensen (werkenden of werklozen) moeten tegen 2030 omgeschoold worden om ze in een duurzame job aan de slag te kunnen houden of te brengen. Agoria stelt 5 maatregelen voor om deze omscholing te realiseren. Sommige mensen (150.000) zullen een matige omscholing van 2 tot 6 maanden nodig hebben, voor anderen (160.000) is een intensieve omscholing van 6 tot 18 maanden noodzakelijk.

STRATEGIE 3

Activering

584.000 vacatures zullen niet ingevuld geraken in 2030 als we niet de nodige maatregelen nemen. Om aan die grote vraag naar werkenden te kunnen voldoen, moeten zoveel mogelijk mensen geactiveerd worden. De analyse uit Shaping the future of work geeft aan dat activering 268.000 vacatures kan invullen.

vier categorieën tot activering:

- *Niet-werkenden activeren*
- *Economische migratie aanwakkeren*
- *Meer en/of langer werken*
- *Studietrajecten en studiekeuze beter op de arbeidsvraag afstemmen*

Niet-werkenden activeren

ACTIEDOMEINEN

- 7 | *Groter maken van het financiële verschil tussen werken en niet werken*
 - 8 | *Vergemakkelijken van de combinatie werk-privé-leven*
 - 9 | *Verhogen van de inzetbaarheid van laaggeschoolden door technologie*
 - 10 | *Verbeteren van de toegang tot arbeid voor mensen met een migratieachtergrond*
 - 11 | *De werkomstandigheden van 55+ aanpassen en hun verloning minder afhankelijk maken van hun anciënniteit en meer van hun marktwaaarde*
 - 12 | *Het systeem van brugpensioenen versneld laten uitdoven*
- Maatregelen in de bovenstaande zes actiedomeinen vullen 193.000 vacatures in.*

Economische migratie aanwakkeren

ACTIEDOMEIN

- 13 | *Aantrekken van economische migranten voor specifieke knelpuntjobs*

Proactieve economische migratie vult 29.000 vacatures in. Economische migratie is vooral nuttig als oplossing voor specifieke knelpuntsectoren, zoals de gezondheidszorg en ICT.

Meer en/of langer werken

ACTIEDOMEINEN

- 14 | *Incentives om meer en/of langer te werken*
- 15 | *Het opnemen van specifieke rollen, zoals coaching/training, aan het einde van de carrière stimuleren*

Door mensen aan het einde van hun carrière de kans te geven om langer te werken, kunnen minstens 15.000 vacatures ingevuld worden. Incentives die de loopbaan verlengen zijn vooral nuttig in onderwijs

en voor specifieke cross-sectorale profielen zoals technici. In bepaalde sectoren en voor bepaalde profielen kan alternatief werk een stimulans zijn om de loopbaan te verlengen.

Studietrajecten en studiekeuze beter op de arbeidsvraag afstemmen

ACTIEDOMEINEN

16 | *Studenten beter informeren over de evoluties op de arbeidsmarkt*

17 | *Financiële en andere mechanismes introduceren om jongeren aan te zetten tot toekomstgerichte studiekeuze*

18 | *Verhogen van het budget voor STEM-studietrajecten*

19 | *Digitale en aanverwante vaardigheden een prominentere plek geven in alle studierichtingen*

Als studenten vaker kiezen voor richtingen waar bedrijven om vragen, kunnen 31.000 vacatures ingevuld geraken. Om dit te bereiken is een mix van maatregelen nodig. Studenten moeten niet alleen beter geïnformeerd worden. Gerichte maatregelen kunnen 'goede studiekeuzes' belonen. Gelet op de vraag naar STEM-profielen, gaat het budget voor STEM-onderwijs best omhoog en verdienen digitale en aanverwante skills een prominentere plek in alle studierichtingen.

STRATEGIE 4

Productiviteit verhogen

ACTIEDOMEIN

20 | *De arbeidsvraag verminderen door versnelde digitalisering, vooral in onderwijs, gezondheidszorg en diensten*

Door activering kan maar een deel van de 584.000 niet-ingevulde vacatures ingevuld worden. Er blijven na activering nog altijd 316.000 vacatures bestaan. Daarom is een meer doorgedreven stijging van de productiviteit noodzakelijk. Deze is het makkelijkst te realiseren door de automatisering en de digitalisering te versnellen in de sectoren met het hoogste aantal vacatures.

Productiviteitsverhoging voorkomt de vraag naar 208.000 extra jobs. Van de 584.000 niet-ingevulde vacatures blijven er dan nog 108.000 over. Dat is 2% van de actieve beroepsbevolking in 2030, wat we beschouwen als de 'natuurlijke vacaturegraad'.

13.2.3.3 Uit: Expeditie Werk – Vlaamse jeugdraad en De Ambrassade (2021)

Expeditie Werk is een project van De Ambrassade en VDAB in samenwerking met Groep Intro, Co-Searching, Haven, Vlaamse Jeugdraad, Jong ACV, met medewerking van Vlaams Netwerk van Ondernemingen (VOKA), Departement Werk & Sociale Economie en Agentschap Innoveren en ondernemen (VLAIO). Expeditie Werk laat jonge mensen mee vormgeven aan de toekomst van werk en de arbeidsmarkt. Die arbeidsmarkt verandert en beleidsontwikkelingen volgen elkaar in sneltempo op: nood aan flexibiliteit voor meer concurrentiekracht, discussie over sociale rechten, antwoorden op digitalisering en vergrijzing, preventie van stress en burn-outs ... In die wereld staan jongeren aan de start van de zoektocht naar een kwaliteitsvolle loopbaan.

Aanbevelingen uit Expeditie Werk: naar een arbeidsmarkt met (extra) aandacht voor jongeren

Welzijn op het werk

- Maak werk van een doorgedreven visie en beleid rond welzijn van de werknemer die ook jonge werknemers ten goede komt.** Dit zowel op bedrijfsniveau als overkoepelend via bijvoorbeeld CAO's en arbeidswetgeving. Zet hierbij in op goede omkadering en coaching van nieuwe werknemers, een positief werk- en leerklimaat en een goede sfeer tussen collega's. Geef jonge werknemers een aanspreekpunt of vertrouwenspersoon waar ze terecht kunnen. Dit kan bijvoorbeeld door een peter/meter-systeem.
- Zorg ervoor dat jonge werknemers kennis hebben van arbeidsrecht en het geldende juridische kader.** Als ze hun rechten en plichten beter kennen, zijn ze beter gewapend tegen eventueel misbruik. Dit kan in het onderwijs, in functie van de competenties basisgeletterdheid. Campagnes via jongerenkanalen kunnen ook helpen om jongeren gericht te informeren. Vakbonden hebben bovenal hierin een rol te spelen, maar die hebben bij jongeren niet zo'n positief imago. Vakbonden zijn nog steeds gelinkt aan een politieke kleur en worden door jongeren geassocieerd met activisme en betogingen. Sommige jongeren denken dat ze geen beroep op hen kunnen doen bij gebrek aan vast contract. Of ze zijn het niet eens met de manier waarop de vakbond zich profileert op het anciënniteitsvraagstuk. Vakbonden verdedigen vaak het belang van verloning volgens anciënniteit. Het is belangrijk dat vakbonden hun nut blijven uitleggen aan jongeren en hun kernopdracht centraal blijven stellen: verdedigen van de rechten van alle werknemers.

Zingeving en motivatie

- Creëer zinvolle jobs die jongeren gemotiveerd houden.** Boeiende en afwisselende jobinhouden en kunnen samenwerken met collega's zorgen voor die motivatie. Ook de mate waarin het bedrijf inzet op duurzaamheid draagt hier voor jongeren toe bij, communiceer hier dus over.
- Bied jongeren een groeiperspectief, geef hen autonomie en leer hen baas te zijn over hun eigen werk.** Geef jonge werknemers ook de mogelijkheid om binnen het bedrijf iets anders te doen dat beter aansluit bij hun wensen en competenties als ze dat willen, en praat daar met hen over.

Geld verdienen

- **Onderzoek de haalbaarheid van een startersinkomen voor jongeren tussen 18 en 25 jaar.** Een startersinkomen is een basisloon dat uitbetaald wordt aan alle jongeren tussen 18 en 25 jaar. Het creëert gelijke kansen, biedt zekerheid en zorgt ervoor dat jongeren de financiële ruimte krijgen een job te kunnen zoeken die ze echt willen doen. Het kan ook een oplossing bieden voor de preciaire statuten waarin jongeren terechtkomen.
- **Creëer aantrekkelijke jobs voor jongeren.** Zet hierop in met boeiende en afwisselende jobinhouden, een goede bereikbaarheid van de werkplek en een goed nettoloon. Zet ook in op opleidingskansen voor jongeren. Andere manieren van extrinsieke valorisatie als extra vakantiedagen en extralegale voordelen (maaltijdcheques, een bedrijfswagen ...) zijn voor jongeren geen primaire factoren bij hun jobkeuze.
- **Zorg ervoor dat alle jongeren voldoende beschermd zijn op het werk, werken in valabele en wettelijke statuten met sociale rechten en de kans hebben om hun stem te laten horen.** Heb bijzondere aandacht voor de positie van jongeren bij de participatie en besluitvorming op de werkvloer en in het sociaal overleg.
- **Herevalueer grondig het courante systeem van verloning op basis van anciënniteit.** Het wordt door jongeren als oneerlijk ervaren en werkt niet motiverend. Onderzoek andere verloningsystemen zoals het verloning op basis van prestaties of een gemixt systeem.
- **Zet in op het creëren van een (financieel) aantrekkelijk ondernemersstatuut voor jongeren die ondernemer willen worden.** 'Ondernemerstijd' - waarbij jongeren gedurende een jaar dankzij een uitkering en goede begeleiding de kans krijgen om hun ondernemersdroom op poten te zetten - kan bij jongeren op veel bijval rekenen. Zo kunnen jonge ondernemers sneller een doorstart maken, wat ook de maatschappij ten goede komt. Jongeren zijn daarentegen geen fan van een statuut 'scholier-ondernemer'. Ze vinden dat jongeren vanaf 15 jaar hier nog niet klaar voor zijn.
- **Valoriseer andere vormen van werk zoals mantelzorg, vrijwilligerswerk ...** door die bijvoorbeeld te laten meetellen bij de opbouw van sociale rechten.

Levenslang leren en ontwikkeling

- **Stimuleer een leercultuur op de werkvloer waarbij leren, ontwikkelen en uitwisselen onder collega's onderdeel vormt van het werk.** Zet leren en opleiding volgen functioneel in waardoor het minder schools aanvoelt en zo aantrekkelijker wordt. Zo moet een opleiding voor jongeren aansluiten bij de persoonlijke interesses, te combineren zijn met de privésituatie en praktijkgericht zijn. Ga hier met hen het gesprek over aan.
- **Stimuleer leren op individueel niveau via persoonlijke incentives, (externe) coaching op de werkvloer en outplacement voor alle leeftijden.** Zo kan het idee van een persoonlijke leerrekening op bijval rekenen van de jongeren. Op een leerrekening stort de overheid elk jaar een som geld. Je kunt het geld gebruiken om een opleiding te volgen die je zelf interessant vindt. Er worden gelijke kansen gecreëerd en bijleren wordt positief gestimuleerd.

- Zet in op mentoring, coaching en persoonlijke begeleiding in loopbaankeuzes en – ontwikkeling na de schoolloopbaan.** Hooggeschoolden voelen zich doorgaans minder goed voorbereid op de arbeidsmarkt. Inzetten op loopbaancompetenties vóór jongeren op de werkvloer terechtkomen kan ervoor zorgen dat jongeren goede en positieve keuzes maken en zich zelfzekerder voelen.
- Zet sterker in op het versterken van loopbaancompetenties bij jongeren tijdens hun zoektocht naar werk, én als ze aan de slag zijn.** Jongeren weten doorgaans wel waar ze goed of slecht in zijn, maar kunnen deze kennis niet altijd vertalen naar de arbeidsmarkt. Slechts iets meer dan de helft kan zijn leerbehoeftes duidelijk verwoorden, weet welke opleidingen interessant zijn voor hun profiel en waar ze die kunnen vinden. Jongeren hebben hier begeleiding bij nodig. Deze begeleiding kan zowel geboden worden door de werkgever als door de arbeidsbemiddelingsdienst die de jongere begeleidde tijdens de zoektocht naar werk.
- Maak levenslang leren een gedeelde verantwoordelijkheid tussen werknemer, werkgever en overheid.**

Werk/ leven

- Zet in op verschillende mogelijkheden voor een flexibele verdeling van de arbeidstijd over de week, het jaar en de hele loopbaan.** Geef hierbij ten volle aandacht aan een meer werkbare job en loopbaan, bijvoorbeeld met aantrekkelijke mogelijkheden tot parttime werk, opleidingstijd, loopbaanonderbreking, plaats- en tijdsongebonden werk, 30-urenweek ... zonder dat dit negatieve invloed heeft op de wettelijke pensioenleeftijd.
- Stem publieke dienstverlening als kinderopvang en openbaar vervoer af op niet-standaard-werkuren en minder stabiele jobs.**
- Maak werk van een afsprakenkader en werkethiek die werk en privé minstens op elkaar afstemmen en waar mogelijk gescheiden houden.** Dit zowel op bedrijfsniveau als overkoepelend via bijvoorbeeld CAO's en arbeidswetgeving. Maak hierbinnen afspraken over avond- en weekendwerk en zet in op thuiswerk en randfactoren die dit mogelijk maken.

Ouder worden

- De meeste jongeren zijn nog niet bezig met hun pensioen.** Gebruik het pensioen of de pensioenleeftijd dan ook niet als argument om bepaalde loopbanen voor jongeren zogezegd aantrekkelijker te maken. Informeer jongeren voldoende over het belang van een pensioen en hoe ze dit opbouwen.

13.2.3.4 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 3 – Verschuivingen in onze economie

Ook de economische context verandert gevoelig. De internationalisering neemt toe maar tegelijk stijgt ook de aandacht voor lokalisering. Geld en goederen verplaatsen zich tegen een razendsnel tempo over de hele wereld. Lokalisering, waarbij de productie en consumptie op een bepaalde plaats afgestemd zijn op de lokale behoeften en beperkingen, hoeft de globalisering niet tegen te werken maar kan er een perfecte aanvulling op zijn. Actief zijn op de arbeidsmarkt hangt steeds meer af van competenties en aanpassingsvermogen van mensen. Sommige banen dreigen te verdwijnen door automatisering of robotisering. Daarom spreekt men ook steeds meer over de 'cans and the cannots'. Tegelijk biedt deze evolutie ook kansen op nieuwe soorten jobs en kansen om bepaalde sectoren (terug) naar hier te halen. Opleidingen helpen competenties bij te schaven.

Economische transitie:

- Internationalisering én lokalisering
- Opschuiving richting tertiaire en quataire activiteiten
- Nieuwe businessmodellen, o.a. consument wordt producent ('prosumer')
- Tijd- en plaatsafhankelijk werken
- Automatisering (met impact naar heel wat functies)
- Kloof tussen vraag en aanbod op arbeidsmarkt
- Dualisering ('cans and the cannots')

STRATEGISCH DOSSIER 5 – Innovatie en ondernemerschap faciliteren en ondersteunen

Een sterke economische bedrijvigheid is nodig voor een gezond lokaal weefsel. Het zorgt voor het behoud en de groei van jobs. Daarom is een ondernemingsvriendelijk beleid nodig. Innovatie en ondernemerschap draaien meer dan vroeger rond samenwerking en netwerken, in de gemeente, maar ook daarbuiten. Lokale besturen zijn ideaal geplaatst om als regisseur maar ook als netwerkorganisatie de diverse lokale actoren met elkaar in verbinding te brengen en op die manier meerwaarde te creëren.

- Ondersteunen van nieuwe vormen van lokaal ondernemerschap: deeleconomie, circulaire economie, korte keten,... ('localisering')
- In stads- en dorpscentra ruimte creëren voor freelancers, creatieve ondernemers en actieve bewoners die de koppeling maken tussen kennis, innovatie, beleving, creativiteit en productie tot circulaire economie en bijzondere beleving
- Innovatie door technologie en co-creatie

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We nemen als gemeente een **regierol** op gericht op een duurzaam en ondernemingsvriendelijk lokaal beleid, dat een ondernemingsgeest uitdraagt en openstaat voor initiatieven en expertise vanuit de samenleving: van het aangaan van een dialoog over de beleidsvisie tot en met co-creatie van lokale projecten. Naast regisseur is de lokale overheid ook een **netwerkorganisatie** die banden tussen en met de lokale actoren smeedt.
2. We investeren in een **goede dienstverlening**: we werken onnodige administratieve lasten weg en investeren in de digitalisering van de gemeentelijke dienstverlening (dataverzameling en dataverrijking, met een volledige integratie van de gegevensbanken van de overheden).
3. We kijken ook breder dan de gemeentegrenzen en werken samen met buurgemeenten om een degelijk **aanbod binnen de regio** te garanderen (ontwikkelingsprojecten, mobiliteitsoplossingen). Ook grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten blijven aandacht genieten (bv. Eurometropool).
4. We maken werk van een **bedrijfshuysvestigingsbeleid**. Welke bedrijven passen het best waar in de gemeente? Naast de bedrijventerreinen onderzoeken we de opportuniteiten in het hergebruik van leegstaande hoeses, bedrijfsgebouwen en kerken.
5. We zetten in op **levendige en bedrijvige kernen**, waar wonen, recreatie, dienstverlening, zorg, handel en ambacht kunnen samenkomen, maar evengoed ook scholen, ziekenhuizen, openbare instellingen, woonzorgcentra of culturele instellingen. Het mengen van deze functies biedt een economische, sociale en ecologische meerwaarde aan het kerngebied. Een gezond economisch hart doet ook de pendelintensiteit naar de rand afnemen en spreekt beter de eigen arbeidsmarkt aan. We spelen in op de tendens van de terugkeer naar meer lokaal georganiseerde productie en maakindustrie. We voorzien in ruimte voor kantoren en nieuwe plekken van bedrijvigheid zoals groepspraktijken, co-workingplaces voor freelancers en maakateliers voor vernieuwd vakmanschap. Lege ruimtes kunnen tijdelijk ingevuld worden als vrijplaats en proefbank voor commerciële en niet commerciële projecten.

6. We gaan voor een **slimme logistiek**. Bij het bepalen van distributieregels voor het ophalen en leveren van goederen in de kernen (ook e-commerce), nemen we objectieve data over de vervoersbewegingen en suggesties van de ondernemingen actief in die zones in rekening. Marktpartijen kunnen zelf ook bijdragen aan milieutechnische innovaties bij leveringen. Mobiliteitsstromen zijn nooit enkel lokaal. Daarom is overleg met alle belanghebbenden en met naburige gemeenten aan de orde. We hebben extra aandacht voor milieuvriendelijke aanvoermiddelen (fiets, elektrische voertuigen,...).
7. We betrekken ondernemers bij de formulering en uitvoering van lokale acties in het kader van het burgemeestersconvenant **klimaat en milieu** (duurzameontwikkelingsdoelstellingen). We bieden ondersteuning door bv. energiescans of thermografische luchtfoto's of scans ter beschikking te stellen, en stimuleren op die manier ondernemingen om te investeren in energiebesparende maatregelen.
8. Bij de invoering van een **lage-emissiezone** werken we met een goede voorbereiding, in fases en hebben we oog voor het draagvlak voor de maatregel.
9. We promoten **korte-ketenprojecten**, zoals de verwerking van lokale landbouwproducten in lokale kmo's en de verkoop ervan nadien op markten, in lokale winkels of restaurants.
10. We evalueren geregeld gemeentelijke **bouwvoorschriften** zodat hoger en dichter kan gebouwd worden, mits behoud van goede leefkwaliteit, en leegstaande panden andere functies kunnen krijgen.
11. We ondersteunen **lokale economische innovatie** door, in partnerschap met de regionale actoren, te experimenteren in Smart City-toepassingen, blockchaintechnologie en E-government-projecten. Ervaringen wisselen we uit. Zo kunnen besturen in Vlaanderen leren van elkaar.
12. We maken werk van een **attractieve omgeving**, door te investeren in een water- en groeninrichting van de gemeente en van de bedrijventerreinen, het aanpakken van zwerfvuil en sluikstorten, het stimuleren van een aangename bezoekervaring door levendige markten, leuke evenementen en een toeristisch aanbod.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. We pleiten voor een **consequent Vlaams ruimtelijk beleid** dat kiest voor kernversterking en verweving zodat lokale handel en bedrijvigheid kansen blijft krijgen in de kernen. Versterk daartoe ook de lokale instrumenten voor een integraal handelsvestigingsbeleid.
2. We vragen een drastische **modernisering en vereenvoudiging van economische regelgeving** zoals drankvergunningen, wet openingsuren, kansspelvergunningen... ([FICHE 34](#))
3. We pleiten voor meer experimenteerterruimte die **creatieve financierings- en samenwerkingsvormen** mogelijk maakt tussen bedrijven en overheden (bijvoorbeeld de Business Improvement Districts) of met nog anderen in de lokale gemeenschap (Community Improvement Districts).

14 VEILIGHEID & SAMENLEVEN

14.1 Toestand in Eeklo

Eeklo maakt deel uit van Politiezone Meetjesland Centrum (samen met Kaprijke en Sint-Laureins).

Het korps telt 102 personeelsleden, waaronder 81 operationele medewerkers.

De brandweer van Aalter, Eeklo, Kaprijke, Maldegem en de gemeente Sint-Laureins vormen sinds 1 januari 2015 de hulpverleningszone Meetjesland. De posten Aalter, Eeklo en Maldegem beschikken eveneens over een ambulancedienst. Hulpverleningszone Meetjesland is één van de 6 hulpverleningszones in Oost-Vlaanderen.

Er wordt in Eeklo heel wat aan preventie gedaan. De stad krijgt al jaren subsidie via het Strategisch Veiligheids- en Preventieplan. We hebben een eigen preventieambtenaar, gemeenschapswacht, preventieve werkingen binnen de jeugddienst vaak in samenwerking met Wijkcentrum De Kring en andere sociale instanties (Ap@rt, ...), De Plek, de preventiewerking van politie en brandweer.

14.2 Cijfergegevens

14.2.1 Verkeersongevallen

In 2021 telt Eeklo 104 verkeersslachtoffers: 94 lichtgewonden, 9 zwaargewonden en 1 dode. De evolutie van het aantal verkeersongevallen per 1.000 inwoners wordt hieronder getoond. We stellen vast dat het aantal verkeersongevallen met letsel per 1.000 inwoners tussen 2009 en 2021 evolueert van 6,5 naar 4,2 (met gevoelige schommelingen). 2020 was uiteraard een jaar met veel minder verkeer op de weg ten gevolge van de corona-lockdowns. Het aantal verkeersongevallen per 1.000 inwoners is 3,5 in Oost-Vlaanderen, 3,2 in het Vlaamse Gewest en 3,1 in de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust'.

grafiek 135 *Evolutie verkeersongevallen met letsel, per 1.000 inwoners – Eeklo, cluster, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2009 tot 2021*

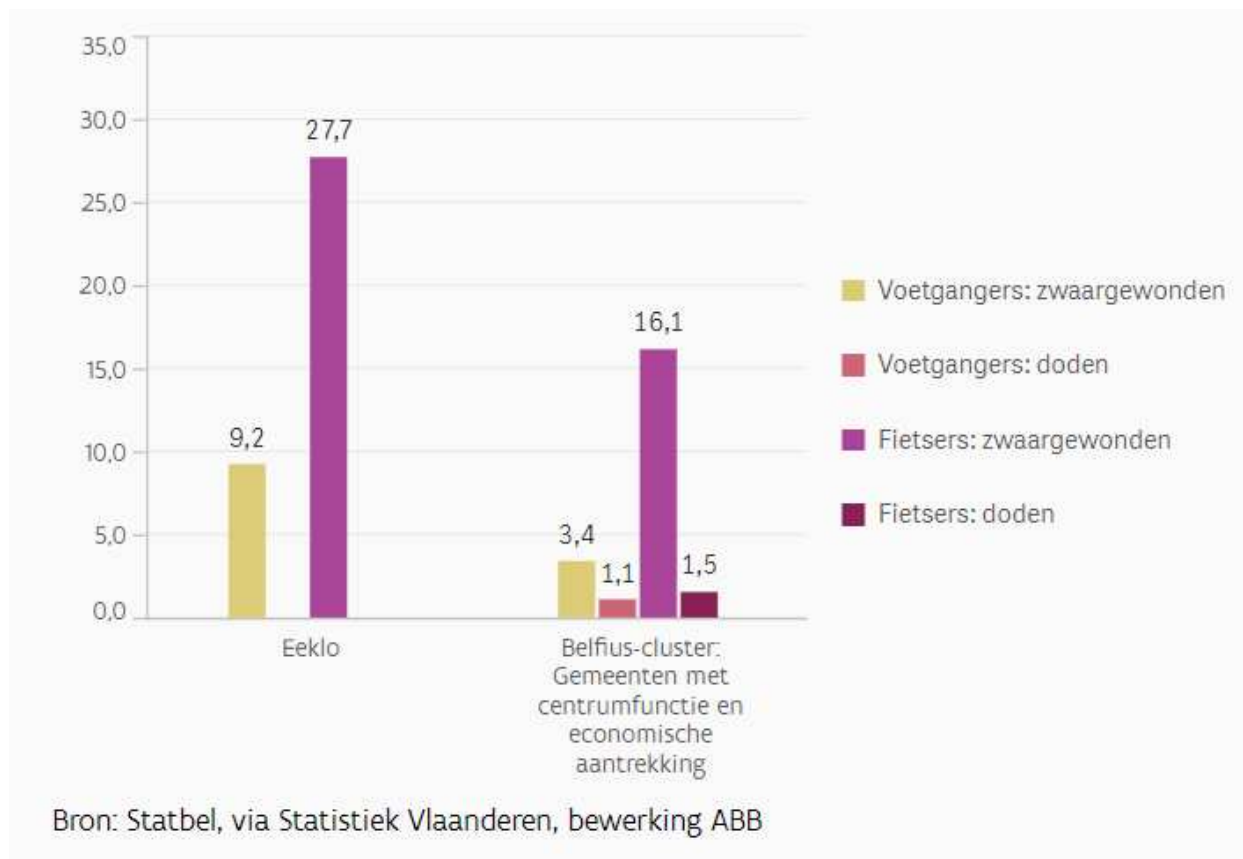
tabel 63 Aantal verkeersslachtoffers onder de zwakke weggebruikers – Eeklo – 2005 tot 2021

	aantal zwaargewonde fietsers	aantal dode fietsers	aantal zwaargewonde voetgangers	aantal dode voetgangers
2005	11	0	1	0
2006	1	0	2	0
2007	7	2	2	1
2008	9	2	3	2
2009	7	0	5	0
2010	7	0	1	2
2011	8	0	0	0
2012	4	1	1	0
2013	10	0	3	0
2014	7	2	6	0
2015	12	0	1	0
2016	8	1	1	0
2017	16	0	2	0
2018	11	2	1	0
2019	13	0	1	2
2020	5	0	4	0
2021	6	0	2	0

(bron: Statbel, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB)

Hieronder zien we dat Eeklo in 2021 voor zwaargewonde voetgangers en fietsers hoger scoort dan het gemiddelde van de Belfiuscluster: 9,2 tegenover 3,4 (Belfiuscluster) en 3,2 (het Vlaamse Gewest) voor zwaargewonde voetgangers en 27,7 tegenover 16,1 (Belfiuscluster) en 13,4 (het Vlaamse Gewest) voor zwaargewonde fietsers. In Eeklo waren er gelukkig geen dodelijke slachtoffers in 2021.

grafiek 136 Aantal verkeersslachtoffers bij voetgangers en fietsers per 100.000 inwoners – Eeklo, Belfiuscluster – 2021

14.2.2 Drugsgelateerde misdrijven

Drugsgelateerde misdrijven of feiten zijn geregistreerde feiten rond het misbruik van geneesmiddelen en genotsmiddelen die een meer of minder drogerende (verdovende, opwekkende en/of hallucinogene) werking hebben en die tot verslaving kunnen leiden:

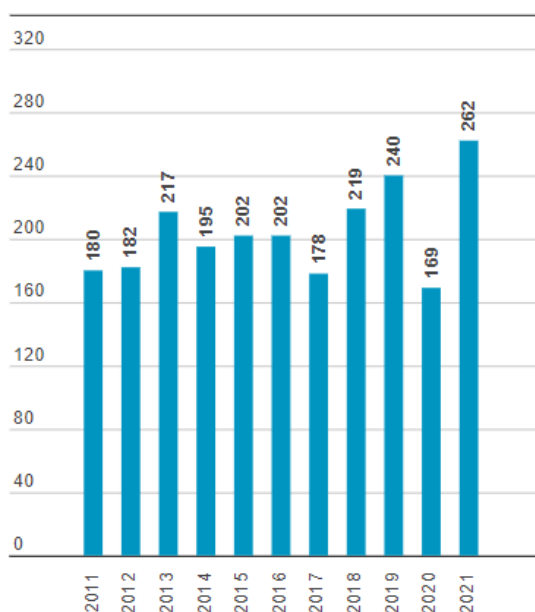
- drugsbezit: het in het bezit hebben van drugs
- drugshandel: verzamelnaam voor (ver)koop, vervoer, opslag en afzet van drugsverkoop
- drugsgebruik: het gebruik van verdovende middelen
- andere: hier vallen onder andere fabricatie en in- en uitvoer onder.

12,8 % van alle geregistreerde misdrijven in 2021 behoort tot de categorie drugsgelateerde misdrijven.

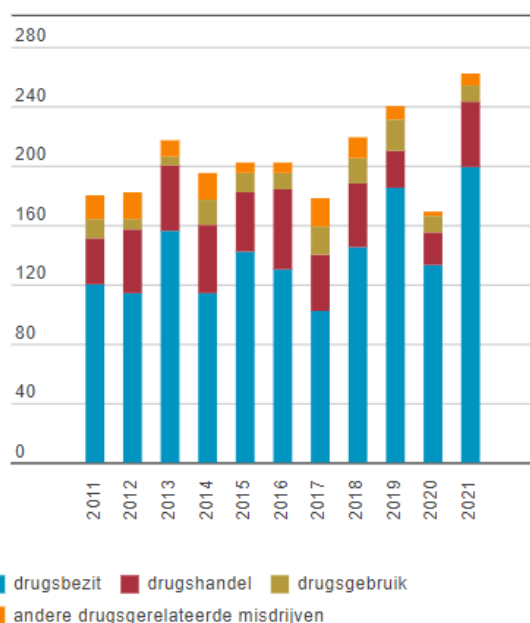
In 2021 scoorde het drugsbezit in Eeklo 9,2 per 1.000 inwoners. Ter vergelijking: dit is 4,2 in Oost-Vlaanderen en 3,8 in het Vlaamse Gewest. In de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit 3,6. Assenede (2,6 op 1.000), Kaprijke (2,5 op 1.000) en Sint-Laureins (1,7 per 1.000) scoren heel wat lager dan Eeklo. Drugshandel per 1.000 inwoners is in Eeklo 2. Ter vergelijking: dit is 0,7 in Oost-Vlaanderen en 0,7 in het Vlaamse Gewest. In de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit 0,7.

Drugsgebruik per 1.000 inwoners: het Eeklose cijfer is 0,5 (2021). Ter vergelijking: dit is 0,1 in Oost-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 0,5 in Kaprijke, 0,1 in Sint-Laureins en 0 op 1.000 in Assenede. In de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit 0,2.

grafiek 137 *Evolutie drugsgelateerde misdrijven (links) en types drugsgelateerde misdrijven (rechts) – Eeklo – 2011 tot 2021*

Bron: Criminaliteitsstatistieken Federale Politie | provincies.incijfers.be

Bron: Criminaliteitsstatistieken Federale Politie | provincies.incijfers.be

In onderstaande tabel zijn diverse criminele fenomenen opgenomen met Eeklose cijfers voor 2018, 2019, 2020 en 2021. In coronajaar 2020 merken we een vermindering met 27% van de eigendomsdelicten tussen 2019 en 2020. Dezelfde trend zien we voor feiten rond drugs en beschadigen van eigendom. De cijfers rond (intrafamiliaal) geweld en ICT-criminaliteit zijn verontrustend hoog.

tabel 64 Cijfers Eeklo voor criminele fenomenen – 2018, 2019, 2020, 2021

		2018	2019	2020	2021
CF Eigendomsdelicten					
CF Inbraak	inbraak in gebouw	92	69	66	42
CF Diefstal vervoermiddel	Fietsdiefstal	122	94	62	52
	Autodiefstal	3	3	2	2
CF Diefstal andere	Winkeldiefstal	54	100	87	70
	Diefstal zonder verzwarende omstandigheden	389	383	276	235
CF Gewelddelicten					
CF Intrafamiliaal geweld	fysisch/seksueel/psychisch	170	150	181	166
CF Geweld in publieke ruimte		154	214	153	171
CF Weerspannigheid	Weerspannigheid	24	25	32	34
CF Verdovende en stimulerende middelen					
CF Drugs	bezit	145	185	133	199
	handel	43	25	22	44
	gebruik	17	21	11	11
	in- en uitvoer	5	3	0	1
	fabricatie	7	3	3	7
	andere	2	3	0	0
CF Opzettelijke vernielingen					
CF Beschadigen van eigendom	vandalisme	199	191	114	158
	Graffiti	3	1	2	6
	beschadiging van auto	93	72	43	59
CF Informaticacriminaliteit					
Fenomeen ICT-criminaliteit	Betaalkaartfraude	5	5	5	5
	Phishing	1	6	44	58
	Cyberbelaging	4	2	7	8
	Informaticabedrog	28	27	95	99
	Valsheid in informatica	1	6	33	12

(bron: www.stat.policefederale.be)

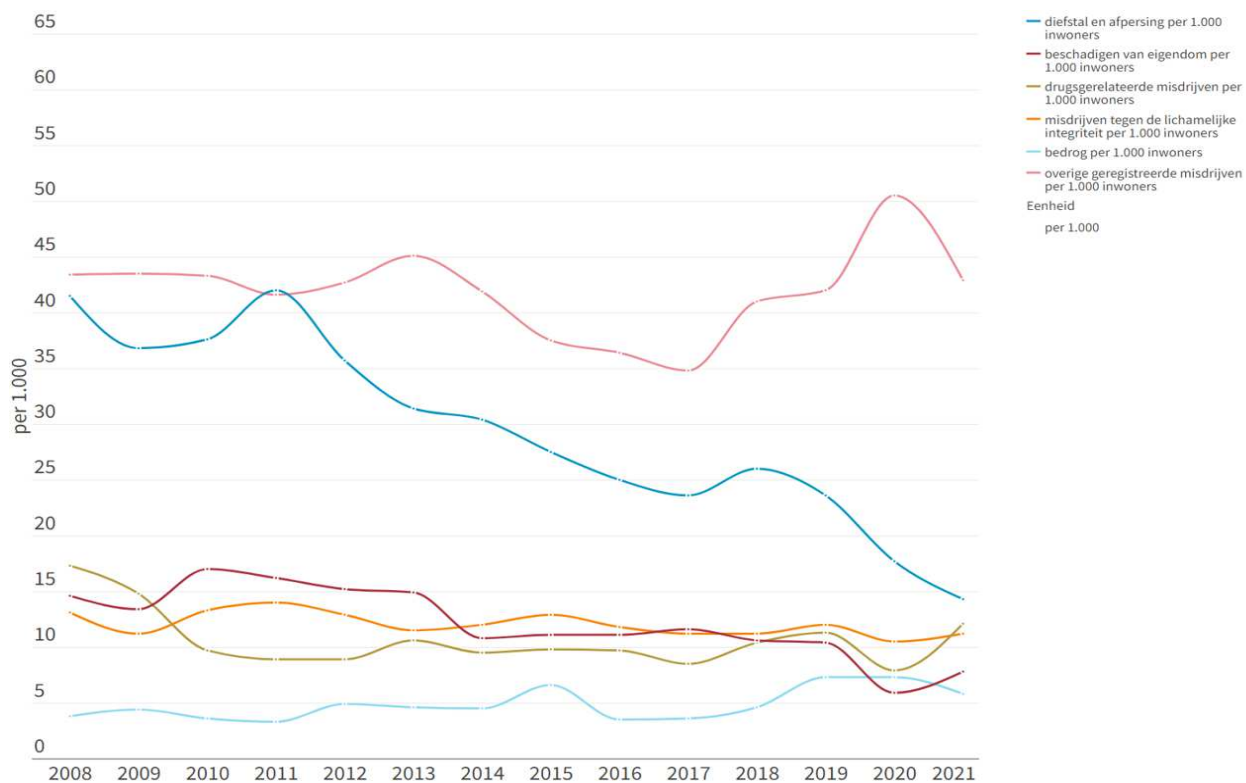
grafiek 138 Strafrechtelijke inbreuken – Eeklo, buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest – 2021

	geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners	diefstal en afpersing per 1.000 inwoners	beschadigen van eigendom per 1.000 inwoners	drugsgelateerde misdrijven per 1.000 inwoners	misdrijven tegen de lichamelijke integriteit per 1.000 inwoners	bedrog per 1.000 inwoners	overige geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners
Eeklo	94,1	14,3	7,8	12,1	11,2	5,8	42,9
Assenede	53,2	6,3	3,8	4	6,5	5,9	26,8
Kaprijke	33,9	5,5	3,2	3,1	2,9	3,7	15,5
Sint-Laureins	37,7	4,8	3,2	2,2	4,6	3,9	19,1
centrale gemeenten goed uitgerust	62,9	12,5	5,7	4,8	5,3	5,9	28,5
Vlaams Gewest	65,5	14,7	5,4	5	5,3	5,8	29,3

Bron: Criminaliteitsstatistieken Federale Politie | provincies.incijfers.be

Per 1.000 inwoners waren er in Eeklo in 2021 7,8 beschadigingen van eigendom, 14,3 x diefstal en afpersing en 11,2 misdrijven tegen de lichamelijke integriteit. Het gemiddelde in het Vlaamse Gewest en in de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' ligt meestal lager.

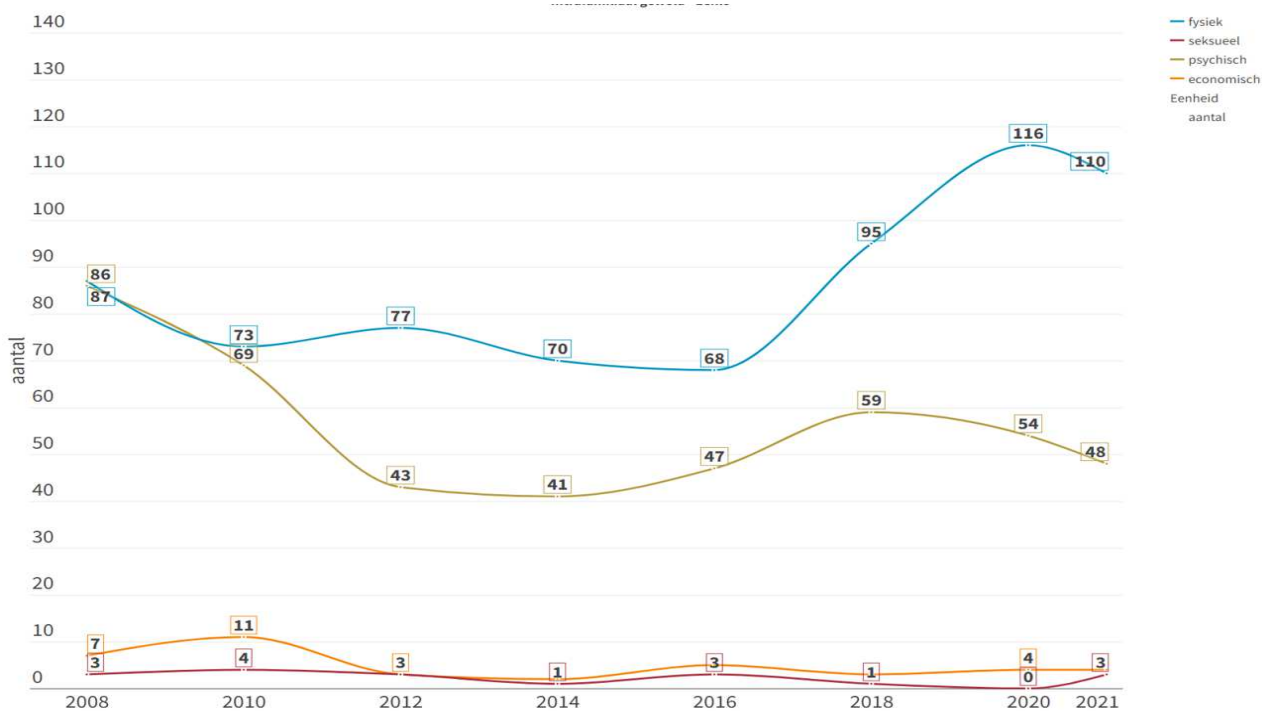
grafiek 139 Strafrechtelijke inbreuken – Eeklo – 2008 tot 2021

Bron: Criminaliteitsstatistieken Federale Politie | provincies.incijfers.be

In Eeklo worden heel veel gevallen van intrafamiliaal geweld vastgesteld.

grafiek 140 Aantal gevallen van intrafamiliaal geweld – Eeklo – 2008 tot 2021

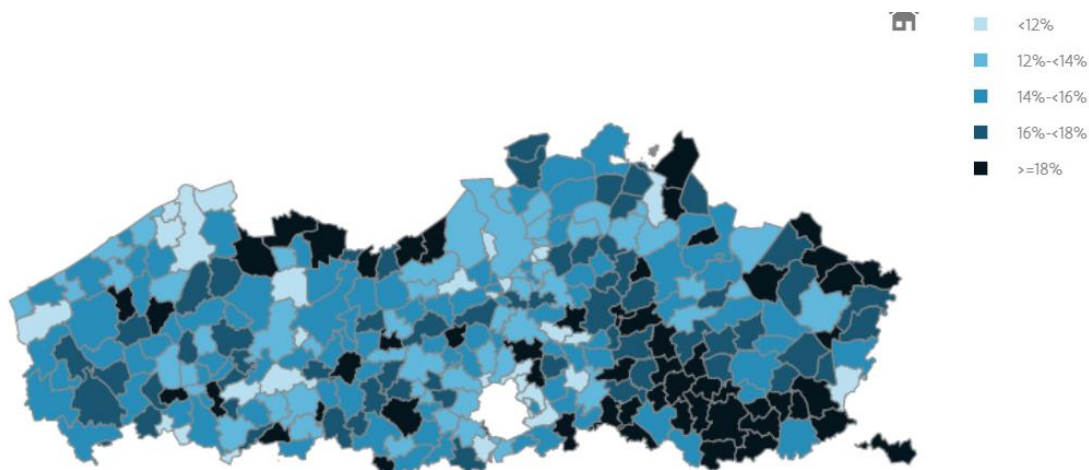
Bron: Criminaliteitsstatistieken Federale Politie | provincies.incijfers.be

14.2.3 Buurtgevoel

12% van de Eeklonaren heeft in 2020 wekelijks contact met buurtbewoners. In gemeenten als Kaprijke (15%), Assenede (20%) en Sint-Laureins (20%) ligt dit heel wat hoger. Het Vlaamse gemiddelde ligt op 14%, de score voor de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is 14%.

62% van de Eeklonaren vindt dat mensen in de buurt elkaar helpen. In het Vlaamse Gewest ligt dit op 67%. De score voor de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is 69%. Voor Assenede (72%), Kaprijke (74%) en Sint-Laureins (78%) ligt dit gevoelig hoger.

grafiek 141 *Aandeel van de inwoners dat wekelijks contact heeft met andere buurtbewoners (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020*

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

In het jaar voor de burgerbevraging van de gemeentemonitor nam 17% van de Eeklose ondervraagden deel aan een buurtactiviteit. In Assenede ging dit om 34%, in Kaprijke 35% en in Sint-Laureins zelfs 40%. Het Vlaamse gemiddelde is 27%. De gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 27%.

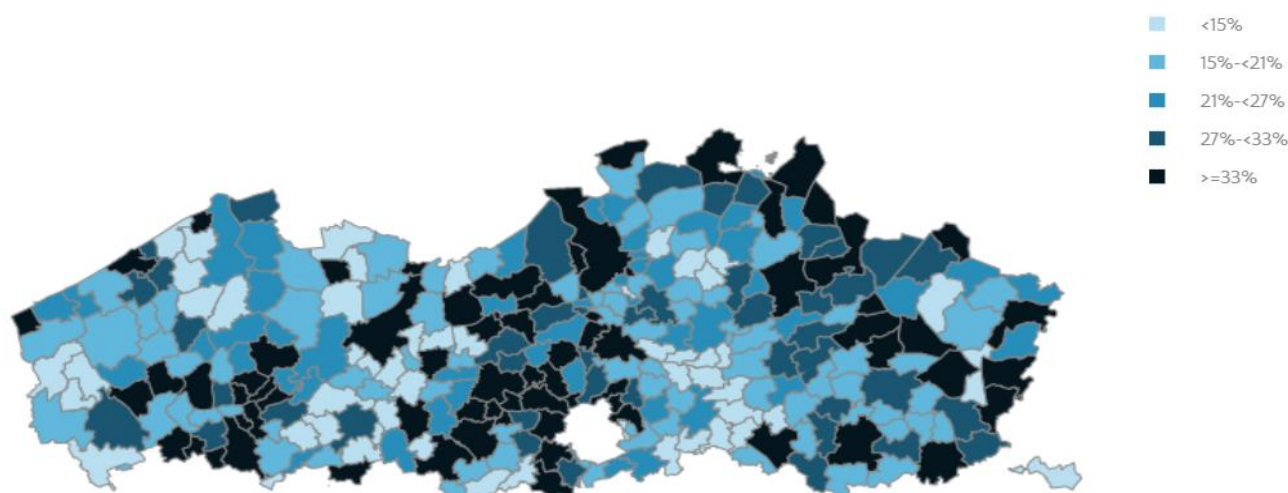
42% van de Eeklonaren vindt in 2020 dat er te veel mensen van een andere cultuur in de stad zijn (dit was in 2017 een score van 36%). Het Vlaamse gemiddelde ligt hier op 31% (ook gestegen van 26%). De score voor de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is gestegen van 27 naar 28%. Voor Assenede is dit geëvolueerd van 18 naar 16%. In Kaprijke blijft het op 10%, in Sint-Laureins daalt het van 10 naar 6%. In de drie plattelandsgemeenten is dit issue duidelijk minder van tel dan in Eeklo.

Als je mensen met een verschillende herkomst beter leert kennen, blijken ze best sympathiek te zijn. Op deze stelling antwoordde 65% van de Eeklonaren positief (dit is gestegen van 60%). Het Vlaamse gemiddelde steeg van 63 naar 69%. De score voor de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is gestegen van 64 naar 69%. In Assenede ging dit van 58 naar 67%, in Kaprijke van 65 naar 70% en in Sint-Laureins van 59 naar 75%.

Hier zie je duidelijk het fenomeen dat mensen vinden dat er te veel inwoners van een verschillende herkomst aanwezig zijn, maar als je ze persoonlijk leert kennen is dit plots een veel minder groot probleem.

42% van de Eeklonaren is van mening dat de verschillende culturen in de stad goed samenleven. Het Vlaamse gemiddelde is 51%. De gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 53%.

grafiek 142 Aandeel van de inwoners dat vindt dat er teveel mensen van een andere cultuur in de stad wonen (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

In de Buurtenmonitor stellen we inzake buurtgevoel volgende zaken vast:

- In Balgerhoeke zijn de inwoners het meest tevreden over hun buurt
- In Eeklo Noord Buitengebied, Eeklo Oost en Eeklo West lijkt de tevredenheid ook mee te vallen
- Eeklo Centrum en Eeklo Zuid scoren op bijna alle aspecten rond beleving buurt, contact met medebewoners en hinder het slechtst
- Eeklo Noord scoort meestal iets beter dan Eeklo Centrum en Eeklo Zuid, maar de inwoners lijken vaak minder tevreden over aspecten rond beleving buurt en contacten met medebewoners dan de inwoners van de andere buurten.

Wat het samenleven van verschillende culturen betreft, scoren Eeklo Oost en Balgerhoeke het meest positief en Eeklo Centrum het meest negatief.

Wat het gevoel van samenhang in de buurt betreft, zijn er zeer lage scores in Eeklo Centrum en Eeklo Zuid en een relatief hoge score in Balgerhoeke.

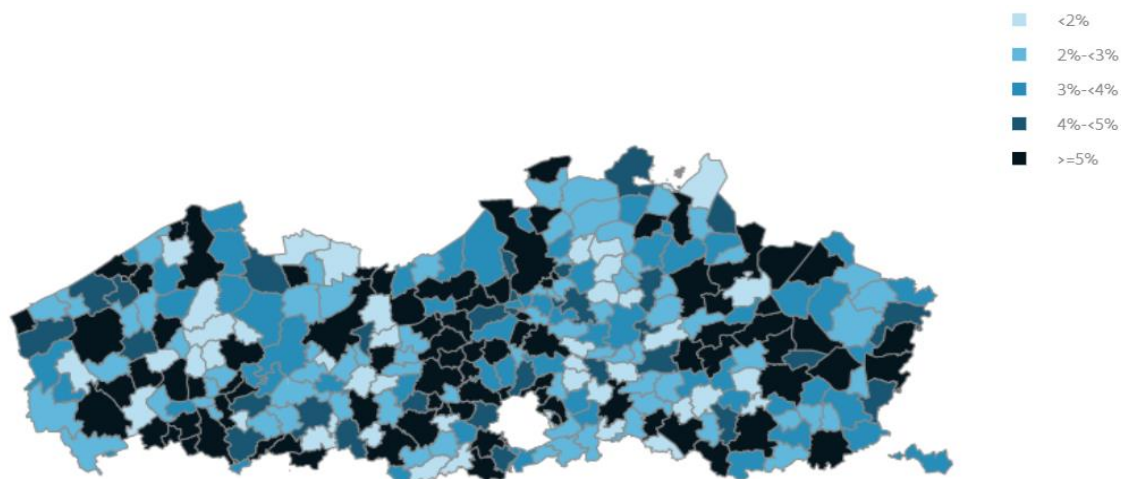
14.2.4 Onveiligheidsgevoel

Wat onveiligheidsgevoel betreft scoort Eeklo in 2020 bij het zich vaak tot altijd onveilig voelen in de stad 9% (komt van 11%). Gaat het om zich af en toe onveilig voelen in de stad/gemeente, dan scoort Eeklo 35% (komt van 30%). 57% voelt zich zelden tot nooit onveilig in de stad. Voor gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal is dit 72%, in Assenede 79%, in Kaprijke 82% en in Sint-Laureins 87%. Je ziet in alle gemeenten wel een evolutie naar lagere percentages die zich zelden of nooit onveilig voelen. In Sint-Laureins was dit in 2017 nog 95%.

42% van de Eeklonaren mijdt bepaalde plekken in de stad. In Assenede is dit 14%, in Kaprijke 13%, in Sint-Laureins 7%. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo zit dit op 24%.

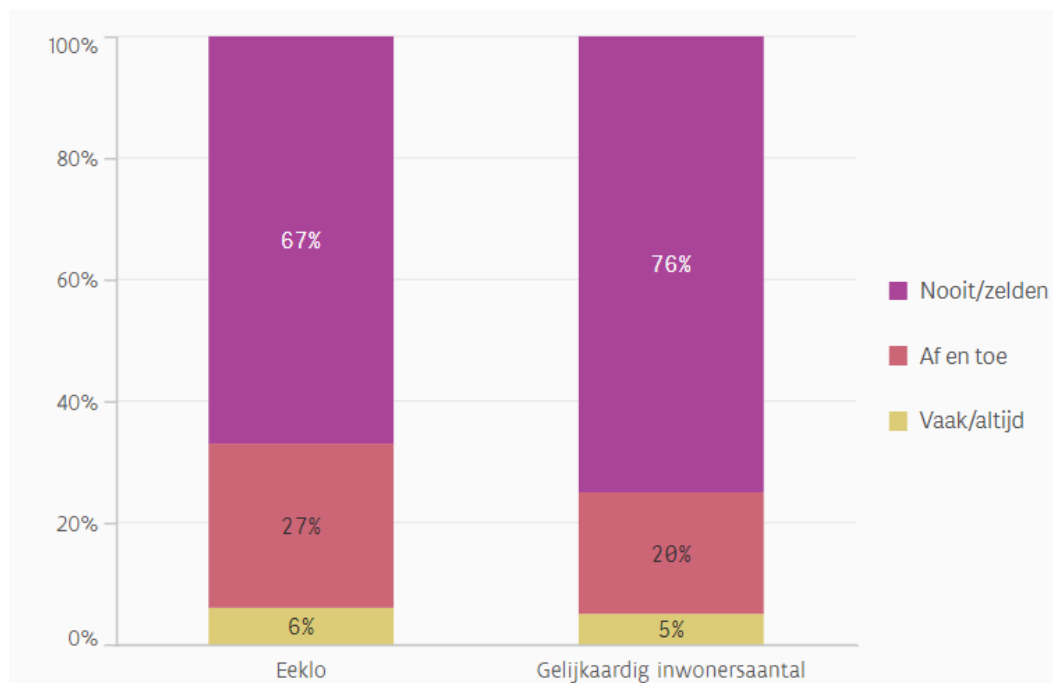
Het mijden van plekken in de **buurt** ligt lager: Eeklo 28% (stond in 2017 nog op 18%), Kaprijke 12%, Assenede 11% en Sint-Laureins 8%. De score voor de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is 19%. Mensen schatten de veiligheid in de buurt altijd iets hoger in dan voor de stad/gemeente in het algemeen.

grafiek 143 Aandeel inwoners dat vaak/altijd bepaalde plekken in gemeente/stad mijdt omwille van veiligheidsrisico's, in procenten – 2020

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

grafiek 144 Aandeel inwoners dat zich onveilig voelt in de buurt (in %) – Eeklo, cluster – 2020

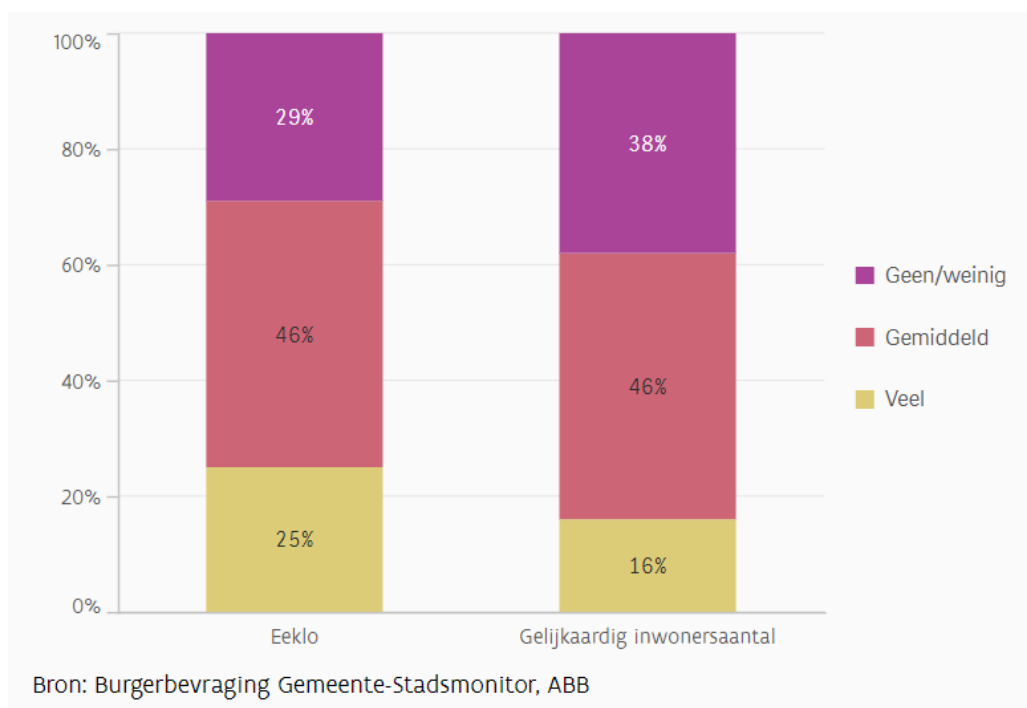
Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

In de resultaten van de Buurtenmonitor zien we volgende verschillen:

- in Eeklo Centrum en in Eeklo Zuid voelen respondenten zich minder veilig in zowel hun buurt als in hun gemeente in vergelijking met de andere buurten
- respondenten uit Balgerhoeke en Eeklo Noord Buitengebied zijn duidelijk meer tevreden over hun veiligheidsgevoel als ze zich 's avonds of 's nachts op straat begeven dan respondenten uit Eeklo Centrum en Eeklo Zuid
- Eeklo Centrum scoort ook lager dan Eeklo West en Eeklo Oost
- Eeklo Zuid scoort ook lager dan Eeklo Oost.

Het aandeel van de inwoners dat in de gemeentemonitor 2020 de afgelopen maand geen tot weinig hinder, gemiddelde hinder of veel hinder in zijn buurt heeft ondervonden is hieronder weergegeven. 46% van de Eeklonaren ondervond beperkte hinder, 25% ondervond veel hinder (= samen goed voor 71%). Assenede scoort hier 62%, Sint-Laureins 59%, Kaprijke 50%. De gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 62%.

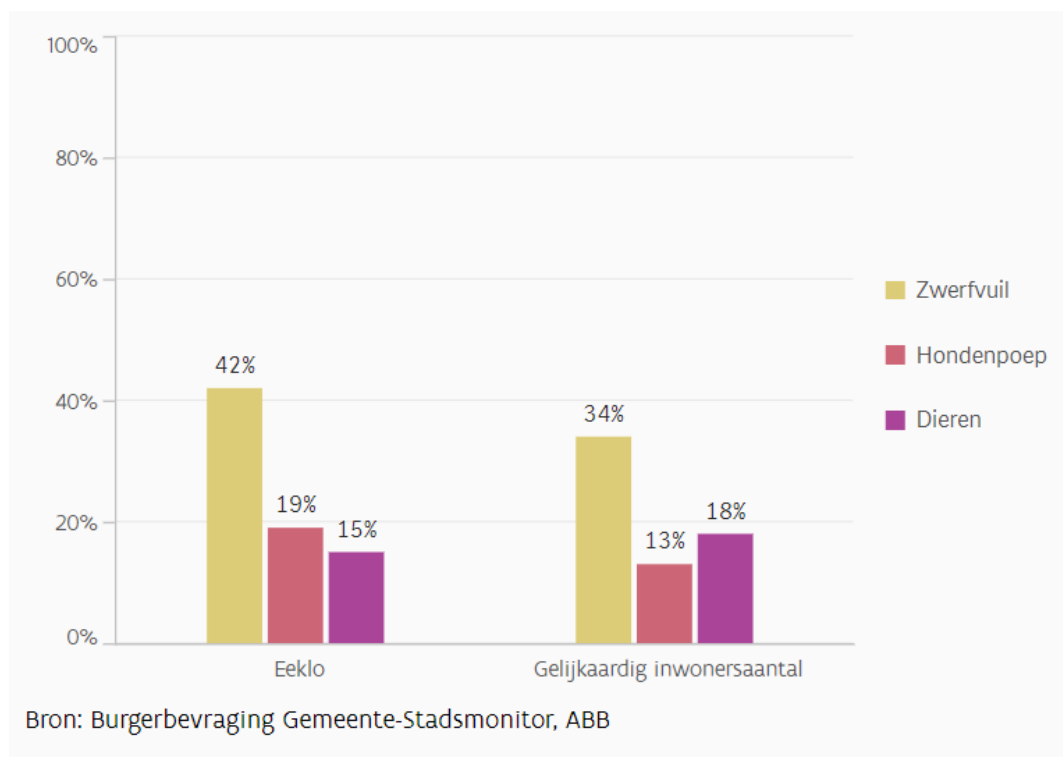
grafiek 145 Aandeel inwoners dat de afgelopen maand hinder in de buurt heeft ondervonden in % – Eeklo, cluster – 2020

20% van de Eeklonaren ondervond de maand voor de bevraging vaak lawaaihinder van burens. Dit stond in 2017 nog op 11%. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dit in 2020 een score van 13%. In Assenede en Sint-Laureins is dit 9%, in Kaprijke 8%.

Wat milieuhinder betreft, had 42% van de Eeklonaren in de maand voor de bevraging vaak tot altijd hinder van zwerfvuil. Dit nam nog toe sedert 2017. In Assenede scoort dit 40%, in Sint-Laureins 33% en in Kaprijke 28%. Vaak hinder van hondenpoep staat op 13% in Eeklo (is gedaald sedert 2017) en op 10% of minder in de buurgemeenten. Die buurgemeenten hebben dan wel meer last van dieren/ongedierte dan in Eeklo.

grafiek 146 Aandeel inwoners dat afgelopen maand vaak hinder heeft ondervonden van zwerfvuil, dieren of hondenpoep, in procenten – Eeklo, cluster – 2020

Inzake verkeershinder maken we een onderscheid tussen te snel rijden en sluipverkeer. We zien de hieronder staande cijfers voor 2020. De hinder van sluipverkeer is overal toegenomen. Het beeld voor te snel rijden is verschillend. De kleinere buurgemeenten hebben ook vaak hinder van te snel rijden.

tabel 65 Aandeel inwoners dat de afgelopen maand vaak tot altijd hinder had van verkeer – Eeklo, buurgemeenten, cluster – 2017 en 2020

	Eeklo		gelijkaardig inwoners-aantal als Eeklo		Kaprijke		Assenede		Sint-Laureins	
	2017	2020	2017	2020	2017	2020	2017	2020	2017	2020
sluipverkeer	27%	32%	27%	30%	16%	25%	21%	30%	20%	26%
snel rijden	39%	47%	42%	42%	45%	42%	57%	47%	47%	52%

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

9% van de inwoners in Eeklo zegt de afgelopen maand voor de bevraging hinder ondervonden te hebben van drugsdealing. In Assenede scoort dit 5%, in Kaprijke 2% en in Sint-Laureins 1%. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dit 4%. Voor vandalisme ligt de Eeklose score op 6%, voor de drie buurgemeenten op 1%.

In de Buurtenmonitor merken we grote verschillen tussen de buurten:

- Balgerhoeke kent vooral hinder rond verkeer
- veel hinderfactoren in Eeklo Zuid: verkeer, zwerfvuil, hondenpoep, ongedierte, middelengebruik
- hinder in Eeklo Noord Buitengebied van verkeer, zwerfvuil en ongedierte
- Eeklo Oost en Eeklo West hebben geen significante hinderfactoren die opvallen
- Eeklo Centrum vertoont de meeste hinderfactoren: verkeer, zwerfvuil, burenlawaai, ongedierte, middelengebruik, licht- en geurhinder
- Eeklo Noord vertoont vooral hinder van hondenpoep en middelengebruik

14.2.5 Veiligheidsmonitor 2018

Via de Veiligheidsmonitor 2018 werden volgende zaken geconstateerd (in Eeklo werden 1.400 vragenlijsten bedeed, er kwamen 545 antwoorden. Dit is een respons van bijna 39%).

- Volgende top 5 situaties vormen eerder een probleem tot helemaal een probleem in de buurt:
 - o onaangepaste snelheid in het verkeer: 65,3%
 - o sluikstorten en zwerfvuil: 46%
 - o hinderlijk parkeren (op trottoir bv): 39,5%
 - o geluidshinder door verkeer (optrekken, gierende banden, toeteren,...): 37%
 - o agressief verkeersgedrag: 35,6%
- 75% van de mensen voelt zich zelden tot nooit onveilig in de buurt
- 39,4% van de mensen mijdt soms, vaak of altijd bepaalde plekken in de gemeente omdat ze het onveilig vinden
- 32,2% van de mensen vermijdt soms, vaak of altijd om bij duisternis weg te gaan van huis omdat ze het onveilig vinden
- 6,6% van de Eeklonaren maakte het jaar voor de bevraging een inbraak of inbraakpoging mee
- Bij 16% werd het jaar voor de bevraging iets gestolen uit of beschadigd aan de auto in de eigen politiezone
- 13,2% werd geconfronteerd met fietsdiefstal
- 9,7% ondervond oplichting via internet
- 8,1% zegt ervaring gehad te hebben met inbraak in computer of smartphone

Inzake preventie werd bevraagd of inwoners de politie en de diensten kenden:

- 35% kent de dienst inbraakpreventie niet. Ongeveer evenveel personen zeggen de dienst vakantietoezicht niet te kennen.
- 86% is op de hoogte van fietsgraveeracties
- de helft van de respondenten is niet op de hoogte dat de politie aan burenbemiddeling doet
- de inwoners worden het liefst op de hoogte gehouden van de werking van de politie via kranten/weekbladen, via een politiekraantje of via de website van politie of gemeente
- 20% van de inwoners is niet tevreden over de aanwezigheid van de politie in de straat
- Eeklonaren zijn over het algemeen tevreden over de werking van de politie
- 57,3% kent de wijkagent niet.

In 2021 werd een nieuwe Veiligheidsmonitor uitgevoerd. Daarover zijn nog geen resultaten beschikbaar.

14.3 Interne documenten

14.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Veiligheid (Strategisch Veiligheids- en Preventieplan)

- preventie ruimer invullen: zwerfvuil, radicalisering, aandacht voor publieke ruimte, drugpreventie
- verder uitwerken van het SVPP

14.3.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

Zorgen voor een veilige stad waarin burgers zich goed voelen.

Belangrijk daarbij is:

- *positieve punten van Eeklo blijvend in de verf zetten*
 - o *Evenementenstad*
 - o *Troeven: zwembad – CC – LDC – BKO*
- *overlast tegengaan*
 - o *Goed onderbouwd drugbeleid.*

- *Het tekort aan ambulante hulpverlening (nood zeer hoog!) en vroeginterventie inzake middelengebruik¹ wegwerken.*
- *Investeren in een groot menselijk weefsel bv. door de inzet gemeenschapswacht(en) en de schoolspotter, blijven inzetten op wijkwerking (bv. inspecteurs die mensen uit hun wijk goed kennen, jongerenwerkers die activiteiten ontplooiën in bepaalde wijken)*
- *aantrekkelijke openbare ruimte*
 - *Zorgen voor een nette omgeving (-> sluikstorten/zwerfvuil tegengaan)*
 - *Openbare ruimte goed ontwerpen (evenwicht hard-zachte materialen, aanzetten tot ontmoeting, de illusie van toezicht wekken, vuile plekken in de stad aanpakken, ...)*
 - *Zorgen dat mensen zich vlot kunnen verplaatsen (bv. geen obstakels)*
- *investeren in een warme samenleving:*
 - *Voldoende aandacht voor groepen die het moeilijker hebben (bv. mensen in armoede, inwoners met een vreemde origine, ...)*
 - *Profielen als de brugfiguur, de schakelfiguur en de projectmedewerker structureel inbedden het organogram van stad OCMW. Nu werken zij vaak met tijdelijke projectmiddelen.*
Ze werken outreachend en op maat van de (kwetsbare) doelgroep. Hierdoor bereiken zij mensen die het bestaande aanbod niet bereikt, zorgen ze ervoor dat problemen niet escaleren, dat grondrechten worden opgenomen, dat armoede wordt teruggedrongen, dat mensen (terug) een plaats vinden in de maatschappij Deze personen fungeren ook vaak als vertrouwenspersoon en begeleiden gezinnen een lange periode.
 - *Opsporen welke groepen niet of nog te weinig bereikt worden.*
 - *Netwerkvorming stimuleren; zowel van burgers als van professionals die aanwezig zijn in de stad.*
- *voorbereid zijn en hier proactief mee omgaan*
 - *Beleid uitdenken rond radicalisering en polarisering*
- *burgers goed informeren*
 - *Over de gevaren (bv. veilig gebruik maken van een computer, fietsdiefstal en inbraken tegen gaan, ...)*
 - *Over het bestaande aanbod*
 - *Over de wetgeving (wat mag? Wat niet?)*

14.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

We maken deze oefening opnieuw begin 2023.

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Gemeenschapswacht	Te weinig inzicht in politietaken
EekloNET	Te weinig info over veiligheidsaspecten
Goedgekeurd SVPP-plan met financiële middelen	Te weinig bruikbare info over preventie
preventieambtenaar in dienst	Nog te weinig samenwerking over verschillende sectoren heen
Samenwerkingen met Wijkcentrum De Kring, OCMW, verschillende sociale instanties	Beroepsgeheim/verplichtingen i.v.m. de job: sommige instanties kunnen moeilijk informatie delen met anderen; moeten verplicht een PV opmaken / kennis nemen van bepaalde feiten
	Ambtenaar is generalist, geen specialist. Soms jammer voor thema's als drugspreventie / cybercriminaliteit.

¹ Middelengebruik: problematisch gebruiken van drugs, alcohol, medicatie, gokken en gamen.

14.5 Externe documenten

14.5.1 Uit: 'Jong Geweld' enquête van Meetjesman (2018)

Dit is een bevraging van bijna 1.500 Meetjeslandse 15-16-jarigen, waaronder 183 Eeklonaren.

- 8,5% van de ondervraagde Eeklose jongeren voelt zich overdag (heel) onveilig (in Meetjesland bijna 5%)
- 47,5% van de ondervraagde Eeklose jongeren voelt zich 's nachts (heel) onveilig (in Meetjesland is dit 29%).

14.5.2 Insteek vanuit Vlaams overleg van preventieambtenaren

Eeklo krijgt al meer dan 15 jaar subsidie in het kader van het Strategisch Veiligheids- en Preventieplan, waarbij gewerkt rond diverse fenomenen: inbraak, fietsdiefstal, sociale overlast, geweld in schoolmilieu, cybercriminaliteit,... Het is de bedoeling om via deze weg flexibel in te spelen op actuele lokale noden.

Enkele aandachtspunten vanuit het Vlaams overleg van gemeentelijke preventieambtenaren:

- Belang van preventie (misdrijven, gemeenschapswacht, burenbemiddeling, complexe overlast, begeleiding kansarme jongeren).
- Impact van preventie is moeilijk te meten. Het is wel een essentiële schakel in de veiligheidsketen.
- Doel is lokale veiligheidsproblematiek integraal en geïntegreerd aanpakken met evenwichtige inzet op drie sporen: preventie, herstel en handhaving, door gericht te werken naar (potentiële) daders en slachtoffers en op situationele aspecten.
- Preventie kan resultaten opleveren op korte en lange termijn.
- Veiligheid is voor iedereen belangrijk, maar naar preventie gaat weinig aandacht en middelen.
- Elke gemeente dient een lokale integrale veiligheidscel te hebben, om te werken rond radicalisering.
- In de toekomst dienen we in te zetten op nieuwe technologieën en nieuwe communicatiemiddelen.

14.5.3 Uit: dossier 'Veilige buurt' – LOKAAL juni 2018

"Veiligheid gaat om betrokkenheid. Het is belangrijk om een goede balans te vinden tussen repressie en preventie. Via preventie kunnen we kwetsbare groepen behoeden voor armoede, drugs en criminaliteit."

14.5.4 Uit: Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake buurtwerking staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

BUURTWERKING

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
----------------------	---------------------

40% kent buren goed en kan aankloppen als er iets is. 48% kent buren enkel van een goeiedag	Buurtwerking is een prioritair punt in het strategisch veiligheids- en preventieplan (onder het fenomeen sociale overlast). Twee projecten vanuit de subsidies voor lokaal sociaal beleid passen in buurtwerking (Groene Zorgjuf van Sint-Jozefschool en Open Atelier van Groep Intro).
16% wil meer inzet op buurtwerking (is meer dan gemiddelde in Vlaanderen)	We werken veel rond buurten: LDC moet een buurtanalyse maken, de jeugd werkt buurtgericht, er is buurtoverleg, we denken na over buurtbudgetten, Het zou goed zijn dat 1 iemand de totale regie heeft over alles wat met buurten te maken heeft, zodat er kruisbestuiving kan ontstaan. Werken met wijkregisseurs kan de diverse aspecten van buurtwerking bundelen.

14.5.5 Uit Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025

De ambitie voor de toekomst in het Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen gaat om 6 streefcijfers:

- Aantal verkeersdoden (2019: 315)
- Aantal zwaargewonden (2019: 2.473)
- Aantal letselgevallen (2019: 23.068)
- Aantal dode en zwaargewonde voetgangers (2019: 341)
- Aantal dode en zwaargewonde fietsers (2019: 923)
- Aantal doden en zwaargewonden bij ongevallen met jonge autobestuurders (2019: 394)

Het is de bedoeling om deze cijfers tegen 2025 op -25% te krijgen, tegen 2030 op -50% en tegen 2050 op 0 (behalve de letselgevallen op 2.884).

9 doelstellingen staan voorop:

- Veilige en goed onderhouden infrastructuur
- Kwalitatieve educatie en permanente, doeltreffende sensibilisering
- Duidelijke regelgeving
- Engagement: sterke partnerships met de verkeersveiligheidspartners en de actieve medewerking van alle weggebruikers
- Onderzoek, evaluatie en monitoring, geïntegreerd in het plan en de maatregelen
- Continue aandacht voor nieuwe vervoerswijzen en -ontwikkelingen, voertuigtechnologieën en innovatie
- Sterke en efficiënte handhavingsketen voor een kwalitatief handhavingsbeleid
- Maximaal rekening houden met het klassieke denkkader rond duurzame mobiliteitsontwikkeling
- Subject onveiligheidsgevoel.

37 maatregelen staan voorop, gericht naar actieve weggebruikers, gemotoriseerde tweewielers, (lichte) vrachtwagens, onervaren weggebruikers, killers (snelheid, rijden onder invloed en afleiding) en enkele globale maatregelen.

De strategie om dit aan te pakken krijgt de naam MIA: Mobiliteit Innovatief Aanpakken, met o.m. gebruik van proeftuinen: gestructureerde testomgevingen waar verkeersonveilige punten en fietsinfrastructuur realisatiegericht worden aangepakt.

14.5.6 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 1 – Nieuwe uitdagingen op het vlak van samenleven

Voor lokale besturen rijzen tal van complexe uitdagingen over de manier waarop burgers samenleven.

De groep ouderen stijgt, maar op sommige plaatsen ook de groep kinderen en jongeren, gezinnen worden kleiner en diverser (met meer aandacht voor andere woonvormen zoals collectief wonen, zorgwonen), in sommige gemeenten is meer dan de helft van de bewoners van buitenlandse herkomst, mensen met een beperking vragen een meer inclusieve plaats in de maatschappij, ...

Die diversiteit leidt soms tot spanningen en polariserende relaties.

Vooral aspecten verbonden aan religie, etnische afkomst en verschillen in culturen, maar ook verschillen op basis van andere persoonskenmerken zoals geaardheid en beperking vormen het voorwerp van debat.

Goed samenleven doet zich vooral op het lokale beleidsniveau voor. Daar waar mensen elkaar concreet ontmoeten - op straat, in de winkel, op kantoor, aan de schoolpoort, ... - komen intermenselijke relaties tastbaar tot uiting. In de buurt of de gemeente komen tot een positief klimaat van samenleven in diversiteit, binnen een gemeenschappelijk kader van regels en afspraken, vergt van lokale bestuurders en medewerkers inlevingsvermogen, nuance, en aandacht voor maatwerk.

Grotere diversiteit

- Migratie, integratie en inburgering
- Vergrijzing en vergroening
- Groei versus krimp

Anders samenleven

- Gezinsverdunning
- Individualisering
- Andere vormen van 'vereniging'
- Polarisering (nuance verdwijnt)

STRATEGISCH DOSSIER 3 – Samenleven in diversiteit

Geen enkele gemeente kan er nog om heen. Diversiteit is het nieuwe normaal.

Samenleven in diversiteit gebeurt in de eerste plaats lokaal, in de straat, in de wijk, op school, op kantoor: daar waar mensen elkaar ontmoeten en in interactie treden. De lokale bestuurders staan het dichtst bij die realiteit en trachten die toenemende diversiteit te kanaliseren tot een buurt waar het goed samenleven is voor iedereen.

De sociale cohesie versterken lukt niet vanuit één beleidsdomein of één overheidsniveau. Er is een radicaal transversale aanpak nodig. De VVSG vraagt initiatieven rond sociale cohesie die in partnerschap worden uitgewerkt door Vlaanderen, de federale overheid en de lokale besturen, alsook de vele maatschappelijke actoren. Sociale cohesie realiseren is ook de verantwoordelijkheid van iedere burger, die de kansen moet grijpen die de overheid hem of haar biedt.

- Versterken van personen en groepen. De focus moet o.a. liggen op mensen met een andere etnische herkomst, of op de ouderen, die sterk in aantal zullen toenemen. Maar ook op mensen met een beperking, langdurig zieken, holebi's en transpersonen, mensen in armoede, ... Structurele en duurzame maatregelen zijn nodig die al deze groepen raken. Hun contexten vertonen vaak gelijkenissen naar achterstellingsmechanismen.
- Evenzeer vraagt samenleven in diversiteit ontmoetingsmogelijkheden tussen de verschillende personen en groepen en hun ideeën, door een inclusieve aanpak en door een mix van ontmoetingsplaatsen. Denk aan kinderopvang als hefboom voor integratie en gelijke kansen, ondersteuning in onderwijs en in de hulpverlening, een mix in scholen en rusthuizen, een rijk cultuur- en sportaanbod... De federale, Vlaamse en lokale beleidsaanpak moet radicaal transversaal zijn.
- Lokaal maatwerk is nodig. Gemeenten zullen steeds sterker van elkaar verschillen. Ook voor bepaalde personen en groepen zijn er soms specifieke maatregelen nodig. Een inclusief beleid moet sporen met een doelgroepenbeleid. Het betekent de prikkels juist zetten, voor wie ze nodig heeft. Maatregelen mogen niet vlak zijn.

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We willen meer werk maken van een **divers personeelsbeleid** dat onze maatschappij weerspiegelt en verschillende talenten zoveel mogelijk aan bod laat komen.
2. We willen **burgers vooraf betrekken en hebben extra oog en oor voor burgers in een kwetsbare positie**. Soms is het nodig zelf naar hen toe te gaan. Participatie van deze burgers maakt het lokale beleid beter, en versterkt de sociale cohesie. Met diverse initiatieven versterken we het actief burgerschap van jonge en oudere inwoners, van arme en rijkere inwoners van de gemeente, van alle inwoners met diverse culturele achtergronden, van de mensen zonder en met een beperking of ziekte, ...
3. We ondersteunen projecten waarbij **inwoners hun talenten** in heel diverse velden zoals cultuur, sport en ondernemen kunnen ontwikkelen en terecht kunnen op plaatsen om te leren, te proeven en te testen.

4. We hebben er oog voor dat de vrijetijdsdiensten (cultuur, jeugd, sport, toerisme) een **programmatie gespreid in tijd en ruimte** (op verschillende locaties, ook buiten de muren van de eigen instelling) aanbieden dat zich richt tot een ruime en diverse groep van potentiële gebruikers en aandacht heeft voor inwoners die minder taalvaardig zijn.
5. We zetten in op een **doordacht taal- en communicatiebeleid** waarbij ook niet digitaal vaardige mensen worden bereikt. Door digitale communicatie als uitgangspunt te nemen kunnen we middelen vrij maken om digitaal minder vaardige mensen op maat te begeleiden en ondersteunen.
6. We blijven investeren in het formeel **leren van het Nederlands** en het aanbod van zoveel mogelijk oefenkansen.
7. We willen de **gemeentelijke scholen openstellen voor buurtgerichte activiteiten**, voor acties in de strijd tegen armoede, voor huiswerkbegeleiding, enz., en er alles aan doen opdat ook de andere onderwijsnetten die aanpak volgen. Vooral basisscholen zijn belangrijk in een gemeentelijke context, omdat ze voor sociale cohesie zorgen.
8. We willen meertaligheid van jongs af aan stimuleren. We willen dat anderstalige kinderen heel vroeg ook Nederlands leren, om zo maximaal kansen te hebben in de samenleving. We willen extra stimuli inzetten om **kleuters** vanaf 2,5 jaar regelmatig naar school te laten gaan. Nu gaan 4% van de 4-jarigen niet naar de kleuterschool.
9. We willen extra aandacht geven aan vormen van **kinderopvang** die kinderarmoede bestrijden, gelijke kansen stimuleren en maatschappelijke integratie bevorderen.
10. We willen kansen voor sociale ontmoeting tussen diverse groepen extra benutten via lokale **ontmoetingsplekken** zoals lokale dienstencentra, Huizen van het Kind, speelplekken voor ouders en kind, babbelboxen in de bib of het sociaal huis,....
11. We stimuleren onderlinge coaching en ontmoeting tussen **vrijwilligers, brug- en steunfiguren**.
12. We willen ons verder inzetten voor de opvang van verzoekers internationale bescherming (voordien asielzoekers) in **Lokale Opvanginitiatieven**.
13. We willen **kwadrateitvolle lokale dienstverlening aanbieden aan vreemdelingen** met betrekking tot zowel de verblijfsprocedures als de OCMW-dienstverlening.
14. We hebben oog voor een **mensvriendelijke inrichting van de publieke ruimte** die aandacht heeft voor kinderen, jongeren en ouderen én voor mensen met een beperking, zowel op het gebied van functies als op het gebied van fysieke inrichting. We maken hen waar mogelijk mede-eigenaar van de ruimte. We denken aan projecten die inwoners (jong en oud) zoveel mogelijk uit hun isolement halen, bijvoorbeeld door te werken met vertrouwenspersonen, 'senioren-infopunten', een 'zitbankenplan' en buurtplatformen zoals helpper.be en hoplr.com.
15. We willen segregatie tegengaan door een voldoende aanbod van **kwadrateitve en betaalbare woningen**, met een woonbeleid dat een goede sociale mix beoogt.
16. We willen **gelijke kansen** bevorderen en **discriminatie** consequent bestrijden, zowel bij de bevolking als binnen de eigen groep van medewerkers.
17. We kiezen voor een beleid waarbij iedereen de regels voor goed samenleven voldoende kent en zich er ook aan houdt. We willen **gedragingen sanctioneren die het samenleven verstoren**. We versterken de sociale veiligheid met inzet van buurtnetwerken, straathoekwerk en buurtstewards.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. **We vragen de aanstelling van een Opdrachthouder Sociale Cohesie die de initiatieven rond de versterking van de sociale cohesie aanstuurt.** Deze aanpak grijpt in op de diverse beleidsdomeinen van Vlaanderen en de lokale besturen. Hij koppelt alle relevante beleidsvelden, integraal en transversaal. Dit betekent een integratie in één programma van de vele aparte plannen zoals rond armoede, diversiteit, gelijke kansen, integratie, ouderen,... Dit programma geldt voor de Vlaamse, federale en lokale besturen samen. Ook belangrijke maatschappelijke actoren worden betrokken. Uitgangspunt is dat sociale cohesie het best gediend is met een algemeen beleid waar mogelijk, gekoppeld aan een specifiek doelgroepenbeleid waar nodig. Het gaat om een pakket aan maatregelen die onderdeel uitmaken van het Duurzaamheidspact (zie 3.10). Aan de initiatieven rond sociale cohesie koppelt de Vlaamse overheid een bundeling en vereenvoudiging van de bestaande subsidiekanalen gericht op de ondersteuning van langetermijnacties. (FICHE 21)
2. **We vragen dat gemeenten meer lokale regie krijgen voor een goede opvang, begeleiding en integratie van mensen met een migratieachtergrond, nieuwkomers én oudkomers, en een ruimere Vlaamse financiering van het integratiebeleid (vandaag slechts 57 gemeenten) en waarbij thematische subsidiestromen mogelijk zijn.** Vlaanderen moet zijn integratie- en inburgeringsbeleid strategischer benaderen. Het huidige beleid is te veel gebaseerd op tijdelijke projectsubsidies en kleine, tijdelijke projecten die te weinig kunnen doorgroeien naar duurzame en brede beleidsinitiatieven. Projectsubsidies zijn belangrijk, maar moeten kaderen binnen een ruimere strategische visie. (FICHE 22)
3. **Specifiek rond het thema van migratiediversiteit vragen we een Interbestuurlijke en gecoördineerde aanpak met betere afspraken tussen de verschillende overheidsniveaus** Dat kan door onderzoeksprogramma's meer te koppelen aan de voorbereiding en de evaluatie van strategische beleidskeuzes, door beleidsdoelstellingen meetbaar en concreter te formuleren, door het uitwerken van een evaluatie- en monitoringsysteem en door periodieke effectmetingen van de beleidsinspanningen. (FICHE 23)
4. **Wij vragen een structurele ondersteuning voor de lokale integrale aanpak van (alle vormen van) radicalisering en polarisering.** Hierbij vragen we de nodige middelen en doorzettingsmacht om de lokale regierol uit te voeren. (FICHE 24)
5. **Wij vragen dat de rol van de lokale besturen bij de opvang van verzoekers internationale bescherming (voordien asielzoekers) gerespecteerd en versterkt wordt.** Wij vragen de nodige ondersteuning en (financiële) middelen voor lokale besturen om hun rol bij de realisatie van het federale en Vlaamse vreemdelingenbeleid ten volle te kunnen spelen (FICHE 25)
6. **Werk en huisvesting zijn de motoren voor goede startkansen. Dat geldt evenzeer voor een goed onderwijs.** We pleiten voor een meer inclusief onderwijs dat evenveel kansen geeft aan elk kind. Sociale ontmoetingsplekken van buurten, verenigingen, of zelfs van digitale netwerken, kunnen een kompas vormen voor mensen die (tijdelijk) in een moeilijke situatie verkeren.
7. **We willen dat gemeenten meer vrijheid en ruimte krijgen om te experimenteren,** zodat ze tijdelijk kunnen loskomen van de juridische kaders bij de werving van hun personeel (bv. taalvereisten op het juiste niveau). Een goede kennis van het Nederlands bij het personeel is de norm omdat dit onontbeerlijk is voor een goede dienstverlening aan de burger. Het werk op de werkvloer, eventueel in een aangepaste functie, biedt echter voor personeelsleden die het Nederlands onvoldoende machtig zijn leerkansen om de taalkennis op te krikken tot het vereiste niveau.
8. **We vragen van de andere overheden om in samenwerking met de lokale besturen effectieve instrumenten in te zetten om discriminatie aan te pakken (werk, woningmarkt, ...) en moeilijk bereikbare doelgroepen volwaardig aan de samenleving te laten deelnemen.**

15 ALGEMEEN

In dit hoofdstuk halen we diverse algemene bevindingen en trends aan die domeinoverschrijdend zijn, maar waarop we als lokaal bestuur dienen in te spelen.

15.1 Uitrustingsgraad

Eeklo staat op de 9de plaats in Vlaanderen inzake voorzieningen per inwoner. Het Steunpunt Data & Analyse van de Provincie Vlaams-Brabant en de Afdeling Geografie en Toerisme van de KU Leuven maakten in 2019 een studie over de uitrustingsgraad van alle Vlaamse steden en gemeenten. Daarbij werden diverse indicatoren gebruikt die een beeld geven over de uitrusting van de gemeente/stad op het vlak van onderwijs, zorg, detailhandel, horeca, sport, cultuur/recreatie, persoonlijke dienstverlening en publieke & zakelijke dienstverlening.

Eeklo scoort op heel veel van deze domeinen hoog; vooral zorg haalt een topscore. Dit gaat om de aanwezigheid van en tewerkstelling in (psychiatrische) ziekenhuizen, zorginstellingen voor kinderen en ouderen, CAW, Centra voor geestelijke gezondheidszorg, aanwezigheid van artsen, ... Eeklo dankt zijn zeer hoge uitrustingsgraad eigenlijk aan hoge cijfers in zo goed als alle domeinen. Naast zorg zijn ook onderwijs – Eeklo staat bekend als scholenstad – en sport de toppers. Ook wat persoonlijke dienstverlening betreft haalt Eeklo goede cijfers. Dit gaat om zaken als kappers, schoonheidsspecialisten, garages, wedkantoren, ... Enkel bij horeca is de uitrustingsgraad iets lager, vermoedelijk omdat de stad lage cijfers haalt voor verblijfsaccommodatie: er zijn weinig hotels en B&B's, geen camping, geen vakantiepark, enz.

Eeklo wordt in de studie in de categorie goed uitgeruste centra geplaatst, want voor de typologie van de gemeenten telt ook het aantal inwoners mee. Grootsteden als Antwerpen, Gent en Brugge halen uiteraard betere absolute scores voor alle voorzieningen, maar als het om het cijfer per inwoner gaat, lopen ze achter op Eeklo. Per inwoner scoort **Leuven** het best, gevolgd door Nieuwpoort, Knokke-Heist, Veurne, Hasselt, Blankenberge, Kortrijk, Turnhout. Eeklo is een mooie nummer 9. Brugge sluit de top tien.

Je vindt de studie op <https://www.west-vlaanderen.be/over-west-vlaanderen/over-de-provincie/feiten-cijfers-en-studies/uitrustingsgraad-van-de-vlaamse-gemeenten> .

15.2 Experimenteren en uitbreken (uit inspiratienota administratie – juli 2018)

In de toekomst willen we meer buurtgericht en outreachend werken met de bedoeling het aanbod van het lokaal bestuur dichterbij de burger te brengen en op maat van de buurt af te stemmen. Bovendien wensen we dat diensten ook meer projectmatig en dienstoverschrijdend samenwerken. Er moet ruimte komen om te experimenteren: om nieuwe dingen te doen en om dingen op een nieuwe manier te doen.

1. **interne projectwerking met aandacht voor samenwerking tussen diensten**
2. **uitbreken van het lokaal bestuur:** vb. het aanbod van cultuur of seniorenwerking (is vastgelegd in het nieuwe decreet betreffende de woonzorg) niet langer in eigen huis, maar ook in buurten aanbieden. vb. boekenkasten in wijken, boekendienst aan huis, buurtgerichte cultuurprojecten, We moeten ook durven meer faciliterend te werken naar organisaties en burgers, waarbij we als lokaal bestuur meer de regisseursrol en minder de actorrol opnemen.

15.3 E-Gov als rode draad in het nieuwe dienstverleningsconcept (uit inspiratienota administratie – juli 2018)

We worden meer en meer geconfronteerd met digitalisering van alle aspecten in de samenleving. In het kader van onze dienstverlening mogen we deze digitale boot niet missen en moeten we hier verder blijven op inzetten. We moeten de burgers als het ware verleiden met digitale mogelijkheden. We maken zo een dienstverlening mogelijk van 24 op 24 uur, 7 dagen op 7.

1. het lokaal bestuur wordt het **portaal voor de digitale info** van alle bestuursniveaus
2. **meer e-gov** ten voordele van burgers en diensten
3. ambtenaren moeten zich bewust zijn van **e-gov-mogelijkheden** (vb. inname openbaar domein, zaalverhuur, veiligheidsloket, horecaloket, personeelsdossiers, processen bij burgerzaken)
4. verhelpen van **'digibetisme'** via vormingen
5. invoeren van **klantgeleidingssysteem** (werken op afspraak)
6. **digitalisering van de werkingen** van de verschillende bestuursorganen (stad en OCMW) op basis van de principes van Vlaanderen Radicaal Digitaal (nota Vlaamse Regering 17/03/2015).

'Digitale basiskennis wordt in de toekomst even onontbeerlijk als lezen en schrijven was in de vorige eeuw' (bron: Digitale transformatie, nationaal pact voor strategische investeringen, 2018).

Toch blijkt 40% van de Belgische bevolking geen of zwakke digitale vaardigheden te hebben en loopt zo ernstig kans op digitale uitsluiting. 25% van de alleenstaande vrouwen en mannen in Vlaanderen heeft thuis geen toegang tot het internet (bron: Eurostat 2018). 11% van de Vlamingen heeft geen toegang tot internet thuis. Dit is niet altijd gelinkt aan armoede. Digitale uitsluiting is een gevolg van meerdere mechanismes, wat betekent dat we te maken hebben met een diverse groep.

1 op 5 Belgen ondervindt stress door de toenemende digitalisering; 60% wil graag een opleiding volgen om beter mee te zijn en te blijven. 10% vreest bovendien voor zijn of haar job omwille van het niet voldoende mee kunnen met het digitale.

15.4 VISIE 2050 – langetermijnstrategie – Vlaamse Regering (2018)

De meeste megatrends op lange termijn zijn nu al zichtbaar: de groei van de wereldbevolking, de verstedelijking, de vergrijzing, de klimaatverandering, de toenemende vraag naar energie en water, de digitalisering, de diverse en geïndividualiseerde samenleving, de ongelijkheid op het vlak van welzijn en welvaart enzovoort. Het zijn thema's die niet alleen nu, maar ook nog de volgende jaren het politieke en maatschappelijke debat zullen beheersen.

In 2015 werd een literatuurstudie uitgevoerd om de relevante megatrends en hun impact op Vlaanderen te identificeren. Die trendanalyse vormt het eerste onderdeel van Visie 2050 en beschrijft de volgende ontwikkelingen:

- **demografische** trends: bevolkingsgroei, vergrijzing en verjonging, migratie;
- **wetenschappelijke en technologische** trends: de opkomst van disruptieve technologieën, aangestuurd door wetenschap en innovatie. Een aantal doorbraken kan een aanzienlijke bijdrage leveren tot het verbeteren van onze levenskwaliteit;
- **ecologische** trends: klimaatverandering en druk op de natuurlijke hulpbronnen;
- **economische** trends: disrupties als gevolg van technologische doorbraken, verschuiving van het economisch zwaartepunt in de wereld naar het Oosten, industriële transformaties, nieuwe verhoudingen tussen producenten en consumenten;
- **politieke en administratieve** trends: gewijzigde geopolitieke verhoudingen, transformatie van overheden en instellingen;
- **sociale** trends: individualisering en diversiteit."

De Vlaamse Regering selecteerde **zeven transitieprioriteiten**, waarop ze bij uitstek wil inzetten tegen 2050. Die prioriteiten zullen over de beleidsdomeinen heen worden uitgevoerd, in samenwerking met vernieuwers, ondernemers en stakeholders. Die samenwerking zal nieuwe mogelijkheden voor burgers, organisaties en bedrijven creëren:

"1 TRANSITIE CIRCULAIRE ECONOMIE

Tegen 2050 leven we met 9,7 miljard mensen op de aarde. Dat betekent: meer consumptie en meer productie. Maar tegelijk komen het klimaat en de natuurlijke grondstoffen onder druk. De oplossing is een transitie naar een circulaire economie, waarbij grondstoffen niet telkens opnieuw uit de aarde worden gehaald, maar maximaal in de economie blijven. Dit doen we via een efficiënt en slim materiaalgebruik, met de voorkeur voor herbruikbare grondstoffen. Daarnaast sluiten we materialenkringlopen en passen we nieuwe businessmodellen toe zoals de deeleconomie en product-dienstcombinaties. Circulaire

economie gaat dus over meer dan recycleren. Het is ook het fundamenteel herdenken van producten en systemen: slim design, levensloopverlenging, herbruikbaarheid, demonteerbaarheid voor herstel en vervanging, product-dienstcombinaties invoeren, andere consumptiemodellen ondersteunen gebaseerd op gedeeld gebruik ...

2 SLIM WONEN EN LEVEN

We zullen in 2050 met 478.000 huishoudens meer zijn, we moeten de klimaatsverandering tegengaan, onze mobiliteit verbeteren, onze overblijvende ruimte slim benutten, inspelen op de vergrijzing, ... Bovendien evolueert het woningaanbod traag: in veel van de woningen waarin we vandaag wonen, zullen we in 2050 ook nog wonen. De Vlaamse Regering maakt daar vandaag al werk van met haar Visie 2050, met als een van de transitieprioriteiten: Slim Wonen en Leven. Het Vlaamse ideaalbeeld is nog al te vaak een ruime en vrijstaande woning met tuin, bij voorkeur in een suburbane of landelijke omgeving. We moeten de Vlaming ervan overtuigen dat een goed gelegen en kwaliteitsvolle woning in een aantrekkelijke buurt een grotere levenskwaliteit kan bieden. Dit vertaalt zich in het toekomstbeeld van Slim Wonen en Leven, namelijk een duurzame buurt waar iedereen kan en wil wonen en leven met een aanbod op maat van de woonbehoefte.

3 INDUSTRIE 4.0

Doorgedreven digitale evolutie en connectiviteit leiden tot nieuwe manieren van produceren, nieuwe producten en nieuwe businessmodellen. Dat is Industrie 4.0 in een notendop. Een doorbraak van de principes van Industrie 4.0 zal een belangrijke impact hebben op ons leven en werken. Voor Vlaanderen is de transitie Industrie 4.0 strategisch belangrijk, omdat we 'industriële' activiteit hier willen houden en zelfs versterken. Het is een activiteit die economisch toegevoegde waarde biedt, duurzame arbeid toelaat en bijdraagt aan het oplossen van de maatschappelijke uitdagingen. Daarvoor moeten we de kansen zien die de veranderende technologieën en maatschappelijke systemen met zich meebrengen en ze ten volle benutten. De wereldwijde overgang naar Industrie 4.0 heeft potentieel een belangrijke invloed op onze concurrentiepositie.

4 TRANSITIE LEVENSLANG LEREN

In een wereld in verandering willen we een nieuwe visie ontwikkelen op de lerende levensloopbaan. Daarvoor kijken we in de eerste plaats naar de impact van technologische ontwikkelingen op jobs, kwalificaties en vaardigheden. Want het is nu al duidelijk: in de toekomst zullen er jobs verdwijnen, nieuwe en vaak betere zullen er bijkomen en bijna alle jobs zullen van inhoud veranderen. Bovendien zal de houdbaarheidsdatum van competenties gevoelig inkorten. Naast technologie hebben ook andere trends een impact op de loopbaan van de toekomst. De toenemende individualisering, flexibilisering, meer polygame arbeidsverhoudingen, 'uberisering' en het actief ouder worden, zullen loopbanen en arbeidsrelaties hertekenen, waardoor we anders zullen moeten nadenken over jobs en loopbanen.

5 TRANSITIE ZORG EN SAMENLEVEN

In Vlaanderen streven we naar een warme samenleving die niemand uitsluit. Daarom zet het beleid in op sociale cohesie en vermaatschappelijking, zelfbeschikking en emancipatie.

6 TRANSITIE MOBILITEIT

Een performant vervoersysteem is heel belangrijk voor Vlaanderen. Het bepaalt niet alleen voor een groot stuk onze welvaart, onze positie als poort tot Europa en als logistieke draaischijf hangen ervan af. Een goed functionerend vervoersysteem zorgt voor een goede basisbereikbaarheid van de verschillende (internationale) knooppunten en van de maatschappelijke en economische functies. In de realisatie van deze visie spelen vijf pijlers een belangrijke rol:

- 1. Slimme, robuuste, veilige en milieuvriendelijke vervoernetwerken*
 - 2. Multimodaal geïntegreerd vervoersysteem*
 - 3. Verleiden en motiveren tot gedragsverandering*
 - 4. Innoveren om nog effectiever te zijn*
 - 5. Meer bereiken door samen te werken*
- pobilie*

7 ENERGIETRANSITIE

Ons energiesysteem staat voor grote uitdagingen. Om de opwarming van de aarde tegen te gaan, moeten we de broeikasgasuitstoot drastisch terugdringen. Dit betekent dat het totale energieverbruik de komende jaren sterk moet dalen en de resterende energieconsumptie maximaal moet worden ingevuld door hernieuwbare energiebronnen. Tegelijkertijd moet de energievoorziening op elk ogenblik gegarandeerd blijven en moet de totale kost voor de gezinnen en de bedrijven zo beperkt mogelijk worden gehouden. Voor Vlaanderen is deze omslag niet eenvoudig, gezien ons hoog aandeel energie-intensieve industrie, de huidige staat van onze gebouwen en de bestaande ruimtelijke ordening (met o.a. een hoge bevolkingsdichtheid, ruimtelijke versnippering en Vlaanderen als belangrijke logistieke draaischijf).

15.5 SDG'S als leidraad voor de komende decennia (uit inspiratienota administratie – juli 2018)

De lokale besturen, naast de andere overheden in België, dienen hun bijdrage te leveren aan de **17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's)**. Deze worden gegroepeerd in 5 clusters of P's van duurzame ontwikkeling **People, Planet, Prosperity, Peace en Partnership**.

De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (www.sdgs.be) van de Verenigde Naties bieden een kader om met onze mondiale samenleving om te gaan. Het is een set van 17 doelstellingen die wereldwijd duurzame ontwikkeling nastreven tegen 2030. Het gaat om duurzaamheid in de brede zin van het woord, met aandacht voor ecologische, sociale, economische en culturele aspecten. De SDG's richten zich naar iedereen: overheden, bedrijven, universiteiten, wetenschappelijke instellingen, verenigingen en organisaties. Maar ook burgers komen in beeld, waar ook ter wereld. Waar kan je beter beginnen dan bij jezelf, in eigen buurt en stad?

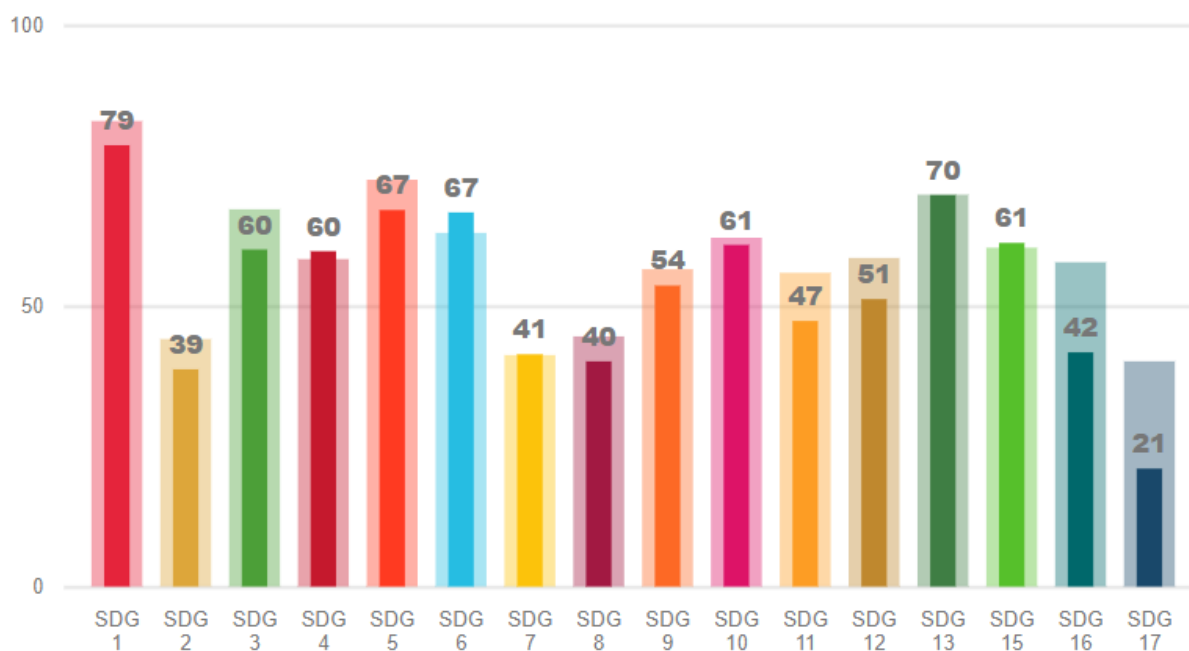
Het is geen ver-van-mijn-bedverhaal, integendeel: een toegankelijke dienstverlening voor iedereen, samen met burgers inzetten op de korte voedselketen, zoeken naar oplossingen voor de klimaatverandering: het zijn voorbeelden van hoe de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen kunnen vertaald worden naar onze omgeving. Veel van deze SDG's bieden kansen en keuzes om gezamenlijk de schouders onder dit universele project te zetten: hoe kan sport bijdragen tot welzijn, gezondheid en integratie? Hoe kan inzetten op energie-efficiëntie armoede helpen bestrijden? Hoe kan de (her)inrichting van de publieke ruimte bijdragen tot aanpassing aan een veranderend klimaat?

SDG's zijn ook een kapstok om onze doelstellingen en/of actieplannen in het meerjarenplan 20-25 aan op te hangen. Op die manier zit de werking rond deze SDG's in onze organisatie ingebakken.

Op de SDG-monitor 2022 scoort Eeklo 54%. Het Vlaamse gemiddelde is 58%. Eeklo stond in 2020 op 40 (Vlaanderen op 45).

grafiek 147 SDG-monitor Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest

(bron: www.sdgmonitor.be)

Achter elk van deze SDG's zitten 2 tot 8 indicatoren die verband houden met het thema. Voor volgende SDG's scoeren we beter dan of gelijk aan het Vlaamse gemiddelde:

- SDG 4: kwaliteitsonderwijs
- SDG 6: schoon drinkwater en goede sanitaire voorzieningen
- SDG 7: duurzame en betaalbare energie
- SDG 13: klimaatactie
- SDG 15: leven op het land.

Het gaat helemaal niet zo goed in vergelijking met Vlaanderen bij volgende SDG's:

- SDG 16: vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

- SDG 17: partnerschap om doelstellingen te bereiken

15.6 Smart Cities

15.6.1 Uit: Smart City – de praktische gids (2018)

“Door de digitalisering moeten onze steden zich transformeren en aanpassen aan de nieuwe verwachtingen van de burgers op het vlak van diensten, infrastructuur, werkgelegenheid enz.: een stad waar in alle openbare ruimten wifi is, straatverlichting die alleen brandt wanneer nodig, sensoren die vrije parkeerplaatsen detecteren, intelligente verkeerslichten die het verkeer vlotter doen verlopen, vuilnisbakken die in realtime aangeven wanneer ze moeten worden geleegd, online beschikbaarheid van overheidsdocumenten, verbeterd openbaar vervoer en zachte mobiliteit, toegang tot onderwijsmateriaal voor nieuwe competenties voor het digitale tijdperk, vrij toegankelijke gegevens om de innovatie door burgers te bevorderen, betere communicatie tussen de plaatselijke overheden en de inwoners... Een intelligente en duurzame stad ontwikkelt dit soort initiatieven en gebruikt daarbij een complete, kwaliteitsvolle informaticastructuur. De invoering van een Smart City-aanpak past in de vraagstelling over de manier waarop technologie en spitsinnovatie worden gebruikt om de beheerskosten te verminderen, nieuwe marges in te stellen en grondstoffen, infrastructuur en diensten in de stad op een globale manier aan te sturen” (pag. 8-9).

“Hoewel dit fenomeen deels het resultaat is van de exponentiële evolutie van de technologie, is er meer nodig dan enkel technologie om van een stad een Smart City te maken! Technologie moet een hulpmiddel blijven, waarmee we ons grondgebied kunnen transformeren en duurzamer kunnen maken. De domeinen die worden beïnvloed, zijn erg uiteenlopend. Daarom moeten we een geïntegreerde en globale strategische planning bedenken, met een gemeenschappelijke visie waar alle betrokkenen het mee eens zijn” (pag. 9).

Globale uitdagingen (p.11)

“Onze huidige samenleving moet een aantal globale doelstellingen naleven. Sommige zijn echte uitdagingen voor onze steden en tonen meteen aan waarom het zo belangrijk is om zo snel mogelijk Smart Cities te ontwikkelen:

- *Steeds dringender wordende demografische problemen:*
 - *Steeds dichter bevolkte steden; volgens de Verenigde Naties zal 70 % van de wereldbevolking tegen 2050 in “steden” wonen. Vandaag ligt dit percentage op 50 %.*
 - *Vergrijzing; Het aandeel zestigplussers in de wereldbevolking zal tussen 2000 en 2050 verdubbelen van 11 naar 22 %. Concreet betekent dit een stijging van 605 miljoen zestigplussers in 2000 naar 2 miljard in 2050*
- *Grootschalige maatschappelijke problemen zoals de klimaatverandering, vervuiling, energiedoelstellingen, beperkte natuurlijke grondstoffen, armoede, migratie, gezondheid enz.*
- *De groeiende concurrentie tussen de grondgebieden om inwoners, investeerders, talenten, toeristen enz. aan te trekken;*
- *De opkomst en het groeiende gebruik van nieuwe technologieën in onze samenleving.”*

Specifieke uitdagingen voor onze steden (pag. 12-13)

“Naast deze algemene uitdagingen worden onze steden ook geconfronteerd met heel wat specifieke uitdagingen over:

• **MOBILITEIT – “We moeten de mobiliteit optimaliseren op ons grondgebied”**

- *Onvoldoende of slecht gebruik van de bestaande wegennetwerken.*
- *Weinig of geen coördinatie tussen de verschillende bestaande vervoersmiddelen in het netwerk, ondermaats gebruik van multimodale vervoersmogelijkheden.*
- *Ondermaats gebruik van de mogelijkheden die de nieuwe technologieën en digitalisering bieden (met name mobiele apps).*

> We moeten de bevolking aanzetten tot verandering m.b.t. het gebruik van alle vervoersmogelijkheden in de steden en de verbindingen tussen steden.

• **ECONOMIE – “Nieuwe manieren om te produceren, werken, communiceren, promoten”**

- Nood aan financiële en andere incentives om de ontwikkeling van de digitale economie en andere bedrijfsmodellen te steunen (bv. circulaire en deeleconomie).
- Nood aan een groenere en duurzamere economie.

• **MILIEU – “De planeet wordt zwaar op de proef gesteld”**

- Behalen van de doelstellingen vastgesteld tijdens de COP21 om de klimaatopwarming te beperken.
- Milieurampen en andere veranderingen door de opwarming van de aarde.
- Nood aan de productie van hernieuwbare energie om de uitputting van fossiele brandstoffen tegen te gaan.
- Afvalbeheer en beheer van natuurlijke grondstoffen.

• **BEVOLKING – “Verbonden en betrokken burgers”**

- Aanpassing van het onderwijs; opleiding over nieuwe technologieën voor infrastructuur; gebruik van online opleidingen en beoordeling van de impact hiervan.
- Transformatie van de gezondheidssector om nieuwe technologieën te implementeren.
- Noodzaak om de vergrijzing tegen te gaan, bij voorkeur door de banden tussen generaties te bevorderen.
- Immigratie en interculturaliteit.

• **BESTUUR EN BURGERSCHAP – “Open steden die verbonden zijn met gebruikers en burgers”**

- Groeiende vraag om transparantie van de burgers.
- Nood om de burgers te betrekken bij het ontwikkelingsproces van de steden.
- Ontwikkeling van interrelationele en inclusieve banden binnen een vergrijzende en multiculturele samenleving.
- Digitalisering van het administratieve systeem.
- Integratie van nieuwe technologieën - IoT (Internet of Things) - in de steden.
- Steun voor de oprichting van regionale ecosystemen waarbij de verschillende actoren van een stad betrokken zijn: bestuur, universiteiten, bedrijven en burgers.

• **STEDENBOUW, LEEFOMGEVING EN LEVENSKWALITEIT – “De leefomgeving opnieuw vormgeven met levenskwaliteit als kernpunt”**

- Steun voor renovaties en groene en duurzame bouwprojecten.
- Integratie van energietechnologieën in woningen en het elektriciteitsnet van de stad.
- Aanpassing van de stedenbouw aan de maatschappelijke evolutie, de vergrijzing en de klimaatverandering.
- Integratie van nieuwe technologieën – IoT – bij de inrichting van de stad.
- Verbetering van de veiligheid en aantrekkelijkheid van de steden.”

Het Smart City-fenomeen wil een antwoord bieden op de uitdagingen waar onze steden voor staan om ze efficiënter en duurzamer te maken. Het doel is een globale, overbruggende en efficiënte transformatieprocedure implementeren, die binnen het digitale tijdperk past.

Een Smart City is:

- een ecosysteem van betrokken actoren (overheden, burgers, lokale en internationale bedrijven, verenigingen, ngo's, universiteiten, internationale instituten enz.);
- op een gegeven (stads)gebied;
- geëngageerd in een duurzaam transitieproces (het doel is dus zorgen voor groei en economische welvaart, sociaal welzijn en respect voor natuurlijke bronnen op dit grondgebied);
- door technologie (digitale technologieën, ingenieurswezen, hybride technologie) te gebruiken als facilitator;
- om deze duurzaamheidsdoelstellingen te halen en de daaraan verbonden acties goed uit te voeren.

(pag. 15)

“Het uiteindelijke doel is de duurzaamheid van het gebied waarborgen, met het welzijn van de burgers of gebruikers als kernpunt.

Om ervoor te zorgen dat deze Smart-dynamiek relevant is, moeten we een overbruggende en multidisciplinaire aanpak hanteren die verder gaat dan de traditionele parallelle structuren bij de overheid. Bovendien moet het proces gebaseerd zijn op een methode die de volgende elementen combineert:

- de ontwikkeling van een **top-downstrategie** waarvoor het initiatief genomen wordt door leiders en bestuursleden;
 - de overweging van plaatselijke kansen en initiatieven van burgers, ofwel een **bottom-upstrategie”**
- (pag. 15).

ZES DIMENSIES (pag. 16-17):

“SMART PEOPLE – Een inclusieve samenleving die nieuwe technologieën en innovatie inzet om kennis en maatschappelijk kapitaal beter te beheren. Dit omvat ook het niveau van en de toegang tot onderwijs en opleidingen, de bevordering van tolerantie en voordeel halen uit het groeiende multiculturalisme en de banden tussen de lokale en globale ecosystemen.

SMART ENVIRONMENT – Een doordacht en duurzaam beheer van natuurlijke grondstoffen en patrimonia, het gebruik en de productie van groene en hernieuwbare energie, en het gebruik van nieuwe technologieën om grondstoffen te beheren (energie, lucht, water, afval enz.).

SMART MOBILITY – Een modern en duurzaam transportsysteem, geïntegreerd in een plan dat de nadruk legt op gezamenlijke vervoermiddelen en multimodale opties.

SMART GOVERNANCE – Diensten en interacties die overheids-, privé-, burgerlijke en Europese organisaties met elkaar verbinden en integreren via een transparant, open besluitvormingsproces. Hiervoor worden nieuwe technologieën gebruikt, zoals e-services, intelligent databeheer (met name Big Data Management) en burgerparticipatie.

SMART ECONOMY – Vernieuwende economische modellen ter bevordering van een duurzame economische concurrentiekracht, innovatie en de verbanden tussen lokale en globale economische ecosystemen.

SMART LIVING – *Verbetering van de levenskwaliteit en de veiligheid in de stad door middel van voorgestelde diensten, veranderingen aan de levenswijze van de burgers, sociale samenhang en toeristische aantrekkelijkheid. Hieronder valt ook alles wat te maken heeft met e-gezondheid, cultuur, sociale diensten en de beschikbaarheid van kwaliteitsvolle woningen.*”

VOORDELEN VAN EEN SMART CITYAANPAK (pag. 18)

“Het uiteindelijke doel van het uitwerken van een Smart City-aanpak is het waarborgen van de globale prestaties en de duurzaamheid van uw gebied dankzij een evenwicht tussen:

1. sociale ontwikkeling en levenskwaliteit;
2. economische ontwikkeling en welvaart;
3. respect voor het milieu.

Deze drie doelstellingen kunnen een stad verschillende voordelen opleveren, zoals:

• **Een verbeterde levenskwaliteit en sociale ontwikkeling in het gebied:**

- verandering van de relatie tussen overheid en burger;
- een sneller antwoord op de behoeften van uw burgers;
- realtimemonitoring voor het opvolgen van branden overstromingsalarmen, meldingen van verkeersproblemen enz.;
- creëren van een totaalbeeld van uw stad en haar infrastructuur en netwerken;
- dienstverbetering (mobiliteit, gezondheid, enz.) door gegevens te delen;
- meer sociale integratie;
- enz.

• **Economische ontwikkeling en welvaart:**

- efficiënter beheer van uw stad, met name door tijdwinst en betere arbeidsefficiëntie dankzij nieuwe technologieën en hun interoperabiliteit;
- creatie van moderne, geoptimaliseerde infrastructuur;
- stimulatie van innovatie;
- vermindering van financiële investeringen;
- vermindering van kosten dankzij gedeelde infrastructuur;
- creatie van een geschikte omgeving om nieuw talent aan te trekken in uw stad en nieuwe jobs te creëren;
- enz.

• **Bijdrage aan duurzame ontwikkeling en milieubescherming:**

- optimalisatie van het beheer van natuurlijke grondstoffen en energie;
- beter afvalbeheer;
- betere luchtkwaliteit, met name door optimalisatie van het verkeer binnen uw gemeenschap;
- vermindering van uw milieu-impact, onder andere dankzij de energie-optimalisatie en het gebruik van nieuwe materialen om gebouwen te renoveren en/of te bouwen;
- enz.

VASTGESTELDE REMMINGEN -----

Toch zijn er ook bepaalde hindernissen voor de invoering van Smart City-strategieën op ons grondgebied¹⁴.

Voornamelijk gaat het over:

- de perceptie/aanpak van de technologie als een eindpunt op zich en het risico op "gadgetisering" in plaats van oplossingen voor de echte behoeften van de stad;
- gebrek aan een (langetermijn-)visie en strategie voor de Smart City;
- gebrek aan leiderschap, coördinatie en/of politieke steun;
- gebrek aan expertise (kennis van nieuwe technologieën, multidisciplinaire expertise);
- hokjesdenken;
- geen toegang tot financiering;
- problemen om het ecosysteem op te starten en te stimuleren;
- moeilijkheid om de burgermaatschappij en individuele burgers erbij te betrekken.

(pag. 19)

15.6.2 Uit: Inspiratiegids voor Belgische steden en gemeenten Agoria Smart Cities

In deze inspiratiegids wordt uitgegaan van 4 sleutelthema's voor Smart Cities

"SMART ENERGY – energie in de stad van morgen (p.30)

Smart energy heeft betrekking op de verschillende nutsstromen die een stad in- en uitgaan: elektriciteit, gas, waterstof, water, afval ... Het slim beheren van die stromen resulteert in een optimaal energie- en grondstoffenverbruik. Hoe? Door de nutsstromen te koppelen aan intelligente, geïntegreerde en geconnecteerde beheersystemen.

SMART MOBILITY – op weg naar een intelligent mobiliteitsmanagement (p. 36)

Onze stijgende mobiliteit legt een zware druk op het stedelijk weefsel en het leefmilieu. Smart Mobility zet technologie in om mobiliteit efficiënter en duurzamer te organiseren, en bereikbaarheid en leefbaarheid met elkaar te verzoenen.

De ontwikkeling van een globale mobiliteitsaanpak en -actieplan gebeurt niet op één-twee-drie. Eerst moet de stad beslissen in hoeverre ze bereid is om technologie in te schakelen in functie van efficiënter mobiliteitsbeheer en een schoner wagenpark. Daarna moet er een strategie ontwikkeld worden: welke doelen willen we bereiken op het vlak van vergroening, verkeer in de binnenstad, openbaar vervoer, logistiek enzovoort? Op welke vlakken willen we verbeteringen realiseren en in welke grootteorde? De antwoorden op al deze vragen vormen de basis voor het bepalen van de meest geschikte technologische oplossingen. Het bestuur moet ook beslissen of het de mobiliteitsinfrastructuur zelf gaat beheren of uitbesteden (pag. 38).

SMART BUILDING, LIVING & WORKING ENVIRONMENT – slimme gebouwen in dito clusters (p. 42)

Een Smart Building is een duurzaam, energie-efficiënt gebouw dat geconnecteerd is met andere gebouwen en infrastructuren, en dat ingebed is in zijn omgeving. Interactieve intelligente systemen (IBS – intelligent building solutions) verbinden gebouwen op een energie-efficiënte, veilige, toegankelijke en duurzame manier met oog op het behoud of de verbetering van het comfort van de gebruiker. Zowel residentiële als niet-residentiële woningen komen in aanmerking.

Een gebouw wordt als intelligent beschouwd als het op de volgende vier domeinen tegelijk gebruik maakt van innovatie technologie: de schil, technische installaties, automatisering en omgeving (pag. 43).

SMART DIGITAL COMMUNICATION & INFRASTRUCTURE – de digitale funderingen van de Smart City (p. 48-49)

Om zich te ontpoppen tot Smart Cities moeten steden en gemeenten een digitale transformatie ondergaan. Digitale infrastructuren, platformen en data vormen de kern van een Smart City, de IT-fundering die een stad nodig heeft om smart-initiatieven te ondersteunen en aan te moedigen.

Een digitale ruggengraat is voor een stad even belangrijk als het elektriciteits-, water-, verkeers- of gasnet en bestaat uit verschillende lagen:

1. *Connectiviteit via de vaste en mobiele infrastructuur*
2. *Datacreatie via geconnecteerde systemen zoals sensoren, mobiele apparaten, camera's en sociale media*
3. *Dataverspreiding, communicatie en uitwisseling via vast breedband of draadloos internet, low power networks en satelliet*
4. *Dataopslag in lokale datacentra en in de cloud*
5. *Dataverwerking en -analyse (big data) door interne en externe data intelligent te integreren, over verschillende platformen en domeinen heen, inclusief data van sociale media*
6. *Datavisualisering via het beschikbaar en begrijpelijk maken van grote hoeveelheden informatie*
7. *Applicaties op vier niveaus:*
 - * *E-government: stadsdienstverlening aan de burger;*
 - * *Modernisering, digitalisatie en integratie van applicaties voor de interne werking van de stad;*
 - * *Stadsdienstverlening in samenwerking met externe partners, zoals e-ticketing en parkeergeleiding;*
 - * *Data die worden opgepikt door start-ups, studenten en burgers, en waarmee applicaties worden ontwikkeld.*

GEEN SMART CITIES ZONDER ICT (p. 51)

Vrijwel alle initiatieven binnen een Smart Cities-project zijn voor hun werking afhankelijk van een degelijke ICT-infrastructuur:

- *Smart buildings maken gebruik van ICT om informatie rond veiligheid, energie en klimaat in en rond het gebouw te verzamelen, te analyseren en te delen*
- *Smart mobility-oplossingen geven – op basis van data uit sociale media en intelligente wegeninfrastructuur – onder meer de optimale reisroute door aan burgers met mobiele toestellen. Dankzij draadloze netwerken krijgen operatoren in het verkeerscentrum een real-time overzicht van de situatie op de weg*
- *Smart energy-oplossingen houden dankzij communicatietechnologie toezicht op het verbruik en de opwekking van energie. Sensoren waarschuwen bij gas- en waterlekken*
- *E-government-diensten zetten ICT in bij de uitbouw van een digitaal loket en remote-communicatie*
- *Nutsbedrijven zetten meer en meer in op geautomatiseerde metercontroles, waardoor kosten én foutenmarge dalen.”*

megatrends achterhalen om te kijken hoe ze een impact (kunnen) hebben op het milieu en wat de strategische gevolgen hiervan zijn voor het (milieu)beleid.

“Megatrends zijn nu al zichtbare, langdurige veranderingsprocessen met zeer brede reikwijdte en met ingrijpende, verstrekkende en kritieke implicaties. Ze zullen de toekomstige samenleving vorm geven, zowel wereldwijd als in Vlaanderen, zowel nu als in de toekomst. Ze laten zich voelen, veranderen de samenleving over een langere periode en zijn vaak onvoorspelbaar “(pag.2)

“Zes megatrends worden als relevant voor het milieu in Vlaanderen geïdentificeerd:

- *veranderende demografische evenwichten: aangroei van bevolking, vergrijzing, migratie, gezinsverdunding. Dit leidt allemaal tot schaarser wordende ruimte*
- *versnelde technologische ontwikkelingen: deze kunnen processen efficiënter maken, maar ook een bedreiging vormen voor biodiversiteit en ecosystemen*
- *toenemende tekorten aan grondstoffen en hulpbronnen*
- *toenemende multipolariteit in de samenleving: migratie en verstedelijking scherpen de multipolariteit aan; toenemende individualisering en grote toegankelijkheid van en tot informatie leidt tot bewustere en (maatschappij)kritischere burgers en groepen*
- *klimaatverandering: stijging van omgevingstemperatuur, meer extreme weerfenomenen, verschuiving in de seizoenen, zeeniveaustijging, ... zijn maar enkele zaken die stilaan op ons afkomen*
- *toenemende kwetsbaarheid van systemen: onze sociale, economische, financiële, politieke en ecologische systemen worden kwetsbaarder doordat ze geen gelijke tred kunnen houden met de snelheid waarmee de andere megatrends zich doorzetten.”*

“Wereldwijde megatrends oefenen een invloed uit op het milieu in Vlaanderen. De mechanismen achter die beïnvloeding zijn erg complex, wat maakt dat de impacts van megatrends moeilijk te voorspellen zijn. Bovendien grijpen megatrends ook nog eens onderling op elkaar in. Toch is het cruciaal om ook vanuit het Vlaamse beleid vat te krijgen op de doorwerking van megatrends op het milieu in Vlaanderen. Vier maatschappelijke systemen treden daarbij op de voorgrond: de ruimtelijke ordening, het mobiliteitssysteem, het energiesysteem en het productie- en consumptiesysteem. (pag. 7)

Ruimtelijke ordening

Ruimte is schaars in Vlaanderen en verschillende megatrends grijpen erop in. Hoe kunnen we de ruimtelijke structuur efficiënt invullen, rekening houdend met de verwachte evoluties die voortvloeien uit de megatrends? Dat kan bijvoorbeeld door de ruimte multifunctioneel in te vullen, de ondergrondse ruimte te gebruiken en hoogbouwclusters op te trekken. Minstens even belangrijk is de samenwerking tussen alle overheden en met andere maatschappelijke actoren om de ruimtelijke ordening in die richtingen samen vorm te geven.

Mobiliteitssysteem

Vlaanderen is een logistieke doorvoerregio, met drukke economische verkeersstromen, maar ook een intensief woon-werkverkeer. Mobiliteit en zeker automobilititeit spelen een hoofdrol in onze economie en maatschappij. Tegelijk hangt het mobiliteitssysteem sterk samen met de ruimtelijke ordening in Vlaanderen. Het komt erop aan de maatschappelijke functie van het mobiliteitssysteem anders in te vullen, zodat de economische functie intact blijft en tegelijk de negatieve effecten op milieu, gezondheid en welzijn verminderen. Dat kan door te evolueren naar een efficiënt ruimtegebruik, het mobiliteitsaanbod te verbeteren en te vergroenen, en de mobiliteitsvraag gericht te verminderen. Dat alles vereist dat het beleid investeert in een mobiliteitssysteem dat hieraan tegemoetkomt.

Energiesysteem

Energie is essentieel voor het functioneren van onze samenleving. Het systeem dat in onze energiebehoeften voorziet, heeft een grote impact op het milieu. De hoofdoorzaken zijn het gebruik van fossiele energiebronnen en de drijvende rol van technologie. Het energiesysteem in die context verduurzamen kan door het energiegebruik te verminderen en grootscheeps in te zetten op hernieuwbare energie. We moeten ook investeren in technologieën voor energieopslag, en vraag en aanbod beter op elkaar afstemmen. Die energietransitie is alleen mogelijk als Vlaanderen investeert in een langetermijnvisie en voluit de kaart trekt van internationale samenwerking.

Productie- en consumptiesysteem

Hoe kunnen we het productie- en consumptiesysteem minder afhankelijk maken van hulpbronnen die steeds schaarser worden en meestal toch geïmporteerd moeten worden? Die transitie is in Vlaanderen al op verschillende vlakken ingezet. Nieuwe technologieën, producten en businessmodellen kunnen helpen om ons productie- en consumptiesysteem duurzamer te maken. De kringlooeconomie wint aan belang en de Vlaamse overheid moet zich blijven inzetten om die te stimuleren. Een aantal maatschappelijke tegentrends zorgt er nu al voor dat we milieuvriendelijker beginnen te produceren en consumeren. Denk maar aan product-dienstsysteem, onlineaankopen en productie op maat zoals met 3D-printing. Het komt erop aan dat die nicheontwikkelingen breed ingang vinden en echt doorbreken, opdat ze hun positieve effecten voor het milieu waarmaken.” (pag. 8-9)

15.8 SECAP – Duurzaam energie- en klimaatactieplan Stad Eeklo (april 2018)

De stad Eeklo ondertekende het Europese Burgemeestersconvenant en engageert zich zo om minstens **40 % minder CO₂** uit te stoten op het grondgebied **tegen 2030 ten opzichte van 2011**. Daarnaast zal Eeklo maatregelen nemen om de negatieve effecten van de klimaatverandering - zoals overstromingen, droogte, erosie en verlies aan biodiversiteit - zoveel mogelijk te temperen. Dat wil de stad samen doen met inwoners, handelaars, bedrijven, verenigingen, landbouwers... Hiertoe heeft de stad samen met de Provincie Oost-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen Energielandschap een Sustainable Energy and Climate Action Plan (SECAP) of klimaatplan opgemaakt. De stad werd hierin bijgestaan door Zero Emission Solutions en Oost-Vlaanderen Energielandschap.

Het plan werd door de gemeenteraad goedgekeurd op 23 april 2018.

Een uitgebreid **participatieproces** van 12 maanden ging de opmaak van dit klimaatplan vooraf. In die periode werden interne en externe stakeholders en experts gevraagd om input te geven rond mogelijke opportuniteiten. Zo werd een klimaatteam in het leven geroepen waaraan verschillende stedelijke diensten en beleidsmakers deelnamen. Ook werden drie thematische werkgroepen georganiseerd rond de thema's 'gebouwen', 'mobiliteit' en 'duurzame energie'.

Het uitgebreide participatietraject had volgende doelstellingen:

- input voor de opmaak van het klimaatactieplan: “oogsten van lokale kennis”
- draagvlak creëren
- sensibiliseren: de Eeklonaar informeren en sensibiliseren over de lokale impact op de klimaatproblematiek .

Dit resulteerde in 3 dynamische klimaatcafés waarop burgers en vertegenwoordigers van lokale organisaties voorstellen formuleerden om van Eeklo een klimaatgezonde stad te maken. Om ook de nodige jeugdige input te verkrijgen, organiseerde de stad Eeklo een Klimaatcafé XL met de 650 laatstejaars scholieren uit de 3 Eeklose secundaire scholen.

Er werd 65% van de totale input uit de klimaatcafés opgenomen in het voorliggende plan.

Uit de nulmeting (2011) blijkt dat de stad Eeklo een voetafdruk van 124.183 ton CO₂ heeft. Dit is evenveel als wat een bos dat bijna 4,13 keer zo groot is als de stad Eeklo zou kunnen capteren. De stad Eeklo staat dus voor een enorme uitdaging om deze uitstoot tegen 2030 met 40 % te verminderen.

*p. 6 “Met de maatregelen opgenomen in dit plan wil de stad Eeklo een energiebesparing realiseren van **327.041 MWh** of 82% van het verbruik en een CO₂-besparing van **78.683 ton CO₂** realiseren of **63,4%** van de uitstoot in 2011. Deze zijn onder te verdelen onder de categorieën: huishoudens, tertiair, industrie, landbouw, transport, de stad als organisatie, hernieuwbare energie en warmtenet.”*

p. 10 “De stad Eeklo wil de leefbaarheid op haar grondgebied nu en in de toekomst vergroten met een kwalitatief klimaatbeleid.

De stad Eeklo wil haar bijdrage aan de klimaatwijziging sterk verminderen en zal de uitstoot van broeikasgassen terugdringen. De stad Eeklo engageert zich om minstens 40 % minder CO₂ uit te stoten op het grondgebied tegen 2030 ten opzichte van 2011. Hiervoor stelt de stad Eeklo dit Sustainable Energy and Climate Action Plan (SECAP) of klimaatplan op.

De stad Eeklo wil ook klimaatbestendig worden en zal, aanvullend op de acties in dit plan, acties ondernemen om negatieve effecten van de klimaatwijziging op het grondgebied van de stad Eeklo maximaal te temperen. Hiervoor wordt een risico- en kwetsbaarheidsanalyse en een actieplan uitgewerkt”.

p. 11-12-13

“De afgelopen jaren heeft de stad Eeklo vooral ingezet op:

- verhogen van de efficiëntie in de **openbare verlichting** door het installeren van slimme verlichting, het plaatsen van Ledverlichting en het dimmen van nieuwe openbare verlichting;
- verduurzamen van de **eigen mobiliteit** binnen de stedelijke diensten door het vergroenen van het eigen wagenpark;
- realisatie van een centraal “mobipunt”;
- uitvoeren van tal van technische maatregelen die het energieverbruik binnen het **eigen patrimonium** moeten rationaliseren;
- stimuleren van **duurzame mobiliteit bij de inwoners**;
- stimuleren van **hernieuwbare energie**;
- laten uitvoeren haalbaarheidsstudie rond het gebruik van de **restwarmte** van de restafvalverbrandingsoven van IVM in een warmtenet voor gebouwverwarming en aanbesteden van een opdracht voor het openstellen van het publiek domein voor het bouwen van een warmtenet;
- **stimuleren van duurzaam wonen**;
- verschillende **sensibilisatieacties** rond diverse thema's – zowel intern als extern – rond afval en hergebruik, Nacht van de Duisternis, Dagen Zonder Vlees, ‘Trap eens wat vaker naar je baas’, verbijsterde Bijen, geveltuintjes, bandenspanningsactie, FairTrade@work, ...;
- stimuleren van **groen-blauwe netwerken**.

De stad Eeklo wil dit beleid versterken door bijkomende maatregelen uit te werken:

- volgens het principe van de trias energetica:

(1) maximaal inzetten op energiebesparing en het voorkomen emissies: dit wil zeggen emissie vermijden bij de bron

(2) het gebruik van hernieuwbare energie optimaliseren

(3) als duurzame energie niet volstaat, in laatste instantie fossiele bronnen zuinig en efficiënt gebruiken

Acties die gebaseerd zijn op bovenstaande principes hebben naast het verminderen van de uitstoot ook het voordeel dat ze vaak kostenbesparend zijn, de afhankelijkheid van externe energiebronnen verkleinen en de luchtvervuiling reduceren.

- Met een voorkeur voor kosteneffectieve maatregelen. Kosteneffectiviteit betekent het bereiken van een (milieu)doelstelling tegen de laagste kostprijs voor de finale doelgroep.

- Er voor zorgend dat de kosten en baten van het klimaatbeleid op een eerlijke wijze worden verdeeld over de volledige samenleving.

- In combinatie met een participatietraject waarin de verschillende doelgroepen (inwoners, bedrijven, organisaties, industrie, e.a.) worden betrokken

- Die de voorbeeldfunctie van de stad naar haar inwoners, organisaties en bedrijven op het grondgebied versterkt.

De stad Eeklo wil vooral inzetten op het verduurzamen van:

- Gebouwen, uitrustingen en voorzieningen: zowel het eigen patrimonium, particuliere woningen als tertiaire gebouwen. Ook gebouwen, uitrustingen en voorzieningen van industriële bedrijven en landbouwbedrijven worden meegenomen.

- Openbare verlichting

- Mobiliteit: zowel de vloot, rij- en verplaatsingsgedrag van de stedelijke diensten als dat van alle inwoners, bedrijven en organisaties op het grondgebied.

- Consumptie en overheidsaankopen “

De stad Eeklo wil ook de eigen energieproductie uit hernieuwbare en duurzame energiebronnen stimuleren én de restwarmte uit de afvalenergiecentrale op haar grondgebied nuttig (laten) inzetten.

De totale energie-gerelateerde CO₂-uitstoot van stad Eeklo in 2011 was gelijk aan **124 kton CO₂** (124.183 ton CO₂) of 6,15 ton CO₂ per inwoner.

p.46: “Door maximaal in te zetten op energie-efficiëntie en rationeel energiegebruik kan de uitstoot van huishoudens op termijn dalen met -50%. De uitstoot in de tertiaire sector, de industrie en de landbouw kan dalen met -34%. Het transport kan een daling kennen met -40% en de uitstoot van de stedelijke diensten kan dalen met -50%.

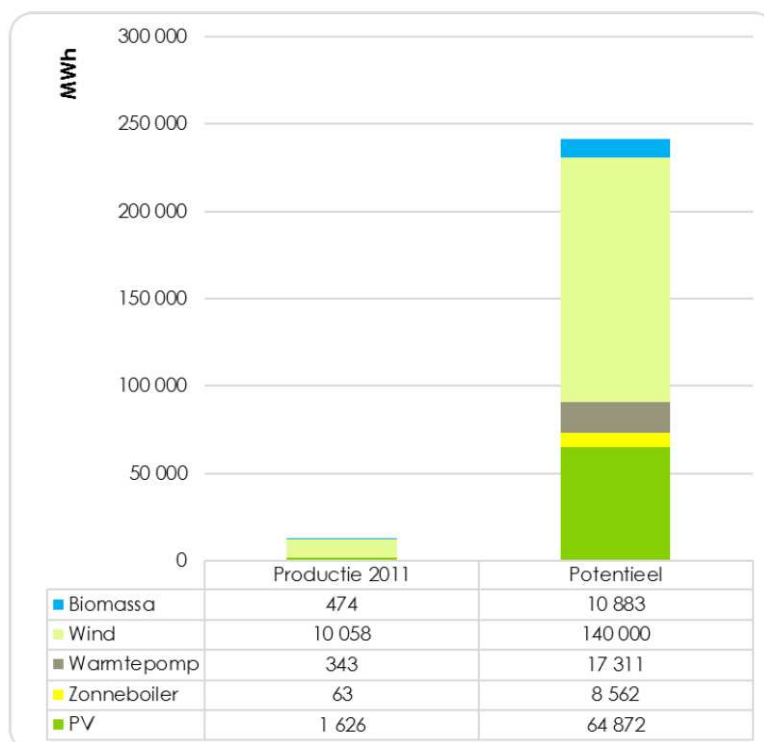
Volgens het scenario van het reductiepotentieel kan het totale verbruik met 39% dalen of met **157.793 MWh** ten opzichte van 2011.

Volgens het scenario van het reductiepotentieel kan de totale uitstoot met 40% dalen of met **49.860 ton CO₂** ten opzichte van 2011.”

p.57: “In 2011 werd er 11.648 MWh elektriciteit en 880 MWh warmte op een duurzame manier opgewekt. Volgens de hernieuwbare energiescan voor Oost-Vlaanderen bedraagt het technisch potentieel aan jaarlijkse productie van hernieuwbare of duurzaam opgewekte energie 241.627 MWh. Dit wil zeggen dat er in 2011 5% van het potentieel was ingevuld en dat door in te zetten op hernieuwbare energie op lange termijn een reductie van de CO₂ uitstoot gerealiseerd kan worden van 49.983 ton CO₂.

Tabel 17: Verdeling van het potentieel hernieuwbare en duurzame energie per type energiebron – Bron: de hernieuwbare energiescan voor Oost-Vlaanderen, 2013

Potentieel	Geproduceerd in 2011		Potentieel	
	Elektriciteit (MWh)	Warmte (MWh)	Elektriciteit (MWh)	Warmte (MWh)
Zonnepanelen	1 626		64 872	
Zonneboiler		63		8 562
Warmtepomp		343		17 311
Wind	10 058		140 000	
Biomassa	-	474	6 958	3 924
Totaal	11 684	880	211 830	29 797
	12 564		241 627	

Grafiek 32: Verdeling van het potentieel hernieuwbare en duurzame energie per type energiebron – Bron: de hernieuwbare energiescan voor Oost-Vlaanderen, 2013

Doelstellingen tegen 2030

“De stad Eeklo wil als trekker tonen hoe het haar uitstoot van CO₂ kan verminderen.

De stad Eeklo wil het volledige beleid verduurzamen:

- invoeren van een **‘klimaattoets’**
- uitvoeren **gelijke kansentoets** bij elke maatregel zodat elke inwoner daarvan kan genieten
- uitspelen van de **voorbeeldfunctie** van het stadsbestuur.

De stad Eeklo wil de CO₂-uitstoot in het stedelijk patrimonium met 8% verminderen door energiezorg, 20% door technische maatregelen, 8% door organisatorische maatregelen, 6% door sensibiliserende maatregelen:

- uitwerken **energiezorg** in de stedelijke diensten
- nemen van diverse **technische** maatregelen om de energie-efficiëntie en het comfort voor de gebruikers van het gemeentelijk patrimonium te verbeteren
- de doelstelling is om nieuwe stadsgebouwen **energie neutraal bouwen**, bij grondige renovaties gebouwen omvormen tot lage energie gebouwen, bij het ontwerp van infrastructuur rekening houden met CO₂-impact op basis van kengetallen.
- nemen van diverse **organisatorische** maatregelen om de energie-efficiëntie en het comfort voor de gebruikers van het gemeentelijk patrimonium te verbeteren
- **sensibiliseren** rond energiebesparing & energieverbruik.

De stad Eeklo wil 30% afname van het aantal voertuigkilometers

De stad Eeklo wil 10% elektrificatie van het wagenpark:

- **fietsen** stimuleren voor woon-werkverkeer en dienstverplaatsingen
- stimuleren van **duurzame vervoerswijzen en terugdringen autoverkeer** voor woon-werkverkeer en dienstverplaatsingen
- verduurzamen van het **wagenpark**.

De stad Eeklo wil 20% energiebesparing realiseren bij de openbare verlichting:

- uitvoering masterplan openbare verlichting.

De stad Eeklo wil het volledige aankoopbeleid verduurzamen:

- realiseren van een **duurzaam aankoopbeleid**
- aanbieden van **kraantjeswater** en **lokaal seizoenfruit** van een lokale handelaar in alle werkingen van de (jeugd)diensten
- duurzame **catering** voorzien (minder vlees, meer biologisch, meer streek- en seizoensgebonden producten) vb. in restaurant DC Zonneheem, kinderopvang, op recepties.

De stad Eeklo wil de vermoedelijke toename van CO₂-uitstoot in de huishoudelijke sector vermijden.

De stad Eeklo wil dat 85% van potentieel van de huishoudens muurisolatie heeft geplaatst, 85% van potentieel van de huishoudens dakisolatie heeft geplaatst, 85% van potentieel van de huishoudens hoogrendementsbeglazing heeft geplaatst en het gemiddeld ketelrendement gestegen is naar 86%.

De stad Eeklo wil 4% energiebesparing realiseren via gedragswijziging:

- verduurzamen van normen en criteria in het hele **planningsinstrumentarium**
- **inbreiding** en **verdichting** stimuleren
- uitwerken van een **visie** op wijkniveau
- sensibiliseren en informeren rond duurzaam (ver)bouwen en energetisch renoveren
- advies en ontzorging rond renovatie en bouwen
- opmaken van **thermografische (lucht)foto** van (delen van) het grondgebied en aanbieden van informatie
- uitwerken van een **menukaart** van de bestaande ondersteuning (vb. premies, leningen, advies, groepsaankopen, e.a.) met betrekking tot energie-efficiëntie, renovatie, hernieuwbare energie in het algemeen en naar specifieke doelgroepen en deze gericht verspreiden
- **screenen** van de woningen op het grondgebied, in kaart brengen van specifieke doelgroepen

- opzetten van een project met als doelstelling de **huurders en verhuurders** te laten samenwerken in het klimaatneutraler maken van hun woning.
- **premies en subsidies** herbekijken in functie van behalen van klimaatdoelstellingen
- initiëren van **collectieve renovatieprojecten**
- organiseren van of deelnemen aan of bekendmaken van **groepsaankoop** voor o.a. het verwijderen van stookolietanks, LED-verlichting, dakisolatie, hoogrendementsketels, pelletkachels, e.a. voor particulieren, bedrijven, organisaties van de stad en de omliggende gemeenten
- **sensibiliseren** rond rationeel energiegebruik bij specifieke doelgroepen.

De stad Eeklo wil bij de bestaande tertiaire gebouwen een energiebesparing realiseren van 28% en bijkomende uitstoot vermijden:

- sensibiliseren rond (de voordelen van) duurzame maatregelen en informeren
- **charter** uitwerken voor Eeklose bedrijven en organisaties (met betrekking tot duurzaam papierverbruik, hemelwaterverbruik, isolatie, gebruik van fossiele brandstoffen, hernieuwbare energie ...) die samen met de stad willen streven naar -40% uitstootreductie tegen 2030 met oorkonde
- invoeren van een **toetsing** aan de klimaatdoelstellingen van de subsidies die de stad geeft aan bedrijven, organisaties, jeugdwerk, evenementen, cultuur, ... en opleggen eisen met betrekking tot de klimaatdoelstelling. Subsidies afhankelijk maken van de inspanningen op het vlak van energieverbruik.
- het thema klimaat/duurzaamheid een vaste plaats geven binnen **THEO-awards**
- aanbieden van **energiescans**
- uitbouwen van een **klimaatinterventieploeg** voor verenigingen met een permanente trajectbegeleider in samenwerking met een pool van vrijwilligers
- **leegstand** vermijden
- stimuleren van gedeeld **ruimtegebruik** door het openstellen van ruimten in en parkings van openbare gebouwen/scholen voor verenigingen e.a.

De stad Eeklo wil 1.000 nieuwe PV-installaties van 4 kWp (= particuliere installatie) en 8.000 kWp aan installaties bij bedrijven, organisaties, collectieve gebouwen, 14 windturbines van 3 MW, 80 nieuwe warmtepompen, 250 nieuwe zonneboilers, de aanleg van een warmtenet en een verdere toename van hernieuwbare energie (elektriciteit en warmte):

- de aankoop van **groene stroom** door de inwoners stimuleren
- **aanbieden van een HE scan** aan bedrijven, verenigingen, scholen, stedelijke gebouwen, e.a.
- **draagvlak** creëren voor de productie van hernieuwbare energie
- de **netbeheerder** proactief betrekken bij de uitvoering plannen rond hernieuwbare energie
- workshop met **innovatiesteunpunt** rond hernieuwbare energie bij (landbouw)bedrijven met infosessies en berekeningen op maat
- plaatsing van bijkomende grootschalige **windturbines** in kader van concentratiezone Maldegem-Eeklo
- **sensibilisatie en informatie** rond zonne-energie
- organiseren van of deelnemen aan of bekendmaken van **groepsaankoop** voor o.a. zonnepanelen voor particulieren, bedrijven, organisaties van de stad en de omliggende gemeenten
- **renovatieproject** sociale woningen MBV uitbreiden met zonnepanelen op elk geschikt dak via principe van derdepartijfinanciering
- plaatsen van PV-installatie op **alle beschikbare daken**
- onderzoeken en stimuleren van **collectieve PV-installaties** op wijkniveau met wijkbatterij, wijk-WKK en elektrische wijkmobiliteit
- mogelijk maken van zonnepanelen op gevels en muren, en promoten (rekening houdend met de esthetische kwaliteiten)
- realiseren van een **coöperatief zonnepark** langs de expresweg en de spoorweg, aan de hand van een overeenkomst met wegen en verkeer en spoorwegen om bufferzones te gebruiken
- **solar roads** aanleggen of de rendabiliteit hiervan onderzoeken
- op alle geschikte daken van het stedelijk patrimonium **zonnepanelen (en zonneboilers)** plaatsen

- onderzoeken potentieel **waterkracht** aan sluis Balgerhoeke (kost civiele werken afwegen)
- vergisting promoten bij landbouwbedrijven en pocketvergisting promoten bij de 4 veeteeltbedrijven met minimaal 85 runderen
- plaatsen **WKK** (warmtekrachtkoppelinginstallatie) op koolzaad / plantenolie (installatie momenteel in standby) en onderzoeken van mogelijkheid gebruik houtsnippers groendienst en recyclagepark
- aanleggen van een **warmtenet** door de concessiehouder op basis van restwarmte uit de afvalenergiecentrale
- onderzoeken van mogelijke **kleinschalige initiatieven** op biomassa, bv. kleinschalige vergistingsinstallaties per wijk, met compostafval en bladkorven, micronet aan zwembad, PTI (met hout uit onderhoud Het Leen) (aanzet (micro)warmtenet en educatief project) i.s.m. werkgroep Regionaal Landschap
- organiseren van of deelnemen aan of bekendmaken van **groepsaankoop** voor o.a. warmtepompen particulieren, bedrijven, organisaties van de stad en de omringende gemeenten
- organiseren van of deelnemen aan of bekendmaken van **groepsaankoop** voor o.a. zonneboilers voor particulieren, bedrijven, organisaties van de stad en de omringende gemeenten.

De stad Eeklo wil 28% minder uitstoot door minder voertuigkilometers lichte voertuigen

De stad Eeklo wil 10,5% minder uitstoot door minder voertuigkilometers zware voertuigen

De stad Eeklo wil 12% minder uitstoot door elektrificatie van personenwagens:

- ontwikkelen van een doordachte **ruimtelijke planning** in functie van duurzame mobiliteit
- bijsturen van het **mobilitieitsplan**
- promoten van **duurzame mobiliteit**
- **trage wegen** promoten en uitbouwen, zowel de binnendoorpaden in en om de stad (vb. Galgenakker, Heldenpark) als fietsinvalswegen naar de stad
- stimuleren van **schoolverkeer** met de fiets
- de **fietsinfrastructuur** verbeteren
- stimuleren van **Blue bikes**
- promoten van **elektrisch** fietsen
- verduurzamen van **woon-werkverkeer**
- stimuleren van **openbaar vervoer**
- stimuleren van **collectief vervoer**
- stimuleren van **autodelen**
- stimuleren van **carpoolen**
- **autoverkeer** ontmoedigen
- verduurzamen van het **rijgedrag**
- inrichten van een **ophaalpunt** aan de rand van de stad voor pakketdiensten (verschillende leveringsfirma's), eenvoudig bereikbaar met openbaar vervoer, met de fiets of te voet
- **zwaar** verkeer in de kern ontmoedigen
- voeren van een campagne rond '**korte keten Meetjesland**'
- **elektrisch** rijden stimuleren

De stad Eeklo wil bij de sector industrie een besparing realiseren van 28% en bijkomende uitstoot vermijden:

- **sensibiliseren** rond (de voordelen van) duurzame maatregelen en informeren
- **charter** uitwerken voor Eeklose industrie (met betrekking tot duurzaam materiaalverbruik, hemelwaterverbruik, isolatie, gebruik van fossiele brandstoffen, duurzame en hernieuwbare energie ...) die samen met de stad willen streven naar -40% uitstootreductie tegen 2030 (eventueel op niveau Meetjesland) met oorkonde
- aanbieden van **energiescans** met implementatietraject aan bedrijven met een hoog verbruik. Energiescans worden (gedeeltelijk) terugbetaald onder voorwaarden
- opzetten van een **lerend netwerk** tussen bedrijven rond energie en duurzaamheid op intergemeentelijk niveau
- nieuwe bedrijventerreinen ontwikkelen tot **duurzame bedrijventerreinen**

- rekening houden met **duurzaamheidscriteria** als één van de criteria bij het toekennen van bedrijven op nieuw ontwikkelde bedrijventerreinen (i.s.m. Veneco).

De stad Eeklo wil bij de landbouwsector een besparing realiseren van 35%:

- uitwerken van een **menukaart** van de bestaande ondersteuning met betrekking tot energie-efficiëntie, renovatie, hernieuwbare energie naar (landbouw)bedrijven
- **charter** uitwerken voor Eeklose landbouwbedrijven (met betrekking tot hemelwaterverbruik, gebruik van fossiele brandstoffen, hernieuwbare energie ...) die samen met de stad willen streven naar -40% uitstootreductie tegen 2030 (eventueel op niveau Meetjesland) met oorkonde
- aanbieden van **energiescans** met implementatietraject aan (landbouw)bedrijven met een hoog verbruik. Energiescans worden (gedeeltelijk) terugbetaald onder voorwaarden
- landbouwers stimuleren om **diverser** en meer **biologisch** te produceren.

Tot slot wil de stad Eeklo het hele verhaal ondersteunen aan de hand van algemene maatregelen die het draagvlak moeten verhogen:

- voeren van een **klimaatcampagne**
- opleiden van dynamische inwoners (jongeren tot senioren) tot **vrijwilligers** in het klimaatverhaal (Klimaatambassadeurs)
- betrekken van middelbare **scholen** in de uitvoering van het klimaatverhaal (samenwerking via het directieoverleg), met o.a. aandacht voor lokale aankopen, afvalarme aankopen, e.a.
- bewustmaking rond het nuttig inzetten van **overschotten** die nog te consumeren zijn via afhaalpunten naar restaurants/alleenstaanden/studenten/bejaarden/restorestjes, fietskoeriers restjes laten rondbrengen, verdelen via sociale restaurants
- stimuleren van **lokale voedselproductie**
- stimuleren van minder **vleesconsumptie**, korte keten, voedselkilometers, fairtrade, lokale voeding (en aanbod uitbreiden bv. via Voedselteams), streek- en seizoensgebonden producten
- meer **groen** voorzien
- handhaven van pesticidenverbod
- opmaken van een verordening die **groendaken** verplicht (lopend) bij verbouwingen en nieuwbouw. Enkel op geschikte daken waar geen PV of zonneboilers op wordt geplaatst
- onderzoeken van de mogelijkheid om **budgetneutraal** te werken door beloning van het gewenste gedrag en belasting van ongewenst gedrag
- **ontraden** van energieverslindende activiteiten
- **afval** verminderen.

15.9 Klimaatadaptatieplan (2019)

Klimaatverandering zal een steeds grotere impact hebben op onze maatschappij en het ecosysteem. De stad maakte al een klimaatactieplan op, maar heeft nu ook een klimaatadaptatieplan uitgewerkt. Het is van belang om actie te ondernemen om klimaatverandering en de gevolgen ervan zoveel mogelijk te beperken. De stad Eeklo zet in op een combinatie van **mitigatie en adaptatie** om klimaatverandering en de negatieve impacts te beperken en op te vangen. *Mitigatie* omvat het proberen stabiliseren van klimaatverandering. Volgens het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) kan mitigatie omschreven worden als “de menselijke activiteiten om de bronnen van broeikasgassen te reduceren, of middelen om broeikasgassen op te nemen te stimuleren”. *Adaptatie* omvat de aanpassingen aan natuurlijke en menselijke systemen om ze weerbaarder te maken tegen de impacts en gevaren van klimaatverandering. In het ideale geval wordt gebruik gemaakt van strategieën die zowel een mitigerend als een adaptief karakter hebben.

Dit zijn de belangrijkste te verwachten klimaatimpacts op de stad Eeklo:

guur 20. Overzicht van de belangrijkste te verwachten klimaatimpacts op de stad Eeklo.

Het actieplan omvat 6 grote actiedomeinen, met elk een aantal actiepunten:

Politiek draagvlak, beleid en afstemming van stadsdiensten

Actiepunt 1.1 Maak klimaatadaptatie een expliciet onderdeel van het meerjarenplan

Actiepunt 1.2 Prioriteren van de acties, en budgetteren van de investerings- en beheerskosten

Actiepunt 1.3 Opzetten en uitwerken van het interne klimaatteam van de stad

Actiepunt 1.4 Integreer het klimaatadaptatieplan in (lopende) ruimtelijke uitvoeringsplannen

Actiepunt 1.5 Benoem de ambitie om hemelwaterneutrale stadsprojecten te realiseren

Actiepunt 1.6 Stel ambitieuze doelstellingen over de hoeveelheid groen op en rond de nieuwe doortocht van de N9

Actiepunt 1.7 Leg ambities met betrekking tot klimaatadaptatie vast in politieke besluiten

Actiepunt 1.8 Evalueer (en herbekijk) het subsidie- en premiestelsel

Actiepunt 1.9 Bestudeer de mogelijkheden in het kader van ecosysteemdiensten geleverd door de landbouw

Actiepunt 1.10 Uitwerken van een (ruimtelijk) normeringsinstrument voor duurzaam hemelwaterbeheer

Actiepunt 1.11 Systematisch gebruik van een klimaat- en duurzaamheidstoets

Actiepunt 1.12 Stimuleren van duurzamer watergebruik door normering en kaders

Kennisopbouw

- Kennisopbouw rond klimaatimpacts

- Actiepunt 2.1 Inventariseren van wateroverlast, riooloverstorten en andere klimaatimpacts
- Actiepunt 2.2 Betrek burgers bij metingen
 - Kennisopbouw bij stadsdiensten
- Actiepunt 2.3 Verderzetting van de kennisuitbouw rond klimaatadaptatie bij de stadsdiensten
- Actiepunt 2.4 Versterken van de interne communicatie en samenwerking rond klimaatadaptatie
- Actiepunt 2.5 Opnemen van een rekeninstrument om gebouwen en terreinen hemelwaterneutraal in te richten
- Actiepunt 2.6 Kennisopbouw duurzame en innovatieve ruimtelijke inrichting en gebouwen
 - Toegepast studiewerk
- Actiepunt 2.7 Kies studie bureaus op basis van referenties en visies in het kader van klimaatadaptatie
- Actiepunt 2.8 Samenwerking en overleg met Aquafin en buurgemeenten in het kader van het hemelwaterplan
- Actiepunt 2.9 Verder uitbouwen van een doelgerichte exoten- en plagenbestrijding
 - In kaart brengen van opportuniteiten en noden rond klimaatadaptatie
- Actiepunt 2.10 Inventariseer de mogelijkheden in het kader van klimaatadaptatie in het openbaar domein
- Actiepunt 2.11 Inventariseer de mogelijkheden in het kader van klimaatadaptatie in en rond het stadspatrimonium
- Actiepunt 2.12 In kaart brengen van lokale en regionale (alternatieve) waterbronnen

Implementatie

- Inrichting openbaar domein in bebouwde kern
- Actiepunt 3.1 Loskoppelen van straten, pleinen en parkings van de riolering
- Actiepunt 3.2 Waterrobuuste inrichting van straten, pleinen en parkings
- Actiepunt 3.3 Realisatie van meer openbaar groen in het stadscentrum
- Actiepunt 3.4 Ga op zoek naar 'gedeeld groen' in het stadscentrum
- Actiepunt 3.5 Maak boom- en plantvakken meer zelfvoorzienend
- Actiepunt 3.6 Installeer gevelgroen en groenslingers in de smalle straatjes in het centrum
- Actiepunt 3.7 Installatie van verkoelende elementen (tijdens hittegolven)
 - Stadspatrimonium
- Actiepunt 3.8 Loskoppelen van verharding van stadsgebouwen van de riolering
- Actiepunt 3.9 Afkoppelen van de overloop van hemelwaterputten naar groen
- Actiepunt 3.10 Uitbouw van passieve koeling aan stadsgebouwen
 - Riolering
- Actiepunt 3.11 Verdere uitbouw van het gescheiden rioleringsstelsel
- Actiepunt 3.12 Aanpakken van knelpunten in het bestaande rioleringsstelsel
 - Stimuleren van implementatie op privaat domein
- Actiepunt 3.13 Afkoppeling van verharde oppervlakte op privaat domein
- Actiepunt 3.14 Organiseer / promoot (gezamenlijke) hemelwaterscans
- Actiepunt 3.15 Klimaatrobuuste inrichting van speelplaatsen van scholen
 - Maatregelen in de open ruimte en natuur
- Actiepunt 3.16 Uitbouw van een coherent groenblauw netwerk
- Actiepunt 3.17 Trek de groene assen zo ver mogelijk door tot in het centrum
- Actiepunt 3.18 Zet in op het herstel van de historische noord-zuid grachtstructuur
- Actiepunt 3.19 Versterk natuurverbindingsgebieden en ecologische infrastructuren
- Actiepunt 3.20 Versterk de bestaande bos- en natuurgebieden
- Actiepunt 3.21 Opstellen en gebruiken van een ecologisch bermbeheerplan

Communicatie en sensibilisering

- Actiepunt 4.1 Maak klimaatadaptatie zichtbaar in het straatbeeld
- Actiepunt 4.2 Bekendmaking van het klimaatadaptatieplan
- Actiepunt 4.3 Gerichte communicatie en ondersteuning naar scholen
- Actiepunt 4.4 Organiseer ludieke promotie activiteiten
- Actiepunt 4.5 Uitwerken van een voorbeeldfolder met "good practices" rond klimaatadaptatie
- Actiepunt 4.6 Stel een warmteactieplan op

Netwerk en partnerships

- Actiepunt 5.1 Verder verbreden van het professionele netwerk rond klimaatadaptatie
- Actiepunt 5.2 Opzetten van een specifiek participatietraject voor grote perceelseigenaars
- Actiepunt 5.3 Klimaatadaptatie in de landbouw stimuleren en ondersteunen

Actiepunt 5.4 Oprichting van een 'denktank' gericht op klimaatadaptatie

Monitoring, evaluatie en bijsturing

Actiepunt 6.1 Permanente monitoring van indicatoren rond klimaatadaptatie

Actiepunt 6.2 Regelmatige bijsturing van het klimaatadaptatieplan

15.10 Uit: Van uitsluiting naar insluiting – VVSG (2018)

“Veel lokale besturen nemen reeds heel wat initiatieven waardoor mensen elkaar in het dagdagelijks leven ondersteunen en zorg voor elkaar dragen. Toch valt een toenemend aantal mensen in de samenleving uit de boot omwille van ziekte, handicap of andere kwetsbare leefsituatie. Maar ook die mensen willen werken, wonen, erbij horen in de buurt, mobiel zijn, een leuke vrijetijdsbesteding hebben, ... Dit plaatst lokale besturen voor de uitdaging om in co-creatie met hun inwoners, zorgpartners en de ondernemers op hun grondgebied een sterk horizontaal sociaal beleid te voeren, waarin élk beleidsdomein (zorg, wonen, werk, economie, onderwijs, vrije tijd, mobiliteit, ruimtelijke planning, ...) zijn verantwoordelijkheid opneemt en mede eigenaar is, in samenhang tot elkaar.”

“Wat kan een lokaal bestuur doen?”

- *warme, zorgzame buurten tot stand brengen (Welzijn & Zorg);*
- *betalbare, duurzame en inclusieve woonvormen tot stand brengen in dorps- en stadskernen waar het aangenaam is om te wonen en te leven (Wonen & Ruimtelijke infrastructuur);*
- *sociaal ondernemerschap stimuleren (Werk & Economie);*
- *inclusieve scholen realiseren, die ontmoetingsplaatsen zijn in verbinding met de buurt (Onderwijs);*
- *vrije tijd, cultuur en sport voor iedereen toegankelijk maken (Vrije tijd, Jeugd, Cultuur & Sport);*
- *er voor zorgen dat iedereen mobiel is (Mobiliteit);*
- *inwoners en dienstverlening online brengen (e-Inclusie);*
- *de burgerbetrokkenheid vergroten en coproduceren (Burgerparticipatie & coproductie).”*

WELZIJN & ZORG

“Het lokaal bestuur brengt in samenwerking met haar partnerorganisaties en inwoners warme, zorgzame buurten tot stand. Ofwel neemt het lokaal bestuur hierin zelf de regierol op, ofwel werkt het samen met zorgpartners en/of burgerinitiatieven die de regie in handen nemen. Het lokaal bestuur zorgt er ook voor dat de hulp- en dienstverlening voor iedereen toegankelijk is, onderbescherming wordt aangepakt en werk wordt gemaakt van de vermaatschappelijking van zorg. Dit impliceert de realisatie van de sociale grondrechten op alle beleidsdomeinen: welzijn en zorg, wonen en ruimtelijke infrastructuur, onderwijs, werk en ondernemen, vrije tijd, jeugd, cultuur en sport, mobiliteit en dienstverlening. Dit impliceert ook dat er voor elke beslissing op elk beleidsdomein een sociale toets gebeurt.”

WONEN & RUIMTELIJKE INFRASTRUCTUUR

“Het lokaal bestuur neemt de regierol op om het aanbod aan betaalbare, duurzame en inclusieve woningen voor kwetsbare doelgroepen te vergroten. In functie daarvan voert het lokaal bestuur een adequaat grondbeleid en werkt het samen met investeerders, sociaal ondernemers, middenveld en burgerinitiatieven teneinde innovatieve oplossingen op vlak van wonen, leven in de buurt, ondersteuning en zorg, gaan werken, ondernemen, naar school gaan, vrije tijd, mobiliteit, ... optimaal te laten samensporen. Dorps- of stadskernversterking dragen daartoe bij, naast een doordachte inrichting van de publieke ruimte en een gedegen toegankelijkheidsbeleid.”

WERK & ECONOMIE

“Het lokaal bestuur bevordert de tewerkstelling van en de werkgelegenheid voor mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie door in de sociale economie de regierol op te nemen. Ook als klant hanteert het lokaal bestuur de hefboomen die het tot zijn beschikking heeft waardoor kwetsbare doelgroepen in aanmerking komen voor werk. Als werkgever stelt het lokaal bestuur zelf mensen in een kwetsbare leefsituatie tewerk zodat de eigen tewerkstelling een afspiegeling is van de samenleving. Tot slot ondersteunt en faciliteert het lokaal bestuur sociaal ondernemers en burgerinitiatieven die de sociale doelstellingen van het lokaal bestuur op vlak van werk en economie mee helpen realiseren.”

ONDERWIJS

“Het lokaal bestuur zet in op inclusief onderwijs in de gemeente en verbindt Onderwijs met Welzijn, Zorg en Vrije Tijd. Het stelt eigen schoolgebouwen en campussen open voor verenigingen en andere organisaties actief in de gemeente en zet scholen van andere onderwijsnetten aan om hetzelfde te doen. Een volgende stap is het verbinden van de scholen met de buurt, bv. met buurtgerichte zorg of met duaal leren en werkplekleren, waardoor jongeren meer kans maken op de arbeidsmarkt. Voor school-overstijgende thematieken sluit het lokaal bestuur ook partnerschappen af en zet het samenwerking op met bv. de Sociale Huisvestingmaatschappij. Tot slot neemt het lokaal bestuur ook Onderwijs op in zijn toegankelijkheidsbeleid voor de gemeente.”

VRIJE TIJD, JEUGD, CULTUUR & SPORT

“Het lokaal bestuur neemt de regierol op om vrije tijd, cultuur en sport voor iedereen toegankelijk te maken. Het staat in voor het (laten) coachen van organisaties die hun vrijetijdsaanbod willen afstemmen op mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie en versterkt organisaties die dat al doen.”

MOBILITEIT

“Het lokaal bestuur pakt mee het probleem van de vervoersarmoede aan door te voorzien in aangepast vervoer, autodelen te bevorderen, Peer2peer systemen te ondersteunen en te faciliteren, de nood aan mobiliteit te verlagen door verdichting en dorps- en stadskernversterking. Via zijn toegankelijkheidsbeleid werkt het lokaal bestuur aan de toegankelijkheid van openbaar vervoer.”

E-INCLUSIE

“Het lokaal bestuur brengt zijn dienstverlening online, voorziet in vorming voor eigen medewerkers en inwoners, realiseert e-inclusie en koppelt dit aan ontmoetingsplekken in zorgzame buurten. Het werkt hiervoor samen met organisaties zoals bv. Digidak en Mediawijs en ondersteunt burgers en middenveldorganisaties die zich ook inzetten opdat iedereen deelnemer zou kunnen zijn in de digitale maatschappij, met bijzondere aandacht voor kwetsbare doelgroepen.”

BURGERPARTICIPATIE & COPRODUCTIE

“Het lokaal bestuur verhoogt op alle beleidsdomeinen de burgerbetrokkenheid, in het bijzonder van mensen met kwetsbaarheid of in een maatschappelijk kwetsbare positie (niets over ons zonder ons) en werkt hiervoor samen met zijn inwoners en partnerorganisaties op de verschillende beleidsdomeinen.”

15.11 Uit: Corona-impact op het sociaal-economisch weefsel – SERV 2020

*“De coronacrisis raakt duidelijk **alle vezels van het maatschappelijk weefsel** fors. Zo maakt de coronacrisis op basis van de huidige prognoses in één klap de groei van het bbp en de daling van de werkloosheid van de afgelopen vijf jaar ongedaan. Ongeziene dalingen van ondernemers- en consumentenvertrouwen brengen recessiegedrag. Er worden ook nooit geziene tekorten verwacht op de Belgische en Vlaamse begrotingen. Mobiliteitsstromen op de weg en in de luchtvaart verminderen (tijdelijk) zeer fors en dat zou ook gelden voor immigratie. Voor de indicatoren die nog niet knikten, zal er vaak nog een knik komen.*

Herstructurerings, ontslagen, faillissementen, steunaanvragen bij het OCMW komen vermoedelijk met vertraging omdat begeleidende maatregelen zoals tijdelijke werkloosheid, hinderpremies, e.d. in een aantal gevallen louter uitstel van executie impliceren. Het is nog grotendeels onduidelijk wanneer en in welke mate de diverse indicatoren zullen herstellen. Hoewel de versoepeling van de lockdown voor bepaalde indicatoren al duidelijk beterschap bracht, lijken andere indicatoren nog een tijd negatief te blijven staan. De coronatijd zorgt er bovendien voor dat we wellicht voor lange tijd anders tegen bepaalde dingen aankijken, zoals telewerk, cashless betalen, e-learning, ... Ook bracht de coronatijd positieve evoluties zoals minder files en luchtverontreiniging en goede gewoonten zoals meer sporten en meer slapen, maar ook bij deze positieve knikken is het nog onduidelijk in welke mate deze zullen aanhouden en of ze veralgemeend kunnen worden naar de gehele populatie.

...

Achter de gemiddelde impactcijfers voor Vlaanderen schuilen in bepaalde gevallen **zeer grote verschillen tussen bepaalde groepen**. De verwachte 2,2% daling van het gemiddelde gezinsinkomen bijvoorbeeld lijkt beperkt omdat de verwachte gezinsuitgaven met 9% nog fors dalen. Maar dat gemiddelde verhult dat 12% van de gezinnen (al dan niet tijdelijk) aankijken tegen meer dan 10% inkomensverlies en financieel kwetsbaar worden omdat ze onvoldoende spaarbuffer hebben om 3 maanden levensonderhoud te voorzien. En dat verhult ook dat minstens 67% van de gezinnen wellicht juist meer kunnen en zullen sparen.

De cijfers tonen dat de crisis de ‘zwakke schakels’ in de economie en samenleving het meest treft. Op die manier vergroot de coronacrisis bepaalde tekortkomingen in het huidige sociaal-economische weefsel uit. Dat geldt op diverse domeinen:

- ten eerste treft het virus vooral **ouderen en mensen met een kwetsbare gezondheid**; zij worden ernstiger ziek, overlijden verhoudingsgewijs meer en blijven extra kwetsbaar zolang het virus rondgaat en er geen vaccin of geneesmiddel is;
- ten tweede vergt de crisis het uiterste van het **zorgpersoneel**, niet alleen in de ziekenhuizen, maar vooral ook in de woonzorgcentra en andere zorgvoorzieningen. Deze beroepen kampten al met grote personeelstekorten en waren, o.a. omwille van werkbaarheid, al weinig aantrekkelijk. Zij moesten met nog vergrote personeelstekorten in zeer moeilijke omstandigheden vaak zonder de nodige voorzieningen werken. Maar ook andere essentiële en minder werkbare beroepen beleefden moeilijke tijden, zoals winkelpersoneel, leraars, buschauffeurs, ...
- ten derde legden het virus en de lockdownmaatregelen vooral **activiteiten stil** zoals de horeca, kunst en recreatiesector en de niet-voedingsdetailhandel, waarbij de sociaal-economisch kwetsbare groepen die in deze sectoren werken, nu relatief vaker met inkomensverlies door (tijdelijke) werkloosheid worden geconfronteerd. Bovendien wogen de lockdownmaatregelen niet alleen zwaar voor deze groepen op de arbeidsmarkt maar ook **psychosociaal**. Aansluitend treft de opschorting van het klassikaal onderwijs wellicht vooral zwakkere leerlingen;
- tot slot raakt de coronacrisis ook andere zwakke punten van het sociaal-economisch weefsel. Zo speelt een ongunstige startpositie ons land ook budgettair en institutioneel/bestuurlijk parten (cf. openbare financiën, complexe staatsstructuur, verkokering, ...).

15.12 Uit het Vlaamse Relanceplan (2020)

Vlaanderen investeert de komende jaren 4,3 miljard euro om zijn economisch en maatschappelijk weefsel na corona te herstellen. ‘Vlaamse Veerkracht’ rust op zeven pijlers, zeven ambities, zeven uitdagingen:

- ons zorgsysteem top en op wereldniveau houden
- slagkrachtiger en efficiënter maken van onze overheid
- Vlaanderen digitaal transformeren op een vlotte, veilige en privacy-bestendige manier
- transitie naar meer duurzaamheid, naar het koolstofarmere maken van onze economie en samenleving
- los van innovatie, is het nu ook hét moment om te investeren in openbare werken
- leren leven met het virus
- versterken van ons menselijk kapitaal door nog meer dan anders te investeren in kwaliteitsvol onderwijs, levenslang leren en een aanklampend activeringsbeleid van zowel inactieven als werklozen.

15.13 Uit: Naar een volwaardige digitale transformatie van het lokaal bestuur - Visie van de Vlaamse steden en gemeenten – VVSG (2021)

“Digitalisering is een belangrijke facilitator voor de heropstart van de maatschappij na de coronacrisis en de bloei van lokale besturen. Digitale transformatie is één van de zeven prioriteiten in het Vlaamse relanceplan en ook het Federaal regeerakkoord geeft blijk van een gelijkaardige ambitie. Die digitale

transformatie is allicht nog het meest voelbaar in onze steden en gemeenten. Het behoort tot één van de belangrijkste uitdagingen voor de lokale besturen en zal ook in de toekomst belangrijk blijven.

De digitale transformatie van het lokaal bestuur is geen doel op zich, maar het moet ons in staat stellen om enkele doelstellingen te bereiken. Wat willen we dan precies met deze digitale transformatie bereiken?

- *Een klantgerichte overheid, met gebruiksvriendelijke, digitale dienstverlening op maat van burgers, ondernemingen, verenigingen, ...*
- *Een efficiënte en effectieve overheid, die kiest voor bruikbare digitale toepassingen voor de eigen diensten in samenspel met goed uitgedachte processen.*
- *Een datagedreven overheid, die inzichten uit relevante data onder andere gebruikt voor een betere beleidsvoering.*
- *Een innovatieve overheid, die beter in staat is om, in samenwerking en vanuit de 'quadruple helix', innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken mee uit te denken en toe te passen.*

Vijf bouwstenen voor de digitale transformatie

Concreet staat of valt de digitale transformatie met...

- *een performante en veilige IT- infrastructuur met open geïntegreerde, softwaretoepassingen, gestoeld op generieke en vereenvoudigde processen. De adaptatie van IT-bouwstenen en standaarden is hierbij cruciaal.*
- *een goed georganiseerde datahuishouding waarbij data geordend worden volgens uniforme standaarden, nieuwe data gecaptreed worden, bruikbare data geanalyseerd, gevisualiseerd en samengebracht worden en relevante data worden ontsloten. Een duidelijk databeleid met een helder gedefinieerde visie, doelen en verwachtingen op vlak van datamanagement, -governance, architectuur en datagedreven beslissingen, maar die ook rekening houdt met privacy en informatieveiligheid, moet hierbij richting geven*
- *een vooruitstrevende en duurzame toekomststrategie die samenwerking stimuleert, traditionele organisatiestructuren en -cultuur in vraag stelt en inzet op een wendbare organisatie, die ondernemerschap stimuleert, burgers betreft en middelen correct inzet*
- *skills en kennis: Lokale besturen tellen veel kortgeschoolde medewerkers, die niet altijd over voldoende digitale vaardigheden beschikken. Inspanningen zijn nodig om de digitale geletterdheid van medewerkers op te krikken. Daarnaast hebben lokale besturen ook nood aan meer gespecialiseerde kennis om hoger te mikken. Het gaat hier bijvoorbeeld over kennis rond data, kennis en inzichten in nieuwe technologieën. kennis over het marktaanbod en best practices bij andere lokale besturen. Een sterk HR-beleid met aandacht voor de benodigde skills en profielen en de algemene digitale maturiteit bij medewerkers, is een belangrijke hefboom.*
- *een ambitieus, e-inclusief beleid dat ook de meest kwetsbaren in onze samenleving toegang geeft tot digitale dienstverlening. Inspanningen zijn nodig om de digitale geletterdheid van burgers en ondernemers te verhogen en werk te maken van inclusieve digitale toepassingen.*

Drie belangrijke randvoorwaarden om als lokaal bestuur werk te kunnen maken van de digitale transformatie:

1. *flexibele regelgeving die het mogelijk maakt om te experimenteren met nieuwe, doorgedreven vormen van digitale dienstverlening, of deze te implementeren*
2. *toegang tot data, zodat lokale besturen relevante gegevens kunnen raadplegen. Op die manier kunnen zij data-gedreven beslissingen maken, processen digitaliseren en proactieve dienstverlening opzetten. Vaak hebben lokale besturen ook nood aan toegang tot persoonsgegevens vanuit de centrale overheden.*
3. *centraal gecoördineerde aansturing voor interbestuurlijke digitaliseringsprojecten, met volwaardig partnerschap. Lokale besturen moeten als volwaardige partners betrokken worden bij interbestuurlijke digitaliseringsprojecten als de Omgevingsvergunning, beleids- en beheerscyclus, Mijn Burgerprofiel of*

Lokale Besluiten als geLinkte Open Data. Onder andere door een gebrekkige samenwerking tussen de Vlaamse en federale overheid rond informatie en ICT-beleid worden dergelijke projecten nu geïsoleerd afgevuurd op lokale besturen. Er is dan ook dringend nood aan een betere coördinatie.”

15.14 Grote coronastudie van UAntwerpen-UHasselt-KU Leuven (2020-2021)

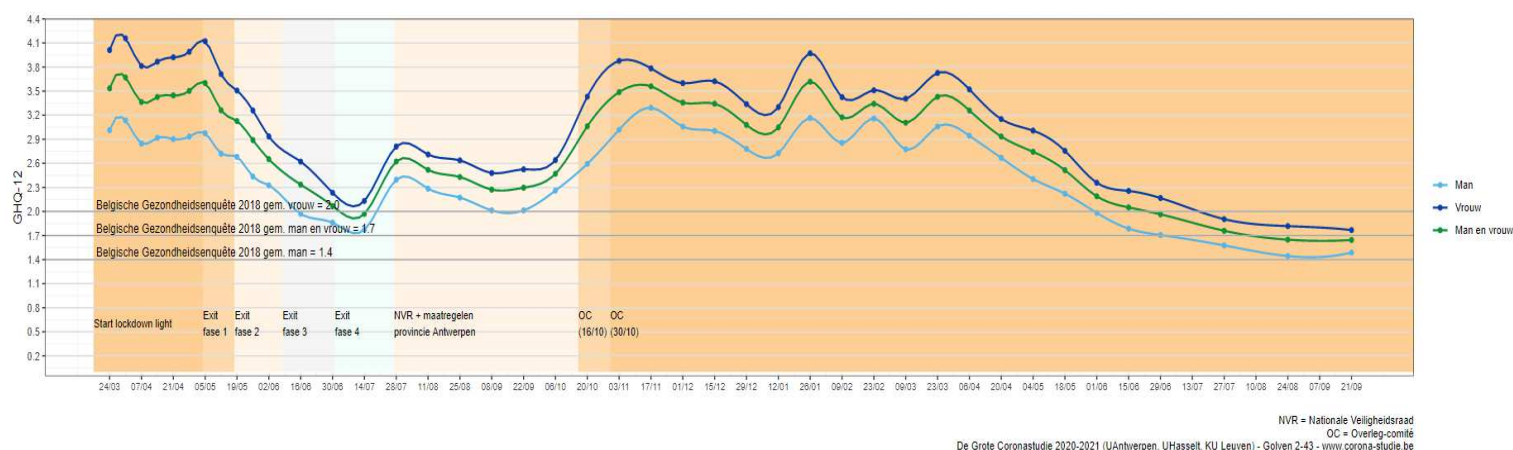
De grote Corona-studie is een initiatief van UAntwerpen, in samenwerking met UHasselt en KU Leuven.

In deze bevraging onderzochten ze onder andere:

- de verspreiding van COVID-19 symptomen;
- de navolging van de social distancing maatregelen;
- de socio-economische impact van deze maatregelen.

De deelnemers kregen twaalf vragen rond hun mentaal welzijn. Op basis van deze antwoorden werd een score berekend, die op een schaal van 12 punten de mentale gezondheid van een persoon weergeeft (0: geen klachten, 12: ernstige psychische klachten). In de Belgische Gezondheidsenquête van 2018 (Sciensano) scoorde de Belg gemiddeld 1,7 op 12. Het jongste half jaar ziet de evolutie er uit als hieronder. Mannen scoren inzake mentaal welzijn beter dan vrouwen. In de schommelingen zijn de versoepelingen n.a.v. corona in het voorjaar/zomer duidelijk te zien.

grafiek 148 *Mentaal welzijn vrouwen/mannen – maart tot september 2021*

15.15 Regiovorming

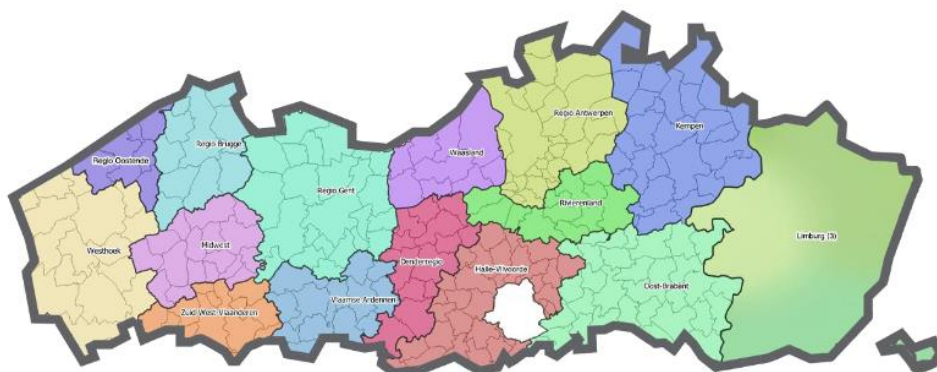
De kadernota die de Vlaamse Regering op 9 oktober 2020 goedkeurde, geeft de visie van de Vlaamse Regering op regiovorming weer: de gemeenten organiseren zich in 17 referentieregio's; er dient voldoende samenwerkingsmaturiteit te zijn om het burgemeestersoverleg te laten uitgroeien tot een strategisch forum voor de regio; regio's ook kunnen samenwerken in een supra-regionaal samenwerkingsverband.

Referentieregio's zijn geen nieuwe bestuurslaag. De regio is geen bijkomend bestuursniveau, noch een nieuwe structuur. Het is een overlegmodel, met de burgemeesters als centrale spil, waar afspraken worden gemaakt vanuit een breed maatschappelijk perspectief. Essentie is dat er een goede wisselwerking bestaat tussen de burgemeester en zijn lokaal bestuur over de afspraken die op het burgemeestersoverleg worden gemaakt. Samenwerkingsverbanden worden binnen de referentieregio's georganiseerd volgens het matroesjka-model. Dat impliceert dat de samenwerkingsverbanden moeten vallen binnen of samenvallen met een referentieregio.

De definitieve afbakening van de referentieregio's is voor de lokale besturen het startpunt om hun samenwerkingsverbanden af te stemmen qua werkingsgebied. Daarnaast blijft het ook de einddoelstelling om binnen de referentieregio's de huidige verrommeling te saneren en te eindigen met minder tussenstructuren, minder mandaten, meer transparantie en meer daadkracht. Dit is een heel

duidelijk engagement dat de Vlaamse Regering vraagt aan de lokale besturen. Voor de nieuwe samenwerkingsverbanden zullen de referentieregio's meteen richtinggevend zijn.

afbakening referentieregio's: overzicht per gemeente

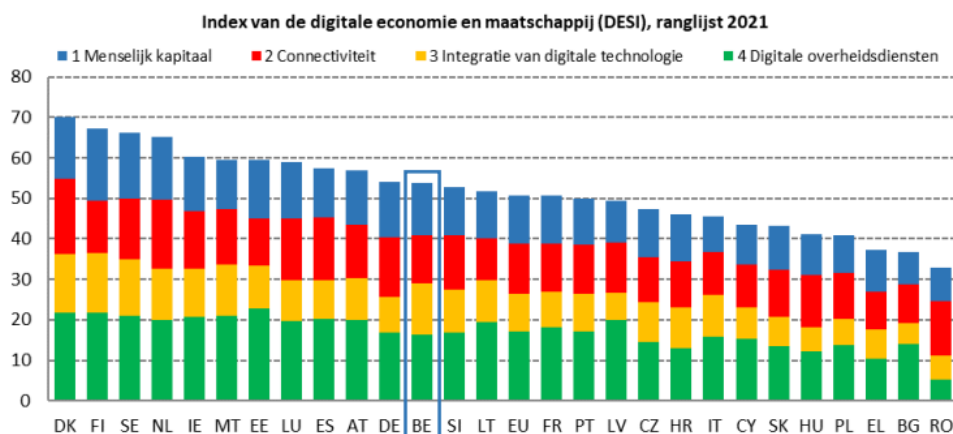

15.16 Index van de digitale economie en maatschappij (DESI) 2021 - België

Van de 27 EU-lidstaten staat België op de twaalfde plaats in de index van de digitale economie en maatschappij 2021.

grafiek 149 *Index van de digitale economie en maatschappij – 2021*

DESI 2021	België		EU
	plaats	score	score
	12	53,7	50,7

Op het gebied van digitale vaardigheden scoort België bijzonder goed wat betreft het percentage ondernemingen die hun werknemers ICT-opleidingen aanbieden (2de plaats in de EU, met 33% tegenover gemiddeld 20% in de EU). Bovendien hebben de Belgische autoriteiten hun inspanningen opgevoerd om tegemoet te komen aan de behoefte aan betere digitale vaardigheden bij studenten en om de beroepsbevolking om te scholen en bij te scholen. Vlaanderen heeft dit jaar een nieuwe overkoepelende strategie voor digitaal schoolonderwijs gelanceerd.

Wat connectiviteit betreft, presteert België ongelijkmatig. Het land heeft een goede dekking van vaste netwerken met zeer hoge capaciteit, mede dankzij zijn kabelnet. De glasvezeldekking is weliswaar nog

laag, maar neemt ook toe. In dit verband is de recente aankondiging door Unifiber – een joint venture van de gevestigde operator Proximus en Eurofiber – dat het voornemens is om 500.000 huishoudens en kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) in Wallonië tegen 2028 op glasvezel aan te sluiten, bemoedigend. In België wordt ook veel gebruikgemaakt van breedbandverbindingen (minstens 100 Mbps), waarmee het op de zesde plaats staat in de EU. Anderzijds loopt België nog steeds achter wat 5G-gereedheid en -dekking betreft. De voor begin 2022 geplande 5G-multibandveiling en de herziening van regionale normen inzake blootstelling aan elektromagnetische velden zouden de situatie kunnen deblokkeren.

De integratie van digitale technologie door ondernemingen blijft een van de sterke punten van België. Het land is koploper wat betreft het aantal ondernemingen dat gebruikmaakt van interne elektronische informatie-uitwisseling (53% tegen gemiddeld 36% in de EU) en scoort zeer goed op de meeste indicatoren. Verschillende initiatieven op regionaal en federaal niveau blijven de digitale transformatie van de economie ondersteunen.

België presteert wisselend op het gebied van e-overheid. Het land zit voor veel indicatoren op hetzelfde niveau als het EU-gemiddelde, met name wat het gebruik van online overheidsdiensten betreft, maar zou de bevolking meer overheidsdiensten kunnen aanbieden en zijn score voor gereedheid voor open data kunnen verbeteren. De vorming van een nieuwe federale regering in Index van de digitale economie en maatschappij 2021 België 4 oktober 2020, met een ambitieuze agenda voor digitale overheidsdiensten, zou de e-overheid de komende jaren een impuls moeten geven.

15.17 Signal Digital Gateway Regulation

De Single Digital Gateway Regulation (SDGR) verplicht alle lokale besturen om bepaalde producten en diensten vanaf **12 december 2022** online in het Engels beschikbaar te maken.

De informatie moet:

- beschikbaar zijn in het Nederlands en het Engels
- een omschrijving van het product of de dienst bevatten die accuraat, volledig, up-to-date, gestructureerd, gebruiksvriendelijk, begrijpelijk en duidelijk is.

De webpagina's met de Engelstalige informatie moeten het logo van "Your Europe" en de feedbackfunctionaliteit van de EU bevatten.

In de Single Digital Gateway verordening bepaalt Europa 17 informatiedomeinen die vallen onder de informatieverplichting.

Informatiedomeinen in verband met burgers	Informatiedomeinen in verband met bedrijven
A. Reizen binnen de Unie	J. Starten, exploiteren en sluiten van een bedrijf
B. Werk en pensionering binnen de Unie	K. Werknemers
C. Voertuigen in de Unie	L. Belastingen
D. Verblijf in een andere lidstaat	M. Goederen
E. Onderwijs of stage in een andere lidstaat	N. Diensten
F. Gezondheidszorg	O. Bedrijfsfinanciering
G. Burger- en familierechten	P. Overheidsopdrachten
H. Consumentenrechten	Q. Gezondheid en veiligheid op het werk
I. Bescherming van persoonsgegevens	

15.18 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 6 – Nood aan een nieuwe bestuurlijke organisatie

Lokale overheden staan in de frontlinie bij de gewijzigde verhouding tussen politiek en samenleving. Steeds meer mensen staan afkerig ten opzichte van de politiek en verliezen het vertrouwen in de overheid. Overheden en politici van alle niveaus staan voor de uitdaging dat vertrouwen te herstellen. Lokale overheden kunnen zich alvast optrekken aan het feit dat de tevredenheid van de burger over het lokale beleid nog steeds hoger is dan deze van de andere overheidsniveaus.

Vele problemen stoppen niet aan de grenzen van een gemeente. Bovendien is dé overheid voor de burger nog het lokale niveau, in de figuur van de burgemeester.

Om de dienstverlening te verbeteren en het complexe takenpakket uit te voeren zullen lokale besturen nog meer samenwerken: met collega-besturen, centrale overheden, burgers, andere spelers op het terrein, enz. De integratie van diverse samenwerkingen binnen één regio kan de geschikte schaalgrootte opleveren om maatschappelijke uitdagingen efficiënt aan te pakken. Burgers worden mondiger en nemen soms zelf het heft in handen. Democratie vindt niet alleen meer plaats in de klassieke raden en organen. De actieve mondige burger is geen vijand van de (lokale) overheid, maar is een meerwaarde en daagt diezelfde overheid uit om kritisch te kijken naar de organisatie van de dienstverlening en de gemaakte beleidskeuzes. Die samenwerking moet zich ook doorzetten bij de lokale besturen zelf. Daar zijn er nog te vaak schotten tussen de verschillende beleidsdomeinen.

- Vertrouwen in de lokale overheid legitimeert het versterken van de lokale autonomie (binnen centraal vastgelegde kaders)
- Professionalisering in de besturen, weliswaar tegen verschillende snelheden
- Besturen worden nadrukkelijker op hun regierol aangesproken
- Noodzaak van samenwerking (intergemeentelijk, multilevel)
- Participatie en coproductie
- Netwerkbestuur, naar buiten gericht
- Europeanisering / Internationalisering
- Fusie van gemeenten als nieuwe realiteit

Pleidooi voor een genuanceerd debat over gemeentelijke schaal en fusie

Het debat over de schaalgrootte van gemeenten is o.m. een debat over bestuurskracht.

Bestuurskracht heeft te maken met capaciteit:

- politieke capaciteit: in staat zijn strategische keuzes te maken in functie van de behoeften van de inwoners van de gemeente, en deze keuzes ook hard maken (politiek leiderschap)
- ambtelijke capaciteit bij het volledige beleidsproces
- in staat zijn netwerken van burgers, bedrijven en andere organisaties op het grondgebied te ondersteunen en aan te wenden voor het voeren van een beleid
- in staat zijn intergemeentelijk en interbestuurlijk samen te werken
- beschikken over voldoende financiële middelen.

De omvang van de gemeente heeft een invloed op de capaciteit maar is niet de enige factor die de bestuurskracht van een gemeente bepaalt.

Om hun taakstelling waar te maken gingen de lokale besturen de voorbije decennia op alle domeinen samenwerken. Een gemiddelde gemeente is volgens de regioscreening (2012) lid van 68 samenwerkingsverbanden. Veel van die verbanden zijn er gekomen op initiatief van de centrale overheden, andere ontstonden door de lokale besturen zelf.

Dit hoge aantal roept vragen op. Samenwerking op zich is een goede zaak, maar als het de regel wordt in alle beleidsdomeinen, schort er iets aan de basisschaal. Vanaf een bepaald punt wordt samenwerking contraproductief. Ze versterkt dan niet langer de bestuurskracht, maar holt ze uit: de overhead- en coördinatiekosten lopen op, het overzicht vertroebelt, klachten als 'verrommeling' ontstaan en de rechtstreekse greep van besturen op een aantal basisfuncties neemt af.

Een ideale schaalgrootte bestaat niet, want ze is sterk afhankelijk van het beleidsvraagstuk. Voor bepaalde verdelingsvraagstukken, zoals de uitdagingen op het vlak van klimaat, is een voldoende grote schaal noodzakelijk. Bij vraagstukken over dienstverlening is dat soms anders. De discussie over schaalgrootte gaat in essentie over bestuurskracht, en die hangt dan weer sterk af van voldoende middelen, zowel op het niveau van een competent ambtelijk apparaat als op vlak van bekwame politici.

Een gebrek aan eigen bestuurskracht kan een argument zijn om de mogelijkheden voor een fusie te onderzoeken. Dat moeten gemeenten in eerste instantie zelf doen, want elke situatie is anders. Type-oplossingen die vanuit Brussel worden doorgedrukt dreigen vooral negatieve energie en weerstanden te creëren. Als besturen de stap richting fusie zetten, moeten ze kunnen rekenen op actieve steun van de Vlaamse en de federale overheid.

TREND 7 – Data & technologie – nieuwe mogelijkheden en spelregels

Data en technologie stellen lokale besturen in staat om hun beleid voor te bereiden en te ondersteunen, hun dienstverlening beter te organiseren of de samenwerking met verschillende partners op te volgen en te evalueren. De beschikbaarheid van kennis en informatie is een basisbehoefte geworden. Die evolutie is zeker nog niet ten einde. Onder de vlag van smart cities zullen big data, blockchain, internet of things,... een stevige impact hebben op lokale besturen zelf. Gemeenten moeten het voortouw nemen en er tegelijkertijd voor zorgen dat de privacy van burgers gegarandeerd blijft. Meer dan welke overheid ook, weten lokale besturen dat niet alle burgers in staat zijn het tempo van deze digitalisering te volgen. Ze zullen dus moeten blijven investeren om de digitale geletterdheid van de bevolking te verhogen.

Intussen stellen we (onder meer op basis van de I-monitor 2016) vast dat zo goed als alle gemeenten te klein zijn om zelf de toenemende eisen qua digitalisering het hoofd te bieden. Lokale autonomie is op dit vlak een inhoudsloos begrip geworden. De lokale besturen reiken dan ook de hand uit naar de centrale overheden om dit samen aan te pakken, te beginnen met stevige afspraken over de uitrol van interbestuurlijke data- en IT-projecten.

In de toekomst zullen "data" het nieuwe goud worden en daarom is er nood aan bescherming van deze data voor goed en ethisch gebruik in functie van een optimaal comfort van de burger.

Nieuwe mogelijkheden

- Big data
- Blockchain
- Digitalisering
- Internet of things

Nieuwe spelregels en aandachtspunten

- Privacy
- Digitale kloof, zeker ook bij senioren

Welke beleidskeuzes vraagt de VVSG aan de andere overheden? Welke oplossingen zouden een grote stap voorwaarts betekenen voor sterke lokale besturen?

1. **Lokale autonomie en beleidsruimte:** lokale besturen staan het dichtst bij de praktijk, waar mensen wonen, werken, winkelen, uitgaan, ... Het is op dit niveau dat de gemeente en de stad beleidsruimte en autonomie nodig hebben. Bestuurders en beleidsmedewerkers maar ook burgers of organisaties moeten er goed op elkaar kunnen inspelen, innovatieve formules moeten er kunnen groeien. Een teveel aan regels belemmeren dit. Iedereen wint wanneer lokale bestuurders meer experimenteeruimte krijgen.
2. **Genoeg financiële ruimte:** een gemeente moet kunnen investeren in infrastructuur en sociaal beleid. Maar de budgettaire ruimte wordt bijna helemaal opgesoupeerd door de sterk stijgende pensioenuitgaven die de lokale besturen moeten dragen voor hun ex-statutair personeel. Dit is niet langer houdbaar en vraagt dringend een oplossing. Ook is een aanpassing nodig van het Gemeentefonds, moet er een nieuw systeem komen voor het kadastraal inkomen, en de gemeentelijke en de centrale beleids- en beheerscyclus moeten voortaan gelijk lopen (de ene is zesjaarlijks, de andere jaarlijks).
3. **Samenleven in diversiteit:** mensen willen goed samenleven, in een aangename omgeving, zonder spanningen met de burens en andere inwoners. De lokale bestuurders hebben ondersteuning nodig om de lokale sociale cohesie te versterken in een context van superdiverse gemeenschappen en opinies die soms ver uit elkaar gaan staan. Zoiets lukt niet vanuit één beleidsdomein, of vanuit één overheidsniveau. Een transversale aanpak is nodig. De VVSG vraagt een breed programma voor Sociale Cohesie over de Europese, federale, Vlaamse en lokale overheidsniveaus heen, acties die breed gaan, ook in samenwerking met mensen en organisaties buiten de overheid.

4. **Terugdringen van armoede en versterken van de zorg:** na de verregaande integratie van de OCMW's en de gemeenten, moeten we groeien naar een echte integrale en geïntegreerde aanpak van het lokale sociale beleid. Armoede staat de komende jaren bovenaan de agenda: niet alleen in de steden, ook in de kleinere gemeenten. Om de noden van een verzilverende samenleving aan te pakken moeten gemeenten de regie kunnen voeren over de afstemming tussen de diverse organisaties die bij hen actief zijn.
5. **Bestuurlijke transitie naar de regio'schaal:** de VVSG ziet in de toekomst drie parallelle bestuurlijke transities. Lokale besturen met onvoldoende bestuurskracht kunnen beter actief een (vrijwillige) fusie overwegen, ondersteund door een aangepaste fusiebonus. Ook vraagt de VVSG een sturing vanuit de gemeenten in de evolutie naar een 20-tal regiowerkingen in Vlaanderen. Die regio's bouwen voort op een bestaande sociaaleconomische streekrealiteit. Tegelijk moeten de Vlaamse en de federale overheid overschakelen naar een andere modus operandi: zij passen zich aan en komen met afgestemde procedures en regelgeving naar de regio's.
6. **Ondernemerschap en innovatie:** een levendige gemeente kent levendige kernen. De VVSG pleit voor de integratie van de verschillende functies in de kernen. De economische bedrijvigheid moet zich er met diverse andere woon-, werk-, en leef-functies kunnen verweven. De VVSG dringt sterk aan op de opheffing van administratieve barrières, zoals een drastische modernisering van de economische regelgeving rond de drankvergunningen, de wet op de openingsuren en de kansspelvergunningen.
7. **Inzetten op een gezonde leefomgeving:** de VVSG dringt aan op een consequent Vlaams ruimtelijk beleid dat kiest voor kernversterking en voor het sparen van de woonreservegebieden. Er moet een stop komen op het ontwikkelen van manifest slecht gelegen, niet ontwikkelde woon- en woonreservegebieden. Vlaanderen moet nog méér inzetten op een duurzamer mobiliteitsbeleid en op lokale hernieuwbare energie.
8. **Nieuwe vormen van participatie:** de lokale bestuursstijl zal sterk beïnvloed worden door de toename van burgerparticipatie en initiatieven van burgers en burgerorganisaties die inzetten op co-creatie. De VVSG en haar leden juichen dit toe: de inzet van burgers in allerlei burgerprojecten kan de lokale democratie en sociale cohesie versterken, zonder dat dit een aantasting moet betekenen van het primaat van de politiek. Van zowel burgemeesters, schepenen, en raadsleden, als van de gemeentelijke medewerkers vraagt dit een open bestuurscultuur. De VVSG wil in samenwerking met Vlaanderen een rol opnemen om de lokale mandatarissen en medewerkers hierin te ondersteunen.
9. **Samenwerking en afstemming in lokaal ICT-beleid:** de VVSG vraagt dat de federale overheid, de Vlaamse overheid en de lokale besturen een overkoepelende ICT-strategie te ontwikkelen, met gedeelde standaarden voor IT-systemen, regels voor interbestuurlijke digitaliseringsprojecten, en een aanbod van IT-bouwblokken waaruit lokale besturen kunnen putten. Door dit centraal aan te bieden kunnen besturen zich focussen op de strategische aspecten van data en technologie. De VVSG vraagt bijzondere aandacht voor digitale ongeletterdheid: slimme gemeenten kunnen niet zonder slimme burgers.

Vanuit alle bovenstaande strategische dossiers wil de VVSG voluit ijveren voor een interbestuurlijk Duurzaamheidspact, een langetermijnpact tussen de federale, Vlaamse en lokale overheden met concrete doelstellingen over klimaat, omgeving en sociale cohesie. Dit pact gaat een alliantie aan met burgerprojecten en middenveldorganisaties, bedrijven en onderwijsinstellingen.

STRATEGISCH DOSSIER 1 – Volwaardige lokale autonomie en beleidsruimte

Verantwoordelijkheid krijgen én waarmaken, binnen Vlaamse en federale kaders.

- Samenlevingsproblemen worden complexer en vragen innovatief maatwerk. Innovatie groeit doorgaans van onderuit. Op lokaal niveau komt alles samen en is er ook meer ruimte voor experiment.
- Het vertrouwen van burgers is het grootst in het lokaal bestuur.
- Vertrekken vanuit heldere basisrollen: een kaderstellende Vlaamse en federale overheid en lokale besturen die de beleidsruimte nemen en krijgen voor lokaal maatwerk.

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We versterken de lokale **regiecapaciteit**.
2. We **betrekken** alle voorzieningen en diensten op het grondgebied bij het beleidsproces.
3. We maken nog meer werk van een **actieve en democratische aansturing**, opvolging en geregelde evaluatie van verzelfstandigde entiteiten en samenwerkingsverbanden, zowel politiek als ambtelijk.
4. We maken extra werk van het aantrekken en behouden van competente medewerkers door aandacht voor sterke organisaties gebaseerd op innovatieve concepten (zoals innovatieve arbeidsorganisatie, expertise-centers,...) **talentmanagement** en een volwaardig HR-beleid.
5. We zetten in op een betere ondersteuning en **omkadering van de bestuurders**, en dan vooral van de raadsleden.
6. We investeren in de **samenwerking tussen de politiek en de organisatie**.
7. We grijpen de **integratie** van gemeente en OCMW aan om te komen tot een sterk lokaal beleid, met bijzondere aandacht voor lokaal sociaal beleid.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. We vragen dat de Europese, federale en Vlaamse overheid de lokale besturen beschouwen én behandelen als een **volwaardig en democratisch gelegitimeerd overheidsniveau** dat het recht én de plicht heeft om zelf beleidskeuzes te maken voor het eigen grondgebied.
2. We vragen dat de federale en Vlaamse overheid de lokale besturen **erkennen als regisseurs van het lokale beleid**. Dat vraagt echte doorzettingsmacht (het kunnen aansturen van andere partners) voor de lokale besturen t.a.v. andere actoren op het terrein, bv. door een slot op de middelen in te bouwen voor voorzieningen en diensten die lokaal actief zijn en door de federale of Vlaamse overheid gesubsidieerd worden: een deel van die middelen wordt pas uitgekeerd als deze voorzieningen en diensten meewerken aan de voorbereiding en de uitvoering van het lokaal beleid. Dat betekent ook dat een overdracht van regiebevoegdheid gepaard gaat met de overdracht van de eraan verbonden financiële middelen naar de lokale besturen. ([FICHE 01](#))

3. **We pleiten voor federale en Vlaamse regelgeving die vooral kaders vastlegt**, en de concrete invulling en instrumenten aan de lokale besturen overlaat. De “wat” is het kader en de “hoe” vormt het instrument (met de creativiteit) dat wij lokaal willen realiseren.
4. We vragen dat de Europese Commissie en de federale en Vlaamse overheden de lokale besturen actief betreft als mede-overheden in de totstandkoming van de Europese regelgeving volgens het principe van **actieve subsidiariteit**. (FICHE 02)
5. **We vragen (opnieuw) dat geplande federale en Vlaamse beleidsmaatregelen altijd gepaard gaan met een lokaal effectenrapport**, dat op een ernstige wijze de verwachte positieve en negatieve gevolgen van die maatregelen in kaart brengt (financieel, personeel, beleidsruimte, burgers, ...).
6. We pleiten, naar het voorbeeld van het Overlegcomité, voor een geregeld (twee keer per jaar) structureel politiek overleg tussen een vertegenwoordiging van de lokale besturen enerzijds, en de kernministers van de federale, respectievelijk Vlaamse regering anderzijds over een gezamenlijk te bepalen agenda.
7. We pleiten voor echte experimenteeruimte voor lokale besturen en voor regelluwe ruimtes en periodes. Wat niet meer werkt is eerst alles bekijken, dan beslissen en dan nog eens zoveel jaar wachten tot de uitvoering een feit is. Ook overheden moeten sneller en meer wendbaar (agile) werken. Het lokale niveau leent zich daar het best toe.
8. **We pleiten voor gecoördineerde en consistente regelgeving richting lokale besturen**, zowel binnen de Vlaamse en de federale overheid, als tussen beide overheidsniveaus. Dat kan door in elke regering één minister aan te stellen als uniek politiek aanspreekpunt en coördinator van alle wetgeving en beleidsinitiatieven met betrekking tot lokale besturen.
9. **We pleiten voor een betere omkadering van de gemeenteraad** en de gemeenteraadsleden, met een beter personeelsstatuut, met gelijkwaardigheid van het politieke verlof tussen privé en publieke sector, de mogelijkheid dat raadsleden (eventueel vanaf een bepaalde grootte van gemeente) een deeltijds loon kunnen krijgen, enz. “Minder in aantal maar beter gewaardeerd” is hierbij een bespreekbare eis.
10. We vragen meer mogelijkheden voor een competitieve verloning voor de lokale medewerkers, flexibiliteit in lokale rechtspositieregeling om met innovatieve instrumenten te kunnen werken vanuit een **volwaardige HR-visie**. (FICHE 03) Dit is een pleidooi voor ruimere Vlaamse kaders, waarin lokale besturen zelf hun ding kunnen doen zoals ze dat willen om een aantrekkelijke organisatie uit te bouwen waarbij talentmanagement mogelijk is. Maar het is ook een pleidooi om een gezamenlijke visie met Vlaanderen uit te bouwen, in samenspraak met werknemersorganisaties, en zo inspiratie te bieden met werkbare kaders voor het lokale niveau. Zo pleiten we voor de oprichting van een sectoraal vormingsfonds om de professionalisering van medewerkers en politiek personeel verder te ondersteunen (FICHE 04). Op federaal niveau willen we een gelijkwaardige benadering voor de veiligheidsmensen op het terrein zodat ook zij in staat zijn om een innovatieve organisatie met bijhorend HR-beleid te kunnen voeren.
11. We pleiten voor een middelenverschuiving van de centrale overheden naar de lokale besturen, waardoor het **aandeel van de lokale overheidsuitgaven binnen het totale Bruto Binnenlands Product (BBP) toeneemt**. Op die manier kan de huidige 7,1% van het BBP evolueren naar het Europese gemiddelde van 10,7%. (FICHE 05)
12. We vragen een grondige Vlaams-lokale evaluatie van de via het Decreet Lokaal Bestuur ingevoerde beperking van het aantal leden van de raad van bestuur van intergemeentelijke en OCMW-samenwerkingsverbanden tot vijftien, met als elementen: efficiëntie en effectiviteit, democratische controle, aansturing en transparantie. Op basis van deze evaluatie moet een bijsturing van deze maatregel mogelijk zijn.

STRATEGISCH DOSSIER 8 – Inzetten op schaal en samenwerking

De complexiteit van de maatschappelijke uitdagingen en de toegenomen verwachtingen van de burgers vragen om lokale overheden die bestuurskrachtig zijn en opereren als netwerkorganisaties. Sommige gemeenten die onvoldoende bestuurskracht hebben zouden beter een fusie aangaan. De vele samenwerkingsverbanden zien we op termijn evolueren naar een aantal regio's in Vlaanderen, die maximaal aansluiten bij een al bestaande sociaaleconomische streekrealiteit. Samenwerkingen in regioverband geven schaalgroottes om maatschappelijke uitdagingen efficiënt aan te pakken, expertise uit te wisselen en goed te wegen op de andere overheidsniveaus of grote partners. De Europese, federale en Vlaamse overheden zouden moeten loskomen van hun verkokerd aanbod naar de lokale besturen en regio's.

Voor de VVSG moeten de drie onderstaande bestuurlijke transitie onlosmakelijk samen uitgevoerd worden. Het zou verkeerd zijn enkel naar de gemeenten te kijken:

- **Gemeenten beslissen zelf of ze willen fuseren.** Een fusie is idealiter het gevolg van een oefening van de gemeente over haar bestuurskracht, waarbij ze na de afweging van alle elementen tot de conclusie komt dat de voordelen van een samengaan opwegen tegen de nadelen ervan, of dat de nadelen van alleen blijven niet langer verantwoord zijn voor de eigen inwoners en voor de buurgemeenten. Gemeenten vragen ondersteuning bij deze bestuurskrachtoefening, en willen ook leren uit de ervaringen van de vijftien gemeenten die in 2019 fuseerden tot zeven nieuwe gemeenten. Verder rekenen de gemeenten op een aangepaste fusiebonus, die ook minder vanzelfsprekende, maar potentieel sterke fusies faciliteert en mogelijk maakt (bv. tussen een centrumstad en een kleine gemeente, tussen een rijkere en een armere gemeente, tussen drie gemeenten of meer, tussen gemeenten met en zonder schulden, enz.). Het proces van gemeentelijke fusies moet parallel lopen met de beleidsruimte waarbij lokale besturen veel meer het hoe kunnen bepalen, binnen voldoende ruime Vlaamse kaders.
- **De (stads)regionale schaal moet zich kunnen doorzetten als een pragmatische schaal voor afstemming, planning en uitvoering van gemeentegrensoverschrijdende materies.** De regio's worden niet van boven opgelegd, maar sluiten aan op een sociaaleconomische realiteit zoals die vandaag al wordt gevoeld. De regio's werken een bestuursmodel uit waarvan de bestuurskrachtige gemeenten de steunpilaren vormen. De regio's bestaan ook zoveel mogelijk uit dezelfde gemeenten. Zoals op het lokale niveau vinden in de regio's ook de partnerschappen plaats met de andere overheden en waar zinvol aangevuld met partners uit het middenveld. Voor de intergemeentelijke en regiowerkingen blijft de politieke aansturing steeds in handen van de gemeentelijke bestuurders en hun afgevaardigden. De gemeenten en provincies bekijken samen hoe ze in de regio's kunnen samenwerken.
- **De Europese, federale en de Vlaamse overheid komen los van hun verkokering en treden naar de gemeenten en regio's met een geïntegreerde beleidsvisie, financiering en regelgeving, en met het inzicht dat iedere regio andere noden heeft.** De afbouw van de Vlaamse verkokering kan ook de bestuurskracht van de lokale overheden versterken.

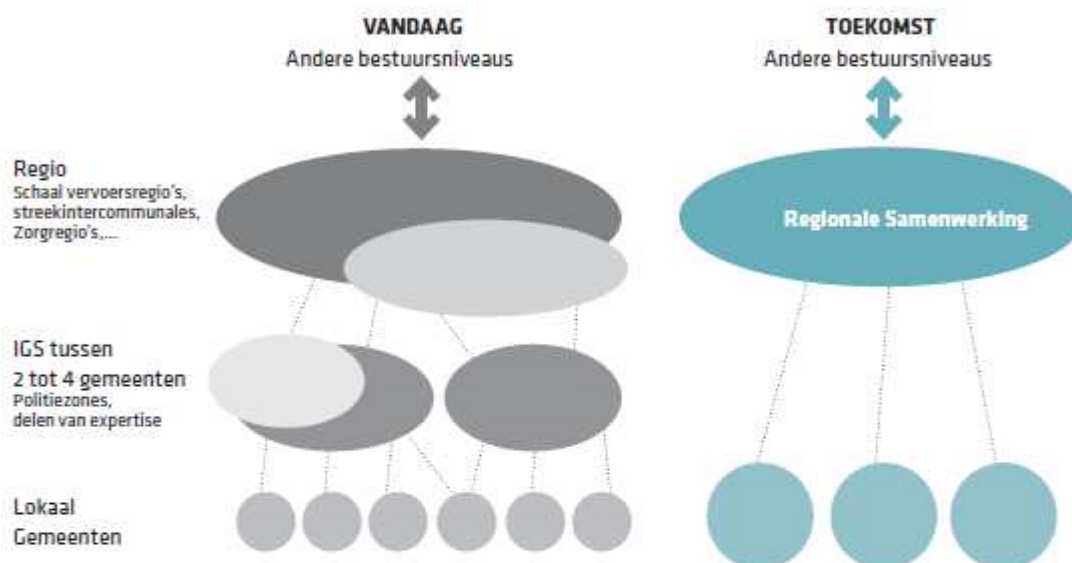
Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Er is nood aan gemeentelijke basisbesturen met voldoende kritische massa. Voor een aantal gemeenten die nu te kwetsbaar zijn, kan een fusie met een of meer andere gemeenten meer toekomstperspectief bieden. Een sterke regiowerking kan niet zonder gemeenten die over een stevige bestuurskracht beschikken. Minder lokale besturen aan tafel maakt de besluitvorming op de regioschaal ook gemakkelijker (versterking van de governance).

Er bestaan in Vlaanderen op het lokale 'tussenniveau' 2.100 samenwerkingsverbanden (2017). Deze ontstonden ofwel op initiatief van de gemeenten, de Vlaamse overheid, de provincie of de federale overheid. Soms nemen ook middenveldorganisaties deel. Het vaakst zijn de samenwerkingsverbanden actief rond zorg en gezondheid, ondernemen en werk, veiligheidszorg, en cultuur en vrije tijd. Sommige gemeenten delen ook personeel, zoals de stedenbouwkundige ambtenaar. Op termijn kan dit tussenniveau groeien naar eenvormige regiowerkingen: de verschillende beleidsvelden kunnen dan beter op elkaar inhaken op streekniveau en zijn zo efficiënter te sturen. Ook overhead- en coördinatiekosten zijn dan beter te beheersen.

De transitie van het bestuurlijke model zou er als volgt uitzien:

De voordelen van een hertekening zijn drieledig:

- Meer rechtstreekse aansturing van basisfuncties en meer expertise op lokaal niveau. De gemeenten nemen een stuk autonomie terug;
- Vereenvoudigen van de tussenniveaus, waarbij de schaal waarop gemeenten met 2 of 3 samenwerken steeds meer zal opgaan in een regiowerking;
- Vereenvoudiging van de planning en afstemming op regioniveau omwille van minder besturen.

Intenties van de gemeenten

1. We willen als gemeenten onze **bestuurskracht** kritisch tegen het licht houden en de eigen schaal, de verzelfstandigde entiteiten en de samenwerkingsverbanden evalueren.
2. We willen met een positieve ingesteldheid een **fusie** onderzoeken en aangaan met buurgemeenten als de bestuurskracht van de eigen gemeente te beperkt blijkt.

3. We willen als bestuurskrachtige gemeenten investeren in een **gebiedsgerichte samenwerking**, performante intergemeentelijke samenwerking en evolueren in de richting van regionale samenwerkingsverbanden.
4. We investeren samen met Vlinter in de oprichting van een 'steunpunt of kenniscentrum regionale samenwerking' waarbij we de krachten bundelen die bestaan op het terrein en leren uit de werking van het kenniscentrum stedenbeleid. Zo kunnen we het best gemeenten ondersteunen bij de groei naar een **governancemodel** voor een goede, transparante aansturing van de regionale samenwerkingsverbanden.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. We pleiten voor een **aangepaste fusiebonus**, die ook minder vanzelfsprekende, maar potentieel sterke fusies faciliteert en mogelijk maakt (bv. tussen een centrumstad en een kleine gemeente, tussen een rijkere en een armere gemeente, tussen drie gemeenten of meer, tussen gemeenten met en zonder schulden, enz.). De wetgever moet ook voor de faciliteitengemeenten een fusie mogelijk maken, zonder uitbreiding van de faciliteiten.
2. We vragen Vlaanderen (en partners) om samen met VVSG te voorzien in het 'steunpunt of kenniscentrum regionale samenwerking', in het bijzonder voor het onderdeel van het uitwerken van goede **governancemodellen en -praktijken** van samenwerking op intergemeentelijk niveau en voor de transitie naar de regio-schaal.
3. We gaan voor een regio-schaal met een **20-tal regiowerkingen**, waar we de vele samenwerkingsvormen op het 'tussenniveau' naar toe zien groeien. Dit wordt geen extra bestuursniveau, maar een beslissingsforum voor gebiedsgerichte materies (mobiliteit, ruimtelijke ordening, zorgvoorzieningen,...). Het gaat om regio's die aansluiten bij een sociaaleconomische realiteit in de streek. De gemeenten zijn aan zet om de regio's te bepalen. De gemeenten en provincies bekijken samen hoe ze in de regio's kunnen samenwerken. We gaan voor **regio's die zoveel mogelijk uit dezelfde gemeenten bestaan** voor de diverse regiorollen en regiothema's (oa. politiezones, hulpverleningszones, vervoersregio's, eerstelijnszones,...).
4. We vragen in de tussentijd **zo weinig mogelijk top-down opgelegde samenwerkingsverbanden**. Als het toch gebeurt, vragen we dat de centrale overheid minstens nagaat of integratie met bestaande samenwerkingsverbanden mogelijk is.
5. We gaan voor regio's waar wordt samen gewerkt aan een **eenvormigheid** van beleid: op de regioagenda's staan gemeentegrensoverschrijdende dossiers met een regionale impact. Deze dossiers worden steeds vanuit een globale gebiedsgerichte benadering bekeken.
6. We vragen **onderzoek naar vereveningsmechanismen**, die een goede regiowerking ondersteunen. Het gaat om een systeem dat de (financiële) lasten en baten van bepaalde projectontwikkelingen (bedrijventerreinen, woongebieden, ...) op streekniveau verdeelt onder de betrokken gemeenten. Het doel is de beste allocatie voor projecten toewijzen. Zo komen vandaag bijvoorbeeld bedrijventerreinen niet altijd op de beste locatie terecht. Er kan nagedacht worden over het verzamelen van middelen in een **regiofonds**, waarbij voor het aanpakken van geïntegreerde gebiedsprogramma's op regioniveau de middelen bij uitvoering met een goede billijke verdeelsleutel over de gemeenten worden verdeeld.
7. We vragen dat de Europese, federale en Vlaamse administraties vanuit de diverse **administraties** met een geïntegreerd aanbod naar de gemeenten en regio's stappen (bv. procedures en regelgeving die afgestemd zijn voor de verschillende beleidsmateries). Het moet ook gaan om een aanbod dat vertrekt **vanuit de realiteit en de noden van de regio's** en aansluit op de beleidsvisie die door de stakeholders in de betrokken regio werd ontwikkeld.
8. We vragen een duidelijke en verfijnde methodiek voor het **meten van bestuurskracht** (bestuurskrachtmonitor 2.0.). Deze methodiek vormt de hefboom naar een versterking van het lokale bestuursniveau.

STRATEGISCH DOSSIER 9 – Data en technologie als hefboom inzetten

Het inzetten van (open) data en technologie opent nieuwe perspectieven om beter grip te krijgen op maatschappelijke uitdagingen; interne performantie en efficiëntie; samenwerking met partners.

- Digitalisering als opportuniteit en noodzaak tegelijk
- Verruimen van de digitale dienstverlening (24/24 en 7/7), maar 'mensenwerk' houden waar het nodig is
- Aandacht voor de keerzijde van de digitalisering: data-beleid, privacy, digitale ongeletterdheid

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

We reiken de hand naar de centrale overheden om samen de schouders te zetten onder een **slimme regio Vlaanderen**, met een sterk smart city-ecosysteem met ruimte voor experiment, innovatie en samenwerking. Werken aan slimme gemeenten in een slimme regio kunnen we niet alleen. Het smart city-concept is er één bij uitstek van co-creatie met de verschillende overheden, de academische instellingen, de bedrijven, industrie en de burger (cf. Quadruple Helix). Lokale besturen erkennen het belang van het verruimen van de digitale dienstverlening (24/24 en 7/7). Hiervoor engageren lokale besturen zich tot:

1. **Investering in data en technologie:** lokale besturen beseffen dat ze bijkomend moeten investeren in data en technologie om tegemoet te komen aan de technologische uitdagingen van vandaag en morgen. Het besef leeft ook dat deze investeringen het best niet alleen gebeuren op niveau van een individueel bestuur, maar dat een significant deel ook wordt ingezet in enerzijds sterke samenwerkingsverbanden die generieke informatievoorzieningen kunnen uitwerken en gemeenschappelijke expertise kunnen opbouwen en anderzijds in generieke oplossingen vanuit de centrale overheden.
2. **Adoptie van standaarden en bouwstenen:** Lokale besturen engageren zich om de standaarden en bouwstenen van de centrale overheden te adopteren. Hierdoor willen ze de leveranciersafhankelijkheid verminderen of zelfs voorkomen.
3. **Digitale geletterdheid en aandacht voor het menselijke aspect:** Lokale besturen wensen bijkomende inspanningen te leveren om de digitale geletterdheid van hun burgers en medewerkers te bevorderen. Zonder slimme inwoners en medewerkers zijn er geen slimme gemeenten. Technologie is een middel, geen doel. Verdere automatisering van de dienstverlening kan ervoor zorgen dat de vrijgekomen tijd gespendeerd wordt aan meer gepersonaliseerde diensten voor wie het nodig heeft.
4. **Uitwerken van een doordachte datahuishouding:** Lokale besturen maken werk van een goede gegevenshuishouding met oog voor aspecten rond informatieveiligheid en privacy. Ze leggen daarnaast het principe van open data op aan hun leveranciers en passen deze zelf toe.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

De lokale besturen zijn de geprivilegieerde partner in het verbeteren van de dienstverlening aan burgers, bedrijven en organisaties en zijn onmisbaar bij de uitbouw van het interbestuurlijk e-government en de uitrol van de slimme regio Vlaanderen. Dit impliceert dat ze in al hun verscheidenheid als volwaardige partners van

de centrale overheden moeten betrokken worden en dat de centrale overheden de samenwerking tussen de lokale besturen onderling zoveel moet stimuleren of zelfs faciliteren.

1. Samenwerken aan een smart city-strategie

We pleiten voor een Vlaamse strategie als antwoord op een versnipperd smart city-landschap. Die strategie moet lopende gemeentelijke initiatieven en plannen verbinden, zorgen voor een betere coördinatie tussen de vele federale, Vlaamse en lokale initiatieven (Smart Flandersprogramma, City of Things, ...) en moet Vlaamse lokale besturen helpen een eigen visie over de 'slimme stad' te ontwikkelen en te realiseren. Uiteraard kan dit enkel mét maximale betrokkenheid van alle gemeenten (ruimer dan de centrumsteden) en rekening houdend met hun eigenheid. Daarnaast is het ook belangrijk de academische instellingen, de bedrijfswereld en de burger bij die strategie en uitrol te betrekken.

2. Experimenteeruimte en richtlijnen voor de slimme stad

We vragen experimenteeruimte. Proeftuinprojecten moeten de voorwaarden creëren waarin innoverende initiatieven kunnen bloeien in regelluwe zones. Een platform is nodig om kennis en resultaten van gemeentelijke experimenten te delen en het ontwikkelen van standaarden te bevorderen. Lokale besturen willen hiervoor méér regelluwe zones. Daarnaast kunnen een aantal principes en richtlijnen lokale bestuurders helpen om grip te krijgen op de verschillende mogelijkheden die technologie met zich meebrengt. Denk aan richtlijnen voor het aanbesteden van (slimme) verkeerslichten of sensoren. Enkele duidelijke richtlijnen kunnen valkuilen vermijden.

3. Samen werken aan een (Linked) opendata-strategie

We vragen samen met de lokale besturen te werken aan een (linked) opendata-strategie. Het 'Open Data charter' van Smart Flanders is een goede aanzet, maar over het algemeen gaan de ontwikkelingen rond Open Data te traag en worden datasets weinig gebruikt. We vragen daarom te investeren in vervolgttrajecten zoals Smart Flanders en LBLD (= Lokale Besluiten als Linked Open Data). Ook vragen we meer promotie rond hergebruik van deze datasets bij potentiële doelgroepen.

4. Overkoepelende ICT-strategie en meer slagkracht

We vragen een overkoepelende ICT-strategie en één minister verantwoordelijk voor het ICT-beleid dat zich richt naar burgers en lokale overheden. Lokale besturen ervaren de administraties van de Vlaamse en federale overheden nog steeds als zeer verkokerd en versnipperd. Te vaak hanteren entiteiten eigen systemen en principes waardoor interbestuurlijke gegevensuitwisseling voor de lokale besturen moeilijk beheersbaar wordt. Het Vlaams stuurorgaan ICT- en Informatiebeleid zet eerste positieve stappen, maar is nog te vrijblijvend. Bovendien is met dit orgaan de broodnodige afstemming met de federale overheid nog niet verzekerd. De hefboomen van het Agentschap Informatie Vlaanderen en van de FOD Beleid en Ondersteuning moeten sterker en dwingender worden.

5. Regels voor interbestuurlijke digitaliseringsprojecten

We vragen richtlijnen voor toekomstige interbestuurlijke digitaliseringsprojecten. Voorzie daarbij in de nodige verankering in wetgeving. Richtlijnen die stevig verankerd zijn in wetgeving zijn noodzakelijk om het mislukken van interbestuurlijke IT-projecten te voorkomen. Ook worden lokale besturen dan als volwaardige partners betrokken en krijgen ze voldoende organisatorische en technische ondersteuning.

6. Samen uitwerken van een goede generieke digitale infrastructuur: afspraken rond standaarden en uitwerken van bouwstenen en authentieke gegevensbronnen (FICHE 44)

We vragen dat de centrale overheden deze kerntaken opnemen: (1) het uitwerken van data- en uitwisselingsstandaarden; (2) het ontwikkelen van bouwstenen; (3) en het opbouwen van authentieke gegevensbronnen/basisregisters. We vragen bij de opbouw voldoende rekening te houden met de behoeften van de lokale besturen. Dat kan door hen van bij de start te betrekken. De VVSG wil dan, samen met haar partnerorganisaties, een actieve rol opnemen in het uitdragen en de invoering van deze standaarden. Het werken met standaarden en bouwstenen zoals MAGDA draagt ertoe bij dat de lokale besturen niet met leveranciersafhankelijke technologie moeten werken (*vendor lock-in*).

7. Kant-en-klare IT-oplossingen voor lokale besturen

We vragen dat de lokale besturen kunnen beschikken over kant-en-klare IT-oplossingen, die voortbouwen op de generieke digitale infrastructuur (zie punt 6). Het gaat dan om zowel hardware- als softwarediensten. Nu moeten lokale besturen noodgedwongen zelf digitale tools uitwerken. Beter wordt er 1 applicatie en platform gemaakt voor en door alle gemeenten. Denk hierbij aan telkens één generieke oplossing voor de omgevingsvergunning, de Beleids- en Beheerscyclus (BBC), Rijksregister, Akten burgerlijke stand, ... We vragen dat ervaringen rond de lokale projecten worden gedeeld, en dat de Vlaamse overheid en lokale besturen de generieke diensten in co-creatie uitwerken en toepassen. We vragen om samen met de lokale besturen een gedragen co-financieringsmodel uit te werken. Door de generieke IT-diensten gedeeld te ontwikkelen en aan te bieden kunnen besturen zich concentreren op het strategische aspect van data en technologie i.p.v. het operationele. Het opent ook extra mogelijkheden voor gebruik door de burgers en voor uitwisseling van data tussen gemeenten.

8. Administratieve vereenvoudiging

We vragen een vereenvoudiging van de interbestuurlijke processen, in lijn met de Europese e-government principes als 'once only', 'interoperability by default', 'digital-by-default', ... Ook zit er veel potentieel in nieuwe technologieën als linked data, blockchain en artificiële intelligentie. Op federaal niveau zijn al eerste positieve stappen gezet met o.a. het strafregister en de akten van burgerlijke stand, maar er is nog veel winst te boeken. Lokale besturen treden nog vaak op als fysiek loket van een centrale overheid (bv. uitreiken van rijbewijzen, opvolgen van de poliovaccinatie, ...). We vragen te bekijken of een digitalisering van bepaalde diensten de rol van lokale besturen kan beperken tot hooguit nog het begeleiden van mensen die digitaal niet zo vaardig zijn.

9. Datageletterdheid en inclusieve dienstverlening

We vragen lokale besturen te helpen alle inwoners, zeker de meest kwetsbare, te laten deelnemen aan de digitale maatschappij. Er zijn maatregelen nodig om de digitale geletterdheid en mediawijsheid te bevorderen. Dienstverlening moet zo inclusief en gebruiksvriendelijk mogelijk ontworpen worden.

10. Privacy en informatieveiligheid

We vragen te werken aan collectieve oplossingen en heldere richtlijnen en initiatieven zoals het Burgerprofiel, MAGDA en Digitaal Archief Vlaanderen (DAV). Maak ook de Vlaamse datacenters vlot toegankelijk voor lokale besturen. Stem daarnaast voldoende af tussen de verschillende overheidsniveaus en zorg voor meer eenduidigheid voor de lokale besturen op vlak van de toezichhoudende autoriteit, toegangs- en gebruikersbeheer en dienstenintegrator.

11. Ondersteuningsprogramma lokale besturen

We vragen dat de federale en de Vlaamse overheid een versnelling creëert in de digitale maturiteit bij alle lokale besturen. We vragen een specifiek ondersteuningsprogramma voor alle lokale besturen. De samenwerking tussen VLAIO en de VVSG m.b.t. het brede lokale economische leven vormt een mooi voorbeeld. Enkel met een gezamenlijke netwerk-aanpak en een duidelijke strategische sturing, vanuit de VVSG en Vlaanderen, kan de adoptie van nieuwe initiatieven en afspraken rond e-government en slimme technologie lukken.

16 SAMENVATTING OMGEVINGSANALYSE – versie november 2022

Hieronder een samenvatting van de gegevens uit de omgevingsanalyse:

- profiel van de inwoners en van de stad (met pluspunten in groen en werk-/aandachtspunten in rood – werk-/aandachtspunten zijn zaken waar we als stad iets kunnen mee doen, op inzetten of eventueel impact op hebben)
- profiel van onze eigen organisatie (met pluspunten in groen en werk-/aandachtspunten in rood – hier hebben we zeker zelf impact op)
- op het einde vermelden we een overzicht van vele Vlaamse / internationale trends en zetten daar indien mogelijk de Eeklose situatie bij (in cursief).

Deze samenvatting is o.m. op basis van de SWOT van de eigen diensten van begin 2019 (en moet dus met enige nuance genoemd worden) en een interview met de leden van het managementteam van begin 2019. De SWOT doen we opnieuw begin 2023, daarnaast voegden we elementen uit de organisatiebrede zelfevaluatie toe.

Als we verwijzen naar een cluster dan kan dit verschillende groepen van steden/gemeenten betekenen: Belfiuscluster (zo benoemd), of een cluster van goed uitgeruste gemeenten of gemeenten van gelijkaardige grootte (zie bijlage).

16.1 Demografie

16.1.1 Profiel Eeklonaren

Het aandeel 67-plussers in Eeklo gaat van 20,7% in 2020 naar 24,3% in 2035; het aandeel jongeren blijft stabiel.

Afhankelijkheidsratio (senioren + jongeren t.o.v. actieven) = hoog: 75,5 in 2022.

Eeklo telt veel kleine gezinnen, 37,6% bestaat in 2022 uit 1 persoon (tegen 2030 = 40,5%); tegen 2030 bestaat een Eekloos gezin gemiddeld uit 2,07 leden (= veel kleiner dan het Vlaams gemiddelde).

In Eeklo is in 2022 22,7% van de gezinnen met minderjarige kinderen een alleenstaande ouder.

Er zijn veel verhuisbewegingen binnen Eeklo.

21% van de respondenten van de gemeentemonitor woonde maximum 5 jaar in Eeklo; 73% woonde er meer dan 10 jaar. De nieuwkomers in 2022 in Eeklo zien er als volgt uit:

- tussen 1 oktober 2021 en 31 maart 2022 zijn in totaal 825 personen Eeklo binnengekomen. 523 personen zijn binnen Oost-Vlaanderen verhuisd. 95 EU-burgers hebben een eerste inschrijving in België gevraagd. De grootste groepen onder hen zijn:
 - o Roemenen (35)
 - o Bulgaren (17)
 - o Nederlanders (12)
 - o Polen (11).
- onder de aankomsten zijn er 146 alleenstaanden
- daarnaast zijn er 144 gezinnen die uit meer dan 1 persoon bestaan die verhuisden naar Eeklo. De helft ervan bestaat uit 2 personen, 28% van de gezinnen uit 3 personen. 28 personen werden in gemeenschappen ingeschreven (rusthuizen of beschut wonen).

Er zijn grote verschillen tussen de Eeklose buurten in demografische samenstelling.

16.2 Onderwijs

16.2.1 Profiel stad

Pluspunten:

- veel instroom van leerlingen uit omgeving: aantrekkingskracht van secundair onderwijs is groot (9de plaats in Vlaanderen)

- groot scholenaanbod: alle netten, veel richtingen, buitengewoon lager onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs
- heel grote tevredenheid over scholen (92%)

Werk-/aandachtspunten:

- hoog percentage schoolse vertraging in 2021 in lager (19,1%) en secundair onderwijs (is voor ASO en TSO hoger dan Belfiuscluster)
- veel vroegtijdig schoolverlaters bij Eeklose leerlingen middelbaar onderwijs.

16.2.2 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *samenwerking stad-scholen op allerlei vlakken (overleg, projecten)*
- *vormingsaanbod en preventieve jongereninformatie naar de diverse graden vanuit de jeugddienst*
- *samenwerking rond jongeren en tewerkstelling via Aanloopfase*
- *Kunstacademie met 3 richtingen, een inclusieve werking, veel leerlingen*
- *projecten rond schoolse vertraging / schooluitval via OCMW-De Kring-jeugddienst (Brugfiguur, Het Jonge Kind, Katrol,...)*
- *convenanten met diverse organisaties rond schoolse vertraging / schooluitval: De Kring, Apart, De Plek...*
- *project PIT! voor jongeren in het basisonderwijs*
- *eerste luik van renovatie KA! is achter de rug in najaar 2021*
- *nieuwe website voor KA! sedert 22 maart 2021*

Werk-/aandachtspunten:

- *tweede deel renovatie gebouw KA is in voorbereiding*
- *werking rond schooluitval wordt veel uitbesteed*
- *vraag van scholen voor vorming door jeugddienst is groter dan het mogelijke aanbod (tijdsinvestering) / geen mogelijkheden door corona in 2020/2021*
- *nog te weinig afstemming tussen tewerkstellingsprojecten van de stad en het OCMW*
- *nog niet altijd voldoende samenwerking tussen Kunstacademie, bib en CC. Hieraan wordt meer gewerkt via acties rond Brede school en het nieuwe decreet Buitenschoolse Opvang / Buitenschoolse Activiteiten.*

16.3 Mobiliteit

16.3.1 Profiel Eeklonaren

Er is hinder van snelle rijders en sluiptverkeer.

51% van de Eeklonaren vindt dat kinderen zich niet veilig en zelfstandig in Eeklo kunnen bewegen (dit is verbeterd sedert 2017 – was toen 57%).

25% van de 15-16-jarigen die naar College Ten Doorn naar school gaan vindt het onveilig in de schoolbuurt, 10% zelfs zeer onveilig. In de andere schoolbuurten speelt dit minder (bevraging 2018).

Bijna 50% van de 15-16-jarigen voelt zich veilig tot zeer veilig in het Eeklose verkeer (in het Meetjesland is dit 62%). Er zijn vooral problemen met de (staat van de) fietspaden en de oversteekbaarheid van de N9. (bevraging 2018).

Veel stappers/trappers voor woon-werk/schoolverkeer en in vrije tijd in vergelijking met Vlaams Gewest/cluster.

Eeklo telt 478 auto's per 1.000 inwoners; dit is lager dan het Vlaamse Gewest, de cluster en de buurgemeenten.

16.3.2 Profiel stad

Pluspunten:

- aanwezigheid van fietsstraten
- tevredenheid over openbaar vervoer is hoog

- aantal elektrische laadpalen (20,4 per 10.000 inwoners) is hoger dan het Vlaamse Gewest en Belfiuscluster

Werk-/aandachtspunten:

- moeilijke oversteekbaarheid N9
- Zuidmoerstraat voelt onveilig aan voor de jeugd
- Brugsesteenweg / Vrombautstraat zijn gevaarlijke toegangswegen voor scholieren
- tevredenheid over fietsveiligheid is verslecht (en scoort ook laag)
- lage scores op tevredenheid over staat van voet- en fietspaden (lager dan cluster)
- grote verschillen in tevredenheid inzake mobiliteit tussen buurten

16.3.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- deelfietsen / deelauto's
- een elektrische deelwagen op de Zuidkaaisite
- Fietspunt
- opstart fietslease met Veneco in 2023
- fietsvergoeding personeel
- mobiliteitsplan = leidraad voor komende jaren (R43, N9, ...)
- uitwerking zones 30 op het volledige grondgebied
- fietsstraten
- fietspaden oude spoorwegbeddingen
- schoolstraat
- gladheidsbestrijdingsplan
- goede samenwerking met scholen i.v.m. mobiliteit
- goede samenwerking met AWV, De Lijn, politie, provincie, eigen diensten, ...
- dossier R43 vordert
- gemiddelde tevredenheid over aantal fietsenstallingen in Eeklo
- bevragingen van buurten bij trajecten rond ontharding
- uitgevoerde corona-impactmonitor in mei 2021 met insteken rond mobiliteit
- goede software voor inname openbaar domein, hierdoor kunnen we dit beter opvolgen

Werk-/aandachtspunten:

- *onderhoud fietspaden / trottoirs (hier zullen we op inzetten als we subsidie krijgen van het Kopenhagenplan)*
- *permanentie dienst Mobiliteit en Openbare Werken nog verder uit te bouwen*
- *als deel van Vervoerregio Gent moeten we de belangen van Eeklo bewaren*
- *uitrol decreet basisbereikbaarheid is nog niet concreet*
- *communicatie tussen uitvoerende diensten is nog niet altijd optimaal*
- *link tussen mobiliteit, omgeving, wonen is beter, maar er is blijvende aandacht nodig*
- *te weinig aandacht voor communicatie naar specifieke doelgroepen i.v.m. wegeaanleg (anderstaligen, ...); uitbouw van een taalbeleid kan hierin verandering brengen*
- *laad-/loszones niet ok in gebruik*
- *uitvoering van opdrachten is niet altijd haalbaar – prioriteiten stellen is noodzakelijk*
- *de Eeklose fietsinfrastructuur verbeteren (onderhoud, verlichting, veiliger netwerk) - hier zullen we op inzetten als we subsidie krijgen van het Kopenhagenplan*
- *autonome verplaatsing door jongeren stimuleren.*

16.4 Wonen

16.4.1 Profiel Eeklonaren /stad

Meer dan 52% van de eengezinswoningen is gesloten bebouwing; 23,1% van alle woongelegenheden zijn appartementen (hoge scores), met grote verschillen tussen de buurten.

Eeklo telt een groot aandeel kleine woningen, maar is wel betaalbaar.

8,7% van de Eeklose woningen is een sociale huurwoning ; 7,8% van de Eeklose gezinnen staat op een wachtlijst voor een sociale woning (deze wachtlijst blijft toenemen).

40,2% van de Eeklose gezinnen huurt zijn woning, dit is een hoog aandeel (grote verschillen tussen de Eeklose buurten).

94% van de Eeklose gezinnen heeft volgens de bevraging isolerend glas in de woning; 88% heeft dakisolatie; 69% heeft een energiezuinige verwarmingsketel. Deze cijfers zijn tussen de gemeentemonitor 2017 en 2020 fors gestegen.

De Eeklose gezinnen hebben een laag elektriciteitsverbruik.

1,68% van de Eeklose gezinnen heeft een budgetmeter voor elektriciteit.

De meeste woningen in Eeklo hebben een goede mobiscore omwille van de goede bereikbaarheid van onderwijs, zorg, openbaar vervoer,...

74% van de Eeklonaren is tevreden over zijn buurt (= lage score). In vergelijking met andere Vlaamse steden/gemeenten zijn Eeklonaren niet zo tevreden over hun stad (= 62% - in het Vlaamse Gewest zijn er weinig steden die zo laag scoren).

Amper 47% is fier op zijn/haar stad (dit is een procent gestegen sedert 2017 – is op 6 na laagste score in het Vlaamse Gewest).

64% is tevreden over het zicht op groen (= een lage score); 49% vindt dat de straten/trottoirs er net bij liggen (deze beide scores liggen lager dan in 2017). Hier zien we aanzienlijke verschillen tussen de buurten.

18,3% van de Eeklose gezinnen heeft in 2022 een installatie van zonnepanelen < 10KW in de woning (dit stijgt maar is nog altijd lager dan buurgemeenten, cluster, Vlaams Gewest).

16.4.2 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *inzetten op woonkwaliteit: ongeschiktheid/onbewoonbaarheid, conformiteitsattesten*
- *hoge score uitgereikte conformiteitsattesten*
- *eigen gemeentelijke premies*
- *samenwerking met Woonwijzer Meetjesland*
- *goed voorbeeld geven aan burgers inzake duurzaamheid bij bouw en renovatie*

Werk-/aandachtspunten:

- *lokaal woonoverleg*
- *premies hebben weinig effect; ze zijn ook niet substantieel – een deel van het budget werd doorgeschoven naar het burgerbudget met aandacht voor klimaatrobustheid*
- *kennis woonadvies zit veel extern – Woonwijzer ging over in Veneco, we nemen dit een stuk meer in eigen handen*

16.5 Milieu-Natuur-Energie

16.5.1 Profiel Eeklonaren

Er wordt veel binnengebracht bij de Kringloopwinkel.

Eeklose gezinnen hebben een lage warmtevraag (kleine woning / appartement, gesloten bebouwing) en zorgen voor steeds minder CO₂-emissie via verwarming.

Eeklonaren verbruiken minder elektriciteit dan in andere gemeenten; er is ook minder verbruik van fossiele brandstoffen.

Er wordt weinig gebruik gemaakt van zonne-energie door de Eeklonaren in vergelijking met andere gemeenten/steden.

Het aantal kg restafval per inwoner ligt nog altijd hoog in Eeklo (160 kg in 2021, streefdoel is 141), maar we zien wel een aanzienlijke daling t.g.v. de GFT-ophaling.

86% van de Eeklonaren gaat zeker minstens 1 x per jaar naar een bos of park in de stad (is gedaald van 92% in 2017).

Hoog draagvlak voor windmolens in Eeklo.

16.5.2 Profiel stad

Pluspunten:

- hoge rioleringsgraad (96,9% = % van degene die kunnen aangesloten worden op riolering zijn aangesloten)
- hoge zuiveringsgraad (96,9% = aandeel inwoners dat is aangesloten op een waterzuiveringsinstallatie)
- Fair-tradestad
- goed hergebruikpercentage in Kringloopwinkel (61%)
- nabijheid van stadsbos, -groen en -deelgroen
- grote nabijheid van buurt-, wijk- en woongroen
- pionier van windenergie
- energiegebruik is lager dan buurgemeenten
- Het Leen, Heldenpark, stadsbos, ...
- verledingsgraad openbare verlichting in 2021 is 21,1% (hoger dan de cluster en lager dan het Vlaamse Gewest)
- verdrievoudiging van groene stroom in Eeklo door toename windturbines tussen 2018 en 2020
- totaal cijfer CO₂ daalt tussen 2011 en 2020 met 17,1%
- tevredenheid over groen in de buurt (74%)
- gemiddelde tevredenheid over huisvuilvoorzieningen

Werk-/aandachtspunten:

- bereikbaarheid van wijkgroen (tot 10ha) daalt tussen 2013 en 2016
- weinig stadsbos, -groen en -deelgroen aanwezig
- weinig buurt-, wijk- en woongroen aanwezig
- er is nog veel dakoppervlak voorhanden om zonnepanelen te plaatsen; hier wordt vanaf 2021 aan gewerkt met het zonnedelenproject. Score 2020 = 4,8% (= gestegen maar te weinig)
- veel zwerfafval
- aanvoer van minder kwalitatief materiaal naar de Kringloopwinkel
- stijging van de CO₂-emissie in verkeer

16.5.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- voorbeeldfunctie: zonne-energie, zonnedelen, WKK, korte keten
- klimaatactieplan, klimaatadaptatieplan
- burgemeestersconvenant
- Lokaal Energie- en Klimaatpact
- uitgeschreven voedselstrategie
- samenwerkingen Kringloopwinkel, RLM, IVM, ...
- elektrische laadpalen
- volkstuintjes
- onthardingsprojecten
- warmtenet
- geboortebos
- boscompensatie
- EekloNET
- Mooimakersproject
- gemeenschapswachten
- handavingsambtenaar
- Lange Moeiakker
- Heldenpark
- stadsbos
- premies hemelwater en afkoppeling
- fietsvergoeding voor personeel en opstart fietslease
- uitgebreide werking Lokaal Mondiaal

- *emissiearm eigen wagenpark: sinds 2012 investeert de stad in een milieuvriendelijker wagenpark. Aanvankelijk zetten we in op CNG, maar de jongste jaren zijn zo goed als alle nieuwe voertuigen elektrisch.*
- *Voor de dienst Omgeving werd al veel op afspraak gewerkt, sedert corona is alles op afspraak: dossiers en gesprekken kunnen beter en gericht worden voorbereid en afgewerkt.*

Werk-/aandachtspunten:

- *samenhang met andere diensten kan nog sterker: woonbeleid, vrije tijd, ...*
- *te weinig linken tussen ruimte, milieu, klimaat, mobiliteit*
- *veel administratieve taken naar lokaal bestuur*
- *bepaalde uitbetaling van premies komt voornamelijk omdat heel wat inwoners al energiebesparende maatregelen hebben gedaan, maar anderzijds (en veel belangrijker) dat het subsidiebedrag geen 'incentive' vormt om de investering te doen...*
- *hoogimpactscenario's inzake klimaat leren ons het volgende:*
 - *nu 170 droogtedagen, dit gaat naar 232 in 2100*
 - *nu 811 mm neerslag per jaar, dit gaat naar 1.023 in 2100*
 - *nu 3,3 zware neerslagdagen per jaar, dit gaat naar bijna 15 dagen in 2100*
 - *nu gemiddelde zomertemperatuur van 16,8°C, dit gaat naar 24,9°C in 2100*
 - *nu 2,3 dagen boven de 30°C, dit gaat naar 30,1 dagen in 2100*
 - *nu 4,2 hittegolfdagen, dit gaat naar 48 dagen in 2100*

16.6 Ruimte & Infrastructuur

16.6.1 Profiel stad

De stad heeft een heel hoge bevolkingsdichtheid (715 inwoners per km²). De kern is nog dichter bevolkt: Eeklo Centrum telt meer dan 7.000 inw per km².

De bebouwingsgraad in Eeklo is in 2021 34,1%; daarvan is 64,3% voor wonen, 22,7% voor ondernemen en 10,4% voor recreatie.

Van het onbebouwde deel is 6,3% bos/boomgaard en 85,6% akker- en grasland. Het aantal landbouwbedrijven is sedert 1997 met meer dan 50% gedaald.

Pluspunten:

- efficiënt ruimtegebruik

Werk-/aandachtspunten:

- *risico op samenlevingsproblemen door heel hoge bevolkingsdichtheid*
- *bodemafdicthting van 19% en een ruimtebeslag van 39% (het ruimtebeslag blijft geleidelijk aan toenemen)*

16.6.2 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *Hartwijk als ecowijk en deel van de water-, groen- en fietsas*
- *klimaatactieplan, klimaatadaptatieplan*
- *burgemeestersconvenant*
- *Lokaal Energie- en Klimaatpact*
- *volkstuintjes*
- *handhavingsambtenaar*
- *gemeenschapswachten*
- *beeldkwaliteitsplan*
- *ontharding bepaalde zones*
- *warmtenet*
- *boscompensatie*
- *nadenken over ruimtelijke invulling via RUP's*
- *ontvoogde stad*
- *geïntegreerde aanpak stedenbouw en stadsontwikkeling*
- *korte antwoordtermijn*
- *voor de dienst Omgeving werd al veel op afspraak gewerkt, sedert corona is alles op afspraak: dossiers en gesprekken kunnen beter en gericht worden voorbereid en afgewerkt.*

Werk-/aandachtspunten:

- *samenhang met wonen, vrijetijd, ... kan nog sterker*
- *te weinig linken tussen ruimte, milieu, klimaat, mobiliteit*
- *veel taken bij lokale besturen*
- *langetermijnvisie formuleren voor de publieke ruimte (speelruimte, hangplekken, groene ruimte, ...)*

16.7 Armoede & Welzijn**16.7.1 Profiel Eeklonaren**

10,9% van de Eeklose kinderen woont in een gezin met lage werkintensiteit; 11,6% van de Eeklonaren woont in een gezin met lage werkintensiteit (volwassen leden van het gezin krijgen een score tussen 0 (niemand werkt) tot 1 (alle leden werken voltijds) - < 0,2 is een lage werkintensiteit).

23,4% van de Eeklose kinderen wordt geboren in kansarmoede (cijfer 2021 = zeer hoog, maar voor het eerst in jaren gedaald).

Een Eekloonaar heeft gemiddeld een lager inkomen dan een Vlaming of een inwoner van de cluster of de buurgemeenten. Het aandeel aangiften onder de kritische armoedegrens is 15,9% voor individuele en 5,7% voor gemeenschappelijke aangiften. Deze cijfers worden beter omdat het gemiddeld inkomen stijgt, maar de armoedegrens gelijk blijft.

Bijna 17% van de Eeklose volwassenen heeft een verhoogde tegemoetkoming.

8,1% van de inwoners tussen 18 en 65 jaar is werkloos in 2021; bij de min-25-jarigen ligt dit op 14,7%. Eeklo telt veel niet-toeleidbaren tot de arbeidsmarkt.

Eeklo telt 0,88 leefloners.

19,8 % van de inwoners van Eeklo zijn van niet-Belgische herkomst. Het grootste deel van de niet-Belgen komt uit Oost-Europa. Het aantal inwoners van niet-Belgische herkomst is tussen 1990 en 2022 met 947% gestegen.

Inwoners van andere nationaliteiten hebben grotere kans op: lager inkomen, leefloon, lage werkintensiteit (dit zijn allemaal armoede-indicatoren).

Eeklo scoort -11 op de lokale armoedebarmometer.

16.7.2 Profiel eigen organisatie**Pluspunten:**

- *welzijns-campus Zuidkaai*
- *Sociaal Huis is verhuisd naar de Zuidkaai*
- *opbellen alle 80-jarigen tijdens COVID-periode*
- *uitgebouwde sociale dienst*
- *arbeidsbegeleidingstrajecten*
- *samenwerking met Wijkcentrum De Kring*
- *samenwerkingen met veel welzijnsorganisaties*
- *noodwoningen*
- *regierol sociale economie via Welzijnsband Meetjesland*
- *Geïntegreerd Breed Onthaal in uitbouw*
- *UiTPAS met kansentarief*
- *inclusief vrijetijdsbeleid*
- *ambtenaar diversiteit, integratie, gezondheid*
- *inkanteling stad-OCMW*
- *brugfiguur, katrolfiguur, ...*
- *projecten en impulsmiddelen lokaal sociaal beleid*
- *outreachinge aanpak voor het Jonge kind, Huis van het Kind, vluchtelingen, ...*
- *netwerk met diverse organisaties*
- *uitgewerkt taalbeleid*

- *projectsubsidie voor taalstimulerende activiteiten*
- *proeftuin voor 4de pijler inburgering*
- *project De Plek opgestart in 2021*
- *ambulante drughulpverlening in Eeklo*
- *uitgevoerde corona-impactmonitor in mei 2021 met insteken rond welzijn*
- *inzetten op Plan Samenleven*
- *opmaak van een gezinsarmoedebestrijdingsplan*

Werk-/aandachtspunten:

- *veel projectmatig werken (afhankelijk van subsidies)*
- *noord-zuidthema's zijn te weinig zichtbaar, te weinig samenwerking met scholen, jeugd, ...*
- *lokale besturen hebben eigenlijk weinig hefboomen om substantieel iets aan armoede te doen*
- *Wijkcentrum De Kring stelt soms ontoegankelijke hulpverlening vast (avond, weekend, ...)*
- *gegevensdeling met externe partners loopt soms moeilijk*
- *toegankelijkheid van dienstverlening kent drempels*
- *versnippering van het welzijnslandschap*
- *versnippering in soorten aanvullende steun*
- *aandacht geven aan buurtverschillen inzake sociale woningbouw, alleenstaanden, ...*

16.8 Zorg & Gezondheid

16.8.1 Profiel Eeklonaren

75% is tevreden over de opvang van baby's en peuters in Eeklo (= goede score – beter dan cluster, maar komt van 81% in 2017).

78% van de inwoners is tevreden over de ouderenzorg (komt overeen met de cluster).

Eeklo vertoont slechte luchtkwaliteit op en rond de N9.

Eeklonaren zijn niet zo goed bezig inzake gezondheidspreventie: lagere cijfers voor kankerscreenings en tandartsbezoek dan Vlaams gemiddelde (= vaak gelinkt aan armoede). 6% van de Eeklonaren heeft een vorm van diabetes (= nogal hoog); bijna 17% heeft een chronische aandoening (= hoog).

94% van de Eeklonaren is tevreden over de Eeklose gezondheidsvoorzieningen (= heel hoog en blijft nog stijgen).

50% van de Eeklose 75-plussers woont alleen; **1 op 5 ziet niet wekelijks iemand.**

1 op 2 doet geen activiteiten in LDC, CC, bib, 20% rijdt nog vaak met de fiets; 14% gaat te voet.

16.8.2 Profiel stad

Pluspunten:

- *veel gezondheidsvoorzieningen aanwezig in Eeklo: ziekenhuizen, organisaties, ...*
- *hartveilige gemeente*
- *dementievriendelijke gemeente*
- *groot aanbod voor ouderen: activiteiten, zorg, ...*
- *4,06 uur gezinszorg per inwoner per jaar in 2020 (= zeer hoog in vergelijking met Vlaanderen)*
- *aantal plaatsen residentiële ouderenzorg is hoog (10,3 per 100 inwoners van 65 jaar of ouder = hoger dan het Vlaamse Gewest en de Belfiuscluster).*

16.8.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *5 BKO-locaties*
- *grote bezetting BKO*
- *sociaal tarief BKO*
- *groot aanbod aan opvang/activiteiten voor 3- tot 12-jarigen*
- *BKO-locaties zijn gelinkt aan basisscholen (en dichtbij)*
- *grote tevredenheid over BKO bij gebruikers (2018)*
- *aandacht voor buitenruimte en veiligheid bij BKO*
- *duidelijke regels in de BKO's*

- aandacht voor vorming en gezonde voeding in BKO
- samenwerking BKO met jeugddienst, sportdienst, KA, ... (zeker in niet-coronatijd)
- lokaal overleg kinderopvang
- inclusieve kinderopvang
- inzet vrijwilligerswerk en wijkwerk in BKO's
- innovatief werken in BKO's
- tevredenheidsmetingen BKO
- ouderraad, samenwerking met ouders in BKO
- kinderopvang telt in de strijd tegen kinderarmoede
- tweeverdieners komen naar de stad omwille van het opvangaanbod
- jeugdwelzijnsoverleg
- veel uren gezinszorg door OCMW
- eigen gezins- en thuiszorg
- heel grote tevredenheid over dienst gezinszorg en aanvullende thuiszorg bij gebruikers (2015)
- LDC: uitgebreide werking waaronder Vervoer op Maat, restaurant, activiteiten, boodschappenhulp, samenwerkingen, UiTPAS
- participatietrajecten in Zonneheem met bezoekers en bewoners
- actieplan voor LDC Zonneheem in 2020
- veel vrijwilligers bij LDC Zonneheem
- hartveilige gemeente (AED-toestellen in straatbeeld)
- dementievriendelijke gemeente
- acties gezonde gemeente
- kwaliteitsplanning dienst thuiszorg
- Goedemorgentelefoon
- uitdaging nieuw decreet voor buitenschoolse opvang en buitenschoolse activiteiten
- uitdaging nieuw decreet betreffende de thuiszorg: opmaak buurtanalyses, werken aan beter bereik van kwetsbaren, ...
- uitgevoerde corona-impactmonitor in mei 2021 met insteken rond seniorenwerking
- opstart traject Zorgzame Buurten
- uitwerken buurtanalyse voor lokaal dienstencentrum

Werk-/aandachtspunten:

- beperkt aanbod BKO tieners
- 45% ouders vinden moeilijk betaalbaar alternatief voor BKO
- toenemende zorgvraag bij kinderen (complexiteit van gezinssituaties, gedifferentieerde achtergrond bij kinderen...)
- veel personeelsverloop want ondankbare uren in job (BKO)
- veel investeren in aanwervingsprocedures en inwerking nieuw personeel BKO
- schoonmaken BKO gebeurt door begeleiders
- te weinig kindvrije uren van BKO-personeel beknot creativiteit
- inspelen op veel opvoedingsvragen in BKO is moeilijk
- te weinig gedeeld gebruik van ruimtes bij BKO
- blijven inzetten om vrijwilligers in LDC te houden
- te weinig inzet op zorgaanbod in LDC

16.9 Financiën

16.9.1 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- totale uitgave per inwoner < Belfiuscluster
- autofinancieringsmarge = ok
- gecumuleerd budgettair resultaat = ok
- waarde van 100 opcentiemen onroerende voorheffing > buurgemeenten maar < dan Belfiuscluster
- € 600,58 schuld per inwoner = veel lager dan Belfiuscluster en buurgemeenten
- 49% afhankelijk van belastingen/retributies in 2020 (lager dan Belfiuscluster, Vlaams Gewest en buurgemeenten)

Werk-/aandachtspunten:

- *totale ontvangst per inwoner < Belfiuscluster*
- *waarde 1% APB < Belfiuscluster / buurgemeenten*
- *objectief belastingvermogen is laag in vergelijking met het Vlaamse Gewest en Belfiuscluster*
- *toelage Politiezone € 149 /inw = zeer hoog, maar wel hoge dienstverlening*

16.10 Personeel**16.10.1 Profiel eigen organisatie***Pluspunten:*

- *objectieve aanwervingsprocedure*
- *onthaalbeleid*
- *aanwezigheidsbeleid*
- *interview leidinggevenden*
- *interne mobiliteit*
- *nieuwe feedbackcyclus vanaf eind 2020*
- *inschakelen selectiebureau voor selectieprocedures*
- *invoeren structureel telewerk (max. 2/5) voor betere werk-privé-balans*

Werk-/aandachtspunten:

- *we stellen te weinig vragen bij invulling na uitstroom*
- *praktisch onthaal*
- *30% is +50 jaar*
- *48,8% van exploitatiekost = personeelskost (iets lager dan Belfiuscluster en buurgemeenten), wel hoog*

16.11 Gebouwen**16.11.1 Profiel eigen organisatie***Pluspunten:*

- *we doen meer aan onderhoud dan vroeger*
- *gerichte verkoop van patrimonium*
- *opvolging / meten energie*
- *subsidie voor renovatie stadhuis is rond (november 2021)*

Werk-/aandachtspunten:

- *heel veel gebouwen en terreinen in eigendom*
- *onderhoudskosten lopen op*
- *energiekosten onder controle houden wordt een moeilijke oefening*
- *hoge veiligheidskost: brandveiligheid, inbraakbeveiliging, ...*

16.12 Vrije tijd**16.12.1 Profiel Eeklonaren**

70% van de Eeklonaren doet minstens 1 x per maand aan sport.

85% is zeer tevreden over de sportvoorzieningen (is gestegen van 81%); hoger dan het Vlaamse Gewest en cluster

66% is tevreden over de cultuurvoorzieningen in Eeklo; 84% is tevreden over de bibvoorzieningen in Eeklo. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met het Vlaamse Gewest en de cluster.

52% van de Eeklonaren vindt dat er voldoende plekken zijn voor jongeren (gestegen van 49%); 55% is tevreden over voorzieningen voor kinderen (zijn niet zo hoge scores).

Profiel jonge Eeklonaren (Jong Geweld/Meetjesman – 15-16 jarigen – bevraging 2018)

- de cluster van sportvoorzieningen aan het Sportpark vinden ze niet zo aangenaam – liever gespreid en nabij
- *het sportaanbod in de stad is uitstekend; de sportinfrastructuur is over het algemeen ok, behalve het huidig skatepark*
- *het nieuwe zwembad is saai*
- Het Leen, voetbalterrein aan Sportpark zijn leuk voor sport
- 45% zit in sportclub – 41% van de jongeren in Eeklose sportclubs is van Eeklo
- *er zijn te weinig hangplekken (amper de helft is tevreden): het Herbakkersplein is leuk, maar ze worden er weggekeken*
- Markt, Krüger, park, jachthaven, Kubiek zijn leuke locaties
- *het is soms saai om op straat rond te hangen*
- *jongeren willen overdekte plekken en groen in het centrum*
- *15% van de 15-16-jarige Eeklonaren zitten in een jeugdbeweging (= 30% in Meetjesland)*
- 65% van de jonge Eeklonaren beoefent een hobby buitenshuis (in Meetjesland 3 op 4)
- 70% van de Eeklose 15-16-jarigen is vooral thuis (of bij vrienden thuis) te vinden in hun vrije tijd; ze spenderen veel tijd op sociale media
- *35% komt in het jeugdhuis; 49% heeft geen interesse of kent het zelfs niet; 16% weet niet dat er een is.*
- *Jongeren vinden dat er meer evenementen mogen zijn in Eeklo (misschien bereiken de bestaande evenementen de jongeren niet)*
- *34% van de jongeren is trots op Eeklo (Meetjeslands gemiddelde is 54%). Ze vinden dat er te veel over marginaliteit gesproken wordt*
- *Eeklose jongeren vinden het aanbod aan clubs /activiteiten, centrale plekken, sociaal weefsel en zelfstandigheid voor jongeren positieve elementen*
- *Eeklose jongeren vinden leegstand, criminaliteit en het slecht imago negatieve elementen*
- *Amper 30% van de 15-16-jarigen wil op hun 30ste nog of opnieuw in Eeklo wonen: veel Eeklose jongeren vinden Eeklo saai ; Eeklo vinden ze niet mooi om te wonen (terwijl jongeren uit de omgeving wel naar Eeklo willen komen wonen)*

Uit het onderzoek van Uit de Marge n.a.v. de coronacrisis kwamen volgende bevindingen (2.500 Vlaamse jongeren werden bevroegd):

- vier op vijf kinderen en jongeren heeft problemen met preteaching en huiswerk.
- twee derde van de kinderen en jongeren heeft geen laptop of computer ter beschikking.
- drie vierde van de kinderen en jongeren heeft te weinig ruimte thuis.
- de helft van de kinderen en jongeren durft of mag niet buitenkomen.
- meer dan de helft van de kinderen en jongeren is bang om een boete van de politie te krijgen.
- drie vierde van de kinderen en jongeren mist de school.
- meer dan de helft voelt zich niet goed in zijn vel.

16.12.2 Profiel stad

Pluspunten:

- groter aanbod van alle soorten vrijetijdsactiviteiten dan gemiddelde Vlaams Gewest en Belfiuscluster
- UiTPAS leidt tot meer vrijetijdsparticipatie
- UiTPAS trekt mensen aan van buiten het Meetjesland
- goed uitgebouwd vrijwilligersbeleid
- veel sportaccommodaties, veel sportaanbod: verenigingen (met jeugdwerking), kampen, sportdagen, trainers, ...
- Eeklo = toegangspoort tot het Meetjesland
- veel evenementen in Eeklo (in een niet-coronajaar !)
- enkele streekproducten
- werking Toerisme Meetjesland
- opstart werkgroep rond toerisme Eeklo
- Huysmanhoeve, jachthaven, Leen, ...
- cafés en restaurants als toeristische trekpleister in Meetjesland
- jeugd aanbod: eigen werking, verenigingen, jeugdhuis, jeugdraad,...
- aparte website voor toerisme: visit.eeklo.be sedert 22 maart 2021
- nieuw toekomstplan Toerisme Meetjesland 2021-2026

Werk-/aandachtspunten:

- aantal sportclubs per 1.000 inwoners is lager dan in Belfiuscluster
- weinig overnachtingsmogelijkheden in Eeklo in vergelijking met het Vlaamse Gewest en Belfiuscluster
- weinig overnachtingen in Eeklo (657/1000 inw in 2018; 379/1000 inw in 2021) in vergelijking met Belfiuscluster en buurgemeenten
- typische zaken van Eeklo uitbouwen in dagtrips
- te weinig toeristische aantrekkingskracht als stad
- ontoegankelijke monumenten
- te weinig inspelen op cultuurhistorische troeven

16.12.3 Profiel eigen organisatie*Pluspunten:*

- *samenwerking vrijetijdsdiensten*
- *eigen aanbod + eigen accommodaties sport, jeugd, cultuur*
- *aantal sportaccommodaties is hoger dan Belfiuscluster*
- *sportaccommodatie is grotendeels geclusterd aan sportpark*
- *nieuw zwembad met grote toename van aantal zwemmers (buiten corona)*
- *exploitatie sport door Farys (expertise) – ook voetbalterrein Zandvleuge*
- *inclusief beleid vrije tijd*
- *aankoop voetbalterrein in Balgerhoeke in 2020*
- *subsidies voor jeugd-, sport- en culturele verenigingen (eenmalige verdubbeling via noodfonds vrije tijd gespreid over 2020 en 2021)*
- *samenwerking met sociale partners en scholen*
- *UiTPAS met kansentarif*
- *digitaal reservatiesysteem*
- *betaalbare prijzen*
- *regionaal reglement in bib*
- *samenhuizen bib-CC-KA rond 1 plein*
- *intergemeentelijke samenwerking voor cultuur, jeugd, sport*
- *actieve adviesraden*
- *aandacht voor participatie*
- *oog voor kwetsbare groepen*
- *grote tevredenheid over CC inzake voorstellingen, cafetaria, infrastructuur, prijzen, ...*
- *STIP als infopunt – toeristische balie*
- *aantrekkelijke buitenruimte aan ABC-site*
- *aparte programmabrochure CC*
- *speelvisie*
- *markten: wekelijks + andere*
- *veel evenementen zorgen voor bruis (in niet-coronatijd!)*
- *gezamenlijk retributiereglement voor zalen en uitleendienst eind 2020*
- *uitgevoerde corona-impactmonitor in mei 2021 met insteken rond vrije tijd*
- *aparte bevragingen n.a.v. corona in bib, CC en zwembad*
- *instappen in vrijwilligersmatchingsplatform Give a day vanaf najaar 2020*
- *opzetten nieuwe initiatieven voor vrijetijdsdiensten en verenigingen met noodfonds Vrije tijd nav corona*
- *tevredenheidsscore van zwembad = 7,63 op 10*

Werk-/aandachtspunten:

- *te weinig UiTPASsen zonder kansentarif*
- *accommodatie voetbal is niet ok, maar Farys doet ondertussen het sitebeheer en voert een studie uit over de toekomst van dit terrein*
- *CC-bezoek meestal niet gekoppeld aan andere activiteit in Eeklo*
- *niet alle VT-diensten hebben hetzelfde digitaal reservatiesysteem*
- *sportaccommodatie te geconcentreerd voor jongeren*
- *(de)centralisatie van aanbod en infrastructuur? Nabijheid zorgt voor actieve deelname. Drempels moeten weggewerkt worden*
- *kleinere collectie in bib; weinig CD's*
- *CC moeilijk toegankelijk voor gebruik – te weinig ruimte voor burgerinitiatief*
- *inzet op erfgoed onvoldoende – geen ontsluiting*

- te weinig ondersteuning voor culturele verenigingen
- samenwerking / promo ABC te beperkt
- 2/3 CC-bezoekers gaat niet naar bib
- nood aan onderhoud van veel sportterreinen / -gebouwen
- exploitatie sport door Farys (uit handen geven; kosten)
- niet kostendekkend: veel personeel nodig, dure exploitatie,...
- cultuur soms te weinig zichtbaar in wijken
- Herbakkersplein wordt te weinig gebruikt
- te weinig cultuur op kindermaat
- te weinig creatief – te veel geprogrammeerd op voorhand (cultuur)
- ARC telt te veel oude leden
- cultuur: te weinig samenwerking met Zonneheem
- nog te weinig samenwerking tussen CC's en GC's in de buurt
- te weinig inspelen op cultuurhistorische troeven
- veel evenementen vragen veel personeelsinzet buiten normale werkuren
- werken aan een geïntegreerd evenementenbeleid (fuifbeleid, alcoholbeleid)
- promoten van het divers vrijetijdsaanbod en infrastructuur in Eeklo; jongeren en organisaties stimuleren en faciliteren om een aanbod te realiseren
- zorg voor voldoende ontmoetingsruimte voor jongeren in Eeklo
- aandacht voor buurtverschillen inzake tevredenheid over en aanbod van voorzieningen inzake vrije tijd.

2 kanten:

- veel openingsuren: klantvriendelijk, maar belastend (veel baliepermanentie)
- polyvalentie personeel

16.13 Ondernemen & Werken

16.13.1 Profiel Eeklonaren

95% van de Eeklonaren winkelt in Eeklo.

55% van de Eeklonaren is tevreden over de uitgaansgelegenheden in Eeklo (= lage score; lager dan het Vlaamse Gewest en cluster); de tevredenheid over de restaurants ligt hoger (= 76%; gestegen van 70%; dit is vergelijkbaar met het Vlaamse Gewest en cluster).

8,1% van de inwoners tussen 18 en 65 jaar is werkloos; bij de min-25-jarigen ligt dit op 14,7%.

De afstand woon-werk (evt. school) is voor 55% van de Eeklonaren minder dan een half uur.

16.13.2 Profiel stad

22,4% van de bedrijven in quataire sector, levert 47,4% tewerkstelling.

57,6% van de bedrijven in tertiaire sector, levert 28,6% van tewerkstelling.

Op 1.000 werknemers in Eeklo komen er 707 van elders. 65,5% van de Eeklose werkenden gaat buiten Eeklo werken (2019).

Pluspunten:

- nabijheid/bereikbaarheid van winkels
- 87% van de Eeklonaren vindt dat er voldoende winkels zijn in de stad (komt van 83% in 2017) – is hoger dan Vlaams gemiddelde en cluster; 70% is tevreden met de winkels (hoger dan het Vlaamse Gewest en cluster)
- 88% van periodieke goederen in centrum te vinden
- het 'verzorgingsgebied' overstijgt ruim de Eeklonaren voor elke productgroep
- aanbod winkels is goed verdeeld
- veel micro- en kleine ondernemingen (93% telt tot 49 werknemers)
- Eeklo heeft veel jobs: jobratio = 96,6 (2019) – veel hoger dan het Vlaamse Gewest en Belfiuscluster
- netto-aangroei ondernemingen is in 2020 voor het eerst hoger dan de Belfiuscluster
- digitale Eeklobon
- investerings-/startersbrochure voor nieuwe ondernemers
- Krügercomplex is in trek

- voor alle mogelijke goederen is Eeklo een aantrekking voor inwoners van Maldegem/Lievegem/Assenede/Kaprijke/Sint-Laureins
- uitgevoerde studie van Locatus over aanwezig en afwezig handelsaanbod t.o.v. vergelijkbare steden

Werk-/aandachtspunten:

- winkelgebied is niet aangesloten: moeilijk oversteekbaar / Krüger blijft apart
- er zijn weinig rustpunten / verblijfsruimtes
- we moeten meer uitpakken met economische trekkers om de stad in de kijker te zetten
- aantal handelspanden daalt gestaag in Eeklo
- 14,9% van de handelspanden staat leeg (2022) – dit blijft stijgen (ligt hoger dan het Vlaamse Gewest en cluster)
- de filialisering neemt toe (33% ketens), vooral door vermindering kleine zelfstandigen = inboeten aan 'onderscheidend vermogen'
- buurtverschillen in aanbod winkels.

16.13.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- digitale Eeklobon
- handelsacties
- markten: wekelijkse markt , tamboermarkt, dag van de markt, jaarmarkt, ...
- ambtenaar lokale economie
- strategisch-commercieel plan in voorbereiding
- digitale nieuwsbrief economie
- meer ruimte om beleidsmatig te werken
- meer samenwerking met omgeving, wonen, toerisme, vrije tijd, evenementen, ...
- meer aandacht voor ondernemerstoets bij beleidsbeslissingen
- samenwerkingen OKEE, VOKA, horeca, Krüger, ...
- actieve economische raad
- subsidie voor aanpak winkelpanden
- industrieterreinen: Nieuwendorpe, Broeken, Kunstdal , Kunstberg, heropstart PRUP Balgerhoeke voor nieuw industrieterrein
- afgebakend kernwinkelgebied
- regierol sociale economie via Welzijnsband Meetjesland
- Team Tewerkstelling via Welzijnsband Meetjesland
- uitgevoerde corona-impactmonitor in mei 2021 met insteken rond lokale economie

Werk-/aandachtspunten:

- te weinig profiel als inkoopstad
- geen horecabeleidsplan
- geen goed draaiende detailhandelsvereniging
- afstemmen jobaanbod met potentiële werknemers in Eeklo

16.14 Samenleven & Veiligheid

16.14.1 Profiel Eeklonaren

Inwoners van Eeklo weten niet voldoende dat de politie instaat voor inbraakpreventie en burenbemiddeling. Eeklonaren kennen hun wijkagent niet voldoende.

1 op 5 Eeklonaren vindt dat er te weinig politie op straat te zien is.

Top 5 van buurtproblemen: onaangepaste snelheid in het verkeer (2 op 3); sluikstort/zwerfvuil (1 op 2); hinderlijk parkeren (40%); geluidshinder door verkeer (37%) en agressief verkeersgedrag (36%).

1 op 2 Eeklonaren heeft veel contact met de burens (= laag); 3 op 4 vindt het aangenaam om met de burens te praten (= laag).

42% van de Eeklonaren vindt dat er teveel culturen in Eeklo samenwonen (= hoger dan het Vlaamse Gewest en cluster; is nog gestegen)

44% voelt zich in de stad af en toe tot vaak/altijd onveilig (hoge score). 42% mijdt bepaalde plekken in Eeklo (hoge score) (ook deze scores zijn sedert 2017 nog gestegen). Deze scores zijn hoger dan de cluster.

Bijna 70% van de Eeklose 15-16-jarigen voelt zich overdag veilig tot zeer veilig in de stad (Meetjesland = 84%). 's Avonds zakt het percentage naar 28% (Meetjesland = 43%) (bevraging 2018).

Eeklonaren hebben last van verkeers-, geur-, lawaai-,...hinder en van zwerfvuil en hondenpoep, maar niet meer of minder dan vergelijkbare steden/gemeenten en buurgemeenten.

16.14.2 Profiel stad

Pluspunten:

- 24 op 7 politiezone
- nabije Hulpverleningszone met kantoren in Eeklo
- fietsgraveeracties
- organisaties die werken rond preventie
- opstart project De Plek
- inzetten op ambulante drughulpverlening in Eeklo
- buurtfeesten – buurtfeestsubsidies
- buurtoverleg

Werk-/aandachtspunten:

- per 1.000 inwoners in Eeklo zijn er 9,2 feiten rond drugsbezit en 2 feiten rond drugshandel. Dit zijn hogere cijfers dan de provincie, de cluster en het Vlaamse Gewest
- Eeklo telt in de Belfiuscluster een vrij hoog aantal verkeersongevallen. Tussen 2009 en 2019 is het aantal verkeersongevallen per 1.000 inwoners gestegen van 6,5 naar 6,9. In 2021 was dit 4,2
- de criminaliteitsgraad ligt vrij hoog in Eeklo. Voor 2021: 7,8 beschadigingen aan eigendom per 1.000 inwoners, 14,3 diefstallen/afpersingen per 1.000 inwoners en 11,2 misdrijven tegen de lichamelijke integriteit per 1.000 inwoners. Deze aantallen zijn hoger dan het Vlaamse Gewest en de cluster
- in Eeklo zijn er heel veel gevallen van intrafamiliaal geweld: ong. 170 in 2021. Het aantal per 1.000 inwoners ligt gevoelig hoger dan het Vlaamse en provinciaal gemiddelde.

16.14.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *subsidie Strategisch Veiligheids- en Preventieplan*
- *stafmedewerker samenleven in dienst*
- *gemeenschapswacht*
- *EekloNET*
- *Lokale Integrale Veiligheidscel*
- *veel samenwerkingen rond preventie: Wijkcentrum De Kring, OCMW, verschillende sociale instanties*
- *uitgevoerde corona-impactmonitor in mei 2021 met insteken rond buurtwerking/samenleven*
- *uitvoering Buurtenmonitor om verschillen binnen de stad te kennen inzake tevredenheid over o.m. leefbaarheid, mobiliteit, veiligheid, voorzieningen, groen...*

Werk-/aandachtspunten:

- *toch nog te weinig samenwerking rond preventie*
- *veel uitbesteden rond preventieonduidelijkheid taken gemeenschapswacht, wijkagent; beroepsgeheim-/verplichtingen: sommige instanties kunnen moeilijk informatie delen met anderen; moeten verplicht een PV opmaken / kennis nemen van bepaalde feiten*
- *te veel generalisme en te weinig specialisatie in huis: soms jammer voor thema's als drugspreventie / cybercriminaliteit*
- *te weinig inzicht in politietaken*
- *te weinig info over veiligheidsaspecten*
- *te weinig bruikbare info over preventie*
- *werken aan onveiligheidsgevoel en beeldvorming in Eeklo*
- *grote verschillen tussen buurten inzake veiligheidsgevoel.*

16.15 Algemeen

16.15.1 Profiel Eeklonaren

60% van de Eeklonaren zegt vrij goed geïnformeerd te zijn over nieuwe ingrepen in de stad. 62% is tevreden over de dienstverlening via het loket (dit is niet zo hoog en aanzienlijk gezakt sedert 2017); 57% is tevreden over de digitale dienstverlening; ook dit is gezakt. Deze scores zijn lager dan het Vlaamse Gewest en de cluster.

26% van de Eeklonaren is vertrouwd naar het stadsbestuur (= zeer lage score; wel 2% gestegen).

De COVID-19-pandemie heeft invloed op de kansarmen in onze stad. Uit onderzoeken van onze eigen sociale dienst en van o.m. de Koning Boudewijnstichting en de Universiteit Gent is gebleken dat er een grote digitale kloof heerst in onze maatschappij. Ook de mentale veerkracht gaat achteruit t.g.v. Corona. In november 2020 bleken ook 788 gezinnen voor 1.363 kinderen de sociale toeslag op het groeipakket ontvangen te hebben n.a.v. Corona. Er werden in Eeklo ook 2.900 tijdelijk werklozen geteld, samen met 512 zelfstandigen die een overbruggingsrecht ontvingen.

16.15.2 Profiel stad

Eeklo staat op de 9de plaats in het Vlaamse Gewest inzake voorzieningen per inwoner. Voor het meten van de uitrustingsgraad van alle Vlaamse steden en gemeenten werden diverse indicatoren gebruikt die een beeld geven over de uitrusting van de gemeente/stad op het vlak van onderwijs, zorg, detailhandel, horeca, sport, cultuur/recreatie, persoonlijke dienstverlening en publieke & zakelijke dienstverlening.

Eeklo scoort op heel veel van deze domeinen hoog;

- **zorg** haalt een topscore
- hoge cijfers in zo goed als alle domeinen: **onderwijs** – Eeklo staat bekend als scholenstad – en **sport** zijn toppers.
- Enkel bij horeca is de uitrustingsgraad iets lager, vermoedelijk omdat de stad lage cijfers haalt voor verblijfsaccommodatie.

Bij de SDG-monitor halen we een score van 54, terwijl het Vlaamse gemiddelde 58 is.

16.15.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *goede samenwerking diensten*
- *financiële controle*
- *evaluatie belastingreglementen*
- *opvolging wet op overheidsopdrachten*
- *opleiding bij nieuwe software*
- *informatieveiligheid (Data Protection Officer, cel, plan)*
- *procesbeheer – Plaatselijk Auditcomité*
- *communicatiemix*
- *studie zelfevaluatie bestuurskracht in 2017*
- *bestuurskrachtmeting en fusieverkenning in 2022*
- *missie & visie uitgewerkt n.a.v. meerjarenplan 2020-2025*
- *GIS – authentieke bronnen*
- *preventieambtenaar*
- *werken aan integriteit*
- *opvolging Meerjarenplan*
- *goed uitgebouwde dienstverlening*
- *schoonmaak centraal aangestuurd*
- *participatietrajecten en -experten in huis*
- *audit monitoring/rapportering eind 2020*
- *aftoetsing IGS (intergemeentelijke samenwerkingen) gebeurt, maar nog te weinig*
- *werken aan de digitale kloof*
- *uitrol Office 365 in 2022*
- *diefstalrisico in gebouwen is in procesbeschrijving gevat*
- *voorraadbeheer via een planningstool opvolgen*
- *voorbereiden van communicatieplan*
- *digitaal comfort van medewerkers is opgedreven (laptop, Microsoft Teams, Office 365)*

- *bestuurskrachtmeting en fusieverkenningdossiers in 2022*
- *we zetten vanaf 2023 in op citymarketing / citymaking.*

Werk-/aandachtspunten:

- *back-up in diensten nog te weinig*
- *kerntakendebat voeren*
- *nog te veel acties in meerjarenplan 2020-2025*
- *vertaling doelstellingen onvoldoende*
- *stakeholders niet organisatiebreed in kaart gebracht*
- *te weinig prioriteiten stellen = te veel ad-hoc*
- *werklastopvolging gebeurt te weinig*
- *interne communicatie loopt niet altijd zoals het moet*
- *afwerking van IT-projecten / gedragenheid door diensten nog niet optimaal*
- *werking ondersteunende diensten te weinig zichtbaar*
- *rapportage IGS (meer dan 40!)*
- *strategisch IT-beleidsplan linken aan meerjarenplan*
- *GIS-beleidsplan nog uit te werken*
- *afstemming van vrijwilligerswerking intern*
- *werk vindplaatsgericht om de mening van de jongeren te kennen*
- *betrek jongeren in diverse beleidsdomeinen: beleid maken voor maar zeker ook met jongeren*

2 kanten:

- *inkanteling: plan van aanpak klaar, veel (cultuur)verschillen*
- *processen binnen dienstverlening opmaken: achterstand wordt ingehaald*
- *projectmanagement: mee bezig, maar moet sterker opgevolgd worden*
- *onthaal = inhoudelijk ok, maar te veel verschil in locaties*

16.16 Bestuurskracht

Bestuurskracht: "Het hebben en aanwenden van capaciteit door een lokaal bestuur, ten behoeve van de bestuurlijke keten, in relatie tot een bepaalde opdracht volgens bepaalde criteria".

In de voorbesprekingen rond een eventuele fusie werd een bestuurskrachtmeting uitgevoerd door IDEA Consult.

Conclusies van de bestuurskrachtmeting Eeklo (mei 2022):

Eeklo is geen grijze muis in het landschap van Vlaamse gemeenten. Tegelijk stad en platteland, om in verouderde begrippen te spreken, zowel ruimtelijk, maatschappelijk, als in de genen en cultuur.

Op een aantal vlakken weet de stad zich op een interessante manier te onderscheiden en presteert ze bovengemiddeld.

Er zijn ook werkpunten. Soms vrij gemakkelijk te remediëren, soms te overdenken hoe er met de beschikbare middelen het best kan op ingespeeld worden, soms ook het gevolg van omgevingsfactoren. Denk aan de krappe arbeidsmarkt.

De meest structurele uitdaging situeert zich op vlak van achterstelling en sociale stijging. Eeklo worstelt al decennia lang met een disproportioneel aantal bewoners die het sociaal moeilijk hebben en daaraan gerelateerd ook een minder goede gezondheid, lagere scholing en minder kansen op de arbeidsmarkt. Ook de handelskern (hoge leegstand) en het publiek domein (fiets- en voetpaden, wijkgroen, zwerfvuil,...) vereisen verhoogde aandacht.

Er is een geïntegreerd stedelijk project nodig om hierin een trendbreuk te realiseren. Een beleid rond sociale stijging, gekoppeld aan nieuwe stedelijke projecten die tweeverdieners en jonge gezinnen aanspreken.

Om hierin succesvol te zijn, moet ook op externe communicatie en imagovorming worden ingezet. De nieuwe toekomst moet worden vertaald en verbeeld. De stedelijke morfologie, de nabijheid van Het Leen, het uitgebreide vrijetijdsaanbod, de BKO's, de nieuwe dynamiek rond klimaat en energie en het creatief talent, zijn interessante bouwstenen voor deze wissel op de toekomst.

Eeklo weet zich te onderscheiden en presteert bovengemiddeld tot opvallend positief op volgende punten:

- ▶ *Strategie en organisatiebeheersing, zij het onder een zeker voorbehoud. De deskundigheid is vooral top down aanwezig is moet nog verder verankerd geraken in de organisatie;*
- ▶ *Projecten: Eeklo weet sterke projectvoorstellen uit te werken en extra middelen aan te trekken naar de stad en de regio;*
- ▶ *Het stadsbestuur beschikt over een aantal diensten of expertises waarover de buurgemeenten niet beschikken: gemeenschapswachten, juriste bij de aankoopdienst,...*
- ▶ *De stad heeft een bijzonder uitgebreid aanbod op zowel vrije tijd als sociaal beleid:*
 - ▷ *Projecten en werking rond kinder- en jongerenwelzijn*
 - ▷ *Ruim vrije tijdsaanbod, inclusief BKO's*
 - ▷ *Ruime sociale dienstverlening op welzijnscampus De Zuidkaai, met naast het OCMW ook andere sociale organisaties (Inburgering, CAW, wijkcentrum De Kring, Vokans, Kompas, BKO Zuiderzon en Rode Kruis).*

Tegelijk zijn er werkpunten:

- ▶ *Organisatiemodel: naar volwaardige afdelingen, versterken coördinatie;*
- ▶ *Medewerkers verbinden met de globale stedelijke ambitie, de visie op de stad en de organisatie;*
- ▶ *Dienstverleningsmodel verder professionaliseren;*
- ▶ *Interne en externe communicatie verbeteren;*
- ▶ *Proactief beheer van infrastructuur (gebouwen, wegen);*
- ▶ *Goede opvolging en aansturing van de verschillende partnerschappen, intergemeentelijk en andere.*

Bijzonder aandachtspunt is ook de moeizame instroom van nieuwe medewerkers op bepaalde functies. Een aantal specialisaties is de voorbije jaren intergemeentelijk ingevuld, wat een oplossing is, maar tegelijk ontstaat een grotere afstand en is er minder rechtstreekse aansturing (Welzijnsband, Veneco, provincie voor GIS en ICT).

Aanbevelingen

- ▶ **Geïntegreerd stedelijk project nodig om een trendbreuk te realiseren**
 - ▷ **Combinatie van betere sociale mix en sociaal stijgingsbeleid**
 - ▷ **Aandacht voor aantrekkelijk publiek domein**
 - ▷ **Jonge gezinnen verleiden met aantrekkelijk woon- en stadsproject (o.a. BKO's)**
- ▶ **Toekomst vertalen en verbeelden in de nieuwe projecten voor de komende jaren (hartwijk, wijk zwembad,...)**
- ▶ **Het stedelijk weefsel, de groene omgeving (het Leen), het vrije tijdsaanbod, de profilering op klimaat en energie,...** zijn sterke troeven om in dit toekomstverhaal uit te spelen

In de Bestuurskrachtmonitor (2017) worden verschillende indicatoren aangehaald met een indicatie voor relevante zaken in verband met bestuurskracht van een stad/gemeente. Er is een onderscheid tussen capaciteits- en opdrachtgerelateerde bestuurskrachtbepalers, waarbij de capaciteit verwijst naar de

“potentie”, naar de “act” en naar het “aanwenden van middelen”. Een gemeentebestuur wordt geacht capaciteit in te zetten om aan bepaalde maatschappelijke noden tegemoet te komen. Deze opdrachten zijn legio. Anderzijds wordt het onderscheid gemaakt tussen exogene en endogene bestuurskrachtbepalende factoren. Hiermee wordt duidelijk gekozen om de bestuurskrachtproblematiek ruimer te zien dan enkel die zaken waar het lokale bestuur rechtstreeks invloed kan op uitoefenen (endogene factoren). Hieronder is een lijstje indicatoren opgesomd die een zicht geven op de bestuurskracht van onze stad.

Gecumuleerd budgettair resultaat in euro (= in welke mate kan een gemeente aan de lopende betalingsverplichtingen voldoen zonder reserves aan te spreken)

	2017	2018	2019	2020	2021
Eeklo	769	684	797	810	761
Belfiuscluster	755	637	679	724	723
Vlaams Gewest	638	561	549	570	555

Ontvangsten uit de APB in euro per inwoner (= samen te bekijken met de geldende aanslagvoet: als je die verandert weet je welke impact dit heeft op de inkomsten)

	2017	2018	2019	2020	2021
Eeklo	278,95	297,08	312,74	300,50	283,31
Belfiuscluster	296,95	289,4	324,53	313,15	305,11
Vlaams Gewest	306,06	295,56	336,49	325,65	316,11

Ontvangsten uit OOV in euro per inwoner (= samen te bekijken met de geldende aanslagvoet: als je die verandert weet je welke impact dit heeft op de inkomsten)

	2017	2018	2019	2020	2021
Eeklo	294,11	301,55	306,31	316	318,42
Belfiuscluster	361,01	371,92	375,18	384,61	382,16
Vlaams Gewest	341,87	354,8	364,44	373,94	372,64

APB-afhankelijkheid (inkomsten uit APB t.o.v. exploitatieontvangsten) (= hoe afhankelijk is een gemeente van ontvangsten uit de APB bij het financieren van de activiteiten)

	2017	2018	2019	2020	2021
Eeklo	15,7%	16,3%	17%	16,5%	14,8%
Belfiuscluster	14,3%	14,5%	16,4%	16,3%	15,5%
Vlaams Gewest	14,4%	14%	15,8%	15,8%	15%

OVV-afhankelijkheid (inkomsten uit OVV t.o.v. exploitatieontvangsten) (= hoe afhankelijk is een gemeente van ontvangsten uit de OVV bij het financieren van de activiteiten)

	2017	2018	2019	2020	2021
Eeklo	16,6%	16,6%	16,7%	17,3%	16,7%
Belfiuscluster	17,5%	18,6%	19%	20%	19,4%
Vlaams Gewest	16,1%	16,9%	17,1%	18,1%	16,9%

Objectief belastingsvermogen per inwoner in euro (APB per inw aan 1% + OVV per inw aan 100) (= globale indicator voor de fiscale draagkracht van een gemeente)

	2017	2018	2019	2020	2021
Eeklo	34,9 + 22,62 = 57,52	37,1 + 36,8 = 73,9	39,1 + 37,4 = 76,5	39,03 + 38,6 = 77,63	36,79 + 38,90 = 75,69
Belfiuscluster	38,2 + 23,97 = 62,17	37,1 + 39,2 = 76,3	45,8 + 42,9 = 88,7	44,3 + 43,2 = 87,5	43,19 + 42,94 = 86,13
Vlaams Gewest	40,7 + 24,2 = 64,9	39,4 + 39,9 = 79,3	46,5 + 41,8 = 88,3	45,06 + 42,3 = 87,36	43,72 + 42,10 = 85,82

Aandeel Gemeentefonds in exploitatieontvangsten (= mate van afhankelijkheid van de gemeente van het Gemeentefonds)

	2017	2018	2019	2020	2021
Eeklo	18,4%	18,4%	18,9%	22%	21,8%
Belfiuscluster	12,8%	13,5%	14,4%	16,8%	16,9%
Vlaams Gewest	18,1%	18,8%	19,7%	23,2%	23,3%

Autofinancieringsmarge per inwoner in euro (= is een gemeente in staat om gevolgen van opgenomen leningen te dragen en beschikt ze over mogelijkheden om nieuwe investeringen te doen en om nieuwe leningen aan te gaan)

	2017	2018	2019	2020	2021
Eeklo	125,76	124,48	105,11	179,26	150,98
Belfiuscluster	197,69	143,35	172,42	186,93	162,67
Vlaams Gewest	164,54	133,57	177,42	193,11	163,77

Investeringsuitgaven per inwoner in euro (= een gemeente met veel investeringen t.o.v. andere gemeenten doet aan overdaad; een gemeente die te weinig investeert houdt haar patrimonium niet voldoende in stand en moet later een inhaalbeweging uitvoeren)

	2017	2018	2019	2020	2021
Eeklo	194,3	250,51	238,69	306,45	288,90
Belfiuscluster	331,6	372,1	382,59	334,27	365,10
Vlaams Gewest	333,63	478,91	369,36	358,75	358,62

G&R-afhankelijkheid (belastingen en retributies t.o.v. totale exploitatie-ontvangsten) (= indicator van de afhankelijkheid van de gemeente van belastingen en retributies bij het financieren van activiteiten)

	2017	2018	2019	2020	2021
Eeklo	53,33%	53,45%	53,88%	51,43%	49,05%
Belfiuscluster	56,81%	55,89%	55,98%	56,05%	54,84%
Vlaams Gewest	49,87%	49,55%	50,71%	50,65%	49,96%

Schulden per inwoner in euro

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Eeklo	1070,13	951,78	835,76	717,99	637,26	777,39	736,19	600,58
Belfiuscluster	1710,06	1651,43	1561,55	1497,17	1302,98	1265,98	1221,47	1193,67
Vlaams Gewest	1578,38	1513,79	1423,90	1371	1286,12	1270,18	1248,96	1223,84

Personeelscapaciteit in VTE en koppen (stad + OCMW)

EEKLO	2017	2018	2019	2020	2021
VTE	290,46	298,63	288,85	277,78	283,32
koppen	387	400	384	359	370

Personeelscapaciteit per 1.000 inwoners (VTE)

	2017	2018	2019	2020	2021
Eeklo	13,7	14,2	13,8	11,7	13
Belfiuscluster	14	13,1	12,1	11,5	11,9
Vlaams Gewest	17,5	16,8	16,2	15,7	15,9

Kansarmoede-index (zegt iets over de socio-economische sterkte van een gemeente en is bepalend voor de opgaven van het OCMW)

	2017	2018	2019	2020	2021
Eeklo	16,8	20,7	24,1	25,2	23,4
Belfiuscluster	11,1	11,9	12,1		
Vlaams Gewest	13,8	14,1	14	13,7	12,7

Gemiddeld inkomen per inwoner in euro (zegt iets over de socio-economische sterkte van een gemeente en is bepalend voor de opgaven van het OCMW)

	2016	2017	2018	2019
Eeklo	18.085	18.536	18.957	19.170
Belfiuscluster	19.178	19.741	20.212	20.580
Vlaams Gewest	19.214	19.748	20.236	20.625

Aantal winkels per 1.000 inwoners (zegt iets over de gemeentelijke opgaven inzake lokale economie)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eeklo	10,3	10,1	9,6	9,0	8,8	8,45
Vlaams Gewest	7,3	7,1	6,8	6,6	6,5	6,4

Ingaande pendelintensiteit = aandeel personen die in Eeklo werken maar elders wonen (zegt iets over de aantrekkingskracht op werknemers van buiten Eeklo)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Eeklo	69,5	69	69,2	69,7	71	70,7

Uitgaande pendelintensiteit = aandeel personen die in Eeklo wonen maar elders werken

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Eeklo	64	63,6	64,2	64,9	64,8	64,7

Werkzoekendengraad (zegt iets over de socio-economische sterkte van een gemeente en is bepalend voor de opgaven van het OCMW)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Eeklo	10,2	9,7	9,2	8,6	8,7	8,1
Vlaams Gewest	8	7,6	7,1	6,7	7	6,2

Dichtheid van de weginfrastructuur in eigen beheer (de lengte van het wegennet is bepalend voor huidige en toekomstige infrastructuuropgaven: heraanleg, onderhoud,...)

Eeklo: 153,92 km gemeentewegen; 40,21 km gewestwegen; 36,4 km aparte fietspaden.

16.17 Fusieverkenning

Volgend op de bestuurskrachtmeting is een fusieverkenning uitgevoerd door IDEA Consult, waarbij de data van Eeklo werden afgezet tegenover de potentiële fusiepartners Kaprijke, Sint-Laureins, Assenede, Lievegem, Maldegem en Zelzate.

Eeklo werd vergeleken met bovenstaande gemeenten op 7 dimensies: 1. Kenmerken gemeente 2. Bestuur, uitrusting en organisatie 3. Bewonersstromen 4. Traditie in samenwerking (IGS) 5. Beleidsvisie en -prioriteiten 6. Draagvlak fusie 7. Financiën

Verschillende scenario's werden uitgetekend: zonder fusie, met 1, 2, 3 of 4 partners en wat de (financiële) voor- en nadelen daarvan zouden zijn, wat de gelijkenissen en verschillen zijn.

Conclusies van de fusieverkenning (september 2022):

“Het stadsbestuur van Eeklo staat voor een complexe afweging en besluitvorming. Vooreerst binnenskamers, maar best wordt er snel een interactieve dialoog opgezet met de buurgemeenten.

Ook de burens die op vandaag fusiegesprekken afhouden (Maldegem, Lievegem) dienen daarin te worden geconsulteerd (ideeën over fusie wijzigen snel, bovendien is er nooit een officiële vraag gesteld en was er nooit een onderbouwd dossier).

Op vlak van expertise, maar ook financieel is fuseren met Eeklo interessant. Niet enkel omwille van de schuldovername door de Vlaamse overheid bij fusie, maar evenzeer omdat Eeklo behoort tot de groep van regionale steden, die een voorafname krijgen uit het gemeentefonds. Dat leidt bij fusie tot een aanzienlijk hogere bijdrage voor de nieuwe gemeente uit het gemeentefonds. Het jaarlijks surplus varieert naargelang de grootte van de fusie (hoe groter, hoe meer), van € 450.500 (Eeklo + Kaprijke) tot € 3,7 miljoen (Eeklo, Sint-Laureins, Kaprijke, Assenede en Maldegem)

Vanuit de gevoerde gesprekken met de Colleges van burgemeester en schepenen leidt Idea af dat de eerste gesprekspartners voor fusie zich situeren in het noorden en het westen van Eeklo. We hebben het dan over landelijke gemeenten (Sint -Laureins, Kaprijke, Assenede) met eventuele uitbreiding tot Zelzate. Een fusie met deze besturen is ‘complementair’, waarbij de landelijke gemeenten kunnen terugvallen op de centrumfuncties en de expertise binnen het stadsbestuur, terwijl Eeklo haar troeven uitbreidt op vlak van toerisme, recreatie, open ruimte, maar ook (residentieel) wonen.

Tegelijk moeten alle betrokkenen beseffen dat dit gevoelige veranderingstrajecten zijn. Om deze scenario's te doen slagen zal bijzondere aandacht moeten gaan naar het leren begrijpen van de sterk uiteenlopende beleidsuitdagingen ('stad' vs 'platteland'), naar de gelijkwaardigheid van partners, het omgaan met cultuurverschillen op organisatieniveau en de communicatie naar alle doelgroepen, inclusief burgers."

16.18 Trends vertaald naar EEKLO

(dit gaat vaak over domeinoverschrijdende zaken – Eeklose invulling staat in cursief)

16.18.1 Megatrends

Demografische trends leiden tot een grotere ruimtevrage:

- vergrijzing / verwitting: *tegen 2035 bijna 24,5% 67-plussers in Eeklo*
- migratie: *19,8% van de Eeklose inwoners is van niet-Belgische herkomst*
- gezinsverdunding: *tegen 2030 is 40,5% van de Eeklose gezinnen een 1-persoonsgezin, de gemiddelde grootte daalt naar 2,07 gezinsleden*
- toename bevolking: *in Eeklo neemt de bevolking gestaag toe (tegen 2030 met ongeveer 7%)*

Multipolariteit ten gevolge van:

- migratie: *19,8% van de Eeklose inwoners is van niet-Belgische herkomst*
- verstedelijking: *Eeklo is een dense stad, met een zeer grote bevolkingsdichtheid in de stadskern van + 7.000 inwoners per km²)*
- ongenoegen / ontevredenheid over diverse elementen: *netheid, imago, vertrouwen, fierheid, ... scoren niet zo goed*

Dit kan risico geven op samenlevingsproblemen, maar kan ook leiden tot meer multiculturele, intergenerationele contacten in een nieuw stadscentrum.

Klimaatverandering speelt voor alle gemeenten en elke inwoner:

- *Eeklo zet al veel in op hernieuwbare energie*
- *Klimaatactieplan – klimaatadaptatieplan*
- *Ondertekening Lokaal Energie- en Klimaatpact*

Technologische vernieuwingen zullen ook in Eeklo gevolgen kennen: *digitalisering in de dienstverlening, inzetten op telewerk, digitale afsprakensystemen, mobiliteit, internet of things, ...*

Toenemende **tekorten** aan grondstoffen / hulpbronnen: *deze trend is minder nijpend voor onze stad, maar op termijn zal dit ook merkbaar zijn in energiebronnen, voedselvoorzieningen, ...*

Kwetsbaarheid van sociale, ecologische, financiële, economische en politieke systemen: de COVID-19-pandemie heeft uitgewezen dat de kwetsbaarheid op gezondheidvlak gevolgen heeft op sociaal, financieel, economisch, ... vlak. Dit konden we vóór 2020 niet inschatten.

COVID-19 heeft een impact op het volledige sociaal-economisch weefsel: het individu, het veiligheidsgevoel, het sociaal leven, de vrijetijdsbesteding, de tewerkstelling, de ondernemerswereld, de detailhandel, de stad als lokaal bestuur. Daarnaast laat het ook een aantal andere kanten van onze samenleving zien: de sociale cohesie, de solidariteit, de creativiteit, vernieuwde aandacht voor de natuur en het eigen gezin, ...

We zetten onder meer in op het dichten van de digitale kloof via Vlaamse subsidies van het nooddecreet Welzijn.

16.18.2 Burgemeestersconvenant – SDG's

Eeklo ondertekende het Europese Burgemeestersconvenant en engageert zich zo om minstens 40 % minder CO₂ uit te stoten op het grondgebied tegen 2030 ten opzichte van 2011. Dit gaat om het vertalen en realiseren van de mondiale/Europese klimaatdoelstellingen.

Daarnaast zal Eeklo maatregelen nemen om de negatieve effecten van de klimaatverandering - zoals overstromingen, droogte, erosie en verlies aan biodiversiteit - zoveel mogelijk te temperen. Dat wil de

stad samen doen met inwoners, handelaars, bedrijven, verenigingen, landbouwers... *Er werd een klimaatactieplan opgemaakt, waarin tot doel werd gesteld om tot een vermindering van 68% CO₂ te komen. Tussen 2011 en 2020 is dit afgenomen met 17,1%. We zien voor het eerst een forse daling, maar er is nog werk aan de winkel.*

De SDG's zullen worden vertaald in het meerjarenplan 2020-2025. Eeklo scoort 54% in de SDG-monitor (Vlaamse gemiddelde: 58%).

16.18.3 Smart City

Het Smart City concept wil een antwoord bieden op uitdagingen waar onze stad voor staat, en om Eeklo zo efficiënter en duurzamer te maken. Het doel is zorgen voor groei en economische welvaart, sociaal welzijn en respect voor natuurlijke bronnen op het grondgebied. Facilitator hiervoor is de technologie: digitalisering, hybride technologie,...

Onder 'smart city' zitten er vier sleutelthema's:

- SMART ENERGY – energie in de stad van morgen
- SMART MOBILITY – op weg naar een intelligent mobiliteitsmanagement
- SMART BUILDING, LIVING & WORKING ENVIRONMENT – slimme gebouwen in dito clusters
- SMART DIGITAL COMMUNICATION & INFRASTRUCTURE – de digitale funderingen van de Smart City

Bovendien is er geen 'smart city' mogelijk zonder ICT.

Er liep een onderzoeksproject Smart Flow door Eeklo samen met Aalter en Herent (gesubsidieerd door City of Things). Doel = een groot deel van de actuele mobiliteitsproblematieken in kaart te brengen en te onderzoeken, hoe door middel van bestaande en/of nieuw te ontwikkelen systemen, deze kunnen aangepakt worden. Het resultaat moest een bestek zijn dat door meerdere Vlaamse gemeenten kon gebruikt worden. Dit is uiteindelijk niet relevant voor Eeklo gebleken. We zullen zelf inzetten op het ons eigen maken van het concept Smart City.

16.18.4 Mobiliteit

- *in 2021 telde Eeklo 478 auto's per 1.000 inwoners (= 10.304 auto's; dit is laag in de Belfiuscluster en regio). Het aantal Eeklose auto's nam de jongste 20 jaar met ongeveer 29% toe. Indien de trend van Vlaanderen (200.000 à 500.000 extra auto's tegen 2030) zich in Eeklo doortrekt, dan betekent dit tussen de 10.404 en 11.255 auto's in Eeklo in 2030. Dit houdt 2,8 à 7,1 ha extra stallingsruimte in. Het aantal auto's in Eeklo daalt licht tussen 2019 en 2020.*
- *verwachte stijging van het Vlaamse transportvolume tegen 2030 met 40%: als we de cijfers van de telling in Eeklo centrum van 2007 als basis nemen (= 27.000 voertuigen per dag), dan komen we aan 37.800 voertuigen in 2030.*
- *meer duurzame en slimme mobiliteit, minder 'auto-mobiliteit': Eeklo doet nu al mee aan autodelen, fietsdelen, elektrische laadpalen voor fietsen en auto's en zet ook in voor stadspersoneel op e-bikes, een elektrische deelwagen en fietslease.*
- *trends van regionaal aanpakken van mobiliteits-, maar ook ruimte- en woonvraagstukken: Veneco speelt hier nu al op in*
- *'camionettisering' t.g.v. vele leveringen aan huis + veel leveringen in stadskern: in Eeklocentrum werken de laad- en loszones niet optimaal en geven veel mobiliteitsproblemen. Afhaalpunten op wandelafstand of buiten de stad kunnen oplossingen bieden*
- *automobiliteit verstikt wegen en woonomgevingen: via Curieuzeneuzen zien we dat op en rond de N9 slechte luchtkwaliteit gemeten werd*
- *Vlaanderen is filekampioener is een potentieel voor gebruik van elektrische fietsen bij woon-werkafstand tussen 5 en 15 km. In Eeklo is 55% van de inwoners een half uur of minder lang onderweg. Hier ligt dus een groot potentieel voor gebruik van elektrische fietsen.*
- *personen die kampen met vervoersarmoede worden vaak te weinig gehoord waardoor het probleem onderbelicht blijft. Er zijn vijf verschillende profielen: mobiele ouderen, jonge starters, stedelingen afhankelijk van het openbaar vervoer, inwoners van de voorstad afhankelijk van een auto en ouderen op het platteland. Niet alle mobiliteitsmaatregelen zijn voor elk van de 5 profielen even effectief. Mobiliteitsmaatregelen en ruimtelijke maatregelen dienen op elkaar te worden afgestemd.*

16.18.5 Wonen

- *het aantal Eeklose gezinnen zal tussen 2020 en 2030 toenemen met 11% (= 1.075 gezinnen). Tegen dan zullen dus bijna 1.100 nieuwe woongelegenheden moeten gecreëerd worden. Aangezien Eeklo nu al vrij veel bebouwd is wordt het een uitdaging om andere woonvormen te vinden en weg te gaan van de klassieke woonwensen: transformeren van gebouwen, meervoudig ruimtegebruik, collectieve woonvormen,...*
- verappartementisering: *in Eeklo is nu al 23,1% van de woongelegenheden een appartement; nog niet het aandeel als in het Vlaamse Gewest (27,6%), maar toch al aanzienlijk*
- betaalbaarheid van wonen wordt moeilijker: *Eeklo heeft veel huurwoningen (40,2%) (huurders staan altijd meer precair op de woningmarkt); bovendien is 37,5% van de gezinnen een 1-persoonsgezin en heeft 22,7% van de gezinnen met minderjarige kinderen een alleenstaande ouder wat afbetaling van een nieuwbouw-/koopwoning veel moeilijker maakt*
- Een woonregio wordt gedefinieerd als een autonoom migratiebekken met een eigen migratiedynamiek. Op basis van data over verhuisbewegingen is het mogelijk om woonregio's op kaart te plaatsen. Door te werken op het niveau van de woonregio, wordt het woonbeleid vanuit een meer ruimtelijke invalshoek benaderd en zal omgekeerd ook het ruimtelijk beleid zich meer enten op de functionele realiteit van de woonregio. *Woonregio Eeklo is beperkt in oppervlakte tot Eeklo, Maldegem en delen van Sint-Laureins en Kaprijke*
- co-living – co-housing is nieuwe trend
- filtering op de woningmarkt impliceert dat woningen die verouderen doorheen de tijd opeenvolgend bewoond worden door telkens minder kapitaalkrachtigere huishoudens. In centrumsteden is de omgekeerde tendens echter zichtbaar: ten gevolge van demografische druk worden woningen in centrumsteden net bewoond door relatief kapitaalkrachtigere huishoudens naarmate ze verouderen
- de ruimtelijke uitdaging is tweevoudig:
 - 1) mismatch tussen vraag (naar kleinere woningen en appartementen) en aanbod (grotere vrijstaande woningen en villa's) in regio's met landelijk karakter, als gevolg van gezinsverdunding
 - 2) de vraag naar betaalbare woningen van jonge gezinnen in grote centrumsteden en centraal Vlaanderen. Hier dient vooral de betaalbaarheid opgevolgd te worden. Bij een te beperkt aanbod kan men verwachten dat de druk met bijhorende prijsstijgingen enkel toeneemt in deze regio's wat nefast is voor de betaalbaarheid van wonen.

16.18.6 Milieu-Natuur-Ruimte

- het lokaal bestuur kan een voortrekkersrol spelen voor een noodzakelijke gedrags- en mentaliteitswijziging inzake milieu- en klimaatdoelstellingen en het vertalen er van naar de burger: *in Eeklo wordt gewerkt rond klimaatactieplan, klimaatadaptatieplan, Lokaal Energie- en Klimaatplan, SDG's,...*
- in Vlaanderen gaat elke dag 6ha grond onder het beton. *Het ruimtebeslag in Eeklo is tussen 2013 en 2019 gestegen van 37,3 naar 39%*. De stad kan zelf dingen doen:
 - lokale invulling geven aan een betonstop
 - niet aansnijden van onbebouwde ruimte
 - trachten omkeren van verspreide bebouwing ('urban sprawl') via lokale plannen, die passen binnen de ruimtelijke draagkracht en de eigenheid/leefwereld
- Trias Energetica / Nieuwe stappenstrategie:
 - beperk het energieverbruik
 - gebruik energie uit reststromen
 - maak maximaal gebruik van energie uit duurzame bronnen
 - maak zo efficiënt mogelijk gebruik van fossiele brandstoffen om in de resterende energiebehoefte te voorzien
- trends in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zullen een vertaling moeten krijgen in een nieuw *gemeentelijk beleidsplan ruimte voor Eeklo*
- steeds meer linken tussen ruimte en milieu, mobiliteit, energie, voorzieningen, wonen,... en dit ook in projecten en overleg in praktijk brengen
- link ruimte-economie: werk bereikbaar maken met de fiets en te voet (= investeren in infrastructuur, deelfietsen,...); leegstaande bedrijven invullen (*de stad koopt de rijkswachtsite aan om te saneren tot een PARK-ing en is bezig met een Brownfieldtraject voor Textiles d'Eecloo*) plaats maken voor incubatoren

- lokale voedselstrategie: *hiermee zijn we in Eeklo begonnen, ook via het Europese Foodlab traject en een Vlaams lerend netwerk*
- ruimtelijke strategieën voor klimaatbestendigheid voorzien
- druk op schaarse ruimte, verdichting als uitdaging
- meer aandacht voor de kwaliteit van de publieke ruimte, o.a. de impact op de gezondheid van mensen, het scheppen van ontmoetingskansen tussen mensen, multifunctioneel gebruik, de mobiliteit,...
- klimaat en biodiversiteit staan onder druk.
- nieuwe spanningsvelden inzake omgeving duiken op:
 - meer verharding door infrastructuur voor duurzame verplaatsingen zoals voet- en fietspaden
 - verdichting kan leiden tot een slechtere leefomgevingskwaliteit
 - nieuwe ruimteclaims vanuit de transities in het energie- en voedingssysteem, zoals stadslandbouw en energieparks
 - klassieke ruimtevragen ten nadele van natuurontwikkeling
 - maximalisatie van de economische gebruikswaarde van de ruimte bedreigt het onderliggend ecologisch systeem.
- Nieuwe kansen en verbindingen voor de omgeving:
 - ruimtelijke ontwikkeling met oog voor bodemfuncties, watersysteem, aanwezigheid van groen
 - ruimte maken voor circulaire bedrijvigheid of circulaire grondstoffenstromen
 - verdichting met oog op energiezuinigheid (klimaatwijken)
 - natuur als nabestemming van ontginningsgebieden
 - supermarktwonen (wonen boven supermarkten) in de strijd tegen verharding, maar ook kans voor kwalitatieve verweving/verdichting
 - stilte/rust oases of stilteplekken
 - private tuinen nemen een rol op in klimaatadaptatie.

16.18.7 Armoede-Welzijn

- kosten van individuele hulpverlening zullen toenemen. *Aangezien Eeklo hoog scoort op armoede-indicatoren (leefloon, verhoogde tegemoetkoming, ziektecijfers,...) zal dit veel financiële middelen vragen inzake hulp- en dienstverlening*
- 1 op 7 Vlamingen is *ongeletterd: geëxtrapoleerd naar Eeklo zou dit om en bij de 3.000 inwoners betekenen*
- door de COVID-19-pandemie is gebleken dat de digitale kloof in de maatschappij nog groter is geworden. Dan gaat het om ongelijke toegang tot digitale technologieën (digitale kloof van de eerste graad), ongelijkheid op het vlak van digitale competenties (de digitale kloof van de tweede graad) en ongelijkheid op het vlak van het gebruik van essentiële diensten (digitale kloof van de derde graad). *We startten in november 2021 het project 'Eeklo spreekt digi.taal' en installeren digi.spots op 3 locaties in Eeklo (lokaal dienstencentrum, bib en wijkcentrum) en organiseren er digi.labs en digisprekuren*
- cijfers rond computerbezit en -gebruik verschillen aanzienlijk tussen inkomensarme en niet-inkomensarme personen: zo ervaart ongeveer 39,5% van de inkomensarme personen moeilijkheden om online belangrijke informatie te vinden (over sociale diensten, verzekeringen en EGW); bij het online zoeken naar werk stijgt dit naar 45,6%. Bij de niet-inkomensarme personen is dit ongeveer 17,8%; 19,7% van de inkomensarme personen heeft thuis geen vaste computer, laptop of tablet omdat dit te duur is. Bij de niet-inkomensarme personen is dit 6%. *Als we weten dat het inkomen van een gemiddelde Eekloonaar lager ligt dan het Vlaamse gemiddelde, dat het aantal leefloners toeneemt en dat de energiearmoede in Eeklo best groot is, kunnen we er van uitgaan dat bovenstaande problematiek i.v.m. computerbezit en -gebruik in Eeklo hoog ligt. De COVID-19-pandemie heeft deze cijfers alleen maar versterkt.*
- overheden moeten blijvend investeren om ICT-toegangen betaalbaar te houden voor kwetsbaren (openbare plaatsen of thuis). Daarnaast dient een minimale niet-digitale dienstverlening te blijven bestaan, net als ondersteuning bij de zoektocht in het digitale. Structureel inzetten op digipunten in aangewezen: *Eeklo startte in november 2021 Eeklo spreekt digi.TAAL met digi.spots op 3 locaties, digi.labs en digi.sprekuren.*
- toename van armoede en risico op dualisering: *Eeklo scoort hoog op indicatoren die risico geven op armoede: leefloners, gezinnen met lage werkintensiteit, kleine gezinnen, migratie, huurpubliek, verhoogde tegemoetkoming, aandeel minderjarigen in een gezin met 1 ouder,*

gemiddeld lager inkomen dan Vlaanderen..... Dit geeft ook vaak aanleiding tot vervoers- en energiearmoede

- *vereenzaming: veel alleenstaanden (37,5% van de gezinnen) en bovendien veel alleenstaande senioren in Eeklo (50% van de 75-plussers woont alleen) zijn een grote potentiële doelgroep voor vereenzaming*
- *horizontale inbedding van het lokaal sociaal beleid (armoedetoets – welzijnstoets)*
- *meer aandacht voor een goede balans tussen werk en privé-leven*
- *lokaal bestuur neemt meer en meer de regierol: in Eeklo gebeurt dit inzake lokaal sociaal beleid, Huis van het Kind, ...*
- *de maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst is op tal van domeinen minder goed is dan die van personen van Belgische herkomst. Dat is vooral het geval voor personen van niet-EU-herkomst. Daar is onder meer sprake van een lagere werkzaamheidsgraad en een hogere tewerkstelling van deze groep in speciale arbeidsregimes, in specifieke sectoren en tegen lagere verloning. Daarnaast is deze groep over het algemeen ook minder hoog geschoold, beschikken ze vaker over een lager huishoudinkomen en lopen ze een hoger risico op armoede. Ze worden ook vaker dan de andere herkomstgroepen geconfronteerd met een minder stabiele en kwalitatieve huisvestingssituatie, ervaren vaker mentale gezondheidsproblemen en participeren minder aan het verenigingsleven, aan cultuur en aan politiek. In Eeklo zijn 11,2% van de inwoners van niet-EU-herkomst. Deze personen lopen meer risico op bovenstaande kwetsbare situaties.*
- *Alleenstaanden (14%), mensen met een laag inkomen (14%) en laaggeschoolden (18%) blijven de bevolkingsgroepen met veruit het hoogste percentage niet-gebruikers van het internet. Als we kijken naar de sociaal-economische status, zijn werkzoekenden (13%), gepensioneerden (19%) en inactieve mensen (15%) verhoudingsgewijs vaker niet-gebruikers dan werknemers. Werk en studies zijn nog steeds doorslaggevende factoren voor de toegang tot en het gebruik van internet. Bij de 55-plussers treffen we de grootste groep niet-gebruikers aan: zij vertegenwoordigen 10% van de 55-64-jarigen en 23% van de 55-74-jarigen. Eeklo heeft een hoog percentage alleenstaanden, mensen met een laag inkomen en senioren. Dit zijn drie groepen die lager scoren op digitale vaardigheden.*
- *Met in 2021 39% van de personen die over zwakke digitale vaardigheden beschikken, bevindt België zich boven het Europese gemiddelde (34%).*
- *Het percentage van mensen die zijn blootgesteld aan situaties van digitale kwetsbaarheid (niet-gebruikers of gebruikers met zwakke vaardigheden) ligt in België op 46%, dat is bijna één op de twee mensen tussen 16 en 74 jaar.*
- *Gemeenten “rijker” maken is de opdracht: ambitie, participatie, samenwerking, en kaders vanuit centrale overheden, en bovendien extra inzetten op antidiscriminatie, outreachen, wonen, en kinderarmoede*
- *Lanceren van Plan Samenleven met subsidies vanuit Vlaanderen. Eeklo tekende hier op in samen met de gemeenten Wetteren, Aalter, Maldegem en Zelzate.*

Extra voor Eeklo krijgen we signalen van:

- *toename van dak- en thuisloosheid*
- *toename noodzakelijkheid van materiële dienstverlening*
- *groter wordende gezondheidskloof*
- *meer wijkgerichte werking noodzakelijk in armoedebeleid.*

Wat kan een lokaal bestuur doen om sociale uitsluiting tegen te gaan? (VVSG)

- *warme, zorgzame buurten tot stand brengen (Welzijn & Zorg) – hier zijn we al bezig in Eeklo West*
- *betaalbare, duurzame en inclusieve woonvormen tot stand brengen in dorps- en stadskernen waar het aangenaam is om te wonen en te leven (Wonen & Ruimtelijke infrastructuur)*
- *sociaal ondernemerschap stimuleren (Werk & Economie)*
- *inclusieve scholen realiseren, die ontmoetingsplaatsen zijn in verbinding met de buurt (Onderwijs)*
- *vrije tijd, cultuur en sport voor iedereen toegankelijk maken (Vrije tijd, Jeugd, Cultuur & Sport)*
- *ervoor zorgen dat iedereen mobiel is (Mobiliteit).*

- inwoners en dienstverlening online brengen (e-Inclusie)
- de burgerbetrokkenheid vergroten en coproduceren (Burgerparticipatie & coproductie).

16.18.8 Zorg-Gezondheid

- senioren blijven langer thuis: stijgende vraag naar voorzieningen op wandelafstand. *Eeklo heeft een grote groep senioren (tegen 2030: 23,6% 67-plussers) en zal hier moeten op inspelen*
- de groei van ouderenvoorzieningen gaat sneller dan de aangroei van de ouderen: *in Eeklo is het aantal 65-plussers tussen 1998 en 2017 met 36,9% gestegen; het aantal erkende plaatsen in WZC en groepen van assistentiewoningen is in diezelfde periode met 41% gestegen*
- er zal in de toekomst veel behoefte zijn aan professionele gezinsondersteuning en kinderopvang: *Eeklo is al goed in beide taken maar zal hier verder inventief moeten op inzetten*
- trend naar buurtgerichte zorg, waarbij meer in buurten wordt gewerkt: *LDC Zonneheem zal hier een taak opnemen met de opmaak van een buurtanalyse in voorbereiding op de uitwerking van het nieuwe decreet betreffende de woonzorg*
- nieuw decreet betreffende buitenschoolse opvang / buitenschoolse activiteiten: *er is al veel samenwerking in Eeklo tussen vrijetijdsdiensten en kinderopvang, maar de uitdagingen zullen toenemen*
- het sociale aspect moet als horizontale legger meegenomen worden in alle levensaspecten: zorg, wonen, economie, ruimte, mobiliteit, vrije tijd, onderwijs, e-inclusie, burgerparticipatie,... *Op elk van deze terreinen is werk weggelegd voor het lokale bestuur*
- meer aandacht voor gezondheid (biovoeding, milieu- en luchtkwaliteit)
- vermaatschappelijking van de zorg en buurtgerichte zorg
- technologische innovatie van de zorgsector
- nieuwe fenomenen als stress, burn-out en hart- en vaatziekten.

16.18.9 EEKLO als Overheid

- nieuwe trends inzake personeel: war of talent, meer inzetten op capaciteiten van werknemers, inclusief beleid, experimenteren met nieuwe vormen van promotie... *Eeklo is na de inkanteling een organisatie van 370 werknemers en is daarmee een van de grootste bedrijven van de stad. Een vernieuwde kijk op HR dringt zich op: inzetten op sterk leiderschap, aandacht voor competenties,...*
- de lokale financiële situatie zal de gevolgen dragen van de grote vergrijzing (zie eerder): enerzijds doordat er minder inkomsten zullen zijn vanuit de algemene personenbelasting; anderzijds is er de grote golf aan pensioenkosten voor de ambtenaren.
- de gevolgen van corona zullen volgens Belfius niet zo groot zijn voor de lokale besturen, maar dit zal later nog blijken
- subsidies aan lokale besturen worden meer projectmatig toegekend in vergelijking met vroeger. Dit maakt dat veel werkingen tijdelijk zijn ofwel veel budget vragen om dit op lokaal niveau te continueren
- vraagstukken inzake intergemeentelijke samenwerking, fusies, opnemen van actorrol / regierol, bestuurskracht, kerntakendebat komen op ons af en zullen een plaats krijgen in de beleidsvoering
- meer lokale autonomie geeft meer beslissingsrecht, maar ook meer verantwoordelijkheden, meer personeelsinzet en een moeilijker evenwicht tussen het lokaal en het algemeen maatschappelijk belang
- participatie en co-creatie / coproductie – experimenteren met het Quadruple-helix model: *Eeklo is mee met vernieuwende zaken: digitaal participatieplatform, interne expertise rond participatie, participatiereglement,...*
- transversaal denken: vroeger werd in een lokaal bestuur vooral verticaal gedacht, binnen 1 domein. Nu wordt geleidelijk overgegaan naar *domeinoverschrijdend projectmatig werk en horizontaal transversaal denken*
- trend van digitalisering, e-gov, internet of things: als lokaal bestuur zie je dit effect zowel in de dienstverlening als in de noodzaak van het dichten van de digitale kloof bij de burgers (senioren, kansarmen,...). Daarnaast spelen ook privacy en informatieveiligheid een steeds belangrijkere rol
- evolutie naar een nieuwe vorm van public governance, met de nadruk op netwerken en samenwerking, coproductie en participatie

- Europeanisering / internationalisering
- veerkracht na Corona: inzet nodig op vrije tijd, welzijn, eigen personeel,...
- regiovorming vanuit Vlaamse overheid
- big data
- blockchain.

16.18.10 Vrije tijd

- meer van onze tijdsbesteding gaat naar vrije tijd: *in Eeklo wordt nu al veel aan sport en cultuur in eigen stad gedaan; het aanbod aan vrijetijdsactiviteiten is groot*
- trends inzake sport: nabije sportstimulering voor jong en oud, sport gebruiken als city-marketing, sportsubsidies inzetten als beleidsinstrument (vb. subsidies als er wordt ingezet op kansengroepen, op jeugdwerking, ...)
- trends inzake cultuur:
 - bibliotheek wordt een 2de woonkamer, een belevingscentrum, met aandacht voor mediawijsheid en leesbevordering (*hierrond werd een actie in het meerjarenplan 2020-2025 opgenomen en zijn er bevestigingen gedaan bij gebruikers, raad van bestuur en ARC-leden*)
 - cultuurcentra moeten naar buiten treden of de wereld binnentrekken, maar ook creatiever omgaan met programmatie (*hierrond werd een actie in het meerjarenplan 2020-2025 opgenomen*). *De COVID-19-pandemie heeft ook tot creatieve ideeën bij het CC geleid (vb. Herbakker-tv)*
- cultuur loopt risico op versplintering, versmalling, vervlakking, verleiding en verlamming. *In Eeklo is er een groot divers aanbod van heel veel aanbieders: stedelijk aanbod, muziekclub, amateurtoneel, theaterzaaltje, culturele verenigingen, erfgoed, ... Het is de opdracht om de 5 V's te bestrijden of geen mogelijkheid te geven in Eeklo*
- nieuwe vormen van reizen / beleving: *Eeklo startte een werkgroep rond toerisme op en lanceerde een aparte toeristische website in het voorjaar 2021 onder de naam visit.eeklo.be.*

16.18.11 Jeugd als doelgroep

- jeugd mag niet aanzien worden als sector, maar als doelgroep. Het is meer dan vrije tijd. *In Eeklo wordt hier nu al aan gewerkt via inzet op o.m. jeugd welzijn, alertheid bij ruimtelijke projecten, speelvisie, ...*
- de kindnorm gebruiken voor veel domeinen: als iets geschikt is voor een kind, is het ook ok voor senioren en voor alle andere doelgroepen: bereikbaar, beschikbaar, betaalbaar, begrijpbaar, bruikbaar, betrouwbaar en bekend. Als het dan ook nog beleefbaar en bespeelbaar is, is het helemaal kindproof
- aandacht voor kinderarmoede en diversiteit – ‘een kind in armoede blijft een kind’: *Eeklo investeert nu al in Huis van het Kind, diverse projecten (Het jonge kind, ...), samenwerking met De Kring (babybazaar, speelbazaar), opstart van De Plek...*
- gebruik van de categoriale jeugdreflex: over alle beleidsdomeinen heen rekening houden met kinderen en jongeren
- *uit de bevraging Wel Doeners van Meetjesman blijkt het mentaal welzijn van jongeren heel fragiel, dit zien we in coronatijd, maar dit heeft ook te maken met school en druk van sociale media*
- de COVID-19-pandemie heeft groot effect op de jongeren. Volgende cijfers kwamen uit een Vlaams onderzoek van Uit de Marge:
 - vier op vijf kinderen en jongeren heeft problemen met preteaching en huiswerk
 - twee derde van de kinderen en jongeren heeft geen laptop of computer ter beschikking.
 - drie vierde van de kinderen en jongeren heeft te weinig ruimte thuis
 - de helft van de kinderen en jongeren durft of mag niet buitenkomen
 - meer dan de helft van de kinderen en jongeren is bang om een boete van de politie te krijgen
 - drie vierde van de kinderen en jongeren mist de school
 - meer dan de helft voelt zich niet goed in zijn vel.

16.18.12 Ondernemen-Werken

- tertiaire en quartaire sectoren zullen nog toenemen. *In Eeklo is de quartaire sector nu al de grootste jobleverancier: 22,4% van de Eeklose bedrijven leveren zo 47,4% van de tewerkstelling.*

- er komt een kloof tussen vraag en aanbod van jobs. De komende jaren zal er een teveel aan jobs zijn, die niet ingevuld geraken: *het lokaal bestuur zal hier enerzijds een actorrol spelen omdat ook het eigen personeel een omscholing zal moeten krijgen; er is ook een grote regierol weggelegd bij activering van niet-werkenden maar zeker bij het mekaar laten vinden van onderwijs en bedrijfswereld*
- handelszaken verdwijnen uit kernen; handelspanden staan vaker leeg: *het leegstandspercentage in Eeklo is heel hoog. De nabijheid van winkels verdwijnt, de e-commerce neemt toe. Er zijn nieuwe impulsen nodig voor de detailhandel in Eeklo: handelszaken en horeca onderscheiden zich te weinig. Er komen nieuwe insteken voor winkelen en totaalbeleving vanuit een nieuw op te maken strategisch commercieel plan Eeklo*
- nieuwe businessmodellen o.a. consument wordt producent
- tijd- en plaatsafhankelijk werken
- citymarketing wordt citybranding en citymaking
- toename van e-commerce: zit nu op 59% in België
- mixen van functies in handelskern
- mix van fysiek en digitaal shoppen (iets wat door de COVID-19-pandemie zeer versneld werd)
- een stad heeft een verhaal nodig.

17 PARTICIPATIETRAJECT

17.1 Intern participatietraject opmaak meerjarenplan 2020-2025

- opmaak inspiratienota na overleg met alle diensten apart in de loop van het voorjaar van 2018
- insteken voor politieke beleidsverklaring begin 2019
- opmaak van sterkte-zwakteanalyse van alle dienstverleningen in functie van de omgevingsanalyse
- interview met alle MAT-leden op basis van de leidraad organisatiebeheersing in functie van de omgevingsanalyse
- het college van burgemeester en schepenen maakte samen met het managementteam de doelstellingenboom op: 7 beleidsdoelstellingen, met elk diverse actieplannen
- 'speeddate' op 3 juni 2019 met alle diensthoofden en experts (ong. 50 personen in totaal) om voor alle actieplannen een longlist van acties in te vullen
- CBS en MAT doen een traject om de longlist te reduceren tot een werkbaar aantal acties. Op basis van deze oefeningen wordt tot een definitieve lijst gekomen in oktober 2019
- de diensthoofden/actieverantwortelijken krijgen de definitieve acties teruggekoppeld en maken hiervoor een uitgebreide omschrijving, geven mijlpalen door en doen voorstellen voor indicatoren.

17.2 Extern participatietraject opmaak meerjarenplan 2020-2025

- adviesraden:
 - o in 2018-2019 werd een traject gedaan om de adviesraden te hervormen. In dit traject ontstond onder meer een voorzittersoverleg, deden diverse adviesraden een toekomst oefening (jeugdraad, adviesraad voor welzijn en diversiteit, Gecoro, wereldraad, ARC), schreven verschillende raden een memorandum (wereldraad, seniorenraad). De sportraad maakte een brief over met aanbevelingen. Al deze info werd verwerkt bij de betrokken domeinen
 - o de adviesraden worden uitgenodigd naar de gemeenteraadscommissie op 13 november 2019, waarbij de stand van zaken van het meerjarenplan wordt toegelicht (de adviezen zijn verwerkt in de volgende pagina's)
- diverse organisaties waar stad en OCMW mee samenwerken:
 - o voeren van gesprekken met Woonwijzer, Wijkcentrum, Kringloopwinkel, COMEET, Toerisme Meetjesland over hun eigen werkdomein
 - o memorandum van COMEET, Natuurpunt
- burgers: zie hieronder

17.2.1 Burgerparticipatie – 25 juni 2019 in CC De Herbakker – TROTS op Eeklo

Onder de noemer 'TROTS OP EEKLO' was het de bedoeling om bij elk van de zeven beleidsdoelstellingen drie actieplannen/acties weer te geven die de Eeklonaar trots op Eeklo kunnen maken. Deze acties maakten deel uit van een hele lange lijst van mogelijke acties die in het meerjarenplan 2020-2025 zouden worden opgenomen. De aanwezigen konden zelf aanduiden wat ze het belangrijkste vinden om die trotsheid op te wekken en hoe ze dit zelf willen invullen / ingevuld zien (individueel of in de workshops). Voor elke doelstelling werd een grote flap gemaakt, zodat mensen konden kiezen uit de drie vermelde acties. Via 'duimpjes' konden ze de voor hun meest geslaagde actie kiezen, eventueel aangevuld met inhoudelijke opmerkingen. Bij de ingang was een kaart van Eeklo opgehangen. Daar konden de inwoners hun plekje aanduiden waar ze meest trots op zijn.

Op het einde van het burgerparticipatiemoment werden de acties er uit gehaald met het meest duimpjes. Daarover werd een workshop georganiseerd, via de methode van de 2 x 2 vragen.

De burgers van Eeklo werden van dit burgerparticipatiemoment op de hoogte gebracht via het infoblad, via gerichte mails naar alle leden van alle adviesraden, interne mails, via facebook, website, enz.

Personen die niet konden aanwezig zijn, maar wel een insteek wilden geven, konden dit doen via participatie@eeklo.be.

Omdat dit niet altijd even toegankelijk is voor kansarme doelgroepen, werd na een gesprek met Jan Matthys van Wijkcentrum De Kring, het voorstel gedaan om dezelfde methodiek van 25 juni (nl. vanuit het thema TROTS OP EEKLO) op 3 verschillende momenten een workshop te organiseren, mee begeleid door iemand van het Wijkcentrum. Op deze manier gaan we outreachend te werk om deze moeilijk te bereiken doelgroepen te benaderen.

- donderdagnamiddag 27 juni om 14 uur: de groep die komt boetseren in de Kring
- donderdagnamiddag 27 juni om 15.30 uur: de groep die badminton speelt in het Sportpark
- dinsdagvoormiddag 2 juli om 9.30 uur: de groep van Koken met Taal (anderstaligen).

We voorzagen telkens een half uurtje om met deze mensen in gesprek te gaan en ideeën in te winnen.

Hieronder zijn alle zaken samengevat:

CC = opgetekend op burgerparticipatiemoment op 25 juni 2019 in CC De Herbakker

AT = opgetekend tijdens gesprek met anderstaligen (Koken met Taal in De Kring) op 2 juli 2019

CCB = opgetekend tijdens gesprek met deelnemers van Creaclub Boetseren in Wijkcentrum De Kring op 27 juni 2019

SCB = opgetekend tijdens gesprek met deelnemers van Sportclub Boezjeern van Wijkcentrum De Kring in de sporthal op 27 juni 2019

BD1:

We bouwen aan een (verkeers-)veilige stad om Eeklo meer (be)leefbaar te maken voor iedereen.

Eeklo zet samen met partners in op de diverse aspecten van veiligheid in de stad (preventie, handhaving) – 9 x CC, 4 x AT = 13 duimpjes

- *Veilige fietspaden (CC)*
- *Veiligheid rond de scholen is een groot aandachtspunt (CC)*
- *Mobiliteit is nu regionaal en de mensen met een beperking komen niet aan bod (CC)*
- *Tikkers voor slechtzienden moeten goed werken (creaclub Boetseren Kring)*
- *Onveiligheidsgevoel door vreemdelingen omdat ze een andere taal spreken en dus niet verstaanbaar zijn (creaclub Boetseren Kring)*

Eeklo optimaliseert de stationsomgeving tot een aantrekkelijke woon- en verblijfsbuurt – 4 x CC, 2 x SCB = 6 duimpjes

- *Voetgangersbrugje aan station? (SCB)*

Eeklo maakt een stappenplan op waarin wordt beschreven hoe de stad wordt omgevormd naar een veilige, leefbare, gezellige en verkeersluwe belevingsstad na de realisatie van de Ring R43 – 19 x CC, 5 x AT, 4 x CCB, 7 x SCB = 37 duimpjes

- De Lijn zoekt steden die willen inzetten op elektrische bussen voor stadsvervoer. Zou een stadsbus geen voordeel zijn om minder met de auto te rijden? (CC)
- Niet alleen stappenplannen (zijn er al). Eeklo REALISEERT een veilig, leefbaar en autovrij centrum na realisatie van de ring. (CC)
- We wonen nu in een wijk met zone 30 ... helaas niet door iedereen nageleefd. Suggestie: drempels (mag ook doorlopend voetpad zijn) om in de wijk in te rijden (CC)
- Voer lage emissiezone in stadskern in en gebruik inkomsten voor ondersteunen klimaatactieplan (20.000 auto's per dag x € 1 = 6 mio euro per jaar) + gratis parkeren 2 uur (CC)
- Stadscentrum is gevaarlijk voor fietsers (creaclub Boetseren Kring)
- Blakstraat aan AZ Alma: veel en gevaarlijk verkeer dat in de zijstraten rond de kliniek parkeert (creaclub Boetseren Kring)
- Gevaarlijke oversteek aan Oostveld – kruispunt N9 (creaclub Boetseren Kring)
- Veel schoolverkeer in Zuidmoerstraat (creaclub Boetseren Kring)
- Markt parkeervrij maken is een noodzaak (creaclub Boetseren Kring)
- Snel verkeer in de Lekestraat en op de N9 (anderstaligen)
- Er wordt veel fout geparkeerd (anderstaligen)

BD2:

We versterken ons ruimtelijk economisch netwerk om onze troeven inzake wonen, werken en beleven verder te ontwikkelen.

De Hartwijk groeit uit tot een duurzame voorbeeldwijk – 5 x CC, 2 x AT, 4 x SCB = 11 duimpjes

- Zet ook private voorbeelden in de kijker (Eikenblad, ...) (CC)
- Sensibilisering in alle wijken in Eeklo is noodzakelijk (CC)
- Elke wijk kan/mag een voorbeeldwijk worden (CC)
- Combinatie van parkeren en groen is mogelijk (creaclub Boetseren Kring)
- Groen in de stad is belangrijk (creaclub Boetseren Kring)

De stad trekt beginnende handelszaken binnen het kernwinkelgebied aan door het geven van stimulerende maatregelen – 7 x CC, 2 x AT, 1 x CCB, 1 x SCB = 11 duimpjes

- Beter parkeerbeleid / goedkoper. Zeker op de Krüger gratis tussen de middag vond ik beter (CC)
- Elke autoparkeerplaats trekt autogebruik aan; dus liefst zo weinig mogelijk in het centrum (CC)
- Door internet wordt winkelen anders ervaren. Elementen of acties die van winkelen een belevenis maken is nu meer nodig dan vroeger (CC)
- Goedkoper parkeerbeleid en van 12 tot 14 uur gratis (CC)
- Turkse / Poolse winkel in Eeklo, nu moeten we telkens naar Gent (anderstaligen)
- Vooral de Krüger trekt aan (creaclub Boetseren Kring)
- Internetwinkelen is niet te stoppen (creaclub Boetseren Kring)
- Winkels moeten meer doen dan een ander om aan te trekken (creaclub Boetseren Kring)
- Kleine zelfstandigen aantrekken via faciliteiten / starterspremies (creaclub Boetseren Kring)
- Eeklo heeft er belang bij om handelspanden te bewaren (creaclub Boetseren Kring)

Eeklo streeft een geleidelijke herinrichting van het marktplein na om de functie van de Markt als ontmoetings- en belevingsplaats te herstellen, samen met de horeca en de handelszaken – 10 x CC, 5 x AT, 4 x SCB, 3 x CCB = 22 duimpjes

- Stenen zitbanken op mooie plaatsen: = duurzamer dan hout en bestand tegen vandalisme (CC)
- Markt autovrij maken (creaclub Boetseren Kring)

- Wel parkeerplaatsen elders voorzien (Sportclub Boezjeern Kring)

BD3:

We spelen als duurzame klimaatstad een voortrekkersrol in het voorkomen van en voorbereiden op komende klimaatveranderingen

Het lokaal bestuur is een voorbeeld in gedrags- en mentaliteitswijzigingen inzake milieu- en klimaatdoelstellingen – 7 x CC, 1 x AT, 4 x SCB = 12 duimpjes

- Om het gedrag te wijzigen moet men eerst de mobiliteit aanpakken (CC)
- Eeklo faciliteert een makerslab (CC)
- Sensibilisering is een noodzaak: wat? waarom? hoe? (CC)
- Belangrijk = bevolking sensibiliseren en ontzorgen naar energiebesparing (bv huisisolatie) (CC)

De stad communiceert en faciliteert de werking van initiatieven rond korte keten en maakt hierrond een voedselstrategie op – 7 x CC, 8 x AT, 3 x SCB, 2 x CCB = 20 duimpjes

- Concept 'boerenmarkt' zodat we kennis kunnen maken (CC)
- Op alle activiteiten van de stad met catering: producten van korte keten (cfr. producten Oxfam) (CC)

Eeklo blijft inzetten op alternatieve/duurzame energiebronnen – 12 x CC, 1 x SCB = 13 duimpjes

- Pas het GRB over rechtstreekse burgerparticipatie bij windprojecten toe op de 14 windturbines die in het PRUP gebouwd worden. Elke turbine levert een meerwaarde van 4 mio euro. In eigen streek houden ipv energiemultinationals! (CC)
- Samen met bedrijven waterstof omarmen. Waterstof kan werken als 'batterij'functie. Noodzakelijk bij toenemende productie van hernieuwbare energie (CC)
- Als Eeklo een voorbeeldrol opneemt (zie BD 3 – 1, dan zal deze actie automatisch volgen) (Sportclub Boezjeern Kring)
-

BD4:

We zetten de kwaliteitsvolle voorzieningen inzake gezondheid, onderwijs, vrije tijd, handel en toerisme creatief in als sterk merk.

De ABC-site is het fysieke en inhoudelijke knooppunt van cultuur en kunstbeleving in het Meetjesland – 11 x CC, 4 x AT, 1 x CCB = 16 duimpjes

- Kunstacademie – CC De Herbakker (CC)
- Renovatie/verbouwing CC De Herbakker: zorgen dat dit klaar is voor de komende 25 à 30 jaar. Huidige stilstand is een gemiste kans (CC)

Eeklo investeert in buurt nabije sport- en speelmogelijkheden – 7 x CC, 4 x AT, 6 x SCB, 2 x CCB = 19 duimpjes

- Speeltuigen aanpassen voor kinderen met een beperking (CC)
- Meer petanque- en/of krulbolbaantjes in de buurt/wijken. Gecombineerd met een wijkverantwoordelijke of wijk aanspreekpunt (CC)
- Speeltuigen aanpassen aan de leeftijden van de buurt (CC)
- Urban fitness in elke buurt installeren (CC)
- Het Heldenpark is een heel leuke plek om meer speelmogelijkheden te creëren (anderstaligen)
- In de Pinksterbloemstraat ligt nog een 'berg' zand (van een werf?), met veel onkruid. Kan hier een speel- en/of voetbalterreintje gemaakt worden? (creaclub Boetseren Kring)

We zetten Eeklo als deel van het Meetjesland op de toeristische kaart – 8 x CC, 1 x AT, 3 x SCB = 12 duimpjes

- *Ledeganck is veel meer dan een dichter (CC)*
- *Wel veilige fietspaden en autovrije zones voorzien (CC)*
- *Eeklo als dé duurzame voorbeeldstad in Vlaanderen zetten (CC)*
- *Toerisme en ondernemen hand in hand (CC)*
- *Meer uitwisselingsprojecten tussen Eeklo en de zustersteden (CC)*
- *Meer combineren van toeristische events met Eeklose horeca (speciaal aanbod of combiticket of ...) (CC)*
- *Eeklo heeft de grootste wielervedocumentatie in privébezit (CC)*
- *Eeklo Keizer Karel stad (CC)*
- *Eeklo als uitvalsbasis voor Meetjeslands fietstoerisme (CC)*
- *Promoten van kunst van kunstenaars uit eigen stad en streek (kan gekoppeld worden aan groenere plekken) (CC)*
- *Eeklo heeft nu te weinig troeven (creaclub Boetseren Kring)*

Losse insteken:

- *Buurt- of andere verenigingen kunnen een budget krijgen voor culturele activiteiten (te kiezen uit een lijst – gebeurt nu al in andere gemeenten) (CC)*
- *Parking – we hebben veel parkeermogelijkheden (CC)*
- *Leegstaande gebouwen gebruiken vanuit cultuur en kunsten (vb. kunstenroute) (CC)*
- *Eeklo investeert in verblijfsaccommodatie voor groepen (CC)*
- *Wij willen graag een freinetschool opstarten. In een onderwijsstad als Eeklo lijkt ons dit een troef! Volgens ons onderzoek heeft 75% van de bevroegden hier nood aan. We willen een onafhankelijke, coöperatieve groene en buurtgerichte school zijn en hebben nood aan een locatie om onze droom te creëren. We onderhandelen op dit moment met de Huysmanhoeve, Blokhutten, Heldenpark, ... Ons lijken dit ideale locaties en in het kader van leegstand, optimale bezetting en buurtwerking dus uiterst geschikt. We vragen ons dan ook af of de invulling die er momenteel is (vb. vergaderingen van de provincie) optimaler kunnen (vb. in lege lokalen van de Huysmanhoeve)? We willen eveneens vooruit in ons proces en zouden het fijn vinden als er beslissingen kunnen genomen worden in het kader van een optimaal gebruik van de leegstaande lokalen (freinetschool De Kleine Helden – freineteeklo@gmail.com) (CC) (Deze vraag kwam ook via de mail binnen)*
- *Eeklo is niet zo leuk om te wonen. Er zijn geen winkels open op zondag en het is er te rustig en te weinig te doen (anderstaligen)*
- *Er is geen goede treinverbinding met Gent (laatste trein is een probleem), ook de verbinding naar de kust loopt via Gent (anderstaligen)*
- *Het zwembad is in de vakanties niet open in de voormiddag (anderstaligen)*
- *Shorts mogen niet in het zwembad; dit is een probleem voor moslima's die hun kind willen begeleiden maar geen badpak mogen dragen. Ze moeten dan richting Gent, maar dat is praktisch / financieel niet altijd haalbaar (anderstaligen)*

BD5:

We activeren medeburgerschap door het voeren van een drempelverlagend en participatief beleid.

De UiTPAS Meetjesland wordt verder ingezet om mensen te laten participeren aan het vrijetijdsaanbod – 11 x CC, 6 x AT, 1 x CCB, 5 x SCB = 23 duimpjes

- *Disabilitycard (FOD- koppelen aan UiTPAS (met kansentarief) zonder dat men rijk of arm is. Het is altijd moeilijk voor deze mensen om aan veel deel te nemen. (CC)*
- *De UiTPAS dringend herbekijken omdat er nog meer mensen zouden kunnen in aanmerking komen (CC)*

- *UiTPAS is nu voor iedereen maar blijft vooral voor doelgroep en de diehards. Schenk elke Eekloonaar een UiTPAS, dat zal de participatie verhogen (CC)*

De burger kan aan het beleid participeren aan de hand van diverse kanalen – 16 x CC = 16 duimpjes

- *Invoeren van gehandicaptenraad, samen met welzijn (CC)*
- *Infomomenten, persoonlijk contact is belangrijk (Creaclub Boetseren Kring)*

Eeklo werkt wijkgericht - 11 x CC, 1 x AT, 2 x CCB, 3 x SCB = 17 duimpjes

- *in de wijk 'Pijkensakker' zijn er achteraan geen parkeerplaatsen voorzien waardoor mensen hun auto in de modder moeten zetten. Ook het pleintje achteraan in de wijk wordt NIET onderhouden. Omdat hier veel jonge gezinnen wonen, leek het ons interessant om iets van speeltuintje / faciliteiten te voorzien. (CC)*
- *Sociale antenne in Sint-Jozefwijk waar buurtbewoners terecht kunnen (CC)*
- *Geef de burger (deel van) budget voor bv. wijkinrichting (zone 30!). Dit is echte burgerparticipatie (binnen een kader uitgetekend door de stad) (CC)*
- *Buurtfeesten? (CC)*
- *Interessant voor de buurt (Creaclub Boetseren Kring)*

Losse insteken:

- *Subsidiereglementen: erkenning van verenigingen te herzien (CC)*

BD6:

Eeklo is dé kansenstad, waar we elke inwoner de noodzakelijke hefboomen aanreiken om zich te ontplooien.

Eeklonaren blijven langer thuis wonen door middel van hulp via eigen OCMW-diensten klusjesdienst, gezinszorg, poetsdienst – 17 x CC, 1 x AT, 1 x CCB, 1 x SCB = 20 duimpjes

- *Burgerparticipatie van alle burgers aanmoedigen door alternatieve arbeidskansen aan te bieden. – buurtgerichte initiatieven voor kwetsbaren (CC)*
- *Meer inzetten op vrijwilligers (CC)*
- *Betere en zorgzame financiële begeleiding (CC)*
- *Het is belangrijk om zo lang mogelijk thuis te blijven (Sportclub Boezjeern Kring)*

Eeklo is een warme stad (geestelijke gezondheid) – 4 x CC, 4 x AT, 2 x SCB = 10 duimpjes

- *Opentrekken van taboe rond geestelijke gezondheidsproblemen (CC):*
 - o *Projecten: mensen met gezondheidsprobleem en gezonde mensen*
 - o *Psychiatrie meer 'open' maken, bv. picknicktafels in de tuin voor gezinnen of fietstoerisme*
 - o *Middelbare scholieren sensibiliseren*
- *Kring speelt hierin een grote rol (Creaclub Boetseren Kring)*
- *Het is belangrijk ook een warme stad te zijn naar andere nationaliteiten (anderstaligen)*
- *Er zijn al veel voorzieningen (Sportclub Boezjeern Kring)*

Eeklo rolt een kinderarmoedeactieplan uit – 19 x CC, 2 x AT, 1 x CCB, 6 x SCB = 28 duimpjes

- *Samenwerking met scholen, Kind & Gezin, CLB, huisartsen (CC)*
- *Zorgen dat elk kind in een jeugd-, sport-, muziek-, ... vereniging participeert en vrijwilligers / begeleiders hiervoor opleiden (CC)*

- *De kloof naar dienstverlening is groot, er moet kort op de bal gespeeld worden (Creaclub Boetseren Kring)*

Losse insteken:

- *Een gehandicaptenraad samen met welzijn terug opstarten. (CC)*
- *Bij alle activiteiten meer rekening houden met de beperking van de personen vb. de Disabilitycard (= FOD-kaart voor personen met een handicap) gebruiken, zodat rekening kan gehouden worden met de handicap van de persoon: slecht zien, slecht horen, rolstoelpatiënt, ... (CC)*

BD7:

We garanderen een professionele en integere organisatie en dienstverlening om, in wederzijds respect, te voldoen aan de verwachtingen van de klant.

De stad digitaliseert verder zijn dienstverlening met als doel een snelle en doeltreffende communicatie – 2 x CC, 1 x SCB = 3 duimpjes

- *Digitale kloof niet groter maken (inzetten op toegankelijke kanalen: whatsapp,...) (CC)*

Een nieuw dienstverleningsconcept wordt uitgewerkt met aandacht voor de combinatie van digitale en fysieke loketten – 22 x CC, 7 x AT, 4 x CCB, 8 x SCB = 41 duimpjes

- *Belang van ruime bereikbaarheid van diensten (telefonisch, fysisch), zowel voor burger als voor professionele contacten (CC)*
- *Centrale loketwerking – bereikbaarheid (CC)*
- *Belang van menselijk aspect (CC)*
- *Dienstverlening aan huis of per wijk voor minder mobiele mensen (CC)*
- *Niet iedereen heeft een computer (Creaclub Boetseren Kring)*
- *Het is van heel groot belang om fysiek contact te hebben als het over belangrijke documenten gaat (anderstaligen)*

INSTEKEN ALGEMEEN:

- *Veel milieubewuste burgers die al jaren zonnepanelen hebben en twifelen er wel/niet meer te plaatsen weten niet waarmee ze 'goed' doen. Wie kan hen raad geven? (CC)*
- *Het Heldenpark doen heropleven: door markten (bio, foodtruckfestival,), dansinitiatie,... in samenwerking met vb. N9 (CC)*
- *Dierenasiel in Eeklo (anderstaligen)*
- *Eeklo moet nog properder worden (anderstaligen)*

Workshops – burgerparticipatiemoment 25 juni 2019 – CC De Herbakker

3 acties met de meeste duimpjes in het CC werden uitgekozen om verder uit te werken, volgens de methodiek van de 2 x 2-vragen:

- 1) **Eeklo maakt een stappenplan op waarin wordt beschreven hoe de stad wordt omgevormd naar een veilige, leefbare, gezellige en verkeersluwe belevingsstad na de realisatie van de Ring R43**

Vraag 1: wat maakt dat dit stappenplan en omvorming van de stad naar een belevingsstad belangrijk is om trots te zijn op Eeklo?

- Creëert rust en beleving
- Leidt tot meer cohesie (en heeft dus ook sociale impact)
- Leidt tot minder verkeer in het centrum
- Dringt het aantal autokilometers terug

Opmerking: er is een tegenstelling tussen het klimaatactieplan en het mobiliteitsplan (waar nog veel op de auto gewerkt wordt)

Vraag 2: wat zal het resultaat zijn als we het stappenplan en de belevingsstad realiseren?

- Meer verkeersveiligheid
- Gezelliger / autoluw
- Evolueren naar minder auto's
- Gebruik van waardige mobiliteitsalternatieven
- Het stiltegebied in het zuiden van Eeklo wordt opgeofferd om iets meer stilte in het centrum te krijgen

Vraag 3: wat is er nodig zodat het stappenplan en de belevingsstad meer trotsheid over Eeklo geeft?

- Zo weinig mogelijk auto's
- Gebruik van parallelwegen voor fietsroutes
- Alternatieve pendel: dichterbij huis werken, thuiswerk, co-working
- De beleving minder commercieel bekijken: er bestaan ook rustige plekje's in de wijken die nu verwaarloosd worden
- Om de zoveel tijd opruimen van de straten (we doen dit met onze woonkamer ook)

Vraag 4: Wat kan het lokaal bestuur, mijn vereniging, mijn wijk, ikzelf hiervoor doen en tegen wanneer?

- Piste uitdenken voor korte, middellange en lange termijn
- Kleine busjes inzetten in de stad
- Taxisysteem
- Trein doortrekken tot Maldegem
- Kleine dingen als water in de stad, aanpassen van verlichting,...

2) Eeklo blijft inzetten op alternatieve/duurzame energiebronnen

Vraag 1: wat maakt dat blijven inzetten op alternatieve/duurzame energiebronnen belangrijk is om trots te zijn op Eeklo?

- Het is een voorbeeldproject
- Het is denken op lange termijn
- Eeklo als pionier
- Toekomstgericht
- Burgerparticipatie staat centraal
- Collectief
- Het 'waarom' wordt meegegeven

Vraag 2: wat zal het resultaat zijn als we blijven inzetten op alternatieve/duurzame energiebronnen?

- Energieautonomie
- Hoger bewustzijn
- Klimaatneutraliteit
- Financiële gevolgen: oogsten van de omgevingsenergie door de Eekloonaar

Vraag 3: wat is er nodig zodat blijven inzetten op alternatieve/duurzame energiebronnen meer trotsheid over Eeklo geeft?

- Duurzaamheidsbeurs
- Begeleidingstraject
- Creëren van een wijkgevoel

Vraag 4: Wat kan het lokaal bestuur, mijn vereniging, mijn wijk, ikzelf hiervoor doen en tegen wanneer?

- Begeleidingstraject op maat voorzien
- Groepsaankopen
- Lokaal bestuur moet wijkgevoel faciliteren

3) Eeklo rolt een kinderarmoedeactieplan uit

Vraag 1: wat maakt dat de uitrol van een kinderarmoedebestrijdingsplan belangrijk is om trots te zijn op Eeklo?

- Moeten we ons trots voelen als we een kinderarmoedeplan hebben? Niet op de armoede zelf, wel op de inzet die we tonen om er iets aan te doen
- Kinderarmoede is eigenlijk gezinsarmoede
- Een kinderarmoedeplan moet eigenlijk kinderarmoedebestrijdingsplan heten

Vraag 2: wat zal het resultaat zijn als we de uitrol van een kinderarmoedebestrijdingsplan realiseren?

- Alle kinderen in Eeklo hebben een toekomst
- We activeren kinderen in de samenleving
- We versterken het zelfbeeld van kinderen in armoede
- We laten hen zelf hun talenten ontdekken

Vraag 3: wat is er nodig zodat de uitrol van een kinderarmoedebestrijdingsplan meer trotsheid over Eeklo geeft?

- Opleidingen (op lange termijn)
- Bottom-upwerking: kinderen erkennen en hen inspraak geven
- Vertrouwen
- Een minimum aan bestaansmiddelen voor iedereen
- De stad moet meer wegen op het beleid
- De wijk is belangrijk: kortere afstand

Vraag 4: Wat kan het lokaal bestuur, mijn vereniging, mijn wijk, ikzelf hiervoor doen en tegen wanneer?

- Solidair zijn – vertrouwen hebben/geven
- Diensten als samenlevingsopbouw / sociaal Huis / De Kring inzetten (sociale kruidenier bv)
- Antennes en aanspreekpunten
- Inzetten op kinderen en zo de gezinnen betrekken
- Grotere horizon bieden
- Vrijwilligers inzetten
- Participatie
- Concrete dingen DOEN ipv studie

Lievelingsplekjes / plekjes om trots op te zijn in Eeklo:

11 x aangeduid:
Sportpark

8 x aangeduid:
Heldenpark
ABC-site
Zuidkaai / Kring

6 x aangeduid:
Het Leen

2 x aangeduid:
Wilgenpark
Windmolens aan Huysmanhoeve
CSA-boerderij in Moeie
Marktpllein
Jachthaven

1 x aangeduid:
Galgenhof
Kringloopwinkel
Pokmoere
Bogaertmoerstraat
Lange Moeiakker
Zonnepark
Ledeganckplein
Kubiek
Industrielaan
AZ Alma
Canadaplein

Wat nog extra via mail binnen kwam =

- *“Bij deze zou ik de oproep willen doen alle geïnteresseerden en vrijwilligers het boek “Red de democratie” van Manu Claeys cadeau te geven als dank voor hun inzet. Als dit budgettair een probleem vormt voor het stadsbestuur, dan zou ik dit in de plaats willen stellen voor de kosten van het jaarlijks vrijwilligers- feest. Ik denk dat deze personen meer baat zullen hebben aan dit boek, dat als leidraad kan dienen bij burgerparticipatie, dan aan een receptie die misschien wel leuk is, maar dan ook zomaar in een oogwenk voorbij is. Ik meen dat als dit boek in voldoende hoge oplage wordt besteld dat er waarschijnlijk nog een groepskorting kan aan vastzitten bovendien.”*
- *“in februari-maart staken grote aantallen padden over in de Waaistraat. Vele dieren kwamen onder de wielen van auto's terecht. Graag zie ik daarom verkeersborden geplaatst tijdens de paddentrek periode februari tot eind maart om automobilisten aan te manen hun snelheid te matigen en uit te kijken om padden te ontzien. Het gaat vooral over het stuk vanaf de Peperstraat tot aan het waterzuiveringsstation.”*
- *“Eeklo doet veel moeite voor betere fietspaden en dat juich ik uiteraard toe, maar een aanpassing aan nieuwe fietstypes dringt zich op. Zo zie ik dat fietsen die met een fietskar achter of voor de fiets rijden moeite moeten doen om door sommige fietsluizen te geraken die te dicht bij elkaar geplaatst zijn. Ik bedoel hiermee de stangen die de fietspaden afsluiten om autoverkeer tegen te houden.”*

- *“we zouden natuurlijke tuinen aanleggen door onze inwoners kunnen aanmoedigen. Ik zie dat daar al rond gewerkt wordt in Buggenhout, zie <https://www.buggenhout.be/wedstrijd-meer-natuur-in-eigen-tuin>, dit zou in Eeklo ook mogelijk zijn!”*
- *“in Eeklo staan heel wat mooie oude bomen, graag bij bouw- en renovatiewerken rekening houden met deze natuurmonumenten en zo veel mogelijk groen behouden, ook dat maakt het leven in Eeklo zo veel aangenamer!”*
- *“Graag hadden wij een verandering gezien in het parkeerbeleid voor bewoners. Op dit moment is er voor bewoners geen enkele passende maatregel. Ik woon in de blauwe zone. Parkeerabonnementen, een vast bedrag per jaar is perfect mogelijk. Alsook, als er markt georganiseerd wordt zou het wel leuk zijn dat er een alternatieve route is naar dit soort straten. Gisteren kom ik thuis van een hele dag werk en ik kan gewoon niet naar huis. Pas rond 22u 's avonds mochten wij met onze auto door. Alle marktkramers waren tegen dan al lang verdwenen. Als antwoord van de politie krijg je dan: dat gaat niet, parkeer je aan de kant en wacht tot alles is opgeruimd. Dat vind ik niet kunnen.”*
- *“voorstel: Verkeer OOSTVELDSTRAAT ‘van het Heldenpark tot het station’*
 - *Zone 30*
 - *Geen vrachtvervoer en tractoren*
 - *Geen fietsers op het voetpad*
 - *Politiecontrole”*
- *“Bewonerskaart”*
- *“Overkophuis voor de jeugd“*
- *“De aanpak van de autostrade door Eeklo, de N9, is van cruciaal belang voor de aanpak van de leefbaarheid van het stadscentrum. De koppeling van de aanleg van de (halve) ring rond de stad aan dit dossier is een spijtige zaak. Het is begrijpelijk, maar bemoeilijkt en vertraagt de zaak enorm.*

De aanpak van de N9 zou mijns inziens echter op korte tijd resultaat kunnen opleveren. Het inkomend en uitgaand verkeer door de stad verloopt op één rijstrook. Pas vanaf het station en de Désiré Goethalsstraat/Eikelstraat verloopt deze op 2 rijstroken. Op zich is dat geen slecht idee maar in de praktijk levert dat continu problemen op. Bij parkeermanoeuvres, laden- en lossen (vrachtwagens en nu ook overal pakjesdiensten), stoppen van lijnbussen, afslaand verkeer,... zit je steeds in de knoei door trechtvorming. Je kan de overlast die hierdoor veroorzaakt wordt gemakkelijk verminderen: breng het doorgaand verkeer over het gehele traject op één rijstrook. De aldus vrijkomende rijstrook kan quasi alle hinder opvangen. De rijrichting in de kleine zijstraatjes is reeds lang aangepast zodat deze op hun beurt weinig hinder zullen opleveren (verkeer verlaat de N9 om deze straatjes in te rijden). De kosten zijn eveneens beperkt: plaats een doordachte belijning en klaar is kees; beschouw het als een proefproject over hoe het verkeer in de toekomst de stad zal doorkruisen.

Het parkeren in de stad blijft ook een probleem; we kunnen maar niet afstappen van het idee dat we pal voor de zaak moeten parkeren waar we bijvoorbeeld een boodschap willen doen.

De stad beschikt over een aantal openbare parkings maar de capaciteit is aan de kleine kant, vooral in het centrum. Er zijn daar ook weinig uitbreidingsmogelijkheden. De stad heeft aan de rand echter een aantal warenhuizen die beschikken over voldoende parkeerruimte. Het inschakelen van een pendelbus die al deze parkings onderling verbindt met het stadscentrum zou duidelijk een positieve zaak zijn (P+R bus). Voor de warenhuizen, die eigenlijk over een privéparking beschikken, creëer je een win-win situatie. Je zet een aantal potentiële klanten af aan hun voordeur; denk in dit kader vooral aan onze bejaarden, die minder mobiel geworden zijn of over geen auto meer beschikken. Het systeem moet echter selfsupporting zijn en dit kan door een kleine vergoeding te vragen voor het gebruik van de bus. Ook hier creëer je heel wat mogelijkheden met een minimale investering...”

- *“het bestuur moet verder inzetten op communicatie met de burger via digitale informatieborden. Die kunnen dan voor de aankondiging van allerlei activiteiten gebruikt worden maar bv. ook als er vacatures zijn, wegeniswerken...”*

17.2.2 Adviezen vanwege adviesraden na voorstelling meerjarenplan op gemeenteraadscommissie op 13 november 2019

ADVIES SPORTRAAD (letterlijke weergave)

Tijdens de Algemene Vergadering van Espora, dd. 25/11/2019, werd door de schepen van sport de meerjarenplanning van de stad Eeklo uitvoerig toegelicht. Er kwamen heel wat vragen van de aanwezige vertegenwoordigers van de Eeklose sportclubs waarop klaar en duidelijk werd geantwoord. Het sportpark zal worden uitgebreid met een minigolf- en skateterrein maar voor de rest zijn er geen grote plannen voorzien.

De Algemene Vergadering van Espora kan het voorgesteld meerjarenplan inzake sport positief adviseren.

ADVIES LOKAAL OVERLEG KINDEROPVANG (letterlijke weergave)

Met grote aandacht hebben we de meerjarenplanning doorgenomen. Vooreerst willen we jullie bedanken, ons als adviesraden te betrekken bij deze opmaak. Uiteraard houdt dit in, dat we met enige kritische ingesteldheid kijken naar de inhoud en de weerslag voor onze doelgroep. Vanuit deze ingesteldheid, zien we snel in dat de doelgroep -9 maanden tot 12 jaar in een bijzonder geringe mate terug te vinden is in deze documenten. Uit de uiteenzetting van mevr. Van de Voorde begrijpen we dat Eeklo een sterke uitbreiding van jonge gezinnen voorziet in de komende jaren. Een groei voor jonge gezinnen brengt bijkomende aandacht voor deze groeiende groep met zich mee. Het verbaast ons dan ook vast te stellen, dat onze jongste telgen summier aan bod komen. We pleiten er dan ook voor dit hiaat in de meerjarenplanning bij te sturen alvorens deze wordt goedgekeurd.

Met onderstaande neerslag willen we samen met jullie sturing geven en deze doelgroep alsnog opnemen in de meerjarenplanning.

Ervan uitgaande dat Eeklo wil inzetten op een veilige stad en ecologische stad, zien we kansen liggen, om alsnog deze doelgroep op te nemen. Heel wat wetenschappelijk onderzoek (Sylva, Melhuish, Sammons, Siraj-Blatchford, & Taggart, 2004; Barnett, 2011; Barnett & Masse, 2007; Hines, 2011; Lake, 2011; Tobin, Arzubaiaga, & Adair, 2013; Vandenbroeck, De Stercke, & Gobeyn, 2013) werd gepubliceerd met betrekking tot 'return of investment'. In dergelijk onderzoek wordt duidelijk dat investering in de jongste doelgroep een return geeft op (middel-) lange termijn. Uit dergelijk onderzoek kunnen we enkel besluiten dat investeringen in functie van onze jongste inwoners, een terugverdieneffect heeft.

Ook de lezing van dokter Binu Singh (1001 kritische dagen) van vrijdag laatstleden (22/11/2019) op de trefdag perinataal netwerk, pleitte voor vroegtijdige detectie en preventie.

Wanneer we het wetenschappelijk onderzoek koppelen aan de beleidskeuzes komen we tot volgende krachtlijnen waar we implementatie mogelijk zien in de vooropgestelde meerjarenplanning:

- *Inzetten op preventie en voornamelijk het perinataal luik. De brede gezinszorg, die Vlaanderen hoog in het vaandel draagt willen we hier implementeren. We zien dat bij beleidskeuzes verschillende gemeenten inzetten op deze brede gezinszorg en pleit voor toegankelijke kinderopvang voor iedereen, focussen legt op preventie bij zwangere ouders, informatie voorziet voor zwangere of pasbevallen ouders, ... Binnen Eeklo stellen we vast dat er al verschillende*

- acties zijn rond een perinatale opvolging/begeleiding. Deze zijn ontoereikend om in te kunnen gaan op de vraag van zwangere ouders en hun noden. Begeleiding/ondersteuning in een vroege fase kan bezorgdheden na de geboorte sterk verminderen of laat toe gezinnen op de kaart te brengen die anders onder de radar blijven. Detectie en toeleiding naar kinderopvang, ondersteunende diensten, zijn uiterst belangrijk, maar ook de extra plaatsen dringende kinderopvang (crisis en de dringende plaatsen uit het project brede) zijn noodzakelijk.*
- *Wanneer we kijken naar inclusieve opvang zien we een leemte in onze regio. Zo moeten kinderen met bijvoorbeeld hoorstoornissen dagelijks een bus nemen, of vervoerd worden door ouders naar Gent of Brugge. Ondersteuning in functie van kinderen met bijzondere noden op heel jonge leeftijd kan een grote meerwaarde betekenen voor de integratie op latere leeftijd. Begeleiding van opvanginitiatieven, ondersteuning van kindbegeleiders op de werkvloer kan de leemte op dit vlak mee opvullen.*
 - *Een warme transitie: in onderzoek vinden we ook dat de overgang naar de kleuterschool een moeilijke periode is voor peuters. Ondanks de inzet van kindbegeleiders, kleuterleidsters, directies om voldoende aandacht te geven aan deze overgang, kunnen we hier een betere afstemming vinden. Zo zien we mogelijkheden in overleg tussen verschillende initiatieven waarbij een gezamenlijke visie wordt bekomen die een warme transitie mogelijk maakt.*
 - *We stellen vast dat Eeklo wil inzetten op buitenspelen. Zo wil buitenschoolse kinderopvang groene buitenspeelplaatsen, zullen speelpleintjes aandacht krijgen om beweging in groene ruimtes te stimuleren. Aanvullend willen we als lokaal overleg kinderopvang kijken hoe de sector 0-3 jaar hieraan de nodige aandacht kan geven.*

Om de bovenstaande punten te realiseren is het noodzakelijk te voorzien in mediators die inzetten op deze acties. Een mediator kan een brugfiguur (cfr. project Eeklo schakelt) zijn die voornamelijk de allerjongste gezinnen begeleidt. De laatste twee punten zien we gerealiseerd in bijkomend overleg maar zonder bijkomende middelen.

We benadrukken dat Eeklo een voorbeeldrol heeft, wanneer het over kinderopvang gaat. De gouden kinderschoen, de uitbouw van huis van het kind, het perinataal overleg enzovoort zijn mooie voorbeelden van deze voorbeeldrol. Deze willen we blijvend aanhouden en innovatie in functie van onze jongsten niet in de weg staan.

ADVIES JEUGDRAAD (letterlijke weergave)

Vooreerst wil de jeugdraad het schepencollege bedanken voor het blijvend vertrouwen en inzet voor de jeugdsector. De kinderen, jongeren en het jeugdwerk hebben deze ondersteuning hard nodig. De jeugdraad vraagt daarom blijvend oog te houden voor deze doelgroep. Het is voor kinderen en jongeren vaak zeer moeilijk om hun stem te laten horen naar het beleid toe. Bovendien zijn zij de volwassenen van morgen, dus het belang om hen te laten participeren is groot. Naast de jeugddienst speelt de jeugdraad een belangrijke rol in het vertolken van de stem van kinderen en jongeren. Wij willen dan ook graag actief en constructief blijven nadenken met het stadsbestuur.

Bij het bekijken van de meerjarenplanning is de jeugdraad zeer blij om tal van acties te zien die de leefwereld van kinderen en jongeren in Eeklo zal bevorderen. De jeugdvisie is echter ook sector overschrijdend daarom lijkt het ons zeker opportuun om kinderen en jongeren ook te betrekken bij de verdieping en realisatie van heel wat actiepunten. Aarzel zeker niet om advies te vragen, wij werken dit zeker grondig uit op de jeugdraad of aan de hand van participatiemomenten (zoals de pizzababbel). Doch wij graag een diepgaand en goed uitgewerkt advies willen aanbrengen, vragen wij om in de toekomst meer tijd te voorzien wanneer er om advies wordt gevraagd. De tijdsperiode bij het advies betreffende de meerjarenplanning was te kort om dit verder uit te werken samen met kinderen en jongeren.

Uit ons meest recente participatiemoment bleek dat fietsveiligheid ervaren wordt als een struikelblok. Bij het doornemen van de cijfers stelden we echter vast dat hiervoor geen budget voorzien is. Het betreft het volgende:

A-1.3.3: We maken een investeringsplan 'voet- & fietspaden' met accent op veilige, groene schoolomgevingen. Het investeringsplan wordt opgemaakt op basis van de bestaande en de gewenste toestand. Op basis van de inventaris wordt een prioriteitenlijst opgemaakt. Het gaat o.m. om de realisatie van fiets- en schoolstraten: vb. de realisatie van de schoolstraat in de Zuidmoerstraat, ... Vanuit het mobiliteitsplan wordt werk gemaakt van een fietsbeleidsplan.

Hieromtrent namen we reeds contact op met Katty Van de Voorde, deze mail vindt u in bijlage 1. Zij liet doorschijnen dat hier tot op heden geen budget is voorzien, maar dat dit er wel kan komen in de toekomst. Aangezien niet alleen op onze pizzababbel maar ook uit recent onderzoek van de regionale jeugdinst 'jong geweld' opvalt dat fietsveiligheid een heikel punt is, adviseren wij ten sterkste hier alsnog een budget voor vrij te maken. De jongeren vragen extra aandacht voor schoolstraten hier kunnen wij ons als jeugdraad in vinden gezien Eeklo zich verder wil blijven profileren als scholenstad, wat door de jeugd zeker aangemoedigd wordt.

*Actieplan: P-4.12: Eeklo versterkt haar imago als scholenstad
Eeklo heeft een heel ruim scholenaanbod: basisonderwijs, middelbaar onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs. Het imago als scholenstad wordt bewaakt en versterkt.
Van 01/01/2020 tot 31/12/2025*

A-4.4.1: De stad helpt ruimte creëren voor jongeren om te experimenteren en ondersteunt hun evenementen. Wij zijn tevreden met de blijvende subsidiering van Jeugdhuis De Route. We willen echter wel vragen bij deze subsidie alsnog rekening te houden met de stijgende indexering. Deze subsidies en de bijhorende indexering zijn nodig om werking van het jeugdhuis te optimaliseren. Het jeugdhuis, is een plek waar jongeren zich in een veilige omgeving kunnen ontplooiën en ontspannen, een plek voor en door jongeren. Daarom adviseren wij ten sterkste hierin te blijven investeren.

Uit het investeringsplan onder sectie IP-751-1: concluderen we dat er slechts een eenmalige investering zal gebeuren in het materiaal voor Kubiek jeugdcentrum. Dit zou zowel om de zaalwerking (materiaal betreffende licht en geluid) als om de stedelijke uitleendienst gaan. Indien dit het geval is lijkt een jaarlijkse investering zeker een must, opdat het materiaal te allen tijde kan worden hersteld en/of aangevuld kan worden.

Aangaande Actie: A-4.11.2: De Blokhuttensite wordt multifunctioneel met prioriteit voor speelplein en bestaande verenigingen willen wij benadrukken dat wij tevreden zijn met de aandacht voor deze site en het gekoppelde budget. Doch willen wij verwijzen naar een eerder advies uitgeschreven door de jeugdraad aangaande de blokhuttensite met nadruk op inclusie van de betrokken partijen (Chiro Ommekeer, Scouts en Gidsen Baden-Powell Eeklo, AC meetjesland en GEKKO). Daarnaast hopen wij dat het functioneren van deze jeugdwerkingen in acht wordt genomen bij de aanpassingen van de site.

Ook kan de jeugdraad zich zeker vinden in Actie: A-4.4.1: De stad helpt ruimte creëren voor jongeren om te experimenteren en ondersteunt hun evenementen. Het openstellen van de stadsgebouwen voor jongeren, kan een grote meerwaarde betekenen voor hen. Toch merken we op dat een budget zal moeten voorzien worden indien de stadsgebouwen worden opengesteld en samen met de jongeren worden ingekleed. Hieraan gelinkt vonden wij ook dat Actieplan: P-2.5: Stad Eeklo faciliteert een experimenterend ondernemerschap met aandacht voor nieuwe starters. Hier zien wij ook opportuniteiten voor de jeugd zowel voor jonge starters als voor (creatieve) samenwerkingsprojecten met jeugdhuis de route en/of creatoute. Hierbij dachten wij voornamelijk aan pop-up stores en/of tijdelijke projecten.

Aangaande actieplan P-4.6: Stad Eeklo investeert in een bespeelbare stad die kadert in een uitgewerkte speelvisie. We zijn blij om te zien dat Stad Eeklo blijft investeren in het aanbieden van een speelweefsel voor de kinderen en jongeren van Eeklo. Graag geven wij mee dat het belangrijk is om deze visie door de jeugd te laten uitdragen. Daarom willen wij als jeugdraad het advies geven om bij

stadsvernieuwingprojecten ook de jeugd te betrekken. Dit hoeft niet enkel in functie te zijn omtrent het speelweefsel dat stad Eeklo wil creëren, maar heeft zeker ook betrekking op initiatieven omtrent fietsveiligheid aan gevaarlijke kruispunten of schoolomgevingen.

Aangaande A-4.3.2: De stad bouwt het Sportpark verder uit De stad ondersteunt de bestaande werking en infrastructuur van het Sportpark via Farys. De stad realiseert in een eerstvolgende fase een minigolf en een skatepark aan het Sportpark. We zijn zeer tevreden om te zien dat Eeklo budget voorziet voor de uitwerking van het nieuwe Skatepark. We merken dat er in Eeklo een actieve skatersgemeenschap is. De afgelopen jaren werd hier dan ook op ingezet door onder andere een tijdelijk indoorskatepart te voorzien in jeugdcentrum de kubiek en in de hockeyzaal van de sporthal. Deze activiteiten bereikten bovendien ook heel wat jongeren van buiten Eeklo. Dit kan iets zijn om in rekening te nemen bij de realisatie van het skatepark. Daarenboven willen wij benadrukken dat het belangrijk is dit skatepark niet alleen te realiseren voor de jongen maar ook samen met hen.

Ten slotte vroegen wij ons af of er nog steeds een budget voorzien is voor jeugdevenementen zoals: Dag Van De Jeugdbewegingen, buitenspeeldag en de 100-dagen. Wij vonden dit echter niet terug bij Actie: A-4.7.4: We bouwen een beleid uit rond evenementenregie

Als stad organiseren we zelf een aantal evenementen, maar we willen vooral andere spelers de mogelijkheid bieden (logistiek en financieel) om hun eigen evenementen zo professioneel mogelijk uit te werken (Herbakkersfestival, Helden in het Park, Kaai feesten, Eeklo Beach, Balloonmeeting...). De stad neemt hierin een regisserende rol op. Wij adviseren ten sterkste hier budgettering te voorzien, gezien deze evenementen jaar na jaar, een succes blijken te zijn bij de jeugd.

In het algemeen kan de jeugdraad zich vinden in de meerjarenplanning, toch vragen wij om zeker bovenstaande bemerkingen en adviezen mee te nemen. Kan dit niet voor de publicatie van de meerjarenplannen hopen wij dat deze in de loop van de komende vijf jaar alsnog worden opgenomen. Tot slot wouden wij nogmaals benadrukken dat de burgemeester en schepen ons steeds om advies kan vragen om op die manier de stem van de jeugd in het beleid te verwerken.

ADVIES ECONOMISCHE RAAD (letterlijke weergave)

De economische raad besprak in vergadering van 20 november 2019 de meerjarenplanning 2020-2025, luik economie.

De economische raad is zeer tevreden dat een voltijds stafmedewerker lokale economie werd aangeworven én er werk gemaakt wordt van een horecabeleidsplan.

Het bestuur en de leden van de economische raad zijn ontgoocheld te moeten vaststellen dat slechts 1% van het totale budget naar economie gaat terwijl net dat % zichzelf terugbetaalt via tewerkstelling, opbrengst parkeergelden, sponsoring naar verenigingen,

Wij zien in de meerjarenplanning dat enkele voorstellen van het strategisch commercieel plan worden uitgewerkt, waarvoor dank.

Wij vragen met enige aandrang dat het strategisch commercieel plan verder wordt uitgediept en dat de erin opgenomen acties geactiveerd worden.

Eeklo kent een hoge leegstandsgraad, hoger dan het Vlaams gemiddelde. Daaromtrent zijn we zeer bezorgd. Wij hopen dan ook dat er een pakket maatregelen wordt genomen om Eeklo economisch opnieuw op de kaart te zetten. Inzetten op startersbeleid, zoals opgenomen in het meerjarenplan, ervaren wij als een eerste stap.

ADVIES RADEN VAN BEHEER CC en BIB (letterlijke weergave)

De beheersorganen bespreken de actieplannen en acties die betrekking hebben op cultuur. Er wordt een positief advies geformuleerd bij de beleidsdoelstellingen en actieplannen; met volgende aandachtspunten:

- *P.4.1 respectvol omgaan met onroerend erfgoed*
De adviesorganen zijn zeer tevreden met de geplande acties. Wordt het personeelskader aangepast/uitgebreid met medewerker(s) die expertise hebben in het domein van erfgoed?
- *A.4.1.3 De Stad werkt een lokaal en regionaal tentoonstellingsbeleid uit*
De beheersorganen zien veel potentieel in dit beleidspunt. Een sterktepunt hierbij zou het Jeneverhuis kunnen geweest zijn; de adviesraden betreuren het bericht dat dit gebouw zou verkocht worden.
- *A.4.2.1 Voor het beheersorgaan CC is het van primordiaal belang dat de verbouwing, met een investeringsbudget van 2M€, opgenomen is in de beleidsplannen. De investering is voorzien in 2021 en 2022; de verwachting is dat deze timing gerespecteerd wordt en dat de plannen ten uitvoer worden gebracht. Het bedrag is niet toegenomen t.o.v. het oorspronkelijke dossier, en is inclusief BTW. Wat zal nog tot het dossier kunnen behoren? Welke prioriteiten zullen worden gelegd?*
- *A.4.-5.2 De bib ontwikkelt zich als derde plek voor de burger*
Het beheersorgaan bib geeft aan dat een voldoende groot investeringsbudget voorzien dient te worden om de bibliotheek tot een belevingsbib te kunnen omvormen.
- *A.4.8.2 'uitbouw van een toeristisch infopunt in het centrum. Het huidige is te veel verborgen.'*
De beheersorganen vragen zich af of het huidige STIP-punt zal opgeheven worden t.v.v. 1 toeristisch punt in het centrum? De beheersorganen suggereren :
 - o *om in het stadscentrum duidelijke bewegwijzering aan te brengen naar het toeristisch infopunt, dat zich momenteel in de bibliotheek bevindt.*
 - o *Meer visibiliteit en bekendheid te geven aan het STIP*
 - o *In de verbouwingsplannen van het cultuurcentrum zou de verbinding met de bibliotheek kunnen gemaakt worden waardoor een centrale info- en ticketbalie in het CC zou kunnen opgesteld worden.*
- *Algemeen: 'ABC-site', 'STIP': andere, meer eenduidige benamingen bedenken waaruit burgers en bezoekers meteen begrijpen wat bedoeld wordt?*

ADVIES ARC (Adviesraad voor Cultuur) (letterlijke weergave)

Vanuit de AV van de ARC zijn er niet direct extra grote bekommernissen ivm de MJP 2020 – 2025 enkel ondersteuning en bevestiging van de nota van het beheersorgaan van het CC.

- *Jenevermuseum*
- *Renovatie Academie en CC en de visie daaromtrent ivm de ABC-site (visie lange termijn/planning renovatie en planning werking cultuurjaar in het CC.*

Aangezien er een bedrag voorzien is in de begroting voor Eeklo overdag blijft enkel nog de vraag om in de loop van deze legislatuur de subsidiepot voor de leden van de ARC (nu 15.000 EUR/j) te verhogen naar 20.000 EUR/jaar.

ADVIES MILIEURAAD (Omgevings -en Duurzaamheidsraad wordt de nieuwe naam) (letterlijke weergave)

De 'Omgevings- & Duurzaamheidsraad Eeklo' heeft beslist om geen advies te schrijven m.b.t. de voorstelling van de Meerjarenplanning 2020-2025, gelet op de minimale impact en gebrekkige communicatie die eraan vooraf is gegaan. De raad zal zich wel grondig te informeren over de actiepunten en budgetten. Zodoende we na één jaar kunnen evalueren en een gefundeerd advies kunnen opmaken.

ADVIES SENIORENRAAD (letterlijke weergave)

Het belangrijkste voor de senioren is een erkenning en korting voor activiteiten als senior zoals in andere steden / landen vb . Nederland , Frankrijk ...en een herziening van de prijzen voor het Zonneheem.

Eens men 65-plus is en op pensioen, wordt je inkomen drastisch verlaagd waardoor je automatisch meer geïsoleerd wordt als er geen tegemoetkoming en begrip is van de hogere instanties.

Bronnenlijst

- 5 bouwstenen voor een sterk lokaal sportbeleid, ISB
- Aanbevelingen voor een geletterde gemeente, Centrum basiseducatie, 2018
- ABB financieel profiel
- Actieplan voedselverlies en biomassa - (rest)stromen circulair 2021-2025, Vlaamse overheid
- Ambitienota Cultuurwijs Meetjesland -2019-2024 – COMEET
- Anrijs, S., Ponnet, K., & De Marez, L. (2020). ICT-bezit en -moeilijkheden van personen die leven in armoede: Een vergelijkend vragenlijstonderzoek. Gent: Universiteit Gent.
- Barometer digitale inclusie – Koning Boudewijnstichting (2022)
- Belfiusprofiel
- Belrai
- Bestuurskrachtmeting en fusieverkenning (2022) – Idea Consult
- Bestuurskrachtmonitor Vlaanderen (2017)
- Betonrapport Vlaanderen (2018)
- Bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)
- Bos+ - Bos en bomen – inspiratie voor een nieuw beleid (2018)
- BUUR Part of Sweco (2021). Draaiboek voor de opmaak van een Lokale Langetermijn
- Renovatiestrategie i.o.v. Vlaams Energie en Klimaat Agentschap
- Buurtmonitor Eeklo - 2022
- Buurtgerichte Zorg – Zorgwijzer (2017)
- Cijferrapport Corona-impact op het sociaal-economisch weefsel, SERV (juni 2020)
- Corona Impact Monitor 2021
- Curieuzeneuzen Vlaanderen (2018)
- De eerste lijn wordt hertekend / Deskundig dichtbij – sociaal.net (2017)
- De impact van de COVID-19 crisis op de woonsituatie van Vlamingen. Een analyse van de Grote Coronastudie - Dreesen, S., & Heylen, K. (2021). Leuven: Steunpunt Wonen
- De omslag naar volwaardig partnerschap, VVSG Memorandum 2019-2024
- Decenniumdoelen 2021
- Decreet basisbereikbaarheid/vervoerregio (2019)
- Decreet betreffende de woonzorg (2019)
- Decreet Deeltijds Kunstonderwijs (2018)
- Decreet houdende de organisatie van Buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten (2019)
- Decreet lokaal sociaal beleid (2018)
- Digitale kansarmoedebarmeter Koning Boudewijnstichting (2020)
- Digitale rapport, We are social en Hootsuite (2018 en 2021)
- Digitalisering en de Belgische arbeidsmarkt – Shaping the future of work (2019)
- Een blik op de Vlaamse arbeidsmarkt in 2050 – OVER.WERK – tijdschrift van het Steunpunt Werk (februari 2018)
- Een lokaal energie- en klimaatpact tussen de Vlaamse regering en de Vlaamse steden en gemeenten (4 juni 2021)
- Enquête Jong Geweld Meetjesman (2018)
- Evolutie van de betekenis van het wonen in Vlaanderen – Els De Vos (Dienst Omgeving Vlaanderen) (2018)
- Expeditie Werk - Vlaamse jeugdraad en De Ambrassade (2021)
- Fietspunt - Blue Bike - Cambio
- GIS-monitor Vlaanderen (2015)
- Goed lokaal beleid voor kinderen en jongeren – 5 fundamenteën (Bataljong) (2018)
- Grote coronastudie Universiteit Antwerpen, Universiteit Hasselt, KULeuven (2020-2021)
- Herkomst-bestemmingsonderzoek n.a.v. studie Ring 2007
- Heylen, K. & Vanderstraeten, L. (2019). Wonen in Vlaanderen anno 2018. Leuven: Steunpunt Wonen
- Hoe zot is ons dorp? Wat kinderen en jongeren willen in hun dorp – Kind & samenleving
- Hogeschool Amsterdam
- HORECA Vlaanderen – Memorandum 2018
- <https://www.xavierdegraux.be/sociale-netwerken-belgie>

<https://walkability.marvin.vito.be/>

Index van de digitale economie en maatschappij (DESI) 2021 België

I-Monitor Vlaanderen (2016)

Inspiratiegids voor Belgische steden en gemeenten – Agoria Smart Cities

Inspiratienota administratie Eeklo (juli 2018)

Insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie (2019)

Integratie- en inburgeringsdecreet

Intergemeentelijk werken? artikel VOKA TRIBUNE (maart 2018)

Inzetten op hernieuwbare warmte, BBL – gemeente voor de toekomst (2018)

IOED – Intergemeentelijke onroerend erfgoed dienst

Jaarrapport Inburgering 2021

Jaarverslagen IVM

Jaarverslagen woonwijzer Meetjesland

Jaarverslagen Kringloopwinkel Meetjesland

Kadernota Vlaamse Regering regiovorming (9 oktober 2020)

Kencijfers eigen diensten

[Klimaatbestendig inrichten van de stad, www.klimaatruimte.be](http://www.klimaatruimte.be)

Lessen trekken uit de coronacrisis – Vlaamse Raad Welzijn-Gezondheid-Gezin (2020)

Locatus

Lokaal beleid voor kinderen en jongeren – VVJ (2017)

Lokaal, dossier Cultuur (januari 2018)

Lokaal, dossier Jeugd (februari 2018)

Lokaal, dossier P&O (november 2018)

Lokaal, dossier Veilige buurt (juni 2018)

Lokale armoedebaarometer van Decenniumdoelen (2020) – (2022)

Lokale financiën in Vlaanderen: een toekomstblik – VVS (2019)

Lokale inburgerings- en integratiemonitor

Lokale integratiescan

Lokale voedselstrategieën – Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (2015)

Maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst, Statistiek Vlaanderen (2022)

Maatschappelijke positie en participatie van personen met een handicap, Statistiek Vlaanderen (2022),

Manifest voor kindgerichte planning van publieke ruimte – Kind & Samenleving

Meerjarenplan 2014-2019 stad en OCMW Eeklo

Megatrends – VMM-MIRA (2014)

Memorandum Boekenoverleg (2018)

Memorandum Formaat (2018)

Memorandum Natuurpunt & Partners Meetjesland (2018)

Memorandum seniorenraad Eeklo (2018)

Memorandum Springzaad.be (2018)

Memorandum Verso (2018)

Memorandum Vlaamse Ouderenraad (2018)

Memorandum Wereldraad Eeklo (2018)

Michael Ryckewaert (Dienst Omgeving Vlaanderen) (2017); Woonwensen en de doelstellingen en ontwikkelingsperspectieven voor woningen en woonomgevingen van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen

Minder mobiel: een bewuste keuze? - Ugent, VUBrussel, Mobiel 2 en Netwerk Duurzame Mobiliteit (2021)

Mobiliteitsplan stad Eeklo (2018)

Naar een volwaardige digitale transformatie van het lokaal bestuur - VVSG (2021)

NMBS

Nota kerntakendebat, IDEA Consult (2018)

Nota overleg preventieambtenaren Vlaanderen (2019)

Onderwijs Vlaanderen

OPC jaarverslagen

Pascal De Decker (Dienst Omgeving Vlaanderen) (2017); Van huisje-tuintje-beestje-auto naar de cappuccino-stad? Vlaamse woonwensen in context

Pisman, A., Vanacker, S., Bieseman, H., Vanongeval, L., Van Steertegem, M., Poelmans, L., Van Dyck, K. (Eds.). (2021). Ruimterapport 2021. Brussel: Departement Omgeving
 Politiezone Meetjesland centrum
 Quickscan lokale economie en digitalisering – provincie Oost-Vlaanderen – voorjaar 2022
 Rapport Zelfevaluatie bestuurskracht (2017)
 Recepten voor klimaatneutrale kernversterking Limburg – BBL (2019)
 Samen werken aan samenleven in uw gemeente – KBS (2018)
 Sarah Anrijs, Ilse Mariën, Koen Ponnet - 2021; Digitale ongelijkheid in Vlaanderen. Een vergelijkend onderzoek tussen kwetsbare en niet kwetsbare mensen.
 Scoren met lokaal sociaal beleid / Speelveld, spelregels, ploeg en tactiek – sociaal.net (2018)
 SECAP, Duurzaam energie- en klimaatactieplan stad Eeklo (april 2018)
 Seminarie Kenniscentrum Vlaamse Steden i.s.m. UGent en CSI Flanders – innovatie van stedelijke organisaties (december 2018)
 Slimme logistiek in de steden - VOKA TRIBUNE (maart 2018)
 Smart City – de praktische gids (2018)
 Sociaal rapport – impact Corona op werking Sociaal Huis Eeklo (mei 2020)
 Speelvisie jeugd Eeklo (2018)
 Sterk fietsbeleid (dec 2016); Gratis parkeren helpt de detailhandel niet (Hans Voerknecht - Kennisplatform Verkeer en Vervoer KpVV)
 Stijn Dreesen & Frank Vastmans, Leuven: Steunpunt Wonen (2021), De werking van de Vlaamse woningmarkt. Een synthese van vijf jaar woningmarktonderzoek,
 Stijn Oosterlynck, Filip De Rynck (2018);Onderzoek – Staat van het lokale middenveld in Vlaanderen
 Strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (2018)
 Studie aanwezige branches handelszaken in Eeklo en kernwinkelgebied – Locatus (2022)
 Studie lokale financiën 2021 – Belfius
 Suggesties voor lokale besturen, BBL – gemeente voor de toekomst (2018)
 Sumaqua, Klimaatadaptatieplan Eeklo. Studie uitgevoerd in opdracht van Stad Eeklo en Provincie Oost-Vlaanderen (2019)
 Toekomstplan toerisme in het Meetjesland 2021-2026 - samen naar een florerend Meetjesland Toerisme Vlaanderen
 Uit de marge: De impact van de COVID-19- maatregelen op kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties Hoe overleven kinderen en jongeren in kwetsbare posities de lockdown? (2020)
 Uitgevoerde audits stad en OCMW Eeklo door Audio
 UiTPAScijfers Comeet – Publiq
 Uitrustingsgraad van Vlaamse gemeenten (2019)
 UNIZO Memorandum (2018)
 Van uitsluiting naar insluiting, VVSG (2018)
 Veiligheidsmonitor 2018
 Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025
 Visie 2050 – langetermijnstrategie, Vlaamse Regering (2018)
 Vlaamse Relanceplan (2020)
 VOKA Memorandum (2018)
 Werelddag van de stedenbouw (VRP) (2018)
 Winters, S., Sansen, J., Heylen, K., Van den Broeck, K., Vanderstraeten, L., & Vastmans, F. (2021). Vlaamse woonmonitor 2021. Leuven: Steunpunt Wonen
 Wel Doeners – Meetjesman (2021)
 Woonregio's in Oost-Vlaanderen – provincie Oost-Vlaanderen (2018)
 Woonsurvey 2018
 Woonrends in Europa – zijn we klaar voor de toekomst (Matexi op Woondag VVSG en Wonen Vlaanderen op 06/12/2018)
www.burgemeestersconvenant.be
www.mobiel21.be
www.mobiscore.be
www.sdgmonitor.be
www.vlaanderen.be

www.gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be
www.provincies.incijfers.be
www.stat.policefederale.be
www.vrijetijdsmonitorvlaanderen.be

Agentschap Info Vlaanderen
 Agentschap Wonen Vlaanderen
 Algemene administratie van de patrimoniumdocumentatie
 Arvastat
 Centrum voor Kankeropsporing vzw
 Criminaliteitsstatistieken Federale Politie
 Departement Omgeving
 Departement Onderwijs & Vorming
 Federale Pensioendienst
 Fluvius
 FOD Sociale Zekerheid
 Intermutualistisch Agentschap
 Kind & Gezin
 Kruispuntbank Inburgering
 Kruispuntbank Sociale Zekerheid
 Nationale Bank van België
 POD Maatschappelijke Integratie
 Rijksregister
 RSZ
 Statbel
 Statistiek Vlaanderen – vooruitzichten
 Steunpunt Werk
 Vlaams Agentschap Zorg & Gezondheid
 Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
 Vlaamse instelling voor Technologisch Onderzoek
 Vlaamse Maatschppij voor Sociaal Wonen
 VMM
 VREG

Interviews met:

- Ronny Vandeputte, Kringloopwinkel Meetjesland
- Jan Matthys, Wijkcentrum De Kring
- Rebecca Van Rechem, COMEET
- Erik Hennes, Toerisme Meetjesland
- Maarten Quintelier, Woonwijzer Meetjesland

Toekomst oefeningen:

- Adviesraad voor Cultuur, Wereldraad, Gecoro, Adviesraad voor welzijn en diversiteit, Jeugd raad

Bevragingen:

- Cultuurcontentement 2018
- Seniorenbevraging Eeklo 2017
- Tevredenheidsonderzoek BKO 2018
- Tevredenheidsonderzoek gezins- en aanvullende thuiszorg 2015
- Gebruikersenquête CC De Herbakker 2018
- Coronabevragingen zwembad, CC en Bib 2021
- Bevragingen zwembad, CC en Bib 2022

BIJLAGE 1: indeling clusters waarmee vergelijkingen worden gemaakt in deze omgevingsanalyse

BELFIUSCLUSTER (32 – incl Eeklo) – gemeenten en kleine steden met centrumfunctie en economische aantrekkingskracht – gemeentemonitor, ABB,...	CENTRALE GEMEENTEN GOED UITGERUST (17 – incl Eeklo) – provincies.incijfers.be	GEMEENTEN MET GELIJKAARDIG INWONERSAANTAL ALS EEKLO (51 – incl Eeklo) – burgerbevraging gemeentemonitor
		Aalter
		Balen
		Beersel
Beveren	Beveren	
		Blankenberge
		Bornem
		Brecht
Bree	Bree	
Deinze	Deinze	
		Denderleeuw
Dendermonde		
Diest		Diest
Diksmuide	Diksmuide	
		Dilsen-Stokkem
Duffel		
Edegem		Edegem
Eeklo	Eeklo	Eeklo
		Erpe-Mere
Geel		
	Geraardsbergen	
	Halle	
		Hamme
Harelbeke		Harelbeke
		Herent
Herentals		Herentals
Hoogstraten		Hoogstraten
Ieper		
Izegem		Izegem
		Kapellen
		Koksijde
		Kontich
		Kortenberg
Kuurne		
		Lanaken
Lier		
		Lievegem
		Lochristi
Lokeren	Lokeren	
Lommel	Lommel	

	Maaseik	Maaseik
		Maldegem
Malle		
	Menen	
		Merelbeke
		Mortsel
	Nieuwpoort	
		Nijlen
		Oostkamp
Oudenaarde		
		Oudsbergen
		Overijse
Pelt		
Poperinge	Poperinge	
		Puurs-Sint-amands
		Ronse
		Scherpenheuvel-zichem
Schoten		
Sint-Katelijne-Waver		Sint-Katelijne-Waver
Sint-Truiden		
		Tervuren
Tielt	Tielt	Tielt
Tienen		
	Torhout	Torhout
Veurne	Veurne	
	Vilvoorde	
Waregem		
		Westerlo
Wetteren		Wetteren
Wijnegem		
		Willebroek
		Wuustwezel
		Zedelgem
		Zele
		Zemst
		Zoersel
		Zonhoven
		Zottegem
		Zwevegem

BIJLAGE 2: indeling 7 wijken Eeklo

Afbakening buurten Eeklo aan de hand van statistische sectoren

